

Основна школа „22. октобар“

Бачки Моноштор

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ШКОЛЕ

ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

септембар 2023. године

Бачки Моноштор

Директор школе:

(Марија Мргић)

Основна школа „22. октобар“

Бачки Моноштор

Адреса: Ивана Г. Ковачића 32

Тел: +381 (0)25 807-531

Тел/факс: +381 (0)25 807-530

e-mail: os22oktobar@mts.rs

Дел. бр. и датум: 187-3/23, 13.09.2023. год.

Материјално-технички и просторни услови рада школе	8
Кадровски услови рада	10
Кадровска структура школе на почетку школске 2023/2024. год.	10
Кадровски услови рада школе	11
Примарни задаци школе	12
Организација образовно-васпитног рада школе	13
Број ученика и одељења на почетку шк. 2023/2024. год.	13
Ритам једног дана школе, динамика током школске године	15
Планови стручних руководећих и управних органа школе	19
План рада Наставничког већа	19
План одељењског већа	23
Планови стручних већа	26
План рада стручног већа разредне наставе	26
План рада Стручног већа друштвених наука у школској 2023/24. години	30
План рада Стручног већа вештина у школској 2023/2024. години	34
План рада Стручног већа природних наука у школској 2023/24. години	35
План рада стручног актива за развој школског програма	36
План рада стручног актива за развојно планирање	38
Акциони план транзиције ученика са развојним сметњама и тешкоћама у учењу који се образују према ИОП-у и којима се пружа додатна подршка за прелазак из предшколске установе у основну школу	49
Акциони план транзиције ученика са развојним сметњама и тешкоћама у учењу који се образују према ИОП-у и којима се пружа додатна подршка као и ученика из маргинализованих социјалних група, са разредне на предметну наставу	51
Акциони план транзиције ученика са развојним сметњама и тешкоћама у учењу који се образују према ИОП-у и којима се пружа додатна подршка за прелазак из основне у средњу школу	53
Програм рада Тима за заштиту од насиља злостављања и занемаривања	55
Акциони план интервентних активности за спречавање насиља	69
Програм рада Педагошког колегијума	70

Програм рада стручних сарадника школе	74
Програм рада педагога школе.....	74
План рада школског библиотекара	83
Програм рада педагошког асистента.....	85
Програм руководећих органа.....	87
Основни подаци о директору	87
Програмски задаци директора школе	87
Програм стручног усавршавања директора школе.....	91
Програм управних органа	93
Школски одбор.....	93
Посебни планови и програми образовно-васпитног рада.....	95
Програм ваннаставних активности	95
План ваннаставних активности и такмичења на хрватском наставном језику.....	95
Програм излета, екскурзија и наставе у природи	95
Програм васпитног рада школе	96
Програм унапређивања образовно-васпитног рада школе	97
Продужени боравак	97
Програм професионалне оријентација ученика	104
Програм рада Тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе	107
Програм стручног усавршавања наставника, васпитача стручних сарадника.....	108
План стручног усавршавања запослених у настави на хрватском наставном језику за школску 2023/2024. годину.....	110
План и програм рада Савета родитеља	112
Сарадња са родитељима	113
Активности родитеља у школи огледају се кроз:	113
Исходи сарадње са породицом/родитељима	113
Програм сарадње са породицом	114
Програм сарадње са друштвеном средином.....	115
Сарадња са Месном заједницом Бачки Моноштор	115
Сарадња са другим институцијама.....	115
Програм здравствене заштите.....	117
Програм социјалне заштите	118
Програм заштите животне средине	121
Програм безбедности и здравља на раду	125
Програм за привлачење деце из осетљивих група.....	127
„Заједно и безбедно кроз детињство“	128
Програм школског маркетинга.....	129
Праћење и евалуација Годишњег плана рада школе	130

Правилник о школском календару за основне школе са седиштем на територији АП Војводине за школску 2023/2024. годину	133
Распоред часова по одељењима.....	133
Годишњи планови рада наставника	133

Увод - Полазне основе рада

1. Закон о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", бр. 55 од 25. јуна 2013, 101 од 10. новембра 2017, 27 од 6. априла 2018 - др. закон, 10 од 15. фебруара 2019, 129 од 28. децембра 2021, 129 од 28. децембра 2021 - др. закон)
2. Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88 од 29. септембра 2017, 27 од 6. априла 2018 - др. закони, 10 од 15. фебруара 2019, 6 од 24. јануара 2020, 129 од 28. децембра 2021.)
3. Правилник о програму завршног испита у основном образовању („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“, бр. 1/2011-1, 1/2012-1, 1/2014-1, 12/2014-1, 2/2018-1)
4. Правилник о Општим стандардима постигнућа за матерњи језик за крај првог циклуса основног образовања и васпитања („Службени гласник РС", број 85 од 16. јуна 2020.)
5. Правилник о педагошком асистенту и андрагошком асистенту („Службени гласник РС", број 87 од 12. децембра 2019.)
6. Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС", бр. 46 од 26. јуна 2019, 104 од 31. јула 2020.)
7. Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020.)
8. Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Службени гласник РС", број 30 од 25. априла 2019.)
9. Правилник о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС", број 10 од 15. фебруара 2019.)
10. Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом („Службени гласник РС", број 80 од 24. октобра 2018.)
11. Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС", број 74 од 5. октобра 2018.)
12. Правилник о општинском савету родитеља („Службени гласник РС", број 72 од 28. септембра 2018.)
13. Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада („Службени гласник РС", број 68 од 7. септембра 2018.)
14. Правилник о програму обуке и полагању испита за лиценцу за директора установе образовања и васпитања („Службени гласник РС", број 63 од 17. августа 2018.)
15. Правилник о садржају и обрасцу лиценце наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС", број 36 од 10. маја 2018.)
16. Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Службени гласник РС", број 78 од 18. августа 2017.)
17. Правилник о Општим стандардима постигнућа за предмет Српски као нематерњи језик за крај првог и другог циклуса обавезног образовања, општег средњег образовања и основног образовања одраслих („Службени гласник РС", број 55 од 2. јуна 2017.)
18. Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања („Службени гласник РС", бр. 72/2023 од 31. августа 2023.)
19. Правилник о Стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања („Службени гласник РС", број 38 од 26. априла 2013.)
20. Закон о уџбеницима („Службени гласник РС", број 27 од 6. априла 2018.)
21. Правилник о календару образовно-васпитног рада основне школе за школску 2023/2024. годину
22. Правилник о стандардима квалитета рада установе: („Службени гласник РС" 14/2018-16)
23. Правилник о ближим условима за организовање, остваривање и праћење исхране ученика у основној школи („Службени гласник РС", број 68 од 7. септембра 2018.)
24. Правилник о ученичким задругама („Службени гласник РС", број 31 од 27. априла 2018.)
25. Правилник о начину организовања наставе за ученике на дужем кућном и болничком лечењу („Службени гласник РС", број 66 од 29. августа 2018.)
26. Правилник о ближим условима за организовање, остваривање и праћење исхране ученика у

основној школи („Службени гласник РС”, број 68 од 7. септембра 2018.)

27. Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновања наставе код куће за ученике основне школе („Службени гласник РС”, број 109 од 21. августа 2020.)

28. Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи („Службени гласник РС”, бр. 55 од 28. јуна 2006, 51 од 5. јуна 2007, 67 од 9. јула 2008, 39 од 3. јуна 2011, 82 од 22. августа 2012, 8 од 25. јануара 2013, 70 од 12. августа 2015, 81 од 31. августа 2017, 48 од 22. јуна 2018, 65 од 24. августа 2018 - др. правилник, 66 од 29. августа 2018 - др. правилник, 112 од 2. септембра 2020 - др. правилник)

29. Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања

Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 5/2021) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, односно 7. јула 2021. године, а примењује се почев од школске 2021/2022. године (види члан 2. Правилника – 5/2021-4).

Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 17/2021) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, односно 13. новембра 2021. године, а примењује се почев од школске 2022/2023. године (види члан 2. Правилника – 17/2021-42).

30. Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања

31. Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 3/2019) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, односно 17. априла 2019. године, а примењује се почев од школске 2019/2020. године (види члан 2. Правилника – 3/2019-1).

32. Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања

Правилник је ступио на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, односно 31. августа 2018. године, а примењује се почев од школске 2018/2019. године (види члан 4. Правилника).

Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 3/2019) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, односно 17. априла 2019. године, а примењује се почев од школске 2019/2020. године

Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 6/2020) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, односно 1. јуна 2020. године, а примењује се почев од школске 2020/2021. године (види члан 2. Правилника – 6/2020-94).

Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 17/2021) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, односно 13. новембра 2020. године, а примењује се почев од школске 2022/2023. године (види члан 2. Правилника – 17/2020-1).

33. Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 12/2018) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године (види члан 2. Правилника – 12/2018-1).

Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 15/2018) ступио је на снагу наредног дана од дана објављивања

у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, односно 31. августа 2018. године, а примењује се почев од школске 2018/2019. године. (види члан 3. Правилника – 15/2018-1).

Правилник о изменама и допунани Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (“Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 2/2020) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, односно 17. априла 2020. године, а примењиваће се на ученике који уписују први разред основног образовања и васпитања почев од школске 2020/2021. године (види члан 3. Правилника – 2/2020-1).

34. Правилник о измени и допуни Правилника о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања (“Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 3/2020) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику”, односно 30. маја 2020. године, а примењује се почев од школске 2020/2021. године (види члан 3. Правилника – 3/2020-4).

35. Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи

36. Статут школе

37. Правилник о организацији и систематиз. послова у ОШ „22.октобар“ у Б. Моноштору за 2023/2024. г.

Материјално-технички и просторни услови рада школе

Основна школа "22. октобар" у Бачком Моноштору налази се у улици Ивана Горана Ковачића бр. 32. Састоји се од једне старе и једне нове школске зграде. Стара зграда је из деветнаестог века, фискултурна сала је у употреби од школске 1989/90. године.

Нова зграда школе завршена је у фебруару месецу 2010. године и од тада се у њој одвија настава и ваннаставне активности. Нова зграда има осам учионица са припремним просторијама, информатички кабинет, фискултурну салу, канцеларије директора и секретара школе, кабинет педагога, котларницу, санитарне уређаје и хол. "Велика школа" (стара зграда) има радионицу за техничко образовање, библиотеку са читаоницом, две учионице за групе продуженог боравка, играоницу за ваннаставне активности, две помоћне просторије, школску кухињу и трпезарију. Дрвара и радионица школског мајстора су у посебном објекту. Све учионице у новој згради имају одговарајући школски намештај. Школско двориште је пространо, са травњацима, а иза зграде је кошаркашки терен (код кошаркашког терена, постављене су трибине у јуну 2012. године, средствима Покрајинског секретаријата за образовање), травнато игралиште и залетна стаза за скок у даљ.

У школској 2022/2023. години на школским објектима су извршени радови текућег инвестиционог одржавања (замена инсталација у ученичким тоалетима, столарије на две учионице, опреме, кречење, фарбање и сл.). Школа је конкурисала код Покрајинског секретаријата за образовање, управу, прописе, националне мањине-заједнице на конкурс за израду пројектне документације санације фискултурне сале. На конкурс су обезбеђена средства за ову пројектну документацију.

Од школске 2014/15. године рачунари информатичког кабинета школе у нашем су трајном власништву (који су првобитно уступљени на коришћење као резултат сарадње Министарства просвете, науке и технол. развоја и Министарства за телекомуникације). Након успешног учешћа у пројекту „Образовање за све“, кабинет је опремљен и електронском таблом са пројектором (донација).

Наша школа је прикључена пројекту АМРЕС – академска мрежа безбедног пословног и наставног интернета, заједничка акција Министарства просвете, науке и технолошког развоја и компаније „Mts“ Србије.

У августу 2019. године Министарство просвете, науке и технолошког развоја уврстило је и нашу школу (од 500 првих у Републици Србији) у пројекат дигитална учионица/дигитални учитељи, те за учионице првог и другог разреда обезбедили три комплета (за три одељења): пројектор-табла-носач пројектора. У септембру 2019. обезбеђени су и лаптоп рачунари те су комплетиране три дигиталне учионице. У школској 2021/2022. години обезбеђено је још истих четири комплета те сада имамо дигитално опремљене учионице за свих седам одељења (седам учионица), у обе наставне смене.

Средствима обезбеђеним на конкурс Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине-националне заједнице за суфинансирање текућег одржавања школске зграде, завршена је санација дела кровног покривача.

Средствима Градске управе Града Сомбора (Одељење за образовање) замењени су прозори на информатичком кабинету и на учионици у приземљу. Школске 2022/23. године и преостала столарија замењена је новом (канцеларије и санитарни чворови-купатила). Тако смо допринели енергетској ефикасности и спречили цурења воде од кише и снегова кроз оштећену стару столарију.

Школски објекти

Централна школа ће ове школске године имати 8 разреда, 5 разреда са по два одељења и 3 разреда са једним одељењем, укупно 13 одељења. У 10 одељења настава ће се одвијати на српском наставном језику, док ће се у три одељења: 1.б, 5.б и 7.б, настава одвијати на хрватском наставном језику. Издвојених одељења нема. У школи постоји и једно одељење продуженог боравка. У згради "Велике школе" смештена су и два одељења предшколске установе "Вера Гуцуња".

Подаци о укупном простору

Школа има 3 специјализоване учионице за наставу појединих предмета и 8 учионица опште намене, једну физкултурну салу са помоћним просторијама, информатички кабинет, библиотеку са читаоницом, зборницу, четири канцеларије, један хол, девет ходника, шест магацинских простора, једну котларницу, две оставе за чврста горива, шест санитарних просторија, једну просторију за рад секција, два спортска терена, два дворишта, једну радионицу школског мајстора, кухињу, трпезарију и седам учионица ван употребе. Укупна површина свих школских простора износи 10.092 квадратна метра. Део "Велике школе" користи предшколска установа (два одељења предшколске установе "Вера Гуцуња" из Сомбора), по Уговору о размени непокретности.

Ред.б р	Назив објекта	Број	Укупна површ. у m ²
1.	Универзалне учионице	11	862
2.	Сала за физичко васпитање са помоћним просторијама	1	672
3.	Кабинет за педагога	1	15
4.	Кабинети за наставнике	4	60
5.	Зборница	1	50
6.	Административни блок (канцеларије)	2	36
7.	Кабинет за директора	1	24
8.	Библиотека са читаоницом	1	42
9.	Холови и ходници нове зграде	4	479
10.	Ходници старе зграде	1	132
11.	Магацински простор и котларница	3+1	72+33
12.	Остава за дрва и угаљ	2	78
13.	Санитарне просторије	8	156
14.	Просторије за рад секција	1	14
15.	Спортски терени	3	1.880
16.	Двориште школе	2	5.383
17.	Радионица школског мајстора	1	40
18.	Кухиња и трпезарија	2	64
УКУПНО		58	10.092

Кадровски услови рада

Кадровска структура школе на почетку школске 2023/2024. год.

	VII ст.стр.сп	VI	V	IV	III	II	I	
<i>Наставно особље</i>								
Разредна настава	6,00							6,00
Српски језик, матерњи	1,17							1,17
Српски језик, нематерњи	0,44							0,44
Хрватски језик	0,50							0,50
Енглески језик	1,40							1,40
Немачки језик				0,78				0,78
Ликовна култура	0,45							0,45
Музичка култура	0,45							0,45
Историја	0,60							0,60
Географија	0,60							0,60
Физика	0,50							0,50
Математика		1,11		0,44				1,55
Биологија	0,70							0,70
Хемија	0,40							0,40
Техника и технолог.	0,70							0,70
Информатика и рачунарство	0,35							0,35
Физичко и здрав.в.	1,05							1,05
Продужени боравак	1,00							1,00
Изборна настава:								
*Грађанско в.	0,05							
*Верска настава	0,55							
*Хрв.ј. са ел.нац.к.	0,40							
Слободне наставне активности	0,10							
С В Е Г А :	17,41	1,11		1,22				19,74

<i>Ненаставно особље</i>								
Директор	1,00							1,00
Педагог	1,00							1,00
Педагошки асистент				1,00				1,00
Библиотекар	0,50							0,50
Секретар установе	1,00							1,00
Шеф рачуноводства				1,00				1,00
Домар – мајстор одр.				1,00				1,00
Домар, ложа					0,65			0,65
Сервирка						0,60		0,60
Чистачица							6,00	6,00
С В Е Г А :	3,50			3,00	0,65	0,60	6,00	13,75
У К У П Н О :								33,49

Кадровски услови рада школе

У овој школској години настава ће бити делимично стручно заступљена у вишим одељењима. Нестручно је заступљена настава математике у два одељења (5.б и 7.б) и настава на хрватском наставном језику предмета: Повијест, Географија, Техника и технологија, Информатика и рачуналство, Физичко и здравствено васпитање, Ликовна култура, Музичка култура (5.б и 7.б). Школа ради на обезбеђењу стручног кадра за све наставне предмете, на начин предвиђен законим и другим прописима који регулишу ову област и инсистира на целоживотном учењу и усавањавању постојећег кадра.

Настава у одељењу првог циклуса на хрватском наставном језику је стручно заступљена. Наставници предметне наставе и стручни сарадници завршили су обуку за стицање компетенција ради спровођења наставе свих предмета на хрватском наставном језику. Ове школске године, у други циклус основног образ. и васпитања уписано је два одељења на хрватском наставном језику (5.б и 7.б одељење).

Министарство просвете припремило је Смернице за организацију и реализацију образовно-васпитног рада у основној школи у школској 2023/2024. години. Заједнички циљ Смерница је организација активности чијом ће се реализацијом и активним укључивањем ученика допринети првенствено развоју позитивних људских вредности код ученика, као и унапређивању односа заснованих на међусобном поштовању, сарадњи и солидарности уз уважавање различитости.

Директор, наставници, стручни сарадници и родитељи, односно други законски заступници (у даљем тексту: родитељи) одговорни су за остваривање ових циљева, којима се обезбеђују безбедно и подстицајно окружење за учење и развој свих чланова школске заједнице.

Примарни задаци школе

Примарни задаци школе у овој школској години су:

Потпуна реализација садржаја Годишњег плана рада школе, Школског програма и реализација формираног Школског развојног плана за 2020-2024. годину.

Подизање образовно-васпитног процеса на виши ниво применом савремених облика рада.

Одржавање постојећих и набавка нових наставних средстава, у складу са реалним финансијским, техничким и другим могућностима.

Индивидуализација наставе прилагођавањем образовно-васпитних захтева сазнајним могућностима ученика.

Реализација акционог плана инклузивног образовања и формирање потребних индивидуалних образовних планова ученика.

Планирање, програмирање и реализација допунске наставе на начин који ће омогућити попуњавање празнина у знању ученика насталих из многих разлога.

Реализација Програма здравственог васпитања ученика - у сарадњи са Школском управом и Заводом за заштиту здравља.

Прецизно и систематично обезбеђивање услова за безбедност ученика и радника школе.

Подстицање и припремање што већег броја ученика за учешће на такмичењима и смотрема које организује Министарство просвете, науке и технол. развоја и Покрајински секретаријат за образовање, управу и националне заједнице.

Стварање услова за стручно усавршавање наставника, сарадника и васпитача: индивидуално, на састанцима стручних органа школе, на семинарима и саветовањима и на одговарајућим факултетима; укључивање што већег броја наставника и сарадника у акредитоване програме стручног усавршавања и стварање претпоставки за добијање лиценци.

Наставак рада у програму Министарства просвете у сарадњи са Немачким удружењем за међународну сарадњу: „Професионална оријентација ученика на преласку у средњу школу“.

Стална и успешна примена реформских захтева, правилника и одредби измена Закона о основама система васпитања и образовања и новог Закона о основној школи.

Информатичко усавршавање наставника и сарадника и оспособљавање за примену нових технологија у наставном процесу – применом савремених електронских помагала у свакодневној наставној пракси.

Наставак школског развојног планирања у складу са наведеним приоритетима.

Самовредновање рада школе.

Организација образовно-васпитног рада школе

Број ученика и одељења на почетку шк. 2023/2024. год.

Наставни језик: српски језик

Разред	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Свега
Укупно ученика	12	20	21	26	17	18	18	27	159
Укупно одељ.	1	1	1	2	1	1	1	2	10
Просек по одељ.	12	20	21	13	17	18	18	13,5	15,9

Наставни језик: хрватски језик

Разред	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Свега
Укупно ученика	7				5		6		18
Укупно одељ.	1				1		1		3
Просек по одељ.	7				5		6		6

БРОЈНО СТАЊЕ ШКОЛСКЕ 2023/24. ГОДИНЕ

ШКОЛА, МЕСТО: **Основна школа „22. октобар“ Бачки Моноштор**

Р.бр.	разред	одељење	ВРСТА ОДЕЉЕ ЊА:	Наставни језик	Укупан бр. уч. који ће похађати наставу по редовном пл. и програму (тј. без уч. по ИОП-1, ИОП-2 или ИОП-3)	Укупан број уч. који ће похађати наставу по прилагођ. пл. и прог. (по ИОП-1)	Укупан број ученика који ће похађати наставу по измењеном пл. и програму (по ИОП-2, ИОП-3)	Укупан бр. ученика/глава шк. 2022/23. (девојчице + дечаци)
1.	I	а	Редовно	српски	12	0	0	12 (7+5)
2.	I	б	Редовно	хрватски	7	0	0	7 (0+7)
3.	II	а	Редовно	српски	19	1	0	20 (10+10)
4.	III	а	Редовно	српски	18	2	1	21 (8+13)
5.	IV	а	Редовно	српски	11	1	1	13 (8+5)
6.	IV	б	Редовно	српски	10	1	2	13 (7+6)
7.	V	а	Редовно	српски	16	1	0	17 (8+9)
8.	V	б	Редовно	хрватски	4	1	0	5 (1+4)
9.	VI	а	Редовно	српски	17	1	0	18 (7+11)
10.	VII	а	Редовно	српски	17	0	1	18 (6+12)
11.	VII	б	Редовно	хрватски	4	2	0	6 (3+3)
12.	VIII	а	Редовно	српски	11	0	2	13 (6+7)
13.	VIII	б	Редовно	српски	10	1	3	14 (5+9)

Број ученика и група обухваћених изборном наставом

Област	Разред								Укупно	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Учен.	Група
Грађанско васпитање		1	1	0	3	4	2	1	12	1
Верска настава – кат.	11	16	19	24	15	22	22	24	153	10
Верска нас. – правос.	1	3	1	2	4	0	0	2	13	1
Хрватски језик са елем. национ. култ.	10	10	16	16	10	12	9	21	104	4
Ромски језик са елем. нац. културе			2	1	3	3	5	3	17	1

Број ученика и група у продуженом боравку и додатна подршка педагошког асистента

Разреди	Бр.ученика	групе	Напомена
I - II	30	1	
III - IV V - VIII	10 16	1	По одлуци Педаг. колегијума и препоруци интерресорне комисије уч. се пружа додатна подршка, а укључена су и деца која немају прихватљиве услове за рад код куће (социјална запуштеност, ...)
С в е г а	56	2	

Број ученика према учењу страног језика

Страни језик	Разред								Свега ученика
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Енглески	19	20	21	26	22	18	24	27	177
Немачки					22	18	24	27	81

Број ученика према полу

Разред	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Свега
Укупно ученика	19	20	21	26	22	18	24	27	177
Ученице	7	10	8	15	9	7	9	11	76
Ученици	12	10	13	11	13	11	15	16	101

Ритам једног дана школе, динамика током школске године

Образовно-васпитни рад организује се према "Правилнику о календару образовно-васпитног рада за основне школе са седиштем на територији АП Војводине за школску 2022/2023. год". Настава ће се изводити у две смене, .

Преподневна смена:

0. час: 7,25 – 7.55

1.час: 8,00 – 8,45 h

2.час: 8,50 – 9,35 h

3.час: 9,50 – 10,35 h

4.час: 10,40 – 11,25 h

5.час: 11,30 – 12,15 h

6.час:12,20 -13,05 h

7.час:13,10 – 13,45 h

Послеподневна смена:

0.час: 13,10 – 13,45 h

1.час: 14,00 – 14,45 h

2.час: 14,50 – 15,35 h

3.час: 15,50 – 16,35 h

4.час: 16,40 – 17,25 h

5.час: 17,30 – 18,15 h

6.час: 18,20 – 19,05 h

Смене се мењају недељно. Продужени боравак ради у тзв. међусмени.

За ученике осмог разреда број наставних дана је 170, а за остале (први, други, трећи, четврти, пети, шести и седми разред) 180. Сви подаци у вези са временским распоредом рада у току ове школске године приказани су у приложеном Календару рада школе за школску 2023/2024. годину.

Седнице одељењских већа у првом полугодишту одржаћемо у октобру 2023. (за први квартал) и у децембру 2023. (за крај првог полугодишта). Седнице одељењских већа у другом полугодишту одржаћемо у марту 2024. (за трећи квартал), почетком јуна 2024. (за осми разред) и у другој половини јуна 2024. (за крај другог полугодишта).

Припремну наставу за полагање завршног испита из математике и српског језика одржаћемо у јуну 2024. (10 часова по предмету). Припремну наставу за полагање поправних испита за ученике осмог разреда, ако буде било потребно, одржаћемо у првој недељи јуна, а за ученике петог, шестог и седмог разреда у августу, пет радних дана по 2 часа (десет часова по предмету). Поправне испите одржаћемо у јуну за осми разред; у августу 2024. за пети, шести и седми разред. Саопштавање успеха и поделу ђачких књижица на крају првог полугодишта обавићемо 28. децембра 2023.

Свечана подела ђачких књижица ученицима од првог до седмог разреда обавиће се до 28. јуна 2024., а подела сведочанстава и диплома ученицима осмог разреда - након реализације завршног испита 2024.

Предвиђено је да се Школски програм реализује у току школске 2023/2024. године кроз редовну (обавезни, изборни, остали изборни предмети, слободне наставне активности), допунску и додатну наставу, као и кроз обавезне ваннаставне активности (час

одељењског старешине, физичке активности) и слободне активности (друштвене, техничке, хуманитарне, спортске, културне активности и екскурзије).

Трајање рада и одмора током школске 2023/2024. године

Редн и број	О п и с	Од	До
1.	Образовно-васпитни рад у првом полугодишту	01.09.2023.	22.12.2023.
2.	Образовно-васпитни рад у другом полугодишту	15.01.2024.	14.06.2024.
3.	Зимски распуст	25.12.2023.	12.01.2024.
4.	Пролећни распуст	28.03.2024.	03.04.2023.
5.	Летњи распуст	17.06.2024.	30.08.2024.

Подела предмета на наставнике:

РБ	Презиме и име	Предмет	Одељење
1.	Јоцић Ђорђевић Соња	Српски језик, матерњи језик и књижевност	6.а, 7.а, 8.аб
2.	Ђурчић Бранко	Српски језик, матерњи језик и књижевност Српски као нематерњи јез.	5.а 1.б, 5.б, 7.б
3.	Клара Кнежевић	Хрватски језик - матерњи	5.б, 7.б
4.	Јанковић Ивана	Географија	5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб
5.	Репар Игор	Биологија Хемија	5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб 7.аб, 8.аб
6.	Ковач Ивана Марија Станковић	Енглески језик	4.аб, 5.аб, 6.а, 7.аб, 8.а,б 1.аб, 2.а, 3.а
7.	Балгави М. Ђурђица	Ликовна култура	5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб
8.	Чутура Никола	Музичка култура	5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб
9.	Шарић Сања	Историја	5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб
10.	Плавшић Срђан	Физика	6.а, 7.аб, 8.аб

11.	Штрангар Невенка Балаж Милана	Математика	5.а, 6.а, 7.а, 8.аб 5.б, 7.б
12.	Шимунов Дамир	Физичо и здравствено васпитање	5 -8. разреда
13.	Перишкић Наташа	Слободна наставна активност	5 -6. разреда
14.	Брдар Елена	Разредна настава	4.б
		Хрватски ј. са ел. нац. к.	2.а, 4.аб, 7.а, 8.аб
15.	Маринковић Лидија	Разредна настава на хрват.ј.	1.б
		Хрватски језик са елем. НК	1.а, 3.а, 5.а, 6.а
16.	Кустиурин Иванка	Разредна настава	1.а
17.	Балаж Мирјана	Разредна настава	2.а
18.	Шифлиш Невенка	Разредна настава	3.а
20.	Пашић Љилџа	Разредна настава	4.а
21.	Стојановић Зоран	Информатика и рачунарство	5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб
22.	Перишкић Стипан	Верска настава - католичка	1.аб, 2.а, 3.а, 4.аб, 5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб
23.	Машић Никола	Верска настава - православна	1-8. разреда
24.	Чонка Дајана	Немачки језик	5.аб, 6.а, 7.аб, 8.аб
25.	Стојшић Одри Ирис	Техника и технологија	5.а, 6.аб, 7.аб, 8.аб
26.	Ковач Татјана	Продужени боравак	1. и 2. разред
27.	Петровић Иван	Педагошки асистент; Ромски језик са ел. нац. културе	

Одељењске старешине

Редни број	Одељењски старешина	Одељење	Напомена

1.	Иванка Кустурин	1.a	
2.	Лидија Маринковић	1.б	
3.	Мирјана Балаж	2.a	
4.	Невенка Шифлиш	3.a	
5.	Љиља Пашић	4.a	
6.	Елена Брдар	4.б	
7.	Бранко Ћурчић	5.a	
8.	Чонка Дајана	5.б	
9.	Репар Игор	6.a	
10.	Ивана Ковач	7.a	
11.	Ирис Стојшић Одри	7.б	
12.	Соња Ђорђевић - Јоцић	8.a	
13.	Шимунов Дамир	8.б	

РУКОВОДИОЦИ - КООРДИНАТОРИ РАЗРЕДНИХ ВЕЋА

Редни број	Разредно веће	Руководилац
1.	Разредно веће 1.разр.	Иванка Кустурин
2.	Разредно веће 2.р.	Мирјана Балаж
3.	Разредно веће 3.р.	Невенка Шифлиш
4.	Разредно веће 4.р.	Љиља Пашић
5.	Разредно веће 5.р.	Бранко Ћурчић
6.	Разредно веће 6.р.	Игор Репар
7.	Разредно веће 7.р.	Ивана Ковач
8.	Разредно веће 8.р.	Соња Ђорђевић - Јоцић

Табеларни преглед календара образовно-васпитног рада основне школе за школску 2023/2024. годину и распоред часова за свако одељење налазе се у прилогу Годишњег плана рада школе.

Планови стручних руководећих и управних органа школе

План рада Наставничког већа

Ред. број	Програмски садржаји	Динамика	Носилац
1.	Разматрање и усвајање ГПР-а и Школ. разв. плана	Септембар	Директор
2.	Подела задужења по ГПР-у и Шк. раз. плану	Септембар	Директор
3.	Предлог програма стручног усавршавања наст.	Септембар	Педагог
4.	Припрема програма за Дечју недељу	Септембар	Стручна већа
5.	Дечја недеља - реализација програма	Октобар	Одељењске стареш.
6.	Дан школе - дефинисање програма	Октобар	Комисија за КЗП
7.	Месец књиге - програм обележавања	Октобар	Наст. српског јез. и библиотекар
8.	Анализа успеха и владања ученика	Новембар	Педагог
9.	Дан просветних радника	Новембар	Директор
10.	Праћење реализације ГПР-а и инклузивних активности	Стално	Тим за инклузију
11.	Анализа коришћења наставних средстава	Стално	Директор и педагог
12.	Стручно усавршавање наставника и сарадника	Стално	Директор и педагог
13.	Анализа рада ваннаставних и пројектних активности	Стално	Директор и педагог
14.	Анализа успеха и владања ученика	Децембар	Педагог
15.	Програм зимских спортских активности	Јануар	Актив за физичко в.
16.	Школска слава - Свети Сава	Јануар	Комисија за КЗП
17.	Програм такмичења и смотри	Фебруар	Стручни активи

18.	Екскурзије и излети - план и програм	Март	Одељењске стареш.
19.	Продужени боравак - услови и резултати	Март	Васпитачи, педаг.асистент
20.	Анализа успеха и владања ученика	Април	Педагог
21.	Библиотека - допринос настави	Април	Библиотекар
22.	Екскурзије и излети - реализација	Мај	Одељењске стареш.
23.	Сагледавање кадровских потреба	Мај	Директор
24.	Припреме за завршетак осмог разреда	Мај	Одељењска већа
25.	Анализа успеха и владања	Јуни	Педагог
26.	Завршна школска свечаност	Јуни	Комисија за КЗП
27.	Поправни испити (за осми разред у јуну)	Август	Одељењска већа
28.	Крај школске 2023/2024. и припреме за 2024/25.	Август	Директор

Прва седница Наставничког већа, август 2023. год.

- Извештај о припремљености школе за почетак нове школске године
- Извештај о упису ученика осмог разреда у средње школе
- Календар рада за школску 2023/24. год.
- Кадровске потребе и решења
- Дешавања у школи током лета
- Разно
- Извештај о раду школе 2022/23. год.
- Годишњи план рада школе за 2023/24. - предлози
- Ваннаставна задужења
- Формирање и ревизија чланства тимова за: инклузију, самовредновање, психолошко-кризне интервенције у установи, превенцију насиља, злостављања и занемаривања
- Распоред часова за школску 2023/24. год.
- Распоред дежурства наставника

Друга седница, септембар 2023. год.

- Сагледавање почетка нове, 2023/2024. школске год.
- Годишњи план рада школе за 2023/24. год. – усвајање коначне верзије
- Планирање и припремање наставног рада
- Дечја недеља - припреме
- Разно: организациона питања, ажурирање документације, ужина за ученике, осигурање ученика,...

Трећа седница, октобар 2023. год.

- Извештај о реализацији ГПР-а у септембру
- Дечја недеља - извештај о реализованим садржајима
- Припреме за Дан школе, програм и задужења
- Активности поводом Месеца књиге
- Разно

Четврта седница, новембар 2023. год.

- Извештај о реализацији ГПР-а у октобру
- Успех и владање ученика на крају првог квартала; Анализа инклузивних актив.
- Тачка посвећена Дану просветних радника
- Продужени боравак, услови рада и резултати у учењу и владању
- Интересовање ученика за учешће у раду појединих слободних активности
- Разно

Пета седница, децембар 2023. год.

- Реализација ГПР-а и Школског програма у првом полугодишту 2023/24.
- Анализа успеха и владања ученика на крају првог полугодишта
- Преглед реализације планова и програма стручних органа, наставника и сарадника
- Програм прославе Школске славе - Светог Саве
- Активности у Школи за време зимског распуста
- Разно

Шеста седница, јануар 2024. год.

- Реализација закључака који проистичу из анализе успеха и владања ученика на крају првог полугодишта; припреме ученика за смотре и такмичења

- Извештај наставника физичког васпитања о спортско-рекреативним активностима за време зимског распуста
- Извештаји наставника и сарадника о учешћу на зимским семинарима
- Разно

Седма седница, фебруар 2024. год.

- Реализација ГПР-а у јануару
- Преглед коришћења наставних средстава и потребе за наредни период
- Презентација резултата истраживања из Програма рада педагога школе
- Осми март - начин обележавања за ученике и наставнике
- Припреме за еколошке акције
- Разно

Осма седница, март 2024. год.

- Успех и владање ученика на крају трећег класификационог периода
- Учесће наших ученика на смотри и такмичењима, утисци и резултати
- Предавање на тему из области здравственог просвећивања наставника и сарадника
- План и програм екскурзија и излета, припреме и задужења
- Осврт на еколошке акције
- Разно

Девета седница, април 2024. год.

- Реализација ГПР-а у марту
- Извештаји наставника и сарадника о изведеним излетима и екскурзијама
- Процена резултата ОВР у осмом разреду
- Извештаји са одржаних смотри и такмичења, утисци и резултати
- Разно

Десета седница, мај 2024. год.

- Реализација ГПР-а у априлу
- Припреме за завршетак другог полугодишта ученика осмог разреда
- Завршна приредба за ученике осмог разреда - време, место, организација
- Припреме за крај другог полугодишта - рокови и обавезе наставника и сарадника
- Разно

Једанаеста седница, јун 2024. год.

- Успех и владање ученика осмог разреда на крају другог полугодишта
- Реализација Наставног плана и програма и осталих обавеза из ГПР-а за осми разред; Припреме и реализација завршног испита
- Признања и дипломе ученицима осмог разреда
- Разно

Дванаеста седница, јун 2024. год.

- Реализација ГПР-а
- Успех и владање ученика I, II, III, IV, V, VI и VII разреда на крају другог полугодишта
- Признања и награде најбољим ученицима; Завршна школска свечаност
- Кадровске потребе за школску 2024/25.
- Разно

План одељењског већа

План рада од 1. до 4. разреда

Прва седница, август 2023.

1. Договор о изради годишњих и месечних планова рада
2. Распоред часова, контролних задатака, вежби, тестова

Друга седница, септембар 2023.

1. Реализација верске наставе и наставе грађанског васпитања
2. Прилагођеност ученика 1. разреда
3. Предлози ученика за које би било потребно формирати ИОП-е
4. Координирање захтева у изради домаћих задатака

Трећа седница, октобар 2023.

1. Анализа постигнутих резултата ученика на крају 1. квартала
2. Реализација плана и програма
3. Описно оцењивање у 1. разреду

Четврта седница, децембар 2023.

1. Анализа образовно – васпитних постигнућа на крају 1. полугодишта
2. Реализација плана и програма у 1. полугодишту
3. Анализа постигнућа код ученика који раде по ИОП-у
4. Анализа додатне и допунске наставе и слободних активности
5. Припрема ученика за такмичења

Пета седница, март 2024.

1. Реализација задатака из програма одељенских заједница
2. Анализа образовно – васпитних постигнућа на крају 3. квартала
3. Оптерећеност ученика школским обавезама

Шеста седница, јун 2024.

1. Сусрет одељенских заједница – дружења и такмичења
2. Договор о примени писмене провере знања из српског језика и математике на нивоу разреда
3. Анализа реализације плана и програма
4. Утврђивање успеха ученика на крају 2. полугодишта
5. Реализација плана Одељенског већа
6. Предлог плана рада одељенског већа за наредну школску годину
7. Анализа постигнућа ученика на писменој провери знања из српског језика и математике

План рада од 5. до 8. разреда

Прва седница, август – септембар 2023.

1. Усвајање плана рада Одељенског већа
2. Одлука о предметима из којих ће се изводити допунска и додатна настава
3. Оптерећеност ученика домаћим задацима у оквиру различитих предмета
4. Структура одељења 5. разреда

Друга седница, октобар 2023.

1. Извештај о постигнутим резултатима на крају 1. квартала, са посебним освртом на ученике који имају проблеме у савладавању градива, израда ИОП-а
2. Реализација редовне, допунске и додатне наставе из свих предмета
3. Предлог за додатну и допунску наставу из предмета који до сада нису били обухваћени

Трећа седница, децембар 2023.

1. Извештај о постигнутим резултатима на крају 1. полугодишта и предлог мера за наредни период
1. Реализација плана и програма редовне, допунске и додатне наставе
2. План активности професионалне оријентације ученика на преласку из основне у средњу школу

Четврта седница, март 2024.

1. Извештај о постигнутим резултатима на крају 3. квартала
2. Реализација редовне, допунске и додатне наставе из свих предмета
3. Рад секција и учешће на такмичењима

Пета седница, јун 2024.

1. Утврђивање успеха ученика 8. разреда на крају 2. полугодишта
2. Евидентирање ученика за поправни и разредни испит
3. Предлог ученика за носиоце Вукових диплома и посебних диплома
4. Предлог ученика генерације
5. Реализација редовне, допунске и додатне наставе из свих предмета
6. Распоред рада припремне наставе

Шеста седница, јун 2024.

1. Утврђивање успеха ученика 8. разреда после поправних и разредних испита
2. Утврђивање успеха ученика од 5. до 7. разреда на крају 2. полугодишта
3. Реализација свих видова образовно – васпитног рада
4. Реализација ваннаставних активности – остварени резултати

О реализацији планираних активности/тема одељењског већа води се евиденција кроз записнике у есДневнику образовно-васпитног рада за свако одељење посебно.

Планови стручних већа

План рада стручног већа разредне наставе

АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИЗВРШИОЦИ
- Конституисање већа и избор председника већа,записничара - Предлози и усвајање - Анализа рада стручног већа у протеклој школској години - Планирање рада (временско и тематско усаглашавање годишњих планова,планирање допунске,додатне,припремне наставе,слободних активности,рада стручног већа,тимова,стручног усавршавања) - Разматрање акционог плана самовредновања рада школе,школског развојног плана - Стручна помоћ наставницима у раду са децом која имају посебне потребе.	➤ израда оперативних планова ➤ дискусија	август	Чланови актива
- Усаглашавање наст. планова и програма по предметима. - ИПП (током целе године) - Дефинисање и уједначавање критеријума оцењивања на нивоу већа и посебно када су у питању наставници истог предмета - Формативне оцене-формулација,учесталост,евиденција - Стандарди у наставним предметима - Припрема планова ваннаставних активности (Дечја недеља, пријем првака у Дечји савез,припреме за дан школе). - Планирање екскурзија и излета. - Укључивање родитеља у живот и	Састанак актива, Излагање, дискусија	септембар	Учитељи 1. разреда Чланови већа Педагог

- рад школе. - План професионалног усавршавања - Анализа иницијалних тестова			
- Сарадња са позоришним кућама - Сусрет са песником или писцем(организовање) - Прослава Дана школе. - Дечја недеља - Посета сајму књига	Разговор о реализованим активностима, читање извештаја	октобар	Чланови већа Библио текар Педагог
- Анализа постојећег нивоа квалитета наставе, реализације наставних програма и успех ученика. - Квалитет понуђених програма за подршку ученицима у процесу учења. - Безбедност и сигурност ученика на путу од куће до школе. - Обележавање Међународног дана толеранције - Извештај - Дечија недеља	Разговор о реализованим активностима и постигнутом успеху	новембар	Чланови већа
- Мотивисаност деце и процена квалитета знања ради побољшања полугодишњег успеха. - Процена нивоа знања и степена напредовања ученика по ИОП-у - Начин учења и мотивисаност-основа побољшања успеха ученика. - Организационе припреме за учешће у школској слави Свети Сава као и одељенске припреме за предстојеће презнике - Угледни часови и анализа	Договор о реализацији планираних активности, дискусија	децембар	Чланови већа
- Припреме за друго полугодиште - преглед реализованог наст. програма по предметима - припреме за такмичење - обележавање школске славе – Свети Сава	Разговор	јануар	Чланови већа Медицински радник

- саветодавни рад и сарадња са здравственим установама - естетско и функционално уређење простора			
• Школска такмичења • Усаглашавање предлога стручних психолошко-педагошких служби и планираних измена планова рада по предметима код деце са посебним потребама. • Припреме за обележавање Дана жена. • Учесћа на школским и општинским такмичењима. • Сарадња са ЦГА	Разматрање понуда, дискусија	фебруар	Чланови већа
• Успех трећег класификационог периода - напредовање, успех и владање ученика - анализа резултата са такмичења. • Планирање пробног завршног испита и израда тестова за ученике који раде по ИОП-У2	Разговор о реализованим активностима и постигнутом успеху	март	Чланови већа
• .Анализа резултата са такмичења • Праћење реализације плана транзиције ученика петог разреда и идентификација ученика којима је потребна додатна подршка (индивидуализација, ИОП1, ИОП2) или ИОП3 • Вршњачка едукација као вид подршке ученицима који имају потешкоће у учењу • Посета библиотеци • Тестирање ученика четвртог разреда • Организовање предавања за родитеље	Анализа дискусија	април	Чланови већа педагог
• Анализа пробног и планирање	Разговор о реализованим	мај	Чланови већа

завршног испита и израда тестова за ученике који раде по ИОП-У2 • Подстицање ученика на побољшање рада - мотивација кроз ваннаставне активности - одговорност при планирању радног дана - праћење и оцењивање. • Међуученички односи, сарадња међу одељењима. • Реализација екскурзија и излета.	активностима и постигнутом успеху		
• Вредновање рада ове школске године - анализа корелативног рада наставника и ученика - припрема извештаја рада за Одељенска већа. • Планирање и организација завршне приредбе.	Анализа, дискусија	јун	Чланови већа

СТРУЧНО ВЕЋЕ РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ ЧИНЕ:

1. Иванка Кустурин; Лидија Маринковић, 1.а/б
2. Мирјана Балаж, 2.а
3. Навенка Шифлиш, 3.а
4. Љиља Пашић;Елена Брдар, 4.а/б
5. Татјана Ковач, наставник у продуженом боравку
6. Иван Петровић, педагошки асистент

План рада Стручног већа друштвених наука у школској 2023/24. години

Руководилац стручног актива: Соња Ђорђевић- Јоцић, наставник српског језика

Чланови стручног актива: Ивана Ковач, наставник енглеског језика

Марија Станковић, наставник енглеског језика

Дајана Чонка, наставник немачког језика

Сања Шарић, наставник историје

МЕСЕЦ	САДРЖАЈ, АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
СЕПТЕМБАР	1.Планирање садржаја рада Већа 2.Давање предлога и састављање плана за екскурзију за 2023/2024. год 3.Стручно усавршавање наставника 4. Разматрање наставних планова и усклађивање термина реализације писаних провера знања (иницијални тест, тестови, контролни и писмени задаци) 5. Преглед расположивих наставних средстава и предлог набавке нових средстава и дидактичког материјала 6. Организација допунске, додатне наставе и слободних активности 7. Организација Дана школе, предлози	председник стручног актива чланови стручног актива

ОКТОБАР	1. Индивидуализација наставе применом активне наставе у оквиру наставе српског, немачког и енглеског језика и осталих предмета друштвене групе 2. Одржавање Дана школе, приредба;	Председник стручног актива чланови стручног актива
НОВЕМБАР	1. Израда плана рада на припреми ученика осмог разреда за полагање завршног испита; 2. Усклађивање наставног рада и оцењивања ученика са образовним стандардима за крај обавезног образовања које је прописало Министарство просвете и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања:	председник стручног актива чланови стручног актива стручни сарадник
ДЕЦЕМБАР	1. Припрема приредбе као саставног дела обележавања и прославе Дана Светог Саве; 2. Припрема ученика за предстојећа такмичења;	председник стручног актива наставник музичке културе чланови стручног актива стручни сарадник
ЈАНУАР	1. Реализација приредбе као саставног дела обележавања и прославе Дана Светог Саве; 2. Анализа реализације програма редовне наставе, допунске наставе, додатног рада и слободних активности на крају првог полугодишта; 3. Анализа успеха ученика на крају првог полугодишта	председник стручног актива наставник музичке културе језика чланови стручног актива стручни сарадник

ФЕБРУАР	1. Организација школских такмичења из српског језика, организација Књижевне олимпијаде	председник стручног актива чланови стручног актива стручни сарадник
МАРТ	1. учешће на општинским такмичењима 2. Одабир уџбеника и уџбеничких комплета за наредну школску годину; 4. Укључивање активности превенција насиља у школи у наставне садржаје свих предмета	председник стручног актива чланови стручног актива стручни сарадник
АПРИЛ	1. Професионална оријентација у настави српског језика, у настави историје 2. Неговање и вредновање културе усменог изражавања ученика у основној школи	стручни сарадник председник стручног актива чланови стручног актива
МАЈ	1. Анализа резултата ученика остварених на одржаним такмичењима 2. Договор у вези са припремним часовима за осми разред	председник стручног актива чланови стручног актива стручни сарадник

ЈУН	1. Анализа реализације допунске, додатне наставе и секција на крају школске 2023/2024. године 2. Анализа успеха ученика Актива друштвено-језичке групе предмета на крају школске 2023/2024. године 3. Анализа одржаних активности у оквиру стручног усавршавања наставника у установи и ван ње	председник стручног актива чланови стручног актива стручни сарадник
АВГУСТ	1. Конституисање стручног актива 2. Анализа рада стручног актива у протеклој школској години 3. Израда и усвајање плана рада актива за наредну школску годину 4. Израда годишњих и месечних планова рада за наредну школску годину (редовна настава и ваннаставне активности)	председник стручног актива чланови стручног актива

План рада Стручног већа вештина у школској 2023/2024. години

Чланови стручног већа

1. Шимунов Дамир- наставник Физичког и здравственог васпитања
2. Ђурђица Мркаило Балгави -наставник Ликовне културе
3. Никола Чутура- наставник Музичке културе
4. Стојшић Одри Ирис- наставник Технике и технологије

СЕПТЕМБАР

1. Избор председника стручног већа.
2. План рада стручног већа
3. Дечја недеља – планирање активности и задужења

ОКТОБАР

1. Прослава Дана школе, 22.октобар
2. Праћење конкурса и пројеката; аплицирање
3. Разно

ДЕЦЕМБАР

1. Анализа остварености плана
2. Договор о приредби за Школску славу
3. Разно

ЈАНУАР

1. Свети Сава –Школска слава
2. Разно

АПРИЛ

1. Организовање кроса
2. Побољшавање рада стручног већа
3. разно

ЈУН

1. Анализа рада већа
2. Разно

План рада Стручног већа природних наука у школској 2023/24. години

СЕПТЕМБАР:

- формирање актива, доношење плана рада и додељивање дужности члановима актива
- организација припремне наставе за полагање пријемних испита ученика осмих разреда

НОВЕМБАР:

- анализа постојећег нивоа квалитета наставе,
- реализација наставних програма и успеха ученика

ЈАНУАР:

- мотивисаност ученика и процена квалитета знања ради побољшања полугодишњег успеха
- анализа полугодишњег успеха

МАРТ:

- припрема за школска и општинска такмичења

АПРИЛ – МАЈ:

- успех ученика на крају трећег квартала
- напредовање , успех и владање ученика
- анализа резултата са такмичења
- планирање екскурзије и излета

ЈУН:

- практични савети о попуњавању, разумевању и начину пријављивања на испите, о начину комуницирања са стручним службама са којима ће се сусрети ученици осмих разреда.
- анализа рада наставника и ученика
- припремање извештаја за одељенска већа
- завршни испити, планирање поправних испита

План рада стручног актива за развој школског програма

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	МЕСТО РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Конституисање актива.	Август	Школа	Избор координатора, подела задужења.	Директор.
Израда плана рада за школску 2023/2024. годину.	Август	Школа	Дефинисање активности, начина реализације, временске динамике и носилаца активности	Координатор, актив.
Упознавање нових чланова тима са Школским програмом.	Август	Школа	Увид у Школски програм и анализа садржаја.	Сви чланови актива.
Израда анекса Школског програма уколико се укаже потреба за тим. Испитивање потреба родитеља, ученика, школе и локалне заједнице	Септембар	Школа	Израда анекса Школског програма (2022/2023 – 2025/2026) на основу Извештаја о самовредновању, акционог плана и учених потреба родитеља, ученика, школе и локалне заједнице.	Директор, стручни сарадник, руководиоци стручних већа, координатори Тимова, Сви чланови актива за развој школског програма
Праћење реализације ШП у школској 2023/2024. години.	Континуирано од септембра	Школа	Сакупљање података и анализа, формирање евиденције кроз табеле.	Сви чланови актива.
Корекције ШП.	Током године	Школа	Анекси у складу са: -Програмима наставе и учења - Законом о основама система образовања и васпитања, -Закон о основном образовању, - Акционим плановима Тима за развојно планирање и самовредновање.	Директор, стручни сарадник, актив, руководиоци стручних већа.
Праћење измена ШП.	Током године	Школа	Сакупљање података, анализа, формирање листа.	Сви чланови актива.

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	МЕСТО РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Сарадња са стручним већима, активима и тимовима у школи.	Током године	Школа	Састанци, размена искустава у свим сегментима рада.	Координатор, руководиоци стручних већа и тимова, директор, стручни сарадник.
Информисање Наставничког већа о реализацији активности.	Крај другог полугодишта	Школа	Сакупљање података, формирање листа евиденције и извештавање.	Координатор, актив.
Праћење рада актива.	Од септембра континуирано	Школа	Увид у документацију.	Директор.
Евалуација рада сваког члана актива.	Јун	Школа	Процена степена ангажовања у обављању активности и поштовање временских рокова.	Координатор, директор.
Израда извештаја о раду актива за школску 2023/2024. годину.	Јун	Школа	Прикупљање документације, анализа, писање извештаја.	Координатор, директор.

Чланови Стручног актива за развој школског програма:

1. Лидија Маринковић, професор разредне наставе, координатор
2. Снежана Стаматовић, педагог школе
3. Љиља Пашић, проф. разредне наставе
4. Бранко Ћурчић, проф. српског језика
5. Невенка Штрангар, наст. математике
6. Ирис Стојшић Одри, наст. технике и технологије

План рада стручног актива за развојно планирање

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	МЕСТО РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Конституисање актива.	Август	Школа	Избор координатора, подела задужења.	Директор.
Израда плана рада за школску 2022/2023. годину.	Август	Школа	Дефинисање активности, начина реализације, временске динамике и носилаца активности	Координатор, актив.
Упознавање са претходним Школским развојним планом	Август	Школа	Увид у Школски развојни план и анализа садржаја.	Сви чланови актива.
Учешће у самовредновању „старог“ ШРП (2020/2021 – 2024/2025)	Август	Школа	Самовредновање Школског развојног плана	Сви чланови актива и чланови Тима за самовредновање
Израда Анекса Школског развојног плана (2023/2024 – 2026/2027) -испитивање потреба родитеља, ученика, школе и локалне заједнице	Септембар	Школа	Израда новог ШРП (2023/2024 – 2026/2027) на основу Извештаја о самовредновању, акционог плана и уочених потреба родитеља, ученика, школе и локалне заједнице.	Директор, стручни сарадник, руководиоци стручних већа, координатори Тимова, Сви чланови актива за развојно планирање
Праћење реализације ШРП у школској 2023/2024. години.	Континуирано од септембра	Школа	Сакупљање података и анализа, формирање евиденције кроз табеле.	Сви чланови актива.
Корекције Анекса ШРП.	Током године	Школа	Анекси у складу са: -Програмима наставе и учења - Законом о основама система образовања и васпитања, -Закон о основном образовању, - Акционим плановима Тима за развојно планирање и самовредновање.	Директор, стручни сарадник, актив, руководиоци стручних већа.
Праћење измена ШРП.	Током године	Школа	Сакупљање података, анализа, формирање листа.	Сви чланови актива.

Ред. број	Опис послова на основу плана рада	Реализација
1.	* Анализа постојећег нивоа квалитета наставе	Септембар
2.	* Промене у чланству тима и допуне Школ. развојног плана	Септембар
3.	* Одређивање рокова за реализацију свих активности	Септембар
4.	* Састављање могућег плана професионалног усавршавања наставника	Октобар
5.	* Планирање предвиђених трошкова	Октобар
6.	* Стално информисање локалне заједнице и могућих донатора о текућим потребама школе	Стална обавеза
7.	* Избор семинара за стручно усавршавање наставника	Октобар
8.	* Састављање реалног плана набавке потребних наставних средстава	Октобар
9.	* Евалуација – одређивање тима за праћење нивоа реализације набавке	Децембар
10.	* Анкетирање ставова наставника и ученика о модернизацији наставе	Фебруар
11.	* Анализа успеха ученика	Стална обавеза
12.	* Праћење плана реализације активности	Стална обавеза
13.	* Праћење ставова околине према школи	Стална обавеза
14.	* Даља сарадња са стручним медицинским и педагошким лицима која раде са децом посебних потреба	Стална обавеза
15.	* Анализа постигнутог у процесу инклузивног образовања	По потреби
16.	* Самоевалуација реализованих активности	Јун

Чланови Стручног актива за развојно планирање:

1. Снежана Стаматовић, педагог школе
2. Лидија Маринковић, проф. разредне наставе
3. Елена Брдар, проф. разредне наставе
4. Бранко Ђурчић, проф. српског језика
5. Игор Репар, наст. биологије и хемије
6. Ирис Стојшић Одри, наст. Технике и технологије
7. Жељка Добош, представник Савета родитеља

План рада тима за самовредновање

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	САДРЖАЈ ПЛАНА И АКТИВНОСТИ	Носиоци активности и сарадници	Начини реализације и исходи
АВГУСТ	- Анализа и усвајање Извештаја о раду Тима за самовредновање за претходну школску годину	Координатор и чланови Тима за самовредновање Директор Педагог	Анализа и усвајање извештаја
	-Избор руководства и чланова за наредну школску годину и подела задужења члановима Тима		Изабрано ново руководство
	- Израда и усвајање Годишњег плана рада Тима за самовредновање за наредну школску годину		Усвојен годишњи план рада Тима за самовредновање
	- Учешће у изради ГПР за школску 2023/2024. и Анекса Школског програма (2022/2023 -2025/2026)		Усаглашавање потреба и могућности и учешће у изради ГПР, Анекса ШП на основу Извештаја Тима за самовредновање за 2022/2023. годину.
СЕПТЕМБАР - ЈУН	- Информисање Наставничког већа о планираним активностима Тима за самовредновање	Координатор Тима за самовредновање	План активности Тима за самовредновање
	- Реализација Плана активности Тима за самовредновање за школску 2023-2024. годину Самовредновање следећих области квалитета: 1. ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА; 2. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА; 3. ЕТОС	Тим за самовредновање Директор Педагог Стручни органи и школски Тимови Наставници Савет родитеља Школски одбор	Реализовати План активности Тима за самовредновање за школску 2023/2024. годину Интервјуи, Анализе и записници, годишњи извештај
	- Анализа реализације годишњег плана рада Тима за самовредновање на крају школске године	Тим за самовредновање Директор Педагог Наставници	Анализе, извештаји и записници
	- Извештај о раду Тима за самовредновање на крају полугодишта и на крају школске 2023/2024. године	Координатор Тима за самовредновање	Годишњи извештај Тима за самовредновање

Чланови Тима за самовредновање:

1. Снежана Стаматовић, педагог школе
2. Љиља Пашић, проф. разр. наставе
3. Невенка Шифлиш, проф. разр. наставе
4. Ирис Стојшић Одри, наст. технике и технологије
5. Аница Ковач, представница Савета родитеља
6. Соња Зетовић, представница Савета родитеља
7. Марко Брдар (8.р.), представник Ученичког парламента

Акциони план стручног тима за инклузивно образовање
за школску 2023 / 2024. годину

Месец	Активности	Носиоци и сарадници	Начин и исходи
АВГУСТ / СЕПТЕМБАР 2023.	- Конституисање СТИО - Избор Председника СТИО - Предлог и усвајање предлога Акционог плана СТИО за школску 2023/2024. годину - Идентификација ученика са посебним образовним, здравственим и социјалним потребама или ученика код којих је престала потреба за додатном подршком - Формирање Тимова за пружање додатне подршке (Мали тимови) - Закључци са састанка Педагошког колегијума (Председник СТИО) - Сарадња са родитељима - Планирање активности за стварање инклузивне климе - Планирање стручног усавршавања чланова СТИО - Сарадња са дефектолозима из ШОСО „Вук Караџић“ из Сомбора - Реализација активности према Акционом плану транзиције за ученике са потешкоћама у учењу а који прелазе из разредне у предметну наставу	директор, педагог, чланови СТИО, родитељи, дефектолози из ШОСО „Вук Караџић“ Сомбор, учитељице	- Предлог плана СТИО за школску 2023/2024. годину -Предлози ИОП-а за Прво полугодиште -Акциони план транзиције за ученике који прелазе из разредне у предметну наставу -Акциони план СТИО за школску 2023/2024. годину - Пружање дефектолошке подршке -Записник о одржаном састанку Стручног тима за инклузивно образовање у септембру 2023.

СЕПТЕМБАР / ОКТОБАР 2023.	• Сарадња са Центром за социјални рад Сомбор • Сарадња са наставницима и родитељима у изради Педагошког профила ученика • Пружање помоћи Малим тимовима у изради ИОП-а за сваког ученика • Састанак Педагошког колегијума • Сарадња са родитељима у вези са реализацијом ИОП-а • Информисање Савета родитеља о Плану активности СТИО за текућу школску годину • Реализација активности за стварање инклузивне климе • Сарадња СТИО са једним од Школских тимова • Анализа рада Стручног тима и доношење закључака у вези са активностима и задацима тима за следећи месец	чланови СТИО и Малих тимова, наставници, педагог, директор, родитељи, представници Савета родитеља, чланови неког другог Школског тима, дефектолози из Центра за Социјални рад	-Израђена ИОП документација -Записници са састанка СТИО и Малих тимова -Усвојени ИОП-и за Прво полугодиште од стране Педагошког колегијума - Списак ученика са посебним образовним потребама - Списак ученика код којих је престала потреба за додатном подршком -Списак ученика којима је неопходна дефектолошка подршка -Списак ученика који по мишљењу Интерресорне комисије имају право на финансијску подршку -Записник са састанка представника СТИО и Савета родитеља -Пружање дефектолошке подршке -Записник са састанка СТИО са једним од Школских тимова -Ликовни и литерарни радови ученика -Фотографије са Дана школе -Записник са састанка СТИО за октобар 2023.

ОКТОБАР / НОВЕМБАР 2023.	• Информисање Наставничког већа о Плану активности СТИО за текућу школску годину • Идентификација ученика са посебним образовним, здравственим и социјалним потребама (ученици првог разреда) • Сарадња са Интерресорном комисијом (по потреби) • Сарадња са наставницима и Тимовима у реализацији индивидуалних образовних планова • Сарадња са родитељима у вези са реализацијом ИОП-а • Информисање Локалне заједнице о раду СТИО • Сарадња са институцијама из Локалне заједнице • Анализа рада Стручног тима и доношење закључака у вези са активностима и задацима тима за следећи месец	чланови СТИО и Малих тимова, наставници, педагог, директор, родитељи, представници Локалне заједнице	- Извештај са Одељењског већа -Извештај са Наставничког већа -Сајт школе www.osbackimonostor.edu.rs (Правилници , ликовни радови као резултат сарадње Тимова) - Записник са састанка Стручног тима за инклузивно образовање за новембар 2023.

ДЕЦЕМБАР 2023.	• Сарадња са наставницима и Тимовима у реализацији ИОП-а • Сарадња са родитељима у вези са реализацијом ИОП-а • Идентификација ученика са посебним образовним, здравственим и социјалним потребама • Сарадња са Интерресорном комисијом (по потреби) • Евалуација Акционог плана СТИО у Првом полугодишту • Евалуација сарадње чланова Тима за додатну подршку и доношење закључака у вези са активностима и задацима тима за следећи месец	чланови СТИО и Малих тимова, наставници, педагог, директор, родитељи	- Идентификациони списак ученика са посебним образовним, здравственим и социјалним потребама (ученици првог разреда) -Извештај о евалуацији ИОП-а за сваког ученика који похађа разредну наставу - Извештај о евалуацији ИОП-а за сваког ученика од стране предметних наставника - Извештај логопеда - Извештај дефектолога - Записник са састанка Стручног тима за инклузивно образовање за децембар 2023.

ЈАНУАР / ФЕБРУАР 2024.	• Пружање помоћи Малим тимовима у изради ИОП-а за сваког ученика • Закључци са састанка Педагошког колегијума • Сарадња са родитељима у вези са реализацијом ИОП-а • Сарадња са наставницима и Тимовима у реализацији ИОП-а • Учешће ученика по ИОП-у у програму поводом школске славе Свети Сава • Иницирање антидискриминационих активности • Организовање антидискриминационих активности • Сарадња са дефектолозима из ШОСО „Вук Караџић“ из Сомбора • Анализа рада Стручног тима и доношење закључака у вези са активностима и задацима тима за следећи месец	чланови СТИО и Малих тимова, наставници, педагог, директор, дефектолози из ШОСО „Вук Караџић“ Сомбор	- Предлози ИОП-а за Друго полугодиште - Усвојени ИОП-и за Друго полугодиште од стране Педагошког колегијума - Збирка примера инклузивне праксе - Пружање дефектолошке подршке - Фотографије са прославе школске славе - Записник са састанка Стручног тима за инклузивно образовање за јануар / фебруар 2024.

МАРТ / АПРИЛ 2024.	• Сарадња са наставницима и Тимовима у реализацији ИОП-а • Сарадња са родитељима у вези са реализацијом ИОП-а • Анализа рада тимова на спровођењу ИОП-а (примери добре праксе и тешкоће које се јављају у спровођењу инклузије у Трећем кварталу) • Учесће ученика који раде по ИОП-у у изради школског часописа „Фењер“ • Организација припреме за завршни испит за ученике којима је потребна додатна образовна подршка • Реализација стручног усавршавања чланова СТИО • Сарадња СТИО са једним од Школских тимова • Пробни завршни испит за ученике који раде по ИОП-у • Реализација активности према Акционом плану транзиције за ученике који имају сметње у развоју и тешкоће у учењу, а који прелазе из предшколске установе у основну школу • Анализа рада Стручног тима и доношење закључака у вези са активностима и задацима тима за следећи месец	чланови СТИО и Малих тимова, наставници, педагог, директор, ученици који раде по ИОП-у, васпитачи из ПУ „Звончица“ Бачки Моноштор	- Ликовни и / или литерарни радови ученика који раде по ИОП-у -Анализа искуства и закључци са стручног усавршавања -Извештај са стручног усавршавања -Извештај о реализованим активностима са једним од Школских тимова -Акциони план транзиције за ученике који имају сметње у развоју и тешкоће у учењу, а који прелазе из предшколске установе у основну школу - Записник са састанка Стручног тима за инклузивно образовање за март / април 2024.

МАЈ / ЈУН 202	Праћење инклузивне праксе школе • Реализација активности према Акционом плану транзиције за ИОП ученике који прелазе из основне у средњу школу • Сарадња са наставницима и Тимовима у реализацији ИОП-а • Сарадња са родитељима у вези са реализацијом ИОП-а • Организовање и спровођење Завршног испита за ученике којима је потребна додатна образовна подршка • Захтеви за ревизијом Мишљења Интерресорне комисије о потенцијалним ученицима за рад по ИОП-у у наредној школској години • Евалуација степена остварености исхода планираних ИОП-ом • Евалуација имплементације мера подршке дефинисаних у мишљењу Интерресорне комисије • Евалуација сарадње чланова Тима за додатну подршку • Процена потреба за додатном подршком дефектолога у наредној школској години • Сарадња са дефектолозима из ШОСО „Вук Караџић“ из Сомбора	чланови СТИО и Малих тимова, наставници, педагог, директор, родитељи, дефектолози из ШОСО „Вук Караџић“ Сомбор	- Акциони план транзиције за ИОП ученике који прелазе из основне у средњу школу -Извештај о евалуацији ИОП-а за сваког ученика који похађа разредну наставу - Извештај о евалуацији ИОП-а за сваког ученика од стране предметних наставника - Извештај логопеда -Захтеви за ревизије Мишљења - Извештај дефектолога о пруженој дефектолошкој подршци -Захтев за додатном подршком дефектолога за ШОСО „Вук Караџић“

МАЈ / ЈУН 2024.	• Састанак чланова СТИО у ШОСО „Вук Караџић“ у Сомбору • Сарадња са Центром за социјални рад Сомбор • Анализа реализације ИОП-а у Другом полугодишту • Промоција рада СТИО (на сајту школе) • Предлог мера за наредни период	чланови СТИО и Малих тимова наставници, педагог, директор, ученици који раде по ИОП-у	- Школски часопис „Фењер“ - Прикупљени материјал током школске године - Записник са састанка Стручног тима за инклузију мај / јун 2024.

Чланови Стручног тима за инклузију (СТИО) су:

Марија Мргич, директорка школе

Снежана Стаматовић, педагог

Мирјана Балаж, проф. разредне наставе

Бранко Ћурчић, проф. српског језика

Ивана Ковач, проф. енглеског језика

Иван Петровић, педагошки асистент

Координатор Стручног тима за инклузију је педагог Снежана Стаматовић.

Акциони план транзиције ученика са развојним сметњама и тешкоћама у учењу који се образују према ИОП-у и којима се пружа додатна подршка за прелазак из предшколске установе у основну школу

ЦИЉ	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	САРАДНИЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Израда плана транзиције	Састанак Инклузивних тимова ПУ и ОШ	Чланови оба Тима	Родитељи	Мај 2023.
Захтеви за додатном подршком будућим првацима	Покретање поступака за добијање Мишљења или ревизије Мишљења Интерресорне комисије	Тимови Предшколске установе	Тимови за пружање додатне подршке ПУ у сарадњи са Инклузивним тимом школе, Интерресорна комисија	Мај 2024.
Упознавање са педагога будућим предшколцима и сарадња са васпитачима вртића	Посета педагога вртићу, посета предшколаца школи и заједничке активности деце у оквиру Дечије недеље	Директор, педагог, васпитачи	Деца из ПУ, деца из школе, учитељице	Током школске године
Размена информација о деци између васпитачица, учитељица и педагога ПУ и школе ради успешније адаптације	Боравак учитељица и педагога у вртићу и разговор са васпитачицама	Васпитачице, учитељице, стручне службе ПУ и школе	Родитељи	Март-јун 2024.
Упознавање са родитељима будућих првака	Родитељски састанак за родитеље будућих првака у школи	Педагог школе	Родитељи, васпитачице и учитељице које ће предавати у првом разреду	Април 2024.
Формирање одељења првог разреда	Тестирање будућих првака, разговор са родитељима и васпитачицама	Педагог школе	Васпитачице, Директор школе	Април-јун 2024.
Праћење напредовања ученика првог	Праћење адаптације ученика на	Учитељице, педагог школе	Инклузивни тимови школе и ПУ	Током школске 2023/24.

разреда	школску средину и пружање потребне подршке			
Обезбеђивање додатне подршке дефектолога	Сарадња са ШОСО „Вук Караџић“ и Центром за социјални рад	Педагог школе, родитељи	Инклузивни тим школе, Интерресорна комисија и дефектолози	Август и по потреби током школске године
Обезбеђивање других видова подршке (учбеници, ужина, флексибилан распоред часова...)	Процена чланова Инклузивног тима потреба за подршком на основу Мишљења ИРК, разговора са родитељима и информација од учитељице	Инклузивни тим школе	Учитељица, родитељи	Током школске 2023/24. године

Координатор Инклузивног тима школе:

Снежана Стаматовић

Акциони план транзиције ученика са развојним сметњама и тешкоћама у учењу који се образују према ИОП-у и којима се пружа додатна подршка као и ученика из маргинализованих социјалних група, са разредне на предметну наставу

ЦИЉ	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	САРАДНИЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Израда плана транзиције	Састанак Инклузивног тима школе	Чланови тима	Директор школе, наставници	Август 2023.
Захтеви за додатном подршком будућим ученицима петог разреда	Покретање поступака за добијање Мишљења или ревизије Мишљења Интерресорне комисије	Педагог	Тимови за пружање додатне подршке ПУ у сарадњи са Инклузивним тимом школе, Интерресорна комисија	Мај 2023.
Саветодавно-инструктивни рад са свим наставницима који предају ученицима ради припреме наставника за прихватање и рад са ученицима	Разговори одељењских старешина и педагога са наставницима	Учитељи, одељењске старешине, педагог	Родитељи Инклузивни тим школе	Август-септембар 2023.
Означавање кабинета видним истицањем назива ради лакше оријентације ученика	Истицање назива кабинета крупним натписом или цртежом	Директор, наставници, помоћно особље	Учитељи	Август 2023.
Размена информација о ученицима између предметних наставника и родитеља	Индивидуални разговори	Родитељи, наставници	Учитељи	Септембар 2022.
Истицање распореда пријема родитеља на огласној табли школе	Пупуњавање табеле од стране наставника и качење исте на огласну таблу	Педагог, наставници		Септембар 2023.
Заједнички састанак учитеља који су предавали ученицима и предметних	Седнице Одељењских и Наставничког већа	Учитељи, наставници, стручни сарадници и директор	Васпитач у продуженом боравку	Септембар 2023.

наставника који им предају у текућој школској години		школе		
Договор у оквиру одељењске заједнице о добровољном помагању овим ученицима од стране њихових вршњака	Разговори на ЧОС-у, договор на продуженом боравку и Ученичком парламенту	Одељењске старешине и ученици одељења, васпитач продуженог боравка	Учитељи, Ученички парламент, педагог	Током школске године
Саветодавни рад са ученицима и њиховим родитељима	Индивидуални разговори	Родитељи, одељењске старешине, васпитач у продуженом боравку, педагог, дефектолог	Директор школе	Током школске године
Стручно усавршавање наставника, пре свега чланова Инклузивног тима, у области инклузије уз обавезу преношења информација осталим члановима колектива	Семинари, обуке, конференције, трибине... на тему инклузије	Чланови Инклузивног тима и заинтересован и наставници	Директор школе	Током школске године
Састанци свих који учествују у пружању подршке ученицима	Заједнички састанци	Чланови Инклузивног тима, дефектолози	Наставници, васпитачи у продуженом боравку	Током школске године
Обезбеђивање додатне подршке дефектолога	Сарадња са ШОСО „Вук Караџић“ и Центром за социјални рад	Педагог школе, родитељи	Инклузивни тим школе, Интерресорна комисија и дефектолози	Август и по потреби током школске године

Координатор Инклузивног тима школе:

Снежана Стаматовић

Акциони план транзиције ученика са развојним сметњама и тешкоћама у учењу који се образују према ИОП-у и којима се пружа додатна подршка за прелазак из основне у средњу школу

ЦИЉ	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	САРАДНИЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Професионална оријентација	Кроз ЧОС –ове, кроз представљања средњих школа на родитељским састанцима и кроз индивидуално професионално усмеравање у разговору са педагогом	Одељењске старешине и педагог	Представници средњих школа	Током школске године
Упознавање ученика са простором средњих школа за које су заинтересовани	Кроз Дане отворених врата средњих школа или посетом школе у пратњи родитеља	Одељењске старешине, родитељи, педагог	Представници средњих школа	Током школске године
Захтеви за додатном подршком ученицима за наредну школску годину	Покретање поступака за добијање ревизије Мишљења Интерресорне комисије	Педагог основне школе	Родитељи, одељењске старешине, дефектолози, ИРК	Мај 2024.
Организовање завршног испита по измењеном или прилагођеном програму	Процена потребе за посебним тестовима и начином полагања завршног испита	Инклузивни тим школе	Наставници	Мај 2024.
Успостављање сарадње основне и одабране средње школе	Састанак Инклузивних тимова ОШ и СШ и координација активности	Чланови оба Тима	Родитељи	Јун-јул 2024. (по сазнању коју ће школу ученик уписати)
Упис ученика у средњу школу	Активности у вези са уписом у средњу школу	Родитељи, педагози обе школе	ИРК, Окружна уписна комисија	Јул 2024.
Размена информација о	Састанци и разговори	Стручни сарадници,	Инклузивни тимови обе школе	Јул-септембар 2024.

ученику ради успешне адаптације	стручних сарадника основне и средње школе и родитеља	родитељи		
Обезбеђивање додатне подршке дефектолога	Сарадња са ШОСО „Вук Караџић“ и Центром за социјални рад	Инклузивни тим средње школе	Родитељи, дефектолози, наставници	Август и по потреби током школске године
Обезбеђивање других видова подршке (уџбеници, ужина, флексибилан распоред часова...)	Процена чланова Инклузивног тима потреба за подршком на основу Мишљења ИРК, разговора са родитељима и информација од стране представника Инклузивног тима основне школе	Инклузивни тим средње школе	Родитељи, Инклузивни тим основне школе	Током школске 2023/24. године

Координатор Инклузивног тима школе:

Снежана Стаматовић

Програм рада Тима за заштиту од насиља злостављања и занемаривања

Тим за заштиту ученика од насиља

1. Марија Мргић, директор школе
2. Снежана Стаматовић, педагог школе, координатор Тима
3. Снежана Перишкић, секретар школе
4. Иванка Кустурин проф. разредне наставе
5. Дамир Шимунов, проф. физичког васпитања
6. Ђурђица Мркаило Балгави, проф. ликовне културе
7. Иван Петровић, педагошки асистент
8. Наташа Форгић, чистачица
9. Ивана Рожа, представник Савета родитеља
10. Соња Санто, представник Школског одбора
11. Мишковић Ванеса, представник Ученичког парламент

Програмом заштите ученика су дефинисане превентивне активности којима ће бити дат приоритет у раду, као и процедуре у поступању у заштити ученика од насиља. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем и које све врсте и облици постоје,

Тима за заштиту од насиља и конкретна задужења чланова Тим у складу са акционим планом за школску 2023/2024. годину.

Задужења унутар Тима:

Марија Мргић-директор школе: формирање Тима, организација дежурства наставника и ваннаставног особља, вођење васпитно дисциплинског поступка против ученика или запослених, информисање чланова Наставничког већа о раду Тима, учешће у изради и реализацији Програма, одговорна особа за информисање медија и родитеља у случајевима насиља и угрожене безбедности у школи.

Снежана Стаматовић-педагог школе, координатор Тима: учешће у изради и реализацији Програма, сазивање и руковођење седницама Тима, координација активности између чланова Тима, вођење записника, извештавање органа школе о активностима Тима.

Учешће у изради и реализацији Програма, координација активности између чланова Тима, сарадња са релевантним стручним службама на превенцији насиља, организација здравствених и социјалних радника на тему ненасилне комуникације, подршка ученицима који трпе насиље, рад са ученицима који врше насиље, оснаживање ученика који су посматрачи насиља да конструктивно реагују, саведодавни рад са родитељима ученика. Подршка одељенском старешини у предлагању мера заштите, прати ефекте предузетих мера, по потреби покреће поступке заштите ученика- жртве насиља, врши анализу примене Програма на основу индикатора, прати реализацију Правилника за оцењивање- примену истог у области понашања ученика- владање.

Снежана Перишкић- правник, секретар школе: праћење и усклађивање Програма са законском регулативом- дефинисање правила понашања и последице кршења правила, вођење записника при вођењу васпитно- дисциплинских поступака, архивирање евидентираних случајева насиља.

Иванка Кустурин- представник Одељенског већа нижих одељења: учешће у изради и реализацији Програма, вођење записника ,израда едукативних паноа ученик нижих одељења са литерарним и ликовним радовима на тему ненасиља, информисање чланова свог одељенског већа о активностима Тима и реализације програма, вођење записника.

Ђурђица Мркаилоло Балгави -представник Одељенског већа виших одељења: учешће у изради и реализацији Програма, израда едукативних паноа ученик виших одељења са литерарним и ликовним радовима на тему ненасиља, информисање чланова свог одељенског већа о активностима Тима и реализације програма.

Дамир Шимунов-наставник физичког образовања: учешће у изради и реализацији Програма, учешће у организацији, реализацији спортских програма у циљу превенције насиља.

Иван Петровић-учешће у изради и реализацији програма; координисање спровођења превентивних активности у оквиру програма, анализа анкета, израда видео презентација, учешће у обавештавању Наставничког већа, учешће у припреми извештаја.

Наташа Форгић-представник помоћног особља: превенција насиља кроз дежурство ненаставног особља, информисање чланова помоћног особља о активностима Тима.

Ивана Рожа-Представник Савета родитеља: учешће у изради и реализацији Програма, информисање чланова савета родитеља о активностима Тима и реализацији програма, координатор родитеља ученика за прикупљање предлога за побољшање безбедности ученика у школи, дефинисање правила понашања и последица кршења истих.

Соња Санто-Представник школског одбора: информисање чланова Школског одбора о активностима Тима и реализацији програма, учешће у организацији и реализацији програма у циљу превенције насиља.

Ванеса Мишковић-Представник Ученичког парламента: учешће у изради и реализацији Програма, информисање чланова Ученичког парламента о активностима Тима, координатор акција ученичког парламента о неговању различитости и културе уважавања, и промоција позитивних искустава стечених током школске године.

Свако насиље над ученицима се може спречити у атмосфери која:

- развија и негује културу понашања
- не толерише насиље и не ћути о њему
- развија одговорност свих
- обавезује на поступање све који имају сазнање о насиљу

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавања здравља, развоја и достојанства ученика.

ПОДЕЛА НАЈЧЕШЋИХ ОБЛИКА НАСИЉА

У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. У зависности од интензитета, учесталости и последица које насиље оставља, поједини облици се понављају на више различитих нивоа.

ПРВИ НИВО

Ове облике насиља решава самостално васпитач/наставник /одељењски старешина у оквиру саветодавно-васпитног рада са децом – појединцима, групама и одељењем.

Може користити и подршку вршњачког тима и вршњачких едукатора.

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информациони х технологија
ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари...	исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“...	добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из групе или фаворизовање на основу социјалног статуса, националности, верске припадности, насилно дисциплиновање, ширење гласина...	добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално додиривање, гестикулација..	узнемиравајуће „живкање“, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта...

ДРУГИ НИВО

У решавању ових облика насиља, васпитач/наставник /одељењски старешина укључује Тим, то јест унутрашњу заштитну мрежу. У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. У зависности од интензитета, учесталости и последица које насиље оставља, поједини облици се понављају на више различитих нивоа.

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информациони х технологија
шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, плување, отимање и уништавање	уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, одбацивање, манипулисање...	сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање манипулисање, експлоатација, национализам..	сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење...	огласи, клипови, блогови, злоупотреба форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање

имовине, измицање столице, чупање за уши и косу...				снимака и слика..

ТРЕЋИ НИВО

Ако ученици чине или трпе неки од следећих облика насиља обавезно је укључивање других институција, односно активирање спољашње заштитне мреже.

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информационих технологија
туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем...	заstraшивање уцењивање, рекетирање, ограничавање кретања, навођење на коришћење психоактивних супстанци, укључивање у секте, занемаривање...	претње, изолација, одбацивање, терор групе над појединцем/ групом, дискриминација, организовање затворених група (кланова), национализам, расизам...	завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест...	снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија...

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Принципи на којима се заснива овај програм и поступање на основу њега, односе се на:

1. право на живот, опстанак и развој
2. најбољи интерес детета, уз обезбеђивање поверљивости података
3. спречавање дискриминације, што значи обухватање свих ученика овим програмом
4. активно учешће ученика, које се обезбеђује правовременим информисањем и давањем могућности да искажу своје мишљење

Програм заштите ученика од насиља има као **општи циљ** унапређивање квалитета живота ученика у школи применом **мера превенције**, ради стварања безбедне средине, и **мера интервенције** у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање ученика.

Специфични циљеви програма у **превенцији** су следећи:

1. подстицање и развијање климе прихватања, толеранције и међусобног уважавања
2. идентификација безбедносних ризика у школи увидом у документацију, непосредно
окужење евидентирањем критичних места у школи, анкетирањем ученика, наставника и родитеља
3. повећање осетљивости свих који су укључени у живот и рад школе, на препознавање
насиља и злостављања
4. унапређење способности свих учесника у школском животу – наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља, локалне заједнице – за уочавање, препознавање
и решавање проблема насиља
5. оспособљавање свих запослених и родитеља за рано препознавање знакова у понашању деце који указују на потенцијално насилно понашање
6. пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу
7. изграђивање и примена норми понашања, информисање о правилима и кућном реду
8. дефинисање процедура и поступака реаговања на насиље и информисање свих учесника у школском животу о томе
9. омогућавање свим ученицима који имају сазнања о могућем насилном акту да без излагања опасности врше пријављивање насиља
10. спровођење психо-социјалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина
11. сарадња са родитељима путем Савета, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора
12. сарадња са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи.

Специфични циљеви у **интервенцији**:

1. Спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља.
2. Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности спровођења Програма заштите.
3. Рад на отклањању последица насиља и интеграција ученика у заједницу вршњака.

4. Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше насиље или су посматрачи насиља.

Процедуре у ситуацијама насиља

Ближе објашњење **процедуре интервенције** према редоследу поступака приликом појаве насиља у школи, из угла улога и одговорности:

процедуре у интервенцији су различите с обзиром на три ситуације – да ли се насиље јавља **међу децом**, од стране **одраслог у школи** или од стране **одраслог ван школе**.

Кораци у интервенцији су следећи:

1. Сазнање о насиљу или откривање насиља одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог детета или треће особе.
2. Прва реакција треба да буде заустављање насиља и обавештавање о томе надлежне особе: дежурног наставника, чланове Тима, директора или помоћника, одељ.старешину, ПП службу, а који ће даље проценити да ли треба позвати МУП или здравствену службу.
3. Смиривање ситуације подразумева удаљавање ученика из ситуације и смањење напетости кроз разговор са актерима. Тај разговор треба да буде умирујући, без спомињања могућих последица и застрашивања.
4. Прикупљање информација значи разговор са актерима и другим учесницима у догађају уз вођење записника. Разговор треба да води неко од чланова тима, педагог или психолог, одељенски старешина. (Напомена: У образовно-васпитном систему нема места за истрагу или доказивање злостављања, о постојању сумње се обавештавају надлежне службе.) Посебна пажња треба да буде обраћена на жртву насиља тако што ће јој се омогућити да се осећа безбедно и да нема страх од освете ученика којима ће бити изречене мере.
5. Након тог разговора обављају се консултације у оквиру установе – са колегом, са Тимом за заштиту, са ПП службом, директором, дежурним наставником, при чему се анализирају чињенице, процењује ниво ризика и прави план заштите, водећи рачуна о принципу поверљивости и најбољем интересу ученика. Уколико је потребно, обављају се консултације са службама ван установе (Центар за социјални рад, здравствена служба). На основу консултација треба донети одлуку о начину реаговања и праћења и одредити улоге, задатке и одговорности у самом поступању.
6. Након консултација и заузимања става школе о догађају, предузимају се акције: **позивају се родитељи** и информишу о догађају, спроведеним консултацијама, закључцима и предложеним мерама (предочава се законска регулатива, мере заштите ученика, мере даљег васпитног деловања); уколико је потребно, **обавештава се МУП, Центар за социјални рад** (рок три дана од дана када се насиље десило). Подношење пријаве тим службама треба да буде у усменој и писаној форми, након што је са родитељима обављен разговор (осим ако се нису одазвали позиву или је у најбољем интересу дечије безбедности да родитељи не буду укључени)
7. Праћење ефеката предузетих мера врши Тим, водећи рачуна о интеграцији свих актера у заједницу и успостављању односа сарадње и толеранције.

ПРОЦЕНА БЕЗБЕДНОСТИ У ШКОЛИ

Према анализи упитника добијених у процесу самовредновања и анализе анкете која је спроведена међу ученицима, процењујемо да су угрожене следеће ситуације и места у односу на временски период:

СИТУАЦИЈА или МЕСТО	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД
Школско двориште	На одморима
Санитарни чворови	У време одмора
Учионица	Пре почетка наставе
Ходници	За време одмора- вијање
Терени за физичко	За време наставних и ненаставних активности
Школска хала	За време наставних и ненаставних активности
Екскурзија и излети	За време извођења
Степеништа у школској згради	За време одмора
Улази у школску зграду	За време одмора
Школска кухиња	За време великог одмора

На основу урађене процене безбедности предузете су следеће мере:

1. усвојен је распоред дежурству наставног и ненаставног особља у школи
2. формирана је спољашња и унутрашња заштитна мрежа
3. инсталиран је видео надзор

СПОЉАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Спољашњу заштитну мрежу чине следеће институције:

- 1 Центар за социјални рад
- 2 МУП
- 3 Дом здравља
- 4 Културни центар
- 5 Локална самоуправа
- 6 Спортски савез

Циљ сарадње: стручна помоћ и сарадња у решавању проблема и задовољавање културних и спортских потреба ученика.

Институција-појединац	адреса	телефон	Контакт особа
Центар за соц. рад	Карађорђева 4	482-499	Дежурна служба

Амбуланта у Бачком Моноштору	И. Г. Ковачића	807-513	Дежурна сестра
Дом здравља Сомбор	Мирна 3	424-228	Дежурна сестра
Културни центар „Лаза Костић“, Сомбор	Венац Радомира Путника 2	434-340	Никола Пејовић
Локална самоуправа	И. Г. Ковачића 28	807-501	Секретар Месне заједнице
Спортски савез општине Сомбор	Венац Петра Бојовића 11	236-787	Секретар спортског центра
Школска управа Сомбор	Трг цара Уроша, Сомбор	463-615	Градимиr Марковић, просветни саветник

УНУТРАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Унутрашњу заштитну мрежу чине сви запослени и ученици школе.

Школа је прописала улоге и одговорности запослених и ученика у школи

(ко шта ради када постоји сумња на насиље или се насиље догоди):

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК

- дежура у складу са распоредом;
- уочава и пријављује случај;
- покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија;
- обавештава одељењског старешину о случају;
- евидентира случај у књигу дежурстава
- сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља.

ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА

- уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах;
- израда плана заштите
- учествује у процесу заштите деце;
- разговара са учесницима насиља;
- информисе родитеље и сарађује са њима;
- по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља;
- прати ефекте предузетих мера;
- евидентира случај и води документацију;

- по потреби, комуницира са релевантним установама.

ТИМ, ПЕДАГОГ

- уочава случајеве насилног понашања;
- покреће процес заштите детета, реагује одмах;
- обавештава одељењског старешину и сарађује са њим;
- по потреби, разговара са родитељима;
- пружа помоћ и подршку деци/ученицима, наставницима;
- разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите;
- обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предизетих мера;
- по потреби, сарађује са другим установама;
- евидентира случај.

ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ

- дежура по распореду;
- прекида насиље;
- уочава и пријављује случајеве насилног понашања.

УЧЕНИЦИ, ДЕЦА

- уочавају случајеве насилног понашања;
- траже помоћ одраслих;
- пријављују одељењском старешини
- за теже случајеве консултују чланове школског Тима;
- учествују у мерама заштите.

ПРАЋЕЊЕ, АНАЛИЗА, ЕВАЛУАЦИЈА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

ЕВИДЕНЦИЈА И НАЧИНИ ПРАЋЕЊА СЛУЧАЈЕВА НАСИЉА

Запослени у школи – одељенски старешина, стручна служба и Тим – у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља у образац за евиденцију о случајевима насиља који садржи:

- 1 Шта се догодило ?
- 2 Ко су учесници ?
- 3 Како је пријављено насиље ?
- 4 Врсте интервенције?
- 5 Какве су последице?
- 6 Који су исходи предузетих корака?
- 7 На који начин су укључени родитељи, одељенски старешина, стручна служба?
- 8 Праћење ефеката предузетих мера.

Потребно је пратити:

- 1 понашање детета које је трпело насиље (да ли се повлачи, да ли постаје агресивно, да ли тражи подршку и на који начин...)
- 2 понашање детета које се понашало насилно (да ли наставља са нападима, да ли тражи друге жртве, да ли га група одбацује, да ли га група подржава...);
- 3 како реагују пасивни посматрачи (да ли се обраћају старијима за помоћ, да ли сви знају како да се повежу са унутрашњом заштитном мрежом и ко је њихова особа од поверења,
- 4 да ли се препознаје страх, да ли сами предузимају неке акције и сл.);
- 5 шта се дешава у васпитној групи, одељењу (да ли се издвајају нове групе, каква је атмосфера ...);
- 6 колико су родитељи сарадници у активностима на смањивању насиља;
- 7 како функционише Тим и унутрашња заштитна мрежа (где су слабе тачке и шта се може боље);
- 8 колико су друге институције (спољна заштитна мрежа) укључене и који су ефекти њиховог укључивања

Уколико се увиди да се ситуација насиља понавља, усложњава и постаје ризичнија и опаснија, предузимају се следеће заштитне мере:

- 1 појачати опрез свих запослених и дежурних наставника и ученика
- 2 укључити у рад родитеље и школског полицајца
- 3 наставити са индивидуалним радом - психолог школе
- 4 укључити стручњаке из других установа (из спољашње заштитне мреже)

Све субјекте укључене у решавање проблема треба обавезати на дискрецију и заштиту права ученика.

ПРОЦЕЊИВАЊЕ ЕФЕКТА ПРЕВЕНЦИЈЕ/ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

На основу евиденције које воде одељенске старешине и Тим, праћење ефекта извршиће педагог школе преко следећих **индикатора**:

1. броја и нивоа облика насилног понашања
2. број случајева насилног понашања са позитивним ефектима у односу на укупан број пријављених у току школске године
3. однос пријављених облика насилног понашања текуће и претходне школске године
4. однос броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима текуће и претходне школске године
5. анализа упитникаведеног међу ученицима о степену безбедности у школи

АСПЕКТИ ПРИМЕНЕ ПРОГРАМА биће видљиви преко ефекта предузетих превентивних и интервентних активности.

АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ ПРОГРАМА

Примену Програма прати и анализира Тим, квартално, преко евиденције о реализованим активностима које су планиране Програмом. Овим путем се утврђују и узроци уколико неке планиране активности нису реализоване.

ИЗВЕШТАВАЊЕ О ПРИМЕНИ ПРОГРАМА

Тим квартално извештава Наставничко веће, а полугодишње Школски одбор и Савет родитеља школе о реализацији превентивних и интервентних мера.

АКЦИОНИ ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА

Р.бр.	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	Начин праћења
1.	Састанак Тима за заштиту ученика, анализа стања у школи и израда акционог плана за уклањање недостатака	Чланови Тима	Август	Записници – Педагошки колегијум
2.	Организовање дежурства запослених;	Директор и Тим за заштиту деце од насиља	септембар	Књига дежурства
3.	Обука запослених на платформи „Чувам те“	Директор, педагог и чланови Тима	септембар	Он лајн обука
4.	Дефинисање Кућног реда и правила понашања и последица кршења правила	Тим за заштиту деце од насиља наставници, Ученички парламент, Савет	септембар	Кућни ред, записници

	Понашања као и доношење правила понашања у фискултурној сали	родитеља		
5.	Упознавање ученика и родитеља са Протоколом, врстама насиља, Програмом о заштити ученика и Кућним редом	Одељенске старешине, директор. Правник, Тим	Септембар	Записници
6.	Израда шеме интервентних активности- плакат за зборницу	Тим за заштиту, Ученички парламент	Септембар	Плакат
7.	Радионице са родитељима на Савету родитеља (активност у оквиру пројекта Родна освешћеност, превенција насиља и дискриминације у школама)	Педагошкиња и педагошки асистент	Септембар	Материјали из портфолија, Дневник рада, извештаји
8.	Увођење свеске праћења	Одељенске старешине	Септембар	Свеска праћења понашања ученика
9.	Промовисање ученичких литерарних достигнућа- Тема: У туђој кожи	Наставници, библиотекар Координатори- Бранко Ђурчић	Октобар	Планови ваннаставних активности, материјал из портфолија
10.	Радионице на тему ненасилне комуникације	Црвени крст	Октобар	Фотографије, Сомборске новине,
11.	Спортски сусрети у школи у Чонопљи (активност у оквиру пројекта Родна освешћеност, превенција насиља и дискриминације	Пројектни тим у сарадњи са Тимом за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања и представницима партнерске и менторске школе	Октобар	Фотографије

	у школама“)			
12.	Отварање стране у школским новинама и на сајту школе посвећене превенцији насиља	Тања Ковач Тим	Октобар-новембар,	Школске новине, Школски сајт
13.	Радионице у оквиру пројекта „Родна освешћеност, превенција насиља и дискриминације у школама“	Пројектни тим у сарадњи са Тимом за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања	Октобар-децембар	Педагошка документација, фотографије
14.	Обележавање Дана толеранције	Одељенске старешине. Тим, Ученички парламент	Новембар	Педагошка документација Материјал из портфолија
15.	Организовање изложбе ликовних радова ученика на тему ненасиља	Проф. ликовне културе, професори разредне наставе	децембар	Материјал из портфолија
16.	Писмени задатак из српског језика и књижевности на тему вршњачког насиља	Проф. српског језика и књижевности	у току школске год	Писмени задаци, Планови рада наставника
17.	Обука наставног и ненаставног особља на тему превенције насиља, ненасилне комуникације и слично	Педагог школе, Пројектни тим	у току школске	Сертификати, извештај о стручном усавршавању
18.	Турнир у фудбалу-мешовите екипе дечака и девојчица (активност у оквиру пројекта Родна освешћеност, превенција насиља и дискриминације	Пројектни тим у сарадњи са Тимом за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања	Јануар 2022.	Фотографије

	у школама)			
19.	Организовање слободних активности према предлозима Ученичког парламента	Тим за заштиту деце од насиља, Ученички парламент, координатор тима Татјана Ковач	током школске	Записници
20.	Наградни конкурс на нивоу школе-ликовни и литерарни	Управа школе, педагог и Тим	Фебруар	Радови ученика
21.	Топ листа најлепших речи и поступака-промоција у школском часопису, Просветном прегледу и кутку посвећеном превенцији насиља	Тим, Ученички парламент	током школске године	Часопис, просветни преглед
22.	Недеља лепих порука	Тим, Ученички парламент	март	Пано лепих порука
23.	Стручно усавршавање на теме Побољшање комуникације ученик наставник	Управа, педагог, наставници и Тим	током школске год.	Сертификати
24.	Дискусија и анализа реализације плана активности и састанку тима	Тим	Квартално	записници
25.	Провера и праћење реализације активности из акционог плана	Педагошкиња	током школске године	Педагошка документација, записници
26.	Информисање Наставничког већа и Савета родитеља о реализацији Акционог плана за заштиту ученика.	Тим	Квартално и полугодишње итвештавање	записници

Акциони план интервентних активности за спречавање насиља

Р.бр.	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	Начин праћења
1.	Примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља	Тим за заштиту ученика од насиља	током школске год.	Записници и документација коју води Тим
2	Евидентирање случајева насиља, платформа „Чувам те“	Тим за заштиту ученика од насиља	током школске год.	Свеске за праћење, Књиге дежурства
3.	Истраживање о врстама и учесталости насиља у школи	Тим за заштиту ученика од насиља	октобар	Анкете, записници
4	Сарадња са релевантним службама	Тим за заштиту ученика од насиља	током школске . год.	Записници, правна документација
5.	Подршка ученицима који трпе насиље	педагог	током школске год.	Педагошка документација
6.	Рад са ученицима који врше насиље	педагог	током школске год.	Педагошка документација
7.	Оснаживање ученика који су посматрачи насиља да конструктивно реагују	педагог	током школске год.	Педагошка документација
8.	Саветодавни рад са родитељима ученика	Педагог, одељенски старешина	током школске год.	Педагошка документација

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Програм за заштиту деце од насиља припремљен је са намером да помогне у стварању сигурне и безбедне средине, да се олакшају и прецизирају процедуре и поступци у заштити деце од насиља и **обавезујући** је за све субјекте у процесу

Програм рада Педагошког колегијума

Педагошки колегијум чине председници стручних већа из области предмета и стручних актива, као и представник стручних сарадника:

1. Снежана Стаматовић, педагог школе и председник тима за превенцију и заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривање
2. Љиља Пашић, председник стручног већа разредне наставе
3. Невенка Штрангар, председник стр. већа за предмете природних наука
4. Бранко Ђурчић, председник стр. већа за предмете друштвених наука
5. Дамир Шимунов, председник стр. већа за предмете уметности и вештина
6. Игор Репар, председник актива за развојно планирање
7. Мирјана Балаж, председник школског тима за инклузију

Педагошким колегијумом председава и руководи директор школе.

Педагошки колегијум:

планира и организује остваривање програма образовања и васпитања и свих активности школе;

стара се о осигурању квалитета, самовредновању, остваривању стандарда и постигнућа и унапређивању образовно-васпитног рада;

стара се о остваривању развојног плана школе;

сарађује са органима јединице локалне самоуправе, организацијама и удружењима;

организује и врши педагошко-инструктивни увид и прати квалитет образовно-васпитног рада и педагошке праксе и предузима мере за унапређивање и усавршавање рада наставника и стручних сарадника;

планира и прати стручно усавршавање запослених.

План и програм рада Педагошког колегијума заснован је на Закону о основама система образовања и васпитања и усклађен је са Планом и програмом рада Наставничког већа.

План рада Педагошког колегијума

1. седница	септембар	Носиоци активности
Усвајање записника		члан
Информација директора о свом раду и раду установе		директор
Утврђивање предлога Извештаја о остварености Плана стручног усавршавања		директор
Утврђивање предлога Плана стручног усавршавања		председници струч.в.

Давање мишљења о Извештају о остваривању Годишњег плана рада школе		директор
Давање мишљења о Годишњем плану рада школе		директор
Доношење ИОП-а за ученике за које је потребно		представник тима
Договор о сазивању седница стручних органа		директор
2. седница	новембар	
Усвајање записника		члан
Информација директора о свом раду и раду установе		директор
Усвајање ИОП-а на предлог Тима за инклузивно образовање		представник тима
Предлог мера за пружање додатне подршке ученицима		чланови
Анализа Извештаја о резултатима Школе на завршном испиту школске 2022/2023. године		члан тима
Информација о педагошко-инструктивног увида и праћење квалитета образовно-васпитног рада наставника и стручних сарадника		директор
План организовања “Дана отворених врата“ за будуће прваке и начина презентације школе		директор
Договор о сазивању седница стручних органа		директор
3. седница	фебруар	
Усвајање записника		члан
Информација директора о свом раду и раду установе		директор
Упознавање са Календаром такмичења за школску 2023/2024. годину и договор о њиховом организовању и реализацији на школском и општинском нивоу		директор
Информација о остваривању Развојног плана школе		представник тима
Информација о остваривању Годишњег плана рада		директор
Разматрање Извештаја о реализацији стручног усавршавања у и ван установе током првог полугод.		директор
Извештај о остварености Плана рада Педаг. кол.		директор
Извештавање о ефектима ИОП-а/ усвајање нових ИОП-а на предлог Тима за инклузивно образовање		представник тима

Извештавање о реализацији самовредновања		координатор
Договор о сазивању седница стручних органа		директор
4. седница	април	
Усвајање записника		члан
Информација директора о свом раду и раду установе		директор
Анализа остварених резултата у настави у току трећег класификационог периода		директор
Договор о сазивању седница стручних органа		директор
5. седница	мај	
Усвајање записника		члан
Информација директора о свом раду и раду установе		директор
Разматрање предлога за израду анекса школских докумената		директор
Покретање поступка за доделу награда и похвалница		координатор
Покретање поступка за доделу диплома „Вук Караџић“		координатор
Покретање поступка за избор ученика генерације		координатор
Договор о сазивању седница стручних органа		директор
6. седница	јун	
Усвајање записника		секретар
Информација директора о свом раду и раду установе		директор
Извештавање о ефектима ИОП-а / вредновање ИОП-а		представник тима
Сагледавање потреба набавке наставних средстава и стручне литературе на предлог стручних већа		председници струч. већа
Извештавање о реализацији самовредновања		координатор
Договор о сазивању седница стручних органа		директор
7. седница	август	
Усвајање записника		секретар
Усмеравање активности на изради предлога Извештаја о остварености ГПР		директор и стр.сарадник
Задужења за израду Годишњег плана рада Школе за		директор и

школску 2024/2025. годину	стр.сарадник
Усмеравање активности на изради предлога Годишњег плана рада	
Разматрање Извештаја о реализацији Развојног плана школе за школску 2023/2024. годину	члан тима
Давање препоруке за израду распореда свих облика образовно-васпитног рада	директор и стр.сарадник
Утврђивање предлога Календара образовно-васпитног рада за шк. 2024/2025.год.	директор
Сагледавање кадровских потреба школе; Припремљеност школе за нову школску годину (организација рада)	директор
Израда Годишњег плана стручног усавршавања и напредовања на нивоу Школе за школску 2024/2025.годину	педагог школе
Усвајање Извештаја о остваривању Плана рада Пед.к.	директор
Усвајање Плана рада Педаг. колег.	директор
Договор о сазивању седница стручних органа	директор

Програм рада стручних сарадника школе

Програм рада педагога школе

Циљ рада педагога је да применом теоријских, практичних и истраживачких сазнања педагошке науке педагог доприноси остваривању и унапређивању образовно васпитног рада у установи, у складу са циљевима и принципима образовања и васпитања дефинисаних Законом о основама система образовања васпитања, као и посебним законима.

Задаци рада педагога у основној школи су:

- учешће у стварању оптималних услова за развој ученика и остваривање образовно-васпитног рада,
- праћење и подстицање целовитог развоја ученика,
- различитих видова активности, које доприносе децјем развоју и напредовању,
- пружање подршке наставнику на унапређивању и осавремењивању васпитно-образовног рада,
- пружање подршке родитељима, односно старатељима на јачању њихових васпитних компетенција и развијању сарадње породице и установе по питањима значајним за васпитање и образовање деце и ученика,
- учествовање у праћењу и вредновању образовно-васпитног рада,
- сарадња са институцијама, локалном самоуправом, стручним и струковним организацијама од значаја за успешан рад установе,
- самовредновање, стално стручно усавршавање и праћење развоја педагошке науке и праксе.

Подручје рада	Активност	Време	Сарадници
ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ	Учествовање у изради школског програма, плана самовредновања и развојног плана установе	август, септембар	Тим за самовредновање и Стручни актив за развојно планирање, Стручни актив за развој школског програма
	Учествовање у изради годишњег плана рада установе и његових појединих делова	август, септембар	Координатори школских тимова
	Припремање годишњих и месечних планова рада педагога	август, септембар	Директор
	Спровођење анализа и истраживања у установи у циљу испитивања потреба деце, ученика, родитеља, локалне самоуправе. У овој школској години биће реализовано истраживање у оквиру пројекта „Родна освешћеност, превенција насиља и дискриминације у школама“	током године	Директор, педагошкиња менторске школе Едита Сакали
	Координисање рада са децом која имају додатну подршку, сарадња са Интерресорном комисијом и	током године	Тим за инклузивно образовање

	ШОСО „Вук Караџић“, Учествовање у припреми индивидуалног образовног плана за децу, односно ученике		
	Учешће у планирању и организовању појединих облика сарадње са другим институцијама	током године	Директор школе
	Планирање набавке стручне литературе, периодике и учешће у набавци и изради дидактичког материјала, наставних средстава	септембар, децембар	Директор школе
	Иницирање и учешће у иновативним видовима планирања наставе и других облика образовно-васпитног рада	током године	Директор школе
	Учествовање у избору и конципирању ваннаставних и ваншколских активности, односно учешће у планирању излета, екскурзија, боравка деце и ученика у природи, активности у Дечијој недељи	током године	Наставници и учитељи
	Пружање помоћи наставницима у изради планова допунског, додатног рада, практичне наставе и амбијенталне наставе, плана рада одељењског старешине, секција	август, септембар	Наставници и учитељи
	Учешће у избору и предлозима одељењских старешинстава	август	Директор
	Формирање одељења, распоређивање новопридошлих ученика и ученика који су упућени да понове разред	јун и август	Директор, васпитачице из Предшколске установе
ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ	Систематско праћење и вредновање наставног процеса развоја и напредовања деце, односно ученика	током године	Директор, педагошки асистент, наставници и учитељи
	Праћење ефеката иновативних активности и пројеката, као и ефикасности нових организационих облика рада	током године	Директор, педагошки асистент, наставници и учитељи
	Рад на развијању и примени инструмената за вредновање и самовредновање различитих области и активности рада установе	током године	Директор, координатори тимова
	Праћење и вредновање примене мера индивидуализације и индивидуалног образовног плана	током године	Тим за инклузивно образовање, наставници, учитељи и васпитачи у продуженом боравку

	Учествовање у раду комисије за проверу савладаности програма увођења у посао наставника, стручног сарадника	по потреби	Директор школе, наставници
	Иницирање и учествовање у истраживањима васпитно-образовне праксе које реализује установа, научноистраживачка институција или стручно друштво у циљу унапређивања васпитно-образовног рада	током године	Директор школе, наставници, учитељи, педагошки асистент
	Учешће у изради годишњег извештаја о раду установе у остваривању свих програма васпитно-образовног рада	јун, јул, август	Директор, координатори школских тимова и стручних већа
	Учествовање у праћењу реализације остварености општих и посебних стандарда, постигнућа ученика	током године	Тим за самовредновање, учитељи, наставници
	Праћење анализе успеха и дисциплине ученика на класификационим периодима, као и предлагање мера за њихово побољшање	квартално	Одељењска већа
	Праћење успеха ученика у ваннаставним активностима, такмичењима, завршним и пријемним испитима за упис у средње школе	друго полугодиште	Учитељи, предметни наставници
	Праћење узрока школског неуспеха ученика и предлагање решења за побољшање школског успеха	током године	Одељењски старешина, предметни наставници, по потреби психолог или дефектолог ван установе
РАД СА НАСТАВНИЦИМА	Пружање помоћи наставницима на конкретизовању и операционализовању циљева и задатака васпитно-образовног, односно образовно-васпитног рада	током године	Предметни наставници и учитељи
	Пружање стручне помоћи наставницима на унапређивању квалитета васпитно-образовног рада, односно наставе увођењем иновација и иницирањем коришћења савремених метода и облика рада	током године	Предметни наставници и учитељи
	Пружање помоћи наставницима у проналажењу начина за имплементацију општих и посебних стандарда	током године	Предметни наставници и учитељи

Рад на процесу подизања квалитета ученичких знања и умења	током године	Предметни наставници и учитељи
Мотивисање наставника на континуирано стручно усавршавање и израду плана професионалног развоја и напредовања у струци	током године	Предметни наставници и учитељи
Анализирање реализације часова редовне наставе у школама и других облика васпитно-образовног, односно образовно-васпитног рада којима је присуствовао и давање предлога за њихово унапређење	током године	Предметни наставници и учитељи
Праћење начина вођења педагошке документације наставника	током године	Предметни наставници и учитељи
Иницирање и пружање стручне помоћи наставницима у коришћењу различитих метода, техника и инструмената оцењивања ученика	током године	Предметни наставници и учитељи
Пружање помоћи наставницима у осмишљавању рада са децом, односно ученицима којима је потребна додатна подршка	током године	Предметни наставници и учитељи, васпитачи у продуженом боравку
Оснаживање наставника за рад са ученицима из осетљивих друштвених група кроз развијање флексибилног става према културним разликама и развијање интеркултуралне осетљивости и предлагање поступака који доприносе њиховом развоју	током године	Предметни наставници и учитељи, васпитачи у продуженом боравку
Оснаживање наставника за тимски рад кроз њихово подстицање на реализацију заједничких задатака, кроз координацију активности стручних већа, тимова и комисија	током године	Предметни наставници и учитељи
Пружање помоћи наставницима у остваривању задатака професионалне оријентације и каријерног вођења и унапређивање тога рада	током године	Предметни наставници и учитељи
Пружање помоћи наставницима у реализацији огледних и угледних часова и примера добре праксе, излагања на састанцима већа, актива, радних група, стручним скуповима и родитељским	током године	Предметни наставници и учитељи

	састанцима		
	Пружање помоћи наставницима у изради планова допунског, додатног рада, практичне наставе и амбијенталне наставе, плана рада одељењског старешине и секција	август, септембар	Предметни наставници и учитељи
	Упознавање и одељењских старешина и одељењских већа са релевантним карактеристикама нових ученика	по потреби	Одељењски старешина, одељенска већа
	Пружање помоћи одељењским старешинама у реализацији појединих садржаја часа одељењске заједнице и реализацији радионица у оквиру пројекта „Родна освешћеност, превенција насиља и дискриминације у школама“	током године	Одељењске старешине
	Пружање помоћи наставницима у остваривању свих форми сарадње са породицом	током године	Одељењски старешина
	Пружање помоћи приправницима у процесу увођења у посао, као и у припреми полагања испита за лиценцу	по потреби	Предметни наставници, секретар школе
	Пружање помоћи наставницима у примени различитих техника и поступака самоевалуације	током године	Предметни наставници и учитељи
Рад са ученицима	Испитивање деце уписане у основну школу	април-мај	Директор
	Праћење децјег развоја и напредовања	током године	Одељењске старешине
	Саветодавни рад са новим ученицима, ученицима који су поновили разред, преласка ученика између школа	током године	Одељенски старешина
	Стварање оптималних услова за индивидуални развој ученика и пружање помоћи и подршке	током године	Одељењски старешина, родитељи
	Пружање подршке и помоћи ученицима у раду ученичког парламента и других ученичких организација	током године	Сања Шарић
	Идентификовање и рад на отклањању педагошких узрока проблема у учењу и понашању	током године	Предметни наставници, учитељи, родитељи
	Учествовање у раду Тима за професионалну оријентацију ученика	током године	Тим за професионалну оријентацију, средње школе,

			Национална служба за запошљавање
	Анализирање и предлагање мера за унапређивање ваннаставних активности	током године	Учитељи, предметни наставници
	Пружање помоћи и подршке укључивању ученика у различите пројекте и активности стручних и невладиних организација	током године	Одељењске старешине, родитељи, ученички парламент
	Пружање помоћи на осмишљавању садржаја и организовању активности за креативно и конструктивно коришћење слободног времена	током године	Одељењске старешине, родитељи
	Промовисање, предлагање мера, учешће у активностима у циљу смањивања насиља, а повећања толеранције и конструктивног решавања конфликта, популарисање здравих стилова живота	током године	Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
	Учествовање у изради педагошког профила детета, односно ученика за децу односно ученике којима је потребна додатна подршка израда индивидуалног образовног плана	септембар	Тим за инклузивно образовање, одељењске старешине, родитељи
	Анализирање предлога и сугестија ученика за унапређивање рада школе и помоћ у њиховој реализацији	током године	Ученички парламент, Тим за самовредновање, одељењске старешине
РАД СА РОДИТЕЉИМА, ОДНОСНО СТАРАТЕЉИМА	Учествовање у појачаном васпитном раду за ученика који врше повреду правила понашања у школи или се не придржава одлука директора и органа школе, неоправдано изостају са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожавају друге у остваривању њихових права	током године	Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, одељенске старешине
	Организовање и учествовање на општим и групним родитељским састанцима у вези са организацијом и остваривањем образовно-васпитног рада и професионалном оријентацијом	током године	Одељењске старешине, представници средњих школа
	Припрема и реализација родитељских састанака, трибина, радионица са стручним темама	током године	Одељењске старешине
	Укључивање родитеља, старатеља у поједине облике рада установе (настава, секције,	током године	Директор, одељењске старешине, Савет родитеља

	предавања, пројекти...) и партиципација у свим сегментима рада установе		
	Пружање подршке родитељима, старатељима у раду са ученицима са тешкоћама у учењу, проблемима у понашању, проблемима у развоју, професионалној оријентацији	током године	Одељењске старешине, дефектолози ШОСО „Вук Караџић“
	Упознавање родитеља, старатеља са важећим законима, конвенцијама, протоколима о заштити деце, односно ученика од занемаривања и злостављања и другим документима од значаја за правилан развој ученика у циљу представљања корака и начина поступања установе	током године	Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, одељењске старешине
	Рад са родитељима, односно старатељима у циљу прикупљања података о деци	септембар	Одељењске старешине
	Сарадња са саветом родитеља, по потреби, информисањем родитеља и давањем предлога по питањима која се разматрају на савету	током године	Директор школе, секретар школе
РАД СА ДИРЕКТОРОМ, СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА, ПЕДАГОШКИМ АСИСТЕНТОМ И ПРАТИОЦЕМ УЧЕНИКА	Сарадња са директором, стручним сарадницима на истраживању постојеће образовно-васпитне праксе и специфичних проблема и потреба установе и предлагање мера за унапређење	током године	Директор школе, педагошки асистент, координати школских тимова
	Сарадња са директором и стручним сарадницима у оквиру рада стручних тимова и комисија и редовна размена информација	током године	Директор школе, координатори школских тимова
	Сарадња са директором и стручним сарадницима на заједничком планирању активности, изради стратешких докумената установе, анализа и извештаја о раду школе	током године	Директор школе, координатори школских тимова
	Сарадња са директором на формирању одељења и расподела одељењских старешинстава	август	Директор школе, васпитачице из ПУ
	Тимски рад на проналажењу најефикаснијих начина унапређивања вођења педагошке документације у установи	током године	Предметни наставници и учитељи
	Сарадња са директором на планирању активности у циљу јачања наставничких и личних	током године	Директор школе

	компетенција		
	Сарадња са педагошким асистентима и пратиоцима ученика на координацији активности у пружању подршке ученицима за које се доноси индивидуални образовни план	током године	Педагошки асистент, Тим за инклузивно образовање, родитељи
	Сарадња са директором по питању приговора и жалби ученика и његових родитеља, односно старатеља на оцену из предмета и владања	током године	Директор школе, наставници
РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА	Учествовање у раду наставничког већа	током године	Директор
	Учествовање у раду тимова, већа, актива и комисија на нивоу установе који се образују ради остваривања одређеног задатка, програма или пројекта. Учествовање у раду педагошког колегијума, одељењских већа и стручних актива за развојно планирање и развој школског програма, а по потреби и у раду Савета родитеља и Школског одбора.	током године	Педагошки колегијум, одељенска већа и стручни активи за развојно планирање и развој школског програма, Савет родитеља, Школски одбор
	Предлагање мера за унапређивање рада стручних органа установе	током године	Педагошки колегијум
САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	Сарадња са образовним, здравственим, социјалним, научним, културним и другим установама које доприносе остваривању циљева и задатака образовно-васпитног рада установе	током године	Здравствене, образовне, социјалне, научне, културне установе и установе локалне самоуправе
	Учествовање у истраживањима научних, просветних и других установа.	током године	Научне, просветне и културне установе
	Осмишљавање програмских активности за унапређивање партнерских односа породице, установе и локалне самоуправе у циљу подршке развоја деце и младих	током године	Савет родитеља
	Активно учествовање у раду стручних друштава, органа и организација	током године	Педагошко друштво Србије, Актив педагога
	Сарадња са канцеларијом за младе и другим удружењима грађана и организацијама које се баве програмима за младе	током године	Канцеларија за младе, Црвени крст
	Учешће у раду и сарадња са	током	Интерресорна

	комисијама на нивоу локалне самоуправе, које се баве унапређивањем положаја ученика и услова за раст и развој	године	комисија
ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	Вођење евиденције о сопственом раду на дневном, месечном и годишњем нивоу	током године	Актив педагога
	Израда, припрема и чување посебних протокола, чек листа за праћење наставе и васпитних активности на нивоу школе	током године	
	Припрема за послове предвиђене годишњим програмом и оперативним плановима рада педагога	током године	Актив педагога
	Прикупљање података о ученицима и чување материјала који садржи личне податке о ученицима у складу са етичким кодексом педагога	током године	Директор
	Праћењем стручне литературе и периодике, праћењем информација од значаја за образовање и васпитање на интернету; учествовањем у активностима струковног удружења (Педагошко друштво Србије) и на Републичкој секцији педагога и психолога Србије, похађањем акредитованих семинара, учешћем на конгресима, конференцијама, трибинама, осмишљавањем и реализацијом акредитованих семинара, похађањем стручних скупова, разменом искуства и сарадњом са другим педагозима и стручним сарадницима у образовању	током године	Педагошко друштво Србије, Актив педагога

План рада школског библиотекара

План рада школске библиотеке обухвата следеће области: васпитно-образовну делатност, сарадњу са наставницима, информациону делатност, стручну делатност, рад са ученицима

Циљеви рада библиотечног особља у школској библиотеци

Школска библиотека омогућава ученицима да овладају вештинама за учење током читавог живота, развија њихову стваралачку машту, и оспособљава их да буду одговорни грађани.

Следећи циљеви су неопходни за унапређивање писмености, информатичке писмености, подучавања, учења и за подизање културног нивоа и представљају основне услуге школске библиотеке.

1. Подршка и побољшање образовних циљева наведених у наставном плану и програму школе.
2. Развијање и неговање навике и уживања у читању и учењу код деце, као и навике коришћења библиотеке током читавог живота.
3. Пружање прилике да се искуси стварање и коришћење информација у циљу стицања знања, познавања развијања маште и уживања.
4. Подстицање свих ученика да стичу и користе вештине вредновања и коришћења информација, без обзира на облик, формат или медиј, као и да овладају начинима друштвене комуникације.
5. Обезбеђивање приступа локалним, регионалним, националним и глобалним изворима и могућностима, што оне који уче доводи у додир са различитим идејама, искуствима и ставовима.
6. Организовање активности које јачају друштвену и културну свест.
7. Сарадња са ученицима, наставницима, управом и родитељима да би се остварили циљеви школске библиотеке, рада школског библиотекара али и школе у целини.

Септембар

- Упис ученика у школску библиотеку
- Раздуживање са књигама које нису враћене у јуну и сређивање картотеке
- Вођење драмске секције наставника и ученика „Драматична радионица“
- Упознавање првака са библиотеком
- Упознавање ученика са фондом библиотеке
- Вођење библиотечног пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација, сигнирање
- Акција прикупљања књига/лектира – сарадња са бившим ученицима наше школе

Октобар

- Сарадња са наставницима свих наставних предмета у набавци литературе за ученике из разних области
- Помоћ при избору литературе за ученике и наставнике
- Систематско упознавање ученика са књигама, часописима, новинама...
- Сарадња са наставницима и ученицима на приредби поводом Дана школе
- Рад са ученицима/наставницима у драмској секцији
- Посета Сајму књига
- Усмеравање ученика у правцу интересовања за књиге
- Вођење библиотечног пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација, сигнирање
- Рад секције

Новембар

- Одабир и припремање литературе и друге библиотекарске грађе потребне за извођење наставног часа
- Привикавање ученика на одређено понашање у библиотеци, на чувању и заштити књига
- Организовање књижевних вечери
- Вођење библиотечког пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација, сигнирање
- Рад секције

Децембар

- Вођење библиотечког пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација, сигнирање
- Рад секције и реализација васпитно-образовног програма, слободних активности ученика и драмске секције „Драматична радионица«
- Вођење евиденције о коришћењу библиотекарске грађе

Јануар

- Сарадња са наставницима и ученицима на приредби поводом Светог Саве Обележавање Дана Св.Саве
- Издавање књига и часописа

Фебруар

- Сређивање библиотеке после првог полугодишта
- Сарадња са наставницима на утврђивању плана лектире и набављању књига
- Рад са ученицима у драмској секцији
- Вођење библиотечког пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација, сигнирање

Март

- Вођење библиотечког пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација, сигнирање
- Писање каталошких листића за каталог
- Сарадња са учитељицама и ученицима на приредби поводом 8.марта
- Систематски рад на информисању ученика и наставника о новонабављеним књигама
- Издавање књига и часописа и коришћења приручне литературе

Април

- Организовање реализације наставног часа уз примену библиотечког материјала
- Организовање књижевних вечери, прикупљање књига за библиотеку
- Инвентарисање и техничка обрада књига
- Реализација васпитно-образовног програма, слободних активности ученика и драмске секције „Драматична радионица«
- Вођење библиотечког пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација, сигнирање

Мај

- Праћење стручне литературе са подручја библиотекарства
- Разговор са ученицима о прочитаним књигама
- Обилазак издавачких кућа, књижара, галерија и тд.
- Набавка књига за одличне ученике осмог разреда
- Издавање књига и часописа
- Вођење библиотечког пословања: инвентарисање, каталогизација, класификација

Јун

- Раздуживање са књигама на крају школске године
- Сређивање библиотеке на крају шк. године
- Присуствовање седницама Разредних и Наставничких већа и Педагошког колегијума
- Послови везани за финансијско материјално пословање
- Организовање припреме за почетак следеће школске године

Август

- Техничке и организационе припреме за почетак нове школске године
- Утврђивање стања књига у библиотеци и поруџбина нових
- Организовање израде Годишњег програма рада и извештаја раду библиотеке у протеклој школској години

Стална подршка у току онлајн активности и на изабраној образовној платформи у току часова реализације „наставе на даљину“.

Програм рада педагошког асистента

1. Пружа помоћ и додатну подршку ученицима, у складу с њиховим потребама: подршка уписа деце у предшколску установу у месту и уписа у основну школу, редовно похађање наставе, подршка деци у учењу (у учионици, на допунским часовима, у групи продуженог боравка, у раду секција,...)
2. Пружа помоћ наставницима и стручним сарадницима, ради унапређивања њиховог рада са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка
3. Учествоје у раду Наставничког већа, без права одлучивања
4. Учествоје у својству члана у раду стручног тима за инклузивно образовање, тима за превенцију насиља, злостављања и занемаривања ученика и тиму за психолошко-кризне интервенције у васпитно-образовним установама
5. Сарађује с родитељима, односно старатељима ученика
6. Помаже да се препознају и анимирају породице које имају тешкоћа у свом односу према школи
7. Заједно с директором сарађује и с надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе
8. Израђује планове рада
9. Припрема се за рад и о томе води евиденцију
10. Води прописану евиденцију о раду са ученицима и о сарадњи са директором, као и о сарадњи са наставницима и другим субјектима ван школског окружења који подржавају развој инклузивног образовања у нашој школи
11. Стручно се усавршава
12. Обавља и друге послове у складу са Законом, подзаконским актима, уговором о раду, општим актима школе и по налогу директора.

Редни бр. актив.	Време У току дана	АКТИВНОСТ	Сарадници	Број часова недељно	Број часова годишње	Реализација
1	08.00-10.00	-припрема за дневну активност -Копирање радног материјала	ПА	10 сати	400 сати	
2	10.00-14.00	Продужени боравак	Учитељице продуженог боравка	20 сати	800 сати	
3	14.00-15.00	Консултација и сарадња са наставницима и педагогом Припрема за наредни дан Пријем родитеља	Наставници и предметни наставници	5 сати	200 сати	
4	У току дана	Посета породици у ромској заједници, пружање подршке и сарадња	Родитељи ученика	3 сата	120 сати	
5	У току дана	Сарадња са локалном заједницом	представници ЛЗ	8 сати	320 сати	
УКУПНО:				40 сати	1760 сати	

Програм руководећих органа

Основни подаци о директору

Директор школе је Марија Мргић, проф. српског језика и књижевности, седми степен стручне спреме. У школи ради од 1. септембра 1996. године на месту наставника српског језика са 100% радног времена и са разредним старешинством, остварила је стаж од 27 година. На дужности директора школе налази се од 1. новембра 2020. год.

Програмски задаци директора школе

Програм и план рада директора школе узима у обзир функције које директор обавља у школи и структуру послова. Неки од тих послова су стални, а многи су повремени и одвијају се по месецима у току године.

1. Стални послови у току седмице и месеца
1.1. Увид у дневну организацију рада школе 1.2. Увид у рад стручних сарадника, секретара и радника у финансијској служби. Пријем странака, родитеља, гостију, делегација. 1.3. Увид у мере инклузивне подршке 1.4. Увид у дневно свођење резултата рада наставника и других радника школе 1.5. Организациони послови везани за почетак школске године, пријем првака, утврђивање бројног стања ученика, кадровска питања и др. 1.6. Увид у начин остваривања исхода учења и образовних стандарда 1.7. Увид у активности и резултате рада школских тимова
2. Праћење и вредновање рада школе
2.1. Праћење организације образовног рада школе посећивањем наставних и ваннаставних активности 2.2. Праћење непосредног припремања за васпитнообразовни рад наставника увидом у припреме за рад 2.3. Праћење вођења педагошке документације наставника и стручних сарадника 2.4. Праћење поступака оцењивања ученика у складу са образовним стандардима 2.5. Стално и систематско праћење рада приправника и стручних сарадника 2.6. Праћење процеса самовредновања школе 2.7. Праћење примене мера из Протокола за спречавање насиља, занемаривања и злостављање деце 2.8. Праћење спровођења мера за потребе инклузивне подршке ученицима 2.9. Увид у записнике стручних органа школе 2.10. Увид у документацију о преузимању опреме и наставних средстава 2.12. Увид у рад техничке службе школе 2.13. Праћење рада секретара, рачуновође, административног радника, библиотекара и школског педагога 2.14. Праћење укључивања ученика у рад слободних активности, допунске и додатне наставе, као и изборних предмета 2.15. Праћење припрема за обележавање Дана школе, приредбе на крају првог полугодишта, Светосавске академије и завршне приредбе ученика 8. разреда 2.16. Праћење рада на изради завршног рачуна за 2023. год. 2.17. Обилазак одељења у којима се јаве васпитно-дисциплински проблеми 2.18. Праћење учешћа ученика на разним такмичења у школи, општини, граду и даље
3. Унапређивање васпитнообразовног рада и сарадња са наставницима
3.1. Пружање помоћи у стручном усавршавању наставника и њихово учешће у семинарима

3.2. Учесће у раду стручних тимова, већа и актива у школи и предузимање мера за унапређивање њиховог рада 3.3. Упућивање наставника на коришћење стручне литературе ради осавремењивања наставног процеса 3.4. Иницирање сарадње стручних већа ради унапређивања васпитнообразовног рада 3.5. Пружање помоћи у припреми полагања испита за лиценцу 3.6. Координација рада комисије за утврђивање оспособљености за полагање за лиценцу 3.7. Испитивање узрока проблема који се јављају у васпитнообразовном раду 3.8. Пружање помоћи наставницима у реализацији угледних часова, трибина, приредби, манифестација 3.9. Пружање помоћи наставницима у сарадњи са родитељима 3.10. Договор са наставницима о набавци наставних средстава и опреме
4. Учесће и координација стручних, саветодавних и управних органа школе 4.1. Учесће и координација у раду Наставничког већа, одељењских већа, стручних већа, педагошког колегијума и тимова 4.2. Рад у стручним органима и тимовима 4.3. Извештавање о резултатима рада школе и сопственог рада 4.4. Сарадња са Саветом родитеља и лок.заједницом на унапређивању рада школе 4.5. Припремање извештаја за Школски одбор о праћењу остваривања Школског програма, Развојног плана и Годишњег плана рада школе; о оствареном инструктивно-педагошком увиду и надзору
5. Планирање и програмирање васпитно-образовног рада; реализација задатака Годишњег плана рада школе; организациони послови 5.1. Припремање Годишњег плана рада школе за наредну школ. годину и извештаја о раду школе за претходну школску годину. 5.2. Организација израде нормативних аката школе и усклађивање са Законом о основама система васп. и образовања 5.3. Израда предлога финансијског плана 5.4. Праћење реализације плана опремања школе; организација и подела задужења за послове текућег одржавања 5.5. Подела задужења у припреми за почетак рада у новој школ. години 5.6. Доношење одлуке о расписивању конкурса за слободна радна места 5.7. Израда решења о 40-очасовној радној недељи и решења о заради запослених; организација дежурства наставног и ненаставног особља школе 5.8. Учесће у писању пројеката и конкурисању ради обезбеђивања њиховог финансирања. 5.9. Прикупљање података и попуњавање упитника за преглед школе просв. инспектора на почетку школске године, као и за потребе Министарства просвете, Покр. Секретаријата за образовање, Одељење за образовање Града Сомбора, Хрватског национ. Вијећа,...
6. Сарадња са друштвеном средином 6.1. Сарадња са представницима предшколске установе „Вера Гуцуња“ из Сомбора 6.2. Прослава Дана школе и Дана Светог Саве 6.3. Сарадња са стручним већима око избора уџбеника и приручника који ће се употребљавати у текућој и у новој школ. години 6.4. Сарадња са Полицијском управом, локалном самоуправом, Центром за социјални рад, Домом здравља, Црвеним крстом, УГ „Подунав“, КУДХ „Бодрог“ Б.Моноштор, КУД „Румунка“ Б.Моноштор, ЈП „Војводинашуме“ Сомбор, основним и средњим школама Школске управе Сомбор,... 6.5. Сарадња са спортским организацијама и клубовима 6.6. Међународна сарадња

7. Сарадња са ученицима и њиховим родитељима
8. Вођење документације и припрема за рад
8.1 Вођење документације о свом раду (глобални, оперативни план рада, протоколи са часова, извештаји,...) 8.2 Вођење евиденције и документације о пројектима који се реализују у школи 8.3 Вођење евиденције о процесу самовредновања рада школе 8.4 Припремање за све облике рада са ученицима, наставницима и родитељима 8.5 Припремање и договарање са стручним сарадницима, тимовима и стручним институцијама о заједничким задацима и активностима у школи и ван ње у складу са Школским развојним планом
9. Рад са стручним сарадницима и педагошким асистентом
10. Посете часовима
11. Стручно усавршавање
11.1. Присуствовање састанцима Актива директора 11.2. Присуствовање састанцима у Школској управи Сомбор 11.3. Присуствовање скуповима асоцијације „Европски послови“ 11.4. Присуствовање саветовањима, предавањима,... 11.5. Учесће на семинарима 11.6. Праћење законских прописа 11.7. Припремне активности за полагање испита за лиценцу директора

Време реализације свих наведених активности предвиђено је за период од септембра 2023. до краја августа 2024. године.

Садржај рада	Време реализације	Извршиоци/сарадници
Организација васпитно – образовног рада, израда Извештаја о раду у протеклој шк. години, припрема Годишњег плана рада за школску 2023/2024. годину Решавање кадровских питања, саветодавни рад и помоћ наставницима Седница Савета родитеља и седница Школског одбора Учесће у раду школских тимова	август, септембар	директор, педагог, секретар
Преглед планова рада наставника, финансијско пословање школе, праћење уплата о донацијама Праћење ангажовања ученика у ваннаставним активностима Организација прославе Дана школе	октобар	директор

Седница Школског одбора		
Анализа успеха и владања ученика на крају 1. квартала Праћење плана унапређивања наставног процеса и стручног усавршавања наставника Седница Савета родитеља	новембар	директор, стручни сарадник
1. Анализа успеха на крају 1. полугодишта 2. Организација пописа и инвентарисања средстава школе 3. Припрема за израду полугодишњег Извештаја о раду 4. Преглед вођења педагошке документације	децембар	директор
1. Израда полугодишњег извештаја 2. Праћење материјално – финансијског пословања 3. Праћење стручног усавршавања наставника 4. Седница Савета родитеља и Седница Школског одбора	јануар, фебруар	директор
1. Учешће у организацији такмичења 2. Сагледавање неоправданог одсуствовања ученика са часова редовне наставе и предузимање потребних мера	март	директор, педагог школе
1. Анализа успеха и владања на крају 3. квартала 2. Уређење школског дворишта 3. Седница Школског одбора	април	директор
1. Сагледавање рада допунске и додатне наставе 2. Организација припремне наставе за полагање завршног испита ученика осмог разр.	мај	директор
1. Припрема Школског одбора 2. Организација завршног испита уч. 8. разр. 3. Подела одељења и предмета на наставнике за школску 2024/2025. годину 4. Припрема за израду Извештаја о	јун	директор, секретар директор,

раду школске 2023/2024. године 5. Сагледавање кадровских потреба за школску 2024/2025. годину 6. Седница Школског одбора 7. Припрема за уређење објеката и дворишта у току летњег распуста 8. Седница Савета родитеља	јун	секретар
1. Организација припремне наставе за ученике упућене на полагање поправних испита 2. Израда Извештаја о раду школе 3. Израда Годишњег плана рада школе 4. Решавање кадровских питања и припрема за почетак школске 2024/2025. године	јул, август	директор, педагог, секретар

Програм стручног усавршавања директора школе

На основу Правилника о стручном усавршавању, директор школе ће се усавршавати према властитом плану чије су смернице наведене у Програму рада директора школе.

Област усавршавања	Начин реализације	Ниво усавршавања (у установи или ван уст.)	Време реализације	Реализатор
Законодавство, (Правилници, препорука, стручна упутства...)	Упознавање са прописима, консултације са правном службом и педагогом	У установи и ван ње	Током школске године	У зависности од теме, семинара, проблематике
Методика	Едукација на семинару који ће се одржати у школи (радионице и предавање)	У установи ће се одржати онлајн обуке	октобар-новембар, 2023.	Лиценцирани предавач
Дидактика Педагогија Психологија	Праћење савремене литературе, претраживање на интернету, размена искустава, консултације и дискусије са сарадницима	У установи и ван ње	Континуирано	Лично, педагог
Комуникација и конфликти	Редовно праћење,	У установи и ван ње	Током школске	Лично, размена

	истраживање нових начина превенције насиља и организ. радионица за унапређење комуникације		годин	искустава, сарадња са Тимом за заштиту ученика од насиља, рад у школ. Тиму за инклузију
Информационе технологије	Праћење поставки и припремање материјала за школски сајт; упознавање са новим технологијама	У установи	Континуирано	Размена искустава са наставницима информатике, подучавање
Руковођење	Новине из ове области значајне за управљање школом; Портфолио и завршетак пројекта за полагање испита за лиценцу директора	У установи и ван ње Према распореду термина и места које одреди ЗУОВ, Министарство просвете и Покрајин.секрет. за образовање	Континуирано У току школске године	Размена искустава, семинари, консултације Завод за унапређивање образовања и васпитања

Програм управних органа

Школски одбор

На основу Члана 119. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број: 88/2017, 27/2018 – др. Закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020) орган управљања у школи јесте Школски одбор. Орган управљања има девет чланова, укључујући и председника. Чланове органа управљања установе именује и разрешава скупштина јединице локалне самоуправе, а председника бирају чланови већином гласова од укупног броја чланова органа управљања.

Орган управљања установе чине:

по три представника запослених из школе (чланови Наставничког већа) :

1. Штрангар Невенка, наставник математике, шести степен стр. спр.
2. Љиља Пашић, професор разредне наставе, седми ст. стр. спреме, учитељица у 4.разр.
3. Ковач Татјана, професор разредне наставе, седми ст. стр. спреме, наст. у продуж.боравку

по три представника родитеља ученика школе:

1. Мађар Мира, медицински техничар, средња стр. спрема
2. Зетовић Соња, лекар стоматолог, седми степен стручне спреме
3. Туркаљ Татјана, средња стручна спрема

по три представника јединице локалне самоуправе:

1. Карајков Марко, машински техничар, средња стручна спрема
2. Бенић Туркаљ Весна, Средња грађевинска школа, четврти степен стручне спреме, службеница
3. Санто Соња, средња економска школа, четврти степен

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Ред. број	Опис послова	Реализација
1.	* Анализа и усвајање Годишњег извештаја о раду школе у школској 2022/2023. год.	Септембар
2.	* Разматрање и усвајање Годишњег плана рада школе за школску 2023/24. год.	Септембар
3.	* Праћење реализације Годишњег плана рада школе	Новембар, Фебруар, Април, Јуни
4.	* Анализа финансијског стања и пословања школе	Октобар, Март, Јули
5.	* Разматрање и усвајање завршног рачуна школе и оцена пословања	Март

6.	* Усвајање шестомесечног обрачуна	Август
7.	* Изналажење могућности за поправку постојећих објеката и доградњу у новом делу школе	Стална обавеза
8.	* Усклађивање нормативних аката школе са законским прописима	Стална обавеза
9.	* Решавање захтева запослених упућених Школском одбору	По потреби
10.	* Сагледавање кадровских потреба и давање мишљења директору за избор наставника, стручних сарадника и васпитача	По потреби
11.	* Усклађивање општих аката школе са Законом о основама система образовања и васпитања и Законом о раду	Стална обавеза
12.	* Праћење реализације Програма здравственог васпитања ученика и Школског програма	Стална обавеза
13.	* Разматрање успеха и владања ученика на крају првог и другог полугодишта	Фебруар, Јуни
14.	* Предузимање мера за побољшање услова рада школе	Стална обавеза
15.	* Редовно праћење извршења донетих закључака и одлука Школског одбора	Стална обавеза

Посебни планови и програми образовно-васпитног рада

Програм ваннаставних активности

Ваннаставне активности организујемо ради задовољавања ширих интересовања ученика за поједине области.

Програми слободних активности су разрађени у Плановима и програмима наставника који су задужени за активности, прилагођени су и усмерени ка развијању ученикове креативности, уз уважавање ученикових специфичности и интересовања.

Културно-уметничке секције	Фонд часова	Предметне секције	Фонд часова
1. Драмска секција	36	1. Математичарење	36
2. Литерарна секција	36	2. Пчеларска	36
3. Креативна радионица	36	3. Риболовачка	36
Спортско-рекреативне секције	Фонд часова		
1. Рукомет	36	3. Одбојка	36
2. Фудбал	36		

План ваннаставних активности и такмичења на хрватском наставном језику

План ваннаставних активности и такмичења на хрватском наставном језику налази се у прилогу Годишњег плана рада школе.

Програм излета, екскурзија и наставе у природи

ЕКСКУРЗИЈЕ УЧЕНИКА

Екскурзије ће се изводити за ученике од првог до осмог разреда, по принципу концент. кругова, ако за то буду постојали реални услови, првенствено: безбедности и здравља ученика и наставника, као и законски, материјални-финансијски и други услови.

Детаљне планове и програме екскурзија и излета израдиће стручне комисије у складу са Стручним упутством о организовању екскурзија за ученике основних школа и препорукама МП РС о реализацији екскурзија.

Извођење екскурзија зависиће од цена аранжмана и од финансијских могућности ученика, односно родитеља, као и од прилагодљивости туристичких агенција програмима које су осмислила стручна већа школе. Организоваће се и излети у околини села.

У складу са Годишњим планом рада школе, ученицима и родитељима од првог до четвртог разреда омогућава се опредељење и избор за извођење екскурзија, излета и школе у природи (од 7 до 10 дана), док се ученицима од петог до осмог разреда омогућава извођење екскурзије и излета (од 5. до 7. разреда до 2 дана годишње).

Разред	Место	Време
1. и 2.	Суботица	мај 2024.
3. и 4.	Нови Сад	мај 2024.
5. и 6.	Фрушка гора, Сремски Карловци, Нови Сад	мај 2024.
7. и 8.	Сремски Карловци, Петроварадин	октобар 2023.

Програм васпитног рада школе

Основни циљ васпитног рада школе је припрема ученика за живот оспособљавањем за примену стечених знања и умења, развијањем интелектуалних и физичких способности и формирањем етичких својстава личности (социјализација, адаптација, толеранција и сл.).

Програмски задаци и садржаји васпитног рада школе

Прилагођавање ученика школским обавезама

1. Сусрети родитеља, наставника и ученика. Договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима. Изграђивање јединствених ставова породице и школе о васпитању ученика.

2. Активно учешће Савета родитеља и заједнице ученика у изради и примени Правила понашања у школи.

3. Адаптација ученика на живот у школи укључивањем у разноврсне школске активности.

Подстицање личног развоја

1. Подстицање личног самопоуздања, упознавање и прихватање сопствених вредности, учење видова самопотврђивања уз уважавање личности осталих ученика.

2. Неговање осећања; уочавање веза између осећања, потреба, мисли и акција.

3. Упознавање личних и заједничких потреба и начина реализације истих.

Подстицање социјалног сазнања и социјалних односа

1. Разумевање других ученика и усклађивање разноврсних поступака у социјалној групи.

2. Развијање толеранције према различитим мишљењима, ставовима, особинама, навикама и потребама других. Афирмација позитивних примера.

3. Успостављање, развијање и неговање добрих односа са другима. Упознавање чинилаца који доводе до унапређења или нарушавања добрих односа. Сарадња са ученицима различитих генерација учешћем у разноврсним активностима које побољшавају квалитет живота у школи.

Развијање комуникативних способности, смисла за сарадњу и конструктивно разрешавање међусобних сукоба

1. Развијање сарадничке комуникације. Пажљиво слушање другог у вербалној комуникацији и правилно тумачење критике. Изражавање својих запажања, осећања и потреба на толерантан и за већину прихватљив начин. Развијање смисла за самоконтролу и истрајност у постизању постављених циљева.

2. Упознавање разноврсних начина и могућности невербалне комуникације.

3. Динамика сукоба; најчешћи облици понашања у сукобу и могућности конструктивног решавања конфликтних ситуација.

Неговање активности за решавање личних проблема

1. Прихватање личних проблема као изазова за превазилажење истих применом ефикасних начина и метода.

2. Стрес: узроци и последице. Начини решавања постојећих и избегавања нових стресних ситуација. Суочавање са неуспехом. Успостављање равнотеже између жеља и реалних могућности.

3. Непожељна и ризична понашања: најчешћи узроци и последице. Превентивни поступци.

Програм унапређивања образовно-васпитног рада школе

Основне претпоставке за унапређивање наставног рада су: перманентно стручно усавршавање наставника, стручних сарадника и васпитача и примена савремене наставне технологије. Школа ће учинити све што може да допринесе унапређењу наставног рада: пратиће коришћење постојећих наставних средстава; извршиће набавку нових (за физику, хемију, биологију, историју, географију, техничко, музичко и енглески језик); упућиваће наставнике на семинаре и друге видове стручног усавршавања; обновиће књижни фонд наставничке и ученичке библиотеке; радиће на примени рачунара у изради дидактичког материјала, у уписним пословима за ученике осмог разреда и у пословању школе.

Продужени боравак

У циљу пружања помоћи запосленима и преангажованим родитељима, ОШ " 22. октобар" пружа могућност продуженог боравка деце у школи у ваннаставном времену као облик васпитно-образовног рада. Ученици у продуженом боравку имају своје наставнике и учионице са простором за вишеструке активности. Постоје у потпуности обезбеђени услови за боравак који је намењен деци првог и другог разреда у ваннаставном времену. Наставници праве распоред и организују активности у складу са интересовањима, жељама и потребама ученика. У школи ће ове школске године бити формирана једна група продуженог боравка ученика првог и другог разреда. Васпитачи продуженог боравка у сарадњи са педагошким асистентом помажу и ученицима трећег, четвртог, петог, шестог, седмог и осмог разреда у изради домаћих задатака, али и анимирањем у ваннаставним и слободним активностима.

Ученици у продуженом боравку, организовано и плански, уз стручно-педагошку помоћ и сарадњу са наставником, утврђују, продубљују, примењују и усвајају нова знања, вештине и навике. Време се проводи у измиривању школских обавеза, игри, одмору. Наставници поклањају пажњу и пружају помоћ деци у учењу и при изради домаћих задатака. Ученици се оспособљавају да самостално обављају своје обавезе у каснијем школовању. По измирењу школских обавеза, слободно време је осмишљено према индивидуалним афинитетима сваког детета. Активности у слободном времену ученика имају првенство рекреативно-забавни и стваралачки карактер. Организују се на принципу потпуне слободе избора, добровољности како би омогућили да у њима ученици стварају, откривају, изражавају се.

У групе продуженог боравака укључују се ученици из различитих одељења првог и другог разреда. Група је хетерогена.

Школа обезбеђује ученицима у продуженом бораваку исхрану. Постоје одлични услови за припремање хране, школска кухиња где о квалитету и припремању хране брине стручно оспособљено љубазно особље. О квалитету исхране ученика брине комисија за исхрану, у састављању јеловника учествују: школска сервирка, ученици и наставници који раде са њима. Санитарна инспекција редовно врши хигијенски надзор. Трошкове исхране ученика до 8 година старости, у потпуности покрива Одељење за образовање Градске управе Града Сомбора. За остале ученике се признаје Решење о материјалном обезбеђењу ради остваривања бесплатне ужине.

За дневни боравак деце у школи обезбеђен је простор за вишеструке активности: две комплетно опремељене, простране учионице које обиљују дидактичким материјалом, играчкама, друштвеним играма, телевизором и ДВД-уређајем, сликарским материјалом. Учионице у којима деца бораве налазе се у старој згради школе која је двориштем одвојена од осталих школских просторија предвиђених за извођење наставе. За спортске активности, представе и приредбе увек су на располагању школски терен и фискултурна сала. Планиране су и свакодневне посете школској библиотеци.

Боравак Основне школе " 22. октобар" омогућава ученицима, који су ван куће пре или после наставе занимљиво и корисно проведено време, а родитељима, на првом месту, безбедност њихове деце, сигурност и поверење у васпитно-образовни рад наставника.

Услови боравака деце у ваннаставном времену у потпуности одговарају психофизичким потребама детета у поменутом узрасту. Боравак не подразумева просто збрињавање деце док су родитељи на послу. То потврђује специјалан васпитно-образовни програм, који је уз велику дозу самосталности по питању метода и постављених циљева сачињен од стране наставника који раде у бораваку. Постоји свакодневна сарадња са педагошко-психолошком службом у виду асистенције у реализацији плана и програма, метода подучавања, циљева подучавања и учења.

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ ПРОГРАМ ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА:

УЧЕЊЕ И ИЗРАДА ДОМАЋИХ ЗАДАТАКА - Самосталним радом, уз сталну стручну и педагошку помоћ и сарадњу са наставником, ученици организовано и плански, утврђују, продубљују, примењују и усвајају нова знања, умења и навике. Израда домаћих задатака се свакодневно организује у одређено време. Домаћи задаци урађени на часовима самосталног рада се анализирају, исправљају и вреднују, али се не оцењују. Ученици који имају тешкоће у савладавању наставног градива добијају помоћ у виду индивидуалног рада који подразумева допунске часове и додатно ангажовање наставника.

Напреднијим ученицима у продуженом бораваку могу се плански и педагошки организовано задавати додатни задаци као што су:

- Читање домаће лектире,
- Читање листова и часописа за децу,
- Коришћење енциклопедија и разноврсних материјала са звучним и звучно-визуелним садржајима,
- Меморисање краћих поетских и прозних текстова,
- Вођење дневника и календара природе и друштва,

- Гледање одређених телевизијских емисија едукативног карактера.

О планирању и остваривању ових активности ученика редовно се упознају родитељи на родитељским састанцима или на индивидуалним разговорима.

Наставник у продуженом боравку обавезан је да води додатну педагошку документацију у Дневнику образовно-васпитног рада који пружа увид у организацију и реализацију процеса рада продуженог боравка и омогућава континуирано праћење развоја и успеха ученика током школске године.

У дневни рад продуженог боравка, између осталог, уписује се мишљење о раду и напредовању ученика на крају сваког класификационог периода (први квартал, прво полугодиште, други квартал, друго полугодиште) у току школске године. Наставник уноси податке о самосталности при изради задатака, мотивацији за рад, концентрацији ученика, времену које је ученику потребно за извршавање задатака. Уписује се и мишљење о раду ученика у слободним активностима, о прихватању активности, степену активног односа према раду, марљивости и уредности.

На ликовној, драмској и литерарној секцији подстиче се и афирмише дечји креатини и драмско-сценски израз, развија таленат и њихову креативност, доприноси остваривању културне мисије школе као отворене институције за стваралаштво деце у слободном времену.

Васпитно-образовни карактер оваквих активности је од изузетног значаја и има циљ развијање говорне културе ученика, изражајну интерпретацију текстова, сценски наступ, вежбе реторике и дикције.

Поводом прославе Дана школе, Школске славе, завршне приредбе ученика осмог разреда и други манифестација, активно се укључују ученици који су полазници групе продуженог боравка.

СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ И БОРАВАК У ПРИРОДИ

Наша школа има спортски терен и физкултурну салу који су свакодневно на располагању ученицима који борава у школи у ваннаставном времену. Трчање, корективне вежбе, колективни спорт су активности које усмеравају и подстичу децу на бављење спортом и негују потребу за здравим животом. Време проведено напољу подразумева уочавање промена у природи, сакупљање лишћа, цвећа,... У циљу развијања еколошке свести код ученика, брине се о очувању природе. Планирана је садња цвећа, дрвећа, чишћење дворишта од отпадака.

Ученици у продуженом боравку, између осталог уче, стичу навике и проширују своја знања из Света око нас и Чуvara природе. Уз помоћ својих учитеља из боравка вредно саде зеленило, чувају околину и воде рачуна да школско двориште увек буде чисто.

ЛЕПО ПОНАШАЊЕ

Деца се уче лепом понашању током боравка у школи. Бон-тон у свакодневним ситуацијама (у школској кухињи, на прославама рођендана, понашање у учионици и осталим просторијама школе, школском дворишту) неопходан је у васпитању детета, као и у каснијој комуникацији са околином

РАДИОНИЦЕ УЗ ПРИСУСТВО РОДИТЕЉА

Сваки вид активности намењен је едукацији од стране родитеља. Посете родитеља су добровољне и организују се у циљу добре сарадње и доприноса родитеља естетском

развоју личности код деце. Родитељи могу узети учешће у креирању и изradi костима за позоришне представе, преношењу знања из народне радиности, помоћ у постављању изложби.

ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ВЕЋА НАСТАВНИКА У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ

- Септембар:

Пријављивање ученика и упис у продужени боравак

Родитељски састанак

Дневна организација времена- режим рада по групама

Вођење педагошке документације

Разговор са педагогом школе- узимање података о ученицима првог разреда

- Октобар:

Сарадња са наставницима- израда домаћих задатака

Индивидуална помоћ појединим ученицима

Сарадња са педагогом (индивидуално понашање ученика)

Прослава Дана школе

Индивидуални разговори са родитељима

Рад секција

- Новембар:

Организовање забавног живота ученика

Сарадња са библиотеком

Редовно праћење рада слабих ученика (пружање помоћи и стимулисање рада)

Континуирано одржавање сарадње са учитељима и родитељима ученика

Рад секција

- Децембар:

Праћење и усвајање хигијенских навика, уредност школског прибора, брига о естетици у изради домаћих задатака

Разматрање успеха и дисциплине у продуженом боравку

Прослава Нове године и уређење панoa

Рад секција

- Јануар:

Развијање говорне културе

Чување школске имовине и личне својине

Обележавање Школске славе

Рад секција

- Фебруар- март:

Вођење педагошке документације

Читање децје штампе

Уочавање промена у природи кроз разговор и посматрање природе

Рад секција

- Април:

Рад са ученицима који заостају у учењу

Разматрање успеха и дисциплине на тромесечју

Уређење панoa – пролеће у моме крају

Рад секција

- Мај:

Сарадња наставника у боравку и наставника у настави

Однос ученика према раду и учењу

Индивидуални рад са ученицима

Рад секција

- Јун:

Разматрање рада и постигнутих резултата у учењу и дисциплини

Резултати друштвених активности

Рад секција

Избор руководства актива и евентуална измена и допуна програма за наредну школску годину

- Август:

Распоред за рад у продуженом боравку за наредну школску годину

Припрема наставних средстава и друштвених игара и евентуална набавка нових

ПРОГРАМ И ПЛАН РАДА ВАСПИТАЧА КАО ОДЕЉЕЊСКОГ РУКОВОДИОЦА

Септембар
• упознати ученике са кућним редом и обавезама • допуна и прилагођавање годишњег плана и програма • снабдевеност уџбеника ученика • индивидуални контакти са родитељима
Октобар
• учешће на радним акцијама • сређивање документације • припрема за Дан школе
Новембар
• индивидуални контакти са родитељима • организовати друштвено – користан рад • сређивање документације
Децембар
• одржати родитељски састанак, групне састанке – према потреби
Јануар
• одржати седницу већа васпитача • сређивање документације • извршити евентуалне корекције у раду са васпитном групом
Фебруар
• организовати индивидуалне или групне разговоре са родитељима • сарадња са наставницима разредне наставе
Март
• посета ученичких домова • радна акција на уређењу школског дворишта
Април
• акција – уређујемо наше место и околину • учешће у хуманитарној акцији • индивидуални контакти са родитељима
Мај
• спортска такмичења

• излети и екскурзије

ГОДИШЊИ ОРИЈЕНТАЦИОНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА У ГРУПИ

Месец	Активности	
	Самосталне активности ученика – часови учења	Садржаји и облици занимања у слободном времену
Септембар	припремање прибора за рад израда задатака и учење читање лектире	разговор о режиму живота и рада одређивање дежурства и дужности договор о здравствено – хигијенским навикама контрола успеха ученика организација активности на школском терену
Октобар	припрема за рад израда задатака и учење посебна помоћ првацима	организовање родитељског састанка контрола хигијене, разговор о културном понашању припрема за прославу Дана школе
Новембар	припрема за рад израда задатака и учење Провера како су ученици урадили самостално домаћи задатак	Развијање другарства Навикавање на радну дисциплину Понашање за столом Боравак на ваздуху Хигијена ученичке торбе Разговор о штетности дувана и алкохола
Децембар	припрема за рад израда задатака и учење праћење самосталног рада ученика провера задатака	праћење ТВ програма разговор о понашању у школи и ван школе друштвене игре игре на терену
Јануар	припрема за рад израда задатака и учење учење провера	праћење развоја ученика развијање колективизма игре лоптом боравак на свежем ваздуху
Фебруар	припрема за рад израда домаћих задатака учење	Развијање другарства Слушање музике Учење нових песмица Разговор о породици и условима живота
Март	припрема за рад израда домаћих задатака учење провера	контрола хигијенских навика организовање излета учешће на радним акцијама организовање помоћи слабијим ученицима
Април	припрема за рад израда домаћих задатака учење	одлазак на излет у природу
Мај	израда домаћих задатака учење	уређивање учионице контрола успеха ученика

		игре на терену

Програм професионалне оријентација ученика

Професионална оријентација ученика реализоваће се по "Програму професионалне оријентације". У реализацији овог програма учествоваће сви наставници садржајима из својих предмета; одељењске старешине својим програмима; педагог школе и Служба професионалне оријентације Националне службе за запошљавање из Сомбора. Бивши ученици наше школе који похађају или су већ завршили школе за одређена занимања, биће нам сарадници у овом програму.

Остваривање овог програма пратиће школски педагог. Он ће, такође, пружити потребну помоћ ученицима VIII разреда приликом одређивања за упис у средње школе. Програм професионалне оријентације представља саставни део Годишњег плана рада школе.

Тим од пет чланова: педагог школе, одељ. старешине 7. разр. и одељ. старешине 8. разреда укључени су у програм „Професионалне оријентације на преласку у средњу школу“ који је осмислило Министарство просвете, науке и технолошког развоја са немачким удружењем за међународну сарадњу.

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Разред	Програмски садржаји	Методe	Реализатори	Врста часа
Први	* Шта су по занимању моји родитељи?	Разговор	Наставници разредне наст.	Час одељењског старешине
	* Шта бих волео да будем кад порастем?	Цртеж	Наставници разредне наст.	Ликовна култура
	* Обрада текстова који говоре о раду	Читање Разговор	Наставници разредне наст.	Српски језик
Други	* Које врсте занимања постоје у мом месту?	Разговор	Наставници разредне наст.	Час одељењског старешине
	* Која су занимања најважнија и зашто?	Поређење Разговор	Наставници разредне наст.	Час одељењског старешине
	* Кад одрастем бићу...	Састав	Наставници разредне наст.	Српски језик
Трећи	* Опис радног места једног од родитеља	Разговор	Наставници разредне наст.	Час одељењског старешине
	* Занимање које ми се највише свиђа	Цртеж	Наставници разредне наст.	Ликовна култура

	* Дијалози различитих ситуација	Дијалог Глума	Наставници разредне наст.	Српски језик
Четврти	* Насликај једно занимање	Цртеж	Наставници разредне наст.	Ликовна култура
	* Живот и рад у школи	Разговор	Наставници разредне наст.	Час одељењског старешине
	* Какав сам ја дечак? * Каква сам ја девојчица?	Писмена вежба	Наставници разредне наст.	Српски језик
Пети	* Нацртај занимање своје омиљене личности	Цртеж	Наставник ликовне култ.	Ликовна култура
	* Шта бих волео да будем кад одрастем?	Писмена вежба	Наставник српског језика	Српски језик
	* Прављење албума занимања	Слободни избор	Одељењски старешина	Час одељењског старешине
Шести	* Личност којој се дивим	Разговор	Одељењски старешина	Час одељењског старешине
	* Утисци о гледаном филму	Разговор	Одељењски старешина	Час одељењског старешине
	* Моје будуће занимање	Цртеж	Наставник ликовне култ.	Ликовна култура
Седми	* Мој будући позив	Цртеж	Наставник ликовне култ.	Ликовна култура
	* Мој портрет	Састав	Наставник српског језика	Српски језик
	* Опис животног пута личности којој се дивим	Реферат	Одељењски старешина	Час одељењског старешине

Осми	* Фактори професионалног опредељења	Предавањ е и разговор	Педагог	Час одељењског старешине
	* Медицинске индикације и контраиндикације за поједина занимања	Предавањ е	Лекар	Час одељењског старешине
	* Саветовање ученика и родитеља у вези будућег занимања	Разговор	Педагог Одељ. стареш.	Родитељски састанак

Програм рада Тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе

Чланови Тима за обезбеђивање квалитета рада установе:

1. Марија Мргић, директор школе
2. Снежана Стаматовић, педагог школе
3. Игор Репар, представник запослених
4. Лидија Маринковић, представник запослених
5. Марина Милошевић, представник родитеља
6. Весна Туркаљ Бенић, представник локалне самоуправе
7. Борис Плавшић, ученик 8.а одељења, представник Ученичког парламента

Задаци Тима за обезбеђивање квалитета рада установе:

- стара се о обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно – васпитног рада установе;
- прати остваривање школског програма;
- стара се о остваривању циљева и стандарда постигнућа, о развоју компетенција;
- вреднује резултате рада наставника, васпитача и стручног сарадника;
- прати и утврђује резултате рада ученика и одраслих.

Улога Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе у функционисању интерног система биће посебно значајна у:

- развоју методологије самовредновања у односу на стандарде квалитета рада установе;
- коришћењу аналитичко – истраживачких података за даљи развој установе;
- давању стручних мишљења у поступцима за стицање звања наставника, васпитача и стручног сарадника;
- праћењу развоја компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника у односу на захтеве квалитетног васпитно – образовног рада, резултате самовредновања и спољашњег самовредновања;
- изналажењу начина за безбедан и професионалан приступ онлајн платформама за реализацију наставе,
- праћењу напредовања ученика у односу на очекиване резултате и постављене исходе.

Програм стручног усавршавања наставника, васпитача стручних сарадника

Облици	Тематика	Носилац
Предавања	* Реформа школског система	Министарство просвете
	Програм здравственог васпитања ученика	Здравствени центар
	* Утицај средстава масовних комуникација на писменост ученика	Библиотекар
Огледни и угледни часови	* Примена савремене наставне технологије	Наставници разредне и предметне наставе
	*Инклузивна пракса	Наставници разредне и предметне наставе
Семинари	* Дигитална компетентност	Министарство просвете
	* Теренски семинари	Министарство просвете
	* Психолошке радионице	Министарство просвете
	* Здравствено просвећивање	Црвени крст
	*Информатичке технологије и садржаји	Министарство просвете
	* Инструктивни семинари за руководиоце фолклорних и драмских секција	Културни центар "Лаза Костић", Сомбор
	* Инструктивни семинари за извођење наставе Хрват. језика са елем. нац. култ. и предметне наставе на хрватском наставном језику	Одсек за образовање при ХНВ-у у Суботици
	*Инструктивни семинари за извођење наставе Ромског језика са елем. нац. културе	Ромско национално веће

Акредитовани програми	* Тематика по личном избору наставника и стр. сарадника (називи тих семинара налазе се у личним плановима струч.усавршавања наставника и стр.сар.)	Акредитоване организације и појединци Центар за стручно усавршавање наставника, Сомбор
Курс	* Примена нових информ. технол. у наст.	Професор информатике

НИВОИ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Ред. број	Ниво усавршавања	Број ангажованих наставника	Број часова по наставнику	Свега часова
1.	Састанци стручних органа школе	28	3	84
2.	Семинари и саветовања	20	24	480
3.	Стручна друштва	12	10	120
4.	Индивидуално усавршавање - у установи - ван установе	28	50	1400
5.	Истраживачки и експериментални рад	4	60	240

У прилогу Годишњег плана рада школе за школску 2023/2024. годину налази се ПЛАН СТАЛНОГ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА које ће предузети наша школа У ОКВИРУ СВОЈИХ РАЗВОЈНИХ АКТИВНОСТИ у школској 2023/2024. години.

ПРЕДЛОГ СЕМИНАРА КОЛИ СУ У СКЛАДУ СА ШКОЛСКИМ РАЗВОЈНИМ ПЛАНОМ И ПОТРЕБАМА ШКОЛЕ

(према Каталогу програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за школску 2023/2024. годину Завода за унапређивање образовања и васпитања)

- 1.Школски библиотекар у савременом образовном окружењу (бр. 2, К1, П3)**
- 2.Безбедност деце на интернету у сарадњи са родитељима (бр. 13, К3, П4)**
- 3.Да нам школа буде сигурна (бр. 19, К3, П4)**
- 4.Умеће комуникације (бр. 136, К4)**
- 5.Школа отворена родитељима (бр. 142, К4)**
- 6. Партиципација у инклузији (бр. 208, К3-П2)**
- 7.Опланети се-сви смо ми повезани у очувању животне средине (бр. 1024, К2, П3)**
- 8.Физичком активношћу против вршњачког насиља (бр. 840, К3)**
- 9. Предузетништво у основним школама (бр. 436, К2)**

План стручног усавршавања запослених у настави на хрватском наставном језику за школску 2023/2024. годину

План језично стручног усавршавања запослених у настави на хрватском наставном језику налази се у прилогу Годишњег плана рада школе за школску 2023/2024. годину.

План и програм рада Савета родитеља

Садржај рада	време / извршиоци
1.Извештај о раду школе за протеклу школску годину (директор) 2.Конституисање новог сазива Савета родитеља, избор председника и заменика 3. Усвајање програма рада за 2023/24. шк. годину 4. Екскурзије 5. Осигурање ученика 6. Помоћ школи 7. Припремљеност школе за почетак наставе (извршени радови и радови који предстоје)	Септембар/ директор, секретар, Савет родитеља
1. Услови рада у школи, помоћ родитеља 2. Екскурзије – сагласност Савета 3. Извештај о успеху и владању на крају 1. квартала	новембар – децембар/ Савет родитеља
1. Извештај о успеху и владању на крају 1. полугодишта 2. Набавка уџбеника за наредну школску годину 3. Ваннаставне активности и такмичења 4. Излети и екскурзије – припреме, извештаји	Март/ директор педагог
1. Извештај о успеху и владању на крају 3. квартала 2. Извештај о здравственом стању ученика после систематских прегледа 3. Професионална интересовања ученика 8. разреда-припрема за завршни испит уч. 8. разреда	април – мај/ директор, педагог
1. Анализа успеха и владања на крају године 2. Резултати завршног испита 3. Извештаји са такмичења 4. Реализација излета, екскурзија и наставе у природи 5. Предлог програма за наредну школску годину	Јун/ директор, педагог, Савет родитеља

Распоред пријема родитеља на индивидуалне разговоре, као и распореди родитељских састанака саставни су део планова рада одељењских старешина у педагошкој документацији.

Сарадња са родитељима

У савременим условима живота значај и улога родитеља у друштву и школи је све већи тако да пажња школа мора бити усмерена на развијање стратегија за успешнију сарадњу. Главни носиоци у овом подстицању сарадње морају бити одељењске старешине, педагог и директор школе који треба да раде на стварању климе за овакву сарадњу као и сви остали наставници који чине спону у тој сарадњи и истовремено је подстичу развијајући емпатијски став позитивним коментарима према сваком и најмањем напредовању развоја детета, а исто тако и напредак у односима са вршњацима и родитељима.

Активности родитеља у школи огледају се кроз:

1. Узајамну подршку родитеља
2. Едукација деце и родитеља
3. Образовне активности (радионице, предавања, семинари, трибине, курсеви...)
4. Социјалне активности (дружење у школи, прославе, културне манифестације, излети...)
5. Спортске активности (тимови деце и родитеља, родитељски тимови...)
6. Упућивање на коришћење школских ресурса (библиотеке, информатичког кабинета, фискулт. сале)

Исходи сарадње са породицом/родитељима

1. Позитивна атмосфера у школи
2. Развијање компетенције родитеља
3. Мотивација за друге родитеље
4. Мотивација за ученике и њихов успех
5. Партнерски однос – веза школе и локалне заједнице

Програм сарадње са породицом

Садржаји програма и време реализације	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Помоћ родитељима у остваривању васпитне функције породице (током целе године)	Предавања , индивидуални разговори, разговори у сарадњи са стручним сарадницима	Родитељски састанци, групни разговори, индивидуални контакти, Дан пријема родитеља, Обезбеђивање и упућивање родитеља на литературу	Ојачати породицу, указати на важност правилног функционисања породице; успоставити добру сарадњу ради јединственог деловања на васпитање и образовање деце
Укључивање родитеља у живот и рад школе и њихово ангажовање у активностима од значаја за школу (током целе године)	Анимира родитеље, подстиче их, извештава	Заједничка израда кодекса понашања, израда процедура реаговања у случајевима вршњачког или било ког другог злостављања и малтретирања, сарадња на писању пројеката за унапређење материјално техничких услова рада, учешће у културној и јавној делатности школе организујући спортске акт.	Узајамно повезивање и деловање школе и породице као услов за успешно остваривање циљева васпитања и образовања деце
Сарадња са родитељима на пољу проф. оријентације (током целе године)	Организује посете приватним и друштвеним предузетницима и државним установама, сарађује са средњим школама, извештава родитеље,...	Организовати трибине, заједничке посете СШ, предузећима која могу да приме ученике	Утицати на правилан избор занимања

Програм сарадње са друштвеном средином

Сарадња са Месном заједницом Бачки Моноштор

Обележавање значајних датума уз учешће ученика: хор, оркестар, рецитатори; драмска, литерарна и фолклорна секција; постављање изложби ликовних радова ученика у просторије Месне заједнице.

Учешће ученика Школе у акцијама уређења животне средине: чишћење травњака, одржавање дрвореда, сакупљање и уништавање штеточина (губара, дудовца), сађење садног материјала из расадника Шумске управе, производња, сађење и неговање зељастих украсних биљака, одржавање спортских терена, уклањање или затрпавање дивљих депонија и сл. Планира се сарадња са предузећем "Војводинашуме" (излет на подручју "Штрбац" – бара Шаркањ), као и са НВО "Подунав" из Бачког Моноштора (еко – радионице, учешће у акцији "Дани Дунава"), ПЧЕЛАРСКИМ ДРУШТВОМ „Пчела“ и риболовачким друштвом „Шаран“ из Б.Моноштора.

Учешће у хуманитарним акцијама месне организације Црвеног крста и пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима.

Друштвено користан рад

Друштвено-користан рад организоваће се у трајању од 1 до 3 дана, односно од 5 до 15 часова годишње по одељењу, зависно од узраста ученика. Планирани садржаји друштвено-корисног рада су:

уређење учионица, радионица, ходника, холова и осталих просторија;

одржавање дворишта, тротоара, парка испред библиотеке и осталих зелених и других

површина у школи и у селу;

акције чишћења улица села у сарадњи са Месном зај. Б.Моноштор на „Дан планете Земље“, рад у расаднику Шумске управе "Козара" и учешће у пошумљавању;

уношење дрва у просторије за смештај чврстог огрева.

Сарадња са другим школама

Размена програма за школске свечаности са школама сомборске општине (Бездан, Колут, Бачки Брег, Кљајићево, Гаково, Сомбор...).

Спортска такмичења са екипама школа из сомборске општине поводом обележавања значајних датума (Дан школе, Школска слава, 15. фебруар).

Дружења, спортски сусрети и сарадња свих видова са ОШ „Иван Милутиновић“ из Суботице (секција риболова, узајамне посете камп насељима,...).

Предлог је да се сарадња прошири на прекограничне сусрете са школском децом и колегама. Договорен наставак сарадње са основном школом у Ђакову и Природословном школом Владимира Прелога (Република Хрватска).

Сарадња са другим институцијама

Школа сарађује са многобројним организацијама и институцијама, а посебно са: Министарством просвете, науке и технолошког образовања, Покрајин. секретаријатом за

образовање, Центром за социјални рад, Школским диспанзером, предшколском установом, Националном службом за запошљавање и НВО организацијама које укључују ученике наше школе у своје пројекте.

Садржаји програма	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Сарадња са одељењем за образовање Градске управе Града Сомбора	Консултативни разговори у вези израде финансијског плана, помоћ при спровођењу јавних набавки	Успешна израда финансијског плана уз сагледавање реалних могућности локалне самоуправе, поштовање прописа у области финансијског пословања
Сарадња са МУП-ом и саобраћајном полицијом Града Сомбора	Организација трибина, предавања, контролни прегледи возила приликом одласка на екскурзије, излете и школе у природи	Утицати на повећање свести о безбедности у саобраћају
Сарадња са Месном заједницом Бачки моноштор	Заједничке акције озелењавања, уклањања графита, чишћење околине школе, пројектне активности	Учешће у акцијама месне заједнице, подизање еколошке свести ученика
Сарадња са установама културе Сомбора	Културне и спортске активностима	Учешће у културним, спортским и другим активностима

Програм здравствене заштите

Садржаји програма и време реализације	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Систематски прегледи ученика од 1. до 7. разредаи вакцинација; Лекарски прегледи ученика 8. разреда ради уписа у средње школе (у току године, по позиву Дома здравља)	Редовни систематски прегледи, прегледи пред одлазак у школу у природи, на екскурзије, летовања, зимовања	Здравствена заштита, Развијање свести о важности превенције и заштите здравља
Стоматолошки систематски прегледи и санација (у току године, по позиву Дома здравља)	Редовни прегледи код школског стоматолога,	Развијање свести о важности превенције и заштите здравља уста и зуба
Континуирана сарадња са Домом здравља у Б. Моноштору и Сомбору, Саветовалиштем за младе (у току године, по позиву Дома здравља или Саветовалишта за младе)	Предавања, трибине, радионице	Развијање свести о здравим стилевима живота, важности превенције, здраве исхране

Програм социјалне заштите

Садржаји програма и време реализације	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Упознавање запослених о плану и програму рада СТИО и Тима за заштиту ученика од насиља (септембар)	-Ученици као главни учесници у образовању и васпитању обавезни су да уважавају и поштују личности других-ученика, запослених, родитеља. -Да поштују правила установе и сва она акта којима се уређују њихова права,обавезе и одговорности	Наставник има кључну улогу у тиму; -Помаже прилагођавању деце, охрабрује их за сарадњу са вршњацима, помаже родитељима у раду са децом код куће -Непрестано приступа и мења свој приступ деци уколико има потребе за тим у складу са способностима, знањем, интресовањима и потребама ученика	-Установа ће да укључи у тим за социјалну заштиту и представнике родитеља и по потреби одговарајуће стручњаке (лекар, представник полиције)	-Упућивање и стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција ради благовременог уочавања и реаговања на насиље, постојање различитих видова насиља као и како их препознати. -Упознавање осталих запослених у ком домену је потребна социјална заштита и шта ће све радити Тим током једне наставне године. -Врло је битно истакнути да је заштита детета јединствен процес у коме учествују различити системи, а кључна реч је сарадња.

Мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика (током целе године)	- Активно учествују у раду одељенске заједнице, као чланови ученичког парламента посебно доприносе и учествују у превентивним активностима	-Укључује родитеље у наставу, консултује стручњаке кад год је то могуће у планирању, праћењу и постављању циљева -Пропагира образовну политику којом се уважавају различитости	-Одвија се у школи где стручни сарадници уз сарадњу учитеља учествују у обукама које мере превенције треба користити као и препознавање социјалног проблема независно од тога да ли га дете поседује или његова породица	-Израда програма за заштиту ученика -Организовање разговора, трибина, обука о безбедности и заштити ученика -Дефинисање правила понашања и последица кршења правила -Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља -Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (савет родитеља, школски одбор, ученички парламент, наставничко веће)
Мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у школи (у току и непосредно после ситуације у којој је било насиља,	-Ученици похађају школу да би учили, развијали и неговали културу понашања -уколико се процени да постоји потреба да се прилагоди обр.вас.рад	-Прилагођава наставно градиво могућностима и способностима сваког детета као и у инклузивном процесу - Особа која минимизира ефекат етикетирања у	-Стручни сарадници тада уколико је потребно извештавају ЦСР који на основу темељних извештаја одлазе у обилазак породице -Могућ је и долазак	-Дефинисање процедура и поступака за социјалну заштиту и реаговање у датим ситуацијама -Сарадња са релевантним службама и континуирано евидентирање -Саветодавни рад

злостављања или занемаривања)	ученик наставља рад по ИОП-у	разреду и један од оних који су заслужни за друштвено прихватање индивидуалних разлика	сарадника ЦСР у школу где ће такође обавити разговор са родитељима и учеником и покушати да реше проблем	са родитељима -Пружање помоћи ученицима са поремећајем у понашању, тј. са ученицима са казним делима, запустеним ученицима, оних који долазе из проблематичних породица

Програм заштите животне средине

Садржаји програма и време реализације	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Светски дан заштите озонског омотача – 16. 9. Дан заштите животиња – 4. 10. Национални дан без дуванског дима - 31. 1. Светски дан воде -22. 3. Светски дан заштите биодиверзитета. Природни ресурси -22. 5.	Прикупљање материјала, израда постера на задату тему, презентација, истраживање, обрада података, решавање проблема извођење закључака, дискусија, изложба радова	Менторска улога наставника, омогућити подстицајну средину за рад и учење, сарадња, праћење, усмеравање, развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине	Изложба радова ученика на задате теме, постављање едукативно – информативних постера у кабинету за биологију и у холу школе, презентација	- да ученици разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, стекну знања у вези са изворима и последицама угрожавања животне средине, схвате значај озонског омотача, изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, развијају еколошку, здравствену и културу живљења, постицање на тимски рад, схвате значај очувања биодиверзитета, упознају природне ресурсе и значај рационалног коришћења
Птице Србије и обележавање викенда храњења птица - октобар	Активно учешће у радионицама, тимски рад	Упознавање ученика са птицама Србије у сарадњи са	Радионице на задату тему	- да ученици схвате значај птица у природи, разноврсност птица, развијају знања и умења

		„Војводином шуме“ и локалном заједницом		неопходна за заштиту животне средине, да схвате значај одговорног односа према животињама
Учешће на фото конкурсу часописа Национална географија на тему „Људи, природа и место“	Израда фотографија	Менторска улога наставника, подстицати ученике на размишљање и коришћење нових извора знања	Прикупљање и избор фотографија на задату тему, пријава на конкурс	-да ученици изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, развијају еколошку, здравствену и културу живљења, развој еколошке свести
Светски дан чистог ваздуха – Присуство прашине у ваздуху – 3. 11.	Извођење вежбе	Упознати ученике са поступком вежбе и начином извођења	Плочице премазане вазелином распоредити на различита места у школи и школском дворишту након 4 часа покупити плочице, посматрати под лупом и извести закључке	- да ученици изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, схвате значај очувања ваздуха и основне изворе загађења, развијање еколошке свести
Дарвинов дан – 12. 2.	Изложба ученичких радова, учествовање у дискусији, прикупљање информација о Дарвину и еволуцији	Израда презентација, прикупљање неопходног материјала о Дарвину и еволуцији, приказивање кратких филмова, дискусија	Приказ кратких филмова о еволуцији, презентације на тему еволуције и Дарвиновог истраживачког рада, дискусија	- да ученици схвате елементарне основе теорије органске еволуције и разумеју историјски развитак Земље и живота на њој, упознају се са радом Дарвина,

				схвате значај еволуције
Дан енергетске ефикасности - 5. 3.	Израда и анализа анкете	Менторска улога наставника, израда анкете, упознавање са начином реализације вежбе, анализа резултата	Израда и анализа анкете	- да ученици изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, развијају еколошку, здравствену и културу живљења, развој еколошке свести, схватају значај и потребу за енергетском ефикасношћу, очување природних ресурса и упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике
Дан планете Земље - 22. 4.	Активно учествовање у трибини, израда предмета од рециклираног материјала, учествовање у локалним еколошким акцијама	Трибина – Заштита животне средине Радионица – Отпад и рециклажа припрема материјала, сарадња са локалном заједницом, организовање локалних еколошких акција	Трибина – Заштита животне средине Радионица – Отпад и рециклажа Учешће у локалним еколошким акцијама	- да ученици изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, развијају еколошку, здравствену и културу живљења, развој еколошке свести, схватају значај и потребу очувања природних ресурса,

				Разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, стекну знања у вези са изворима и последицама угрожавања животне средине
Европски дан паркова -24. 5.	Израда фотографија, постера на задату тему, посета парку, учествовање у акцији Учинимо паркове лепшим	Обилазак парка на територији Сомбора, сарадња са локалном самоуправом	Обилазак парка на територији Сомбора, садња дрвећа или цвећа у сарадњи са „Чистоћом“ Сомбор	- да ученици изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, развијају еколошку, здравствену и културу живљења, развој еколошке свести, схватају значај и потребу очувања природних ресурса, разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, стекну знања у вези са изворима и последицама угрожавања животне средине
Дан заштите животне средине -5. 6.	Извођење закључака и осврт на еколошке акције током године	Праћење, опажање, закључивање	Проглашење „зеленог хероја“ школе	- да ученици разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, развој еколошке свести

Програм безбедности и здравља на раду

Садржаји програма и време реализације	Активности	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Практичне вежбе запослених из прве помоћи (август)	Присуство предавњу, вежбање,	Усмено излагање, практичне вежбе	Увежбавање запослених за пружање прве помоћи при повређивању како ученика, тако и запослених, након савладане обуке
Обука запослених у школској кухињи о правилном и безбедном чишћењу опреме за рад у складу са ХАСАП стандардом (август)	Предавања	Усмено излагање, практичне вежбе	Оспособити запослене у школској кухињи да правилно безбедно рукују опремом за рад у складу са ХАСАП стандардом
Процедуре понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима, при изазивању нереда на утакмицама које организује школа (август)	Састанак, обука, предавање	Усмено излагање, практичне вежбе	Утврђивање процедура понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима, при изазивању нереда на утакмицама које организује школа ради повећања сигурности и заштите ученика
Управљање отпадом и смећем (август)	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље за правилно и безбедно по здравље одлагање отпада и смећа
Обука помоћног особља о правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену (август)	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље да правилно и безбедном користи средства за хигијену
Обука свих запослених у школи у вези са безбедношћу и здравља на раду (у редовним условима, у условима ванредних ситуација, епидемија,...)	Састанак, обука, предавање	Усмено излагање, презентација, тестирање	Оспособити све запослене да препознају ситуације у којима би могла бити угрожена њихова безбедност и здравље на радном месту, као и процедуре реаговања код истих.

Укључивање родитеља ради елиминисања могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима (септембар)	Састанак са Саветом родитеља, родитељски састанци	Усмено излагање	Елиминисање могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима, избећи ризичне ситуације, оснажити ученике и запослене за мирно решавање конфликта

Програм за привлачење деце из осетљивих група

Циљ: Обогаћивањем и употпуњавањем садржаја ваннаставних активности у школи побољшати укљученост и обезбедити континуитет присутности деце из осетљивих група у процесу образовања.

Редни бр.	Активност	Циљеви	Носиоци акт.	Исходи
1.	Информисање о програму на сајту школе	Повећати заинтересованост деце из осетљивих група	Татјана Ковач	Повећан број уписане деце у школу
2.	Активности са децом на продуженом боравку у школи	Изаћи у сусрет различитим интересовањима и потребама деце	Васпитачи продуженог боравка, наставници, педагог, директор	Подстаћи уписи- вање деце у школу и њихов континуитет редовног долажења у школу
3.	Радионице за децу и родитеље	Заинтересовати родитеље за сарадњу са школом и активно учествовање у васпитању и образовању своје деце	Педагошки асистент, васпитачи продуженог боравка, педагог, библиотекар	Сараднички однос родитеља и школе у васпитању и образовању деце
4.	Учешће у пројектима	Обезбеђивање средстава за квалитетнији рад школе	Тим за пројекте школе	Богатије и садржајније ваннаставне активности у школи
5.	Сарадња са локалном заједницом	Обезбеђивање подршке за реализацију активности програма	Директор, педагошки асистент, педагог	Реализација планираних активности
6.	Сарадња са предшколском установом	Заједничке активности вртића и школе са циљем мотивације и припреме деце за школу	Васпитачи вртића и продуженог боравка, учитељи, педагог	Деца заинтересована и спремна за школу

„Заједно и безбедно кроз детињство“

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника и сарадника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
„Превенција вршњачког насиља у стварном и виртуелном окружењу“	радионице	Организација радионица, планирање и сарадња са МУП-а и Полиц.управом Сомбор (реализатори), активно присуство на часу са делатницима ПУ и МУП	Интерактивна предавања, радионица, „Kahoot“ квиз и рад у групама	Подизање свести код ученика основних школа о последицама насилног понашања у стварном и виртуелном окружењу, препознавање различитих видова насиља и дискриминац., усвајање стратегије за помоћ другима у невољи и вештина ненасилног решавања конфликта
“Безбедност деце у саобраћају“		Организација радионица, планирање и сарадња са саобраћајном полицијом и ватрогасцима-спасиоцима (реализатори), активно присуство на часу са наведеним релаизаторима активности	Интерактивна предавања, радионица, гледање едукативних цртаних филмова, штампани сликовни едукативни материјали	Усвајање знања и вештина о безбедном учешћу у саобраћају и понашању у ванредним ситуацијама.
„Безбедност деце у ванредним ситуацијама“				

Годишњи план часова одељењског старешине и чланова Тима за заштиту ученика од дискриминације, злостављања, занемаривања и насиља за реализацију програма „Заједно и безбедно кроз детињства“ биће накнадно осмишљен (када нам своје предлоге реализације овог програма доставе надлежна одељења Полицијске управе из Сомбора, Министарства унутрашњих послова и ватрогасци-спасиоци).

Програм школског маркетинга

Интерни маркетинг

Обавештавање ученика, наставника и сарадника, помоћног особља и остале јавности,

преко школске огласне табле, о свим битним моментима из живота и рада школе (програми екскурзија, летовања, зимовања; успех ченика, резултати такмичења и смотри; промене у календару рада и сл.).

Изложбе ликовних радова ученика поводом: Дечје недеље, Дана школе, Школске славе, музичке приредбе, спортских сусрета и завршне школске свечаности.

Припрема и издавање школског листа „Фењер“.

Припрема и уношење прилога у школски летопис.

Припрема и осмишљавање прилога на сајту школе: www.osbackimonostor.edu.rs

Екстерни маркетинг

Сарадња са издавачима дечје штампе.

Сарадња са издавачима „Сомборских новина“ и „Хрватске ријечи“.

Учешће ученика школе у дечјим емисијама Радио Сомбора, РТВ Војводине, РТВ Србије и других радио и ТВ-станица.

Информисање јавности о резултатима ученика и наставника постигнутих на јавним наступима: у спорту, у културним манифестацијама, на такмичењима и смотрама које организује Министарство просвете, науке и технолошког развоја и сл.

Обавештавање Савета Месне заједнице и зборовца грађана о животу и раду школе.

Учешће у телевизијским емисијама које се односе на живот и рад школа (емисије о природи; ученицима Ромима; о ученичким организацијама, о занимљивостима из уже и шире друштвене средине у којој Школа живи и ради, и друго).

Праћење и евалуација Годишњег плана рада школе

Израда документације за праћење реализације програмских задатака школе

Документација за свакодневно праћење реализације Годишњег плана рада школе

Евиденција о стручном усавршавању наставника

Евиденција о ученицима

Евиденција о радним обавезама и о присутности на послу

Израда документације за извештај о раду школе

Фотодокументација о значајним моментима из живота и рада школе

Видеозаписи значајних догађаја

Праћење и вредновање квалитета остварене сарадње наставника са родитељима ученика

1. Праћење индивидуалне сарадње наставника и родитеља
2. Увид у садржаје родитељских састанака
3. Увид у припреме за учешће у раду општих родитељских састанака
4. Евиденција о раду и реализацији закључака Савета родитеља

Праћење и процењивање стручног усавршавања наставника, сарадника и васпитача

1. Евиденција о стручном усавршавању наставника, сарадника и васпитача
2. Усавршавање на Наставничком већу
3. Усавршавање на стручним активима
4. Усавршавање на семинарима
5. Усавршавање у стручним друштвима

Поступци и технике вредновања

1. Праћење нивоа организације наставе
2. Праћење сарадње са родитељима
3. Праћење остваривања наставног плана и програма
4. Обрада података о вредновању
5. Израда извештаја о вредновању

Праћење и вредновање рада ученика у наставном процесу

1. Разговор и усмено испитивање
2. Контролни задаци
3. Микротестови
4. Упитници за испитивање ставова ученика
5. Тестови објективног типа
6. Индивидуални планови подршке

Праћење и вредновање садржаја активности ученика у слободном времену

1. Вредновање "трошења" слободног времена
2. Излети у природу
3. Спортске активности
4. Индивидуална организација слободног времена

Праћење односа ученика према дужностима

1. Однос према обавезној настави и учењу
2. Однос према ваннаставним активностима
3. Однос према дужностима редара
4. Остале дужности: благајник, секретар, председник, повереник, ...

Вредновање социјалног понашања и прихваћености ученика у одељењу

1. Социометријско испитивање
2. Слободна процена понашања ученика у одељењу и у школи

Праћење и вредновање припремања наставника за образовно-васпитни процес

1. Посете часова појединих наставника
2. Анализа припрема за образовно-васпитни процес
3. Сагледавање коришћења наставних средстава
4. Праћење иновирања образовно-васпитног процеса
5. Праћење односа према школској имовини

Праћење и процењивање организације образовно-васпитног процеса

1. Праћење организације редовне наставе
2. Праћење увођења иновација у наставу
3. Праћење и процењивање рада слободних активности
4. Праћење реализације часова одељењских старешина и одељењских заједница
5. Процена положаја ученика у образовно-васпитном процесу

**Правилник о школском календару за основне школе са седиштем на територији
АП Војводине за школску 2023/2024. годину**

Распоред часова по одељењима

Годишњи планови рада наставника

Правилник о школском календару за основне школе са седиштем на територији АП Војводине за школску 2023/2024. годину, распоред часова по одељењима и годишњи планови рада наставника за редовну, изборну, додатну, допунску наставу и ваннаставне активности саставни су део Годишњег плана рада школе и чине његов прилог.

На основу члана 185. став 1, а у вези са чланом 28. став 6. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр.: 88/17, 27/18-др. закон, 10/19, 6/20. и 129/2021), члана 15. и 16. став 2., члана 24. став 2. и члана 37. став 4. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи ("Службени лист АП Војводине", бр. 37/14, 54/14-др.одлука, 37/16, 29/17, 24/2019, 66/2020 и 38/2021), покрајински секретар за образовање, прописе, управу и националне мањине-националне заједнице, д о н о с и:

ПРАВИЛНИК

О ШКОЛСКОМ КАЛЕНДАРУ ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ СА СЕДИШТЕМ НА ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

Члан 1.

Овим Правилником утврђује се календар за остваривање образовно-васпитног рада основних школа за школску 2023/2024. годину, са седиштем на територији Аутономне покрајине Војводине.

Члан 2.

Обавезни и остали облици образовно-васпитног рада, утврђени прописаним планом и програмом за основне школе, планирају се годишњим планом рада.

Члан 3.

Настава и други облици образовно-васпитног рада у основној школи се остварују у току два полугодишта.

Прво полугодиште почиње у петак, 1. септембра 2023. године, а завршава се у петак, 22. децембра 2023. године.

Друго полугодиште почиње у понедељак, 15. јануара 2024. године.

Друго полугодиште завршава се у петак, 31. маја 2024. године за ученике осмог разреда, односно у петак 14. јуна 2024. године за ученике од првог до седмог разреда.

Члан 4.

Обавезни облици образовно-васпитног рада из члана 1. овог правилника, за ученике од првог до седмог разреда остварује се у 36 петодневних наставних недеља, односно 180 наставних дана.

Образовно-васпитни рад за ученике осмог разреда, остварује се у 34 петодневне наставне недеља, односно 170 наставних дана.

У случају када су угрожени безбедност и здравље ученика и запослених, због чега није могуће да школа оствари обавезне облике образовно-васпитног рада у пуном броју наставних седмица и наставних дана на годишњем нивоу, могуће је одступање до 5% од утврђеног броја петодневних наставних седмица, односно наставних дана.

У оквиру 36, односно 34 петодневне наставне седмице, школа је у обавези да годишњим планом рада равномерно распореди дане у седмици, изузев у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће да дани у седмици, који су распоређени годишњим планом рада, буду равномерно распоређени.

Сваки дан у седмици неопходно је да буде заступљен 36, односно 34 пута, изузев у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће обезбедити да сваки дан у седмици буде заступљен утврђен број пута.

У уторак, 13. фебруара 2024. године, образовно-васпитни рад ће се реализовати по распореду образовно-васпитног рада за четвртак.

Члан 5.

План и програм наставе и учења за основну музичку и основну балетску школу остварује се према годишњем плану рада школе у петодневним или шестодневним наставним недељама, у складу са законом.

У случају када су угрожени безбедност и здравље ученика и запослених, због чега није могуће да школа оствари обавезне облике образовно-васпитног рада у пуном броју наставних недеља и наставних дана на годишњем нивоу, могуће је одступање до 5% од утврђеног броја петодневних наставних недеља, односно наставних дана.

Члан 6.

У току школске године ученици имају зимски, пролећни и летњи распуст.

Зимски распуст почиње у понедељак, 25. децембра 2023. године, а завршава се у петак 12. јануара 2024. године.

Пролећни распуст почиње у четвртак 28. марта 2024. године, а завршава се у среду, 03. априла 2024. године.

За ученике од првог до седмог разреда, летњи распуст почиње у понедељак, 17. јуна 2024. године, а завршава се у петак, 30. августа 2024. године. За ученике осмог разреда летњи распуст почиње по завршетку завршног испита, а завршава се у петак, 30. августа 2024. године.

Члан 7.

У школи се празнују државни и верски празници у складу са Законом о државним и другим празницима у Републици Србији („Службени гласник РС“ број 43/01, 101/07 и 92/11).

У школи се обележава:

- 21. октобар 2023. године - Дан сећања на српске жртве у Другом светском рату
- 08. новембар 2023. године - Дан просветних радника, као радни дан
- 11. новембар 2023. године - Дан примирја у Првом светском рату, као нерадни дан
- 27. јануар 2024. године - Свети Сава – школска слава, као радни и ненаставни дан
- 15. фебруар – Срећење - Дан државности, који се празнује 15. и 16. фебруара 2024. године, као нерадни дани
- 21. фебруар 2024. године – Међународни дан матерњег језика, као радни дан
- 10. април 2024. године – Дан сећања на Доситеја Обрадовића, великог српског просветитеља и првог српског министра просвете, као радни дан
- 22. април 2024. године - Дан сећања на жртве холокауста, геноцида и других жртава фашизма у Другом светском рату, као радни дан
- 01. мај 2024. године - Празник рада, који се празнује 1. и 2. маја 2024. године, као нерадни дани
- 09. мај 2024. године - Дан победе као радни дан,
- 28. јун 2024. године – Видовдан – спомен на Косовску битку.

Члан 8.

Ученици и запослени у школи имају право да не похађају наставу, односно да не раде, у дане верских празника:

- Православни верници – на први дан крсне славе;
- Припадници верских заједница које обележавају верске празнике по Грегоријанском календару – 25. децембра 2023. године, на први дан Божића;
- Припадници верских заједница које обележавају верске празнике по Јулијанском календару – 7. јануара 2024. године, на први дан Божића;
- Припадници верских заједница које обележавају дане васкршњих празника по Грегоријанском и јулијанском календару – почев од Великог петка, закључно са другим даном Васкрса (католици – од 29. марта до 1. априла 2024. године; православци од 3. до 6. маја 2024. године;
- Припадници Исламске заједнице – 10. априла 2024. године, први дан Рамазанског бајрама и 16. јуна 2024. године, први дан Курбанског бајрама;
- Припадници Јеврејске заједнице – 25. септембра 2023. године, на први дан Јом Кипура и 23. априла 2024. године, први дан Пасха или Песах.

Члан 9.

Годишњим планом рада школа ће утврдити екскурзије и време када ће надокнадити наставне дане у којима су остварене екскурзије.

Ако је дан школе наставни дан према календару, школа ће тај дан надокнадити на начин који утврди годишњим планом рада.

Члан 10.

Време саопштавања успеха ученика и поделе ђачких књижица на крају првог полугодишта, школа утврђује годишњим планом рада, у складу са овим правилником.

Време поделе сведочанстава, као и време поделе диплома, школа утврђује годишњим планом рада, у складу са овим правилником.

Свечана подела ђачких књижица, односно сведочанстава, ученицима од првог до седмог разреда, на крају другог полугодишта, обавиће се у петак, 28. јуна 2024. године.

Саопштавање успеха ученика музичке и балетске школе на крају другог полугодишта и подела сведочанстава и диплома обавиће се у складу са годишњим планом рада школе, а у складу са овим правилником.

Члан 11.

Ученици осмог разреда полагаће пробни завршни испит у петак, 22. марта 2024. године и у суботу, 23. марта 2024. године, а завршни испит у понедељак, 17. јуна 2024. године, у уторак, 18. јуна 2024. године и у среду, 19. јуна 2024. године.

Члан 12.

Табеларни преглед календара образовно-васпитног рада за основне школе са седиштем на територији Аутономне покрајине Војводине, за школску 2023/2024. годину, чини саставни део овог Правилника.

Члан 13.

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у "Службеном листу АП Војводине", а сходно члану 53. став 2. Закона о државној управи ("Службени гласник РС", бр: 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 – др. закон), биће објављен и у "Службеном гласнику РС".

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине –
националне заједнице

Број: 128-610-1/2023-01
У Новом Саду, 31.05.2023. године

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР
Szakállas Zsolt
(Жолт Сакалаш)

ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

2023.

рн Септембар							
	п	у	с	ч	п	с	н
1.					1	2	3
2.	4	5	6	7	8	9	10
3.	11	12	13	14	15	16	17
4.	18	19	20	21	22	23	24
5.	25	26	27	28	29	30	
21 наставни дан							
рн Октобар							
	п	у	с	ч	п	с	н
							1
6.	2	3	4	5	6	7	8
7.	9	10	11	12	13	14	15
8.	16	17	18	19	20	21	22
9.	23	24	25	26	27	28	29
10.	30	31					
22 наставна дана							
рн Новембар							
	п	у	с	ч	п	с	н
			1	2	3	4	5
11.	6	7	8	9	10	11	12
12.	13	14	15	16	17	18	19
13.	20	21	22	23	24	25	26
14.	27	28	29	30			
22 наставна дана							
рн Децембар							
	п	у	с	ч	п	с	н
					1	2	3
15.	4	5	6	7	8	9	10
16.	11	12	13	14	15	16	17
17.	18	19	20	21	22	23	24
	25*	26	27	28	29	30	31
16 наставних дана				81 наставна дана			

2024.

рн Јануар							
	п	у	с	ч	п	с	н
	1	2	3	4	5	6	7*
	8	9	10	11	12	13	14
18.	15	16	17	18	19	20	21
19.	22	23	24	25	26	27	28
20.	29	30	31				
13 наставних дана							
рн Фебруар							
	п	у	с	ч	п	с	н
				1	2	3	4
21.	5	6	7	8	9	10	11
22.	12	13	14	15	16	17	18
23.	19	20	21	22	23	24	25
24.	26	27	28	29			
19 наставних дана							
рн Март							
	п	у	с	ч	п	с	н
					1	2	3
25.	4	5	6	7	8	9	10
26.	11	12	13	14	15	16	17
27.	18	19	20	21	22	23	24
28.	25	26	27	28	29*	30*	31*
19 наставних дана							
рн Април							
	п	у	с	ч	п	с	н
	1*	2	3	4	5	6	7
29.	8	9	10	11	12	13	14
30.	15	16	17	18	19	20	21
31.	22	23	24	25	26	27	28
32.	29	30					
19 наставних дана							
рн Мај							
	п	у	с	ч	п	с	н
			1	2	3*	4*	5*
33.	6*	7	8	9	10	11	12
34.	13	14	15	16	17	18	19
35.	20	21	22	23	24	25	26
36.	27	28	29	30	31		
19 наставних дана							
рн Јун							
	п	у	с	ч	п	с	н
						1	2
37.	3	4	5	6	7	8	9
38.	10	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28*	29	30
10 наставних дана				99 наставних дана			

ЛЕГЕНДА

	Почетак и завршетак полугодишта и наставне године
	Државни празници који се обележавају радно (наставни дан)
	Школска слава Свети Сава и Видовдан (радни, ненаставни дан)
	Завршетак квартала
	Ученички распуст, ненаставни или нерадни дани
*	Верски празник
	Државни празник – нерадни дан
	Пробни и завршни испит за ученике 8.разреда

РАСПОРЕД ЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 1.а

Одељењски старешина: Иванка Кустурин

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	СРПСКИ ЈЕЗИК	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	СРПСКИ ЈЕЗИК
2.	МАТЕМАТИКА	МАТЕМАТИКА	СРПСКИ ЈЕЗИК	МАТЕМАТИКА	МАТЕМАТИКА
3.	СВЕТ ОКО НАС	СРПСКИ ЈЕЗИК	МАТЕМАТИКА	СРПСКИ ЈЕЗИК	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ
4.	ЧОС	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	СОН	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	ЛИКОВНА КУЛТУРА
5.	ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС	ДОПУНСКА НАСТАВА	МУЗИЧКА КУЛТУРА	ДИГИТАЛНИ СВЕТ	ХРВАТСКИ ЈЕЗИК
6.					ХРВАТСКИ ЈЕЗИК
7.					

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
0.	ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС		КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК	ДИГИТАЛНИ СВЕТ	СРПСКИ ЈЕЗИК
1.	СРПСКИ ЈЕЗИК	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	СРПСКИ ЈЕЗИК	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	МАТЕМАТИКА
2.	МАТЕМАТИКА	МАТЕМАТИКА	МАТЕМАТИКА	МАТЕМАТИКА	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ
3.	СВЕТ ОКО НАС	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	СВЕТ ОКО НАС	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	ЛИКОВНА КУЛТУРА
4.	ЧОС	СРПСКИ ЈЕЗИК	МУЗИЧКА КУЛТУРА	СРПСКИ ЈЕЗИК	ХРВАТСКИ ЈЕЗИК
5.		ДОПУНСКА НАСТАВА			ХРВАТСКИ ЈЕЗИК
6.					
7.					

RASPORED ČASOVA

šk. 2023/2024. god.

Razred i odeljenje: 1.b

Odeljenjski starešina: Lidiya Marinković

PREPODNEVNA SMENA

ČAS	PONEDELJAK	UTORAK	SREDA	ČETVRTAK	PETAK
1. 8:00 - 8:45	Hrvatski jezik	Tjelesni i z. odgoj	Katolički vjeronauk	Matematika	Tjelesni i z. odgoj
2. 8:50 - 9:35	Matematika	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Digitalni svijet	Matematika
3. 9:50 - 10:35	Svijet oko nas	Engleski jezik	Matematika	Engleski jezik	Hrvatski jezik
4. 10:40 - 11.25	Sat razrednika	Matematika	Svijet oko nas	Tjelesni i z. odgoj	Likovna kultura
5. 11:30-12:15	Srpski kao maternji jezik	Srpski kao maternji jezik	Glazbena kultura	Hrvatski jezik	
6. 12:20-13:05			Dopunska nastava		

POSLEPODNEVNA SMENA

ČAS	PONEDELJAK	UTORAK	SREDA	ČETVRTAK	PETAK
0. 13:10 - 13:55	Srpski kao maternji jezik	Srpski kao maternji jezik	Katolički vjeronauk		
1. 14:00 - 14:45	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Tjelesni i z. odgoj
2. 14:50 - 15:35	Matematika	Engleski jezik	Matematika	Engleski jezik	Matematika
3. 15:50 - 16:35	Svijet oko nas	Tjelesni i z. odgoj	Svijet oko nas	Tjelesni i z. odgoj	Hrvatski jezik
4. 16:40 - 17:25	Sat razrednika	Matematika	Glazbena kultura	Matematika	Likovna kultura
5. 17:30 -18:15			Dopunska nastava	Digitalni svijet	

РАСПОРЕД ЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 2.а

Одељењски старешина: Мирјана Балаж

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	Српски језик	Енглески језик	Српски језик	Енглески језик	Српски језик
2.	Математика	Математика	Математика	Математика	Математика
3.	Свет око нас	Српски језик	Свет око нас	Српски језик	Ликовна култура
4.	ЧОС	Музичко васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Дигитални свет	Ликовна култура
5.	Веронаук-католички / православни	Физичко и здравствено васпитање	Грађанско / допунска настава	Физичко и здравствено васпитање	Хрватски језик са ел. нац. културе
6.					Хрватски језик са ел. нац. културе

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
-1					Хрватски језик са ел. нац. културе
0.	Веронаук-католички / православни	Енглески језик	Грађанско / допунска настава	Енглески језик	Хрватски језик са ел. нац. културе
1.	Српски језик	Математика	Српски језик	Математика	Српски језик
2.	Математика	Физичко и здравствено васпитање	Математика	Српски језик	Математика
3.	Свет око нас	Српски језик	Свет око нас	Дигитални свет	Ликовна култура
4.	ЧОС	Музичко васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Ликовна култура

РАСПОРЕД ЧАСОВА 3..а

Учителница Невенка

сатница	час	понедељак	уторак	среда	четвртак	петак
8,00-8,45	1.	Српски језик	Српски језик	Српски језик	Српски језик	Српски језик
8,50-9,35	2.	Математика	Енглески језик	Математика	Енглески језик	Математика
9,50-10,35	3.	Физичко и здравствено васпитање	Математика	Физичко и здравствено васпитање	Математика	Физичко и здравствено васпитање
10,40-11,25	4.	Ликовна култура	Пид	ЧОС	Пид	Музичка култура
11,30-12,15	5.	Ликовна култура	Секција	Дигитални свет	Допунска настава	Хрватски ј. са ел. Нац културе
12,20-13,05	6.	Католички веронаук				

Послеподневна смена

сатница	час	понедељак	уторак	среда	четвртак	петак
13,15-13,55		<u>За 9.00</u> <u>католички</u> <u>вјеронаук</u>	Секција		Допунска настава	
14,00-14,45	1.	Српски језик	Српски језик	Српски језик	Српски језик	Српски језик
14,50-15,35	2.	Математика	Математика	Математика	Математика	Математика
15,50-16,35	3.	Физичко и здравствено васпитање	Енглески језик	Физичко и здравствено васпитање	Енглески језик	Физичко и здравствено васпитање
16,40-17,25	4.	Ликовна култура	Пид	ЧОС	Пид	Музичка култура
17,30-18,15	5.	Ликовна култура		Дигитални свет		Хрватски ј. са ел. Нац културе
18,20-19,05	6.					

РАСПОРЕДЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 4.а

Одељењски старешина: Љиља Пашић

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	Српски језик	Енглески језик	Српски језик	Енглески језик	Српски језик
2.	Физичко и здравствено васпитање	Српски језик	Математика	Српски језик	Математика
3.	Математика	Математика	Природа и друштво	Математика	ЧОС
4.	Природа и друштво	Физичко и здравствено васпитање	Дигитални свет	Ликовна култура	Физичко и здравствено васпитање
5.	Православни катихизис	Музичка култура	Допунска настава	Ликовна култура	Хрватски језик са ел.нац. културе
6.		Католички вјеронаук		Додатна настава	Хрватски језик са ел.нац. културе

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
-1.					Хрватски језик са ел. нац. културе
0.	Православни катихизис	Католички вјеронаук	Додатна настава		Хрватски језик са ел. нац. културе
1.	Српски језик	Енглески језик	Српски језик	Енглески језик	Српски језик
2.	Математика	Српски језик	Математика	Математика	Математика
3.	Природа и друштво	Математика	Природа и друштво	Српски језик	ЧОС
4.	Физичко и здравствено васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Дигитални свет	Ликовна култура	Физичко и здравствено васпитање
5.		Музичка култура	Допунска настава	Ликовна култура	Додатна настава

РАСПОРЕД ЧАСОВА 4.6

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

БРОЈ ЧАСА	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.8:00-8:45	Српски језик	Математика	Српски језик	Математика	Српски језик
2.8:50-9:35	Природа и друштво	Енглески језик	Математика	Енглески језик	Физичко васпитање
3.9:50-10:35	Математика	Српски језик	Дигитални свет	Српски језик	Математика
4.10:40-11.25	Физичко васпитање	Физичко васпитање	Природа и друштво	Ликовна култура	Чос
5.11:30-12:15	Православни катихизис Додатна настава	Музичка култура	Допунска настава	Ликовна култура	Хрватски језик с елементима
6.		Католички вјеронаук 12:45			Хрватски језик с елементима

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

БРОЈ ЧАСА	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК 12:30 Хрватски језик с елементима
0.13:00-13:50	Православни катихизис	Енглески језик	Допунска настава	Енглески језик	Хрватски језик с елементима
1.14:00-14:45	Српски језик	Физичко васпитање	Српски језик	Математика	Српски језик
2.14:50-15:35	Физичко васпитање	Српски језик	Математика	Српски језик	Физичко васпитање
3.15:50-16:35	Математика	Математика	Дигитални свет	Ликовна култура	Математика
4.16:40-17:25	Природа и друштво	Музичка култура	Природа и друштво	Ликовна култура	ЧОС
5.17:30-18:15					Додатна настава
6.		Католички веронаук 9:00			

РАСПОРЕД ЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 5.а

Одељењски старешина: Бранко Ђурчић

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Математика
2.	Физичко васпитање	Математика	Физичко васпитање	Биологија	Српски језик и књижевност
3.	Математика	Ликовна култура	Енглески језик	Математика	Енглески језик
4.	Музичка култура	Биологија	Историја	Физичко васпитање	Географија
5.		Техника и технологија	Ликовна култура	Ликовна култура	Информатика
6.		Техника и технологија	Немачки језик	Немачки језик	
0/7.	Православни катахизис	Католички вјеронаук	ЧОС		

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Математика
2.	Физичко васпитање	Математика	Физичко васпитање	Биологија	Српски језик и књижевност
3.	Математика	Ликовна култура	Енглески језик	Математика	Енглески језик
4.	Музичка култура	Биологија	Историја	Физичко васпитање	Географија
5.		Техника и технологија	Ликовна култура	Ликовна култура	Информатика
6.		Техника и технологија	Немачки језик	Немачки језик	
0/7.	Православни	Католички	ЧОС		

	катахизис	вјеронаук			

РАСПОРЕД ЧАСОВА шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 5.b

Одељењски старешина: Дајана Чонка

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

Час	Понедељак	Уторак	Среда	Четвртак	Петак
1.	Музичко	Математика	Енглески	Музичко	Српски као нематерњи језик
2.	Енглески	Физичко	Српски као нематерњи језик	Математика	Физичко
3.	Биологија	Технике и технологије	Историја	Српски као нематерњи језик	Хрватски језик
4.	Хрватски језик	Технике и технологије	Немачки језик	Биологија	Хрватски језик
5.	Хрватски језик	Немачки језик	Географија	Физичко	Математика
6.	Математика	Ликовно	Ликовно		Информатика
7.		Католички вјеронаук	Чос		Хрватски језик

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

Час	Понедељак	Уторак	Среда	Четвртак	Петак
0.		Католички вјеронаук	Чос		Хрватски језик
1.	Музичко	Математика	Енглески	Музичко	Српски као нематерњи језик
2.	Енглески	Физичко	Српски као нематерњи језик	Математика	Физичко
3.	Биологија	Технике и технологије	Историја	Српски као нематерњи језик	Хрватски језик
4.	Хрватски језик	Технике и технологије	Немачки језик	Биологија	Хрватски језик
5.	Хрватски језик	Немачки језик	Географија	Физичко	Математика
6.	Математика	Ликовно	Ликовно		Информатика

РАСПОРЕД ЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 6 а

Одељењски старешина: Репар Игор

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	ЕНГЛЕСКИ	СРПСКИ	Ф.З ВАСПИТАЊЕ	ФИЗИКА	ИНФОРМАТИКА
2.	БИОЛОГИЈА	ИСТОРИЈА	СРПСКИ	ТЕХНИЧКО	МАТЕМАТИКА
3.	СРПСКИ	МАТЕМАТИКА	МАТЕМАТИКА	ТЕХНИЧКО	ГЕОГРАФИЈА
4.	МАТЕМАТИКА	ЛИКОВНО	ЧОС	МУЗИЧКО	ФИЗИКА
5.	Ф.З ВАСПИТАЊЕ	БИОЛОГИЈА	ЕНГЛЕСКИ	СРПСКИ	НЕМАЧКИ
6.	ГЕОГРАФИЈА	НЕМАЧКИ	ИСТОРИЈА	Ф.З ВАСПИТАЊЕ	
7.			ВЕРСКО		

РАСПОРЕД ЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 7.а

Одељењски старешина: Ивана Ковач

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	Биологија	историја	Српски	Српски	Физичко и з.в.
2.	Географија	Физика	Ликовно	Математика	Географија
3.	Физичко и з.в.	Биологија	Хемија	Музичко	Информатика
4.	Српски	Српски	Енглески	Физика	Енглески
5.	Хемија	Математика	Техника и т.	Немачки	Математика
6.	математика	Физичко и з.в.	Техника и т.		Немачки
7.		Католички в.	историја		чос

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
0.		Католички в.	историја		чос
1.	Биологија	историја	Српски	Српски	Физичко и з.в.
2.	Географија	Физика	Ликовно	Математика	Географија
3.	Физичко и з.в.	Биологија	Хемија	Музичко	Информатика
4.	Српски	Српски	Енглески	Физика	Енглески
5.	Хемија	Математика	Техника и т.	Немачки	Математика
6.	математика	Физичко и з.в.	Техника и т.		Немачки
7.					

RASPORED ČASOVA

šk. 2023/2024. god.

Razred i odeljenje: 7.b

Odeljenjski starešina: Iris Stojšić Odri

PREPODNEVNA SMENA

ČAS	PONEDELJAK	UTORAK	SREDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	Hrvatski jezik	Kemija	Matematika	Tjelesni odgoj	kemija
2.	Hrvatski jezik	Fizika	Engleski jezik	Srpski kao nematernji	Engleski jezik
3.	Glazbena kultura	Njemački jezik	Njemački jezik	Biologija	Srpski kao nematernji
4.	Geografija	Povjest	Geografija	SR	Informatika
5.	Fizika	Tjelesni odgoj	Povjest	Tehnika i tehnologija	Hrvatski jezik
6.	Tjelesni odgoj	Matematika	Biologija	Tehnika i tehnologija	Hrvatski jezik
7.	Vjeronauka	Likovna kultura	Matematika	Matematika	Srpski kao nematernji

POSLEPODNEVNA SMENA

ČAS	PONEDELJAK	UTORAK	SREDA	ČETVRTAK	PETAK
0.	Vjeronauka	Likovna kultura	Matematika	Matematika	Srpski kao nematernji
1.	Hrvatski jezik	Kemija	Matematika	Tjelesni odgoj	kemija
2.	Hrvatski jezik	Fizika	Engleski jezik	Srpski kao nematernji	Engleski jezik
3.	Glazbena kultura	Njemački jezik	Njemački jezik	Biologija	Srpski kao nematernji
4.	Geografija	Povjest	Geografija	SR	Informatika
5.	Fizika	Tjelesni odgoj	Povjest	Tehnika i tehnologija	Hrvatski jezik
6.	Tjelesni odgoj	Matematika	Biologija	Tehnika i tehnologija	Hrvatski jezik
7.					

РАСПОРЕД ЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење: 8.а

Одељењски старешина: Соња Ђорђевић-Јоцић

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	Математика	Ликовна култура	Историја	Математика	Енглески језик
2.	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Биологија	Физичко и здравствено васпитање	Хемија
3.	Техника и технологија	Физичко и здравствено васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Српски језик и књижевност	Немачки језик
4.	Техника и технологија	Математика	Српски језик и књижевност	Немачки језик	Математика
5.	Географија	Историја	ЧОС	Физика	Географија
6.	Хемија	Биологија	Енглески језик	Музичка култура	Физика
7.	Верска настава				Информатика

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
0.	Верска настава				Информатика
1.	Математика	Ликовна култура	Историја	Математика	Енглески језик
2.	Српски језик и књижевност	Српски језик и књижевност	Биологија	Физичко и здравствено васпитање	Хемија
3.	Техника и технологија	Физичко и здравствено васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Српски језик и књижевност	Немачки језик
4.	Техника и технологија	Математика	Српски језик и књижевност	Немачки језик	Математика
5.	Географија	Историја	ЧОС	Физика	Географија
6.	Хемија	Биологија	Енглески језик	Музичка култура	Физика

РАСПОРЕД ЧАСОВА

шк. 2023/2024. год.

Разред и одељење:8.6

Одељењски старешина:Шимунов Дамир

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
1.	Српски језик	Математика	Хемија	Биологија	Географија
2.	Математика	Ликовна култура	Историја	Музичка култура	Информатика и рачунарство
3.	Енглески Језик	Српски језик	Српски језик	Физика	Математика
4.	Физичко и здравствено васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Математика	Српски језик	Немачки Језик
5.	Техника и технологија	физика	Немачки	Биологија	Енглески језик
6.	Техника и технологија	Историја	Географија	Хемија	
7/0	Католички вјерунаук	чос		Физичко и здравствено васпитање	

ПОСЛЕПОДНЕВНА СМЕНА

ЧАС	ПОНЕДЕЉАК	УТОРАК	СРЕДА	ЧЕТВРТАК	ПЕТАК
0.	Католички вјерунаук	чос		Физичко и здравствено васпитање	
1.	Српски језик	Математика	Хемија	Биологија	Географија
2.	Математика	Ликовна култура	Историја	Музичка култура	Информатика и рачунарство
3.	Енглески Језик	Српски језик	Српски језик	Физика	Математика
4.	Физичко и здравствено васпитање	Физичко и здравствено васпитање	Математика	Српски језик	Немачки Језик
5.	Техника и технологија	физика	Немачки	Биологија	Енглески језик
6.	Техника и технологија	Историја	Географија	Хемија	
7.					

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/ 24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Српски језик

РАЗРЕД: први

НАСТАВНИК: ИВАНКА КУСТУРИН

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ ИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	15	20	18	10	9	17	4	/	/	/	45	48	93
2.	КЊИЖЕВНОСТ	1	/	1	4	3	1	9	10	14	7	38	12	50
3.	ЈЕЗИК	/	1	3	/	/	/	1	2	2	1	6	4	10
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	5	1	/	2	1	1	5	7	3	2	12	15	27
УКУПНО		21	22	22	16	13	19	19	19	19	10	101	79	180

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема.	1CJ.1.2.1; 1CJ.1.3.5; 1CJ.1.2.2; 1CJ.1.3.1; 1CJ.1.3.10; 1CJ.1.2.5; 1CJ.1.2.6; 1CJ.1.2.8; 1CJ.1.3.2; 1CJ.2.2.1; 1CJ.2.2.2; 1CJ. 2.2.3; 1CJ.2.2.7; 1CJ.2.2.8; 1CJ.2.2.9; 1CJ.2.2.10; 1CJ.2.3.2; 1CJ. 2.3.9;	Ученик ће бити у стању да: • разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; • влада основном техником читања и писања ћириличног текста; • разуме оно што прочита; • активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; • обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; • примењује основна правописна правила; • пише читко и уредно; • писмено одговара на постављена питања; • спаја више реченица у краћу целину; • пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; • гласно чита, правилно и са разумевањем; пронађе информације експлицитно изнете у тексту.
2.	КЊИЖЕВНОСТ	Комуникативна компетенција, компетенција за	1CJ.1.5.3; 1CJ.1.5.4; 1CJ.2.5.4; 1CJ.2.5.5; 1CJ.3.5.1; 1CJ.3.5.2; 1CJ.3.5.3; 1CJ.2.5.2.	Ученик ће бити у стању да:

		учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.		• активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; • препозна песму, причу и драмски текст; • одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; • уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; • изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; • препозна загонетку и разуме њено значење; • препозна басну и разуме њено значење; • учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; • обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; • усмено описује ствари из непосредног окружења; • напамет говори краће књижевне текстове; • учествује у сценском извођењу текста; • пажљиво и културно слуша саговорнике;

				• слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради.
3.	ЈЕЗИК	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција, решавање проблема.	1CJ.1.3.3; 1CJ.1.3.4; 1CJ.1.3.5; 1CJ. 1.3.8;	Ученик ће бити у стању да: • правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; • правилно употреби велико слово; • пише читко и уредно; • пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; • тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног.
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема.	1CJ.0.1.1; 1CJ.0.1.2; 1CJ.0.1.6; 1CJ. 0.1.3; 1CJ.0.1.4; 1CJ.0.1.5; 1CJ.0.1.6; 1CJ. 0.1.7; 1CJ.0.1.8; 1CJ. 2.3.4, 1CJ.2.3.5; 1CJ.2.3.8; 1CJ.1.3.7; 1CJ.1.3.9;	Ученик ће бити у стању да: • влада основном техником читања и писања ћириличног текста; • активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; • препозна песму, причу и драмски текст; • одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место

				дешавања у вези са прочитаним текстом; • уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; • изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; • правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; • учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; • обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; • усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; • усмено описује ствари из непосредног окружења; • бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; • напамет говори краће књижевне текстове; • учествује у сценском извођењу текста;

				• пажљиво и културно слуша саговорнике; • слуша, разуме и парафразира поруку; • слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; • примењује основна правописна правила; • писмено одговара на постављена питања; • спаја више реченица у краћу целину; • гласно чита, правилно и са разумевањем; • пронађе информације експлицитно изнете у тексту.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: ПРВИ

НАСТАВНИК: ИВАНКА КУСТУРИН

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ ИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Геометрија – предмети у простору и односи међу њима	12									1	6	7	13
2.	Геометрија – линија и област	8									1	3	6	9
3.	Геометрија – класификација предмета према својствима	1	6									3	4	7
4.	Природни бројеви до 100		16	22	16	13	19	19	19	17	3	54	90	144
5.	Мерење и мере									2	5	2	5	7
УКУПНО		21	22	22	16	13	19	19	19	19	10	68	112	180

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЋУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	Геометрија – предмети у простору и односи међу њима	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Решавање проблема -Дигитална компетенција -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Сарадња -Предузетничка -За одговоран однос према здрављу -За одговоран однос према околини	1.МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, правоугаоник, тачка, дуж); 1.МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни	- одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; - уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине - именује геометријска тела - уме да сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика. - разликује унутрашњост и спољашњост; - разликује у, на и ван
2.	Геометрија – линија и област	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Решавање проблема -Дигитална компетенција -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Сарадња -Предузетничка	1.МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, правоугаоник, тачка, дуж); 1.МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни	- разликује праву, криву, изломљену, отворену и затворену линију; - уочава тачку; -спаја тачке правим и кривим линијама - црта праву линију и дуж помоћу лењира

		-За одговоран однос према здрављу -За одговоран однос према околини		
3.	Геометрија – класификација предмета према својствима	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Решавање проблема -Дигитална компетенција -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Сарадња -Предузетничка -За одговоран однос према здрављу -За одговоран однос према околини	1.МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, правоугаоник, тачка, дуж); 1.МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни	- групише предмете и бића са заједничким својствима; - упореди предмете и бића по висини и дужини; - упореди предмете и бића по ширини
4.	Природни бројеви до 100	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Решавање проблема -Дигитална компетенција -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Сарадња -Предузетничка -За одговоран однос према здрављу	1.МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датом бројевној полуправој; 1.МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине; 1.МА.1.1.4. уме да на	- разуме појам скупа и елемента скупа - препознаје скупове са истим бројем елемената; - препознаје скупове са различитим бројем елемената; - пребројава елементе датог скупа; - развија појам броја преко појма скупа; - броји, упоређује бројеве у блоку бројева до 5; -користи знаке плус, минус и једнако;

		-За одговоран однос према околини	основу текста правилно постави израз с једном рачунском операцијом; 1.МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве стотине; 1.МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем; 1.МА.2.1.2. уме да одреди редни број десетице у оквиру прве стотине; 1.МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност изрази; 1.МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми	- користи појмове сабирање, сабирак, збир; - користи појмове одузимање, умањеник, умањилац, разлика; - одређује претходнике и следбенике; - усваја појам једноцифреног броја; - чита, записује, упоређује и броји једноцифрене бројеве; - пише и чита бројеве од 0 до 10; - сабира и одузима бројеве од 0 до 10; - усваја појам десетице и јединице; - одређује број десетица и јединица у датим бројевима; - користи бројевну праву приликом приказивања бројева, сабирања и одузимања; - користи редне бројеве; - користи својство замене места сабирака; - користи својство здруживања сабирака; -користи својства сабирања као олакшицу приликом рачунања; - одређује за толико већи број; - одређује за толико мањи број; - одређује непознати број погађањем; - развија појам двоцифреног броја; - усваја појам прве и друге десетице;

				- разликује парне и непарне бројеве; - сабира и одузима бројеве датог облика; - чита,записује и упоређује десетице прве стотине; - сабира и одузима десетице; - чита и записује бројеве прве стотине; - упоређује бројеве прве стотине; - сабира и одузима бројеве до 100 без прелаза преко десетице - уочава правило и одређује следећи члан започетог низа - решава текстуалне задатке с једном операцијом
5.	Мерење и мере	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Решавање проблема -Дигитална компетенција -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Сарадња -Предузетничка -За одговоран однос према здрављу -За одговоран однос према околини	1.МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе; 1 МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама; 1 МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама	- мери дужину задатом, нестандартном јединицом мере ; - разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује њихову вредност

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/ 24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Свет око нас

РАЗРЕД: први

НАСТАВНИК: ИВАНКА КУСТУРИН

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈА И ДРУГИ	8	9	1	-	-	-	-	-	-	-	13	4 + 1	18
2.	СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	4	4 + 1	9
3.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	-	-	-	5	6	8	8	7	2	-	20	13 + 3	36
4.	ЧОВЕК СТВАРА	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	3	2 + 4	9
УКУПНО		8	9	9	6	6	8	8	7	7	4	40	23 + 9	72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ЈА И ДРУГИ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, за рад са подацима.	1ПД.1.5.1, 1ПД.1.5.2, 1ПД.2.5.1, 1ПД.2.5.2, 1ПД.3.5.2, 1ПД.1.5.3, 1ПД.1.5.5, 1ПД.1.5.4.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: • препозна и исказе радост, страх, тугу и бес, уважавајући себе и друге; • правовремено и примерено ситуацији исказе своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; • препозна и поштује своја и туђа права и обавезе; • уважава различитости својих вршњака и других људи; • придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; • сарађује са вршњацима у заједничким активностима; • одржава личну хигијену и адекватно се

				одева ради очувања здравља; • чува своју, школску и имовину других; • примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са тротоаром и без њега и приликом преласка улице.
2.	СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.	1ПД.1.4.2, 1ПД.1.4.4, 1ПД.1.5.4, 1ПД.2.1.1.	• снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; • одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.
3.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, за	1ПД.1.1.1, 1ПД.1.1.2, 1ПД.1.1.3, 1ПД.2.1.1, 1ПД.1.2.3, 1ПД.1.3.1, 1ПД.1.5.5, 1ПД.2.2.3, 1ПД.1.1.6, 1ПД.2.1.6, 1ПД.2.1.5, 1ПД.1.1.4, 1ПД.2.1.4, 1ПД.2.1.2,	• разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; • препознаје облике појављивања воде у непосредном

		одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, за одговоран однос према здрављу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција.	1ПД.1.1.5, 1ПД.1.2.2, 1ПД.2.1.3, 1ПД.1.5.4.	окружењу: потоци, реке, баре, језера; • препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; • идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; • уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; • препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у свом свакодневном животу; • препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у свом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; • штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; • не угрожава биљке и животиње у

				непосредном окружењу; • учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; • прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; • својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења.
4.	ЧОВЕК СТВАРА	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.	1ПД.1.1.1, 1ПД.1.3.5, 1ПД.1.3.4, 1ПД.1.3.6.	• посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко; • разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 /24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Музичка култура

РАЗРЕД: први

НАСТАВНИК: ИВАНКА КУСТУРИН

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ ИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДОБРОДОШЛИЦА ЂАКУ ПРВАКУ	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	7
2.	ЈЕСЕЊА ЧАРОЛИЈА	-	2	4	1	-	-	-	-	-	-	6	1	7
3.	РАСПЕВАНИ СНЕШКО	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	4	1	5
	ПРОЛЕЋНИ ПЛЕС	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	5	2	7

4.														
5.	ЛЕТЊА РЕГАТА	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	4	1	5
6.	ПРАЗНИЧНА ПАНОРАМА	-	-	-	2	1	1	-	1	-	-	5	-	5
УКУПНО		4	5	4	3	3	4	4	4	3	2	29	7	36

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ДОБРОДОШЛИЦА ЋАКУ ПРВАКУ	Дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенција за решавање проблема.		По завршетку области ученик ће бити у стању да: • исказе своје утиске о делу које је слушао; • поштује договорена правила понашања при слушању музике; • примењује правилан начин певања и договорена правила у групном певању; • разуме значење појмова <i>глас</i> и <i>оглашавање</i>; • изговара бројалицу у ритму уз покрет; • пева песму по слуху; • ствара звучне ефекте уз песму; • преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад уз помоћ наставника/наставнице (<i>ликовна култура</i>); • разликује одабране звукове и тонове;

				• ствара звучне ефекте; • пева песму <i>Школско звоно</i> по слуху; • препозна улогу чула слуха у свом свакодневном функционисању и сазнавању окружења (<i>СОН</i>); • изведе кретања уз музичку пратњу (<i>физичко васпитање</i>); • поштује правила игре (<i>физичко васпитање</i>); • обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима (<i>српски језик</i>); • разликује боју различитих певачких гласова; • изговара у ритму уз покрет бројалицу <i>Семафор</i>; • пева по слуху песму <i>Саобраћајац</i>; • лакше усваја правила безбедног понашања приликом преласка улице (<i>СОН</i>); • учтиво учествује у слободном и вођеном разговору; пажљиво и културно слуша саговорнике (<i>српски језик</i>); • објасни доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; • препозна поступну и скоковиту мелодију у делу које слуша; • уочи различите тонске висине у песми; • пева по слуху песму <i>На крај села жута кућа</i>; • ствара покрете уз музику; • користи материјал и прибор у складу са инструкцијама (<i>ликовна култура</i>); • изговара у ритму уз покрет бројалицу <i>Трка</i>; • пева по слуху песму <i>Букварци</i>; • користи, уз помоћ одраслих, доступне носаче звука;

				• пева по слуху песму <i>Рођенданска песма</i>; • ствара ритмичку пратњу за песму помоћу тела; • користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; црта на различитим подлогама и форматима папира (ликовна култура); • препозна музички почетак и крај и понављање мотива у слушаном делу; • изговара у ритму уз покрет бројалице; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења.
2.	ЈЕСЕЊА ЧАРОЛИЈА	Компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција.		По завршетку области ученик ће бити у стању да: • објасни доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; • поштује договорена правила понашања при слушању музике; • направи децје ритмичке инструменте; • ствара звучне ефекте; • учествује у извођењу једноставних огледа којим испитује начин настајања звука употребом различитих материјала (<i>СОН</i>); • активно слуша и разуме садржај прочитане песме, учтиво учествује у вођеном и слободном разговору (<i>српски језик</i>); • одабере самостално начин спајања најмање два материјала; преобликује, сâм или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену (<i>ликовна култура</i>); • пева по слуху песму <i>Јеж</i>; • примењује правилан начин певања и договорена правила у групном певању;

				• свира по слуху ритмичку пратњу уз песму <i>Јеж</i>; • ствара музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама; • повезује ритам са графичким приказом; • учтиво учествује у слободном и вођеном разговору, пажљиво и културно слуша саговорнике, препозна загонетку и разуме њено значење (<i>српски језик</i>); • изведе кретања и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ наставника (<i>физичко васпитање</i>); • изговара у ритму уз покрет бројалицу <i>Ен тен тини</i>; • пева по слуху мелодију бројалице <i>Ен тен тини</i>; • повезује почетне тонове песама модела и једноставних наменских песама са бојама; • пева по слуху песму <i>Иде јесен</i>; • пева по слуху песму <i>Берем, берем грозђе</i>; • разликује боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • изговара у ритму уз покрет бројалицу; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; • објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; • направи децје ритмичке инструменте; • ствара покрете уз музику; • пева по слуху песму <i>Ситна је киша падала</i>;

				• свира једноставне аранжмане, ритмичку пратњу уз бројалицу; • према литерарном садржају изабере одговарајући музички садржај; • пева по слуху песму <i>Јежјева успаванка</i>; • разликује музичка расположења; • искаже своје утиске о делу које је слушао; • повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама; • усмено прича према слици и о доживљају (<i>српски језик</i>); • идентификује животиње на основу њиховог спољашњег изгледа (<i>СОН</i>); • препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу.
3.	РАСПЕВАНИ СНЕШКО	Дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција.		По завршетку области ученик ће бити у стању да: • пева по слуху песму <i>Иде зима</i>; • поштује договорена правила понашања при слушању музике; • примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; • искаже своје утиске о делу које је слушао; • разликује музичке изражајне елементе (темпо извођења); • усмено прича према слици и о доживљају (<i>српски језик</i>);

			• пева по слуху песму <i>Пада снежак</i>; • разликује певање/свирање, хор / једног певача / групу певача, боју различитих певачких гласова; • изговара у ритму бројалице; • учтиво учествује у вођеном и слободном разговору (<i>српски језик</i>); • објасни доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; • пева по слуху песму <i>Пада снежак</i>; • разликује одабране звукове; оркестар / једног свирача / групу свирача, боје различитих инструмената.
4.	ПРОЛЕЋНИ ПЛЕС	Дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција.	По завршетку области ученик ће бити у стању да: • пева по слуху песму <i>Висибоба</i>; • изговара у ритму уз покрет бројалице; • свира по слуху звучне илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице; • поштује договорена правила понашања при слушању музике; • примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; • искаже своје утиске о делу које је слушао; • препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у делу које слуша;

				• учтиво учествује у вођеном и слободном разговору (<i>српски језик</i>); • уочава разноврсност биљака на основу спољашњег изгледа (<i>СОН</i>); • пева по слуху песму <i>Медо и зечићи</i>; • повезује музичко дело према боји инструмента са карактером дела; • ствара покрете уз музику; • уочава разноврсност животиња на основу спољашњег изгледа (<i>СОН</i>); • пева по слуху песму <i>Зеџ копа репу</i>; • објасни особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; • ствара ритмичку пратњу уз песму; • изрази материјалом и техником по избору своје доживљаје и утиске; црта на различитим подлогама и форматима папира (<i>ликовна култура</i>); • пева по слуху народну песму <i>Киша пада</i>; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; • одреди време својих активности помоћу временских одредница, одреди дане у недељи (<i>СОН</i>); • разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање, хор / једног певача / групу певача, оркестар / једног свирача / групу

				свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад, црта на различитим подлогама и форматима папира (<i>ликовна култура</i>).
5.	ЛЕТЊА РЕГАТА	Дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, комуникативна компетенција.		По завршетку области ученик ће бити у стању да: • пева по слуху песму <i>Бубамара</i>; • поштује договорена правила понашања при слушању музике; • примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; • искаже своје утиске о делу које је слушао; • препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у делу које слуша; • повезује музичко дело према боји инструмента са карактером дела; • учествује у школским приредбама и манифестацијама; • учтиво учествује у вођеном и слободном разговору, обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима, спаја више реченица у краћу целину (<i>српски језик</i>); • изведе кретања и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ наставника (<i>физичко васпитање</i>);

				• црта на различитим подлогама и форматима папира, изрази материјалом и техником по избору своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања (<i>ликовна култура</i>); • пева по слуху песму <i>Рибар</i>; • свира по слуху свирачке деонице у музичким играма; • пева по слуху песму <i>Авантуре малог Ју-Ју</i>; • пева по слуху уз покрет музичке игре; • објасни особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; • користи самостално, или уз помоћ одраслих, доступне носаче звука; • ствара мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука; • пева по слуху песму <i>Сунчање</i>; • обликује једноставне фигуре од меког материјала, изрази материјалом и техником по избору своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања (<i>ликовна култура</i>); • разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање, хор / једног певача / групу певача, оркестар / једног свирача / групу свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;

				• пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; • свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; • ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст.
6.	ПРАЗНИЧНА ПАНОРАМА	Дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција.		По завршетку области ученик ће бити у стању да: • пева по слуху песму <i>Звончићи</i>; • поштује договорена правила понашања при слушању музике; • примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; • свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу; • повезује почетне тонове песама модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; • искаже своје утиске о делу које је слушао; • разликује музичке изражајне елементе (музички карактер);

				• ствара музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама; • пева по слуху песму <i>Примили смо вести тазе</i> уз инструменталну пратњу; • разликује извођачки састав (хор / један певач / група певача), боју различитих певачких гласова и музичке изражајне елементе; • ствара покрете уз музику; • учтиво учествује у вођеном и слободном разговору, обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима (<i>српски језик</i>). • изведе кретања и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ наставника (<i>физичко васпитање</i>); • пева по слуху песму <i>Божих, Божић, благи дан</i>, уз инструменталну пратњу наставника; • разликује боју различитих певачких гласова; • повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама; • ствара звучне ефекте помоћу властитог тела; • препозна и искаже радост, тугу, препозна и употреби делове тела (труп, руке и ноге) (СОН); • пева по слуху песму <i>Химна Светом Сави</i> уз инструменталну пратњу наставника; • користи самостално, или уз помоћ одраслих, доступне носаче звука;

				• учествује у школским приредбама и манифестацијама; • пева по слуху песму <i>Мамино коло</i>; • уочава разноврсност животиња на основу спољашњег изгледа (<i>СОН</i>); • пева по слуху песму <i>Кока и пилићи</i>; • изговара у ритму уз покрет бројалицу; • свира по слуху звучне илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице; • повезује музичко дело према боји гласа са карактером дела; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • ствара звучне ефекте, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 /24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД:

НАСТАВНИК: ИВАНКА КУСТУРИН

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ВЕЖБА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Облици	4	5	4	3							10	6	16
2.	Линије и облици око нас				1	2	4	3				3	7	10
3.	Споразумевање							1	4	1		3	3	6
4.	Простор									2	2	2	2	4
УКУПНО		4	5	4	4	2	4	4	4	3	2	18	18	36

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Облици	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: – да пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу предмета и објеката и облицима и окружења; – да опише својим речима визуелне карактеристике по којима препознаје облике; – да разуме односе део – целина, велико – мало; – да разуме односе високо – ниско, широко – уско, дуго – кратко и примени их у раду; – да разуме односе светло – тамно и примени их у раду; – да разликује природне и вештачке изворе светлости и разуме настанак сенке,

				променљивост њеног облика и величине; – да разликује појмове обојено, неообојено и примењује ово својство облика у раду; – да чулима вида и додира разликује карактеристике облика (меко, тврдо, глатко, храпаво) користећи претходно искуство и да уочена својства примени у ликовном раду изражавајући материјалом и техником своје замисли; – да одреди, самостално или у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; – да разликује кретање и покретљивост, да повеже појмове о врсти кретања бића и предмета и користи та знања у ликовном изражавању; – да разуме илузију величине облика у односу на удаљеност од посматрача и да је примени у свакодневном животу; – да изрази материјалом и техником по избору своје

				замисли, доживљаје, утиске и опажања.
2.	Линије и облици око нас			По завршетку активности ученик ће бити у стању да: – да препозна и употребљава различите врсте линија; – усвоји основне појмове везане за цртање и биће у стању да црта на различитим подлогама и форматима папира користећи материјал и прибор у складу са инструкцијама; – усвоји основне појмове везане за сликање и упознаће изражајна својства боје у односу на материјал и прибор; – да обликује тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком и да их спаја правећи нове; – да схвати да од старих и одбачених предмета спајањем, обликовањем и лепљењем може добити нове, који могу имати другачији облик и функцију и поново се употребљавати;

				– примени стечено знање о линијама (врстама линија) и комбинује линије стварајући облике; – да наслика реалне облике у простору, самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; – да комбинује различите облике и спаја различите материјале у оригиналну тродимензионалну скулптуру.
3.	Споразумевање			По завршетку активности ученик ће бити у стању да: – да препозна, објасни и користи различите начине споразумевања; – да протумачи и разуме поруку илустрације; – да препозна стрип и усвоји елементарна знања технике стрипа; – да протумачи визуелну поруку на прави начин и да се служи различитим знаковима у споразумевању; – да препозна елементе народне ношње и поједине традиционалне обичаје;

				– да објасни шта значи појам споразумевање, као и да примени различите начине споразумевања.
4.	Простор			По завршетку активности ученик ће бити у стању да: – да разуме појам отвореног и затвореног простора и да опише својим речима карактеристике простора; – да разуме појам дизајн и опише изглед предмета користећи знање из ликовне културе и лично искуство, као и да дизајнира неки употребни предмет користећи материјал у складу са упутствима; – упознати појмове везане за установе културе, уређење простора у њима и културу понашања и применити то знање у свакодневном животу и ликовном стварању; – да обликује фигуре и користи материјал и прибор у складу са инструкцијама.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ**ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ****РАЗРЕД: ПРВИ****НАСТАВНИК: ИВАНКА КУСТУРИН**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБУЧАВ АЊЕ	УВЕЖБ АВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ													
	1. Ходање и трчање	5	3	1					3	6		7	11	18
	2. Скакања и прескакања	3	1	3	3			1	3	1	1	7	9	16
	3. Бацања и хватања	1	3	2	1	3		2	1			6	7	13
	4. Пузања, вишења, упори и пењања	1	3	1					2	3		5	5	10
	5. Вежбе на тлу				1	4	4	2				6	5	11
	6. Вежбе равнотеже	2			1			4				3	5	8
	7. Вежбе са реквизитима		1	3	1	3		2	2	1	4	7	9	16
	8. Плес и ритмика		1	3	4		2		1		1	6	6	12
9. Полигони		1		1			1		1		-	4	4	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА											НА СВИМ ЧАСОВИМА		
	1. Култура вежбања и играња	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
	2. Здравствена култура											НА СВИМ ЧАСОВИМА		
УКУПНО		12	13	13	12	10	6	12	12	12	6	47	55	108

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	ФВ.1.1.1.Изводи покрете у задатом смеру ФВ.2.1.1.Остварује напредак у развоју моторичких способности у складу са индивидуално постављеним нормама ФВ.2.1.1.Правилно изводи вежбе обликовања са реквизитима ФВ.3.1.1.Примењује научени комплекс јутарње гимнастике уз подршку одраслих	- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - примењује правилну технику дисања приликом вежбања;
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ	ФВ.1.2.1.Разликује правилно од неправилног држања тела ФВ.1.2.2.Разликује различите форме природних облика кретања ФВ.1.2.3.Изводи најједноставније гимнастичке елементе ФВ.1.2.4.Усклађује своје кретање са кретањем реквизита у једноставним кретним задацима ФВ.1.2.5.Познаје основна правила у извођењу елементарних и штафетних игара ФВ.2.2.1.Памтомимом и покретом приказује појаве и ситуације из свакодневног искуства	- правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес;

			ФВ.2.2.2.Влада изабраним умењима из вежби на справама и тлу ФВ.2.2.3.Правилно хода по правој линији ФВ.2.2.4.Изводи различите облике кретања по линији, обрнутој шведској клупи, или ниској греди, суножни окрет у чучњу и успону ФВ.3.2.1.Усклађује једноставне покрете уз музику у игри ФВ.3.2.2.Вешто изводи једноставне форме природних облика кретања	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.3.1.Током вежбања и игре, пријатељски комуницира и сарађује са вршњацима ФВ.2.3.1.Ни на који начин у игри не угрожава оне који се од њега разликују ФВ.2.3.2.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.3.3.1.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри ФВ.3.3.2.Уочава своје моторичке и друге способности и особине и сличности и разлике међу вршњацима	- користи основну терминологију вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промене у расту код себе и други; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену;

				- учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Дигитални свет

РАЗРЕД: Први

НАСТАВНИК: ИВАНКА КУСТУРИН

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	4	4	5	3	2						11	7	18
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА					1	4	3				7	1	8
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА							1	3	4	2	6	4	10
УКУПНО		4	4	5	3	3	4	4	3	4	2	24	12	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	• Компетенција за учење; • Дигитална компетенција; • Естетичка компетенција; • Рад с подацима и информацијама; • Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; – наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; – упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; – упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; – користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); – упореди дигитални и папирни уџбеник; – упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; – наведе неке од карактеристика „паметног” дигиталног уређаја; – наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине.
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	• Компетенција за учење; • Дигитална компетенција; • Одговоран однос према здрављу; • Одговоран однос према околини; • Рад с подацима и информацијама; • Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; – наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; – доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; – наброји основне податке о личности;

			– објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; – именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их.
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	• Компетенција за учење; • Дигитална компетенција; • Решавање проблема; • Рад с подацима и информацијама; • Естетичка компетенција; • Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; – протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; – уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); – доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОД

Разред и одељење: **I**

Недељни фонд часова: **1**

Наставник: ИВАНКА КУСТУРИН

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
45minuta	I	1. Ово сам ја	Ученици, учитељ
	I	2. Правила понашања у школи - пано	Ученици, учитељ
	I	3. На улици – ја сам пешак	Ученици, учитељ
	I	4. Радионица на тему толеранције	Ученици, учитељ, родитељи
	I	5. Дечја недеља	Ученици, учитељ

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
	I	6. Радионица Црвеног крста	Ученици, учитељ
	I	7. Дан школе – 22. октобар	Ученици, учитељ, родитељи
	I	8. Моја омиљена играчка	Ученици, учитељ
	I	9. Моја омиљена игра	Ученици, учитељ
	II	10. Шта могу да учиним за друга	Ученици, учитељ
	II	11. Подељена срећа два пута је већа	Ученици, учитељ
	II	12. Наша учионица	Ученици, учитељ
	II	13. Гост на часу- представљање занимања	Ученици, учитељ
	II	14. У туђим ципелама	Ученици, учитељ
	II	15. Делимо играчке	Ученици, учитељ
	II	16. У сусрет празницима	Ученици, учитељ
	II	17. На почетку другог полугодишта – договор о раду	Ученици, учитељ
	II	18. Свети Сава- школска слава (припрема програма) Сви различити а исти	Ученици, учитељ

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
	II	19. Сви различити, а исти	Ученици, учитељ
	II	20. У продавници	Ученици, учитељ
	II	21. Понашање за столом	Ученици, учитељ
	III	22. Више рада више знања	Ученици, учитељ
	III	23. Динар по динар	Ученици, учитељ
	III	24. Обрадуј маму, баку	Ученици, учитељ
	III	25. Тужакање	Ученици, учитељ
	III	26. „Лепа реч гвоздена врата отвара”	Ученици, учитељ
	III	27. Љубомора	Ученици, учитељ
	III	28. Кривица	Ученици, учитељ
	III	29. Нећу–хоћу	Ученици, учитељ
	III	30. Шта нас вређа	Ученици, учитељ
	III	31. Другарство је...	Ученици, учитељ

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
	III	32. Кад порастем бићу...	Ученици, учитељ
	III	33. Шта ценим код друга	Ученици, учитељ
	III	34. Шта ценим код себе	Ученици, учитељ
	III	35. Како се осећам у школи	Ученици, учитељ
	III	36. Научио сам...	Ученици, учитељ, родитељи
Прво полугодиште			16
Друго полугодиште			20
Укупно			36

ГОДИШЊИ ПЛАН / Допунска настава / СРПСКИ ЈЕЗИК – 1. Разред

Тема: ОСНОВЕ ЧИТАЊА И ПИСАЊА – ПРИПРЕМА ЗА ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Моторичке вежбе: - вежбање покрета руке, шаке и прстију - писање различитих црта и линија као основних елемената слова	- Основно описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског језика	- Интерактивна - Смисаоно учење - Разговор - Индивидуални, групни, тандем, фронтални	- Буквар - текстови - домаћи задаци - ученички радови - прибор за писање - свеска	- посматрање - разговори - белешке - посматрање (усмерено, пригодно, опште) - задовољства ученика на часу
Корелација: Физичко васпитање: вежбе обликовања				

Тема: ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Упознавање са писаним и штампаним словима - Правилан изговор свих гласова - Увежбавање графички правилног и естетски ваљаног писања	- Препознати гласове српског језика - Правилно обликовање слова и повезивање у речи	- Интерактивна - Аналитичко - синтетичка - Игровне активности - Смисаоно учење - Разговор - Индивидуални, групни, тадем, фронтални	- Буквар - Словарица - текстови - домаћи задаци - ученички радови - прибор за писање - свеска	- посматрање - разговори - белешке - посматрање (усмерено, пригодно, опште) - задовољства ученика на часу
Корелација: Ликовна култура, Музичка култура				

Тема: УСАВРШАВАЊЕ ЧИТАЊА И ПИСАЊА

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- После усвајања основне писмености наставља се увежбавање и усавршавање читања и писања - Уз обраду текстова и осталих предметних подручја: граматика, правопис, лектира, језичка култура	- Увежбавање читања и писања	- Интерактивна метода разговора - метода читања и писања - Смисаоно учење - Разговор - Индивидуални, групни, тандем, фронтални	- Словарица - Буквар - текстови - домаћи задаци - ученички радови - прибор за писање - свеска	- посматрање - разговори - белешке - посматрање (усмерено, пригодно, опште) - задовољства ученика на часу
Корелација: Ликовна култура, Музичка култура				

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Стихови обрађених народних песама и стихови песника за децу - Народна прича: „Коза и седам јарића“ и остале приче из буквара и читанке	- Увођење и доживљавање и разумевање књижевних текстова - Разликовање основне врсте књижевног изражавања, стих и проза	- Интерактивна метода разговора - метода читања и писања - стваралачка - Смисаоно учење - Разговор - Индивидуални, групни, тандем, фронтални	- Читанка - Буквар - текстови - домаћи задаци - ученички радови - прибор за писање - свеска	- посматрање - разговори - белешке - посматрање (усмерено, пригодно, опште) - задовољства ученика на часу
Корелација: Ликовна култура, Музичка култура				

Тема: ЈЕЗИК

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Реченица, реч, глас и слово - препознавање - Изговарање и правилно писање гласова - Употреба великог слова, тачке, упитника и узвичника	- Препознавање речи, реченице, гласова, слова - Правилна употреба великог слова, тачке, упитника и узвичника	Интерактивна метода разговора метода читања и писања Смисаоно учење Разговор, индивидуални, фронтални, групни, тандем	Читанка Буквар текстови домаћи задаци ученички радови прибор за писање	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште) задовољства ученика на часу

Корелација: Ликовна култура, Музичка култура				

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ / Допунска настава / МАТЕМАТИКА – 1. разред

1. Тема: ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Релације међу предметима: већи, мањи, лево, десно, испред-иза, горе-доле - Предмети облика лопте, ваљка, купе, квадра	- Оријентисати се у простору користећи одреднице горе-доле, испод-иза, лево-десно	- Посматрање - Графичко представљање - Разговор - Цртање и писање - Индивидуални подстицај - Аналитичко-синтетичка - Индивидуални, групни, тандем, фронтални	- Апликације - Дидактички материјал - Уџбеник - Креде у боји - Оловке у боји - Прибор за цртање	- контролни задаци - посматрање - праћење ангажовања ученика - усмене провере - белешке
Корелација:				

2. Тема: ЛИНИЈА И ОБЛАСТ

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Лине, врста линије - тачка, - дуж	- Разликовати и именовати различите линије и области: крива и права линија, затворена и отворена линија, унутрашњост и спољашност, дуж	- Посматрање - Графичко представљање - Разговор - Цртање и писање - Индивидуални подстицај - Аналитичко-синтетичка - Индивидуални, групни, тандем, фронтални	- Апликације - Дидактички материјал - Уџбеник - Креде у боји - Оловке у боји - Прибор за цртање	- контролни задаци - посматрање - праћење ангажовања ученика - усмене провере - белешке
Корелација:				

3. Тема: ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Скупови - Цифре – писање и читање бројева - Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој - Знаци +, - = - Сабирање и одузимање природних бројева до 100	- Да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима - Да науче да броје, читају, записују и упоређују бројеве до 100 као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости - Да савладају сабирање и одузимање	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Апликације Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Прибор за цртање	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште) задовољства ученика на часу
Корелација:				

4. Тема: МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Садржај	Циљеви, задаци, исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуац.
- Јединице за дужину	- Пореди и процељује мерама дужине - Зна вредности новчаница и поступак плаћања	Посматрање Графичко представљање Игра Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Апликације Дидактички материјал Уџбеник модели штапићи Прибор за цртање	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште) задовољства ученика на часу
Корелација:				

ОСНОВНА ШКОЛА „ 22. ОКТОБАР“ БАЧКИ МОНОШТОР

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

Назив секције: КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА

РАЗРЕД: ПРВИ

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1

УЧИТЕЉИЦЕ: ИВАНКА КУСТУРИН

Циљ креативне радионице:

- Подстицање међусобног зближавања код деце, развијање стваралаштва, спретности ...
- Развој децјег искуства и оспособљавање ученика да се изражавају користећи разлићите технике и материјале;
- Промовисање националне културе, њених материјалних и духовних вредност, а све у оквирима креативног и уметничког изражавања; Повезивање традиције са савременим начином живота и мишљења.
- Подстицање активности у очувању животне околине и простора. Упознавање са појмом рециклажа и развијање навика о рециклирању.

МЕСЕЦ	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА
СЕПТЕМБАР	ЈЕСЕН Јесења чаролија од сувог лишћа Јесењи плодови - вајање	3
ОКТОБАР	ДЕЧЈА НЕДЕЉА Наруквица пријатељства Коверта за друга, а у коверти порука...	4
НОВЕМБАР	МЕСЕЦ ЗДРАВЕ ХРАНЕ Корпа пуна витамина – вајање Бирамо здраву храну - плакат	5
ДЕЦЕМБАР	ЗИМСКА ЧАРОЛИЈА Израда чизмица за Светог Николу Израда новогодишњих украса од папира	3
ЈАНУАР	НАРОДНО БЛАГО Народња ношња мог краја Народна игра из мог краја	3
ФЕБРУАР	МЕСЕЦ МАСКЕМБАЛА Израда маске од картона Постављање изложбе у холу школе	4
МАРТ	ПРОЛЕЋЕ НАМ СТИЖЕ	4

	Време је да сејемо Весници пролећа - вајање	
АПРИЛ	НАША ПЛАНЕТА Богатство наше планете – колаж Чувамо нашу планету - плакат	4
МАЈ	ЕКОЛОГИЈА Бирам да рециклирам – израда играчака од рециклираног материјала (флаше, лименке) Израда музичких инструменара (чепови, пласичне флаше)	4
ЈУН	У СУСРЕТ ЛЕТУ Израда венчића од пољског цвећа	2

**OSNOVNA ŠKOLA „22. OKTOBAR“
BAČKI MONOŠTOR**

GLOBALNI PLAN RADA

za školsku 2023./2024. godinu

Nastavni predmet : **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **1.b**

Tjedni fond sati: **5**, godišnji fond sati: **180**

Učiteljica: Lidija Marinković

GODIŠNJI (GLOBALNI) PLAN RADA NASTAVNIKA

Nastavni predmet: HRVATSKI JEZIK

Razred: Prvi

Cilj nastave hrvatskog jezika jest: jasno, točno i prikladno sporazumijevanje hrvatskim standardnim jezikom, te ovladavanje pravilnim usmenim i pisanim izražavanjem, njegujući svijest o značaju uloge jezika u očuvanju nacionalnog identiteta; osposobljavanje za tumačenje odabranih književnih i drugih umjetničkih djela iz hrvatske i svjetske baštine, radi njegovanja tradicije i kulture hrvatskog naroda I razvijanja interkulturalnosti.

Broj Teme	NASTAVNA TEMA / OBLAST	Ishodi predmeta Učenik će znati da:	Mjesec										Tip sata		Ukupno
			IX.	X.	XI	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI	Obr.	Utv.	
I.	Početno čitanje i pisanje	-razlikuje izgovoreni glas i napisano slovo; izgovorene i napisane riječi i rečenice; - vlada osnovnom tehnikom čitanja i pisanja latiničnog teksta; -razumije pročitano	19	13	10	6	6	9	12	8	5		52	36	88
II.	Književnost	-aktivno sluša i razumije sadržaj književno-umjetničkog teksta koji mu se čita; -izrazi svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja ili čitanja književnog teksta i poveže ih s vlastitim iskustvom; -kazuje stihove pjesme; -sudjeluje u scenskom	1	4	8	6	2	6	9	4	11	3	47	7	54

[illegible]

		odgovarajućom intonacijom odnosno interpunkcijskim znakom na kraju - tiho čita (u sebi) sa razumijevanjem pročitano; - sluša interpretativno čitanje i kazivanje književnih tekstova radi razumijevanja i doživljavanja;													
III.	Jezik	-primjenjuje osnovna pravopisna pravila; -piše čitko i uredno; -pismeno odgovara na postavljena pitanja; -spaja više rečenica u kraću cjelinu; -piše rečenice po diktatu primjenjujući osnovna pravopisna pravila; -razlikuje slovo, riječ i rečenicu; -pravilno izgovori i napiše kratku i jednostavnu rečenicu sa odgovarajućim znakom na kraju; -pravilno upotrijebi veliko slovo;		4	3	1	3	4		2	4	4	15	10	25
IV.	Jezična i medijska kultura	-samostalno pripovijeda prema poticaju slike ili niza slika vlastita iskustva ili zamišljanja;		2	1	2	3				2	3	5	8	13

		-poštiva pravila pristojnoga razgovaranja (komuniciranja); -zna oblikovati pitanje i oblikovati odgovor; -napamet govori kraće književne tekstove; -sluša i razumije poruku; -pismeno odgovara na postavljena pitanja; -pronađe informacije u tekstu; -razlikuje razne medijske sadržaje primjerene njegovoj dobi i zanimanju													
		Ukupno:	20	23	22	15	14	19	21	14	22	10	119	61	180

MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE:

- Komunikativna kompetencija.
- Kompetencija za učenje.
- Kompetencija za suradnju.
- Estetska kompetencija.
- Digitalna kompetencija.
- Odgovoran odnos prema okolišu.
- Rješavanje problema.

STANDARDI:

1. Početno čitanje i pisanje

1HJ.1.2.1; 1HJ.1.3.5; 1HJ.1.2.2; 1HJ.1.3.1; 1HJ.1.3.10; 1HJ.1.2.5; 1HJ.1.2.6; 1HJ.1.2.8; 1HJ.1.3.2; 1HJ.2.2.1; 1HJ.2.2.2; 1HJ. 2.2.3; 1HJ.2.2.7; 1HJ.2.2.8; 1HJ.2.2.9; 1HJ.2.2.10; 1HJ.2.3.2; 1HJ. 2.3.9;

2. Književnost

1HJ.1.5.3; 1HJ.1.5.4; 1HJ.2.5.4; 1HJ.2.5.5; 1HJ.3.5.1; 1HJ.3.5.2; 1HJ.3.5.3; 1HJ.2.5.2.

3. Jezik

1HJ.1.3.3; 1HJ.1.3.4; 1HJ.1.3.5; 1HJ. 1.3.8;

4. Jezična i medijska kultura

1HJ.0.1.1; 1HJ.0.1.2; 1HJ.0.1.6; 1HJ. 0.1.3; 1HJ.0.1.4; 1HJ.0.1.5; 1HJ.0.1.6; 1HJ. 0.1.7; 1HJ.0.1.8; 1HJ. 2.3.4, 1HJ.2.3.5; 1HJ.2.3.8; 1HJ.1.3.7; 1HJ.1.3.9;

Učiteljica: Lidija Marinković

OSNOVNA ŠKOLA „22. OKTOBAR “
BAČKI MONOŠTOR

GLOBALNI PLAN RADA

za školsku 2023./2024. godinu

Nastavni predmet : **MATEMATIKA**

Razred: **1.b**

Tjedni fond sati: **5**, godišnji fond sati: **180**

Učiteljica: Lidija Marinković

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA

za školsku 2023./2024. godinu

Nastavni predmet: **MATEMATIKA**

Razred: **PRVI**

Tjedni fond sati: **5.** Godišnji fond sati: **180**

Cilj učenja predmeta **Matematika** je da učenik, ovladavajući matematičkim konceptima, znanjima i vještinama, razvije osnove apstraktnog i kritičkog mišljenja, pozitivne stavove prema matematici, sposobnost komunikacije matematičkim jezikom i pismom i primjeni stečena znanja i vještine u daljnjem školovanju i rješavanju problema iz svakodnevnog života, kao i da formira temelj za daljnji razvoj matematičkih pojmova.

I S H O D I

Po završetku razreda učenik će biti sposoban:

1.) GEOMETRIJA:

- odrediti međusobni položaj predmeta i bića i njihov položaj u odnosu na tlo;
- usporedi predmete i bića po veličini;
- uočiti i imenovati geometrijske oblike predmeta iz neposredne okoline;
- imenovati geometrijska tijela i figure;
- grupirati predmete i bića sa zajedničkim svojstvom;
- složiti / razložiti figuru koja se sastoji od poznatih oblika;
- razlikovati: krivu, pravu, izlomljenu, zatvorenu i otvorenu crtu;
- crtati pravu crtu pomoću ravnala;

2.) BROJEVI:

- brojiti unaprijed i unatrag i sa preskokom;
- pročitati, zapisati, usporediti i urediti brojeve prve stotine i prikazati ih na brojevnoj crti;
- koristi redne brojeve;
- razlikovati parne i neparne brojeve, odrediti najveći i najmanji broj, prethodnika i sljedbenika;
- koristi pojmove: pribrojnik, zbroj, umanjenik, umanjitelj, razlika;
- zbrajati i oduzimati dva jednoznamenakasta broja ne zapisujući postupak;
- zbrajati i oduzimati do 100 bez prijelaza preko desetice;
- rastaviti broj na pribrojnike i primijeniti zamjenu mjesta i združivanje pribrojnika radi lakšeg računanja;
- riješiti tekstualni zadatak s jednom radnjom;
- razlikovati novčane apoeone do 100 dinara i usporediti njihovu vrijednost;
- uočiti pravilo i odrediti sljedeći član započetog niza;
- pročitati i koristiti podatke s jednostavnijeg stubičnog i slikovnog dijagrama tablice;

3.) MJERENJE I MJERE:

- izmjeriti duljinu zadanom, nestandardnom jedinicom mjere;
- preslikati točke i figure u kvadratnoj mreži na temelju zadane upute

STANDARDI

1.) GEOMETRIJA:

1.MAT.1.2.1. - ume da imenuje geometrijske objekte u ravnini (kvadrat, krug, trokut, pravokutnik, točka, duž), imenuje i uočava međusobne odnose dva geometrijska objekta u ravnini

1.MAT.2.2.1. - uočava međusobne odnose geometrijskih objekata u ravnini

2.) BROJEVI:

1.MAT.1.1.1. - zna da pročita i zapiše dati broj, ume usporediti brojeve po veličini i prikazati broj na danoj brojevnoj polupravoj

1.MAT.1.1.2. - računa vrijednost brojevnog izraza s najviše dvije operacije zbrajanja i oduzimanja unutar prve tisuće

1.MAT.1.1.4. - ume da na temelju teksta pravilno postavi izraz s jednom računskom operacijom

1.MAT.1.1.5. - ume rješavati jednostavne jednadžbe unutar prve tisuće

1.MAT.2.1.1. ume primijeniti svojstva prirodnih brojeva (paran, neparan, najveći, najmanji, prethodni, sljedeći broj) i razumije dekadski brojni sustav

1.MAT.2.1.2. - ume odrediti deseticu, stotinu i tisuću najbližu datom broju

1.MAT.2.1.3. - sabira i oduzima, računa vrijednost izraza

1.MAT.3.1.4. - ume da rješava složenije problemske zadatke date u tekstualnoj formi

3.) MJERENJE I MJERE:

1.MA.1.2.2. – zna jedinice za mjerenje dužine i njihove odnose

1.MAT.1.4.1. - ume izraziti određenu sumu novca preko različitih apoeni i računa s novcem u jednostavnim situacijama

1.MAT.2.4.1. - ume da izrazi određenu sumu novca preko različitih apoeni i računa s novcem u složenijim situacijama

1.MAT.2.4.2. - zna jedinice za vrijeme (sekunda, minut, sat, dan, mjesec, godina) i zna pretvarati veće u manje i uspoređivati vremenske intervale u jednostavnim situacijama

1.MAT.2.4.3. - pretvara jedinice za mjerenje obujma tekućine iz većih u manje

1.MAT.2.4.4. - pretvara jedinice za mjerenje mase iz većih u manje

1.MAT.2.4.5. - ume koristiti podatke prikazane grafički ili tabelarno u rješavanju jednostavnih zadataka i ume grafički predstaviti date podatke

1.MAT.3.4.1. zna jedinice za vrijeme (sekunda, minut, sat, dan, mjesec, godina, vijek) i umije da pretvara iz jedne jedinice u drugu i uspoređuje vremenske intervale u složenijim situacijama

MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE:

- Komunikacija

- Kompetencija za učenje

- Rad s podacima i informacijama; Rješavanje problema

- Digitalni kompetencija

- Odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu

- Estetička kompetencija; Suradnja; Poduzetnička

- Za odgovoran odnos prema zdravlju i okolišu

Broj nastavne teme / oblasti	NASTAVNA TEMA /OBLAST	Broj sati po oblasti			
			obrada	vježbanje/ utvrđivanje/ sistematizacija	provjera
I	GEOMETRIJA Prostorne relacije. Veličina predmeta i bića. Geometrijska tijela: lopta, kocka, kvadar, valjak, piramida i stožac. Geometrijske figure: krug, pravokutnik, kvadrat i trokut. Prava, kriva i izlomljena crta. Zatvorena i otvorena crta. Točka i crta. Dužina	27	20	5	2
II	BROJEVI Brojanje, pisanje i čitanje brojeva. Prikazivanje brojeva pomoću točaka na brojevnoj crti. Usporedba brojeva. Redni brojevi. Zbrajanje i oduzimanje brojeva do 20 i prikazivanje na brojevnoj crti. Zbrajanje i oduzimanje brojeva do 100 bez prijelaza preko desetice i prikazivanje na brojevnoj crti. Svojstva zbrajanja. Otkrivanje nepoznatog broja u jednakostima s jednom radnjom. Dinar, kovanice i novčanice do 100 dinara.	147	61	77	9
III	MJERENJE I MJERE Mjerenje duljine nestandardnim jedinicama mjere.	6	2	3	1
	UKUPNO	180	83	85	12

Učiteljica: Lidija Marinković

OSNOVNA ŠKOLA „22. OKTOBAR “
BAČKI MONOŠTOR

GLOBALNI PLAN RADA

za školsku 2023./2024. godinu

Nastavni predmet : **SVIJET OKO NAS**

Razred: **1.b**

Tjedni fond sati: **2**, godišnji fond sati: **72**

Učiteljica: Lidija Marinković

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA za školsku 2023./2024. godinu

Nastavni predmet: **SVIJET OKO NAS**

Razred: **PRVI**

Cilj učenja predmeta *Svijet oko nas* jeste upoznavanje sebe, svog prirodnog i društvenog okruženja i razvijanje sposobnosti za odgovoran život u njemu.

TEMA/OBLAST (program nastave i učenja)		MJESEC										TIP SATA				UKUPNO
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	O	U	P	S	
1.	JA I DRUGI	2								1		2	1	/	/	3
2.	OBITELJSKI DOM , ŠKOLA	4	4									6	2	/	/	8
3.	ZDRAVLJE I BEZBEDNOST	2	4	4						2		6	4	1	1	12
4.	ORIJENTIRANJE U VREMENU I PROSTORU			4	5							5	2	1	1	9
5.	ČOVJEK STVARA				2	5						3	2	1	1	7
6.	RAZNOVRSNOST PRIRODE		1	1	1	1	4	8	8	5	4	21	7	2	3	33
Ukupno		8	9	9	8	6	4	8	8	8	4	43	18	5	6	72

Legenda: O –obrada, U - utvrđivanje, P - provjera, S –sistematizacija

ISHODI

Na kraju prvog razreda učenik će znati:

- prepoznati i iskazati radost, strah, tugu i bijes uvažavajući sebe i druge;
- pravovremeno i primjereno situaciji iskazati svoje osnovne životne potrebe za hranom, vodom i odlaskom u toalet;
- ponašati se tako da uvažava različitosti svojih vršnjaka i drugih ljudi;
- pridržavati se dogovorenih pravila ponašanja u školi i prihvaćati posljedice ako ih prekrši;
- surađivati s vršnjacima u zajedničkim aktivnostima;
- održavati osobnu higijenu i adekvatno se odijevati u cilju očuvanja zdravlja;
- čuvati svoju, školsku i imovinu drugih;
- pratiti upute odraslih u opasnim situacijama: poplava, potres, požar;
- svojim riječima opisati primjer neke opasne situacije iz svog neposrednog okruženja;
- primjenjivati pravila sigurnog ponašanja na putu od kuće do škole prilikom kretanja ulicom sa i bez nogostupa i prelaska ulice;
- snaći se u prostoru pomoću prostornih odrednica: naprijed-natrag, lijevo-desno, gore-dolje i karakterističnih objekata;
- odrediti vrijeme svojih aktivnosti pomoću vremenskih odrednica: dijelovi dana, obdanica i noć, dani u tjednu, prije, sada, poslije, jučer, danas, sutra, prekjuče, prekosutra;
- promatranjem i opipavanjem predmeta odredi svojstva materijala: tvrdo-meko, prozirno-neprozirno, hrapavo- glatko;
- sudjelovati u izvođenju jednostavnih ogleda kojima ispituje prirodne fenomene;
- razlikovati prirodu od proizvoda ljudskog rada na primjerima iz neposrednog okruženja;
- prepoznati oblike pojavljivanja vode u neposrednom okruženju: potoci, rijeke, bare, jezera;
- prepoznati izgled tla u neposrednom okruženju: ravnica, brdo, planina;
- identificira biljke i životinje iz neposrednog okruženja na temelju njihovog vanjskog izgleda;
- uočavati raznovrsnost biljaka i životinja na temelju vanjskog izgleda;
- prepoznavati glavu, trup, ruke i noge kao dijelove tijela i njihovu ulogu u njegovom svakodnevnom životu;
- prepoznati ulogu osjetila vida, sluha, mirisa, okusa i dodira u njegovom svakodnevnom funkcioniranju i saznavanju okruženja;
- štedjeti vodu i odlaziti otpad na predviđena mjesta;
- ponašati se tako da ne ugrožava biljke i životinje u neposrednom okruženju;
- povezivati rezultate učenja i rada s uložnim trudom.

STANDARDI:

1. JA I DRUGI/ 2. OBITELJSKI DOM I ŠKOLA

- 1SON.1.5.1.
- 1SON.1.5.2.
- 1SON.2.5.2.
- 1SON.1.1.3.
- 1SON.1.5.3.
- 1SON.2.5.1
- 1SON.3.5.2.

3. ZDRAVLJE I BEZBEDNOST

1SON.1.4.1.
1SON.1.5.3.
1SON.1.5.4.
1SON.1.4.2.
1SON.1.5.2.
1SON.1.2.3.
1SON.1.5.5.

4. ORIJENTACIJA U VREMENU I PROSTORU

1SON.1.1.4.
1SON.1.4.1.
1SON.1.4.4.
1SON.1.4.2.
1SON.1.4.4.
1SON.1.5.2.
1SON.1.5.4.
1SON..2.1.1.
1SON. 3.1.1.

5. ČOVJEK STVARA

1SON.1.1.1,
1SON.1.3.5,
1SON.1.3.4,
1SON.1.3.6.

6. RAZNOVRSNOST PRIRODE

1SON.1.1.1,
1SON.1.1.2,
1SON.1.1.3,
1SON.2.1.1,
1SON. 1.2.3,
1SON.1.3.1,
1SON.1.5.5,
1SON.2.2.3,
1SON.1.1.6,
1SON.2.1.6,
1SON.2.1.5,
1SON.1.1.4,
1SON.2.1.4,
1SON.2.1.2,
1SON.1.1.5,
1SON.1.2.2,
1SON.2.1.3,
1SON.1.5.4.

MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE:

- Komunikacija; Učenje, Estetička nadležnost
- Rad s podacima i informacijama
- Rešavanje problema
- Digitalna kompetencija
- Sudjelovanje u demokratskom društvu; -Preduzetnička
- Za odgovornog odnosa prema zdravlju i okolišu

Učiteljica: Lidija Marinković

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023./24. GODINU

PREDMET: **TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ**

RAZRED: **1.b**

UČITELJICA: **LIDIJA MARINKOVIĆ**

OBLAST/TEMA/MODUL		MJESEC										OBUČA VANJE	UVJEŽ BAVA NJE	SVEG A
		IX	X	XI	XI I	I	II	III	IV	V	V I			
1.	FIZIČKE SPOSOBNOSTI	h	h	h	h	h	h	h	h	h	h	NA SVIM SATIMA		
2.	MOTORIČKE VJEŠTINE													
	1. Hodanje i trčanje	5	3	1					3	6		7	11	18
	2. Skakanja i preskakanja	3	1	3	3			1	3	1	1	7	9	16
	3. Bacanja i hvatanja	1	3	2	1	3		2	1			6	7	13
	4. Puzanja, višenja, upori i penjanja	1	3	1					2	3		5	5	10
	5. Vježbe na tlu				1	4	4	2				6	5	11
	6. Vježbe ravnoteže	2			1			4				3	5	8
	7. Vježbe sa rekvizitima		1	3	1	3		2	2	1	4	7	9	16
	8. Ples i ritmika		1	3	4		2		1		1	6	6	12
	9. Poligoni		1		1			1		1		-	4	4
3.	FIZIČKA I ZDRAVSTVENA KULTURA													
	1. Kultura vježbanja i igranja	h	h	h	h	h	h	h	h	h	h	NA SVIM SATIMA		
	2. Zdravstvena kultura													
UKUPNO		12	13	13	12	10	6	12	12	12	6	47	55	108

R.BR.	OBLAST/TEMA/MODUL	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	STANDARDI POSTIGNUĆA UČENIKA	ISHODI
1.	FIZIČKE SPOSOBNOSTI	- KOMPETENCIJA ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE - ESTETSKA KOMPETENCIJA	FV.1.1.1.Izvodi pokrete u zadanom smjeru FV.2.1.1.Ostvaruje napredak u razvoju motoričkih sposobnosti u skladu sa individualno postavljenim normama FV.2.1.1.Pravilno izvodi vježbe oblikovanja s rekvizitima FV.3.1.1.Primjenjuje naučeni kompleks jutarnje gimnastike uz podršku odraslih	- primjeni jednostavne dvostavne opštepripreme vježbe (vježbe oblikovanja); - primjenjuje pravilnu tehniku disanja prilikom vježbanja;
2.	MOTORIČKE VEŠTINE	- KOMPETENCIJA ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE - VEŠTINA KOMUNIKACIJE - RJEŠAVANJE PROBLEMA - ESTETSKA KOMPETENCIJA - VJEŠTINA SURADNJE	FV.1.2.1.Razlikuje pravilno od nepravilnog držanja tijela FV.1.2.2.Razlikuje različite forme prirodnih oblika kretanja FV.1.2.3.Izvodi najjednostavnije gimnastičke elemente FV.1.2.4.Usklađuje svoje kretanje s kretanjem rekvizita u jednostavnim kretnim zadacima FV.1.2.5.Poznaje osnovna pravila u izvođenju elementarnih i štafetnih igara FV.2.2.1.Pantomimom i pokretom prikazuje pojave i situacije iz svakodnevnog iskustva FV.2.2.2.Vlada izabranim umenjima iz vježbi na spravama i tlu FV.2.2.3.Pravilno hoda po pravoj crti FV.2.2.4.Izvodi različite oblike kretanja po crti, obrnutoj	- pravilno izvede vježbe, raznovrsna prirodna i izvedena kretanja; - kombiniira i koristi usvojene motoričke vještine u igri i svakodnevnom životu; - održava ravnotežu u različitim kretanjima; - razlikuje pravilno od nepravilnog držanja tijela i pravilno drži tijelo; - izvede kretanja, vježbe i kratke sastave uz glazbenu pratnju; - igra dječji i narodni ples;

			švedskoj klupi, ili niskoj gredi, sunožni okret u čučnju i usponu FV.3.2.1.Usklađuje jednostavne pokrete uz glazbu u igri FV.3.2.2.Vješto izvodi jednostavne forme prirodnih oblika kretanja	
3.	TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA	- VJEŠTINA KOMUNIKACIJE - VJEŠTINA ZA ŽIVOT U DEMOKRATSKOM DRUŠTVU - ESTETSKA KOMPETENCIJA - VJEŠTINA SURADNJE - BRIGA ZA ZDRAVLJE	FV.1.3.1.Tijekom vježbanja i igre, prijateljski komunicira i surađuje s vršnjacima FV.2.3.1.Ni na koji način u igri ne ugrožava one koji se od njega razlikuju FV.2.3.2.Primjenjuje zdravstveno-higijenske mjere FV.3.3.1.Pozitivno vrjednuje uspješne poteze i uloženi trud svih učesnika u igri, uz podsticanje svih učesnika u igri FV.3.3.2.Uočava svoje motoričke i druge sposobnosti i osobine i sličnosti i razlike među vršnjacima	- koristi osnovnu terminologiju vježbanja; - odgovorno se odnosi prema objektima, spravama i rekvizitima u prostorima za vježbanje; - poštuje pravila igre; - navija fer i bodri učesnike u igri; - prihvati sopstvenu pobjedu i poraz; - uredno odlaže svoje stvari prije i nakon vježbanja; - navede dijelove svoga tijela i prepozna njihovu ulogu; - uoči promjene u rastu kod sebe i drugi; - uoči razliku između zdravog i bolesnog stanja; - primjenjuje zdravstveno - higijenske mere prije, tijekom i nakon vježbanja; - održava ličnu higijenu; - učestvuje u održavanju prostora u kome živi i boravi; - shvati značaj korišćenja voća u ishrani; - pravilno se ponaša za stolom.

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023 /24. GODINU

PREDMET: LIKOVNA KULTURA

RAZRED: 1.b

NASTAVNIK: LIDIJA MARINKOVIĆ

OBLAST / TEMA / MODUL		MJESEC										OBRADA	VJEŽBA	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Oblici	4	5	4	3							10	6	16
2.	Linije i oblici oko nas				1	2	4	3				3	7	10
3.	Sporazumijevanje							1	4	1		3	3	6
4.	Prostor									2	2	2	2	4
UKUPNO		4	5	4	4	2	4	4	4	3	2	18	18	36

R.BR.	OBLAST / TEMA / MODUL	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	STANDARDI POSTIGNUĆA UČENIKA	ISHODI
1.	Oblici	Rad s podacima i informacijama Rješavanje problema Suradnja Kompetencija za učenje Estetička kompetencija Komunikacija Odgovoran odnos prema zdravlju Odgovorno učešće u demokratskom društvu		Po završetku aktivnosti učenik će biti u stanju da: – da poredi svoje dojmove i dojmove drugih o umjetničkim djelima, izgledu predmeta i objekata i oblicima i okruženja; – da opiše svojim riječima vizuelne karakteristike po kojima prepoznaje oblike; – da razumije odnose dio – cjelina, veliko – malo; – da razumije odnose visoko – nisko, široko – usko, dugo – kratko i primjeni ih u radu; – da razumije odnose svijetlo – tamno i primjeni ih u radu; – da razlikuje prirodne i veštačke izvore svjetlosti i razumije nastanak sjene, promjenljivost njenog oblika i veličine;

				– da razlikuje pojmove obojeno, neobojeno i primjenjuje ovo svojstvo oblika u radu; – da čulima vida i dodira razlikuje karakteristike oblika (meko, tvrdo, glatko, hrapavo) koristeći prethodno iskustvo i da uočena svojstva primjeni u likovnom radu izražavajući materijalom i tehnikom svoje zamisli; – da odredi, samostalno ili u suradnji s drugima, položaj oblika u prostoru i u ravni; – da razlikuje kretanje i pokretljivost, da poveže pojmove o vrsti kretanja bića i predmeta i koristi ta znanja u likovnom izražavanju; – da razumije iluziju veličine oblika u odnosu na udaljenost od posmatrača i da je primjeni u svakodnevnom životu; – da izrazi materijalom i tehnikom po izboru svoje zamisli, doživljava, utiske i opažanja.
2.	Linije i oblici oko nas			Po završetku aktivnosti učenik će biti u stanju da: – da prepozna i upotrebljava različite vrste linija;

				– usvoji osnovne pojmove vezane za crtanje i bit će u stanju crtati na različitim podlogama i formatima papira koristeći materijal i pribor u skladu sa instrukcijama; – usvoji osnovne pojmove vezane za slikanje i upoznaće izražajna svojstva boje u odnosu na materijal i pribor; – da oblikuje trodimenzionalne oblike odabranim materijalom i postupkom i da ih spaja praveći nove; – da shvati da od starih i odbačenih predmeta spajanjem, oblikovanjem i lijepljenjem može dobiti nove, koji mogu imati drugačiji oblik i funkciju i ponovo se upotrebljavati; – primjeni stečeno znanje o linijama (vrstama linija) i kombinuje linije stvarajući oblike; – da naslika realne oblike u prostoru, samostalno mješajući boje da bi dobio/la željeni ton; – da kombinira različite oblike i spaja različite materijale u originalnu trodimenzionalnu skulpturu.

3.	Sporazumijevanje			Po završetku aktivnosti učenik će biti u stanju da: – da prepozna, objasni i koristi različite načine sporazumijevanja; – da protumači i razumije poruku ilustracije; – da prepozna strip i usvoji elementarna znanja tehnike stripa; – da protumači vizuelnu poruku na pravi način i da se služi različitim znakovima u sporazumijevanju; – da prepozna elemente narodne nošnje i pojedine tradicionalne običaje; – da objasni šta znači pojam sporazumijevanje, kao i da primjeni različite načine sporazumijevanja.
4.	Prostor			Po završetku aktivnosti učenik će biti u stanju da: – da razumije pojam otvorenog i zatvorenog prostora i da opiše svojim riječima karakteristike prostora; – da razumije pojam dizajn i opiše izgled predmeta koristeći

				znanje iz likovne kulture i lično iskustvo, kao i da dizajnira neki upotrební predmet koristeći materijal u skladu s uputama; – upoznati pojmove vezane za ustanove kulture, uređenje prostora u njima i kulturu ponašanja i primjeniti to znanje u svakodnevnom životu i likovnom stvaranju; – da oblikuje figure i koristi materijal i pribor u skladu s instrukcijama.

STANDARDI

LK.1.1.1. razlikuje i koristi (u svom radu) osnovne medije, materijale i tehnike

LK.1.2.1. opisuje svoj rad i radove drugih (npr. iskazuje dojam)

LK.1.3.2. zna da navede različita zanimanja za koja su potrebna znanja i vještine stečene učenjem u vizualnim umjetnostima (npr. kostimograf, dizajner, arhitekt ...)

LK.1.3.3. poznaje mjesta i izvore gdje može proširiti svoja znanja vezana za vizualne umjetnosti (npr. muzej, galeriju, atelje, umjetnička radionica ...)

LK.2.1.2. obrazlaže svoj rad i radove drugih (npr. navodi sadržaj, temu, karakteristike tehnike ...)

LK.2.2.1. odabira adekvatan sadržaj da bi predstavio neku ideju ili koncept

LK.3.1.2. odabira adekvatna sredstva (medij, materijal, tehniku)

LK.3.2.3. koristi točne termine (npr. tekstura, ritam, oblik ...) Iz vizualnih umjetnosti (primjerene uzrastu i sadržaju) kada obrazlaže svoj rad i radove drugih učenika

LK.3.2.4. uočava međusobnu povezanost elemenata, principa i sadržaja na svom radu i na radovima drugih

MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE:

Rad s podacima i informacijama

Rješavanje problema. Suradnja.

Kompetencija za učenje.

Estetičke kompetencija.

Komunikacija.

Odgovoran odnos prema zdravlju.

Odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu

OSNOVNA ŠKOLA „22. OKTOBAR “

BAČKI MONOŠTOR

GLOBALNI PLAN RADA

za školsku 2023./2024. godinu

Nastavni predmet :

GLAZBENA KULTURA

Razred: **1.b**

Tjedni fond sati: **1**, godišnji fond sati: **36**

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA

Nastavni predmet: **GLAZBENA KULTURA**

Razred: **PRVI**

Tjedni fond sati: **1**

Godišnji fond sati: **36**

Cilj učenja predmeta *Glazbena kultura* jeste razvijanje interesovanja i ljubavi prema glazbi kroz individualno i kolektivno glazbeno iskustvo kojim se potiče razvijanje kreativnosti, estetskog senzibiliteta i duha zajedništva, kao i odgovornog odnosa prema očuvanju glazbene baštine i kulture svoga i drugih naroda.

Red. broj Nast. teme	OBLAST / TEMA	MJESEC										OBRADA	UTVRĐ.	SVEGA	STANDARDI
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	SLUŠANJE GLAZBE	2	2	1	1		1		1	2		7	3	10	
2.	IZVOĐENJE GLAZBE	2	3	3	1	2	3	4	2	1	1	5	17	22	
3.	GLAZBENO STVARALAŠTVO				1	2				1			4	4	
UKUPNO:		4	5	4	3	4	4	4	3	4	1	12	24	36	

ISHODI:

1. SLUŠANJE GLAZBE

U okviru oblasti / teme učenik će biti sposoban:

- objasni svojim riječima dojmove o slušanom dijelu, osobine tona, doživljaj preglasne glazbe i njenog utjecaja na tijelo i zašto je tišina važna;
- razlikuje odabrane zvukove i tonove, pjevanje / sviranje; hor / jedan pjevač / grupa pjevača; orkestar / jedan svirač / grupa svirača, boju različitih pjevačkih glasova i instrumenata i glazbene izražajne elemente;
- prepozna glazbeni početak i kraj i ponavljanje teme ili karakterističnog motiva u slušanom dijelu;
- povezuje glazbeno djelo u odnosu na njemu bliske situacije, vrstu glasa i boju instrumenta s karakterom dijela;
- poštuje dogovorena pravila ponašanja pri slušanju glazbe;
- koristi samostalno ili uz pomoć odraslih, dostupne nositelje zvuka;

2. IZVOĐENJE GLAZBE

U okviru oblasti / teme učenik će biti sposoban da:

- izgovara u ritmu uz pokret brojalice;
- pjeva po sluhu pjesme različitog sadržaja i raspoloženja;

- pjeva po sluhu uz pokret narodne pjesme, glazbene igre;
- primjenjuje pravilan način pjevanja i dogovorena pravila ponašanja u grupnom pjevanju i sviranju; svira po sluhu zvučne onomatopeje i ilustracije, ritmičku pratnju uz brojalice i pjesme, jednostavne aranžmane, sviračke dionice u glazbenim igrama;
- povezuje početne tonove pjesama-modela i jednostavnih namjenskih pjesama s bojama, ritam s grafičkim prikazom;
- objašnjava svojim riječima doživljaj svog i tuđeg izvođenja;
- sudjeluje u školskim priredbama i manifestacijama;

3. GLAZBENO STVARALAŠTVO

U okviru oblasti / teme učenik će biti sposoban da:

- napravi dječje ritmičke instrumente;
- stvara zvučne efekte, pokrete uz glazbu, manju ritmičku cjelinu pomoću različitih izvora zvuka, ritmičku pratnju za brojalice, pjesme i glazbene igre pomoću različitih izvora zvuka, glazbeno pitanje i odgovor na ritmičkim udaraljka, jednostavnu melodiju na kraći zadani tekst; izabere prema literarnom sadržaju odgovarajući glazbeni sadržaj.

STANDARDI POSTIGNUĆA UČENIKA:

1. SLUŠANJE GLAZBE

U području *Slušanje glazbe* učenik ume, na temelju slušanja glazbenih primjera da imenuje:

MK 1.2.1. glazbene izražajne elemente

MK 1.2.2. izvođački sastav

MK 1.2.4. srpska glazbeni folklor.

MK 2.2.1. opiše i analizira karakteristike zvučnog primjera kroz sadejstvo opaženih glazbenih elemenata (primjerice, uzburkana melodija kao rezultat specifičnog ritma, tempa, agogike, dinamike, intervalske strukture)

M.K.1.1.2. opiše osnovne karakteristike:

1. glazbenih instrumenata i sastava 2. povijesno-stilskih razdoblja 3. glazbenih žanrova 4. narodnog stvaralaštva.

M.K.2.1.1. ume da analizira povezanost: glazbenih elemenata i karakteristika glazbenih instrumenata s glazbenom izražajnošću (primjerice, brz tempo sa živahnim karakterom)

MK 3.1.1. zna funkciju elemenata muzičke pismenosti i izvođačkih sastava unutar glazbenog djela

2.GLAZBENO IZVOĐENJE:

U području *Glazbeno izvođenje* učenik umije da:

MK.1.1.1 prepozna osnovne elemente glazbene pismenosti

MK 1.3.1. pjeva jednostavne dječje, narodne ili popularne skladbe

MK 1.3.2. izvodi jednostavne dječje, narodne ili popularne skladbe na bar jednom instrumentu.

M.K.3.3.1. izvede raznovrsni glazbeni repertoar pjevanjem i sviranjem kao solist iu školskim ansamblima.

3. GLAZBENO STVARALAŠTVO

U području *Glazbeno stvaralaštvo* učenik umije:

M.K.1.4.1. napravi glazbene instrumente koristeći predmete iz okruženja

M.K.1.4.2. osmisli manje glazbene cjeline na temelju ponuđenih modela

MK 1.4.3. izvodi prateće ritmičke i melodijsko-ritmičke dionice na napravljenim glazbenim instrumentima

MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE:

Digitalna kompetencija;

Kompetencija za suradnju;

Estetička kompetencija;

Kompetencija za odgovoran odnos prema zdravlju;

Kompetencija za rješavanje problema

Učiteljica: Lidija Marinković

**OSNOVNA ŠKOLA „22. OKTOBAR“
BAČKI MONOŠTOR**

GLOBALNI PLAN RADA

za školsku 2023./2024. godinu

Nastavni predmet : **DIGITALNI SVIJET**

Razred: **1.b**

Tjedni fond sati: **1**, godišnji fond sati: **36**

Učiteljica: Lidija Marinković

PODRUČJE /TEMA/MODUL		MJESEC										OBRADA:	UTVRĐIVANJE:	SVEGA:
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	DIGITALNO DRUŠTVO	x	x	x	x	x						10	8	18
2.	SIGURNO KORIŠTENJE DIGITALNIH UREĐAJA					x	x	x				5	3	8
3.	ALGORITMIČKI NAČIN RAZMIŠLJANJA							x	x	x	x	5	5	10
UKUPNO														36

R.BR.	PODRUČJE /TEMA/MODUL	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI:
1.	DIGITALNO DRUŠTVO	Kompetencije za učenje; Digitalna sposobnost; Estetska kompetencija; Rad s podacima i informacijama; Suradnja.	- prepoznaje digitalne uređaje iz okruženja i imenuje neke od njih; - navesti neke životne situacije u kojima digitalni uređaji olakšavaju rad; - usporediti načine rada i života ljudi prije i nakon pojave digitalnih uređaja; - usporediti načine kreativnog izražavanja sa i bez digitalnih uređaja; - koristi digitalne udžbenike za učenje (samostalno i / ili uz pomoć učitelja); - usporediti digitalne i papirne udžbenike; - usporediti tradicionalne oblike komunikacije s komunikacijom putem digitalnih uređaja; - navesti neke karakteristike "pametnog" digitalnog uređaja; - navesti kako digitalni uređaji mogu doprinijeti učenju o kulturnoj baštini;
2.	SIGURNO KORIŠTENJE DIGITALNIH UREĐAJA	Kompetencije za učenje; Digitalna sposobnost;	– navesti osnovna pravila za upotrebu digitalnih uređaja kako ne bi ugrozili zdravlje; – navesti neke od zdravstvenih rizika povezanih s prekomjernom ili nepravilnom uporabom digitalnih uređaja;

		Odgovorni odnos prema zdravlju; Odgovorni odnos prema okolišu; Rad s podacima i informacijama; Suradnja.	-povezati način odlaganja elektroničkog otpada s onečišćenjem okoliša; - popis osnovnih osobnih podataka; - objasniti zašto je komunikacija osobnih podataka rizično ponašanje tijekom komunikacije s digitalnim uređajima; - imenuje osobe ili ustanove kojima će se obratiti radi pomoći u slučaju kontakta s neprimjerenim digitalnim sadržajem, nepoznatim, zlonamjernim osobama ili osobama koje komuniciraju na neprihvatljiv način; - iznijeti osnovne preporuke za odgovorno rukovanje digitalnim uređajem (primjena mjera fizičke zaštite) i objasniti zašto je važno primijeniti ih;
3.	ALGORITMIČKI NAČIN RAZMIŠLJANJA	Kompetencije za učenje; Digitalna sposobnost; Estetska kompetencija; Rad s podacima i informacijama; Suradnja.	- analizira jednostavan poznati postupak / aktivnost i predlaže korake za njegovu provedbu; - tumači simbole poznatog / dogovorenog značenja i provodi postupak opisan; - uočite i ispravite pogrešku u simbolima izraženim u uputi (algoritmu), provjerite valjanost vašeg rješenja i, ako je potrebno, ispravite ga (neovisno ili suradnički); povezuje algoritam i ponašanje digitalnog uređaja.

SAT RAZREDNIKA

ZA ŠKOLSKU 2023./24. GOD

Razred: 1.b

Tjedni fond sati: 1

Godišnji fond sati: 36

Učiteljica: LIDIJA MARINKOVIĆ

Vrijeme realizacije	Tema	Aktivnost vezana za temu	Suradnici
45minuta	I	1. Ovo sam ja	Učenici, učitelj
	I	2. Pravila ponašanja u školi - pano	Učenici, učitelj
	I	3. Na ulici – ja sam pješak	Učenici, učitelj
	I	4. Radionica na temu tolerancije	Učenici, učitelj, roditelji
	I	5. Dječji tjedan	Učenici, učitelj
	I	6. Radionica Crvenog križa	Učenici, učitelj
	I	7. Dan škole – 22. oktobar	Učenici, učitelj, roditelji
	I	8. Moja omiljena igračka	Učenici, učitelj

Vrijeme realizacije	Tema	Aktivnost vezana za temu	Suradnici
	I	9. Moja omiljena igra	Učenici, učitelj
	II	10. Što mogu da učinim za druga	Učenici, učitelj
	II	11. Podijeljena sreća dva puta je veća	Učenici, učitelj
	II	12. Naša učionica	Učenici, učitelj
	II	13. Gost na satu - predstavljanje zanimanja	Učenici, učitelj
	II	14. U tuđim cipelama	Učenici, učitelj
	II	15. Dijelimo igračke	Učenici, učitelj
	II	16. U susret blagdanima	Učenici, učitelj
	II	17. Na početku drugog polugodišta – dogovor o radu	Učenici, učitelj
	II	18. Sveti Sava- školska slava (priprema programa)	Učenici, učitelj
	II	19. Svi različiti, a isti	Učenici, učitelj
	II	20. U prodavnici	Učenici, učitelj
	II	21. Ponašanje za stolom	Učenici, učitelj

Vrijeme realizacije	Tema	Aktivnost vezana za temu	Suradnici
	III	22. Više rada - više znanja	Učenici, učitelj
	III	23. Dinar po dinar	Učenici, učitelj
	III	24. Obraduj mamu, baku	Učenici, učitelj
	III	25. Tužakanje	Učenici, učitelj
	III	26. „Lijepa riječ i gvozdена vrata otvara”	Učenici, učitelj
	III	27. Ljubomora	Učenici, učitelj
	III	28. Krivica	Učenici, učitelj
	III	29. Neću–hoću	Učenici, učitelj
	III	30. Što nas vrijeda	Učenici, učitelj
	III	31. Prijateljstvo je...	Učenici, učitelj
	III	32. Kad porastem bit ću...	Učenici, učitelj
	III	33. Što cijenim kod druga	Učenici, učitelj
	III	34. Što cenim kod sebe	Učenici, učitelj

Vrijeme realizacije	Tema	Aktivnost vezana za temu	Suradnici
	III	35. Kako se osećam u školi	Učenici, učitelj
	III	36. Naučio sam...	Učenici, učitelj, roditelji
Prvo polugodište			16
Drugo polugodište			20
Ukupno			36

GODIŠNJI PLAN / Dopunska nastava / HRVATSKI JEZIK – 1.b

Učiteljica: Lidija Marinković

Tema: OSNOVE ČITANJA I PISANJA – PRIPREMA ZA ČITANJE I PISANJE

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Motoričke vježbe: - vježbanje pokreta ruke, šake i prstiju - pisanje različitih crta i kao osnovnih elemenata slova	- Osnovno opismenjavanje učenika na temeljima ortoepskih i ortografskih standarda hrvatskog jezika	- Interaktivna Smisaono učenje - Razgovor - Individualni, skupni, u paru, frontalni	- Početnica tekstovi - domaće zadaće - učenički radovi - pribor za pisanje - bilježnica	- promatranje razgovori - bilješke - promatranje (usmjereno, prigodno, opće) - zadovoljstva učenika na satu
Korelacija: Tjelesna i zdravstvena kultura: vježbe oblikovanja				

Tema: POČETNO ČITANJE I PISANJE

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Upoznavanje sa pisanim i tiskanim slovima - Pravičan izgovor svih glasova - Uvježbavanje grafički pravilnog i estetski valjanog pisanja	- Prepoznati glasove hrvatskog jezika - Pravilno oblikovanje slova i povezivanje u riječi	- Interaktivna Analitičko - sintetička - Igrivne aktivnosti - Smisaono učenje - Razgovor - Individualni, skupni, u paru, frontalni	- Početnica Slovarica - tekstovi - domaće zadaće - učenički radovi - pribor za pisanje - bilježnica	- promatranje razgovori - bilješke - promatranje (usmereno, prigodno, opće) - zadovoljstva učenika na satu
Korelacija: Likovna kultura, Glazbena kultura				

Tema: USAVRŠAVANJE ČITANJA I PISANJA

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Poslije usvajanja osnovne pismenosti nastavlja se uvježbavanje i usavršavanje čitanja i pisanja - Uz obradu tekstova i ostalih predmetnih područja: gramatika, pravopis, lektira, jezična kultura	- Uvježbavanje čitanja i pisanja	- Interaktivna metoda razgovora - metoda čitanja i pisanja - Smisaono učenje - Razgovor - Individualni, skupni, u paru, frontalni	- Slovarica - Početnica tekstovi - domaće zadaće - učenički radovi - pribor za pisanje - bilježnica	- promatranje razgovori - bilješke - promatranje (usmereno, prigodno, opće) - zadovoljstva učenika na satu
Korelacija: Likovna kultura, Glazbena kultura				

Tema: JEZIK

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Stihovi obrađenih pjesama - priče iz Početnice i čitanke	- Uvođenje i doživljavanje i razumijevanje književnih tekstova - Razlikovanje osnovne vrste književnog izražavanja, stih i proza	Interaktivna metoda razgovora metoda čitanja i pisanja stvaralačka Smisaono učenje Razgovor Individualni, skupni, u paru, frontalni	Čitanka početnica tekstovi domaće zadaće učenički radovi pribor za pisanje bilježnica	promatranje razgovori bilješke promatranje (usmereno, prigodno, opće) zadovoljstva učenika na satu
Korelacija: Likovna kultura, Glazbena kultura				

Tema: KNJIŽEVNOST

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Rečenica, riječ, glas i slovo - prepoznavanje - Izgovaranje i pravilno pisanje glasova - Upotreba velikog slova, točke, upitnika i uskličnika	- Prepoznavanje riječi, rečenice, glasova, slova - Pravilna upotreba velikog slova, točke, upitnika i uskličnika	Interaktivna metoda razgovora metoda čitanja i pisanja stvaralačka Smisaono učenje Razgovor Individualni, skupni, u paru, frontalni	Čitanka početnica tekstovi domaće zadaće učenički radovi pribor za pisanje bilježnica	promatranje razgovori bilješke promatranje (usmereno, prigodno, opće) zadovoljstva učenika na satu
Korelacija: Likovna kultura, Glazbena kultura				

GODIŠNJI PROGRAM / Dopunska nastava / MATEMATIKA – 1.b

1. Tema: PREDMETI U PROSTORU I ODNOSI MEĐU NJIMA

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Relacije među predmetima: veći, manji, lijevo, desno, ispred-iza, gore-dolje - Predmeti oblika lopte, valjka, kupe, kvadra	- Orijentisati se u prostoru koristeći odrednice gore-dolje, ispod-iza, lijevo-desno	Interaktivna metoda razgovora metoda čitanja i pisanja stvaralačka Smisaono učenje Razgovor Individualni, skupni, u paru, frontalni	Aplikacije Didaktički materijal Udžbenik Krede u boji Olovke u boji Pribor za crtanje	kontrolni zadaci promatranje praćenje angažovanja učenika usmene provjere bilješke
Korelacija:				

2. Tema: CRTA I OBLAST

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Crte, vrste crta - točka, - dužina	- Razlikovati i imenovati različite crte i oblasti: zakrivljena i prava crta, zatvorena i otvorena crta, unutrašnjost i spoljašnjost, dužina	Interaktivna metoda razgovora metoda čitanja i pisanja stvaralačka Smisaono učenje Razgovor Individualni, skupni, u paru, frontalni	Aplikacije Didaktički materijal Udžbenik Krede u boji Olovke u boji Pribor za crtanje	kontrolni zadaci promatranje praćenje angažovanja učenika usmene provjere bilješke
Korelacija:				

3. Tema: PRIRODNI BROJEVI DO 100

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Skupovi - Znamenke – pisanje i čitanje brojeva - Prikazivanje brojeva pomoću točaka na brojevnoj crti - Znaci +, - = - Zbrajanje i oduzimanje prirodnih brojeva do 100	- Da učenici usvoje osnovne činjenice o skupovima, relacijama i preslikavanjima - Da nauče da broje, čitaju, zapisuju i uspoređuju brojeve do 100 kao i da ispravno upotrebljavaju znake jednakosti i nejednakosti - Da savladaju zbrajanje i oduzimanje	Interaktivna metoda razgovora metoda čitanja i pisanja stvaralačka Smisaono učenje Razgovor Individualni, skupni, u paru, frontalni	Aplikacije Didaktički materijal Udžbenik Krede u boji Olovke u boji Pribor za crtanje	kontrolni zadaci promatranje praćenje angažovanja učenika usmene provere bilješke
Korelacija:				

4. Tema: MJERENJE I MJERE

Sadržaj	Ciljevi, zadaci, ishodi	Aktivnosti, metode, oblici	Sredstva	Evaluacija i samoevaluac.
- Jedinice za dužinu	- uspoređuje i procenjuje mjerama dužine - Zna vrijednosti novčanica i postupak plaćanja	Interaktivna metoda razgovora metoda čitanja i pisanja stvaralačka Smisaono učenje Razgovor Individualni, skupni, u paru, frontalni	Aplikacije Didaktički materijal Udžbenik Krede u boji Olovke u boji Pribor za crtanje	kontrolni zadaci promatranje praćenje angažovanja učenika usmene provere bilješke
Korelacija:				

Vremenska struktura godišnjeg programa

HRVATSKI JEZIK (dopunska nastava) – 1. b

Red. broj časa	Nastavna jedinica	Tip časa
1	Školski pribor – razgovor	uvod
2	Motoričke vježbe (za razvijanje i opuštanje ruke i šake, kao uvod u početnu nastavu pisanja)	vježba
3	Motoričke vježbe (za razvijanje i opuštanje ruke i šake, kao uvod u početnu nastavu pisanja)	vježba
4	Glasovi i ščitavanje slova	obrada
5	Pisanje i čitanje tiskanih slova	obrada
6	Pisanje obrađenih tiskanih slova	obrada
7	Pisanje slova i čitanje	vježba
8	Prepisivanje tiskanog teksta pisanim slovima	obrada
9	Pisanje pisma Djeda Mrazu	vježba
10	Pisanje tekstova tiskanim slovima	obrada
11	Pisanje rečenica – prepisivanje tiskanog teksta naučenim pisanim slovima	vježba
12	Stihovi koje si naučio napamet	vježba
13	Čitanje i prepisivanje pisanim slovima	vježba
14	Čitanje obrađenih tekstova i pisanje pisanim slovima	vježba
15	Sastavljanje i pisanje rečenica na temu „Proljeće“	obrada
16	Čitanje tekstova koji su obrađeni na satovima hrvatskog jezika	obrada
17	Čitanje tekstova iz čitanke	vježba
18	Prepisivanje tekstova pisanim slovima	vježba

Vremenska struktura godišnjeg programa

MATEMATIKA (dopunska nastava) – 1. b

Red. broj časa	Nastavna jedinica	Tip časa
1	Vježbe orijentacije u prostoru	vježba
2	Crta, točka, dužina, vrste crta	obrada
3	Predmeti oblika kruga, pravokutnika i kvadrata	obrada
4	Zadaci za vježbanje u okviru skupova	obrada
5	Zadaci za vježbanje u okviru brojeva	obrada
6	Zadaci za vježbanje u okviru brojeva	vježba
7	Znaci: +, -, =	obrada
8	Zbrajanje i oduzimanje na brojevnoj pravoj	obrada
9	Zbrajanje oduzimanje do 5	vježba
10	Brojevi prve desetice	obrada
11	Pribrojnici i i zbroj; umanjenik, umanjitelj i razlika; Zamena mjesta i združivanje pribrojnika	obrada
12	Zbrajanje i oduzimanje u okviru prve desetice	obrada
13	Zbrajanje i oduzimanje u okviru prve desetice	obrada
14	Zbrajanje i oduzimanje brojeva do 20	obrada
15	Zbrajanje i oduzimanje brojeva do 20	vježba
16	Pisanje i čitanje brojeva do 100	obrada
17	Zbrajanje i oduzimanje brojeva do 100	obrada
18	Zbrajanje i oduzimanje brojeva do 100. Jedinice za dužinu	vježbanje

OSNOVNA ŠKOLA „22. OKTOBAR“
BAČKI MONOŠTOR
GODIŠNJI PLAN RADA SEKCIJE ZA ŠKOLSKU 2023./24. GODINU

Naziv sekcije: **KREATIVNA RADIONICA**

RAZRED: PRVI

TJEDNI FOND SATI: 1

UČITELJICA: LIDIJA MARINKOVIĆ

Cilj kreativne radionice:

- Poticanje međusobnog zbližavanja kod djece, razvijanje stvaralaštva, spretnosti ...
- Razvoj dječjeg iskustva i osposobljavanje učenika da se izražavaju koristeći različite tehnike i materijale;
- Promovisanje nacionalne kulture, njezinih materijalnih i duhovnih vrijednosti, a sve u okvirima kreativnog i umjetničkog izražavanja; Povezivanje tradicije sa suvremenim načinom života i mišljenja.
- Poticanje aktivnosti u očuvanju životne okoline i prostora. Upoznavanje s pojmom reciklaža i razvijanje navika o recikliranju.

MJESEC	TEMA	BROJ SATI
RUJAN	JESEN Jesenja čarolija od suvog lišća Jesenji plodovi - vajanje	3
LISTOPAD	DJEČJI TJEDAN Narukvica prijateljstva Koverta za prijatelja, a u koverti poruka...	4
STUDENI	MJESEC ZDRAVE HRANE Košarica puna vitamina – vajanje Biramo zdravu hranu - plakat	5
PROSINAC	ZIMSKA ČAROLIJA Izrada čizmica za Svetog Nikolu Izrada novogodišnjih ukrasa od papira	3
SIJEČANJ	NARODNO BLAGO Narodnja nošnja mog kraja Narodna igra iz mog kraja	3
VELJAČA	MJESEC MASKEMBALA Izrada maske od kartona	4

	Postavljanje izložbe u holu škole	
OŽUJAK	PROLJEĆE NAM STIŽE Vrijeme je da sijemo Vjesnici proljeća - vajanje	4
TRAVANJ	NAŠ PLANET Bogatstvo našeg planeta – kolaž Čuvamo naš planet - plakat	4
SVIBANJ	EKOLOGIJA Biram da recikliram – izrada igračaka od recikliranog materijala (boce, limenke) Izrada glazbenih instrumenara (čepovi, plastične boce)	4
LIPANj	U SUSRET LJETU Izrada vjenčića od poljskog cvijeća	2

ОСНОВНА ШКОЛА,,22. ОКТОБАР”

БАЧКИ МОНОШТОР

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

за школску 2023 / 2024. годину

УЧИТЕЉИЦА: МИРЈАНА БАЛАЖ

Датум предаје: 05. 09. 2023.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/ 2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Српски језик

РАЗРЕД: други

УЧИТЕЉИЦА: Мирјана Балаж

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ ИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	УЧЕЊЕ ДРУГОГ ПИСМА	/	/	5	7	3	12	7	7	4	/	24	21	45
2.	КЊИЖЕВНОСТ	8	10	7	6	5	3	8	4	11	8	52	8	70
3.	ЈЕЗИК	8	9	6	2	3	3	6	2	/	1	23	17	40
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	5	4	2	1	1	1	1	2	5	3	4	21	25
УКУПНО		21	23	20	16	12	19	22	15	20	12	103	67	180

Књижевност – 70 часова, Језик – 40 часова и Језичка култура 70 часова (од тога 45 часова за учење латинице).

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	УЧЕЊЕ ДРУГОГ ПИСМА	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема	1CJ.1.2.1; 1CJ.1.2.2; 1CJ.1.2.5; 1CJ.1.2.6; 1CJ.1.2.8; 1CJ.1.3.1; 1CJ.1.3.2; 1CJ.1.3.5; 1CJ.1.3.10; 1CJ.2.2.1; 1CJ.2.2.2; 1CJ. 2.2.3; 1CJ.2.2.7; 1CJ.2.2.8; 1CJ.2.2.9; 1CJ.2.2.10; 1CJ.2.3.2; 1CJ. 2.3.9;	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – влада основном техником читања и писања латиничког текста; – пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном);
2.	КЊИЖЕВНОСТ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.	1CJ.1.5.3; 1CJ.1.5.4; 1CJ.2.5.4; 1CJ.2.5.5; 1CJ.3.5.1; 1CJ.3.5.2; 1CJ.3.5.3; 1CJ.2.5.2.	– разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – разликује стих и строфу; – уочи стихове који се римују; – објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму; – изводи драмске текстове; – износи своје мишљење о

				тексту;
3.	ЈЕЗИК	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција, решавање проблема	1CJ.1.3.3; 1CJ.1.3.4; 1CJ.1.3.5; 1CJ. 1.3.8.	– разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; – поштује и примењује основна правописна правила;
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема	1CJ.0.1.1; 1CJ.0.1.2; 1CJ. 0.1.3; 1CJ.0.1.4; 1CJ.0.1.5; 1CJ.0.1.6; 1CJ. 0.1.7; 1CJ.0.1.8; 1CJ.1.3.7; 1CJ.1.3.9; 1CJ.2.3.4; 1CJ.2.3.5; 1CJ.2.3.8.	– користи различите облике усменог и писменог изражавања препричавање, причање, описивање; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; – учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); – изражајно чита ћирилички текст.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 /2024 . ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: ДРУГИ

УЧИТЕЉИЦА: Мирјана Балаж

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Обнављање градива првог разреда	6											6	6
2.	Бројеви до 100 - први део	15	23	1								16	23	39
3.	Геометрија први део			16								7	9	16
4.	Бројеви до 100 - други део			3	16	14	20	22	12	9		38	58	96
5.	Геометрија други део									6		2	4	6
6.	Мерење и мере									5	1	2	4	6
7.	Утврђивање градива другог разреда										11		11	11
УКУПНО		21	23	20	16	14	20	22	12	20	12			180

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	Обнављање градива првог разреда	Решавање проблема Рад с подацима и информацијама Комуникација		
2.	Бројеви до 100 - први део	Компетенција за учење Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација	1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој; 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине; 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом; 1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве стотине; 1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза;	– одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом;

			1MA.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције; 1MA.2.1.5. уме да решава задатке са непознатим чиниоцем, дељеником или делиоцем	– одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа
3.	Геометрија први део	Компетенција за учење Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација	1MA.1.2.2. зна јединице за мерење дужине (m, cm dm) и њихове односе; 1MA.1.2.3. користи поступак мерења дужине линије приказане на слици; 1MA.3.2.1. претвара јединице за мерење (m, cm, dm) из већих у мање	– разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – одреди обим геометријске фигуре; – изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине
4.	Бројеви до 100 - други део	Компетенција за учење Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација	1. MA.1.1.3. уме да множи и дели без остатка у оквиру прве стотине; 1MA.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом;	– користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног

			1MA.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве стотине; 1MA.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ; 1MA.1.3.2. уме да израчуна n-ти део неке целине (где је $0 < n \leq 10$) 1MA.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције; 1MA:2.1.5. уме да решава задатке са непознатим чиниоцем, дељеником или делиоцем	израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа
5.	Геометрија други део	Компетенција за учење Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација Естетичка компетенција	1MA.1.2.1. уме да именује геометријске облике у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник и тачка); 1MA.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни	– нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву
	Мерење и мере	Компетенција за учење	1MA.2.4.2. зна јединице за	– чита и запише време са

6.		Решавање проблема Сарадња Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву	време (минут и сат) и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама	часовника; – користи јединице за време у једноставним ситуацијама
7.	Утврђивање градива другог разреда	Решавање проблема Рад с подацима и информацијама Комуникација Сарадња		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/ 2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Свет око нас

РАЗРЕД: Други

УЧИТЕЉИЦА: Мирјана Балаж

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДРУГИ И ЈА	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	7	4+2	13
2.	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	-	5	8	3	-	-	-	-	-	-	10	5+1	16
3.	КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ	-	-	-	4	4	7	2	-	-	-	11	5+1	17
4.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	-	-	-	-	-	-	7	6	7	-	12	7+1	20
5.	ЧОВЕК СТВАРА	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	4	1+1	6
УКУПНО		9	9	8	7	4	7	9	6	8	5	44	28	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ДРУГИ И ЈА	- комуникативна компетенција, - компетенција за учење, - дигитална компетенција, - компетенција за сарадњу, - компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, - компетенција за одговоран однос према здрављу.	1ПД.1.5.1, 1ПД.1.5.2, 1ПД.1.5.3, 1ПД.1.5.4, 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.5.2, 1ПД.2.5.3, 1ПД.3.5.1, 1ПД.3.5.2.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; - прихвати последице када прекрши правила понашања; - понаша се тако да уважава различитости других људи; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; - идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са

				очувањем здравља; - повеже резултате рада са уложеним трудом; - одржава личну хигијену руку, зуба и чулних органа.
2.	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	- комуникативна компетенција, - компетенција за учење, - дигитална компетенција, - компетенција за сарадњу, - естетичка компетенција, - компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, - компетенција за одговоран однос према околини.	1ПД.1.5.1, 1ПД.1.5.2, 1ПД.1.5.3, 1ПД.1.6.2.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; - идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - понаша се тако да уважава различитости других људи; - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; - именује занимања људи у свом насељу са околином; - пронађе тражени објект у насељу помоћу адресе / карактеристичних објеката; - разликује облике рељефа у свом насељу и околини; - разликује облике и делове

				површинских вода у свом насељу и околини.
3.	КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ	- комуникативна компетенција, - компетенција за учење, - дигитална компетенција, - компетенција за сарадњу, - за одговорно учешће у демократском друштву.	1ПД.1.4.1, 1ПД.1.4.2, 1ПД.1.4.4, 1ПД.2.4.1.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; - понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - наводи примере различитих облика кретања у окружењу; - измери растојање које тело пређе током свог кретања; - одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмица, месец, година; - забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; - повеже резултате рада са уложеним трудом; - изведе једноставне огледе пратећи упутства.
4.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	- компетенција за учење, - комуникативна компетенција, - компетенција за сарадњу,	1ПД.1.1.1, 1ПД.1.1.2, 1ПД.1.1.5, 1ПД.1.2.3, 1ПД.2.1.1, 1ПД.2.1.4,	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

		• рад с подацима и информацијама, • дигитална компетенција, • естетичка компетенција, • одговоран однос према околини, • одговоран однос према здрављу.	1ПД.2.2.3, 1ПД.2.2.4, 1ПД.3.1.1, 1ПД.3.1.2.	• идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; • сарађује са другима у групи на заједничким активностима; • препозна примере повезаности живих бића са условима живота; • разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; • изведе једноставне огледе пратећи упутства; • разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; • повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; • негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; • наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; • повеже резултате рада са уложеним трудом; • повеже промене у природи и активности људи са годишњим добрима; • безбедно поступа пре и током временских непогода; • штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама;

				• разврста отпад на предвиђена места; • се понаша се тако да уважава различитости других људи.
5.	ЧОВЕК СТВАРА	• компетенција за учење, • комуникативна компетенција, • компетенција за сарадњу, • рад с подацима и информацијама, • дигитална компетенција, • естетичка компетенција, • одговоран однос према околини, • предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	1ПД.1.1.1, 1ПД.1.3.6.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: • сарађује са другима у групи на заједничким активностима; • одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; • истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; • именује занимања људи у свом насељу и околини; • повеже резултате рада са уложеним трудом; • штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; • пронађе нову намену коришћеним предметима; • разврста отпад на предвиђена места.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 /2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура

РАЗРЕД: други

УЧИТЕЉИЦА: Мирјана Балаж

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	СИСТЕМА- ТИЗАЦИЈА	УТВРЂИ- ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Облици	8	8	10	6							22	2	8	32
2.	Простор					6	8					8	4	2	14
3.	Споразумевање							8	6			10	2	2	14
4.	Ликовне игре									8	4	4	4	4	12
УКУПНО		8	8	10	6	6	8	8	6	8	4	44	12	16	72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИ ГНУЋА УЧЕНИ КА	ИСХОДИ
1.	Облици	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Компетенција за учење • Естетичка компетенција • Комуникација		• Тумачи једноставне визуелне информације везане за облике које опажа у свакодневном животу. • Користи информације о светлости и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад • Природне облике надограђују, допуњују и на тај начин развијају комбинаторне способности ; • Користи информације о особинама облика и контрасту у свом стваралачком раду. • Разматра сам и са другима шта и како је учио и где та знања може применити. • Изражава своје замисли одабраном ликовном техником. • Примени стечена знања и доживљена искуства на новим задацима. • Користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; Уочава визуелне супротности у свом окружењу и изрази одабраним материјалом и техникама свој

				доживљај и замисли. • Преобликују материјале у занимљиве ликовне целине • Користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин • Користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу • Изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли. • Преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу • Разматра, сам или у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити. • Повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте;
2.	Простор	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Компетенција за учење • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према здрављу		• Повезује и примењује стечена знања из различитих области, да уређује простор у коме живи и да води рачуна о њему • Повезује уметничко занимање сценографа, костимографа и одговарајуће продукте; • Изражава говором, мимиком, и телом различита расположења, покрете и дешавања; • Упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, изрази, одабраним материјалом и

		Одговорно учешће у демократском друштву		техникама замисли; - Тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу и користи их као подстицај за стваралачки рад - користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин се изрази, одабраним материјалом и техникама
3.	Споразумевање	- Рад с подацима и информацијама - Решавање проблема - Сарадња - Компетенција за учење - Естетичка компетенција - Комуникација - Одговоран однос према здрављу - Одговорно учешће у демократском друштву		- тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу - користи информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - тумачи једноставне визуелне информације - користи материјал и прибор на безбедан, одговоран и креативан начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли
4.	Ликовне игре	- Рад с подацима и информацијама - Решавање проблема - Сарадња - Компетенција за учење - Естетичка компетенција - Комуникација		- изрази бојом, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, осећања и замисли - вајањем у глини изрази своје емоције, машту, осећања и замисли - користи информације као подстицај за стваралачки рад; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ _____ **ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА**

РАЗРЕД: ДРУГИ

УЧИТЕЉИЦА Мирјана Балаж:

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Увод у свет музике	1										1		1
2.	Поново у школи	3	4									6	1	7
3.	Распевани кишобрани			4								3	1	4
4.	Звуци кристалне дворане				1	2	1					3	1	4
5.	Распевана фарма		1				2	4	2	1		9	1	10
6.	На путу до дуге								1	3	2	4	2	6
7.	Празнични воз				2	1	1					3	1	4
УКУПНО		4	5	4	3	3	4	4	3	4	2	29	7	36

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Увод у свет музике	- Рад са подацима и информацијама, - дигитална, - вештина комуникације, - вештина сарадње, - естетичка.	/	На крају часа ученик ће бити у стању да: - објасни својим речима утиске о слушаном делу - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање (<i>Српски језик</i>); - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника (<i>Српски језик</i>); - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли (<i>Ликовна култура</i>).
2.	Поново у школи	- Естетичка, - вештина сарадње, - еколошка, - дигитална, - рад са подацима и информацијама, - решавање проблема - вештина комуникације.	/	На крају часа ученик ће бити у стању да: - објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; - издвоји основне музичке изражајне елементе; - изговара бројалице у ритму, уз покрет; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - повезује ритам са графичким приказом;

				- препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - деонице у музичким играма; - разликује стих и строфу (<i>Српски језик</i>); - уочи стихове који се римују (<i>Српски језик</i>); - разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; (<i>Српски језик</i>); - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника (<i>Српски језик</i>); - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином (<i>Свет око нас</i>); - разликује и именује особине различитих живих бића (<i>Свет око нас</i>); - идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима (<i>Свет око нас</i>); - се понаша тако да уважава различитости других људи (<i>Свет око нас</i>); - сарађује са другима у групи на заједничким активностима (<i>Свет око нас</i>); - тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу (<i>Ликовна култура</i>); - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу (<i>Физичко васпитање</i>).
3.	Распевани кишобрани	- Дигитална, - естетичка, - еколошка, - вештина сарадње. - рад са подацима и информацијама, - решавање проблема, - вештина комуникације.	/	На крају часа ученик ће бити у стању да: - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - издвоји основне музичке изражајне елементе; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - направи деље ритмичке инструменте; - разликује различите инструменте по боји звука и

				изражајним могућностима; - повезује ритам са графичким приказом; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - објасни својим речима утиске о слушаном делу; - према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; - деонице у музичким играма; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - износи своје мишљење о тексту (<i>Српски језик</i>); - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање (<i>Српски језик</i>); - разликује књижевне врсте: народну песму (<i>Српски језик</i>); - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника (<i>Српски језик</i>); - пронађе нову намену коришћеним предметима (<i>Свет око нас</i>); - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу (<i>Свет око нас</i>); - сарађује са другима у групи на заједничким активностима (<i>Свет око нас</i>); - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета (<i>Свет око нас</i>); - пронађе нову намену коришћеним предметима; - користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин (<i>Ликовна култура</i>); - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу (<i>Ликовна</i>

				<i>култура);</i> - изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања (<i>Ликовна култура</i>).
4.	Звуци кристалне дворане	- Дигитална, - решавање проблема, - естетичка, - вештина сарадње.	/	На крају часа ученик ће бити у стању да: - објасни својим речима утиске о слушаном делу; - издвоји основне музичке изражајне елементе; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху ритмичку пратњу уз песму; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - свира ритмичку пратњу уз бројалице и песме; - повезује ритам са графичким приказом; - према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - износи своје мишљење о тексту; (<i>Српски језик</i>) - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; (<i>Српски језик</i>) - изражајно чита ћирилички текст; (<i>Српски језик</i>) - уочи разлике у брзини кретања тела. (<i>Свет око нас</i>) - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; (<i>Физичко васпитање</i>)
5.	Распевана фарма	- Рад са подацима и информацијама, - дигитална, - решавање проблема, - естетичка, - вештина сарадње.	/	На крају часа ученик ће бити у стању да: - објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;

				- примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује почетне тонове песаме и једноставних са бојама; - повезује ритам са графичким приказом; - осмисли одговор на музичко питање; - свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - изводи уз покрет музичке игре; - изводи уз покрет традиционалне игре; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; <i>(српски језик)</i> - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; <i>;(српски језик)</i> - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; <i>(свет око нас)</i> - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; <i>(Свет око нас)</i> - повеже промене у природи и активности људи са годишњим добрима <i>;(Свет око нас)</i> - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; <i>(Ликовна култура)</i> - изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; <i>(Ликовна култура)</i>
	На путу до дуге	- Решавање проблема,	/	На крају часа ученик ће бити у стању да:

6.		- естетичка, - вештина сарадње, - дигитална, - еколошка		- објасни својим речима утиске о слушаном делу; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује почетне тонове песаме и једноставних са бојама; - повезује тонове једноставних наменских песама са бојама; - повезује ритам са графичким приказом; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - направи децје ритмичке инструменте; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; - осмисли покрете уз музику; - осмисли ритмичку пратњу за песму помоћу различитих извора звука; - направи децје ритмичке инструменте; - свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - разликује књижевне врсте: песму; (<i>Српски језик</i>) - разликује стих и строфу; (<i>Српски језик</i>) - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; (<i>Српски језик</i>) - уочи стихове који се римују; (<i>Српски језик</i>) - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи различите облике усменог и писменог изражавања; (<i>Српски језик</i>) - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји

				више реченица у краћу целину; <i>(Српски језик)</i> - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; <i>(Српски језик)</i> - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; <i>(Свет око нас)</i> - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; <i>(Свет око нас)</i> - пронађе нову намену коришћеним предметима; <i>(Свет око нас)</i> - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; <i>(Ликовна култура)</i> - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; <i>(Ликовна култура)</i>
7.	Празнични воз	- Дигитална, - решавање проблема, - вештина комуникације, - естетичка, - вештина сарадње, - рад са подацима и информацијама, - еколошка, - предузетничка, - вештина за живот у демократском друштву	/	На крају часа ученик ће бити у стању да: - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - осмисли покрете уз музику; - осмисли једноставну мелодију; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама; - повезује ритам са графичким приказом; - искаже своје утиске о делу које слуша; - објасни својим речима утиске о слушаном делу; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - користи самостално или уз помоћ одраслих,

				доступне носиоце звука; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору (<i>српски језик</i>); - износи своје мишљење о тексту; (<i>Српски језик</i>) - разликује књижевне врсте: песму; (<i>Српски језик</i>) - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; (<i>Српски језик</i>) - изражајно чита ћирилички текст; (<i>Српски језик</i>) - идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; (<i>Свет око нас</i>) - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; (<i>Свет око нас</i>) - Препозна и исказе радост, тугу (<i>СОН</i>). - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; (<i>Ликовна култура</i>)

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУПРЕДМЕТ: **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

РАЗРЕД: ДРУГИ

УЧИТЕЉИЦА: Мирјана Балаж

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБУЧАВАЊЕ	УВЕЖБАВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ													
	1. Ходање и трчање		2					1	3	5		5	10	15
	2. Скакања и прескакања	4	4		1				2	2		9	10	19
	3. Бацања и хватања	3	1	5	1			4	2		2	5	8	13
	4. Пузања, вишења, упори и пењања	1	2	2		3			2	3	1	4	6	10
	5. Вежбе на тлу	1		2	1		2	2				5	7	12
	6. Вежбе равнотеже					7	2	5	2			6	5	11
	7. Вежбе са реквизитима	3	2		2		1		2	1		4	6	10
	8. Плес и ритмика		3		6	1	1				3	6	8	14
	9. Полигони		1	3	1		2	1		1		-	4	4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА											НА СВИМ ЧАСОВИМА		
	1. Култура вежбања и играња	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
	2. Здравствена култура													
УКУПНО		12	15	12	12	11	6	13	9	12	6	44	64	108

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.1.1.Разуме значај правилног држања тела за здравље ФВ.1.1.2.Разликује правилно од неправилног држања тела ФВ.1.1.3.Остварује напредак у развоју моторичких способности у складу са индивидуално постављеним нормама ФВ.2.1.1.Правилно изводи једноставније вежбе обликовања, са и без реквизита ФВ.3.1.1.Примењује самостално научени комплекс јутарње гимнастике	- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно дише током вежбања; - разликује правилно од неправилног држања тела; - успостави правилно држање тела;
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ	ФВ.1.2.1.Унапређује моторичке способности ФВ.1.2.2.Усклађује своје кретање са кретањем пара ФВ.1.2.3.Познаје правила елементарних и штафетних игара ФВ.1.2.4.Прави разлику по карактеристикама елементарних и штафетних игара ФВ.2.2.1.Вешто изводи разноврсне форме природних облика кретања ФВ.2.2.2.Изводи гимнастичке покрете предвиђене за други разред ФВ.2.2.3.Поседује позитивно искуство успешности кроз овладавање правила елементарних и штафетних игара ФВ.3.2.1.Спретно учествује у елементарним и штафетним играма ФВ.3.2.2.Покретом изражава своје емоције и искуства, покрет усклађује са музиком	- правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес;

			ФВ.3.2.3.Вешто изводи сложеније форме природних облика кретања	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.3.1.Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици ФВ.1.3.2.Уочава своје моторичке и друге способности и особине и сличности и разлике међу вршњацима ФВ.2.3.1.Познаје неспортско понашање ФВ.2.3.2.Упознаје и прихвата себе и друге кроз игру ФВ.2.3.3.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.3.3.1.Упознаје и прихвата своје способности, особине и ограничења значајна за учешће у игри ФВ.3.3.1.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри	- користи основну терминологију вежбања; – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; – поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - уочава улогу делова тела у вежбању; - уочи промене у расту код себе и други; – препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - наведе врсте намирница у исхрани; - препознаје везу вежбања и уноса воде; – повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље; – препозна лепоту покрета у вежбању; – се придржава правила вежбања; – вреднује успех у вежбању;

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Дигитални свет

РАЗРЕД: Други

УЧИТЕЉИЦА: Мирјана Балаж

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	4	4	5	3	2	1	-	-	-	-	13	6	19
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	-	-	-	-	-	2	5	-	-	-	3	4	7
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	-	-	-	-	-	-	-	3	4	3	5	5	10
УКУПНО		4	4	5	3	2	3	5	3	4	3	21	15	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ Изучавањем предмета развијају се:	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Компетенција за целоживотно учење - Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. - Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. - Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. Рад с подацима и информацијама - Разликује јавне и приватне податке, упознат је са основним правилима чувања приватности података. Дигитална компетенција - Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства. Решавање проблема - Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.	- упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; - користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); - самостално користи дигиталне уџбенике за учење; - креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; - својим речима објасни појам покретне слике; - креира елементе покретне слике; - креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; - својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; - наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја;
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	- Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења. - Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим	- објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; - разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; - реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив

		сознањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију. - Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама. Сарадња - Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.	начин; - наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; - организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја; - предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину;
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	- Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима. - Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. - Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. - Учествоје у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе. Естетичка компетенција - Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја. Предузимљивост и предузетничка компетенција - Искузује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.	- својим речима објасни појам алгоритам; - анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; - креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; - анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; - уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); - креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.

Наставни предмет: ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

2. Разред

Недељни фонд часова: 1

УЧИТЕЉИЦА: Мирјана Балаж

Циљ наставе је развој моралних особина, ставова и уверења ученика, својим примером учитељ упознаје ученике са школским животом и односима који уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине.

Тема и садржај теме	Укупан број часова за тему	Основни циљеви
1. тема – Ја и други 1. Поново у школи-повратак у школу 2. Наш знак одељења – стварамо знак одељења 3. Наши дланови – представљање себе 4. Мој страх – причамо о страху и како да превазиђемо страх 5. Моји снови – о чему често сањамо 6. Моје жеље – које су нам жеље 7. Лица и осећања – наша осећања 8. Кад сам срећан 9. <i>Д</i> као <i>дружтво</i> – како да будемо добри другари	9	• Сазнавања о себи и другима. • Давање могућности ученицима да постану свесни својих унутрашњих доживљаја и да их сагледајуу новом светлу. • Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици. • Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге. • Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење, сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета. • Оспособљавање ученика да упознају и уважавају деčја права и да буду способни да активноучествују у њиховом остваривању.

2. тема- Бонтон 1. Семафор лепих речи 2. Како да будемо добри... – покажимо како да будемо добри једни према другима 3. Помози старијима – у којим све ситуацијама можемо да помогнемо старијима ; 4. Помоћ или нешто друго – шапутање на часу – да ли је помоћ или нешто друго; 5. Мој портфолио – упознавање са портфолиом ученика ; 6. Дужности редара – које су дужности редара ; 7. Уредимо учионицу – како да уредимо и чувамо и како да се понашамо у учионици и школи.Уређивање паноа ; 8. Дочекајмо Нову годину – припремили смо одељенску приредбу и приказујемо родитељима ; 9. Дочекајмо Нову годину – припремили смо одељенску приредбу и приказујемо родитељима; 10. Како смо прославили празнике – представом приказујемо одлике Божића и Божићних празника; 11. Празници некада и сада – представљамо представом како се некад празник	14	• Побољшање квалитета узајамног слушања. • Изграђивање сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање одговорне икреативне личности отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге. • Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештине ненасилнекомуникације. • Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба ивршањачком посредовању. • Подстицање развоја самосвести, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима. • Подстицање развоја личности и социјалног сазнања. • Развијање и неговање основних људских вредности.

3. тема- Моја осећања и ја 1. Честитка за маму, баку – правимо честитку за мамуили баку поводом осмог марта ; 2. Изабран је.....бирамо хигијеничара у одељењу, благајника ; 3. Чувајмо здравље – како да сачувамо своје здравље; 4. Бавимо се спортом – зашто је добро да се бавимо спортом ; 5. У сусрет пролећу – чувајмо природу; 6. Форе и фазони – први април – Дан шале; 7. Мобилни телефон – како и када користимо мобилни телефон; 8. Хало ко је тамо? – како користимо телефон; 9. Како да користим компјутер – када и како користимо компјутер; 10. Пратим црвени кружић – које емисије треба да гледамо на телевизији; Шта треба да читам – развијамо љубав према читању; 12. Научили смо – шта нам се највише допало на часовима одељенске заједнице током ове школске године; 13. Желим да се представим – припремамо приредбу за 11. крај школске године	13	• Подстицање и одржавање интересовања и мотивације за креативно изражавање ученика. • Развијање креативног изражавања. • Оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета/постану активниучесници у процесу образовања и васпитања.
Укупно: 1. + 2. + 3.	36	/

МАТЕМАТИЧАРЕЊЕ - СЕКЦИЈА – 2. разред

Учитељица: Мирјана Балаж, професор разредне наставе

Временска структура годишњег програма рада

Ред. број часа	Наставна јединица	Предвиђено часова
1.	Занимљиви изрази	1
2.	Необичн изрази	1
3.	Задаци оштроумности	2
4.	Мала радионица- разноврсни задаци	1
5.	Досетке 1	1
6.	Досетке 2	1
7.	Магичне шеме	2
8.	Магични квадрати	3
9.	Палидрвца	1
10.	Палидрвца и бројеви	1
11.	Римске цифре	2
12.	Комбинаторика	3
13.	Решавање задатака методом дужи	3
14.	Проблеми пресипања	2
15.	Пребројавања у геометрији	2
16.	Метода лажне претпоставке	2
17.	Дешифровање	2
18.	Занимљиви задаци	3
19.	Мислиша- логички задаци	3

ОСНОВНА ШКОЛА „ 22. октобар“

Бачки Моноштор

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024.

3. РАЗРЕД

Невенка Шифлиш, професор разредне наставе

Септембар 2023.

ФОНД ЧАСОВА ПО НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		ДРУГИ РАЗРЕД	
			Нед.	Год.
1.	Српски језик		5	180
2.	Енглески језик		2	72
3.	Математика		5	180
4.	Природа и друштво		2	72
5.	Ликовна култура		2	72
6.	Музичка култура		1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање		3	108
8.	Дигитални свет		1	36
	Укупно: А		21	756
ред. број	Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање		1	36
	Укупно: Б		1	36
ред. број	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			
1.	Матерњи језик са елементима националне културе		2	72
	Укупно: В		2	72
ред. број	ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ, ИЗБОРНИ И ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			
1.	Редовна настава		24	864
3.	Допунска настава	Српски језик	1	36
		Математика		
4.	Настава у природи			7 – 10 дана годишње
5.	Укупно: А+Б+В		25	

ред. број	Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности		
3.	Екскурзија (излет)		1-3 дана годишње
	Укупно : А+Б+В+Г (без наставе у природи и екскурзија)	26	936

Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
- чита са разумевањем различите текстове; - опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; - изнесе своје мишљење о тексту; - разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Лирска поезија 1. Душан Костић: Септембар 2. Григор Витез: Какве је боје поток/Десанка Максимовић: Вожња 3. Душан Васиљев: Зима 4. Мирослав Антић: Шта је највеће/Ф. Г. Лорка: Луцкаста песма 5. Драган Лукић: Свакога дана/Шта је отац 6. Бранислав Црнчевић: Љутито мече/Љубивоје Ршумовић: Аждаја своме чеду тепа 7. Милован Данојлић: Љубавна песма 8. Љубивоје Ршумовић: Домовина себрани лепотом

тексту; - именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); - разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; - разуме идеје књижевног дела; - уочи основне одлике народне бајке; - разликује народну од ауторске бајке; - представи главне особине јунака; - уочи основне одлике народне епске песме; - уочи поређење у књижевном делу и разуме		9. Химна Светоме Сави 10. Бранко Стевановић: Занимање Марка Краљевића Епска поезија 11. Народне песме: Марко Краљевић и бег Костадин, Орање Марка Краљевића Проза 1. Ла Фонтен: Цврчак и мрав/Езоп: Корњача и зец 2. Народна приповетка: Свети Сава и сељак без среће 3. Народна бајка: Чардак ни на небу ни на земљи 4. Народна приповетка: Свијету се не може угодити 5. Бранко Ћопић: Изокренута прича 6. Оскар Вајлд: Себични џин 7. Светлана Велмар Јанковић: Златно јагње (одломак) 8. Бранко В. Радичевић: Прича о дечаку и Месецу 9. Ијан Макјуен: Реч-две о Питеру (одломак) 10. Јохана Шпири: Хајди (одломак) 11. Народна бајка: Баш-Челик (читање у наставцима) 12. Јасминка Петровић: Од читања се расте (читање у наставцима)

његову улогу; - разликује опис од приповедања у књижевном делу; - покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; - уочи хумор у књижевном делу; - чита текст поштујући интонацију - реченице/стиха; - изражајно рецитије песму и чита прозни текст; - изводи драмске текстове; - разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; - одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; - примењује основна		Драмски текстови 1. Душан Радовић: А зашто он вежба 2. Александар Поповић: Лед се топи 3. Јованка Јоргачевић: Никад два добра 4. Лаза Лазић: Суђење Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Милева Ајнштајн, Михаило Пупин), знаменита завичајна личност и др. ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Бранко Ћопић: Доживљаји Мачка Тоше 2. Избор из поезије Душана Радовића (Замислите, Да ли ми верујете, Страшан лав, Кад је био мрак, Тужне ђачке исповести, Здравница, Плави зец и друге песме) 3. Браћа Грим: Бајке (по избору) Књижевни појмови: - лирска песма, - химна, - епска песма,

правописна правила; - јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; - споји више реченица у краћу и дужу целину; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;		- народна бајка, - роман, - поређење, - персонификација (на нивоу препознавања), - опис, - дијалог, - приповедање, - епски јунак, - драмска радња
- извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; - варира језички израз; - попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; - разликује формални од неформалног говора	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	Врсте речи: именице (градивне, збирне); придеви (присвојни, градивни); род и број придева; заменице (личне заменице); глаголи; лице и број глагола. Подела речи на крају реда (граница на самогласник). Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и сл.), празника, наслова

(комуникације); - учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.		књига и часописа; Писање присвојних придева изведених од властитих имена (суфикси: -ов, -ев, -ин; -ски, -чки, -шки). Речца не уз именице и придеве. Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа). Сугласник ј (између самогласника и-о и о-и). Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и запремину течности).
	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Краћи и дужи текстови - књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови. Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) - усмено и писано. Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.).

		Богаћење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и увећано (уз одговарајуће текстове из лектире). Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат. Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице. Лексичко-семантичке вежбе: речи које припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго. Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); настављање приче на основу датог почетка; промена становишта (нпр. увести у текст нове ликове; сместити бајку у далеку будућност...). Говорне вежбе: рецитоване, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и сл.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Недељни фонд часова: 5

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КЊИЖЕВНОСТ	4	6	9	6	7	9	10	12	8	9	47	33	80
2.	ЈЕЗИК	14	11	9	7	2	5	6	1	2	3	18	42	60
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4	5	2	4	0	4	7	6	6	2	5	35	40
УКУПНО		22	22	20	17	9	18	23	19	16	14	70	110	180

Р. БР.	ОБЛАСТ/ ТЕМА/ МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	КЊИЖЕ- ВНОСТ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема	КЊИЖЕВНОСТ Основни ниво 1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме; 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну); 1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту; 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту. Средњи ниво 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме; 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице); 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми; 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту); 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога; 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту. Напредни ниво 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст;	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему,

			1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту; 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргуменује их позивајући се на текст.	редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну

				од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; – уочи основне одлике народне епске песме; – уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у књижевном делу.
2.	ЈЕЗИК	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција,	ГРАМАТИКА Основни ниво 1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); 1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица);	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује врсте (и подврсте) речи у типичним

		решавање проблема 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне). Средњи ниво 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); 1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве); 1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу; 1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго; 1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне); 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику. Напредни ниво 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе). ЛЕКСИКОЛОГИЈА Основни ниво 1CJ.1.4.4. препознаје антонимију; 1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.). Средњи ниво 1CJ.2.4.8. препознаје синонимију; 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским	случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила.

			текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава. Напредни ниво 1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени.	
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУ- РА	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема	ГОВОРНА КУЛТУРА Основни ниво 1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике; 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања; 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења” или „скандирања”; 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издавања значајних делова или занимљивих детаља; 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације; 1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање; 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју; 1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице;	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – јасно и разговорно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и

		1CJ.1.3.2. уме да се потпише; 1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком; 1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе; 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре; 1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме; 1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи); 1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава; 1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.); 1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије). Средњи ниво 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу); 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању; 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...); 1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима; 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној); 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст;	темпо; – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; – варира језички израз; – попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; – разликује формални од неформалног говора

		1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст; 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синониме (нпр. да избегне понављање); 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке); 1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење); 1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира. Напредни ниво 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене; 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса; 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста; 1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст; 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст); 1CJ.3.3.6. издваја пасусе. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ Основни ниво 1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста; 1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.); 1CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на	(комуникације); – учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.

		различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту; 1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник); 1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста; 1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста; 18 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста; 1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли мусе допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате. Средњи ниво 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије; 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле); 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту; 1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/детал који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму); 1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену; 1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту; 1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.); 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/ не допада,	

			због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова; 1СЈ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни; 1СЈ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације. Напредни ниво 1СЈ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста; 1СЈ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ); 1СЈ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста и мишљења учесника у догађају); 1СЈ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст; 1СЈ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм); 1СЈ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.); 1СЈ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста).	

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатак .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника - Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање - Редовност доношења домаћег - Ученици воде евиденцију - Прегледање свезака - Писане провере - Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	Вођење евиденције од стране наставника о: - Броју јављања на часовима - Броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада - Израда паноа	- Све што је рађено на часу налази се у свескама - ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

Обавезни наставни предмет: Математика**3. разред**

Циљ учења **Математике** је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
- прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); – изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); – подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом; – израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; – одреди десетице и стотине најближе датом броју; – реши једначину са једном рачунском операцијом; – одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; $\frac{m}{n}$ - уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n$)	БРОЈЕВИ	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \cdot x = b$. Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. Римске цифре D, M. Разломци облика $\frac{m}{n}$. Упоређивање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са једном децималом.

$n \leq 10$); – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима; – резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм); – црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; – конструише троугао и круг; – именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; – разликује врсте углова и троуглова; – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; – опише особине правоугаоника и квадрата; – преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; – користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; – чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); – примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.	ГЕОМЕТРИЈА	Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.
	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Недељни фонд часова: 5

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Понављање градива другог	6											6	6
2.	Бројеви до хиљаду (први део)	16	22	20	7							26	39	65
3.	Геометрија (први део): праве и углови				10							4	6	10
4.	Бројеви до хиљаду (други део)					9	18	23	2			21	31	52
5.	Мерење и мере								14			5	9	14
6.	Геометрија (други део): геометријске фигуре								3	16		8	11	19
7.	Бројеви до хиљаду (трећи део): разломци										6	2	4	6
8.	Утврђивање градива трећег разреда										8		8	8
УКУПНО		22	22	20	17	9	18	23	19	16	14			180

Р. БР.	ОБЛАСТ/ ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

1.	Понављање градива другог разреда	– Решавање проблема – Рад са подацима и информацијама – Комуникација		
2.	Бројеви до хиљаду (први део)	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.1.1; 1.1.2; 1.1.4; 1.1.5; 1.4.4. Средњи: 2.1.1; 2.1.2; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5. Напредни: 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 3.1.5.	Ученик зна да: – прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој – одреди десетице и стотине најближе датом броју – изврши рачунске операције сабирања и одузимања, писмено и усмено (до 1000) – процени вредност израза са једном рачунском операцијом – израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције – реши једначину са једном рачунском операцијом – одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм) – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000)
3.	Геометрија (први део): праве и углови	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама	Основни: 1.2.1. Средњи: 2.2.1 Напредни: /	Ученик зна да: – црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат – именује елементе угла – разликује врсте углова

		– Дигитална компетенција – Естетска компетенција		
4.	Бројеви до хиљаду (други део)	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5. Средњи: 2.1.4, 2.1.5. Напредни: 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4.	Ученик зна да: – подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат – изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000) – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину
5.	Мерење и мере	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4; 1.4.2; 1.4.3; 1.4.4. Средњи: 2.2.2; 2.4.2; 2.4.3; 2.4.4. Напредни: 3.4.2; 3.4.3.	Ученик зна да: – резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом – чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време) – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом) – примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама
6.	Геометрија (други део): геометријске	– Компетенција за учење – Комуникација	Основни: 1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4. Средњи: 2.2.2; 2.2.4;	Ученик зна да: – именује елементе правоугаоника, квадрата, троугла и круга – разликује врсте троуглова

	фигуре	– Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	2.2.5. Напредни: 3.2.1; 3.2.2; 3.2.4.	– опише особине правоугаоника и квадрата – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца – конструише троугао и круг – преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства – користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање
7.	Бројеви до хиљаду (трећи део): разломци	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.3.1; 1.3.2. Средњи: 2.3.1; 2.3.2. Напредни: 3.3.1; 3.3.2.	Ученик зна да: – уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$) – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким именицима
8.	Утврђивање градива трећег разреда	– Решавање проблема – Рад са подацима и информацијама – Комуникација – Сарадња		

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатак .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника - Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање - Редовност доношења домаћег - Ученици воде евиденцију - Прегледање свезака - Писане провере - Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	Вођење евиденције од стране наставника о: - Броју јављања на часовима - Броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада - Израда паноа	- Све што је рађено на часу налази се у свескама - ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
– идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; – одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; – илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; – повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи; – повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; – примени правила безбедног понашања у саобраћају; – разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; – повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; – очита вредности температуре	ПРИРОДА И ДРУШТВО МОГА КРАЈА	Облици рељефа: узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Релјеф у мом крају. Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом крају. Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Значај и улога саобраћаја. Путнички, теретни и информациони саобраћај. Безбедно понашање ученика на саобраћајницама у крају. Опрема за безбедну возњу ролера, тротинета и бицикла. Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружење воде у природи. Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха). Мерење температуре воде, ваздуха и тела. Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама: • Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; • Водене животне заједнице: баре, језера и реке. Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови. Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима. Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна

воде, ваздуха и тела помоћу термометра; – прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; – илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; – примени поступке (мере) заштите од заразних болести; – се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; – опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; – идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; – користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; – повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; – доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; – разликује природне и вештачке изворе светлости; – повеже промену величине и		жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке).
	УСЛОВИ ЗА ЖИВОТ У МОМ КРАЈУ	Главне стране света. Умањено приказивање објеката и приказивање из „птичије" перспективе. План насеља. Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци). Мој крај на географској карти Републике Србије.
	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Временске одреднице (датум, година, деценија и век). Историјски извори (материјални, писани и усмени). Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре.
	КРЕТАЊЕ	Кретање тела по путањи (правилнијско и криволинијско). Утицај јачине деловања на пређено растојање тела. Дејство Земљине теже – падање тела. Утицај облика тела на брзину падања. Извори светлости (природни и вештачки). Како настаје сенка – облик и величина сенке. Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке.
	МАТЕРИЈАЛИ	Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање, рђање). Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Топлотна проводљивост материјала. Ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје; слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински

положаја сенке са променом положаја извора светлости; – повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора; – разликује повратне и неповратне промене материјала; – уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; – одабере материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; – објасни како рециклажа помаже очувању природе; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др); – повеже резултате рада са уложеним трудом.		блокови, термос-боца). Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала. Рационална потрошња. Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Недељни фонд часова:2

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПРИРОДА И ДРУШТВО МОГА КРАЈА	9	6	-	-	-	-	-	-	-	-	10	3 + 2	15
2.	УСЛОВИ ЗА ЖИВОТ У МОМ КРАЈУ	-	2	9	7	-	-	-	-	-	-	13	4+1	18
3.	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	-	-	-		3	7	6	-	-	-	11	4+1	16
4.	КРЕТАЊЕ	-	-	-	-	-	-	4	7	1	-	8	3+1	12
5.	МАТЕРИЈАЛИ	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	6	3+2	11
УКУПНО		9	8	9	7	3	7	10	7	7	5	48	24	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ПРИРОДА И ДРУШТВО МОГА КРАЈА	- комуникативна компетенција, - компетенција за учење, - дигитална компетенција, - компетенција за сарадњу, - за одговорно учешће у демократском друштву, - естетичка компетенција	1ПД.1.6.1 , 1ПД.1.6.2, 1ПД.2.6.1, 1ПД.2.6.2, 1ПД.2.6.3, 1ПД.1.5.1, 1ПД.1.5.2, 1ПД.1.5.3, 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.5.1, 1ПД.2.5.2, 1ПД.2.5.3. 1ПД.3.1.1, 1ПД.3.5.1, 1ПД.3.5.2.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује облике рељефа у свом крају; – идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; – илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; – повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живе; – представи резултате истраживања; – повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; – примени правила безбедног понашања у саобраћају; – повеже резултате рада са уложеним трудом.
2.	УСЛОВИ ЗА ЖИВОТ У МОМ КРАЈУ	- комуникативна компетенција, - компетенција за учење, - дигитална компетенција, - компетенција за сарадњу, за одговорно учешће у демократском друштву,	1ПД.1.1.1, 1ПД.1.3.1, 1ПД.2.3.1, 1ПД.2.3.2, 1ПД.3.3.1, 1ПД.1.1.2, 1ПД.1.1.6, 1ПД.1.2.3, 1ПД.2.1.1,	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује чврсто, течност и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; – повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; – прочита вредност температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; – прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланца исхране; – илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према

		• одговоран однос према околини, • одговоран однос према здрављу	1ПД.2.1.3, 1ПД.2.1.5, 1ПД.2.1.6, 1ПД.2.2.3, 1ПД.3.1.1, 1ПД.1.5.4, 1ПД.1.5.5, 1ПД.2.2.4.	животној средини; – примени поступке (мере) заштите од заразних болести; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – представи резултате истраживања; – повеже резултате рада са уложеним трудом.
3.	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	• комуникативна компетенција, • компетенција за учење, • дигитална компетенција, • компетенција за сарадњу, • за одговорно учешће у демократском друштву, • одговоран однос према околини, • рад са подацима и информацијама	1ПД.1.4.2, 1ПД.1.4.3, 1ПД.1.4.4, 1ПД.2.4.3, 1ПД.2.4.4, 1ПД.2.4.5, 1ПД.3.4.1, 1ПД.1.6.4, 1ПД.1.6.5, 1ПД.1.6.6, 1ПД.2.6.4, 1ПД.2.6.5, 1ПД.2.6.7.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; – опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; – идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; – користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; – повеже резултате рада са уложеним трудом.
4.	КРЕТАЊЕ	• комуникативна компетенција, • компетенција за учење, • дигитална компетенција, • компетенција за	1ПД.1.4.1. 1ПД.2.4.1. 1ПД.2.4.1. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; – повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; – разликује природне и вештачке изворе светлости; – повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости;

		сарадњу, • за одговорно учешће у демократском друштву, • одговоран однос према околини, • одговоран однос према здрављу		– повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др.); – сарађује са другима на заједничким активностима.
5.	МАТЕРИЈАЛИ	• компетенција за учење, • дигитална компетенција, • естетичка компетенција, • рад са подацима и информацијама, • одговоран однос према околини	1ПД.1.3.4, 1ПД.1.3.5, 1ПД.1.3.6, 1ПД.2.3.3, 1ПД.2.3.4, 1ПД.2.3.5, 1ПД.2.3.6, 1ПД.3.3.2.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује повратне и неповратне промене материјала; – уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност; боја; густина; – одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; – објасни како рециклажа помаже очувању природе; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – повеже резултате рада са уложеним трудом; – представи резултате истраживања.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: - вештине изражавања и саопштавања; - разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; - рад са подацима и - рад на различитим врстама текстова; - уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника - Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање - Редовност доношења домаћег - Ученици воде евиденцију - Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: - За јављање + - За јављање више пута ++ - За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања □+++□ - Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима - Свеобухватност одговора - Хоризонтално и вертикално повезивање градива - Самосталност у одговарању - За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Степен залагања свих чланова групе - Процена резултата рада група (пано, табела...)	- Свакодневно бележење током године - Пресек стања по тромесечјима - На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	- Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање - активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: - Броју јављања на часовима - Броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу на конкурсима - Пружању помоћи другим ученицима у току рада - Израда паноа	- Све што је рађено на часу налази се у свескама. - Ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима.	- Пресек стања по тромесечјима

Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
– користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита	ОБЛИЦИ	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...) Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).
	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта)
	ПРОСТОР	Простор (обликовање простора – школа,

расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.		учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити)

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Недељни фонд часова: 2

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	МАТЕРИЈАЛИ	8	8	8	4							21	7	28
2.	КОМПОЗИЦИЈА				2	6	8	8				16	6	24
3.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ							2	6	4		4	8	12
4.	ПРОСТОР									4	4	6	2	8
УКУПНО		8	8	8	6	6	8	10	6	8	4	40	32	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	МАТЕРИЈАЛИ	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; – повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;
2.	КОМПОЗИЦИЈА	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама	– укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; – изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;
3.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, дигитална, одговорно учешће у демократском друштву	– изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;
4.	ПРОСТОР	сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву	– распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; – разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; – учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: -вештине изражавања и саопштавања; разумевање, -примена и вредновање научених поступака и процедура; - рад са подацима и - рад на различитим врстама техника; уметничко изражавање; вештине, - руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака .	- Проверавање постигнућа и праћење напредовања ученика вршиће се полазећи од - ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Наставник редовно прати и бележи успешност рада ученика, а затим на крају програмске целине бележи успешност рада ученика.	Од ученика се очекује да размишљају, истражују, да се договарају и размењују идеје и искуства како би смислили како да ефикасно споје два или више материјала када обликују ликовни рад Сви ученици су достигли исход ако су у току године цртали ратноврсним материјалом/прибором. Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију инапредовање. Активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима .

Обавезни наставни предмет: Музичка култура

3.разред

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни фонд часова: 1.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Зналци музикалци	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
2.	Ухвати ритам	3	4	2	-	-	-	-	-	-	-	8	1	9
3.	Музикалне степенице	-	-	2	3	2	4	1	-	-	-	11	1	12
4.	На крилима песме	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	7	1	8
5.	Србијо, наша најлепша песмо	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	3	1	4
6.	Музички бонтон	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
УКУПНО		5	4	4	3	2	4	5	4	2	3	29	7	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	Зналци музикалци	Естетичка; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенције за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема.	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; – наведе особине тона; – свира по слуху ритмичку и мелодијску пратњу своје омиљене песме; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – коментарише своје и туђе извођење музике.
2.	Ухвати ритам	Естетичка; Дигитална компетенција; Сарадња; Комуникација; Компетенције за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Одговорно учешће у друштву; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини.	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху песме различитог садржаја и карактера; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – комуницира са другима кроз извођење музичких игара; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара текст песме у ритму, уз покрет; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – коментарише своје и туђе извођење музике; – повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементом; – развој активног слушања и ритмичке меморије уз помоћ музичке приче.

3.	Музикалне степенице	Естетичка; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенције за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема.	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – пева по слуху песме различитог карактера и расположења; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – повезује почетне тонове песаме – модела са тонском висином; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара; – осмисли музички одговор на музичко питање.
4.	На крилима песме	Естетичка; Сарадња; Комуникација; Дигитална компетенција; Компетенције за учење; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Одговоран однос према здрављу;	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – пева по слуху песме различитог карактера и расположења; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама. – комуницира са другима кроз извођење музичких игара; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима.

		Одговорно учешће у друштву.	
5.	Србијо, наша најлепша песмо	Естетичка; Сарадња; Компетенције за учење; Решавање проблема.	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – пева по слуху песме различитог карактера и расположења; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – комуницира са другима кроз извођење традиционалних игара уз покрет; – повезује почетне тонове једноставних наменских песама са тонском висином; – свира из нотног текста мелодијску пратњу.
6.	Музички бонтон	Естетичка; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенције за учење; Комуникација; Одговорно учешће у друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Рад са подацима и информацијама.	– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатак .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника - Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање - Редовност доношења домаћег - Ученици воде евиденцију - Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцено - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	Вођење евиденције од стране наставника о: - Броју јављања на часовима - Броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада - Израда паноа	- Све што је рађено на часу налази се у свескама - ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

Обавезан наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање

3. разред

Циљ наставе и учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИК

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Недељни фонд часова: 3

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБУЧА- ВАЊЕ	УВЕЖБА -ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XI I	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ 2. Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
										2	4	6 6		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 1. Атлетика 2. Спортска гимнастика 3. Основе тимских, спортских и елементарних игара 4. Плес и ритмика 5. Полигони	7 2 5	3 6 3 1	3 4 2 1	5 2 6 1	3 3 3	 3 2	1 7 3 1 1	7 3 3 2	6 1		11 14 9 8	19 14 15 8 4	30 28 24 16 4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
УКУПНО		14	13	10	14	9	5	13	12	9	9	42	66	108

Р.БР.	ОБЛАСТ/ ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.1.1.Унапређује моторичке способности ФВ.1.1.2.Правилно изводи једноставније вежбе обликовања, са и без реквизита ФВ.1.1.3.Разуме значај правилног држања тела за здравље ФВ.2.1.1.Примењује самостално научени комплекс јутарње гимнастике ФВ.3.1.1.Правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела	- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у тежини и висини код себе и других; мај - коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; - правилно држи тело;
			ФВ.1.2.1.Правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.2.2.Зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока ФВ.1.2.3.Зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице ФВ.1.2.4.Правилно изводи вежбе на тлу ФВ.1.2.5.Правилно изводи вежбе на греди	- правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе децји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у

2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ	и шведској клупи ФВ.1.2.6.Познаје правила спортских елементарних игара ФВ.2.2.1.Правилно изводи прескоке ФВ.2.2.2.Правилно изводи вежбе на вратилу ФВ.2.2.3.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал и “Између четири ватре”, примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других ФВ.2.2.4.Правилно изводи основне ритмичке вежбе са лоптом и вијачом ФВ.2.2.5.Правилно изводи плес и народно кола предвиђена за трећи разред ФВ.3.2.1.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбали “Између четири ватре”, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других	различитим кретањима;
				- користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштима;

3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.3.1.Зна основне појмове везане за физичко вежбање ФВ.1.3.2.Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици ФВ.1.3.3.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.2.3.1.Зна основна правила Мини - рукомета, “Футсала” и “Између четири ватре” ФВ.2.3.2.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри ФВ.3.3.1.Зна утицај физичког вежбања	- поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим животним ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - користи здраве намирнице у исхрани; - повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатак .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника - Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање - Редовност доношења домаћег - Ученици воде евиденцију - Прегледање свезака - Писане провере - Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	Вођење евиденције од стране наставника о: - Броју јављања на часовима - Броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада - Израда паноа	- Све што је рађено на часу налази се у свескама - ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

Обавезан наставни предмет: Дигитални свет

3. разред

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Недељни фонд часова: 1

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	4	4	5	3	2	2	-	-	-	-	9	11	20
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	3	2	5
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	-	-	-	-	-	-	1	3	4	3	4	7	11
УКУПНО		4	4	5	3	2	3	5	3	4	3	16	20	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ

		Изучавањем предмета развијају се:	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Компетенција за целоживотно учење - Ослањајући се на претходна знања и искуства ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. - Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. - Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе самостално или у групи. Рад с подацима и информацијама - Анализира и критички приступа садржајима на интернету. - Дигиталне садржаје пронађене на интернету користи на етички начин. - Бира информације које објављује јер њима гради свој дигитални углед. Дигитална компетенција - Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства. - За приступ потребним дигиталним садржајима ефикасно користи прегледаче и претраживаче интернета.	- унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; - селекује и измени (обрише, дода) текст; - именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; - допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; - именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; - објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; - осмисли кључне речи на основу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје; - објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; - објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; - објасни својим речима због чега је неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин; - наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно;
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ	- Бира начин комуникације путем интернета која највише одговара контексту у коме се комуникација дешава.	- објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; - одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у

	УРЕЂАЈА	Решавање проблема - Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. - Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења. - Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију. - Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама.	складу са својим узрастом (самостално или сараднички); - препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; - направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; - означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава;
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Сарадња - Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду пара/групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. - Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима. - Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. - Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и	- решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева понављање (програмски циклус); - утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање; - уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање; - решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева гранање; - наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); - наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања; - примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање;

		креативан начин. - Учествује у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе. Одговоран однос према здрављу - Ученик анализира и критички вреднује дигиталне садржаје у вези са прилагођености његовом узрасту и могућности штетних садржаја по његово здравље. Естетичка компетенција - Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја. Предузимљивост и предузетничка компетенција - Искузује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.	

Остали облици обавезно- васпитног рада : Час одељењског старешине

3. разред

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе је развој моралних особина, ставова и уверења ученика, својим примером учитељ упознаје ученике са школским животом и односима који уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине.

Списак тема за ЧОС у трећем разреду:

- 1.ДОНОШЕЊЕ ПРАВИЛА О ПРАВИМА И ОБАВЕЗАМА УЧЕНИКА У ОДЕЉЕЊУ И ШКОЛИ
- 2.УПОЗНАВАЊЕ СА ПРАВИМА И ОБАВЕЗАМА РОДИТЕЉА , ЗАПОСЛЕНИХ И ОСВРТ НА ДЕО ИЗ ПРОТОКОЛА О НАСИЉУ
- 3.ДОГОВОР ОКО УЧЕШЋА У ДЕЧИЈОЈ НЕДЕЉИ
- 4.АНКЕТИРАЊЕ УЧЕНИКА ЗА СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ-КАО ПРЕВЕНТИВА У ПРОГРАМУ ПРОТИВ НАСИЉА
- 5.КРОЗ ИГРУ , ИМИТАЦИЈУ ПОСЛОВА ОДРАСЛИХ СТИЦАТИ ЗНАЊА О ВРСТАМА ЗАНИМАЊА
- 6.ФОРМИРАЊЕ ПРАВИЛНОГ ОДНОСА ПРЕМА ОКОЛИНИ-УРЕЂЕЊЕ УЧИОНИЦЕ, ХОДНИКА, УЛЕПШАВАЊЕ И КОНСТАНТНО ОДРЖАВАЊЕ
- 7.ГОСТ НА ЧАСУ ИЛИ ОДЛАЗАК КОД ...(ЗАНИМАЊА ПОЈЕДИНАЦА)
- 8.РАДНЕ АКЦИЈЕ-ДРУШТВЕНО –КОРИСТАН РАД СА ЦИЉЕМ ПРЕВАЗИЛАЖЕЊА ПРЕДРАСУДА О ПОЈЕДИНИМ ВРСТАМА ЗАНИМАЊА-2 ЧАСА ТОКОМ ГОДИНЕ
- 9.ЗНАЧАЈ ЗДРАВЕ ИСХРАНЕ-ЦЕНТАР ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ
- 10.ЛИЧНА ХИГИЈЕНА И ПОНАШАЊЕ ЗА ВРЕМЕ БОЛЕСТИ-ЦЕНТАР ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ
- 11.ОБЕЛЕЖАВАЊЕ СВЕТСКОГ ДАНА СРЦА-29.9. ИЛИ ПО ИЗБОРУ НЕКОГ БИТНОГ И ВАЖНОГ ДАТУМА
- 12.НЕДЕЉА ЗДРАВИХ УСТА-СТОМАТОЛОГ-ПОСЛЕДЊА НЕДЕЉА МАЈА

- 13.МЕЂУОДЕЉЕНСКА ТАКМИЧЕЊА У СПОРТУ-РАЗВОЈ ТОЛЕРАНЦИЈЕ
- 14.ИЗЛЕТ-ШЕТЊА ВАН ШКОЛЕ-ФОРМИРАЊЕ ПОЗИТИВНОГ СТАВА ПРЕМА ЗДРАВЉУ И ЧИСТОМ ВАЗДУХУ
- 15.РАЗРЕДНА ИГРАНКА-ЗАБАВА-2 часа - по један у полугодишту
- 16.ТЕСТ ЛОГИЧКОГ РЕЗОНОВАЊА-ПЕДАГОГ
- 17.ПЛАН УЧЕЊА И СВЕСНОСТ ПРЕПРЕКА ЗА УЧЕЊЕ-УЧЕЊЕ УЧЕЊА-ПЕДАГОГ
- 18.КОРИШЋЕЊЕ УЏБЕНИКА ПРИ УЧЕЊУ И НЕПОЗНАТЕ РЕЧИ-УЧЕЊЕ УЧЕЊА
- 19.ВРСТЕ ПРАВА-ПЕДАГОГ
- 20.ОКО НАС-НЕПОЖЕЉНИ СТИЛОВИ ЖИВОТА(ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ)-2 часа
- 21.ПРЕВЕНЦИЈА НАСИЉА “БЕЗБЕДНО ДЕТЕ”РАДИОНИЦА-ПЕДАГОГ–НОВЕМБАР
- 22.РАДИОНИЦА – НТЦ УЧЕЊЕ(ПЕДАГОГ)
23. Против предрасуда,за толеранцију и интеркултуралност-по избору од. Старешине-материјал код педагога-4 часа
24. Безбедност деце у саобраћају – ПУ у току другог полугодишта
25. Другарство - радионице -2 часа

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Тематска структура годишњег програма

Ред. број часа	Наставна јединица
1.	Обнављање граматичких и правописних правила
2.	Писање упитне речце „ли“
3.	Научио сам да пишем правилно и лепо - ћирилицом
4.	Научио сам да пишем правилно и лепо - латиницом
5.	Реченица – појам и значење
6.	Главни делови реченице
7.	Писање и употреба великог слова
8.	Управни говор
9.	Управни говор
10.	Глаголи (садашњост, прошлост, будућност)
11.	Глаголи (садашњост, прошлост, будућност)
12.	Придеви (описни и присвојни)
13.	Придеви (описни и присвојни)
14.	Писање датума, назива, улица, бројева
15.	Реченице и врсте речи
16.	Изражајно читање и казивање
17.	Изражајно читање и казивање
18.	Научио сам из правописа

Наставна тема: ГРАМАТИКА

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Облици, методе	Средства	Евалуација, самоевалуац.
- Именице - Глаголи - Придеви - Врсте реченица - Управни говор - Служба речи	- Ученик упознаје основна базична знања о именицама, глаголима, придевима - Упознаје појам и врсте реченица и главне делове - Уочавање управног говора у тексту - Упознаје појмове службе речи и уочава их у реченици	Интерактивна Игровне активности Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Уџбеник текстови домаћи задаци ученички радови часописи за децу прибор записане свеска наставни листови креде у боји	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште)

Наставна тема: ПРАВОПИС

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Облици, методе	Средства	Евалуација, самоевалуац.
- Преписивање текста са ћирилице на латиницу - Увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила - Преписивање текста са датим задатком	- ученик зна да преписује са ћирилице на латиницу - ученик примењује правописна правила - има читак и уредан рукопис - зна да препише текст са задатим задатком	Интерактивна Игровне активности Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Уџбеник текстови домаћи задаци ученички радови часописи за децу прибор записане свеска наставни листови креде у боји	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште)

Наставна тема: ОРТОЕПИЈА

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Облици, методе	Средства	Евалуација, самоевалуац.
- Увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова - Интонационо подешавање гласа у изговору појединих реченица (обавештајне, упитне, узвичне и заповедне) или неких њихових делова (реченични акценат) - Увежбавање подешавања реда речи према комуникативним потребама у контексту	- ученик правилно изговора речи, исказе, реченице, пословице, краће текстове - праилно интонира различите реченице	Интерактивна Игровне активности Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Уџбеник текстови домаћи задаци ученички радови часописи за децу прибор за писање свеска наставни листови креде у боји	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште)

Наставна тема: КЊИЖЕВНИ ПОЈМОВИ

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Облици, методе	Средства	Евалуација, самоевалуац.
- Драмски текст - Поезија(стих,стофа) - Проза - Епска песма	- Увођење ученика у свет књижевности и осталих књижевних текстова - Стицање знања, умења и навика који ће допринети развоју не само књижевне већ и опште културе на којој се темељи укупно образовање	Интерактивна Игровне активности Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Уџбеник текстови домаћи задаци ученички радови часописи за децу прибор за писање свеска наставни листови	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште)

Корелација:

Допунска настава: Математика

3. разред

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Тематска структура годишњег програма

Ред. број часа	Наставна јединица
1.	Сабирање и одузимање до 100
2.	Стотине и десетице прве 1000
3.	Сабирање и одузимање троцифрених и једноцифрених бројева
4.	Сабирање и одузимање до 1000
5.	Сабирање и одузимање до 1000
6.	Сабирање и одузимање до 1000
7.	Једначине
8.	Римске цифре
9.	Паралелне и нормалне праве и углови
10.	Множење и дељење са 10 и 100
11.	Усмено и писмено множење броја једноцифреним бројем
12.	Писмено множење и дељење
13.	Писмено сабирање и одузимање
14.	Писмено множење
15.	Редослед операција, заграде
16.	Мерење дужи
17.	Мерење масе
18.	Раван, тачка, права и полуправа

Наставна тема: БЛОК БРОЈЕВА ДО 1000

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Облици, методе	Средства	Евалуација, самоевалуац.
- Декадно записивање и читање бројева до 1000. - Упоредивање бројева према њиховим декадним записима. - Писање бројева римским цифрама. - Сабирање и одузимање бројева у блоку до 1000. - Дељење са остатком у блоку бројева до 100 (укључујући и усмене вежбе). - Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним. - Изрази. - Коришћење заграда и њихово изостављање. - Својства рачунских операција и њихова примена на трансформисање израза и за рачунске олакшице.	- Чита, пише и упоређује бројеве од 0 до 1000 - Чита и пише римске бројеве - Зна да сабира и одузима до 1000 - Зна да множи и дели са остатком до 1000 - Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда - Решава једноставне проблем ситуације - Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Истраживачка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Наставна тема: ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ И ЊИХОВИ МЕЋУСОБНИ ОДНОСИ

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Облици, методе	Средства	Евалуација, самоевалуац.
- Кружница (кружна линија) и круг. - Цртање помоћу шестара. - Угао. Врсте углова - оштар, прав, туп. - Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира. - Правоугаоник и квадрат. - Троугао. - Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара. - Поређење и графичко надовезивање дужи. - Обим правоугаоника, квадрата и троугла	- Разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе - Уме да се служи прибором за цртање - Препознаје основне симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама - Решава једноставне проблем ситуације	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Истраживачка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Крете у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање Лењир Шестар	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Наставна тема: МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Облици, методе	Средства	Евалуација, самоевалуац.
- Милиметар и километар - Килограм - Литар - Година и век - Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000	- Зна јединице за дужину - Зна јединице за време - Зна да пореди и уме да процени и мери дужине у окружењу - Поређује и процењује бројност објеката у окружењу - Зна јединице за дужину и време и да рачуна са њима - Решава једноставне проблем ситуације - Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	Интерактивна Игровне активности Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Прибор за цртање Лењир Шестар	посматрање разговори белешке посматрање (усмерено, пригодно, опште) задовољства ученика на часу

Глобални план рада наставника

Наставни предмет: СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ- СЕКЦИЈА “МАТЕМАТИЧАРЕЊЕ”

3. разред

Недељни фонд часова: 1

Секција се организује за ученике који су заинтересовани за продубљивање својих математичко-логичких способности и припрему за математичка такмичења у организацији Друштва математичара Србије и клуба Архимедес.

ЦИЉ АКТИВНОСТИ:	Свладавање математичког језика, развијање способности изражавања математичким језиком, развијање појмовног мишљења, те логичког закључивања.
НАМЕНА ТЕ АКТИВНОСТИ:	Код надарених ученика побудити интерес за савладавањем математичких проблема.
НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	Индивидуалним приступом, сарадничким учењем, тимским радом, учењем кроз игру
НАЧИН ВРЕДНОВАЊА И НАЧИН КОРИШТЕЊА РЕЗУЛТАТА:	Вреднујемо брзину, тачност и самосталност ученика у решавању тестова и квизова знања. Резултати вредновања виде се кроз завршну оцену

Тематска структура годишњег програма

Теме
➤ 1. Бројеви до 1000- сабирање и одузимање
➤ 2. Бројеви до 1000-комбинаторика, римске цифре
➤ 3. Сабирање и одузимање -1. део
➤ 4. Сабирање и одузимање -2. део
➤ 5. Обрада података-1. део
➤ 6. Мерење, мере, проблеми-1. део
➤ 7. Сабирање и одузимање- 3. део, са комбинаториком
➤ 8. Мерење, мере, проблеми-2. део
➤ 9. Једначине са сабирањем и одузимањем- проблеми
➤ 10. Комбинаторика и геометрија
➤ 11. Сабирање, множење и геометрија
➤ 12.Одузимање и множење
➤ 13. Задаци нумерације, множење
➤ 14. Магичне фигуре
➤ 15. Множење
➤ 16. Врсте углова, паралелне и нормалне праве, проблеми пресипања
➤ 17. Множење и дељење
➤ 18. Квадрат и правоугаоник; Обим правоугаоника и квадрата
➤ 19. Множење, дељење, дељивост, магичне фигуре
➤ 20. Дужина изломљене линије, обим сложених фигура
➤ 21. Елементи вероватноће
➤ 22. Једначине, неједначине, проблемски задаци
➤ 23. Разломци

ОСНОВНА ШКОЛА „ 22. октобар“

Бачки Моноштор

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024.

4. РАЗРЕД

Учитељице: Љиља Пашић и Елена Брдар

Септембар 2023.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

Недељни фонд часова: 5

Годишњи фонд часова: 180

НАСТАВНИК: Љиља Пашић и Елена Брдар

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КЊИЖЕВНОСТ	9	10	7	7	2	4	13	11	12	5	62	18	80
2.	ЈЕЗИК	8	8	10	3	7	10	2	0	0	2	26	24	50
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	5	3	3	7	1	3	8	4	8	8	10	40	50
УКУПНО		22	21	20	17	10	17	23	15	20	15	98	82	180

Књижевност – 80 часова, **Језик** – 50 часова и **Језичка култура** – 50 часова.

Уџбеници:

Н. Станковић Шошо, С. Чабрић, *Читанка Бескрајне речи за 4. разред основне школе*, Нови Логос, Београд, 2021.

Ј. Срдић, З. Петковић, *Граматица Дар речи за 4. разред основне школе*, Нови Логос, Београд, 2021.

Н. Станковић Шошо, Ј. Срдић, З. Петковић, *Радна свеска за 4. разред основне школе*, Нови Логос, Београд, 2021.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	КЊИЖЕВНОСТ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема	КЊИЖЕВНОСТ Основни ниво 1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме; 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну); 1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту; 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту. Средњи ниво 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме; 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице); 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми; 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; 1CJ.2.5.5. уочава везе међу	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу;

			догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту); 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога; 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту. Напредни ниво 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст; 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту; 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст.	– уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;
2.	ЈЕЗИК	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција, решавање проблема	ГРАМАТИКА Основни ниво 1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); 1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица); 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове;

			потврдности/одричности (потврдне и одричне). Средњи ниво 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); 1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве); 1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу; 1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго; 1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне); 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику. Напредни ниво 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне	– разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора;

			бројеве; глаголе). ЛЕКСИКОЛОГИЈА Основни ниво 1CJ.1.4.4. препознаје антонимију; 1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.). Средњи ниво 1CJ.2.4.8. препознаје синонимију; 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава. Напредни ниво 1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени.	
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција,	ГОВОРНА КУЛТУРА Основни ниво 1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – преприча текст из различитих улога/перспектива; – чита текст поштујући

		одговоран однос према околини, решавање проблема	започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике; 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања; 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења” или „скандирања”; 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља; 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације; 1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање; 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју; 1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице; 1CJ.1.3.2. уме да се потпише;	интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.

			1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком; 1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе; 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре; 1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме; 1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи); 1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава; 1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.); 1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије). Средњи ниво 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу); 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне	

			придеве (-ов/-ев/-ин,-ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању; 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...); 1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима; 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној); 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст; 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст; 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање); 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке); 1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење);	

			1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира. Напредни ниво 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене; 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса; 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста; 1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст; 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст); 1CJ.3.3.6. издваја пасусе. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ Основни ниво 1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста; 1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици,	

			пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.); 1CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту; 1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник); 1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста; 1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста; 18 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста; 1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли мусе допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате. Средњи ниво 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије;	

			1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле); 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту; 1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму); 1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену; 1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту; 1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.); 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/ не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова; 1CJ.2.2.9. издваја делове текста	

			који су му нејасни; 1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације. Напредни ниво 1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста; 1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ); 1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста и мишљења учесника у догађају); 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст; 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм); 1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.); 1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује	

			догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста).	

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: 4

Недељни фонд часова: 5

Годишњи фонд часова: 180

НАСТАВНИК: Љиља Пашић и Елена Брдар

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Обнављање градива трећег разреда	7											7	7
2.	Бројеви – први део	15	21	5								16	25	41
3.	Мерење и мере – први део			11								4	7	11
4.	Бројеви – други део			4	17	10	17	23	4			29	46	75
5.	Геометрија								9			3	6	9
6.	Бројеви – трећи део								2	6		3	5	8

7.	Мерење и мере – други део									14	3	5	12	17
8.	Утврђивање градива четвртог разреда										12		12	12
УКУПНО		22	21	20	17	10	17	23	15	20	15			180

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Обнављање градива трећег разреда	– Решавање проблема – Рад са подацима и информацијама – Комуникација		
2.	Бројеви – први део	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.1.1; 1.1.2; 1.1.4; 1.1.5; Средњи: 2.1.1; 2.1.2; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5. Напредни: 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 3.1.5.	Ученик ће бити у стању да: – прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – одреди месну вредност цифре; – изврши рачунске операције сабирања и одузимања у скупу N_0; – састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине са сабирањем и одузимањем и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину са сабирањем и одузимањем; – процени вредност изрази са једном рачунском операцијом; – одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; – чита, користи и представља податке у табелама или

				графичким дијаграмима; – формира низ на основу упутства; – реши задатак применом различитих начина представљања проблема.
3.	Мерење и мере – први део	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.2.1; 1.2.2; 1.2.4 Средњи: 2.2.1; 2.2.2.; 2.2.3; 2.2.5. Напредни: 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3.	Ученик ће бити у стању да: – прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – реши проблемске задатке у контексту мерења.
4.	Бројеви – други део	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5. Средњи: 2.1.3; 2.1.4.; 2.1.5. Напредни: 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4, 3.1.5.	Ученик ће бити у стању да: – изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0 ; – састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине са множењем и дељењем и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину са множењем и дељењем; – чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; – формира низ на основу упутства; – реши задатак применом

				различитих начина представљања проблема.
5.	Геометрија	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4. Средњи: 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.5; 2.2.6.	Ученик ће бити у стању да: – именује елементе и опише особине квадрата и коцке; – црта мреже и прави моделе квадрата и коцке; – препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна.
6.	Бројеви – трећи део	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни: 1.3.1; 1.3.2. Средњи: 2.3.1; 2.3.2. Напредни: 3.3.1; 3.3.2.	Ученик ће бити у стању да: – прочита и запише разломке облика ($m, n \leq 10$); – упореди разломке облика са једнаким бројоцима или именицима; – сабере и одузме разломке са једнаким именицима; – запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; – сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; – чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима.
7.	Мерење и мере – други део	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција	Основни: 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4. Средњи: 2.2.3; 2.2.5; 2.2.6. Напредни: 3.2.5; 3.4.2.	Ученик ће бити у стању да: – прочита, упореди и претвори јединице за мерење запремине; – израчуна површину и запремину квадрата и коцке; – реши проблемске задатке у контексту мерења.

		– Естетска компетенција		
8.	Утврђивање градива четвртог разреда	– Решавање проблема – Рад са подацима и информацијама – Комуникација – Сарадња		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ПРИРОДА И ДРУШТВО

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

Недељни фонд часова:2

Годишњи фонд часова:72

НАСТАВНИК:Љиља Пашић и Елена Брдар

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	МОЈА ДОМОВИНА	8	8	9	4	-	-	-	-	-	-	18	8+3	29
2.	ЧОВЕК-ПРИРОДНО И ДРУШТВЕНО БИЋЕ				3	3	-	-	-	-	-	3	2+1	6
3.	ПРОШЛОСТ СРБИЈЕ	-	-	-	-	2	6	9	6	1	-	15	7+2	24
4.	МАТЕРИЈАЛИ	-	-	-	-	-	-	-	-	7	6	8	4+1	13
УКУПНО		8	8	9	7	5	6	9	6	8	6	44	28	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	МОЈА ДОМОВИНА	• комуникативна компетенција, • компетенција за учење, • дигитална компетенција, • компетенција за сарадњу, • за одговорно учешће у демократском друштву, • естетичка компетенција • рад са подацима и информацијама	1ПД.1.1.6. 1ПД.1.6.1. 1ПД.1.6.2. 1ПД.1.6.3. 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.6.2. 1ПД.2.6.3. 1ПД.3.1.1. 1ПД.1.2.1. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.2.1. 1ПД.2.2.2. 1ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.3. 1ПД.2.5.2.	- одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; - одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; - повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; - уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; - представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; - у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса; - представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом

			1ПД.2.5.3. 1ПД.3.5.1. 1ПД.3.5.2.	и/или цртежом и др.); - пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); - повеже резултате рада са уложеним трудом; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.
2.	ЧОВЕК – ПРИРОДНО И ДРУШТВЕНО БИЋЕ	• комуникативна компетенција • компетенција за учење • дигитална компетенција • компетенција за сарадњу • компетенција за одговоран однос према околини • компетенција за одговорно учешће у демократском друштву	1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.1.2. 1ПД.2.1.4. 1ПД.2.5.1. 1ПД.3.1.2. 1ПД.3.5.1.	- повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; - планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; - затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу; - представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); - пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); - повеже резултате рада са уложеним трудом; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима.

3.	ПРОШЛОСТ СРБИЈЕ	• комуникативна компетенција • компетенција за учење • дигитална компетенција • компетенција за сарадњу • компетенција за одговорно учешће у демократском друштву • естетичка компетенција • рад са подацима и информацијама	1ПД.1.6.4. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6. 1ПД.2.6.4. 1ПД.2.6.5. 1ПД.2.6.6. 1ПД.2.6.7. 1ПД.3.6.1.	- прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; - опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; - представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); - пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); - повеже резултате рада са уложеним трудом; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима.
4.	МАТЕРИЈАЛИ	• комуникативна компетенција, • компетенција за учење, • дигитална компетенција, • компетенција за сарадњу, • одговоран однос према околини,	1ПД.1.3.2. 1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.2.3.3. 1ПД.2.3.4.	- идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаривањем; - испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; - наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије;

		• решавање проблема • естетичка компетенција	1ПД.3.3.2.	- наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; - наведе примере превенције и заштите од пожара; - представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); - пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); - повеже резултате рада са уложеним трудом; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Разред: четврти
Годишњи фонд часова: 36 Недељни фонд: 1
НАСТАВНИК: Љиља Пашић и Елена Брдар

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	4	4	5	3	1		-	-	-	-	9	8	17
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	-	-	-		2	4		-	-	-	4	2	6
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	-	-	-	-			4	3	4	2	7	6	13
УКУПНО		4	4	5	3	3	4	4	3	4	2	20	16	36

Р.бр. теме	ОБЛАСТ/ ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ Изучавањем предмета развијају се:
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	- промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; - исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; - уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; - активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; - активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; - сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка	Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). Селектовање, копирање/исечање и лепљење текста. Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст. Креирање и уређивање текстова за познату публику. Пројектни задатак који подразумева: - претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); - израду или прилагођавање графике у складу са темом; - креирање текстуалног	Компетенција за целоживотно учење - Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. - Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. - Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. Рад с подацима и информацијама - Разликује јавне и приватне податке, упознат је са основним правилима чувања приватности података. Дигитална компетенција - Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства. Решавање проблема - Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. - Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења. - Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог

		и активности из свог задужења; • утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; • уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање;	документа који садржи слике.	решења и успева да реши проблемску ситуацију. - Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама. Сарадња - Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. - Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима. - Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. - Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. - Учествоује у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА		Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета. Креиратекстуална документа који садрже слике примењујући научене технике рада са текстом и сликама. Презентује пројектне идеје.	

3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	• креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; • примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику; • предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок Питај и чекај и блок Одговор) у датом једноставном програму; • креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника.	Променљиве. Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.	доприноси унапређењу рада групе. Естетичка компетенција - Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја. Предузимљивост и предузетничка компетенција - Искупује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ**ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ****РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ**

Недељни фонд часова: 3

Годишњи фонд часова: 108

НАСТАВНИК: Љиља Пашић и Елена Брдар

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБУЧАВ АЊЕ	УВЕЖБ АВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ 2. Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
										2	4	6 6		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ													
	1. Атлетика	7	2	3		2		3	7	3	1	9	19	28
	2. Спортска гимнастика	1		3	7	2	3	8	3	1		13	15	28
	3. Основе тимских, спортских и елементарних игара	5	6	2	5	1			3	3	3	13	15	28
	4. Плес и ритмика		4	2		4	2	2				6	8	14
	5. Полигони		1		1			1			1		4	4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА											НА СВИМ ЧАСОВИМА		
	1. Култура вежбања и играња	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
	2. Здравствена култура													
УКУПНО		13	13	10	13	9	5	14	13	9	9	41	67	108

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЊУПРЕДМЕТНЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

		КОМПЕТЕНЦИЈЕ		
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.1.1.Унапређује моторичке способности ФВ.1.1.2.Правилно изводи једноставније вежбе обликовања, са и без реквизита ФВ.1.1.3.Разуме значај правилног држања тела за здравље ФВ.2.1.1.Примењује самостално научени комплекс јутарње гимнастике ФВ.2.1.1.Правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела ФВ.3.1.1. Зна утицај и значај вежби обликовања за организам, познаје поделу вежби обликовања и њихову терминологијуи функцију појединих вежби у комплексу.	- примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у сопственој тежини и висини; - самостално коригује неправилно држање; - правилно држи тело; - сагледа резултате физичких способности;
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ	ФВ.1.2.1.Правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.2.2.Зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока ФВ.1.2.3.Зна правилно да скаче увиспркорачном варијантом технике ФВ.1.2.4.Правилно изводи вежбе на тлу ФВ.1.2.5. Ученик/ученица правилно баца лоптицу и вортекс и мери дужину хица. ФВ.1.2.6.Правилно изводи вежбе на греди и шведској клупи ФВ.1.2.7.Познаје правила спортских и елементарних игара ФВ.2.2.1. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ. ФВ.2.2.2.Правилно изводи прескоке ФВ.2.2.3.Правилно изводи упоре и висове ФВ.2.2.4.Правилно изводи основне ритмичке вежбе са лоптом,вијачом и	- правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;

			обручем ФВ.2.2.5.Правилно изводи плес и народно кола предвиђена за четврти разред ФВ.2.2.6.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал, кошарку, одбојку и Јаџент, примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других ФВ.3.2.1.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал,кошарку, одбојку и Јаџент, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.3.1.Зна основне појмове везане за физичко вежбање ФВ.1.3.2.Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици ФВ.1.3.3.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.1.3.4.Зна основна правила Мини - рукомета, “Футсала”, кошарке, одбојке и Јаџента ФВ.2.3.1.Зна утицај физичког вежбања ФВ.2.3.2. Испољава заинтересованост за физичко вежбање ФВ.2.3.3.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри ФВ.3.3.1. Испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу ФВ.3.3.2. Доказује се кроз физичко вежбање ФВ.3.3.3. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији	- користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - поштује и примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - увиди значај правилне исхране за вежбање; - повеже различита вежбања са њиховим

			различитих задатака Физичког и здравственог васпитања	утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета и кретања; - користи научена вежбања у рекреацији породице; - правилно реагује у случају повреде у школи; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; - учествује у предлагању садржаја и начина рада.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

НАСТАВНИК: Љиља Пашић и Елена Брдар

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КОМПОЗИЦИЈА	8	8	10	6	6	6	6				28	22	50
2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ							2	2			2	2	4
3.	СЦЕНА								2	8		6	4	10
4.	НАСЛЕЂЕ									2	6	6	2	8
УКУПНО		8	8	10	6	6	6	8	4	10	6	42	30	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

1.	КОМПОЗИЦИЈА	компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад;
2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ			По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела
3.	НАСЛЕЂЕ			По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја;

4.	СЦЕНА			По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

НАСТАВНИК: Љиља Пашић и Елена Брдар

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕ Ц										ОБРАД А	УТВ РБ И- ВА ЊЕ	СВЕГ А
		I X	X	X I	X II	I	II	III	I V	V	VI			
1 .	Ритмички сат	4	4	5	1	1						10	5	15
2 .	Музиколовци				2	1	3	2				6	2	8
3 .	Музикомотиватор							3	3	2		6	2	8
4 .	Музика ти увек треба									2	3	3	2	5
УКУПН О		4	4	5	3	2	3	5	3	4	3	25	11	36

	Р. БР .	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈ Е	ИСХОДИ
	1 .	Ритмич ки сат	– рад са подацима и информацијама, – дигитална, – вештина комуникације, – вештина сарадње, – естетичка.	– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације: – осмисли музички одговор на музичко питање; – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу.

	2 .	Музиколовци	– естетичка, – вештина сарадње, – еколошка, – дигитална, – рад са подацима и информацијама, – решавање проблема, – вештина комуникације.	– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу.

3.	Музикомотиватор	– дигитална, – естетичка, – еколошка, – вештина сарадње, – рад са подацима и информацијама, – решавање проблема, – вештина комуникације.	– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – опише улогу музике у медијима; – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу.
4.	Музика ти увек треба	– дигитална, – решавање проблема, – естетичка, – вештина сарадње.	– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – опише улогу музике у медијима; – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу.

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕНедељни фонд часова: 1

Професори разредне наставе: Љиља Пашић и Елена Брдар

Време реализације	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД Тема Активност	Сарадници
Септембар	1. Тема – Ја и други	Педагог, родитељи
	1. Поново у школи- повратак у школи 2. Мој портфолио – презентовање портфолија 3. Ми смо тим- представљање одељења као тим 4. Како да откријем своје способности – ученици износе своја интересовања 5. Кад порастем бићу...	
Октобар	6. Наши рођендани – ученици сазнају датуме рођења својих другова 7. Како да учимо – уче како да уче и стекну навике у учењу 8. Мој рад је мој успех – како да стигну до свог циља 9. Моје слободно време – како да испунимо слободно време	Педагог, родитељи
Новембар	2. Тема- Бонтон	Педагог, родитељи

	10. Бонтон у учионици 11. Поштујемо правила – поштујемо правила у школи 12. Учимо о пријатељству 13. Како неговати пријатељство – како да сачувамо и негујемо пријатељство	
Децембар	14. Тегла врлина 15. Толеранција према разликама 16. Да ли смо испунили досадашњи циљ – анализа портфолија да ли су ученици постигли резултате које су до сада поставили 17. и 18. Новогодишњи маскембал-органузујемо маскембал на нивоу разреда	Педагог
Јануар	19. Божић – како прослављамо Божић 20. Свети Сава – правимо пано поводом Светог Саве 21. Здрава храна – посета медицинске сестре 22. Здравље на уста улази – чиме треба да се хранимо	Педагог, родитељи

Фебруар	23. Здрава храна – квиз 24. Пушење или здравље 25. Недеља здравих уста и зуба	Педагог, родитељи
	3. Тема- Моја осећања и ја	
Март	26. Честитка за маму, баку – правимо честитку за маму или баку поводом осмог марта 27. Моја осећања 28. Дан позоришта 29. и 30. Игре без граница	Педагог
Април	31. Дан шале 32. Ускршњи вашар – припремамо штанд за Ускрс 33. Шта треба да читамо – развијање љубави према читању	Педагог, родитељи
Мај	34. Моје четворогодишње путовање – представљају свој најважнији догађај у досадашњем школовању	Педагог

Јун	35 . Научили смо – представљамо свој портфолио 36. Желим да се представим – припремамо приредбу за крај школске године	Педагог

СРПСКИ ЈЕЗИК – 4. разред Допунска настава- 18 часова

Тематска структура годишњег програма

Ред. број часа	Наставна јединица
1	Вежбање читања
2	Заједничке и властите именице
3	Променљиве врсте речи
4	Пишимо правилно
5	Састав-Долазе нам октобарске боје
6	Именице и заменице
7	Врсте именица
8	Род и број придева
9	Придеви и именице - слагање у роду и броју
10	Пишемо управни и неуправни говор
11	Објекат - препознавање и одређивање
12	Ред речи у реченици
13	Правилно изговарање и писање сугласника ч и ћ и џ и љ
14	Глаголски додаци
15	Основни и редни бројеви
16	Писање сугласника Ј
17	Скраћенице
18	Атрибут - препознавање и одређивање

Наставна тема: ГРАМАТИКА

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање

- Заједничке и властите именице Променљиве врсте речи - Именице и заменице - Род и број придева - Глаголски додаци Основни и редни бројеви -	- Проширивање знања о реченици, делови реченице; реченице по облику и значењу Овладавање терминима; њихово уочавање у реченици и примена у правилном склапању реченица (именице, глаголи, придеви, бројеви, заменице) - Управни и неуправни говор (уочавање и записивање)	Посматрање Разговор Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Предмет: Српски језик (допунска настава) – 4. разред

Наставна тема: ПРАВОПИС

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање
- Пишимо правилно - Пишемо управни и неуправни говор Писање сугласника Ј	Практична примена и усвајање правописних правила језика Служење правописним речником	Посматрање Разговор Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Предмет: Српски језик (допунска настава) – 4. разред

Наставна тема: ОРТОЕПИЈА

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање

- Вежбање читања - Правилно изговарање и писање сугласника ч и ћ и џ и ђ	Увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова - Интонационо подешавање гласа у изговору појединих реченица - Отклањање грешака које се јављају у говору и писању ученика	Посматрање Разговор Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофо лије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Предмет: Српски језик (допунска настава) – 4. разред

Наставна тема: КЊИЖЕВНИ ПОЈМОВИ

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање
- Састав-Долазе нам октобарске боје - Именице -врсте	Увођење ученика у свет књижевности и осталих књижевних текстова Стицање знања, умења и навика који ће допринети развоју не само књижевне културе, већ и опште културе на којој се темељи укупно образовање	Посматрање Разговор Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофо лије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

МАТЕМАТИКА – 4. разред Допунска настава - 18 часова

Тематска структура годишњег програма

Ред. број часа	Наставна јединица
1	Сабирање и одузимање до 1000
2	Множење и дељење до 1000
3	Упоредивање бројева до милион
4	Јединице мере за површину
5	Сабирање и одузимање преко 1000
6	Писмено сабирање и одузимање преко 1000
7	Израчунавање површине правоугаоника
8	Израчунавање површине квадрата
9	Редослед рачунских операција
10	Површина коцке
11	Писмено множење
12	Писмено дељење
13	Површина квадра
14	Једначине са множењем и дељењем
15	Неједначине са множењем
16	Неједначине са дељењем
17	Разломци
18	Задачи са разломцима

Предмет: **Математика (допунска настава) – 4. разред**

Наставна тема: **СКУП ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА**

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање

- Сабирање и одузимање до 1000 - Множење и дељење до 1000 - Упоређивање бројева до милион - Сабирање и одузимање преко 1000 - Писмено сабирање и одузимање преко 1000 - Једначине са множењем и дељењем - Неједначине са множењем - Неједначине са дељењем - Разломци - Задачи са разломцима	- Чита, пише и упоређује бројеве до милиона и веће од милиона - Зна писмено да сабира и одузима преко 1000 - Зна да множи и дели са остатком и без остатка преко 1000 - Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда - Решава једноставне проблемске ситуације	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Предмет: **Математика (допунска настава) – 4. разред**

Наставна тема: **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање

- Јединице мере за површину	Зна да упоређује површи фигура Користи јединице мере за површину	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање Лењир Шестар	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Предмет: **Математика (допунска настава) – 4. разред**

Наставна тема: **ПОВРШИНА**

Садржај	Циљеви, задаци	Активности,	Средства	Праћење,

(наставне јединице)	(исходи)	методе		оцењивање
- Јединице мере за површину - Израчунавање површине правоугаоника - Израчунавање површине квадрата - Површина коцке - Површина квадрата	- Израчунава површину правоугаоника и квадрата - Зна да црта мрежу квадрата и коцке Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање Лењир Шестар	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

4.3. ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

МАТЕМАТИКА – 4. разред Додатни рад 36 часова

Тематска структура годишњег програма

Ред. број часа	Наставна јединица
1	Нумерација вишецифрених бројева
2	Нумерација вишецифрених бројева
3	Рачунске операције и њихова примена
4	Зависност резултата и њихових компоненти
5	Зависност резултата и њихових компоненти
6	Бројевни ребуси - дешифровање операција
7	Магични квадрат и друге шеме
8	Магични квадрат и друге шеме
9	Математичка укрштеница
10	Математичка укрштеница
11	Логички задаци - задаци досетке
12	Логички задаци - задаци досетке
13	Бројење и размештање фигура
14	Бројење и размештање фигура
15	Логички задаци
16	Логички задаци
17	Логички задаци
18	Логички задаци
19	Комбинаторни задаци
20	Комбинаторни задаци
21	Комбинаторни задаци
22	Комбинаторни задаци
23	Решавање сложених задатака помоћу неједначина
24	Решавање сложених задатака помоћу неједначина
25	Проблеми мерења

26	Проблеми превозења и размештања предмета
27	Квадрат и правоугаоник - резање и састављање
28	Квадрат и правоугаоник - резање и састављање
29	Квадрат и правоугаоник - обим и површина
30	Квадрат и правоугаоник - обим и површина
31	Коцка и квадар - површина
32	Коцка и квадар - површина
33	Коцка и квадар - запремина
34	Коцка и квадар - запремина
35	Математичке игре
36	Математичке игре

Наставна тема: СКУП ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање

- Нумерација вишецифрених бројева - Рачунске операције и њихова примена - Зависност резултата и њихових компоненти - Бројевни ребуси - дешифровање операција - Магични квадрат и друге шеме - Математичка укрштеница - Логички задаци - задаци досетке - Бројење и размештање фигура - Логички задаци - Комбинаторни задаци - Решавање сложених задатака помоћу неједначина	Нумерише вишецифрене бројеве Записује природне бројеве у облику збира вишеструких декадних јединица Приказује бројеве на бројевној полуправи употребом знакова $<$, $>$, $=$ и $\neq$ - Зна писмено да сабира и одузима преко 1000 Зна да множи и дели са остатком и без остатка преко 1000 - Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда - Зна да решава разломке - Разуме и зна да решава текстуалне задатке који се свде на основне рачунске радње и при томе уме да користи слова за запис непознатог броја - Решава једноставне проблем ситуације - Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	Посматрање Гrafичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Наставна тема: МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање

- Проблеми мерења - Проблеми превозења и размештања предмета - Квадрат и правоугаоник - резање и састављање - Квадрат и правоугаоник - резање и састављање	Упоређује површи фигура Користи јединице мере за површину - Решава једноставне проблем ситуације - Решава једноставне логичко комбинаторне проблеме	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

Наставна тема: ПОВРШИНА

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање
- Квадрат и правоугаоник - обим и површина - Коцка и квадар - површина - Математичке игре -	- Израчунава површину правоугаоника и квадрата - Зна да црта мрежу квадрата и коцке Израчунава обим и површину квадрата и коцке Решава проблемске ситуације - Решава логичко комбинаторне проблеме	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко синтетичка Истраживачка	Апликације Графофолије Дидактички материјал Уџбеник Креде у боји Оловке у боји Дијаграмске слике Прибор за цртање	посматрање праћење ангажовања ученика усмене провере белешке

ФОНД ЧАСОВА ПО НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
			Нед.	Год.
1.	Српски језик		5	180
2.	Енглески језик		2	72
3.	Математика		5	180
4.	Природа и друштво		2	72
5.	Ликовна култура		2	72
6.	Музичка култура		1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање		3	108
8.	Дигитални свет		1	36
	Укупно: А		21	756
ред. број	Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање		1	36
	Укупно: Б		1	36
ред. број	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			
1.	Матерњи језик са елементима националне културе		2	72
	Укупно: В		2	72
ред. број	ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ, ИЗБОРНИ И ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			
1.	Редовна настава		24	864
2.	Допунска настава	Српски језик	1	36
		Математика		
3.	Додатна настава		1	36
4.	Настава у природи			7 – 10 дана годишње
5.	Укупно: А+Б+В		25	
ред. број	Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА			
1.	Час одељенског старешине		1	36

2.	Ваннаставне активности		
3.	Екскурзија (излет)		1-3 дана годишње
	Укупно : А+Б+В+Г (без наставе у природи и екскурзија)	26	936

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 /2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

ОШ „22.октобар“, Бачки Моноштор

РАЗРЕД: ШЕСТИ

НАСТАВНИК: Соња Ђорђевић-Јоцић

ОБЛАСТ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ- ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕЗИК	7	9	8	5	4	7	6	5	3	1	28	27	55
2.	КЊИЖЕВНОСТ	5	6	5	4	6	5	4	8	7	5	43	12	55
3.	КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК	3	0	2	0	0	2	1	0	0	0	0	8	8
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	1	3	3	3	1	2	4	2	5	2	1	25	26
УКУПНО		16	18	18	12	11	16	15	15	15	8	72	72	144

	ОБЛАСТ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ЈЕЗИК	Ученик развија: – компетенцију за учење; – компетенцију за решавање проблема; – комуникацију; – компетенцију за рад с подацима и информацијама; – компетенцију за сарадњу; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - повезује граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; - разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; - разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; - одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; - препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; - разликује реченице по комуникативној функцији; - доследно примењује правописну норму; - користи правопис (школско издање); - правилно изговара речи водећи рачуна о дужини; - разликује дуге и кратке акценат у изговореној речи.

2.	КЊИЖЕВНОСТ	Ученик развија: – компетенцију за одговорно учешће у демократском друштву; – компетенцију за учење; – комуникацију; – естетичку компетенцију; – компетенцију за рад с подацима и информацијама; – компетенцију за сарадњу; – компетенцију за решавање проблема; – компетенцију за одговоран однос према здрављу; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - препознаје и повезује књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; - чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; - одреди род књижевног дела и књижевну врсту; - прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; - разликује ауторску приповетку од романа; - анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); - уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; - препознаје етапе драмске радње (заплет и расплет); - разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; - разликује облике казивања; - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; - одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; - анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; - анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; - препозна хумор у књижевном делу; - разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; - илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;

			- уважава националне вредности; негује културноисторијску баштину; - препоручи књижевно дело уз кратко образложење; - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; - користи електронски додатак уз уџбеник;
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Ученик развија: – компетенцију за одговорно учешће у демократском друштву; – комуникацију; – естетичку компетенцију; – компетенцију за рад с подацима и информацијама; – компетенцију за сарадњу; – компетенцију за решавање проблема; – компетенцију за одговоран однос према здрављу; – компетенцију за одговоран однос према околини; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; - разликује и гради аугментативе и деминутиве; - саставља обавештење, вест и кратак извештај - разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; - проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; - драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста - говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; - изражајно чита обрађене књижевне текстове.

Стандарди постигнућа ученика

ЈЕЗИК

Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
CJ.1.1.3. Разликује самогласнике и сугласнике (и унутар сугласника сонанте и праве сугласнике); разликује правилан од неправилног изговора гласа; примењује	CJ.2.1.3. Уме да одреди место акцента у речи; има основна знања у вези са поделом речи на слоге и примењује их у растављању речи на крају реда; зна	CJ.3.1.3. Разликује дуге и кратке слоге у вишесложним речима; разликује врсте гласовних алтернација

књижевнојезичку норму у вези са гласовним алтернацијама.	основну поделу сугласника по звучности и по месту изговора.	у једноставним примерима у вези са књижевнојезичком нормом.
SJ.1.1.4. Разликује променљиве и непроменљиве речи и именује врсте речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи у фреквентним примерима (укључујући и гласовне промене у вези са облицима речи); разликује основне граматичке категорије (род, број, падеж, глаголски облик); разликује просте речи од твореница; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела.	SJ.2.1.4. Одређује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије; препознаје делове речи у вези с грађењем речи (префикс, творбену основу, суфикс) у једноставнијим примерима.	SJ.3.1.4. Издваја делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик) у једноставнијим примерима; зна основне разлике у грађењу личних и неличних глаголских облика; примењује књижевнојезичку норму у вези с грађењем речи.
SJ.1.1.5. именује врсте независних реченица према комуникативној функцији.		
КЊИЖЕВНОСТ		
Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво

CJ.1.2.1. Познаје књижевна дела из обавезног школског програма: наводи аутора и назив његовог дела; уме да преприча основну садржину дела, да наведе основну тему и главни мотив дела и да именује његове главне ликове.	CJ.2.2.2. У тумачењу књижевног дела из обавезног школског програма уочава и наводи особености лирског, епског и драмског књижевног рода и разликује основне књижевне врсте којима та дела припадају; разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник, путопис, мемоаре и научно-популарне текстове.	CJ.3.2.1. Критички чита књижевна дела средње сложености из обавезног и изборног школског програма и пореди књижевна дела на основу жанра/врсте, теме, мотива, језичко-стилских обележја.
CJ.1.2.2. Разликује основне типове и облике књижевног стваралаштва и то: усмену од ауторске књижевности; дело у прози од дела у стиху; прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; разликује аутора књижевноуметничког дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; разликује књижевноуметнички текст од неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје.	CJ.2.2.3. У тумачењу књижевног дела на основу примера препознаје и књижевнотеоријски именује следеће елементе књижевне структуре: фабулу и сиже; унутрашњи монолог; врсте карактеризације према основним особинама лика (физичка, психолошка, језичка, друштвена и етичка); именује и анализира улогу језичко-стилских изражајних средстава у једноставнијим примерима у књижевном делу; разликује парну, укрштену и обгрљену риму.	CJ.3.2.2. У тумачењу књижевних дела из обавезног и изборног школског програма укључује иманентне одлике (конвенције) књижевних и књижевнонаучних жанрова; уочава елементе књижевног дела који примарно припадају научном изразу или изразу других уметности (нпр. сликарство, музика, позориште, филм) и анализира њихову улогу у сазнајној и естетској вредности књижевног дела.
CJ.1.2.3. Уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; приповедање у 1. и приповедање у 3. лицу; описивање, врсте описа; монолог и дијалог; основни облици језичко-стилских изражајних	CJ.2.2.4. Анализира издвојен проблем, идеју или поруку у дужем једноставнијем књижевном тексту из обавезног школског програма и уме да аргументује своје ставове на основу примарног текста и секундарне литературе (у читанци); прави разлику	CJ.3.2.3. Самостално тумачи кључне језичке, естетске и структурне особине књижевног дела из обавезног и изборног школског програма; издваја, именује и тумачи основне елементе композиције књижевног дела (нпр. улогу рефрена); проналази, именује и

средстава ¹ ;облици стиха,облици строфе (дистих, терцет и катрен); уочава риму и разликује везан и слободан стих.	између парафразе (препричавања) и анализе дела.	анализира улогу језичко-стилских изражајних средстава у сложенијим примерима.
CJ.1.2.4.Анализира издвојен проблем, идеју или поруку у краћем једноставнијем књижевном тексту из обавезног школског програма и уме да га аргументује примарним текстом.	CJ.2.2.5. Примењује стратегије читања примерене типичним жанровима; радо посећује библиотеке и самостално одабира дела за читање из опуса књижевности за децу; уме да води дневник о прочитаним књигама.	CJ.3.2.4. Анализира проблем, идеју или поруку у књижевном тексту средње сложености и ван обавезног школског програма (из књижевности за децу и младе) и уме да аргументује своје ставове на основу примарног текста и/или препоручене секундарне литературе; уочава везу између садржине, форме и језика књижевног дела и своја запажања илуструје примерима.
CJ.1.2.5.Редовно чита књижевна дела из обавезног школскогпрограма, стичући читалачке навике; исказује свој естетски доживљај књижевног дела.		CJ.3.2.5. Самостално одабира секундарну литературу у библиотеци; примењује основне стратегије читања које су усаглашене са читалачким задатком; уме да препоручи књижевно дело и ван школског програма, као и да образложи зашто му се дело допада (нпр. да истакне занимљиве ликове у приповеци, маштовит свет романа, необичне песничке слике или игру речи у поезији, комичне ситуације у драмском тексту итд.); исказује љубав и поштовање за књижевност и вредности националне културе и

¹Епитет, стални епитет, поређење, метафора, персонификација, ономатопеја, апострофа, хипербола, контраст, словенска антитеза и градиција.

		културе других народа.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА		
Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
CJ.1.3.1. Говори јасно поштујући књижевнојезичку норму; течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове; препричава краћи једноставнији неуметнички текст без сажимања или са сажимањем.	CJ.2.3.1. Уме да формулише своје мишљење и да га јавно искаже служећи се књижевним језиком; изражајно чита и казује једноставније књижевноуметничке текстове; препричава дужи једноставнији неуметнички текст без сажимања или са сажимањем.	CJ.3.3.1. У званичним ситуацијама говори о једноставнијим темама из области језика, књижевности и културе користећи се коректним језичким изразом; изражајно чита и казује књижевноуметничке текстове средње сложености; препричава неуметнички текст средње сложености без сажимања или са сажимањем; говори уз презентацију.
CJ.1.3.2. Саставља говорени или писани текст једноставне структуре служећи се описом, приповедањем и излагањем (имајући на уму публику којој се обраћа); саставља једноставан говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и о темама из свакодневног живота и света маште.	CJ.2.3.2. Саставља сложенији говорени или писани текст служећи се описом, приповедањем и излагањем, у складу са задатом темом; саставља кохерентан говорени или писани текст поводом тумачења једноставнијег књижевног дела.	CJ.3.3.2. Саставља једноставнији говорени или писани аргументативни текст; саставља целовит говорени или писани текст поводом тумачења књижевног дела добро распоређујући основне и додатне информације и наводећи примере; пише саставе у којима приказује стварна или

		измишљена искуства, ликове или догађаје.
CJ.1.3.3. Саставља разумљиву, граматички исправну реченицу; примењује правописну норму у једноставним примерима и уме да се служи школским издањем Правописа; у писању издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста); исправља уочене грешке у тексту.	CJ.2.3.3. Пише јасним реченицама; примењује правописна правила у сложенијим примерима; уме у писању да издвоји наслове и поднаслове; исправља текст, по потреби: мења план, преуређује садржај или покушава сасвим нов приступ.	CJ.3.3.3. Доследно примењује правописну норму (из сваке правописне области предвиђене обавезним школским програмом); саставља текст у којем тема, композиција, садржај и стил одговарају задатку, сврси и читалачкој публици којој је текст намењен.
CJ.1.3.4. Чита краће једноставније текстове (књижевноуметничке текстове, стручне и научнопопуларне текстове из области науке о језику и књижевности, текстове из медија²) у различите сврхе (информисање, учење, лични развој, естетски доживљај, забава...); парафразира их.	CJ.2.3.4. Чита дуже једноставније текстове (књижевноуметничке текстове, стручне и научнопопуларне текстове из области науке о језику и књижевности, текстове из медија) у различите сврхе (информисање, учење, лични развој, естетски доживљај, забава...); примењује шире стратегије читања (нпр. трага за важним информацијама, повезује текст са претходним знањем, поставља питања и предвиђа током читања).	CJ.3.3.4. Чита текстове средње сложености (књижевноуметничке текстове, стручне и научнопопуларне текстове из области науке о језику и књижевности, текстове из медија) у различите сврхе (информисање, учење, лични развој, естетски доживљај, забава...); примењује стратегије читања у складу са жанром и током читања коригује своје закључке о значењу текста.

²Текстови који су погодни за обраду градива из језика и књижевности.

CJ.1.3.5. Разуме краћи једноставнији књижевни и неуметнички текст: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више краћих једноставнијих текстова.	CJ.2.3.5. Разуме дужи једноставнији књижевни и неуметнички текст: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више текстова.	CJ.3.3.5. Разуме књижевни и неуметнички текст средње сложености: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више текстова.
CJ.1.3.6. Критички промишља краћи једноставнији књижевни и неуметнички текст (нпр. износи свој став: да ли му се текст допада, да ли му је занимљив/необичан; да ли му причињава тешкоће приликом читања; да ли је довољно информативан за учење одређене области језика и књижевности и сл.) и то образлаже.		CJ.3.3.6. Критички промишља књижевни и неуметнички текст средње сложености (нпр. разликује објективну/веродостојну чињеницу од ауторове интерпретације).

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24.

ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност

РАЗРЕД: VII_a

Основна школа „22.октобар“, Бачки Моноштор

НАСТАВНИК: Соња Ђорђевић-Јоцић

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕЗИК	8	7	9	7	4	5	7	8	7	3	30	35	65
2.	КЊИЖЕВНОСТ	7	8	8	2	4	8	5	7	5	3	48	9	57
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	1	3	1	3	3	3	3	0	3	2	0	22	22
УКУПНО		16	18	18	12	11	16	15	15	15	8	78	66	144

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГЊУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.		- Компетенција за учење - Одговорно учење у	CJ.1.3.4. CJ.1.3.6. CJ.1.3.8.	разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом;

	ЈЕЗИК	демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ.1.3.10. CJ.2.3.1. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.3.3.5.	одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; уочи делове именичке синтагме; искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; разликује граматички и логички субјекат; разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; идентификује врсте зависних реченица; примени основна правила конгруенције у реченици; доследно примени правописну норму; разликује дугосилазни и дугоулазни акценат;
2.	КЊИЖЕВНОСТ	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини	CJ. 1.4.1. CJ. 1.4.2. CJ. 1.4.3. CJ. 1.4.4. CJ. 1.4.5. CJ. 1.4.6. CJ. 1.4.7. CJ. 1.4.8. CJ. 1.4.9.	користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; чита са разумевањем различите врсте текстова и

	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	СЈ. 2.4.1. СЈ. 2.4.2. СЈ. 2.4.4. СЈ. 2.4.5. СЈ. 2.4.6. СЈ. 2.4.7. СЈ. 2.4.8. СЈ. 2.4.9. СЈ. 3.4.1. СЈ. 3.4.2. СЈ. 3.4.3. СЈ. 3.4.5. СЈ. 3.4.6. СЈ. 3.4.8. ВЕШТИНА РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ: СЈ. 1.1.1. СЈ. 1.1.2. СЈ. 1.1.4 СЈ. 1.1.5. СЈ. 1.1.6. СЈ. 1.1.8 СЈ. 2.1.1. СЈ. 2.1.5. СЈ. 2.1.7. СЈ. 3.1.2.	коментарише их, у складу са узрастом; разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; разликује основне одлике стиха и строфе –укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; локализује књижевна дела из обавезног школског програма; разликује етапе драмске радње; разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; разликује облике казивања (форме приповедања); идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела;

				критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; препоручи књижевно дело уз кратко образложење; упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	• Компетенциј а за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникациј а • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ.1.1.8. CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.7. CJ.1.2.8. CJ.2.1.2. CJ.2.2.5. CJ.3.2.1. CJ.3.2.3. CJ.3.2.5.	говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; користи технички и сугестивни опис у изражавању; препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу;

				пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални).

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ

2023 / 2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност

РАЗРЕД: 8.

НАСТАВНИК: Соња Ђорђевић - Јоцић

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ- ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V				
1.	ЈЕЗИК	3	9	8	3	6	4	6	5	6		15	35	50
2.	КЊИЖЕВНОСТ	8	6	7	4	5	8	7	5	6		42	14	56
3.	ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	3		1			1			1			6	6
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	2	3	2	5		2	2	5	2		4	19	23
5.	ЈЕЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА						1						1	1
УКУПНО		16	18	18	12	11	16	15	15	15		61	75	136

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	ЈЕЗИК	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем) CJ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама CJ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима	– објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму; – примени основна правила о распореду акцената;

			SJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми SJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) SJ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) SJ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика SJ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина SJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи SJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) SJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) SJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима SJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици SJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика SJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму	

			CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима	
2.	КЊИЖЕВНОСТ	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епiku и драму CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање” (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци” (ради учења, ради извршавања различитих	чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање;

			задача, ради решавања проблема); читање ради уживања SJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања SJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација SJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове SJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност SJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама SJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело SJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави	– повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;
3.		• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција	SJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи SJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста:	– уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила;

	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	• Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CJ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму	– пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеми; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишесмислених речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.

			изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) SJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу SJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам SJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) SJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) SJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама SJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове SJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи SJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више	

			њих (према датим критеријумима) SJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан SJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај SJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста SJ. 2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам SJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) SJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста	

ТЕМЕ ЗА ЧОС (8.а) Одељењски старешина: Соња Ђорђевић-Јоцић

1. Избор руководства разреда и подела задужења
2. Доношење правила понашања-пано
3. Радионица на тему толеранције
4. Ко је мој друг из клупе-социометрија
5. Како помажем другима?
6. Активности у Дечијој недељи-предлози
7. Радионица Црвеног крста
8. Анализа успеха на крају првог квартала
9. Распоред дневних активности
10. „Како провести дан, ја имам свој план“
11. Професионална оријентација – посета школама
12. Професионална оријентација-представљање занимања (родитељи)
13. Радионица на тему самопоуздања
14. Колико се познајемо?
15. Поштујемо различитости-предрасуде
16. Анализа успеха на крају другог квартала
17. Шта волим, а шта ми смета у мом одељењу-школи
18. Професионална оријентација?
19. Анализа успеха на крају првог/другог/трећег/четвртог квартала
20. Како могу помоћи свом другу (вршњачка едукација)
21. Здрава исхрана
22. Лична хигијена
23. Љубав, заљубљеност
24. Пубертет, па шта
25. Шта је емпатија и поверење?
26. Анализа успеха на крају трећег квартала?
27. Час лепих порука-имам нешто лепо да ти кажем
28. Зашто се осећам усамљено?

- 29. Комуникација између деце и одраслих
- 30. Помажем другу/ другарици
- 31. Промене у пубертету / кад је право време за заљубљивање?
- 32. Ко је мој друг из клупе-социометрија поновљена
- 33. Обележавање важних датума
- 34. Професионална оријентација
- 35. Анализа успеха на крају године
- 36. У чему сам успешан-развијање самопоштовања

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

РАЗРЕД: ПЕТИ

НАСТАВНИК: Бранко Ћурчић

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ- ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КЊИЖЕВНОСТ	6	7	8	4	4	7	7	7	8	5	46	17	63
2.	ЈЕЗИК	10	8	13	7	5	8	6	9	5	1	37	35	72
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4	7	1	5	4	4	6	3	6	3	2	41	43
4.	ОСТАЛИ ЧАСОВИ	1									1			2
УКУПНО		21	22	22	16	13	19	19	19	19	10			180

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	КЊИЖЕВНОСТ	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела – чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шалив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима

			– уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину – наведе примере личне добити од читања – напредује у стицању читалачких компетенција – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст
2.	ЈЕЗИК	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) – доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање) – правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице – говори јасно поштујући књижевнојезичку норму – течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке

Стандарди постигнућа ученика

ЈЕЗИК

Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
CJ.1.1.4. Разликује променљиве и непроменљиве речи и именује врсте речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи у фреквентним примерима (укључујући и гласовне промене у вези са облицима речи); разликује основне граматичке категорије (род, број, падеж, глаголски облик); разликује просте речи од твореница; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела.	CJ.2.1.3. Уочава евентуалне разлике између свог и књижевног начина акцентовања речи; уме да одреди место акцента у речи; има основна знања у вези са поделом речи на слоге и примењује их у растављању речи на крају реда; зна основну поделу сугласника по звучности и по месту изговора.	CJ.3.1.4. Издаја делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик) у једноставнијим примерима; зна основне разлике у грађењу личних и неличних глаголских облика; примењује књижевнојезичку норму у вези с грађењем речи.
CJ.1.1.5. Уочава синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску и комуникативну реченицу); разликује основне реченичне чланове; разликује зависне и независне предикатске реченице; именује врсте независних реченица према комуникативној функцији.	CJ.2.1.4. Одређује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије; одређује све глаголске облике (осим имперфекта); препознаје делове речи у вези с грађењем речи (префикс, творбену основу, суфикс) у једноставнијим примерима.	CJ.3.1.5. Уме да анализира различите моделе реченица које спадају у типичне школске примере; познаје врсте напоредних односа међу реченицама и реченичним члановима; познаје основна правила слагања реченичних чланова.
CJ.1.1.6. Зна значења речи, устаљених израза и фразеологизама са којима се среће у школским текстовима и свакодневној комуникацији правилно их употребљава; прави разлику између формалне и неформалне лексики и употребљава је у складу с приликом; познаје основне лексичке појаве (једнозначност и вишезначност речи) и лексичке односе (синонимију, хомонимију и антонимију).	CJ.2.1.5. Уме да анализира једноставније реченице грађене по основним моделима и проширене прилошким одредбама; уме да анализира именичке синтагме; познаје основне врсте зависних реченица.	

КЊИЖЕВНОСТ

Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
CJ.1.2.1. Познаје књижевна дела из обавезног школског програма: наводи аутора и назив његовог дела; уме да преприча основну садржину дела, да наведе основну тему и главни мотив дела и да именује његове главне ликове.	CJ.2.2.1. Књижевна дела из обавезног школског програма локализује у основне књижевне контексте (српска/светска, стара/нова, усмена/ауторска и лирска/епска/драмска књижевност) на основу њиховог одломка, парафразираног (препричаног) садржаја, догађаја, временског одређења догађаја, главних и споредних мотива, главних и споредних ликова, времена у којем је дело настало.	CJ.3.2.2. У тумачењу књижевних дела из обавезног и изборног школског програма укључује иманентне одлике (конвенције) књижевних и књижевнонаучних жанрова; разликује и на основу одломака тумачи књижевне врсте на међи (нпр. драмски спев, лирско-епске врсте); уочава елементе књижевног дела који примарно припадају научном изразу или изразу других уметности (нпр. сликарство, музика, позориште, филм) и анализира њихову улогу у сазнајној и естетској вредности књижевног дела.
CJ.1.2.2. Разликује основне типове и облике књижевног стваралаштва и то: усмену од ауторске књижевности; дело у прози од дела у стиху; прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; разликује аутора књижевноуметничког дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; разликује књижевноуметнички текст од неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје.	CJ.2.2.2. У тумачењу књижевног дела из обавезног школског програма уочава и наводи особености лирског, епског и драмског књижевног рода и разликује основне књижевне врсте којима та дела припадају; разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник, путопис, мемоаре и научно-популарне текстове.	CJ.3.2.5. Самостално одабира секундарну литературу у библиотеци; примењује основне стратегије читања које су усаглашене са читалачким задатком; уме да препоручи књижевно дело и ван школског програма, као и да образложи зашто му се дело допада (нпр. да истакне занимљиве ликове у приповеци, маштовит свет романа, необичне песничке слике или игру речи у поезији, комичне ситуације у драмском тексту итд.); исказује љубав и поштовање за књижевност и вредности националне културе и културе других народа.

CJ.1.2.3. Уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; приповедање у 1. и приповедање у 3. лицу; описивање, врсте описа; монолог и дијалог; основни облици језичко-стилских изражајних средстава¹; облици стиха, облици строфе (дистих, терцет и катрен); уочава риму и разликује везан и слободан стих.	CJ.2.2.3. У тумачењу књижевног дела на основу примера препознаје и књижевнотеоријски именује следеће елементе књижевне структуре: ретроспективно и хронолошко приповедање; фабулу и сиже; унутрашњи монолог; врсте карактеризације према основним особинама лика (физичка, психолошка, језичка, друштвена и етичка); именује и анализира улогу језичко-стилских изражајних средстава у једноставнијим примерима у књижевном делу; разликује парну, укрштену и обгрљену риму.	
CJ.1.2.4. Анализира издвојен проблем, идеју или поруку у краћем једноставнијем књижевном тексту из обавезног школског програма и уме да га аргументује примарним текстом.	CJ.2.2.4. Анализира издвојен проблем, идеју или поруку у дужем једноставнијем књижевном тексту из обавезног школског програма и уме да аргументује своје ставове на основу примарног текста и секундарне литературе (у читанци); прави разлику између парафразе (препричавања) и анализе дела.	
CJ.1.2.5. Редовно чита књижевна дела из обавезног школског програма, стичући читалачке навике; исказује свој естетски доживљај књижевног дела.	CJ.2.2.5. Примењује стратегије читања примерене типичним жанровима; радо посећује библиотеке и самостално одабира дела за читање из опуса књижевности за децу; уме да води дневник о прочитаним књигама.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА		

¹Епитет, стални епитет, поређење, метафора, персонификација, ономатопеја, апострофа, хипербола, контраст, словенска антитеза и градација.

Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
CJ.1.3.1. Има изграђену основну културу комуникације (културу сопственог изражавања, као и слушања и поштовања туђег мишљења); говори јасно поштујући књижевнојезичку норму; течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове; препричава краћи једноставнији неуметнички текст без сажимања или са сажимањем; с пажњом и разумевањем слуша једноставније излагање (нпр. предавање) с темом из језика, књижевности и културе и уме да хвата краће белешке.	CJ.2.3.1. Уме да формулише своје мишљење и да га јавно исказе служећи се књижевним језиком; изражајно чита и казује једноставније књижевноуметничке текстове; препричава дужи једноставнији неуметнички текст без сажимања или са сажимањем; с пажњом и разумевањем слуша излагање (нпр. предавање) средње тежине с темом из језика, књижевности и културе и уме да хвата краће белешке.	CJ.3.3.1. У званичним ситуацијама говори о једноставнијим темама из области језика, књижевности и културе користећи се коректним језичким изразом; изражајно чита и казује књижевноуметничке текстове средње сложености; препричава неуметнички текст средње сложености без сажимања или са сажимањем; говори уз презентацију; критички слуша излагање из области језика, књижевности и културе (прилагођено узрасту ученика).
CJ.1.3.2. Саставља говорени или писани текст једноставне структуре служећи се описом, приповедањем и излагањем (имајући на уму публику којој се обраћа); саставља једноставан говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и о темама из свакодневног живота и света маште; саставља писмо и попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у свакодневном животу.	CJ.2.3.2. Саставља сложенији говорени или писани текст служећи се описом, приповедањем и излагањем, у складу са задатом темом; саставља кохерентан говорени или писани текст поводом тумачења једноставнијег књижевног дела.	CJ.3.3.2. Саставља једноставнији говорени или писани аргументативни текст; саставља целовит говорени или писани текст поводом тумачења књижевног дела добро распоређујући основне и додатне информације и наводећи примере; пише саставе у којима приказује стварна или измишљена искуства, ликове или догађаје.
CJ.1.3.3. Користи оба писма, дајући предност ћирилици; саставља разумљиву, граматички исправну реченицу; примењује правописну норму у једноставним примерима и уме да се служи школским издањем Правописа; у писању издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста); исправља уочене грешке у тексту.	CJ.2.3.3. Пише јасним реченицама; примењује правописна правила у сложенијим примерима; уме у писању да издвоји наслове и поднасловe; исправља текст, по потреби: мења план, преуређује садржај или покушава сасвим нов приступ.	CJ.3.3.3. Доследно примењује правописну норму (из сваке правописне области предвиђене обавезним школским програмом); саставља текст у којем тема, композиција, садржај и стил одговарају задатку, сврси и читалачкој публици којој је текст намењен.

CJ.1.3.4. Чита краће једноставније текстове (књижевноуметничке текстове, стручне и научнопопуларне текстове из области науке о језику и књижевности, текстове из медија) у различите сврхе (информисање, учење, лични развој, естетски доживљај, забава...); парафразира их; примењује основне стратегије читања (летимично читање, читање с оловком у руци).	CJ.2.3.5. Разуме дужи једноставнији књижевни и неуметнички текст: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више текстова.	CJ.3.3.5. Разуме књижевни и неуметнички текст средње сложености: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више текстова.
CJ.1.3.5. Разуме краћи једноставнији књижевни и неуметнички текст: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више краћих једноставнијих текстова.	CJ.2.3.6. Критички промишља дужи једноставнији књижевни и неуметнички текст (нпр. да ли је текст сликовит, да ли упућује на друге, сличне текстове, да ли је поступак јунака мотивисан, да ли се реченице и пасуси логично надовезују у неуметничком тексту) и то образлаже.	
CJ.1.3.6. Критички промишља краћи једноставнији књижевни и неуметнички текст (нпр. износи свој став: да ли му се текст допада, да ли му је занимљив/необичан; да ли му причињава тешкоће приликом читања; да ли је довољно информативан за учење одређене области језика и књижевности и сл.) и то образлаже.		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК					ШКОЛА: Основна школа 22. октобар
ШКОЛСКА ГОДИНА: 2023/24.					НАСТАВНИ ПЕРИОД: ПРВО и ДРУГО ПОЛУГОДИШТЕ
РАЗРЕД: ПРВИ					НАСТАВНИК: Бранко Ђурчић
НАСТ. ОБЛ.	Основни садржаји тематских области:	ТИП ЧАСА			ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
		Обрада	Увјежбавање	Вежбање и утемељивање	
ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ, ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	I Лично представљање: основне информације о себи– име и презиме, адреса	2	3	4	<u>ПРОГРАМ Б</u> ЈЕЗИК: – разуме и вербално користи предвиђени лексички фонд; – именује бића и предмете из блиског окружења и припише им типичне особине; – исказе радњу која се дешава у моменту говорења; – састави реченице са правим објектом; – исказе основне просторне односе; КЊИЖЕВНОСТ: – разуме кратке песме и одабране одломке прозних текстова уз помоћ разноврсних наставних средстава; – напамет казује песме и пригодне кратке дијалоге из одабраних прозних текстова; – илуструје текст који му је прочитан, истичући неке од мотива (уз помоћ аудио и визуелних средстава); – уочава мелодију речи које се римују; – повезује илустрације уз текст или пригодни анимирани филм са текстом који слуша; ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА: – разуме једноставна питања која се односе на личну идентификацију и идентификацију предмета и особа из непосредног окружења; – представи себе и особе из свог окружења и тражи исте информације од саговорника; – користи основне изразе за поздрављање и захваљивање у складу са ситуацијом; – учествује у кратком дијалогу са вршњацима и породицом на познату тему.
	II Породица и људи у окружењу: чланови уже породице	2	3	3	
	III Живот у кући: кућа/стан, просторије, намештај, двориште, рођендан	3	3	3	
	IV Храна и пиће: основне намирнице	2	1	2	
	V Одећа и обућа: основни одевни предмети и обућа	1	1	2	
	VI Образовање: просторије у школи (учионица), школски намештај, школски прибор	2	3	3	
	VII Природа: доба дана, биљке и животиње (типични представници)	1	3	3	

	VIII Спорт и игре: игра и играчке	1	1	2
	IX Насеља, саобраћај и јавни објекти: село и град	1	1	3
	X Нетематизована лексика: дани у недељи, бројеви до 10, основне боје, личне заменице, показне заменице, предлози, везници, прилози, упитне речи, речце	2	2	4
	XI Комуникативни модели: поздрављање, представљање	1	1	3
УКУПНО:		18	22	32
СВЕГА:		72		

Месечни табеларни преглед глобалног плана

МЕСЕЦИ																												УКУПНО		
СЕПТЕМБАР			ОКТОБАР			НОВЕМБАР			ДЕЦЕМБАР			ЈАНУАР			ФЕБРУАР			МАРТ			АПРИЛ			МАЈ			ЈУН			
Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада	Увјобавање	Вежбање и утемељивање	Обрада		Увјобавање	Вежбање и утемељивање
2	3	3	3	3	3	2	2	4	2	2	3	1	2	3	2	2	2	2	3	3	2	2	4	2	1	5	-		2	2

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

Школа/Место	Основна школа 22. октобар Бачки Моноштор	Према плану и програму објављеном у „Службеном гласнику-Просветном гласнику РС“ , бр. 15, година LXVII	
Наставник	Бранко Ђурчић	Циљ наставе	Циљ наставе и учења српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.
Предмет	Српски као нематерњи језик (Б програм)		
Фонд часова	Недељни: 3 Годишњи: 108		
Разред/одељење	5. разред		

Редни бр. теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације				Број часова за				Број часова по теми	Међупредметне компетенције	Стандарди постигнућа
		I септембар/ октобар	II новембар/ децембар	III јануар/фебруар/ март	IV април/мај/јун	Обраду	Утврђивање	Понављање	Проверу			
1.	ЈЕЗИК	Конгруенција атрибута и именице Личне заменице у функцији правог и неправог објекта	Компаратив и суперлатив придева и прилога Творба прилога од придева	Прилошке одредбе за место Присвојни придеви Именице у инструменталу (средство/друштво)	Творба именица којима се означавају називи спортиста Прилошке одредбе за узрок	12	11	1	4	28	Компетенција за учење Естетичка компетенција	СН.2.1.3. СН.2.1.4. СН.3.1.1.
2.	КЊИЖЕВНОСТ	Игор Коларов: „Аги и Ема“ Бранислав Нушић: „Српски језик“ Душан Радовић: „Тужна песма“	Душан Радовић: „Капетан Џон Пиплфокс“ Народна прича: „Еро и кадија“ Јованка Јоргачевић: „Ценовник“	Мирослав Антић: „Шашава песма“ Народне обичајне песме Никола Тесла: „Моји Изуми“	Бранислав Нушић: „Хајдуци“ Зоран Поповић: „Музика“ Недељко Поподић: „Једва чекам јули“	18	15	/	2	35	Комуникација Рад са подацима и информацијама Решавање проблема	СН.2.2.1. СН.2.2.2. СН.2.2.3. СН.3.2.1. СН.3.2.2. СН.3.2.3.
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Лично представљање Породица Образовање Ком. модел: захтев	Храна и пиће Куповина Ком. модел: молба, жеља, давање и тражење информација	Одећа и обућа Живот у кући Време Насеља и саобраћај Ком. модел: допадање и недопадање	Природа Здравље Спорт и игре Ком. модел: прихватање и неприхватање позива	23	19	/	3	45	Сарадња Дигитална компетенција	СН.2.3.2. СН.2.3.3. СН.2.3.4. СН.2.3.5. СН.2.3.6. СН.3.3.2.
УКУПНО ЧАСОВА						53	45	1	9	108		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ					
Школа/Место	Основна школа 22. октобар Бачки Моноштор		Према плану и програму објављеном у „Службеном гласнику-Просветном гласнику РС“ , бр. 15, година LXVII		
Наставник	Бранко Ђурчић		Циљ наставе	Циљ учења српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.	
Предмет	Српски као нематерњи језик (Б програм)				
Фонд часова	Недељни: 3	Годишњи: 108			
Разред/одељење	7. разред				

Редни бр. теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације				Број часова за						Број часова по теми
		I	II	III	IV	Обраду	Увежбавање	Утврђивање	Понављање	Проверу	Систематизац.	
		септембар/ октобар	новембар/ децембар	јануар/ фебруар/ март	април/ мај/ јун							
1.	ЈЕЗИК	Етници (у окружењу); Творба перфективних глагола фреквентним префиксима: у-, о-, на-, по-, из-, про-, с(а)-, по-, до-, за-, у-, од-, пре-;	Творба именица за означавање места (простора и просторија) на којем се врши радња изведених суфиксима -иште/-лиште, -оница	Деминутиви именица изведени суфиксима -ица, -ич/-чић, -це; Збирне именице изведене суфиксом -је;	Творба имперфективних глагола суфиксима: -а, -ава/-ева, -ива/-ија;	6	6	3	2	4	1	22
2.	КЊИЖЕВНОСТ	Слободан Станишић: Волео сам школу и у школи; Народна песма: Диоба Јакшића (одломак); Народна љубавна песма, "Риба и дјевојка"	Воја Царић, "Путопис" (одломак); Мирослав Антић, "Плава звезда"	Доситеј Обрадовић, "Лав и лисица"; Народна прича, "У цара Тројана козје уши"; Бранислав Нушић, "Час географије"; Бранко Ђопић, "Изокренута прича"; Иво Андрић, "Мостови" (одломак)	Душан Радовић, "Зашто људи раде"; Љубивоје Ршумовић, "Домовина се брани лепотом"; Алек Марјано, "На крају крајева дође и крај школске године"; Загонетке и пословице	28	12	2	/	4	/	46
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Све о мени...; Породица и пријатељи; Ораганизуј своје време	Одећа и обућа - одевање и обување, облачење; Лични кутак за посебан тренутак; Храна и пиће	Здравље је наше највеће богатство; Пријатне и непријатне ситуације; Знање је важно - у знању је моћ!; Спортом до спортског успеха и здравља	Градитељи граде, а људи се диве...; Куповина; Природа и временске прилике; Медији, уметност, култура	14	15	5	1	4	1	40
УКУПНО ЧАСОВА						48	33	10	3	12	2	108

Р.БР.	/ТЕМА/	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ЈЕЗИК	- компетенција за целоживотно учење; - вештина комуникације;	СН.2.1.1. СН.2.1.2. СН.2.1.3. СН.2.1.4. СН.2.1.5. СН.3.1.1.	- разуме и користи предвиђени лексички фонд; - разуме и користи граматичку материју усвајану у претходним разредима; - користи нове граматичке моделе и лексичке јединице у функцији одредби и допуна; - саставља синтагме с конгруентним атрибутом у новим граматичким моделима;
2.	КЊИЖЕВНОСТ	- рад са подацима и информацијама; - дигитална компетенција; - решавање проблема; - вештина сарадње;	СН.2.2.1. СН.2.2.2. СН.2.2.3. СН.2.2.4. СН.3.2.1. СН.3.2.2. СН.3.2.3.	- савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; - искаже сопствени доживљај књижевног дела; - одреди тему, главни мотив, време и место дешавања радње; - разуме односе међу ликовима у тексту; - драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; - уочи кључне појединости у песми; - објасни/каже зашто му се неко књижевно дело свиђа или не; - препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	- вештина за живот у демократском друштву; - брига за здравље; - еколошка компетенција; - естетска компетенција.	СН.2.3.1. СН.2.3.2. СН.2.3.3. СН.2.3.4. СН.2.3.5. СН.2.3.6. СН.3.3.1. СН.3.3.2. СН.3.3.3.	- разуме уобичајене информације у вези са свакодневним животним потребама и активностима; - разуме суштину кратког континуираног говореног и писаног текста (до 10 реченица) са познатом лексичком и граматичком структуром изговореног разговетно спорим темпом; - усмено или писмено продукује краћи текст (око 5 реченица), исприча догађај, да налоге или саопшти своје намере, жеље и потребе; - чита споријим темпом краће текстове, писане ћирилицом или латиницом који садрже познату граматичку структуру и лексику; - на основу познатог текста изводи једноставне закључке; - пише кратке и једноставне текстове у вези са предвиђеним темама и садржајима.

ТЕМЕ ЗА ЧОС

5.a

Бранко Ђурчић

1. Радионица: Погоди како се осећам
2. Избор руководства разреда и подела задужења
3. Правила понашања
4. Ко је мој друг из клупе
5. Како помажем другима
6. Активности у Дечијој недељи, предлози
7. Радионица на тему толеранције
8. Навике у учењу
9. Распоред дневних активности
10. Технике успешног учења
11. Правилно коришћење уџбеника
12. Представљање занимања, професионална оријентација
13. Радионица на тему самопоуздања
14. Ненасилна комуникација
15. Поштујемо различитости
16. Радионица за развој самоконтроле
17. Шта волим, а шта ми смета у мом одељењу (школи)
18. Шта бих волео да будем кад порастем
19. Анализа успеха на крају другог квартала
20. Како могу помоћи свом другару (вршњачка едукација)
21. Здрава исхрана

22. Лична хигијена
23. Љубав, заљубљеност
24. Пубертет, па шта
25. Шта је емпатија и поверење
26. Шта значи бити добар друг?
27. Час лепих порука
28. Другарство, пријатељство
29. Комуникација између деце и одраслих
30. Шта је родно засновано насиље
31. Рани бракови - превенција
32. Ко је мој друг из клупе - социометрија поновљена
33. Обележавање важних датума
34. Догађаји са распуста
35. Како се осећам на крају петог разреда
36. У чему сам успешан - развијање самопоштовања

GODIŠNJI PLAN RADA ZA HRVATSKI JEZIK – 5. razred

PREDMETNO (NASTAVNO) PODRUČJE		IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	UKUPAN BROJ SATI	
		mjesečni broj sati po sastavnicama predmeta											
JEZIK		8	7	6	5	6	9	8	7	9	2	67	
KNJIŽEVNOST		4	5	5	3	3	5	5	3	5	5	43	62
LEKTIRA		3	2	2	2	2	2	2	2	2	0	19	
JEZIČNO IZRAŽAVANJE	U	1	1	0	1	1	0	1	0	0	2	7	22
	P	1	2	4	1	1	1	3	0	2	0	15	
MEDIJSKA KULTURA		0	3	2	2	0	2	0	3	2	0	14	
OSTALO		3	1	1	1	0	1	1	0	0	2	10	
MJESEČNI BROJ SATI		20	21	20	15	13	20	20	15	20	11	175	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA A – obradba/interpretacija B – ponavljanje, vježbavanje, usustavljivanje C – provjera znanja, analiza provjere D – ostalo	POVEZNICE NOK – MT – međupredmetna tema ZO – zdravstveni odgoj GO – građanski odgoj UK – unutarpredmetna korelacija
RUJAN 20	HRVATSKI JEZIK 3	Mjerila vrednovanja Igra upoznavanja, Uvod u nastavni predmet Hrvatski jezik Mjesečni projekti – uvod	D-1 D-1 D-1	GO – ljudskopravne kompetencije (ljudska prava, slobode i odgovornosti u sklopu razreda, škole)
	JEZIK Hrvatski jezik 8	Nastavni sadržaji četvrtoga razreda Početna provjera znanja Hrvatski jezik – prošlost i sadašnjost Hrvatski jezik i dvojezičnost Hrvatski jezik	B-2 C-2 A-1 A-1 B-1, C-1	Teme jezika povezuju se uz Europski dan jezika (26. 9.) GO – <i>Jezici su mostovi među ljudima, Moja kućica, moja slobodica</i> – kulturološke kompetencije (razvoj osobnog, zavičajnog, većinskog i manjinskih nacionalnih identiteta te domovinskog identiteta)
	KNJIŽEVNOST Lijepa naša 4+2+1	Lektira – uvodni sat Antun Mihanović, <i>Horvatska domovina</i> (himna, epitet) Književni rodovi – Mladen Kušec, <i>Pozdrav</i> ; Ephraim Kishon, <i>Šuti i plivaj</i> ; Stjepan Lice, <i>Lijek za srce</i> (lirika, epika, drama) Lektira	D-1 A-2 A-2 A-2	GO – kulturološke kompetencije (hrvatski domovinski identitet)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Pisana ili govorna vježba Slušanje i interpretativno čitanje književnih tekstova (usmeno izražavanje)	B-1 A-1	UK – jez. izraž. i književnost – obrada književnih rodova i slušanje i čitanje književnih tekstova
	MEDIJSKA KULTURA	-	-	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
LISTOPAD 21	HRVATSKI JEZIK 1	Mjesečni projekt – prezentacija projekta <i>Priča jesenskog šesira</i>	D-1	U nenastavno vrijeme moguće je ostvariti projekt <i>Učiti kako učiti</i> NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> GO – društvene kompetencije (komunikacijske vještine) ZO – <i>Učiti kako učiti</i> – (tehnike učenja)
	JEZIK Nepromjenjive vrste riječi 7	Jednoznačnost i višeznačnost riječi Promjenjive i nepromjenjive riječi Prilozi Prijedlozi Prilozi i prijedlozi Veznici	A-1 A-2 A-1 A-1 B-1 A-1	UK – jezik – književnost – Jednoznačnost i višeznačnost riječi i Z. Kolarić-Kišur, <i>Riječi</i> ZO – <i>Što je jestivo u prirodi</i> – (izvori hrane u prirodi) GO – <i>Požuri polako, Dobro došli!</i> – društvene komp.
	KNJIŽEVNOST Riječi grube, riječi tople 5+2	Zlata Kolarić-Kišur, <i>Riječi</i> (književnost, lirski pjesma) Darko Macan, <i>Nove tenisice</i> (karakterizacija lika postupcima) Dobriša Cesarić, <i>Jesen</i> (tema, motiv, stih prema broju slogova) Miro Gavran, <i>Bicikl moj jedini</i> (pripovijedanje) Ivan Kušan, <i>Koko u Parizu</i> (književna vrsta, pustolovni roman) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-1 A-1 A-2/C-1, A-1	Teme se povezuju uz Međunarodni dan djeteta (7. 10.), Međunarodni dan nenasilja (2.10.) UK – književnost – jezik
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 3	Subjektivno i objektivno iznošenje događaja (usmeno i pisano izražavanje) Pripovijedanje u prvoj i trećoj osobi (pisano izražavanje)	A-2 A-1	UK – jez. izražavanje – književnost (pripovijedanje u prvoj i trećoj osobi, subjektivno i objektivno pripovijedanje)
	MEDIJSKA KULTURA 3	Mediji Tisak (tiskani mediji)	A-1 A-2	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
STUDENI 20	HRVATSKI JEZIK 1	Mjesečni projekt – prezentacija projekta <i>Moje važne stvari</i>	D-1	NOK – MT – <i>Poduzetništvo</i> (samostalnost, samopouzdanje, <i>IKT</i> (stvaranje i prikazivanje vlastitih ideja i materijala)
	JEZIK Nepromjenjive vrste riječi 6	Usklici i čestice Veznici, usklici, čestice Nepromjenjive vrste riječi Nepromjenjive vrste riječi	A-1 B-1 B-2 C-2	UK – jezik i jez. izražavanje GO – <i>Prizor za pamćenje, mir na dlanu</i> – ekološke kompetencije (zdravi okoliš)
	KNJIŽEVNOST Važne stvari 5+2	Roald Dahl, <i>Charlie i tvornica čokolade</i> (pripovjedač u trećoj osobi) Grigor Vitez, <i>Ptičja pjevanka</i> (onomatopeja) Ivan Cankar, <i>Zastidio se majke</i> (fabula, dijelovi fabule) Ephraim Kishon, <i>Šuti i plivaj</i> (proza) Nastavni sadržaji književnosti Lektira (poglavlje)	A-1 A-1 A-1 A-1 B-1 A-2	Teme se povezuju uz Svjetski dan ljubaznosti (13. 11.), Međunarodni dan snošljivosti (16. 11.), Svjetski dan prevencije zlostavljanja djece (24. 11.) GO – ljudskopravne kompetencije (suzbijanje društvene isključenosti)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 4	Rečenični znakovi/Pisanje i izgovor prijedloga, priloga, veznika, čestica, usklika (pisano izražavanje) Prva školska zadaća (pisano izražavanje)	B-1 D-3	UK – jez. izražavanje i jezik
	MEDIJSKA KULTURA 2	Filmski rodovi	A-2	UK – R. Dahl, Charlie i tvornica čokolade i filmski rodovi

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
PROSINAC 15	HRVATSKI JEZIK 1	Analiza postignuća na kraju prvog polugodišta Mjesečni projekt – <i>Božićni sajam</i> (organizira se u nenastavno vrijeme)	D-1	NOK – MT – <i>Poduzetništvo</i> (planirati svoj rad i ostvarivati planove)
	JEZIK Predikat i subjekt 5	Predikat Subjekt Predikat i subjekt Predikat i subjekt	A-1 A-1 B-1 C-2	NOK – MT – <i>Pjevaj mi, pjevaj, sokole</i> – zaštita okoliša GO – <i>Tko se kiti tuđim perjem</i> – autorska prava
	KNJIŽEVNOST Sveta noć 3+2	Narodna pjesma, <i>Radujte se narodi, Narodi nam se</i> (<i>suprotnost</i>) Stjepan Lice, <i>Lijek za srce</i> (<i>dijalog, monolog,</i> <i>didaskalije</i>) Nastavni sadržaji književnosti – lirska pjesma Lektira	A-1 A-1 C-1 A-2	Teme se povezuju uz Badnjak i Božić (24. i 25. 12.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Subjektivno i objektivno opisivanje osobe (usmeno i pisano izražavanje)	A-1, B-1	UK – jez. izražavanje – MK – opis Scrata/Manfreda ili Sida, likova iz animiranog filma <i>Ledeno doba</i>
	MEDIJSKA KULTURA 2	Animirani film C. Wedge, C. Saldanha, <i>Ledeno doba</i>	A-1 A-1	UK – MK – jez. izražavanje

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
SIJEČANJ 13	JEZIK Sklonidba imenica 6	Imenice (rod i broj imenice, vrste imenica) Sklonidba imenica Nominativ Genitiv i akuzativ Nominativ, genitiv, akuzativ Dativ i lokativ	B-1 A-1 A-1 A-1 B-1 A-1	UK – jezik – jez. izražavanje – <i>Sve teče i sve se mijenja</i> GO – <i>Odijelo (ne) čini čovjeka</i> – društvene kompetencije (komunikacijske vještine, timski rad); <i>Čipkokaz</i> – kulturološke kompetencije (nacionalni identitet)
	KNJIŽEVNOST Toplina duše 3+2	Ivan Goran Kovačić, <i>Pada snijeg, pada snijeg</i> Ezop, <i>Gavran i lisica, Lisica i roda</i> (preneseno značenje) Drago Britvić, <i>Tvoja zemlja</i> (domoljubna pjesma) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-2	Pjesma Drage Britvića povezuje se uz Dan međunarodnog priznanja RH (15. 1.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Stvaralačko prepričavanje (usmeno i pisano izražavanje)	A-1, B-1	UK – jez. izražavanje – jezik – <i>Sve teče i sve se mijenja</i>
	MEDIJSKA KULTURA	-	-	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
VELJAČA 20	HRVATSKI JEZIK 1	Mjesečni projekt – prezentacija mjesečnog projekta – <i>Monolog književnoga lika</i>	D-1	NOK – MT – <i>Osobni i socijalni razvoj</i> (samopuzdanje, sigurnost u sebe) GO – društvene kompetencije (komunikacijske vještine)
	JEZIK Sklonidba imenica 9	Padeži (nominativ, genitiv, akuzativ, dativ, lokativ) Vokativ Instrumental Padeži (vokativ, instrumental) Sklonidba imenica Sklonidba imenica	B-2 A-1 A-1 B-1 B-2 C-2	GO – <i>Lijepom našom</i> – kulturološke kompetencije (razvoj osobnog, zavičajnog, većinskog i manjinskih nacionalnih identiteta te domovinskog identiteta)
	KNJIŽEVNOST Ah, ta ljubav 5+2	Tito Bilopavlović, <i>Ah, ta ljubav</i> (ljubavna lirski pjesma) I. Bashevis Singer, <i>Ole i Trufa</i> (osnovna misao) Zvonimir Golob, <i>Prva ljubav</i> Nada Iveljić, <i>Televizijsko dijete</i> (događaj, radnja) Sanja Polak, <i>U životu je važno imati pet</i> (pripovjedač u prvoj osobi) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-1 A-2/C-1, A-1	Teme se povezuju uz Valentinovo (14. 2.) NOK – MT – <i>Zdravlje, sigurnost</i> – zdrav način života ZO – <i>Uloga i pritisak medija</i>
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 1	Slušanje, pisanje i izgovor riječi s provedenim glasovnim promjenama (pisano izražavanje)	A-1	UK – jez. izražavanje – jezik
	MEDIJSKA KULTURA 2	Dušan Vukotić, <i>Igra</i>	A-2	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
OŽUJAK 20	HRVATSKI JEZIK 1	Mjesečni projekt – prezentacija projekta <i>Lutkarska bajka</i>	D-1	NOK – MT – <i>Poduzetništvo</i> (planirati svoj rad i ostvarivati planove)
	JEZIK Pridjevi 8	Pridjevi, vrste pridjeva – uvodni sat Određeni i neodređeni oblik pridjeva Sklonidba pridjeva Stupnjevanje pridjeva Sklonidba i stupnjevanje pridjeva Pridjevi Pridjevi	A-1 A-1 A-1 A-1 B-1 B-1 C-2	NOK – MT – <i>Maslina je neobrana</i> – Osobni i socijalni razvoj (vlastiti identitet) GO – kulturološke kompetencije (nacionalni identitet) Od 11. – 17. 3. obilježavaju se Dani hrvatskoga jezika
	KNJIŽEVNOST Čarolija 5+2	Vladimir Nazor, <i>Halugica</i> (pripovijedanje, opisivanje, dijalog) Astrid Lindgren, <i>Pipi kreće u školu</i> (karakterizacija lika govorom) Stanislav Femenić, <i>Čarolija latice</i> (personifikacija) A. S. Puškin, <i>Bajka o ribaru i ribici</i> Nastavni sadržaji književnosti Lektira	A-1 A-1 A-1 A-1 B-1 A-2	Teme se vežu uz Svjetski dan sreće, Svjetski dan pripovijedanja (20. 3.), Svjetski dan pjesništva (21. 3.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 4	Izgovor i pisanje riječi s glasovima <i>ije/je</i> (umanjenice i komparativi) – (usmeno i pisano izražavanje) Druga školska zadaća (pisano izražavanje)	A-1 D-3	UK – jez. izražavanje – jezik
	MEDIJSKA KULTURA	-		

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
TRAVANJ 15	JEZIK Brojevi, zamjenice, glagoli 7	Brojevi Zamjenice Glagoli Brojevi, zamjenice, glagoli Brojevi, zamjenice, glagoli	A-1 A-1 A-1 B-2 C-2	GO – <i>Rekla-kazala</i> – društvene kompetencije (upravljanje emocijama)
	KNJIŽEVNOST Šapat prirode 3+2	Basho, Ivančan, Devide, <i>Haiku (haiku)</i> Vladimir Vidrić, <i>Pejzaž prvi</i> Dragutin Tadijanović, <i>Visoka žuta žita</i> Lektira	A-1 A-1 A-1 A-2	Teme se povezuju uz Međunarodni dan dječje knjige (2. 4.), Uskrs (5.4.), Dan planeta Zemlje (22. 4.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE -	-	-	-
	MEDIJSKA KULTURA 3	Kazalište Nastavni sadržaji petoga razreda	A-2 B-1	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
SVIBANJ 20	JEZIK Veliko početno slovo, Nastavni sadržaji petoga razreda 9	Veliko početno slovo u nazivima kontinenata, država, zemalja, naroda i naseljenih mjesta Promjenjive i nepromjenjive riječi Sklonidba imenica Nastavni sadržaji petoga razreda Godišnja provjera znanja	A-1, C-1 B-2 B-1 B-2 C-2	GO – <i>Put u nedogled</i> – kulturološke kompetencije (nacionalni identitet) UK – jezik – jez. izražavanje NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama
	KNJIŽEVNOST Dijete i obitelj 5+2	Božidar Prosenjak, <i>Obitelj</i> (slobodni stih) Konvencija o pravima djeteta Mladen Bjažić, <i>Tata nema vremena</i> (vezani stih) Zlatko Krilić, <i>Mene nitko ne voli</i> Nastavni sadržaji književnosti – peti razred Lektira	A-1 A-1 A-1 A-1 B-1 A-2	Teme se povezuju uz Majčin dan (10. 5.), Međunarodni dan obitelji (15. 5.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Pisanje velikoga početnog slova (pisano izražavanje)	A-1, B-1	UK – jez. izražavanje – jezik
	MEDIJSKA KULTURA 2	Godišnja provjera znanja – medijska kultura	C-2	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/ NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE OSTVARENO
LIPANJ 11	HRVATSKI JEZIK 2	Analiza postignuća na kraju petoga razreda (samovrednovanje), zaključivanje ocjena Zaključivanje ocjena	D-1 D-1	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – pozitivan stav prema stjecanju znanja i učenju općenito
	JEZIK Nastavni sadržaji petoga razreda – jezik 2	Nastavni sadržaji petoga razreda – neformalne igre	B-2	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – tehnike i strategije učenja
	KNJIŽEVNOST Nastavni sadržaji petoga razreda – književnost 5	Italo Calvino, <i>Košulja sretnog čovjeka</i> Nastavni sadržaji književnosti Godišnja provjera znanja	A-1 B-2 C-2	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Slušanje književnih i neknjiževnih tekstova (usmeno izražavanje) Nastavni sadržaji jezičnoga izražavanja	D-1 B-1	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama
	MEDIJSKA KULTURA	-	-	

OKVIRNI RASPORED PISANIH PROVJERA ZNANJA

NAZIV PISANE PROVJERE/PODRUČJE PREDMETA	NADNEVAK	SADRŽAJ PISANE PROVJERE – KLJUČNI POJMOVI
PRVO POLUGODIŠTE		
Početna provjera znanja – jezik	11. – 15. 9. 2017.	imenice • opće i vlastite imenice • broj imenica (jednina i množina) • rod imenica (muški, ženski i srednji) • glagoli • prošla, sadašnja i buduća glagolska radnja • pridjevi • opisni i posvojni pridjevi • izjavna, upitna i usklična rečenica • jesne i niječne rečenice • veliko početno slovo • pisanje ije/je/e/i/č/ć/đ/dž
Hrvatski jezik – jezik	25. – 29. 9. 2017.	hrvatski standardni jezik • hrvatska abeceda • uloga hrvatskoga književnoga jezika u nacionalnoj kulturnoj i javnoj djelatnosti • hrvatska narječja • materinski jezik • drugi jezik • razgovorni jezik • dvojezičnost • službeni jezik • manjinski jezik • simboli države (zastava, grb i himna) • naziv himne Republike Hrvatske • autor stihova himne • vrijeme nastanka himne • stihovi himne
Pisana provjera pročitane lektire – književnost	27. – 29. 10. 2017.	Ivan Kušan, Koko u Parizu, provjera razumijevanja sadržaja pročitane knjige
Nepromjenjive vrste riječi – jezik	20. – 24. 11. 2017.	promjenjive riječi • osnova riječi • nastavak • nepromjenjive riječi • prilozi • mjesni prilozi • vremenski prilozi • načinski prilozi • prijedlozi • prijedlog s(sa) • prijedlog k(ka) • veznici • usklici • čestice
Prva školska zadaća – jezično izražavanje	13. – 17. 11. 2017.	pisani sastavak na zadanu temu i zadani broj riječi, ocjenjuje se pravopis, stil i sadržaj
Predikat i subjekt – jezik	13. – 15. 12. 2017.	predikat • glagolski predikat • predikat izrečen u bilo kojem vremenu (prošlom, sadašnjem, budućem) • subjekt • izrečeni

		subjekt • neizrečeni subjekt • više subjekata • rečenica s neizrečenim subjektom • rečenica s izrečenim subjektom • rečenica s više subjekata
Lirska pjesma – književnost	18. – 19. 12. 2017.	preneseno značenje • pjesnička slika (vidna i slušna) • lirska pjesma • motiv • vezani stih • slobodni stih • naziv stiha prema broju slogova • onomatopeja • kontrast • epitet • usporedba • personifikacija • domoljubna pjesma • pejosažna pjesma • ljubavna pjesma • himna • haiku
DRUGO POLUGODIŠTE		
Sklonidba imenica – jezik	19. – 22. 2. 2018.	sklonidba (deklinacija) • nazivi padeža • padežna pitanja • proširena padežna pitanja • značenje padeža u rečenici • nominativ • akuzativ • genitiv • dativ • lokativ • instrumental • vokativ • uporaba padeža uz odgovarajuće prijedloge • riječi u kojima se provode glasovne promjene (pravilno pisanje)
Pisana provjera pročitane lektire – književnost	26. – 28. 2. 2018.	Ferenc Molnar, Junaci Pavlove ulice, provjera razumijevanja sadržaja pročitane knjige
Pridjevi – jezik	22. – 26. 3. 2018.	pridjevi • opisni pridjevi • posvojni pridjevi • pridjevi izvedeni od vlastitih imena • određeni i neodređeni oblik pridjeva u nominativu • sklonidba pridjeva • sklonidba neodređenih pridjeva (imenička) • sklonidba određenih pridjeva (pridjevna) • stupnjevanje (komparacija) • stupnjevi • pozitiv • komparativ • superlativ • tvorba komparativa dodavanjem nastavka -iji • tvorba superlativa • kraćenje skupa ije u komparativu i superlativu
Proza – književnost	12. – 16. 3. 2018.	pripovijedanje • događaj ili radnja • osnovna misao • proza • fabula • dijelovi fabule • poglavlje • pripovjedač u prvoj osobi • pripovjedač u trećoj osobi • pripovijedanje • opisivanje • dijalog • karakterizacija lika govorom • karakterizacija lika postupcima

Druga školska zadaća – jezično izražavanje	16. – 20. 4. 2018.	pisani sastavak na zadanu temu i zadani broj riječi, ocjenjuje se pravopis, stil i sadržaj
Brojevi, zamjenice, glagoli – jezik	26. – 30. 4. 2018.	glagoli • glagolska vremena (prošlo, sadašnje i buduće) • sprezanje (konjugacija) • glagolska osoba • glagolski broj • glagoli kretanja • glagoli govorenja • zamjenice • govornik • sugovornik • negovornik • brojevi • glavni brojevi • redni brojevi • sklonidba rednih brojeva • pisanje čestice put uz glavne brojeve
Godišnja provjera znanja – medijska kultura	7. – 9. 5. 2018.	mediji • vrste medija (tisak i elektronički mediji) • priopćajni proces (pošiljatelj - poruka - medij - primatelj) • filmski rodovi: animirani, igrani i dokumentarni film • vrste animiranog filma (crtani i lutkarski) • tisak • vrste tiska • plakat • novine • časopis • knjiga • kazališna izražajna sredstva: govor, gluma, scenografija, kostimografija
Veliko početno slovo – jezik	16. – 18. 5. 2018.	veliko početno slovo u nazivima kontinenata, država, zemalja, naroda i naseljenih mjesta • veliko slovo u višechlanim vlastitim imenima, imenima voda, gora, naseljenih mjesta • veliko slovo u posvojnim pridjevima od vlastitih imena na -ov, -ev, -in
Godišnja provjera znanja – jezik	24. – 29. 5. 2018.	osnovno značenje riječi • preneseno značenje riječi • jednoznačnost i višeznačnost riječi • predikat • glagolski predikat • predikat izrečen u bilo kojem vremenu (prošlom, sadašnjem, budućem) • subjekt • izrečeni subjekt • neizrečeni subjekt • više subjekata • rečenica s neizrečenim subjektom • rečenica s izrečenim subjektom • rečenica s više subjekata • hrvatski standardni jezik • hrvatska abeceda • uloga hrvatskoga književnoga jezika u nacionalnoj kulturnoj i javnoj djelatnosti • hrvatska narječja • materinski jezik • drugi jezik • razgovorni jezik • dvojezičnost • službeni jezik • manjinski jezik • naziv himne Republike Hrvatske • promjenjive riječi • osnova riječi • nastavak • nepromjenjive riječi • prilozi • mjesni prilozi • vremenski prilozi • načinski prilozi • prijedlozi • prijedlog s(sa) • prijedlog k(ka) • veznici • uzvici • čestice • sklonidba (deklinacija) • nazivi padeža • padežna pitanja • proširena padežna pitanja • značenje padeža u rečenici • nominativ • akuzativ

		•genitiv • dativ • lokativ • instrumental • vokativ • uporaba padeža uz odgovarajuće prijedloge • glasovne promjene (pravilno pisanje) pridjevi • opisni pridjevi • posvojni pridjevi • pridjevi izvedeni od vlastitih imena • određeni i neodređeni oblik pridjeva u nominativu • sklonidba pridjeva • sklonidba neodređenih pridjeva(imenička) • sklonidba određenih pridjeva (pridjevna) • stupnjevanje (komparacija) • stupnjevi • pozitiv • komparativ • superlativ • tvorba komparativa dodavanjem nastavka -iji • tvorba superlativa • kraćenje skupa <i>ije</i> u komparativu i superlativu • glagoli • glagolska vremena (prošlo, sadašnje i buduće) • sprezanje (konjugacija) • glagolska osoba • glagolski broj • glagoli kretanja • glagoli govorenja • zamjenice • govornik • sugovornik • negovornik • brojevi • glavni brojevi • redni brojevi • sklonidba rednih brojeva • pisanje čestice put uz glavne brojeve
Godišnja provjera znanja – književnost	5. – 8. 6. 2018.	književnost • književni rodovi (lirika, epika, drama) • književna vrsta • pripovijedanje • događaj ili radnja • osnovna misao • proza • fabula • dijelovi fabule • poglavlje • pripovjedač u prvoj osobi • pripovjedač u trećoj osobi • pripovijedanje • opisivanje • dijalog • karakterizacija lika govorom • karakterizacija lika postupcima • pustolovni roman • preneseno značenje • pjesnička slika (vidna i slušna) • poslovice • zagonетка • lirska pjesma • motiv • vezani stih • slobodni stih • naziv stiha prema broju slogova • onomatopeja • kontrast • epitet • usporedba • personifikacija • domoljubna pjesma • pejzažna pjesma • ljubavna pjesma • himna • haiku • tekst za izvođenje na pozornici • dijalog • monolog • didaskalije

Nastavnica hrvatskog jezika: Klara Knežević Lukačević

GODIŠNJI PLAN RADA ZA HRVATSKI JEZIK – 7. razred

PREDMETNO (NASTAVNO) PODRUČJE		IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	UKUPAN BROJ SATI	
		mjesečni broj sati po sastavnicama predmeta											
JEZIK		7	7	4	6	3	7	8	3	7	2	54	
KNJIŽEVNOST		4	3	4	3	4	4	4	2	3	4	35	48
LEKTIRA		1	2	2	1	2	1	1	1	2	0	13	
JEZIČNO IZRAŽAVANJE	U	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	3	21
	P	1	1	3	1	2	1	1	4	4	0	18	
MEDIJSKA KULTURA		1	1	2	0	1	1	0	0	2	0	8	
OSTALO		2	1	1	1	0	1	1	0	0	2	9	
MJESEČNI BROJ SATI		16	16	16	12	12	16	16	10	18	8	140	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA A – obradba/interpretacija B – ponavljanje, uvježbavanje, usustavljivanje C – provjera znanja, analiza provjere D – ostalo	POVEZNICE NOK – MT – međupredmetna tema ZO – zdravstveni odgoj GO – građanski odgoj UK – unutarpredmetna korelacija
RUJAN 16	HRVATSKI JEZIK 2	Mjerila vrednovanja, uvod u nastavni predmet – sedmi razred, popis lektire Mjesečni projekti – uvod	D-1 D-1	GO – ljudsko-pravne kompetencije (ljudska prava, slobode i odgovornosti u sklopu razreda, škole)
	JEZIK Zamjenice 7	Nastavni sadržaji šestoga razreda Početna provjera znanja Zamjenice (osobne, posvojne, povratna, povratno- posvojna, pokazne) Upitne i odnosne zamjenice	B-2 C-2 B-2 A-1	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – <i>Ponovno zajedno</i> (upravljanje vlastitim učenjem) GO – <i>Priroda odzdravlja</i> – kulturološke kompetencije (hrvatski domovinski identitet)
	KNJIŽEVNOST Čitati, čitati 4+1	Nastavni sadržaji od petoga do sedmoga razreda Zlatko Krilić, <i>Susret s jeseni</i> (kronološki slijed, retrospekcija) Dobriša Cesarić, <i>Pjesma mrtvog pjesnika</i> (misaona lirska pjesma) Sunčana Škrinjarić, <i>Čarobni prosjak</i> (ideja) Lektira	B-1 A-1 A-1 A-1 A-1	UK – književnost – medijska kultura (retrospekcija) Međunarodni dan pismenosti (8. 9.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 1	Natuknica i bilješka (pisano izražavanje)	A-1	
	MEDIJSKA KULTURA 1	Radio	A-1	ZO – <i>Uloga i pritisak medija</i>

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
STUDENI 16	HRVATSKI JEZIK 1	Mjesečni projekt – prezentacija projekta <i>Mali leksikon opće kulture za osnovnoškolce</i>	D-1	NOK – MT – <i>Poduzetništvo</i> (samostalnost, samopouzdanje), <i>IKT</i> (stvaranje i prikazivanje vlastitih ideja i materijala), <i>Učiti kako učiti</i> (činjenice i mišljenje)
	JEZIK Gramatički ustroj rečenice 4	Predikat i subjekt (vrste predikata, rečenice prema subjektu) Objekt Priložne oznake Objekt i priložne oznake	B-1 A-1 A-1 B-1	ZO – <i>Tjelesna aktivnost – Samo je Sunce neuhvatljivo</i> (umor, oporavak)
	KNJIŽEVNOST Svjetlost u tami 4+2	Antun Gustav Matoš, <i>Notturmo</i> (sonet) Deborah Ellis, <i>Djevojčica iz Afganistana</i> (kompozicija) Antun Branko Šimić, <i>Nađeni Bog</i> (duhovna pjesma) Silvije Strahimir Kranjčević, <i>Pogled</i> (crtica) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-1 A-2	Teme se povezuju uz Svjetski dan ljubaznosti (13. 11.), Međunarodni dan snošljivosti (16. 11.), Svjetski dan prevencije zlostavljanja djece (19. 11.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 3	Prva školska zadaća (pisano izražavanje)	D-3	
	MEDIJSKA KULTURA 2	Televizijske emisije	A-2	ZO – <i>Uloga i pritisak medija</i>

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
PROSINAC 12	HRVATSKI JEZIK 1	Analiza postignuća u prvom polugodištu	D-1	ZO – <i>Mentalno zdravlje – Učiti kako učiti</i> (analiza postignuća)
	JEZIK Gramatički ustroj rečenice 6	Atribut Apozicija Atribut i apozicija Gramatički ustroj rečenice Gramatički ustroj rečenice	A-1 A-1 B-1 B-1 C-2	NOK – MT – <i>Ekologija – Čista savjest vrijedi tisuću svjedoka</i> (očuvanje okoliša)
	KNJIŽEVNOST Životna staza 3+1	Nikola Šop, <i>Kuda bih vodio Isusa</i> (gradacija) Eduard Slavoljub Penkala, <i>životopis</i> (životopis, biografija) Ivana Brlić- Mažuranić, <i>Autobiografija</i> (autobiografija) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-1	Tema se povezuje uz Badnjak i Božić (24. i 25. 12.) UK – književnost – jezično izražavanje
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 1	Biografija i autobiografija (pisano izražavanje)	A-1	UK – jezično izražavanje – književnost
	MEDIJSKA KULTURA	-	-	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
SIJEČANJ 12	JEZIK Rečenice 3	Jednostavna rečenica, Složena rečenica Rečenice Nezavisno složene rečenice – uvod	A-1 B-1 A-1	GO – <i>Povijest ljubavi</i> – društvene kompetencije (volontiranje i razvoj socijalne solidarnosti) UK – jezik – jezično izražavanje
	KNJIŽEVNOST O vrstama raznim 4+2	Gustav Schwab, <i>Orfej i Euridika</i> (mit) Miljenko Hajdarović, <i>Legenda o Romulu i Remu</i> (legenda) Pavao Pavličić, <i>Dobri duh Zagreba</i> (kriminalistička priča) Arthur Conan Doyle, <i>Sherlock Holmes</i> (kriminalistički roman) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-2/A-1, C-1	UK – književnost - MK
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Pripovijedanje (pisano izražavanje)	A-1, B-1	UK – jezično izražavanje – književnost
	MEDIJSKA KULTURA 1	Igrani film	A-1	UK – MK – književnost

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
VELJAČA 16	HRVATSKI JEZIK 1	Mjesečni projekt – prezentacija projekta <i>Večer duhovne (religiozne) poezije</i>	D-1	NOK – MT – <i>Poduzetništvo</i> (poduzetnost, inovativnost, kreativnost), <i>IKT</i> (stvaranje i prikazivanje vlastitih ideja i materijala)
	JEZIK Nezavisno složene rečenice 7	Sastavne, rastavne i suprotne rečenice Isključne i zaključne rečenice Nezavisno složene rečenice Nezavisno složene rečenice	A-1, B-1 A-1, B-1 B-1 C-2	GO – <i>Povijest ljubavi</i> – društvene kompetencije (volontiranje i razvoj socijalne solidarnosti)
	KNJIŽEVNOST Volio bih da me voliš 4+1	Jure Kaštelan, <i>Volio bih da me voliš</i> (metafora) Zvonimir Golob, <i>Sve ruže svijeta</i> (hiperbola) Narodna balada, <i>Hasanaginica</i> (balada) Miroslav Krleža, <i>Čežnja</i> (pjesma u prozi) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-1 A-1	Teme se povezuju uz Valentinovo (14. 2.) UK – književnost – jezično izražavanje
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Izražavanje pjesničkim slikama (pisano izražavanje) Izražajno čitanje (usmeno izražavanje)	A-1 A-1	UK – jezično izražavanje – književnost
	MEDIJSKA KULTURA 1	Stephen Daldry, <i>Billy Elliot</i>	A-1	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
OŽUJAK 16	HRVATSKI JEZIK 1	Mjesečni projekt – prezentacija projekta <i>Moj književni junak</i> (književni portret)	D-1	UK – književnost – MK – jez. izražavanje GO – društvene kompetencije (komunikacijske vještine)
	JEZIK Zavisno složene rečenice 8	Predikatna rečenica Subjektna rečenica Predikatna i subjektna rečenica Objektna rečenica Atributna rečenica Objektna i atributna rečenica Mjesna, vremenska i načinska rečenica	A-1 A-1 B-1 A-1 A-1 B-1 A-1, B-1	GO – <i>Tko pjeva zlo ne misli</i> – kulturološke kompetencije (uklanjanje stereotipa i predrasuda) ZO – <i>Biti ili imati</i> – <i>Uloga i pritisak medija</i> Od 11. Do 17. 3. obilježavaju se Dani hrvatskoga jezika
	KNJIŽEVNOST Književni likovi 4+1	Ivan Goran Kovačić, <i>Mrak na svijetlim stazama</i> (psihološka karakterizacija lika) August Šenoa, <i>Zlatarovo zlato</i> (etička karakterizacija lika) Nastavni sadržaji književnosti Lektira	A-1 A-1 B-2 ili B-1/C-1 A-1	Teme se povezuju uz Svjetski dan sreće, Svjetski dan pripovijedanja (20. 3.) UK – književnost – jezično izražavanje
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 2	Pripovijedanje – usmeno i pisano (usmeno i pisano izražavanje) Uloga opisa u pripovijedanju (pisano izražavanje)	A-1 A-1	UK – jezično izražavanje – književnost
	MEDIJSKA KULTURA	-	-	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
TRAVANJ 10	JEZIK <i>Zavisno složene rečenice</i> <i>Naglasak</i> 3	Zavisno složene rečenice Zavisno složene rečenice Samoznačne i suznačne riječi	B-1 C-1 A-1	GO – <i>Svatko svoju sreću ima</i> – društvene kompetencije (komunikacijske vještine - debata) UK – jezik – jezično izražavanje
	KNJIŽEVNOST <i>Budi čovjek</i> 2+1	Rudyard Kipling, <i>Ako</i> Cesareo Gabarain, <i>Ribar ljudi</i> Lektira	A-1 A-1 A-1	Teme se povezuju uz Međunarodni dan dječje knjige (2. 4.), Uskrs (21.4.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 4	Druga školska zadaća (pisano izražavanje) Zarez u složenoj rečenici (pisano izražavanje)	D-3 A-1	
	MEDIJSKA KULTURA	-	-	

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
SVIBANJ 18	JEZIK Povijest hrvatskoga jezika Nastavni sadržaji sedmoga razreda – jezik 7	Naglasak Povijest hrvatskoga književnoga jezika Povijest hrvatskoga književnoga jezika Nastavni sadržaji sedmoga razreda (zamjenice, gramatički ustroj, nezavisno i zavisno složene rečenice, naglasak, povijest hrvatskoga jezika) Godišnja provjera znanja	A- 1 B-1 A-1, B-1 B-1 C-2	GO – kulturološke kompetencije (hrvatski domovinski identitet) NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama
	KNJIŽEVNOST U kazalištu 3+2	Miro Gavran, <i>Traži se novi suprug</i> (komedija, dramski prizor) Ivana Marinić, <i>To nisam ja</i> (tragedija) Dubravko Jelačić Bužimski, <i>Noćna igra s Jesenjinom</i> (drama u užem smislu) Lektira	A-1 A-1 A-1 A-2	Teme se povezuju uz Majčin dan (12. 5.), Međunarodni dan obitelji (15. 5.)
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE 4	Odnosi među riječima (pisano izražavanje) Vijest, novinska vijest (pisano izražavanje) Komentar (pisano izražavanje) Upravni govor (pisano izražavanje)	A-1 A-1 A-1 A-1	UK – jezično izražavanje – jezik UK – jezično izražavanje – MK (tisak)
	MEDIJSKA KULTURA 2	Krešo Golik, <i>Tko pjeva zlo ne misli</i> Nastavni sadržaji medijske kulture – sedmi razred	A-1 B-1/C-1	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama UK – MK (tisak) – jezično izražavanje

MJESEC	NASTAVNI PREDMET/NASTAVNO PODRUČJE/NASTAVNA CJELINA	NASTAVNE TEME/NASTAVNE JEDINICE	TIP SATA	POVEZNICE
LIPANJ 8	HRVATSKI JEZIK 2	Analiza postignuća na kraju osmoga razreda, Zaključivanje ocjena	D-1 D-1	ZO – <i>Mentalno zdravlje – Učiti kako učiti</i> (analiza postignuća)
	JEZIK Nastavni sadržaji sedmoga razreda – jezik 2	Pisanje – poštivanje pravopisne norme	A-1, B-1	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – tehnike i strategije učenja
	KNJIŽEVNOST Nastavni sadržaji sedmoga razreda – književnost 4	Šime Storić, <i>Mačka se uvijek dočeka na noge</i> Nastavni sadržaji od petog do osmog razreda Godišnja provjera znanja	A-1 B-2 C-1	NOK – MT – <i>Učiti kako učiti</i> – primjena stečenoga znanja i vještina u novim situacijama
	JEZIČNO IZRAŽAVANJE	-	-	
	MEDIJSKA KULTURA	-	-	

OKVIRNI RASPORED PISANIH PROVJERA ZNANJA

NAZIV PISANE PROVJERE/PODRUČJE PREDMETA	NADNEVAK	SADRŽAJ PISANE PROVJERE – NASTAVNE TEME (Nastavni plan i program za OŠ)
PRVO POLUGODIŠTE		
Početna provjera znanja – jezik	10. – 14. 9. 2018.	<i>Vrste zamjenica, Glagoli po predmetu radnje, Glagoli po vidu, Infinitiv, Glagolski pridjevi i glagolska imenica, Izricanje sadašnjosti prezentom, Izricanje prošlosti perfektom, Izricanje prošlosti aoristom, imperfektom i pluskvamperfektom, Izricanje budućnosti futurom, Izricanje zapovjedi i molbe imperativom, Izricanje želje kondicionalom, Vrste predikata, Rečenični i pravopisni znakovi: trotočje, izostavnik, crtica, zagrada, Veliko početno slovo u imenima pokrajina i krajeva, dijelova naselja, ulica i trgova, Početci hrvatske pismenosti – jezik – 6. razred</i> <i>Sklonidba imenica, Promjenjive i nepromjenjive riječi – jezik – 5. razred</i>
Zamjenice – jezik	9. – 12. 10. 2018.	<i>Zamjenice i njihova uloga u rečenici - 7. razred; Vrste zamjenica – 6. razred; Zamjenice - 5. razred; jezično izražavanje: Pisanje zamjenica – 6. i 7. razred</i>
Veliko početno slovo – jezik, jez. izražavanje	22. – 25. 10. 2018.	<i>Veliko početno slovo – 5., 6. i 7. razred</i>
Pisana provjera pročitane lektire – književnost	29. – 31. 10. 2018.	<i>Vladimir Nazor Voda, Pripovijedanje, Uloga opisa u pripovijedanju – jezično izražavanje; Slijed događaja u pripovjednom djelu, Lik u književnom djelu – književnost – 7. razred</i> <i>Sažeto prepričavanje – jezično izražavanje - 6. razred</i> <i>Obilježja pripovjednog teksta, Fabula i dijelovi fabule, Načini pripovijedanja, Lik u književnom djelu - književnost - 5. razred</i>
Prva školska zadaća – jezično izražavanje	12. – 16. 11. 2018.	<i>pisani sastavak na zadanu temu i zadani broj riječi, ocjenjuje se pravopis, stil i sadržaj</i>

Gramatički ustroj rečenice – jezik	11. – 14. 12. 2018.	<i>Objekt, Priložne oznake, Imenički dodatci– atribut i apozicija - 7. razred; Vrste predikata – 6. razred; Predikat, Subjekt – 5. razred</i>
DRUGO POLUGODIŠTE		
Pisana provjera pročitane lektire – književnost	28. 1. – 31. 1. 2019.	Hrvoje Hitrec, Smogovci <i>Pripovijedanje, Uloga opisa u pripovijedanju – jezično izražavanje; Slijed događaja u pripovjednom djelu, Lik u književnom djelu – književnost – 7. razred</i> <i>Sažeto prepričavanje – jezično izražavanje - 6. razred</i> <i>Obilježja pripovjednog teksta, Fabula i dijelovi fabule, Načini pripovijedanja, Lik u književnom djelu - književnost - 5. razred</i>
Nezavisno složene rečenice – jezik	19. – 22. 2. 2019.	<i>Jednostavna rečenica, Složena rečenica, Nezavisno složena rečenica, Vrste nezavisno složenih rečenica</i>
Nastavni sadržaji književnosti – lirska pjesma	13. – 15. 3. 2019.	<i>Stilska izražajna sredstva: Metafora, hiperbola, gradacija, Sonet, Teme lirskih pjesama – 7. razred</i> <i>Odnos teme i motiva u književnom djelu, Pjesničke slike, Stilska izražajna sredstva, Vrste strofa – 6. razred</i> <i>Preneseno značenje u književnome djelu, Lirsko pjesništvo, Stilska izražajna sredstva – 5. razred</i>
Zavisno složene rečenice – jezik	15. – 17. 4. 2019.	<i>Složena rečenica, Zavisno složena rečenica, Izricanje predikata, subjekta, objekta i atributa rečenicom, Vrste priložnih rečenica</i>
Druga školska zadaća – jezično izražavanje	8. – 10. 4. 2019.	pisani sastavak na zadanu temu i zadani broj riječi, ocjenjuje se pravopis, stil i sadržaj
Povijest hrvatskoga jezika – jezik	10. – 15. 5. 2019.	<i>Povijest hrvatskoga književnoga jezika – jezik – 7. razred; Početci hrvatske pismenosti – 6. razred</i>

Godišnja provjera znanja – jezik	23. – 28. 5. 2019.	<i>Jednoznačnost i višeznačnost riječi, Promjenjive i nepromjenjive vrste riječi, Glagoli, Sklonidba imenica, Određeni i neodređeni oblik pridjeva, Sklonidba pridjeva, Stupnjevanje pridjeva, Brojevi, Zamjenice, Nepromjenjive vrste riječi: prilozi, prijedlozi, veznici, čestice, usklici, Predikat, Subjekt, Veliko početno slovo u nazivima kontinenata, država, zemalja, naroda i naseljenih mjesta, Hrvatski jezik prošlost i sadašnjost, Hrvatski jezik i dvojezičnost – 5. razred</i> <i>Vrste zamjenica, Glagoli po predmetu radnje, Glagoli po vidu, Infinitiv, Glagolski pridjevi i glagolska imenica, Izricanje sadašnjosti prezentom, Izricanje prošlosti perfektom, Izricanje prošlosti aoristom, imperfektom i pluskvamperfektom, Izricanje budućnosti futuro, Izricanje zapovjedi i molbe imperativom, Izricanje želje kondicionalom, Vrste predikata, Rečenični i pravopisni znakovi: trotočje, izostavnik, crtica, zagrada, Veliko početno slovo u imenima pokrajina i krajeva, dijelova naselja, ulica i trgova, Početci hrvatske pismenosti – 6. razred</i> <i>Objekt, Priložne oznake, Imenički dodatci: atribut i apozicija, Zamjenice i njihova uloga u rečenici, Jednostavna rečenica, Složena rečenica, Nezavisno složena rečenica, Vrste nezavisno složenih rečenica, Zavisno složena rečenica, Izricanje predikata, subjekta, objekta i atributa rečenicom, Vrste priložnih rečenica (mjesna, vremenska, načinska), Naglasak, Samoznačne i suznačne riječi, Veliko početno slovo u imenima društava, organizacija, udruga, pokreta i javnih skupova, Povijest hrvatskoga književnoga jezika – 7. razred</i>
Godišnja provjera znanja – književnost	6. – 10. 6. 2019.	<i>Ideja u književnom djelu, Slijed događaja u pripovjednome djelu, Mit i legenda, Biografija, autobiografija, Socijalna tematika u pjesništvu i prozi, Kriminalistička pripovijetka i kriminalistički roman, Lik u književnome djelu, Stilska izražajna sredstva: metafora, hiperbola, gradacija, Sonet, Balada, Teme lirskih pjesama, Dramske vrste – 7. razred</i> <i>Odnos teme i motiva u književnom djelu, Usmena (narodna) književnost, Pripovjedne vrste: crtica, anegdota, vic, Povjestica, Povijesni i znanstveno fantastični roman, Pjesničke slike, Stilska izražajna sredstva, Dijalektno pjesništvo, Vrste kitica (strofa), Dramski tekst – 6. razred</i> <i>Književnost, Obilježja pripovjednoga teksta, Fabula i dijelovi fabule, Način pripovijedanja, Lik u književnome djelu, Pustolovni roman, Preneseno značenje u književnome djelu, Lirsko pjesništvo, Stilska izražajna</i>

		<i>sredstva, Tematska i vrstovna podjela lirskih pjesama, Dramski tekstovi – 5. razred</i>

Nastavnica hrvatskog jezika: Klara Knežević Lukačević

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 1. РАЗРЕД

Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је оспособљавање ученика да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика.

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:
1.	Introduction Поздрављање и представљање	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња	1.1.1. 1.1.10. 1.2.1. 1.2.4.	- поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.
2.	Welcome to Happy House! Поздрављање; представљање себе и других; давање и тражење информација о другима.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	-представе себе и другог; -поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - разумеју и користе формалне и неформалне поздраве и поштују устаљена правила учтивости.
3.	Pens and pencils Описивање предмета; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање количина; разумевање и давање једноставних налога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју позив и реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе који се односе на количине; поставе питања и саопште количине једноставним језичким средствима; - разумеју и реагују на кратке налоге; - упуте кратке налоге; - разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; - прикладно упуте, прихвате/одбију позив.

4.	Come and play Описивање предмета; позив на заједничку активност; изражавање количина; изражавање упутства и налога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.12.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив и на заједничку активност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - певају децје песме одговарајућег садржаја; - прикладно упуте, прихвате/одбију позив.
5.	Culture: School time Описивање места.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.12.	- разумеју једноставне описе места и реагују на њих; - опишу место користећи једноставна језичка средства; - уоче сличности и разлике у начину живота у школама у ВБ и код нас.
6.	Dressing up Описивање предмета; изражавање количина; изражавање допадања; исказивање савета и упозорења.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју и реагују на једноставне савете и упозорења; - упуте кратке савете и упозорења; - поштују правила учтиве комуникације-адекватно реаговање на савете и упозорења.
7.	Happy birthday Честитање; изражавање количина и поседовања; позив на заједничку активност; изражавање упутстава и налога; давање основних информација о себи.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке;

				- разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање; - разумеју позив и на заједничку активност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - разумеју јасно постављена питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - уоче сличности и разлике у начину прославе рођендана; - певају рођенданску песму и играју рођенданске игре
8.	Culture: Good morning! Изражавање допадања; описивање појава.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава допадање; - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.
9.	Bathtime Изражавање свакодневних радњи и способности; разумевање и давање једноставних налога; описивање појава.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју исказе у вези са свакодневним радњама и способностима и реагују на њих; - изражавају свакодневне активности и способности једноставним језичким средствима; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - разумеју и дају кратке описе појава; - разумеју животне навике у ВБ.
10.	Animal friends Изражавање допадања/недопадања; исказивање положаја у простору; исказивање једноставних научних чињеница; изражавање потреба и осећања.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима;

				- разумеју исказе везане за појаве – научне чињенице и реагују на њих; - исказују научне чињенице најједноставнијим језичким средствима; - разумеју свакодневне исказе који се односе на изражавање осећања; - изразе своја осећања једноставним језичким средствима; - разумеју сличности и разлике у односу људи према живом и неживом свету у ВБ и код нас.
11.	Culture: Party time! Описивање места и положаја у простору.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе и исказе који се односе на описивање положаја у простору и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе који се односе на положај предмета у простору; - уоче сличности и разлике у начину прославе рођендана у ВБ и код нас (уобичајени поклони, украси, послужења и забава).
	Festivals: Happy Christmas! Честитање; изражавање жеља Happy Easter! Честитање; изражавање количине.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.12.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - уоче сличности и разлике у начину прославе Божића и Нове године у ВБ и код нас; - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - уоче сличности и разлике у начину прославе Ускрса у ВБ и код нас;

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	1										-	1	1
2.	Welcome to Happy House	8	1									3	6	9
3.	Pens and pencils		8	1								3	6	9
4.	Come and play			7	2							3	6	9
5.	Culture: School time				1							-	1	1
6.	Dressing up				3	6						3	6	9
7.	Happy birthday						4	5				3	6	9
8.	Culture: Good morning							1				-	1	1
9.	Bathtime!							3	6			3	6	9
10.	Animal friends									6	3	3	6	9
11.	Party time										1	-	1	1
	Happy Christmas!				3							1	2	3
	Happy Easter!								2			1	1	2
УКУПНО		9	9	8	9	6	4	9	8	6	4	23	49	72

Напомена: Издавач је израдио оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл. с тим да се у првом и петом/другом и шестом разреду уместо задатака (образовних, васпитних и функционалних) дефинишу исходи часа/дана/недеље.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:			
1. Introduction Поздрављање и представљање.	- поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.	Изразе и речи које се користе код представљања и упознавања – <i>Hello. I'm (Miloš). Goodbye</i> ; реаговање на усмени импулс саговорника (наставника); успостављање контакта при сусрету.		1	1
2. Welcome to Happy House! Поздрављање; пред- стављање себе и других; давање и тражење информа- ција о другима.	-представе себе и другог; -поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - разумеју и користе формалне и неформалне поздраве и поштују устаљена правила учтивости.	Изразе који се користе за поздрављање, представљање, и основну друштвену комуникацију са вршњацима – <i>Hello! I'm (Rodney). What's your name? Who's this? It's (Otto/me). Good morning / afternoon. Goodbye. See you!; Here's a window/roof/floor; Come in! What's the matter?</i> песме и приче које се односе на тему.	3	6	9
3. Pens and pencils Описивање предмета; позив и реаговање на позив за учешће у заједни- чкој активности; изражавање количина; разуме- вање и давање једноставних налога.	- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју позив и реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе који се односе на количине; поставе питања и саопште количине једноставним језичким средствима; - разумеју и реагују на кратке налоге; - упуте кратке налоге; - разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; - прикладно упуте, прихвате/одбију позив.	Речи којима се именују предмети из учионице и школски прибор;бројеве до 10; језичке структуре и изразе- <i>What's this? It's a.... Is it a... ? Yes, it is/No,it isn't There's a (book). This is my bag. How many (pencils)? Five (pencils).Three and one more is four. Clap. Look. Come on everybody! Do the conga. Dance with me. Yes. No. Thank you</i> ; песме и приче које се односе на тему.	3	6	9

4. Come and play Описивање предмета; позив на заједничку активност; изражавање количина; изражавање упутства и налога.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив и на заједничку активност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - певају децје песме одговарајућег садржаја; - прикладно упуте, прихвате/одбију позив.	Речи којима се именују играчке, боје и облици; језичке структуре и изразе <i>What's this? It's a car/doll/ drum... What colour is the (train) It's blue/green.... How many green (dolls)? Four green dolls. It's a square/triangle/circle. How many red triangles? Three red triangles. Let's have fun! Beat the drum/play the guitar/ fly a plane/drive a car; Please, be quiet! Stop it!</i> песме и приче које се односе на тему.	3	6	9
5. Culture: School time Описивање места.	- разумеју једноставне описе места и реагују на њих; - опишу место користећи једноставна језичка средства; - уоче сличности и разлике у начину живота у школама у ВБ и код нас.	Речи којима се именују предмети за личну употребу у школи; језичке структуре и изразе <i>What's in your classroom? There's a bag/lunchbox...</i>		1	1
Happy Christmas! Честитање; изражавање жеља	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - уоче сличности и разлике у начину прославе Божића и Нове године у ВБ и код нас; - певају традиционалне, децје Божићне песме.	Изразе и речи које се односе на Божић и честитање Божића и Нове године - <i>a Christmas tree/fairy/bell /star, Merry Christmas. Happy New Year. Look!</i> језичку структуру за изражавање жеља - <i>What do you want? I want...;</i> Божићну причу и песмицу <i>We wish you a merry Christmas.</i>	1	2	3
6. Dressing up Описивање предмета; изражавање количина; изражавање допадања; исказивање савета и упозорења.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју и реагују на једноставне савете и упозорења; - упуте кратке савете и упозорења; - поштују правила учтиве комуникације-адекватно реаговање на савете и упозорења.	Изразе и речи којима се именују делови одеће; језичке структуре и изрази којима се описују предмети и изражавају количине <i>Where's my hat/jumper/skirt/ shoe /T-shirt/sock?; This is my black/grey/ purple/white T'shirt. How many orange T'shirts? Four orange T'shirts,</i> којима се изражава допадање- <i>This is my favourite (T-shirt). What's your favourite (T-shirt)?,</i> којима се дају савети и упозорења и реагује на њих - <i>Put on/Take off your (hat). Don't forget your (hat). Be careful! Here you are. Thank you;</i> приче и песме које се односе на тему.	3	6	9

7. Happy birthday Честитање; изражавање количина и поседовања; позив на заједничку активност; изражавање упутстава и налога; давање основних информација о себи.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање; - разумеју позив и на заједничку активност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - разумеју јасно постављена питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - уоче сличности и разлике у начину прославе рођендана; - певају рођенданску песму и играју рођенданске игре.	Речи којима се именују предмети везани за рођендан - <i>a balloon, a present, a badge, a cake, a card, a candle...</i> ; језичке структуре <i>What have you got? I've got a (present). How many candles on your cake? How old are you? Are you (six)? I'm seven (years old). What's that? Is that a radio? Is it a green pencil? (Let's) jump / dance / shake / clap. Stamp your feet. Come and see. Open it;</i> честитање рођендана <i>Happy birthday to you!</i> ; приче и песме које се односе на тему.	3	6	9
8. Culture: Good morning! Изражавање допадања; описивање појава.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава допадање; - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.	Речи којима се именују храна и пиће; језичке структуре и изразе <i>What's for breakfast? What's your favourite breakfast? My favourite breakfast is...</i>		1	1
Happy Easter! Честитање; изражавање количине.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - уоче сличности и разлике у начину прославе Ускрса у ВБ и код нас; - певају традиционалне, децје Ускршње песме.	Изразе и речи које се односе на Ускрс - <i>Happy Easter. It's Easter Day. It's an Easter egg/a rabbit/chicken/basket.</i> језичку структуру <i>How many eggs in Anna's basket?</i> песме и приче које се односе на тему.	1	1	2

9. Bathtime Изражавање свакодневних радњи и способности; разумевање и давање једноставних налога; описивање појава.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју исказе у вези са свакодневним радњама и способностима и реагују на њих; - изражавају свакодневне активности и способности једноставним језичким средствима; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - разумеју и дају кратке описе појава; - разумеју животне навике у ВБ.	Речи којима се именује прибор за личну хигијену и температурне разлике; језичке структуре и изразе <i>I wash my face / brush my teeth... every day. Wash your hands. Dry your hair. Here's my/your shampoo/soap/towel/toothbrush / duck/hairbrush. Can you click your fingers/wink your eyes/touch your toes...? Yes, I can. / No, I can't. Wash your face! Dry your hair! It's hot/cold/warm;</i> песме и приче које се односе на тему.	3	6	9
10. Animal friends Изражавање допадања/недопадања; исказивање положаја у простору; исказивање једноставних научних чињеница; изражавање потреба и осећања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју исказе везане за појаве – научне чињенице и реагују на њих; - исказују научне чињенице најједноставнијим језичким средствима; - разумеју свакодневне исказе који се односе на изражавање осећања; - изразе своја осећања једноставним језичким средствима; - разумеју сличности и разлике у односу људи према живом и неживом свету у ВБ и код нас.	Речи којима се именују кућни љубимци и дивље животиње; језичке структуре и изразе <i>Do you like (cats)? Yes, I do. / No, I don't. There's a dog in the kitchen. Where's Otto? On the chair/on the bed. Where do tigers live? On land. In water. Oh, what's the matter. Don't cry. It's OK. I'm happy/sad;</i> приче и песме које се односе на тему.	3	6	9
11. Culture: Party time! Описивање места и положаја у простору.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе и исказе који се односе на описивање положаја у простору и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе који се односе на положај предмета у простору; - уоче сличности и разлике у начину прославе рођендана у ВБ и код нас (уобичајени поклони, украси, послужења и забава).	Речи којима се именују одевни и други украси за рођендан, храна, пиће и играчке; предлоге за место – <i>in, on, under, behind, next to, in front of</i> ; језичке структуре и изразе <i>I can see party hats/balloons/presents/a birthday cake. Where's the toy car? It's under the bed. Where's the doll? It's on the table;</i> рођенданске песме и игре.		1	1
Укупан број часова:			23	49	72

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада	Методе рада	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника
1. Introduction	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ– слушање и понављање, играње улога, симулација.	1.1.1. 1.1.10. 1.2.1. 1.2.4.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	Српски језик	Ученици уче и увежбавају изразе и речи које се користе код представљања и упознавања; слушају и понављају дијалогске моделе, симулирају ситуације из учионице, школе, улице, парка.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
2. Welcome to Happy House!	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/повнављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Ликовна и музичка култура, српски језик.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
3. Pens and pencils	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/повнављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Свет око нас, ликовна и музичка култура, српски језик, математика.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

4. Come and play	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.12.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Свет око нас, ликовна и музичка култура, српски језик, математика.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
5. Culture: School time	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.12.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
Happy Christmas!	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – слушање и понављање/певање, глума, сецкање, бојење, прављење предмета од папира и предмета за рециклажу.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.12.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	Грађанско васпитање, верска настава, музичка и ликовна култура	Ученици слушају и показују/понављају; праве украсе, пакетиће, честитке; глуме кратку драмску представу; упоређују и откривају сличности и разлике у културама.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

6. Dressing up	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Свет око нас, ликовна и музичка култура, српски језик, математика.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
7. Happy birthday	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Свет око нас, ликовна и музичка култура, српски језик, математика.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
8. Culture: Good morning!	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – слушање и показивање/понављање/глума, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	Српски језик, музичка и ликовна култура	Ученици слушају и показују/понављају; праве бецеве, глуме, певају рођенданску песму, упоређују и откривају сличности и разлике у културама.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

Happy Easter!	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – слушање и показивање/понављање/глума, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	Грађанско васпитање, верска настава, музичка и ликовна култура	Ученици слушају и показују/понављају, украшавају Ускршња јаја,, глуме, певају Ускршњу песму, играју Ускршњу игру, цртају и украшавају Ускршња јаја, упоређују и откривају сличности и разлике у културама.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
9. Bathtime	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Свет око нас, ликовна и музичка култура	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
10. Animal friends	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Свет око нас, ликовна и музичка култура, српски језик.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

11. Culture: Party time!	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – слушање и показивање/понављање/глума, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	Музичка и ликовна култура	Ученици слушају и показују/понављају, глуме, упоређују и откривају сличности и разлике у културама.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма

Наставни програм за стране језике у основној школи усмерен је на развој функционалних знања и заснован је на комуникативно дефинисаним исходима учења, односно активностима које ученик успешно реализује користећи страни језик. Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у наставном програму посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници. Полазећи од исхода, односно онога што је ученик у стању да оствари у различитим врстама и видовима комуникације (усмене, писане, делимично и оне невербалне), формално и садржински централну позицију наставног програма заузимају управо комуникативне функције (нпр. *поздрављање; представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и тражење основних информација о другима; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој игри; исказивање молби, захтева, захвалности, планова, намера, саглашавања, противљења, допадања, недопадања, жеља, потреба и сл.*). На основу комуникативних функција дефинисане су језичке активности помоћу којих се оне могу остварити, а које укључују постепено усавршавање способности разумевања говора, разумевања писаног текста (од трећег разреда), интерактивног усменог и писаног изражавања. Захваљујући цикличној и континуалној концепцији наставног програма, комуникативне функције се преносе, усвајају и увежбавају током читавог образовног циклуса, с растућим степеном сложености. Исходи, комуникативне функције и језичке активности дефинисани су као опште лингвистичке категорије, и стога су за све стране језике идентични. Како би се, међутим, исходи, функције и активности операционализовали, понуђени су и примери реализације, и то за сваки појединачни страни језик. Њима се илуструју неке од најфреквентнијих и узрасно најадекватнијих могућности за вербалну реализацију комуникативних функција.

Комуникативна настава посматра језик као средство комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у процесу комуникације у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у атмосфери заједништва и међусобне сарадње;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке, укључујући њене културолошке и васпитне елементе, као и елементе социјализације;
- битно је значење језичке поруке;
- знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да се унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;

- наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног (од трећег разреда) кода и њиховог међусобног односа;
- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- поимање наставног програма као скупа динамичних, заједнички припремљених и прилагођених задатака и активности;
- наставник треба да омогући приступ новим идејама и њихово прихватање, као и креирање нових идеја;
- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- наставни материјали представљају један од извора активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
- учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (запажање, анализа, закључивање итд.);
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто, а нарочито на нижем узрасту треба користити интернационализме и речи које су им познате, као и визуализацију као средство семантизације.

Технике / активности

Током часа препоручује се динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)

Мануелне активности (израда паноя, презентација, зидних новина, постера и сл.)

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)

Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).

Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Заједничко прављење илустрованих и писаних (од трећег разреда) материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина у првом и другом разреду основне школе

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких активности у комуникативним ситуацијама, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Пошто је програм учења страног језика у првом и другом разреду основне школе растерећен писања и читања, као и експлицитних објашњења граматичких правила, ово је драгоцен период за подстицање и навикавање ученика да у свакодневним ситуацијама у учионици и ван ње спонтано

примењују научене речи и изразе у одговарајућим ситуацијама усмене комуникације (нпр. поздрављање наставника на страном језику у учионици, али и ван ње). Такво спонтано успостављање контакта помаже ученицима да се ослободе говорних блокада које могу настати изван услова симулираних у учионици, при сусрету са лицима са другог говорног подручја. То ће, такође, пружити и бројне прилике ученицима да експериментишу са употребом језика, растерећени сваке врсте страха од неуспеха у комуникацији. Због свега тога потребно је инсистирати на таквом моделу комуникације од самог почетка, јер уколико се ученици навикну на другачији модел, тј. искључиву примену матерњег језика приликом успостављања контакта и комуникације са наставником или вршњаком, то ће касније бити много теже променити.

Следећи корак, на којем такође треба инсистирати од самог почетка учења страног језика, јесте такозвани „језик учионице”. Сва кратка и једноставна упутства у настави која се често понављају треба да буду на страном језику уз обавезну одговарајућу гестикулацију (ако нпр. наставник каже *слушај*, пожељно је да покаже ту активност стављајући руку иза уха). Нека упутства наставник у почетку може да изговара паралелно на страном и матерњем језику са тенденцијом да постепено изоставља матерњи језик, пратећи да ли ученици препознају њихово значење на страном језику.

Поред ових спонтаних облика учења потребно је увести и језичке садржаје који нису део уобичајене интеракције на часу. За овакве облике учења потребно је користити предмете и бића из непосредног окружења, слике из наставних материјала, картице, постере и све друге расположиве материјале. За њихово савладавање потребно је инсистирати на заједничким групним комуникативним активностима. На овом узрасту се препоручују и активности усмене репродукције и контролисане продукције будући да су у питању садржаји који не представљају „језик учионице” и не понављају се сваког часа. На тај начин се ученицима омогућава већи број понављања ради лакшег и бржег меморисања и стицања поуздања за самостално коришћење језика. У том смислу, пожељне су вежбе говорне продукције са малим варијацијама модела у којима се мењају и комбинују лексички и граматички садржаји уз постепено усложњавање. Такође се подстиче интеракција са другим ученицима, која се може, као благи вид медијације, реализовати давањем упутстава на матерњем језику (нпр. *питај друга или другарицу како се зове и колико година има, шта воли / не воли да једе, итд; одговори на питања друга / другарице*), или увођењем покрета као невербалног средства комуникације.

Потребно је оспособити ученике за комуникативне функције наведене у програму за дати ниво учења, при чему предложени језички садржаји служе као препорука и могу бити замењени сличним садржајима или проширивани у складу са расположивим наставним материјалом као и потребама и интересовањима ученика.

Важно је да имамо на уму да је, упркос почетном ентузијазму са којим ученици улазе у процес учења страног језика у основној школи, њима то ипак још један у низу обавезних предмета. Стога, на овом нивоу, не можемо да очекујемо да они сами, спонтано, развију интересовање и ентузијазам за учење страног језика. Неопходно је приликом планирања активности имати у виду узраст ученика и њихове индивидуалне карактеристике. Неки ученици су интровертни, неки екстревртни, уче различитом брзином и на различите начине – свим чулима, имају различите потребе и интересовања. Већина ученика на том узрасту има проблем са пажњом, концентрацијом и памћењем током 45 минута. Стога је упутно да час почне неком кратком игром загревања која би позитивно утицала на развијање способности пажње, концентрације и памћења, као и да се активности смењују одговарајућим логичним редоследом и да трају од 5 до највише 15 минута.

Презентовање и увежбавање садржаја

С обзиром на различите стилове учења, разноврсност активности кључна је реч за презентовање нове лексичке грађе. Важно је да уважавамо предзнања ученика, јер нам она могу бити добра основа за рад и лакше разумевање теме.

Визуелна наставна средства (картице, постери, стварни предмети из непосредног окружења, како је у општим смерницама већ напоменуто) идеална су за увођење и увежбавање вокабулара. Када се ученицима покаже одређени појам – када га виде, важно је да неколико пута чују како се реч изговара и да је тек на крају изговоре. Хорско понављање корисно је за осећај сигурности ученика јер није „јавно експониран, а страх од исмевања (који је на том узрасту неретко присутан) сведен је на минимум.

Пантомима (као врста драмских техника), као и метода потпуног физичког одговора, веома су омиљене и ефикасне, не само на овом узрасту већ и касније. Нарочито су погодне за ученике кинестетичког стила учења који најчешће имају проблема са концентрацијом, (превођење изговорене речи у покрет и обрнуто). Ове технике су погодне за увођење и увежбавање свих врста речи: (именице – делови тела, животиње, играчке...; глаголи – устати, сести, подићи, спустити неки предмет...; придеви за описивање стања и осећања – срећан, тужан, гладан, жедан...)

Одговарајући контекст битна је претпоставка успешног усвајања језика, а самим тим и вокабулара, и не мора да буде писани текст. Може да буде прича у сликама, песма, игра и сл. Зато је битна контекстуализација како би усвајање лексике било што ефикасније (нпр. ако се раде домаће и дивље животиње, може да се осмисли обилазак зоолошког врта или фарме), при чему треба водити рачуна да на том узрасту ученици могу да усвоје 5 до 7 нових речи.

Дијалошки модели (као основа за „имитирање“) веома су ефикасни за развијање говора. У недостатку спонтане комуникације међу ученицима наставник може да користи лутке - обичне плишане, прављене од нпр. чарапа или папира – и тако направи одговарајући дијалошки модел. Наставник се може обраћати ученицима са лутком која пита. Ученици ће врло брзо и лако моћи да дају одговор, али и да поставе питања. Наравно, потребно је обезбедити одговарајући контекст који ће и стидљивијим ученицима омогућити да се охрабре и проговоре.

Пројектне активности повећавају мотивацију, јер пружају избор ученицима да одговорно у пару или групи решавају задатак на свој начин у договору са другима, развијајући и јачајући одређене социјалне оријентације. Пројекат је згодан за рад у одељењима мешовитог састава, има лични печат, подстиче кооперативни рад и завршава се увек неком врстом презентације како резултата тако и процеса рада.

Драмске активности омогућавају ученицима да користе језик у одговарајућем контексту и тако „оживљавају“ његову употребу. Њихов потенцијал огледа се између осталог и у томе што:

- ученици не само да уче страни језик на забаван начин, већ кроз интеракцију и различите улоге које преузимају сагледавају ствари из различитих углова (што доприноси развоју критичког и дивергентног мишљења);
- ученици сарађују и усвајају језик кроз смислену интеракцију на циљном језику и развијају све потребне вештине – когнитивне, комуникативне и социјалне;
- сви могу да учествују – свако добија улогу коју може да „изнесе“ те су зато погодне за рад у одељењима мешовитог састава;
- одговарају свим стиливима учења – визуелни виде, аудитивни чују, кинестетични се изражавају кроз покрет;
- подижу мотивацију и самопоуздање;
- оријентисане су на ученика – наставник има мање доминантну улогу;
- развијају машту и креативност код ученика.

Пожељно је да се драмске активности попут играња улога, мини скечева, луткарских мини представа, импровизација и прича из стварног живота што више користе у настави, не само на овом узрасту, већ и касније.

Читање и писање су необавезне активности у другом разреду. С обзиром на то да се латинично писмо уводи у наставу српског језика у другом полугодишту другог разреда, иницијално писање и читање може се понудити као опција само за ученике који то желе и знају, на елементарном нивоу. Ова активност се **не оцењује** и на часу има споредну улогу. Ученици могу да препознају и прочитају написане појединачне речи и једноставне реченице, да допуне реч словом које недостаје и потом је „пресликају“, да подебљају слова написана тачкицама или цртицама уколико постоје стрелице које показују правилно писање тих слова, и да раде сличне активности уз коришћење датих писаних модела, али не и да пишу самостално или по диктату.

Социокултурну компетенцију, као скуп знања о свету уопште, сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице / заједница чији се језик учи, треба уводити од самог почетка учења страног језика на најнижем узрасном нивоу, јер су та знања потребна за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља **интеркултурна компетенција**, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће, подразумева развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене. Дакле, постепеним увођењем социокултурних садржаја на најнижем нивоу (поздрављање, певање пригодних

празничних песама и сл.) доприноси се развоју интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Упутство за тумачење граматичких садржаја

Настава граматике на овом се узрасном нивоу искључује. Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта (функционални приступ). У процесу наставе страног језика треба тежити томе да се граматика усваја и рецептивно и продуктивно, кроз све видове говорних активности (слушање и говор), на свим нивоима учења страног језика, према јасно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика. Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења.

Литература за ученике: Happy House 1, 3rd edition (енглески језик за 1.разред основне школе), уџбеник са радном свеском и ЦД-ом, дигитални уџбеник

Аутори: Stella Maidment & Lorena Roberts

Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2020.

Литература за наставнике: Happy House 1, Приручник за наставнике; *CPT (classroom presentation tool)*– софтвер за интерактивну белу таблу (који се користи уз помоћ рачунара и пројектора).

Остала наставна средства: флеш картице, постери, *story cards*, аудио ЦД, ДВД, тестови, радни листови

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама које је припремио издавач.

Датум предаје плана: септембар, 2023.

Наставник: Марија Станковић

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 2. РАЗРЕД

Циљ наставе и учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Разред: други (први страни језик)

Годишњи фонд часова: 72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Introductory unit Hello again! Поздрављање и представљање; давање основних информација о себи; описивање предмета и исказивање положаја у простору, алфавет	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25.	Ученици умеју да: представе себе и другог; поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; препознају и именују предмете из непосредног окружења; разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; постављају једноставна питања личне природе; разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.
2.	Playroom safari Описивање живих бића; изражавање способности	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.25	Ученици умеју да: препознају, именују и описују животиње из зоо врта ; разумеју једноставне описе и описују животиње једноставним језичким средствима; разумеју исказе у вези са способностима у ужем и ширем смислу и реагују на њих; изражавају способности у ужем и ширем смислу једноставним језичким средствима; траже информацију о туђим способностима и саопштавају шта он/она уме/не уме да ради

3.	School time Описивање предмета и појава; изражавање количина, припадања, скретање пажње; похвале и захваљивање	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују предмете и појаве из непосредног окружења и учионице; разумеју једноставне описе и опишу предмете користећи кратке, једноставне изразе у комбинацији боје и именице; разумеју једноставне исказе који се односе на количине; поставе питања и саопште количине једноставним језичким средствима; разумеју и упуте једноставне изразе за скретање пажње; разумеју, упуте и реагују на похвале; разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; поштују правила учтивог комуникације.
4.	I'm hungry Изражавање потреба, осета; допадања/допадања; исказивање упозорења, једноставних научних чињеница; описивање врста и порекала хране	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју свакодневне исказе који се односе на изражавање осета; изражавају своје осете једноставним језичким средствима; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих;разумеју и реагују на једноставна упозорења; упућују кратка упозорења; разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; разумеју једноставне исказе везане за појаве – научне чињенице и реагују на њих; исказују научне чињенице најједноставнијим језичким средствима; уочавају сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.
5.	Culture: In my house Описивање предмета и места, исказивање положаја у простору, изражавање припадања	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12 1.1.13. 1.1.14 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему;разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; разуме и користи једноставне исказе којима се изражава припадање и поседовање, разумеју и препознају сличности и разлике у животу ВБ и код нас; разумеју и примењују правила учтивног обраћања и ословљавања (формалног исказивања поштовања).

6.	Happy faces Описивање живих бића; изражавање чуђења; изражавање (урођених) способности	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе живих бића; описују жива бића једноставним језичким средствима; разумеју и изражавају исказе у вези са (урођеним) способностима и реагују на њих; разумеју и формулишу кратке исказе који се односе на чуђење; разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; упућују кратка упутства и налоге; уочавају сличности и разлике у породичним односима у ВБ и код нас.
7.	My house Описивање места; исказивање положаја у простору	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12.	Ученици умеју да: препознају и именују просторије у кући и места из непосредног окружења; разумеју једноставна питања и обавештења о положају у простору и реагују на њих; размењују информације о месту становања; уочавају сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас; поштују правила учтиве комуникације.
8.	Culture: In my garden Описивање бића, места; Исказивање положаја у простору	Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1 2.1.2 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују бића из непосредног окружења; разумеју једноставне описе места и описују их користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пружају кратка и једноставна обавештења о положају у простору; уочавају сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас
9.	Summertime Описивање живих бића; исказивање метеоролошког времена	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе живих бића и описују их користећи једноставна језичка средства; разумеју и реагују на кратке налоге, упутства и упозорења; дају кратке налоге, упутства и упозорења; разумеју једноставна обавештења о метеоролошком времену и реагују на њих; траже и дају кратка и једноставна обавештења о метеоролошком времену; разумеју сличности и разлике у начину одевања вршњака у ВБ и код нас.

10.	Playtime Исказивање тренутних активности; позив на заједничку активност; исказивање расположења	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују врсте активности на летњем распусту; описују тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју једноставне исказе за изражавање расположења (емпатије и забринутости) и реагују на њих; изражавају расположење (емпатију и забринутост) једноставним језичким средствима; уочавају сличности и разлике у начину провођења летњег распуста у ВБ и код нас.
	Festivals/Holidays Bonfire night Christmas at school Честитање	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.25.	Ученици умеју да: разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе Божића код нас и у ВБ; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтиве комуникације.

Напомена: Издавач је израдио оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл. с тим да се у првом и петом/другом и шестом разреду уместо задатака (образовних, васпитних и функционалних) дефинишу исходи часа/дана/недеље.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
	По завршеној теми/области ученици су у стању да:	Ученици уче и увежбавају:			
1. Introductory unit Hello again! Поздрављање и представљање; давање основних информација о себи; тражење и давање информација о другима; описивање предмета; исказивање положаја у простору, алфабет	- представе себе и другог; - поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.	- Кључне речи и језичке структуре из првог разреда-<i>Hello! I'm/My name's (Maria). What's your name? Good morning / afternoon. Goodbye. See you! Who's this? It's mum/dad...What's his/her name? His name's Jack. Her name's Polly. What's this? It's a book. What colour is the towel? It's blue. It's a blue towel. Where's the book? It's in the hall/on the table...How many chairs are in the kitchen? Four chairs are in the kitchen.</i> - мала и велика слова алфабета и читање појединачних речи којима се именују ликови - песме које се односе на тему	1	2	3
2. UNIT 1 Playroom safari Описивање живих бића; изражавање способности.	- препознају и именују животиње из зоо врта ; - разумеју једноставне описе и опишу животиње језичким средствима; - разумеју исказе у вези са способностима у ужем и ширем смислу и реагују на њих; - изражавају способности у ужем и ширем смислу једноставним језичким средствима;. - разумеју, певају и покретом прате песме које се односе на тему	Речи којима се именују дивље животиње, радње и способности; језичке структуре <i>What animal is this? It's a zebra. What colour is it? It's black and yellow. What animal is this? It's black and white. I know! It's a zebra. I can / can't . Can you see a lion? Can you run/fly? Yes, I can./No, I can't. Can zebras fly? No, they can't. Zebras can't fly, but they can run. Can ducks fly? Yes, they can. Ducks can fly, but they can't climb trees; Can you snap/roar/hiss</i> -две кратке приче које се односе на тему	3	6	9

3. UNIT 2 School time Описивање предмета и појава; изражавање количина, припадања, скретање пажње; похвале и захваљивање.	- препознају и именују предмете и појаве из непосредног окружења и учионице - разумеју једноставне описе и опишу предмете користећи кратке, једноставне изразе у комбинацији боје и именице - разумеју једноставне исказе који се односе на количине; поставе питања и саопште количине једноставним језичким средствима; -разумеју и упуте једноставне изразе за скретање пажње; - разумеју, упуте и реагују на похвале; - разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; - поштују правила учтиве комуникације.	Речи којима се именују предмети из учионице, боје и појаве; језичке структуре: <i>What's this? It's a pen, a teacher, a book, a table, a clock, a bin...What color is it? It's red. Is the table red? Yes it is./No, it isn't. Look! It's a red clock. Listen! Tick, tock! It's loud/quiet/ fast/slow. How many... are there? Five...! Yes, well done! Thank you; This is my/your friend.</i> - две песме и приче које се односе на тему.	3	6	9
FESTIVALS: Bonfire night Описивање празника и начин прослављања, описивање бића, места и временских прилика	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе и опишу предмете и појаве једноставним језичким средствима; - разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; - разумеју и примењују правила учтивног обраћања и оловљавања (формалног исказивања поштовања).	Изразе и речи које се односе на делове зимске одеће, ватромет, и начин обележавања празника; језичке структуре – <i>a wooly hat, a winter coat, a pair of boots, a pair of gloves, Bonfire night, fireworks, a sparkle, fire, noisy</i>	1	0	1

4. UNIT 3 I'm hungry! Изражавање потреба, осета; допадањане/допадања; исказивање упозорења, једноставних научних чињеница; описивање врста и порекла хране	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју свакодневне исказе који се односе на изражавање осета; - изразе своје осете једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - разумеју и реагују на једноставна упозорења; - упуте кратка упозорења; - разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; - упуте кратка упутства и налоге; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне исказе везане за појаве – научне чињенице и реагују на њих; - исказују научне чињенице најједноставнијим језичким средствима; - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.	Изразе и речи које се односе на храну и пиће и порекло хране; речи којима се именују предмети у кухињи; језичке структуре и изразе: <i>Put it in the cupboard/fridge. I'm hungry. Yes, I'm hungry, too. I like lemonade. I don't like coffee. Do you like cheese? Yes, I do./No, I don't. Do you like soup? Oh Yes! Great! (It's) lovely soup. Be careful! Watch! Have another turn. My turn. Go back to start. What do we get from cows/milk/fields/wheat? From cows we get milk. From milk we get yoghurt. From fields we get wheat. From wheat we get bread;</i> две песме и приче које се односе на тему.	3	6	9
HOLIDAYS: Christmas at school! Честитање и захваљивање; изражавање жеља	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговора на њих; - упуте једноставне честитке и захвале се; - уоче сличности и разлике у начину прославе Божића и Нове године у ВБ и код нас;	Изразе и речи које се односе на Божић и честитање Божића - <i>Merry Christmas! Thank you!, Christmas decoratons, Christmas card, post box;</i> слушају и глуме кратак драмски текст на тему обележавања Божића у Британским школама; слушају и певају традиционалне Божићне песме, праве украсе и честитке.	1	1	2
5. CULTURE: In my house Описивање предмета и места, исказивање положаја у простору, изражавање припадања	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; -разуме и користи једноставне исказе којима се изражава припадање и поседовање - разумеју и препознају сличности и разлике у животу ВБ и код нас; - разумеју и примењују правила учтивог обраћања и ословљавања (формалног исказивања поштовања).	Изразе и речи које се односе на описивање дечје собе, изразе везане за играчке; припадање и просторне релације; језичке структуре – <i>This is my bedroom, toy box, house, teddy bear, knight, tea set, castle, doll's house</i>	1	1	2

6. UNIT 4 Happy faces Описивање живих бића; изражавање (урођених) способности; изражавање чуђења; исказивање кратких налога.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића; - опишу жива бића једноставним језичким средствима; - разумеју исказе у вези са (урођеним) способностима и реагују на њих; - изражавају (урођене) способности једноставним језичким средствима; - разумеју и формулишу кратке исказе који се односе на чуђење; - разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; - упуте кратка упутства и налоге; - уоче сличности и разлике у породичним односима у ВБ и код нас.	Речи којима се именују делови лица: <i>face, nose, mouth, hair; black, brown, big, small</i> ; језичке структуре <i>I've got big ears / black hair. I've got spots on my face/hands/tummy. I see with my eyes / taste with my mouth / smell with my nose / touch with my hands. Wash your hands. Oh dear! What! Look!</i> две приче и песме које се односе на тему.	3	6	9
7. UNIT 5 My house Описивање места; исказивање положаја у простору.	- препознају и именују просторије у кући и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе места и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пруже кратка и једноставна обавештења о положају у простору; - уоче сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас.	Речи и изразе којима се именују просторије у стану/ кући (<i>sitting room, bedroom, bathroom, kitchen, hall</i>); изразе и речи којима се описује где се нешто налази: <i>upstairs, downstairs, on the left, on the right, in the kitchen...</i> Језичке структуре: <i>Is it a ...? Yes, it is./No, it isn't. Is it on/in/under the...? Yes, it is./No, it isn't. Where's the (room)? It's upstairs/downstairs, on the left/right.</i> две приче и песме које се односе на тему	3	6	9
8. CULTURE In my garden Описивање бића, места; исказивање положаја у простору.	- препознају и именују бића из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе места и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пруже кратка и једноставна обавештења о положају у простору; - уоче сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас.	Речи којима се именују инсекти (<i>butterfly, spider, ladybird, bee, ant...</i>), описује двориште (<i>bird house, bird table</i>); предлоге за место; језичке структуре – <i>This is my garden, There's a bird, I've got a bird house in my garden...</i>	1	0	1

9. UNIT 6 Summertime Описивање живих бића; исказивање једноставних налога, упутстава и упозорења; исказивање метеоролошког времена.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју и реагују на кратке налоге, упутства и упозорења; - дају кратке налоге, упутства и упозорења; - разумеју једноставна обавештења о метеоролошком времену и реагују на њих; - траже и дају кратка и једноставна обавештења о метеоролошком времену; - разумеју сличности и разлике у начину одевања вршњака у ВБ и код нас.	Речи којима се именују делови одеће и обућа; речи које се односе на метеоролошко време; језичке структуре <i>I'm wearing my red sunhat. What are you wearing? Are you wearing something blue? Yes, I am. No, I'm not. Stand up. Sit down. Have another turn. My turn. Take off your hat. Put on your sunhat. It's sunny / windy / rainy / snowy;</i> две приче и песме које се односе на тему.	3	6	9
10. UNIT 7 Playtime Исказивање тренутних активности; позив на заједничку активност; исказивање расположења	- разумеју једноставне исказе о тренутним активностима и реагују на њих; - опишу тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - разумеју позив и реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе за изражавање расположења (емпатије и забринутости) и реагују на њих; - изразе расположење (емпатију и забринутост) једноставним језичким средствима; - уоче сличности и разлике у начину провођења летњег распуста у ВБ и код нас.	Речи којима се именују реквизити/играчке за забаву у дворишту/парку; језичке структуре и изразе - <i>I'm riding my bike/swimming. I'm playing with a boat. I'm skipping rope. Come and skip with me! It's easy. OK. Let's go! Oh no! Where's my toothbrush? Oh (Polly)! Aaagh! Where's my book? Are you OK;</i> две приче и песме које се односе на тему.	3	6	9
Укупан број часова:			26	46	72

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада Методе рада	Међупредметна компетенција	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника
1. Introductory unit Hello again!	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ– слушање и понављање, певање и играње, глума, симулација.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12 1.1.15. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови слушања и различите технике формативног оцењивања.	српски језик, музичка и ликовна култура	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе код представљања и упознавања; слушају и понављају дијалогске моделе, симулирају ситуације, певају цртају/заокружују/показују/спајају	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
2. Playroom safari	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	српски језик, ликовна и музичка култура, свет око нас	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, праве мини књиге и раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

3. School time	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	српски језик, свет око нас, ликовна, музичка култура математика.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, праве мини књиге и раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
Festivals Bonfire night	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву, Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву, Сарадња; Естетичка компетенција; Одговоран однос према околини	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.2.1 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама	српски језик, свет око нас, ликовна и музичка култура	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе за ову тему, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, раде мини пројекте	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
4. I'm hungry	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	српски језик, свет око нас, ликовна, музичка култура, математика.	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе на тему хране, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, праве мини књиге и раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

Holidays: Christmas at school!	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву, Естетичка компетенција, Комуникација, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву, Решавање проблема, Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	српски језик, верска настава, музичка и ликовна култура	Ученици слушају и показују/понављају; глуме кратку драмску представу; упоређују и откривају сличности и разлике у културама, раде мини пројекте, певају	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
5. Culture: In my house	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12 1.1.13. 1.1.14 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	српски језик, свет око нас	Ученици слушају и показују/понављају; заокружују/показују/спајају, глуме; упоређују и откривају сличности и разлике у културама.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
6. Happy faces	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	српски језик, свет око нас, ликовна и музичка култура, српски језик.	Ученици уче речи и изразе, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, праве мини књиге и раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

7. My house	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	српски језик, свет око нас, ликовна и музичка култура математика.	Ученици уче речи и изразе, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/допуњују/показују/спајају, праве мини књиге и раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
8. Culture: In my garden	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Комуникација; Сарадња; Естетичка компетенција; Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	српски језик, свет око нас, музичка и ликовна култура	Ученици уче речи и изразе, слушају и показују/понављају цртају/заокружују/показују/спајају, упознају се са сличностима и разликама у културама и стилу живљења	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
9. Summertime	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Реавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	српски језик, свет око нас, ликовна и музичка култура	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, праве мини књиге и раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

10. Playtime	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Компетенција за учење, Одговорно учење у демократском друштву, Естетичка компетенција, Комуникација, Одговоран однос према околини, Одоговоран однос према здрављу, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву, Решавање проблема, Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.25.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	српски језик, свет око нас, ликовна и музичка култура	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, праве мини књиге и раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introductory unit-Hello again!	3										1	2	3
2.	Playroom safari	6	3									3	6	9
3.	School time		6	3								3	6	9
4.	I'm hungry			4	5							3	6	9
5.	Culture: In my house				2							1	1	2
6.	Happy faces					6	3					3	6	9
7.	My house						1	8				3	6	9
8.	Culture: In my garden							1				1	-	1
9.	Summertime								8	1		3	6	9
10.	Playtime									5	4	3	6	9
	Bonfire night			1								1	-	1
	Christmas at school				2							1	1	2
УКУПНО		9	9	8	9	6	4	9	8	6	4	26	46	72

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма

Наставни програм за стране језике у основној школи усмерен је на развој функционалних знања и заснован је на комуникативно дефинисаним исходима учења, односно активностима које ученик успешно реализује користећи страни језик. Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у наставном програму посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници. Полазећи од исхода, односно онога што је ученик у стању да оствари у различитим врстама и видовима комуникације (усмене, писане, делимично и оне невербалне), формално и садржински централну позицију наставног програма заузимају управо комуникативне функције (нпр. *поздрављање; представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и тражење основних информација о другима; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој игри; исказивање молби, захтева, захвалности, планова, намера, саглашавања, противљења, допадања, недопадања, жеља, потреба и сл.*). На основу комуникативних функција дефинисане су језичке активности помоћу којих се оне могу остварити, а које укључују постепено усавршавање способности разумевања говора, разумевања писаног текста (од трећег разреда), интерактивног усменог и писаног изражавања. Захваљујући цикличној и континуалној концепцији наставног програма, комуникативне функције се преносе, усвајају и увежбавају током читавог образовног циклуса, с растућим степеном сложености. Исходи, комуникативне функције и језичке активности дефинисани су као опште лингвистичке категорије, и стога су за све стране језике идентични. Како би се, међутим, исходи, функције и активности операционализовали, понуђени су и примери реализације, и то за сваки појединачни страни језик. Њима се илуструју неке од најфреквентнијих и узрасно најадекватнијих могућности за вербалну реализацију комуникативних функција.

Комуникативна настава посматра језик као средство комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у процесу комуникације у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у атмосфери заједништва и међусобне сарадње;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке, укључујући њене културолошке и васпитне елементе, као и елементе социјализације;
- битно је значење језичке поруке;
- знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да се унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног (од трећег разреда) кода и њиховог међусобног односа;
- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- поимање наставног програма као скупа динамичних, заједнички припремљених и прилагођених задатака и активности;
- наставник треба да омогући приступ новим идејама и њихово прихватање, као и креирање нових идеја;
- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- наставни материјали представљају један од извора активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
- учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;

- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (запажање, анализа, закључивање итд.);

- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто, а нарочито на nižем узрасту треба користити интернационализме и речи које су им познате, као и визуализацију као средство семантизације.

Технике / активности

Током часа препоручује се динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)

Мануелне активности (израда панoa, презентација, зидних новина, постера и сл.)

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селекувати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)

Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добрима, волим/не волим, компарације...).

Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Заједничко прављење илустрованих и писаних (од трећег разреда) материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина у првом и другом разреду основне школе

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких активности у комуникативним ситуацијама, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Пошто је програм учења страног језика у првом и другом разреду основне школе растерећен писања и читања, као и експлицитних објашњења граматичких правила, ово је драгоцен период за подстицање и навикавање ученика да у свакодневним ситуацијама у учионици и ван ње спонтано примењују научене речи и изразе у одговарајућим ситуацијама усмене комуникације (нпр. поздрављање наставника на страном језику у учионици, али и ван ње). Такво спонтано успостављање контакта помаже ученицима да се ослободе говорних блокада које могу настати изван услова симулираних у учионици, при сусрету са лицима са другог говорног подручја. То ће, такође, пружити и бројне прилике ученицима да експериментишу са употребом језика, растерећени сваке врсте страха од неуспеха у комуникацији. Због свега тога потребно је инсистирати на таквом моделу комуникације од самог почетка, јер уколико се ученици навикну на другачији модел, тј. искључиву примену матерњег језика приликом успостављања контакта и комуникације са наставником или вршњаком, то ће касније бити много теже променити.

Следећи корак, на којем такође треба инсистирати од самог почетка учења страног језика, јесте такозвани „језик учионице”. Сва кратка и једноставна упутства у настави која се често понављају треба да буду на страном језику уз обавезну одговарајућу гестикулацију (ако нпр. наставник каже *слушај*, пожељно је да покаже ту активност стављајући руку иза уха). Нека упутства наставник у почетку може да изговара паралелно на страном и матерњем језику са тенденцијом да постепено изоставља матерњи језик, пратећи да ли ученици препознају њихово значење на страном језику.

Поред ових спонтаних облика учења потребно је увести и језичке садржаје који нису део уобичајене интеракције на часу. За овакве облике учења потребно је користити предмете и бића из непосредног окружења, слике из наставних материјала, картице, постере и све друге расположиве материјале. За њихово савладавање потребно је инсистирати на заједничким групним комуникативним активностима. На овом узрасту се препоручују и активности усмене репродукције и контролисане продукције будући да су у питању садржаји који не представљају „језик учионице” и не понављају се сваког часа. На тај начин се ученицима омогућава већи број понављања ради лакшег и бржег меморисања и стицања поуздања за самостално коришћење језика. У том смислу, пожељне су вежбе говорне продукције са малим

варијацијама модела у којима се мењају и комбинују лексички и граматички садржаји уз постепено усложњавање. Такође се подстиче интеракција са другим ученицима, која се може, као благи вид медијације, реализовати давањем упутстава на матерњем језику (нпр. *питај друга или другарицу како се зове и колико година има, шта воли / не воли да једе, итд; одговори на питања друга / другарице*), или увођењем покрета као невербалног средства комуникације.

Потребно је оспособити ученике за комуникативне функције наведене у програму за дати ниво учења, при чему предложени језички садржаји служе као препорука и могу бити замењени сличним садржајима или проширивани у складу са расположивим наставним материјалом као и потребама и интересовањима ученика.

Важно је да имамо на уму да је, упркос почетном ентузијазму са којим ученици улазе у процес учења страног језика у основној школи, њима то ипак још један у низу обавезних предмета. Стога, на овом нивоу, не можемо да очекујемо да они сами, спонтано, развију интересовање и ентузијазам за учење страног језика. Неопходно је приликом планирања активности имати у виду узраст ученика и њихове индивидуалне карактеристике. Неки ученици су интровертни, неки екстревртни, уче различитом брзином и на различите начине – свим чулима, имају различите потребе и интересовања. Већина ученика на том узрасту има проблем са пажњом, концентрацијом и памћењем током 45 минута. Стога је упутно да час почне неком кратком игром загревања која би позитивно утицала на развијање способности пажње, концентрације и памћења, као и да се активности смењују одговарајућим логичним редоследом и да трају од 5 до највише 15 минута.

Презентовање и увежбавање садржаја

С обзиром на различите стилове учења, разноврсност активности кључна је реч за презентовање нове лексичке грађе. Важно је да уважавамо предзнања ученика, јер нам она могу бити добра основа за рад и лакше разумевање теме.

Визуелна наставна средства (картице, постери, стварни предмети из непосредног окружења, како је у општим смерницама већ напоменуто) идеална су за увођење и увежбавање вокабулара. Када се ученицима покаже одређени појам – када га виде, важно је да неколико пута чују како се реч изговара и да је тек на крају изговоре. Хорско понављање корисно је за осећај сигурности ученика јер није „јавно експониран, а страх од исмевања (који је на том узрасту неретко присутан) сведен је на минимум.

Пантомима (као врста драмских техника), као и метода потпуног физичког одговора, веома су омиљене и ефикасне, не само на овом узрасту већ и касније. Нарочито су погодне за ученике кинестетичког стила учења који најчешће имају проблема са концентрацијом, (превођење изговорене речи у покрет и обрнуто). Ове технике су погодне за увођење и увежбавање свих врста речи: (именице – делови тела, животиње, играчке.; глаголи – устати, сести, подићи, спустити неки предмет...; придеви за описивање стања и осећања – срећан, тужан, гладан, жедан...)

Одговарајући контекст битна је претпоставка успешног усвајања језика, а самим тим и вокабулара, и не мора да буде писани текст. Може да буде прича у сликама, песма, игра и сл. Зато је битна контекстуализација како би усвајање лексике било што ефикасније (нпр. ако се раде домаће и дивље животиње, може да се осмисли обилазак зоолошког врта или фарме), при чему треба водити рачуна да на том узрасту ученици могу да усвоје 5 до 7 нових речи.

Дијалошки модели (као основа за „имитирање”) веома су ефикасни за развијање говора. У недостатку спонтане комуникације међу ученицима наставник може да користи лутке - обичне плишане, прављене од нпр. чарапа или папира – и тако направи одговарајући дијалошки модел. Наставник се може обраћати ученицима са лутком која пита. Ученици ће врло брзо и лако моћи да дају одговор, али и да поставе питања. Наравно, потребно је обезбедити одговарајући контекст који ће и стидљивијим ученицима омогућити да се охрабре и проговоре.

Пројектне активности повећавају мотивацију, јер пружају избор ученицима да одговорно у пару или групи решавају задатак на свој начин у договору са другима, развијајући и јачајући одређене социјалне оријентације. Пројекат је згодан за рад у одељењима мешовитог састава, има лични печат, подстиче кооперативни рад и завршава се увек неком врстом презентације како резултата тако и процеса рада.

Драмске активности омогућавају ученицима да користе језик у одговарајућем контексту и тако „оживљавају” његову употребу. Њихов потенцијал огледа се између осталог и у томе што:

- ученици не само да уче страни језик на забаван начин, већ кроз интеракцију и различите улоге које преузимају сагледавају ствари из различитих углова (што доприноси развоју критичког и дивергентног мишљења);
- ученици сарађују и усвајају језик кроз смислену интеракцију на циљном језику и развијају све потребне вештине – когнитивне, комуникативне и социјалне;
- сви могу да учествују – свако добија улогу коју може да „изнесе” те су зато погодне за рад у одељењима мешовитог састава;
- одговарају свим стилима учења – визуелни виде, аудитивни чују, кинестетички се изражавају кроз покрет;

- подижу мотивацију и самопоуздање;
- оријентисане су на ученика – наставник има мање доминантну улогу;
- развијају машту и креативност код ученика.

Пожељно је да се драмске активности попут играња улога, мини скечева, луткарских мини представа, импровизација и прича из стварног живота што више користе у настави, не само на овом узрасту, већ и касније.

Читање и писање су необавезне активности у другом разреду. С обзиром на то да се латинично писмо уводи у наставу српског језика у другом полугодишту другог разреда, иницијално писање и читање може се понудити као опција само за ученике који то желе и знају, на елементарном нивоу. Ова активност се **не оцењује** и на часу има споредну улогу. Ученици могу да препознају и прочитају написане појединачне речи и једноставне реченице, да допуне реч словом које недостаје и потом је „пресликају”, да подебљају слова написана тачкицама или цртицама уколико постоје стрелице које показују правилно писање тих слова, и да раде сличне активности уз коришћење датих писаних модела, али не и да пишу самостално или по диктату.

Социокултурну компетенцију, као скуп знања о свету уопште, сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице / заједница чији се језик учи, треба уводити од самог почетка учења страног језика на најнижем узрачном нивоу, јер су та знања потребна за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља **интеркултурна компетенција**, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће, подразумева развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене. Дакле, постепеним увођењем социокултурних садржаја на најнижем нивоу (поздрављање, певање пригодних празничних песама и сл.) доприноси се развоју интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Упутство за тумачење граматичких садржаја

Настава граматике се на овом узрачном нивоу искључује. Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта (функционални приступ). У процесу наставе страног језика треба тежити томе да се граматика усваја и рецептивно и продуктивно, кроз све видове говорних активности (слушање и говор), на свим нивоима учења страног језика, према јасно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења.

Литература за ученике: Happy House 2, 3rd edition (енглески језик за 2.разред основне школе), уџбеник са радном свеском и ЦД-ом, дигитални уџбеник

Аутори: Stella Maidment & Lorena Roberts

Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2020.

Литература за наставнике: Happy House 2, Приручник за наставнике у ПДФ формату; *CPT (classroom presentation tool)*– софтвер за интерактивну белу таблу (који се користи уз помоћ рачунара и пројектора).

Остала наставна средства: флеш картице, постери, *story cards*, аудио ЦД, ДВД, тестови, радни листови

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама које је припремио издавач.

Датум предаје плана: септембар, 2023.

Наставник: Марија Станковић

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 3. РАЗРЕД

Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену, а од трећег разреда и писану комуникацију, и да стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Разред: **трећи** (први страни језик)

Годишњи фонд часова: **72**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Welcome to Happy Street + The English Alphabet (Activity Book = AB, p.95) Поздрављање; представљање себе и других, давање основних информација о себи, давање и тражење основних информација о другима; изражавање броја и количине.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - представе себе и другог; - разумеју једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.
2.	At school + Everyday English (AB, p.104) Исказивање молбе и захвалности; изражавање припадања; описивање предмета; давање основних информација о себи; изражавање допадања;	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.16. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - исказу и прихвате захвалност на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе којима се изражава припадање; - разумеју једноставне описе предмета;

	описивање способности у садашњости..			- опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - представе себе; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства.
3.	At Happy House + Days and time (AB, p.97) Разумевање и давање једноставних упутстава; описивање предмета; изражавање допадања; описивање способности у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; исказивање времена.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна упутства и реагују на њих; - саопште једноставна упутства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко време.
4.	At the shop + Plural nouns (AB, p.98) Поздрављање; исказивање молбе, захвалности и извињења; изражавање броја и количине; изражавање допадања/недопадања.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према здрављу	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.16. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе;

				- исказу захвалност и извињење на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изразе допадање/недопадање једноставним језичким средствима.
5.	At the park + Numbers 20-100 (AB, p.96) Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање поседовања/непоседовања; описивање предмета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање положаја у простору.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.12 1.1.13. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - препознају и именују предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих.
6.	Greg's flat + Personal pronouns and 'To be' (AB, p.99) Исказивање положаја у простору; исказивање осета; разумевање и давање једноставних упутстава и	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.2.15. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пруже једноставна обавештења о положају у простору; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним осетима и реагују на њих;

	налога; описивање бића, места и предмета; изражавање поседовања/непоседовања.			- изразе основне осете једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића, предмета и места; - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.
7.	In the street + This/That, These/Those (AB, p.100) Описивање бића и места; описивање догађаја у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.12. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.18. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују бића и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића и места; - опишу бића и места користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - опишу радње користећи једноставна језичка средства; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност.
8.	In the playground + like/love/want (AB, p.102) + Possessive adjectives (AB, p.101) Изражавање припадања/неприпадања; изражавање допадања/недопадања;	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Одговоран однос према околини; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.16. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих;

	описивање предмета; изражавање бројева и количина (димензија); описивање догађаја у садашњости.		2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	- траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.
9.	Festivals: Halloween Christmas Easter	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.2. 1.1.3. 1.2.1. 1.2.2. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.16. 2.2.1. 2.2.2. 2.3.1.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.

Напомена: Издавач је израдио оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл. с тим да се у првом и петом/другом и шестом/трећем и седмом разреду уместо задатака (образовних, васпитних и функционалних) дефинишу исходи теме/часа/дана/недеље.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
	По завршеној теми/области ученици су у стању да:	Ученици уче и увежбавају:			
1. Welcome to Happy Street + The English Alphabet (AB, p.95) Поздрављање; представљање себе и других, давање основних информација о себи, давање и тражење основних информација о другима; изражавање броја и количине.	- поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - представе себе и другог; - разумеју једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Hello, I'm Jack. What's your name? My name's Greg. Who's this? It's Daisy. Hello./Hi. Goodbye./Bye. See you tomorrow. How are you? Fine, thanks. One, two, three... ten skittles. A game in the garden. The English Alphabet and spelling. Can you spell your name?/How do you spell your name?</i>	1	3	4
2. At school + Everyday English (AB, p.104) Исказивање молбе и захвалности; изражавање припадања; описивање предмета; давање основних информација о себи; изражавање допадања; описивање способности у садашњости.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - исказу и прихвате захвалност на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе којима се изражава припадање; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - представе себе; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>What's this? It's a pencil. Hey, Greg! Your pencil! Can I borrow your rubber, please? Yes. Here you are. Thank you. Oh, no! My pencil! Show me something blue. What colour is the ruler? Yellow. Hello, I'm Greg. I'm nine. I'm from England. My school is Happy Street School. My teacher is Miss Davis. I like school very much. What's your name? How old are you? Can you play the guitar? No, I can't. Can you play the violin? Yes, I can. This boy can play the violin. What's your phone number? May I go to the toilet, please?</i>	3	7	10

3. At Happy House + Days and time (AB, p.97) Разумевање и давање једноставних упутстава; описивање предмета; изражавање допадања; описивање способности у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; исказивање времена.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна упутства и реагују на њих; - саопште једноставна упутства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко време.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Is it a robot? No, it isn't. Is it a rocket? Yes, it is. It's a rocket. What's this? It isn't a car and it isn't a robot. Stand up! Hands up! Hands down! Turn around! Touch your head! Sit down! A red doll, a white lorry, a red car, a blue robot. Plastic bottles. This is my favourite toy. It isn't a doll. It's a robot. It's green and white. It's great! It can walk and it can say 'Hello'. What's your favourite toy? Let's play a game! OK, let's play snakes and ladders! Let's play 'Red Racers'! OK! What time is it? It's nine o'clock. It's half past two. What time do you have lunch? What time do you get up at the weekend? What's the day today? It's Wednesday.</i>	3	5	8
Festivals: Halloween	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>It's Halloween! This is a Halloween party. Can you see the pumpkin and the big, black spider? I'm a cat. I'm an owl. I'm a witch. At Halloween children go 'trick or treating'. Trick or treat. Here's a treat! Thank you!</i>	0,5	0,5	1
4. At the shop + Plural nouns (AB, p.98) Поздрављање; исказивање молбе, захвалности и извињења; изражавање броја и количине; изражавање допадања/недопадања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - исказу захвалност и извињење на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изразе допадање/недопадање једноставним језичким средствима.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Can I have ten bananas, please? Sorry? How many? Ten apples, please. Here you are. I like pizza. I like steak. I like pasta, too. I don't like olives. Do you like mushrooms? Yes. Do you like peppers? No. Do you like pizzas? I like pizzas and I like pasta, and I like cakes and ice cream, and I like oranges and chocolate. I like everything! Oh, no - I don't like olives. Four bananas. That's one pound, please. Thank you. Can I have three peaches, please? OK, here you are. Thank you! How many can you see? Two babies. Three sandwiches. Four children.</i>	3	7	10

Festivals: Christmas Честитање празника.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>- It's Christmas Day! This is Christmas lunch. It's a big lunch for all the family. It's a happy time! Turkey, everyone? Yes, please, Grandpa. I love turkey. This is a special pudding for Christmas Day. There's a toy and a hat in every Christmas cracker. Happy Christmas!</i>	0,5	0,5	1
5. At the park + Numbers 20-100 (AB, p.96) Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање поседовања/непоседовања; описивање предмета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање положаја у простору.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - препознају и именују предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>- Let's go to the park! Hey! Let's play football. OK! Great! Let's go to the zebra crossing. Have you got a ball? No, I haven't. Have you got a ball? Yes, I have – look! Have you got a big, red kite? No, I haven't. Have you got a small brown boat? Yes, I have. I've got a boat. I haven't got a bike. I've got a skateboard. It's purple and pink. I've got a big red plane. Close your eyes and please don't peek. Stop, Daisy! Hold my hand. Stop, look and listen. Walk, don't run. This is a photo of me and my dog in the park. I like playing in the park. I've got a skateboard. It's purple and pink. I like skateboards. I haven't got a bike. Let's dance! Move your legs, move your arms, move all your body! It's fun! Twenty, thirty, forty, fifty, etc. Seventy-two, ninety-three, etc.</i>	3	5	8

6. Greg's flat + Personal pronouns and 'To be' (AB, p.99) Исказивање положаја у простору; исказивање осета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; описивање бића, места и предмета; изражавање поседовања/непоседовања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пруже једноставна обавештења о положају у простору; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним осетима и реагују на њих; - изразе основне осете једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића, предмета и места; - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - размене информације које се односе на датум комуникативну ситуацију.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Where's my hamster? He isn't in the cage. Look under the cupboard. Is he on the bookcase? Where is he? Where's Flossy? In the kitchen. I'm in the bathroom. I'm tired. Is it the old castle or the modern house? This is me in my bedroom. There's a red bunk bed, a red bookcase and a red and white cupboard. There's a desk under the bunk bed and there's a globe on the cupboard. What's in your bedroom? This is my pony, Toffee. He's three. This is my pet rabbit, Benny. He's funny! Have you got a pony? No, I haven't. Have you got a cat? Yes, I have. I'm tired. We're hungry. He's hot. You're thirsty. She's angry.</i>	3	7	10
7. In the street + This/That, These/Those (AB, p.100) Описивање бића и места; описивање догађаја у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују бића и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића и места; - опишу бића и места користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - опишу радње користећи једноставна језичка средства; - размене информације које се односе на датум комуникативну ситуацију; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>A woman and a dog / A boy and a baby / A man and a girl waiting at the bus stop. Pam's got long brown hair. Tall and short / Fat and thin / Old and young, Everybody's out in the street. He's tall and he's got short brown hair. She's got blue eyes. This is a picture of a girl and her pony. This is a picture of me and my friends, Dan and Archie. Dan's tall. He's got black hair and he's got blue eyes. Archie's short. He's got blond hair and he's got glasses. What about your friends? Let's have a day out! OK. We can go to a castle or a theme park. Let's go to a theme park!</i>	3	5	8

Festivals: Easter Честитање празника.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>- It's Easter time! You can buy Easter eggs in the shops or you can paint real eggs. How many eggs can you count? Happy Easter!</i>	0,5	0,5	1
8. In the playground + like/love/want (AB, p.102) + Possessive adjectives (AB, p.101) Изражавање припадања/неприпадања; изражавање допадања/недопадања; описивање предмета; изражавање бројева и (димензија); описивање догађаја у садашњости.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>- This is Polly's jumper. It's Mr Potter's hat. Whose hat is this? It's Jack's. I don't like this jumper, this jumper's too big / this jumper's too small. I love this jumper, this jumper's just right. There's mud on my skirt. How long is the slide? It's very long. It's four metres long. Do you like fancy dress parties? My school uniform is a white T-shirt, grey trousers, a blue jumper and black shoes. I don't like my school uniform. In this photo I'm at a party. It's a fancy dress party. I'm wearing yellow trousers, black boots, a blue and yellow jacket and a yellow hat. Do you like fancy dress parties? I like sweets. I want an apple. I love bananas. Jane likes apples and cakes. She doesn't like bananas or pizza.</i>	3	8	11
Укупан број часова:			23,5	48,5	72

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада Методе рада	Међупредметне компетенције	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника
1. Welcome to Happy Street + The English Alphabet	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	математика (бројеви), музичка култура (песме), грађанско васпитање (учтиво обраћање), српски језик (алфавет у поређењу са абecedом)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају и понављају дијалогске моделе, симулирају ситуације, певају, цртају/заокружују/показују/спајају, пишу.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
2. At school + Everyday English (AB, p.104)	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.16. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	музичка култура (песме, музички инструменти), свет око нас (државе света где је енглески матерњи језик), ликовна култура (боје, цртање), грађанско васпитање (поштовање различитости, учтиво обраћање)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, цртају/заокружују/показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

3. At Happy House + Days and time (AB, p.97)	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учење у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	ликовна култура (боје, цртање) музичка култура (песме), математика (бројеви), физичко васпитање (TPR), грађанско васпитање (рециклирани материјали), свет око нас (материјали, хронолошко време)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, цртају/заокружују/показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
Festivals: Halloween	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учење у демократском друштву	1.1.2. 1.1.3. 1.2.1. 1.2.2. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.16. 2.2.1. 2.2.2. 2.3.1.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	ликовна култура (боје, цртање, израда декорација), музичка култура (песме)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, показују/спајају, пишу.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

4. At the shop + Plural nouns (AB, p.98)	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према здрављу	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.16. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	свет око нас (храна, пијаца), ликовна култура (боје, цртање), музичка култура (песме), математика (рачунске операције с новцем), грађанско васпитање (учтиво обраћање), српски језик (појам множине)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, цртају/заокружују/показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
Festivals: Christmas	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.2. 1.1.3. 1.2.1. 1.2.2. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.16. 2.2.1. 2.2.2. 2.3.1.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	верска настава (прослава Божића у ВБ и код нас), музичка култура (песме), ликовна култура (боје, цртање, израда декорација)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, цртају/показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

5. At the park + Numbers 20-100 (AB, p.96)	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Одговорно учење у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.12 1.1.13. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	свет око нас (безбедност у саобраћају, делови тела), физичко васпитање (физичке активности, плес), музичка култура (песме, плес), ликовна култура (боје, цртање), математика (бројеви до 100)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, цртају/заокружују/показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
6. Greg's flat + Personal pronouns and 'To be' (AB, p.99)	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.2.15. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	српски језик (личне заменице), свет око нас (стамбени простор, кућни љубимци), ликовна култура (боје, цртање), музичка култура (песме)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, цртају/заокружују/показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

7. In the street + This/That, These/Those (AB, p.100)	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.12. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.18. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	свет око нас (опис физичких карактеристика), ликовна култура (боје, цртање, опис уметничких слика), музичка култура (песме), грађанско васпитање (места за забаву/излет), српски језик (показне заменице)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, цртају/заокружују/показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
Festivals: Easter	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.2. 1.1.3. 1.2.1. 1.2.2. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.16. 2.2.1. 2.2.2. 2.3.1.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	верска настава (прослава Ускрса у ВБ и код нас), свет око нас (животиње), музичка култура (песме), ликовна култура (боје, цртање, израда декорација)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, цртају/заокружују/показују, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

8. In the playground + like/love/want (AB, p.102) + Possessive adjectives (AB, p.101)	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.		1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, различите технике формативног оцењивања, домаћи задаци, задаци у радној свесци, додатни материјал, тестови.	свет око нас (одевни предмети, породица) ликовна култура (боје, цртање), музичка култура (песме), математика (бројеви, димензије), српски језик (присвојни облици)	Ученици уче и увежбавају изразе и речи који се користе у датој комуникативној ситуацији, слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, цртају/заокружују/ показују/спајају, пишу, раде мини пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, глума, симулација.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.8. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.16. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.				

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типични часови	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Welcome to Happy Street	4										1	3	4
2.	At school	5	5									3	7	10
3.	At Happy House		3	5								3	5	8
	Halloween		1									0,5	0,5	1
4.	At the shop			3	7							3	7	10
	Christmas				2							1	1	2
5.	At the park					6	2					3	5	8
6.	Greg's flat						2	8				3	7	10
7.	In the street							1	7			3	5	8
	Easter								1			0,5	0,5	1
8.	In the playground									6	4	3	7	10
УКУПНО		9	9	8	9	6	4	9	8	6	4	24	48	72

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма

Програм наставе и учења за стране језике у првом циклусу основног образовања и васпитања усмерен је на развој функционалних знања и заснован је на комуникативно дефинисаним исходима учења, односно активностима које ученик успешно реализује користећи страни језик. Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у програму наставе и учења посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници.

Планирање наставе и учења

Приликом планирања наставе и учења треба имати у виду да се исходи разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за већину исхода потребно више времена, различитих активности и начина рада. У фази планирања наставе и учења веома је важно узети у обзир да је уџбеник наставно средство које не одређује садржаје предмета. Садржајима у уџбенику приступа се селективно и у складу са предвиђеним исходима. С обзиром на то да уџбеник није једини извор знања, наставник треба да упуту ученике на друге изворе информисања и стицања знања и вештина. Полазећи од исхода, односно онога што је ученик у стању да оствари у различитим врстама и видовима комуникације (усмене, писане и невербалне), формално и садржински централну позицију програма наставе и учења заузимају управо *комуникативне функције*. На основу комуникативних функција дефинисане су *језичке активности* помоћу којих се оне могу остварити, а које, **од трећег разреда**, укључују постепено усавршавање способности разумевања говора, разумевања писаног текста, интерактивног усменог и писаног изражавања. Захваљујући цикличној и континуалној концепцији програма, комуникативне функције се преносе, усвајају и увежбавају током читавог образовног циклуса, с растућим степеном сложености. Исходи, комуникативне функције и језичке активности дефинисани су као опште лингвистичке категорије, и стога су за све стране језике идентични искази. Како би се, међутим, исходи, функције и активности операционализовали, понуђени су и примери језичких садржаја, и то за сваки појединачни страни језик. Њима се илуструју неке од најфреквентнијих и узрасно најадекватнијих могућности за вербалну реализацију комуникативних функција.

Остваривање наставе и учења

Програм усмерен ка исходима указује на то шта је ученик у процесу комуникације у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ постепено води наставника од исхода и комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и **примењују** следећи **ставови**:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у атмосфери заједништва и међусобне сарадње;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке, укључујући њене културолошке и васпитне елементе, као и елементе социјализације;
- битно је значење језичке поруке;
- знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да се унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији у учионици и ван ње, и спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- поимање програма као скупа динамичних, заједнички припремљених и прилагођених задатака и активности;
- наставник треба да омогући приступ новим идејама и њихово прихватање, као и креирање нових идеја;

- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- наставни материјали представљају један од извора активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
- учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање, анализа, вредновање, закључивање итд.);
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто, а нарочито на nižем узрасту треба користити интернационализме и речи које су им познате, као и визуализацију као средство семантизације.

Технике / активности

Током часа препоручује се динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације, итд.)

Мануелне активности (израда панoa, презентација, зидних новина, постера и сл.)

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селекутовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)

Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање). Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).

Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Заједничко прављење илустрованих материјала (планирање различитих активности, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина у трећем разреду основне школе

На избор стратегија за унапређивање и увежбавање језичких вештина у настави страног језика у **трећем** разреду основне школе утичу, пре свега, психолошки и когнитивни фактори, карактеристични за наведени узрастни период. У првом и другом разреду учење страног језика било је аудио-вербалног карактера, засновано на имитацији и репродукцији онога што ученици чују од наставника (или са аудио записа). Од **трећег разреда** се постепено уводе активности које омогућавају веће когнитивно укључивање ученика. Ученици су током претходног школског периода овладали основном техником читања и писања на матерњем језику, па усвојене законитости могу користити и у настави страног језика. Ученик на овом узрасту страни језик користи у комуникацији и у ситуацијама које су блиске његовим интересовањима, показујући креативност, оригиналност у одговорима, активан однос према наставним садржајима. Одабиром одговарајућих стратегија за унапређивање и увежбавање језичких вештина осигурава се континуитет у развијању вишејезичности и достизању виших нивоа језичке компетенције релевантних и неопходних за даље школовање, живот и рад.

С обзиром на то да се исходи **операционализују** преко језичких активности у комуникативним ситуацијама, важно је да се оне у настави страних језика континуирано и истовремено увежбавају. Настава страног језика у **трећем разреду** основне школе подразумева индуктивно усвајање граматичких и лексичких садржаја, како у усменом, тако и у писаном контексту. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем учења страног језика.

Ученици су већ навикли да сва упутства у настави која се често понављају буду на страном језику. Нова упутства, нарочито она за која наставник процени да су сложенија и тежа за разумевање, могу се у почетку давати паралелно на страном и на матерњем језику. Потребно је што више користити предмете и бића из непосредног окружења, слике, картице, постере, као и аудио и видео записе. За најважније комуникативне садржаје препоручује се учестало понављање ради лакшег и бржег меморисања и стицања поуздања за самостално коришћење језика. У том смислу, пожељне су вежбе говорне продукције с варијацијама модела у којима се

мењају и комбинују лексички и граматички садржаји уз постепено усложњавање. Подстицање интеракције с другим ученицима реализује се као вид медијације и укључује давање **једноставних** упутстава на страном језику (нпр. *питај друга или другарицу; одговори на питања друга/другарице*).

Ученици се оспособљавају за комуникативне функције наведене у програму за дати ниво учења, при чему **предложени језички садржаји служе као препорука** и могу бити замењени сличним садржајима или проширивани у складу са расположивим наставним материјалом као и потребама и интересовањима ученика.

Важно је да имамо на уму да је, упркос почетном ентузијазму са којим ученици улазе у процес учења страног језика у основној школи, њима то ипак још један у низу обавезних предмета. Стога се, на овом нивоу, не може очекивати да они сами, спонтано, развију интересовање и ентузијазам за учење страног језика. Неопходно је приликом планирања наставе имати у виду узраст ученика и њихове индивидуалне карактеристике. Неки ученици су интровертни, неки екстровеертни, уче различитом брзином и на различите начине – свим чулима, имају различите потребе и интересовања. Упутно је да час почне неком кратком игром загревања која би позитивно утицала на развијање способности пажње, концентрације и памћења, као и да се активности смењују одговарајућим логичним редоследом и да трају од пет до 15 минута.

Презентовање и увежбавање садржаја

С обзиром на различите стилове учења, разноврсност активности кључна је реч за презентовање нове лексичке грађе. Важно је да уважавамо предзнања ученика, јер нам она могу бити добра основа за рад и лакше разумевање теме.

Визуелна наставна средства (картице, постери, стварни предмети из непосредног окружења, како је у општим смерницама већ напоменуто) идеална су за увођење и увежбавање вокабулара. Када се ученицима покаже одређени појам – када га виде, важно је да неколико пута чују како се реч изговара и да је тек на крају изговоре. Хорско понављање корисно је за осећај сигурности ученика јер није јавно експониран, а страх од исмевања (који је на том узрасту неретко присутан) сведен је на минимум.

Пантомима (као врста драмских техника), као и метода потпуног физичког одговора, веома су омиљене и ефикасне, не само на овом узрасту већ и касније. Нарочито су погодне за ученике кинестетичког стила учења (превођење изговорене речи у покрет и обрнуто). Ове технике су погодне за увођење и увежбавање свих врста речи. **Одговарајући контекст** (приче у сликама, песме, игре и сл.) битна је претпоставка успешног усвајања вокабулара, као и језика уопште. Усвајање лексике биће утолико ефикасније уколико се остварује у јасном ситуационом контексту. Примера ради, ако се усвајају речи које се односе на свет животиња, могуће је организовати стварни, симулирани или виртуелни обилазак зоолошког врта. Треба водити рачуна о томе да су ученици, током једног школског часа, у стању да усвоје до 10 нових речи.

Дијалошки модели веома су ефикасни за развијање говора. Овладавање дијалогом се почиње од једноставне упитно-одговорне форме. Добро организован дијалог представља снажан подстицај за учење и напредовање, нарочито ако се има у виду да се учење страног језика одвија изван аутентичне говорне средине. Наравно, потребно је обезбедити одговарајући контекст, симулирати ситуацију која би одговарала аутентичној говорној средини, и која ће и стидљивијим ученицима омогућити да се охрабре и проговоре. Дидактичке игре попут „У продавници“, „У библиотеци“ и сл. Представљају стимулативно средство за извођење динамичких, језичких и комуникативних вежби.

Пројектне активности повећавају мотивацију, јер пружају избор ученицима да одговорно у пару или у групи решавају задатак на свој начин у договору са другима, развијајући и јачајући одређене социјалне компетенције. Пројекат је погодан за рад у одељењима мешовитог састава, има лични печат, подстиче кооперативни рад и завршава се увек неком врстом презентације како резултата, тако и процеса рада.

Драмске активности омогућавају ученицима да користе језик у одговарајућем контексту и тако „оживљавају“ његову употребу. Њихов потенцијал огледа се, између осталог, и у томе што:

- ученици не само да уче страни језик на забаван начин, већ кроз интеракцију и различите улоге које преузимају сагледавају ствари из различитих углова (што доприноси развоју критичког и дивергентног мишљења);
- ученици сарађују и усвајају језик кроз смислену интеракцију на циљном језику и развијају све потребне вештине – когнитивне, комуникативне и социјалне;
- сви могу да учествују – свако добија улогу коју може да „изнесе“ те су зато погодне за рад у одељењима мешовитог састава;
- одговарају свим стилима учења – визуелни виде, аудитивни чују, кинестетички се изражавају кроз покрет;
- подижу мотивацију и самопоуздање;

- оријентисане су на ученика – наставник има мање доминантну улогу;
- развијају машту и креативност код ученика.

Пожељно је да се драмске активности попут играња улога, мини скечева, луткарских мини представа, импровизација и прича из стварног живота што више користе у настави, не само на овом узрасту, већ и касније.

Код увежбавања **читања** на овом узрасту препоручује се гласно читање текстуалних врста дијалошког карактера које је блиско говору и представља ефикасно средство за развијање опште језичке компетенције. Наративне текстуалне врсте захтевају читање у себи, чији је циљ издвајање информација из прочитаног текста. У циљу развоја разумевања прочитаног текста могу се применити и различите стратегије и технике за усвајање и проширивање лексике коришћењем конвенционалних и електронских дидактичких средстава (нпр. картица са натписима и сликама, постера и сл.).

Писање је тесно повезано са говором. За увежбавање писања могу се користити различите фонетско-ортографске игре (нпр. на задато слово ученици пишу што више речи); ортографске игре (нпр. исписивање речи са изостављеним самогласницима/сугласницима, где ученици имају задатак да попуне празна места и правилно напишу задате речи; наставник изговори једну реч, а ученици добијају задатак да напишу што више речи које почињу сваким словом речи коју је изговорио наставник) игре за развој писања (*Погоди реч!* – ученицима се даје текст на познату тему у коме недостају неке речи, а њихов задатак је да се досете које речи треба уметнути, при чему се уписивање може обављати појединачно и групно).

Социокултурна компетенција, као скуп знања о свету уопште, сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице/заједница чији се језик учи, у учењу страног језика је веома значајна јер су та знања потребна за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља *интеркултурна компетенција*, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између средина, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене. Дакле, постепеним увођењем социокултурних садржаја на најнижем нивоу (поздрављање, певање пригодних празничних песама и сл.) доприноси се развоју интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Граматички садржаји се на овом узрастном нивоу не обрађују експлицитно. **Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта** (примењујући елементе граматике који су неопходни за успешно остваривање комуникативне функције). У процесу наставе страног језика треба тежити томе да се граматика усваја путем језичких активности слушања и говора, према јасно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења.

За ученике који у редовној настави теже савладавају делове програма, организује се **допунска настава**, поготову у светлу чињенице да се од трећег разреда ученици оспособљавају за читање и писање. Наставник треба благовремено да уочи све недостатке у знању ученика и предузме мере **допунског објашњавања**, кориговања грешака и увежбавања како би сви ученици постигли задовољавајући успех и остварили програмом дефинисане резултате учења.

Праћење и вредновање наставе и учења

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају и наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликују од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају

стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на које се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – наставник, као и ученик – ученик.

Литература за ученике: Happy Street 1, 3rd edition (енглески језик за 3. разред основне школе), уџбеник, радна свеска са CD-ом, дигитални уџбеник.

Аутори: Stella Maidment & Lorena Roberts

Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2020.

Литература за наставнике: Happy Street 1, Приручник за наставнике у PDF формату; *CPT (classroom presentation tool)*– софтвер за интерактивну белу таблу (користи се уз помоћ рачунара и пројектора);

Остала наставна средства: флеш картице, постери, аудио CD, DVD, тестови.

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама које је припремио издавач.

ГОДИШЊИ ПЛАН ПАДА

Редни број и назив наставне теме	Редни број часа	Назив наставне јединице	Број часова по теми	Број часова за:		
				обраду	утврђивање	проверу
1. Welcome to Happy Street	1.	Hello! I'm... What's your name?	4	0,5	0,5	
	2.	Who's this? It's... Goodbye		0,5	0,5	
	3.	Numbers (1-10)		0,5	0,5	
	4.	Sophie's World: Hello		0,5	0,5	
2. At school	5.	Classroom objects	8	0,5	0,5	
	6.	Can I borrow your..., please?		0,5	0,5	
	7.	Colours		0,5	0,5	

	8.	What colour is...?			1	
	9.	English across the world			1	
	10.	Reading into writing		0,5	0,5	
	11.	Collin in Computerland-The Ice Monster (part 1); Sophie's World: At school			1	
	12.	Test 1				1
3. At Happy House	13.	Toys 1	9	0,5	0,5	
	14.	Is it...?Yes it is./ No, it isn't		0,5	0,5	
	15.	Commands		0,5	0,5	
	16.	Is it...?			1	
	17.	Toys from recycled material		0,5	0,5	
	18.	Reading into writing		0,5	0,5	
	19.	Collin in Computerland-The Ice Monster (part 2); Sophie's World: My favourite place in London 1		0,5	0,5	
	20.	Pronunciation and revision			1	
	21.	Test 2				1
4. At the shop	22.	Fruit		0,5	0,5	
	23.	Can I have...? How many...?			1	
	24.	I like.../ I don't like		0,5	0,5	
	25.	I like.../ I don't like ...			1	

4. At the shop	26.	My favourite place in London 2	8	0,5	0,5	
	27.	Reading into writing		0,5	0,5	
	28.	Collin in Computerland-The Ice Monster (part 3); Sophie's World: Mealtime			1	
	29.	Test 3				1
5. Festivals	30.	Happy Christmas	2	1		
	31.	Happy Christmas			1	
6. At the park	32.	Have got- affirmative; Toys 2	8	0,5	0,5	
	33.	Have got- interrogative and negative		0,5	0,5	
	34.	Numbers 11- 20		0,5	0,5	
	35.	Have got			1	
	36.	Road safety		0,5	0,5	
	37.	Reading into writing		0,5	0,5	
	38.	Collin in Computerland-The Ice Monster (part 4); Sophie's World: Collections:		0,5	0,5	
	39.	Test 4				1
7. Greg's flat	40.	House furniture	8	0,5	0,5	
	41.	Where's my hamster?			1	
	42.	House premises		0,5	0,5	
	43.	Prepositions		0,5	0,5	
	44.	Homes through history		0,5	0,5	
	45.	Reading into writing		0,5	0,5	

	46.	Collin in Computerland-The Gold Robber (part 1); Sophie's World : The Model Village		0,5	0,5	
	47.	Test 5				1
8. In the street	48.	People and animals		0,5	0,5	
	49.	Describing people		0,5	0,5	
	50.	Tall and short			1	
8. In the street	51.	Has got	6	0,5	0,5	
	52.	Looking at art			1	
	53.	Reading into writing		0,5	0,5	
5. Festivals	54.	Happy Easter	2	1		
	55.	Happy Easter			1	
8. In the street	56.	Collin in Computerland-The Gold Robber (part 2); Sophie's World : My town	2		1	
	57.	Test 6				1
9. In the playground	58.	Clothes	7	0,5	0,5	
	59.	Mr. Potter's hat		0,5	0,5	
	60.	TOO+ adjective		0,5	0,5	
	61.	Whose...?		0,5	0,5	
	62.	Reading into writing		0,5	0,5	
	63.	Collin in Computerland-The Gold Robber (part 3); Sophie's World : Brownies and Cubs		0,5	0,5	
	64.	Test 7				1
10.	65.	Body parts	8	0,5	0,5	

At the sports centre	66.	I can/ I can't (ability)		0,5	0,5	
	67.	Can/ can't (ability)		0,5	0,5	
	68.	Keeping healthy		0,5	0,5	
	69.	Reading into writing		0,5	0,5	
	70.	Collin in Computerland-The Gold Robber (part 4); Sophie's World : School Sports Day		0,5	0,5	
	71.	Test 8				1
	72.	General revision			1	

* ако у колони пише *обрада 0,5* ; *утврђивање 0,5* , у рубрику где се уписује час у дневнику, уписујем *обрада и утврђивање*

Редни број наставне тем	Број часова по теми:	НАЗИВ ТЕМЕ	Обрада	Утврђивање	Провера

1.	4	Welcome to Happy Street	2	2	-
2.	8	At school	2	5	1
3.	9	At Happy House	3	5	1
4.	8	At the shop	2	5	1
5.	4	Festivals	2	2	-
6.	8	At the park	3	4	1
7.	8	Greg's flat	3	4	1
8.	8	In the street	2	5	1
9.	7	In the playground	3	3	1
10.	8	At the sports centre	3	4	1
Укупно:	72		25	39	8

Датум предаје плана: септембар, 2023.

Наставник: Марија Станковић

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 4. РАЗРЕД

Циљ наставе енглеског језика у четвртном разреду је да оспособи ученика да комуницира на енглеском језику на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог окружења. У исто време, настава енглеског језика треба да подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика, да олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту, креативност и радозналост и подстиче задовољство коришћења енглеског језика.

Разред: **четврти** (први страни језик)

Годишњи фонд часова: **72**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Introduction	Сарадња; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.3. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему - представе себе и другог; - поздраве и отпоздраве примењујући једноставнија језичка средства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - дају једноставна упутства и налоге; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговаре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне изразе који се односе на количину/број и реагују на њих; - траже и пруже основне информације у вези са количинама/бројевима; - изразе присуство/одсуство нечега; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације – формални и неформални поздрави; - разумеју и уоче сличности и разлике у именима људи са енглеског говорног подручја – име, средње име, презиме, кратко име, надимак, презиме.

2.	Friends and Family	Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - представе друге; - разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - разумеју једноставна обавештења о хронолошком времену (дани у недељи) и реагују на њих; - траже и дају кратка једноставна обавештења о хронолошком времену; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање и реагује на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - знају разлике у начину писања адресе; - знају имена важних улица у Лондону и по чему су познате.
3.	Revision and test 1	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.2. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.22. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и одговоре на једноставна питања личне природе – име, презиме, одакле су, адреса, број телефона, колико имају година...; - дају основне информације о другима – пријатељи и чланови породице; - опишу учioniцу користећи једноставна језичка средства; - разумеју и постављају питања личне природе; - дају кратка обавештења о хронолошком времену; - дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање.

4.	My world	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање; -разумеју једноставан опис живих бића, предмета и места; - опишу жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима; - уоче сличности и разлике у наставним предметима и начину живота у школама у Велсу, Енглеској и код нас.
5.	Time	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о хронолошком времену и реагују на њих; - траже и дају кратка и једноставна обавештења о хронолошком времену; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним активностима и реагују на њих; - опишу и планирају уобичајене активности кратким једноставним језичким средствима; -разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју и опишу популарне спортове у ВБ.
6.	Revision and test 2	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих;

		компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.22. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	- траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање; -разумеју једноставан опис живих бића, предмета и места; - опишу жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним активностима и реагују на њих; - опишу и планирају уобичајене активности кратким једноставним језичким средствима.
7.	Places	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе места; - опишу места једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна обавештења која се односе на положај у простору; - траже и пруже једноставна обавештења која се односе на положај у простору; - разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; - упуте кратка упутства и налоге; - уоче сличности и разлике у изгледу градова култури становања у ВБ и код нас.
8.	People	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним и тренутним радњама и плановима и реагују на њих; - опишу уобичајене и тренутне активности једноставним језичким средствима; - разумеју цене; - траже и пруже информације о ценама; - разумеју и примене основне норме учтиве комуникације (у продавници); - уоче мултикултуралност британских градова; - опишу уметничку слику.
9.	Revision and test 3	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10.	- разумеју једноставне описе живих бића и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним и тренутним радњама и

		информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	плановима и реагују на њих; - опишу уобичајене и тренутне активности једноставним језичким средствима.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	8	2									4	6	10
2.	Friends and Family		7	3								4	6	10
3.	Revision and test 1			4								0	4	4
4.	My world			2	6	2						4	6	10
5.	Time					3	7					4	6	10
6.	Revision and test 2						1	3				0	4	4
7.	Places							4	6			4	6	10
8.	People								2	8		4	6	10
9.	Revision and test 3										4	0	4	4
УКУПНО		8	9	9	6	5	8	7	8	8	4	24	48	72

Напомена: Издавач је изradio оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
(Комуникативне функције)	По завршеној теми/области ученици су у стању да у	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и			
1. Introduction Поздрављање; представљање себе и других; давање основних информа- ција о себи; тражење и давање информа- ција о другима; описивање места; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; изражавање количине и бројева.	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - препознају и именују појмове који се односе на тему - представе себе и другог; - поздраве и отпоздраве примењујући једноставнија језичка средства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - дају једноставна упутства и налоге; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговаре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне изразе који се односе на количину/број и реагују на њих; - траже и пруже основне информације у вези са количинама/бројевима; - изразе присуство/одсуство нечега; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације – формални и неформални поздрави; - разумеју и уоче сличности и разлике у именима људи са енглеског говорног подручја – име, средње име, презиме, кратко име, надимак, презиме.	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају: Изразе и речи које се односе на представљање и поздрављање, давање и тражење информација личне природе <i>Good morning/afternoon/evening/night! Goodbye. Bye. See you later. See you. Hi! My names's/name is Crala Fletcher. Hello. I'm Molly Dawson. What's your name? How do you spell your name? What's your phone number? It's ...</i> ; изразе речи које се односе на школски живот; употребу неодређеног члана a/an - <i>What's this? It's a book/an apple/a picture/an umbrella</i> ; бројеве до 100 и множину именица <i>dog/dogs, watch/watches, man/men, child/children...</i> ; језичке структуре <i>Stand up! Sit down! Open your books. Look at the picture!</i> (Императив) <i>There is/ are - There's a cat. There are four chairs. There aren't five apples. There isn't an umbrella on the table. Is there a picture on the wall? Yes, there is. No, there isn't. Are there four pencils? Yes, there are. No, there aren't. How many cats are there?(Егзистенцијално 'There')</i> ; кратке текстове и дијалоге који се односе на тему (слушају, читају, говоре и пишу); енглеска имена <i>First name:Bradly Middle name:Adam Surname:Fletcher My short name is Brad. My nickname is Fletch.</i>	4	6	10

2. Friends and Family Представљање других; давање основних информација о себи; тражење и давање основних информација о другима; изражавање хронолошког времена; изражавање припадања/неприпадања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују појмове који се односе на тему; - представе друге; - разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - разумеју једноставна обавештења о хронолошком времену (дани у недељи) и реагују на њих; - траже и дају кратка једноставна обавештења о хронолошком времену; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадањеи реагује на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - знају разлике у начину писања адресе; - знају имена важних улица у Лондону и по чему су познате.	Имена држава и главних градова; изразе и речи којима се именују чланови уже и шире породице – <i>mother, father, parents, grandmother, grandfather, grandparents, daughter, son, children, borther, sister, aunt, uncle, cousin</i>; дане у недељи; језичке структуре <i>I'm from Britain. Where are you from? This is Max. How old is he? He's thirteen. She isn't from Australia. She's from France. These are my internet friends. This is my brother. His name is... This is their dog. Its name is... We are in our garden. Is it Tuesday today? No, it isn't. It's Wednesday. Are you at home? No, I am not. Who is the song for/from? (The Present Simple Tense глагола to be, Присвојини придеви); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему (слушају, читају, говоре и пишу); писање адресе; имена важних улица у Лондону и по чему су познате.</i>	4	6	10

3. Revision and test 1 Давање основних информација о себи ; тражење и давање основних информација о другима; изражавање хронолошког времена; изражавање припадања/неприпадања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и одговоре на једноставна питања личне природе – име, презиме, одакле су, адреса, број телефона, колико имају година...; - дају основне информације о другима – пријатељи и чланови породице; - опишу учioniцу користећи једноставна језичка средства; - разумеју и постављају питања личне природе; - дају кратка обавештења о хронолошком времену; - дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање.	Лексику и језичке структуре које се односе на наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходне две теме; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	0	4	4

4. My world Изражавање поседовања/непоседовања; описивање живих бића, предмета и места;	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање; -разумеју једноставан опис живих бића, предмета и места; - опишу жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима; - уоче сличности и разлике у наставним предметима и начину живота у школама у Велсу, Енглеској и код нас.	Изразе и речи које се односе на забаву и разоноду – <i>a skateboard, a games console, a radio, a mobile phone...</i>; боје и друге описне придеве – <i>yellow, green, orange... big, small, thin...</i>; речи којима се именују кућни љубимци – <i>a rabbit, a parrot, a budgie...</i>; школске предмете – <i>Geography, Maths, Science...</i>; језичке структуре – <i>My friend Tom has got a computer. I haven't got a skateboard, but I've got a remote controlled car. Have you got a camera? Yes, I have. No, I haven't. I've got a big present. She's got four thick books. What lessons have you got on Wednesday? We've got double period of Maths on Friday. This isn't Millie's new jumper. It's my new blanket. Birds have got wings nad feathers. Humans haven't got a tail. Cats have got whiskers. This is my school. I'm in year 8. There are 30 students in our class. (Have got за изражавање поседовања и описивање, правилан редослед придева у реченици)</i>; кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (<i>слушају, читају, говоре и пишу</i>).	4	6	10
5. Time Исказивање хронолошког времена; описивање уобичајених активности; изражавање допадања и недопадања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о хронолошком времену и реагују на њих; - траже и дају кратка и једноставна обавештења о хронолошком времену; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним активностима и реагују на њих; - опишу и планирају уобичајене активности кратким једноставним језичким средствима; -разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју и опишу популарне спортове у ВБ.	Изразе и речи којима се изражава хронолошко време – <i>What's the time? It's five o'clock. It's half past two/quarter past three/quarter to five/twenty past four/ten to six...</i>; изразе и речи које се односе на свакодневне активности, хобије, спортове и активности у слободно време - <i>get up, have a shower/breakfast, take the bus to school, play tennis / football, play the guitar / piano, collect things...</i>; језичку структуру – <i>I get up at half past seven. What time do you get up? I read books and magazines in bed. We don't have lunch at home. Do you take the bus to school? Yes, I do. No, I don't. He doesn't collect badges. She plays the guitar. He has training after school on Tuesdays. I like sport. My brother Eddie doesn't like it. Do you like skiing? Yes, I do. No, I don't. What do you like doing in your free time? I play the piano. The trumpet is a wind instrument. (The Present Simple tense)</i>; кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (<i>слушају, читају, говоре и пишу</i>).	4	6	10

6. Revision and test 2 Изражавање поседовања/непоседовања; описивање живих бића и предмета; изражавање уобичајених радњи.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање; -разумеју једноставан опис живих бића, предмета и места; - опишу жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним активностима и реагују на њих; - опишу и планирају уобичајене активности кратким једноставним језичким средствима.	Лексику и језичке структуре које се односе на наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходне две теме; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	0	4	4

7. Places Описивање места; изражавање положаја у простору; изражавање способности; исказивање кратких упутстава и налога;	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе места; - опишу места једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна обавештења која се односе на положај у простору; - траже и пруже једноставна обавештења која се односе на положај у простору; - разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; - упуте кратка упутства и налоге; - уоче сличности и разлике у изгледу градова култури становања у ВБ и код нас.	Речи којима се именују просторије у стану/кући, намештај, институције у месту становања; предлоге за место; језичке структуре <i>There's a bed in my bedroom too. It's in front of the window. My skateboard is in the wardrobe and my guitar is on the bed. The football is next to the chest of drawers. Where's the robot? It's behind the bag. There are three bedrooms upstairs. There's a hall, a dining room and a kitchen downstairs. Our parents are in the kitchen. Is there a cinema in your town? Yes, there is, but there isn't a theatre. There isn't a station near my home. The bus stop is opposite the museum.</i> (Егзистенцијално 'There'+ The Present Simple Tense глагола to be); I can speak English. Can you play the piano? (Can за изражавање способности) Go back to the start. Go to number 33 and miss a turn (Императив); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	6	10
8. People Описивање живих бића; описивање уобичајених и тренутних активности и планова; изражавање цена.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним и тренутним радњама и плановима и реагују на њих; - опишу уобичајене и тренутне активности једноставним језичким средствима; - разумеју цене; - траже и пруже информације о ценама; - разумеју и примене основне норме учтиве комуникације (у продавници); - уоче мултикултуралност британских градова; - опишу уметничку слику.	Изразе и речи које се односе физички изглед људи, одећу и свакодневне активности; језичке структуре – <i>I'm Carla. I'm tall and I'm very slim. I've got long fair hair and blue eyes. This is my brother. He's short and quite slim. He's got short brown hair and brown eyes. Is he tall? Has she got brown eyes? (Have got u The Present Simple Tense глагола to be за описивање људи); It's ten o'clock. Carla is getting in the car. They're going into town. Andy is buying some balloons. This person is wearing a black jacket. I am wearing a blue shirt, black jeans and sneakers. We go to the park every Saturday morning, but we aren't going today. We usually go into town on the bus, but we're going in the car today (The Present Continuous Tense+ The Present Simple Tense); How much is this pen? It's 75p. And those balloons? They're 50p each. That's £3.25. Here you are. Thank you.</i>	4	6	10

9. Revision and test 3 Описивање места; изражавање поло- жаја у простору; описивање живих бића; описивање уобичајених и тренутних активности и планова;	- разумеју једноставне описе живих бића и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним и тренутним радњама и плановима и реагују на њих; - опишу уобичајене и тренутне активности једноставним језичким средствима.	Лексику и језичке структуре које се односе на наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходне две теме; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	0	4	4
Укупан број часова:			24	48	72

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада	Методе рада	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника
1. Introduction	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монолошка, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.3. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови језичких вештина и различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, математика	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
2. Friends and Family	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монолошка, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, математика, природа и друштво	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

3. Revision and test 1	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.2. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.22. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, природа и друштво	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
4. My world	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, природа и друштво	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

5. Time	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, природа и друштво, физичко и здравствено васпитање, музичка култура	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

6. Revision and test 2	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалошка, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.22. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, природа и друштво	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
7. Places	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалошка, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, природа и друштво	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

8. People	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, природа и друштво, математика	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
9. Revision and test 3	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, природа и друштво	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Програм наставе и учења за стране језике у првом циклусу основног образовања и васпитања усмерен је на развој функционалних знања и заснован је на комуникативно дефинисаним исходима учења, односно активностима које ученик успешно реализује користећи страни језик. Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у програму наставе и учења посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници.

I. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Приликом планирања наставе и учења треба имати у виду да се исходи разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за већину исхода потребно више времена, различитих активности и начина рада. У фази планирања наставе и учења веома је важно узети у обзир да је уџбеник наставно средство које не одређује садржаје предмета. Садржајима у уџбенику приступа се селективно и у складу са предвиђеним исходима. С обзиром на то да уџбеник није једини извор знања, наставник треба да упути ученике на друге изворе информисања и стицања знања и вештина. Полазећи од исхода, односно онога што је ученик у стању да оствари у различитим врстама и видовима комуникације (усмене, писане и невербалне), формално и садржински централну позицију програма наставе и учења заузимају управо *комуникативне функције*. На основу комуникативних функција дефинисане су *језичке активности* помоћу којих се оне могу остварити, а које, од четвртог разреда, укључују усавршавање способности разумевања говора, разумевања писаног текста, интерактивног усменог и писаног изражавања. Захваљујући цикличној и континуалној концепцији програма, комуникативне функције се преносе, усвајају и увежбавају током читавог образовног циклуса, с растућим степеном сложености. Исходи, комуникативне функције и језичке активности дефинисани су као опште лингвистичке категорије, и стога су за све стране језике идентични искази. Како би се, међутим, исходи, функције и активности операционализовали, понуђени су и примери језичких садржаја, и то за сваки појединачни страни језик. Њима се илуструју неке од најфреквентнијих и узрасно најадекватнијих могућности за вербалну реализацију комуникативних функција.

II. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Програм усмерен ка исходима указује на то шта је ученик у процесу комуникације у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ постепено води наставника од исхода и комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у атмосфери заједништва и међусобне сарадње;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке, укључујући њене културолошке и васпитне елементе, као и елементе социјализације;
- битно је значење језичке поруке;
- знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да се унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива на социјалној интеракцији у учионици и ван ње, и спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;

- поимање програма као скупа динамичних, заједнички припремљених и прилагођених задатака и активности;
- наставник треба да омогући приступ новим идејама и њихово прихватање, као и креирање нових идеја;
- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- наставни материјали представљају један од извора активности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала;
- учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање, анализа, вредновање, закључивање итд.);
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто, а нарочито на nižем узрасту треба користити интернационализме и речи које су им познате, као и визуализацију као средство семантизације.

Технике/активности

Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори / затвори свеску, итд.).

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).

Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).

Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим / не волим, компарације...).

Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Заједничко прављење илустрованих материјала (планирање различитих активности, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

СТРАТЕГИЈЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ И УВЕЖБАВАЊЕ ЈЕЗИЧКИХ ВЕШТИНА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

На избор стратегија за унапређивање и увежбавање језичких вештина у настави страног језика у четвртном разреду основне школе утичу, пре свега, психолошки и когнитивни фактори, карактеристични за наведени узрастни период. У првом и другом разреду учење страног језика било је аудио-вербалног карактера, засновано на имитацији и репродукцији онога што ученици чују од наставника (или са аудио записа). Од четвртог разреда се уводе активности које омогућавају веће когнитивно укључивање ученика. Ученик на овом узрасту страни језик користи у комуникацији и у ситуацијама које су блиске његовим интересовањима, показујући креативност, оригиналност у одговорима, активан однос према наставним садржајима. Одабиром одговарајућих стратегија за унапређивање и увежбавање језичких вештина осигурава се континуитет у развијању вишејезичности и достизању виших нивоа језичке компетенције релевантних и неопходних за даље школовање, живот и рад.

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких активности у комуникативним ситуацијама, важно је да се оне у настави страних језика континуирано и истовремено увежбавају. Настава страног језика у четвртном разреду основне школе подразумева индуктивно

усвајање граматичких и лексичких садржаја, како у усменом, тако и у писаном контексту. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем учења страног језика.

Ученици су већ навикли да сва упутства у настави која се често понављају буду на страном језику. Сложенија упутства, нарочито она за која наставник процени да су тежа за разумевање, могу се у почетку давати паралелно на страном и на матерњем језику. Принцип очигледности треба да буде широко заступљен на овом узрасту. За најважније комуникативне садржаје препоручује се учестало понављање ради лакшег и бржег меморисања и стицања поуздања за самостално коришћење језика. У том смислу, пожељне су вежбе говорне продукције с варијацијама модела у којима се мењају и комбинују лексички и граматички садржаји уз постепено усложњавање. Подстицање интеракције с другим ученицима реализује се као вид медијације и укључује давање једноставнијих упутстава на страном језику (нпр. *питај друга или другарицу; одговори на питања друга/другарице*).

Ученици се оспособљавају за комуникативне функције наведене у програму за дати ниво учења, при чему предложени језички садржаји служе као препорука и могу бити замењени сличним садржајима или проширивани у складу са расположивим наставним материјалом, као и потребама и интересовањима ученика.

Неопходно је приликом пажљивог планирања наставе увек имати у виду узраст ученика и њихове индивидуалне карактеристике. Неки ученици су интровертни, неки екстровејтни, уче различитом брзином и на различите начине – свим чулима, имају различите потребе и интересовања. Упутно је да час почне неком кратком игром загревања која би позитивно утицала на развијање способности пажње, концентрације и памћења, као и да се активности смењују одговарајућим логичним редоследом и да трају од 5 до 15 минута.

ПРЕЗЕНТОВАЊЕ И УВЕЖБАВАЊЕ САДРЖАЈА

С обзиром на различите стилове учења, разноврсност активности кључна је реч за презентовање нове лексичке грађе. Важно је да уважавамо предзнања ученика, јер нам она могу бити добра основа за рад и лакше разумевање теме.

Визуелна наставна средства идеална су за увођење и увежбавање вокабулара.

Пантомима (као врста драмских техника), као и метода потпуног физичког одговора, веома су омиљене и ефикасне, не само на овом узрасту већ и касније. Нарочито су погодне за ученике кинестетичког стила учења (превођење изговорене речи у покрет и обрнуто). Ове технике су погодне за увођење и увежбавање свих врста речи.

Одговарајући контекст (приче у сликама, песме, игре и сл.) битна је претпоставка успешног усвајања вокабулара, као и језика уопште. Усвајање лексике биће утолико ефикасније уколико се остварује у јасном ситуационом контексту. Треба водити рачуна о примереном лексичком минимуму током једног школског часа.

Дијалогски модели веома су ефикасни за развијање говора. Овладавање дијалогом се почиње од једноставније упитно-одговорне форме. Добро организован дијалог представља снажан подстицај за учење и напредовање, нарочито ако се има у виду да се учење страног језика одвија изван аутентичне говорне средине. Наравно, потребно је обезбедити одговарајући контекст, симулирати ситуацију која би одговарала аутентичној говорној средини, и која ће и стидљивијим ученицима омогућити да се охрабре и проговоре. Дидактичке игре попут „У продавници“, „У библиотеци“ и сл. представљају стимулативно средство за извођење динамичких, језичких и комуникативних вежби.

Пројектне активности повећавају мотивацију јер пружају избор ученицима да одговорно у пару или у групи решавају задатак на свој начин у договору са другима, развијајући и јачајући одређене социјалне компетенције. Пројекат је погодан за рад у одељењима мешовитог састава, има лични печат, подстиче кооперативни рад и завршава се увек неком врстом презентације како резултата, тако и процеса рада.

Драмске активности омогућавају ученицима да користе језик у одговарајућем контексту и тако „оживљавају“ његову употребу. Њихов потенцијал огледа се, између осталог, и у томе што:

– ученици не само да уче страни језик на забаван начин, већ кроз интеракцију и различите улоге које преузимају сагледавају ствари из различитих углова (што доприноси развоју критичког и дивергентног мишљења);

– ученици сарађују и усвајају језик кроз смислену интеракцију на циљном језику и развијају све потребне вештине – когнитивне, комуникативне и социјалне;

– сви могу да учествују – свако добија улогу коју може да „изнесе” те су зато погодне за рад у одељењима мешовитог састава;

– одговарају свим стиливима учења – визуелни виде, аудитивни чују, кинестетични се изражавају кроз покрет;

– подижу мотивацију и самопоуздање;

– оријентисане су на ученика – наставник има мање доминантну улогу;

– развијају машту и креативност код ученика.

Пожељно је да се драмске активности попут играња улога, мини скечева, луткарских мини представа, импровизација и прича из стварног живота што више користе у настави, не само на овом узрасту, већ и касније.

Код увежбавања **читања** на овом узрасту препоручује се гласно читање текстуалних врста дијалошког карактера које је блиско говору и представља ефикасно средство за развијање опште језичке компетенције. Наративне текстуалне врсте захтевају читање у себи, чији је циљ издвајање информација из прочитаног текста. У циљу развоја разумевања прочитаног текста могу се применити и различите стратегије и технике усвајање и проширивање лексике коришћењем конвенционалних и електронских дидактичких средстава.

Писање је тесно повезано са говором. За увежбавање писања могу се користити различите фонетско-ортографске игре (нпр. на задато слово ученици пишу што више речи); ортографске игре (нпр.: исписивање речи са изостављеним самогласницима/сугласницима, где ученици имају задатак да попуне празна места и правилно напишу задате речи; наставник изговори једну реч, а ученици добијају задатак да напишу што више речи које почињу сваким словом речи коју је изговорио наставник); игре за развој писања (*Погоди реч!* – ученицима се даје текст на познату тему у коме недостају неке речи, а њихов задатак је да се досете које речи треба уметнути, при чему се уписивање може обављати и појединачно и групно).

Социокултурна компетенција, као скуп знања о свету уопште, сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице/заједница чији се језик учи у учењу страног језика је веома значајна јер су та знања потребна за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља *интеркултурна компетенција*, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између средина, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене. Дакле, постепеним увођењем социокултурних садржаја на најнижем нивоу (поздрављање, певање пригодних празничних песама и сл.) доприноси се развоју интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Граматички садржаји се на овом узрастном нивоу не обрађују експлицитно. **Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта** (примењујући елементе граматике који су неопходни за успешно остваривање комуникативне функције). У процесу наставе страног језика треба тежити томе да се граматика усваја путем језичких активности слушања и говора, према јасно утврђеним циљевима, исходима и стандардима наставе страних језика.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења.

За ученике који у редовној настави теже савладавају делове програма, организује се **допунска настава**. Наставник треба благовремено да уочи све недостатке у знању ученика и предузме мере **допунског објашњавања**, кориговања грешака и увежбавања како би сви ученици постигли задовољавајући успех и остварили програмом дефинисане резултате учења.

III. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају и наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – наставник, као и ученик – ученик.

Литература за ученике: Project 1, Serbian edition (енглески језик за 4. разред основне школе) - уџбеник и радна свеска са CD-ом и кодом за Project Online Practice.

Аутор: Tom Hutchinson

Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2021.

Литература за наставнике: Project 1 - Приручник за наставнике са кодом за Online Practice, Tom Hutchinson, Zoltan Rezmues; дигитални уџбеник.

Остала наставна средства: *CPT (classroom presentation tool)*– дигитални, интерактивни уџбеник са интегрисаним аудио и видео садржајима; аудио CD, DVD, DVD радни листови и упутства за наставнике; тест генератор.

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама издавача.

Датум предаје плана: 4.9.2023.

Наставник: Ивана Ковач

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 5. РАЗРЕД

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Разред: пети

Годишњи фонд часова: 72 часа

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Introduction Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту; описивање способности у садашњости; описивање живих бића, предмета и места и положаја у простору; изражавање припадања и поседовања; изражавање молби и захтева.	Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставна језичка средства; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; -разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на способности; - опишу сталне способности у садашњости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору; - опишу жива бића, предмете и места и положаја у простору, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - разумеју и реагују на једноставне молбе; - упуте једноставне молбе; - уочавају сличности и разлике у култури становања (разлика у појму „башта“) и породичним односима у ВБ и код нас, начину разоноде и популарним спортовима/активностима међу децом и младима.

2.	My life Описивање догађаја у садашњости; давање информација о себи и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту; изражавање хронолошког времена (сати и минути, дани у недељи, датуми); изражавање допадања/недопадања; описивање и честитање празника и рођендана.	Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Одговоран однос према средини	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу дневни / недељни распоред активности; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју честитку и одговоре на њу; - упуте пригодну честитку; - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, опишу начин прославе рођендана, као и време и начин прославе празника у земљама енглеског говорног подручја; - уоче сличности и разлике у временској организацији школске године у ВБ и код нас (мали и велики распусти)
3.	Animals Описивање догађаја у садашњости, тренутних и сталних/уобичајених догађаја/активности; описивање догађаја у причама; изрицање обавеза; изражавање интересовања, допадања/недопадања	Одговоран однос према средини; Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње; - размене информације које се односе на тренутне радње/активности; - разумеју и размене информације које се односе на тренутне и сталне /уобичајене радње/активности - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности користећи неколико везаних исказа; - разуме и реагује на своје и туђе обавезе; - размени једноставније информације које се односе на своје и туђе обавезе и правила понашања; - представе листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на жеље, интересовања и изражавање допадања и недопадања; - опишу своје и туђе жеље и интересовања и изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење.

4.	Holidays Описивање догађаја и способности у прошлости.	Одговоран однос према средини; Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.7. 2.3.8.	- разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл.
5.	Food Исказивање потреба, осета и осећања; изражавање присуства/одсуства нечега; изражавање допадања/недопадања; изражавање молби, захтева, захвалности; исказивање количина и цена; изражавање упутства (рецепт за припремање хране)	Одговоран однос према средини; Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставне исказе који се односе на присуство/одсуство нечега и реагују на њих; - изразе присуство/одсуство нечега; -разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на описивање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју и једноставне молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте једноставне молбе и захтеве; - затраже и пруже кратко обавештење; - се захвале на једноставан начин; - разумеју једноставније изразе који се односе на количину нечега; - питају и кажу колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства; - на једноставан начин затраже артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта; - састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) - изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл. - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.

6.	The world Описивање карактеристика места; изражавање положаја у простору; описивање живих бића; исказивање метеоролошког времена;	Одговоран однос према средини; Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	- разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства; -упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опишу метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима – ВБ и САД; - часовне зоне – Београд – Лондон
7.	Entertainment Исказивање жеља, планова и намера; изрицање обавеза; позив на заједничку активност; исказивање предлога;	Одговоран однос према средини; Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	- разумеју жеље планове и намере и реагују на њих; - размене једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопште шта они или неко други желе, планирају, намеравају; - разумеју једноставније предлоге и одговоре на њих; - упуте једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; - разумеју једноставно формулисане предлоге и реагују на њих; - затраже и упуте једноставно формулисане предлоге; - опишу најпознатија уметничка дела примерених узрасту из области филма.

5.a ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	3											3	3
2.	My life	6	6									4	8	12
3.	Animals		2	6	2							4	6	10
4.	Holidays				5	5						4	6	10
5.	Food						7	5				4	8	12
6.	The world							1	6	3		4	6	10
7.	Entertainment									5	4	4	5	9
	Written test 1			3									3	3
	Written test 2							2	1				3	3
УКУПНО		9	8	9	7	5	7	8	7	8	4	24	48	72

5.b ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	3											3	3
2.	My life	5	7									4	8	12
3.	Animals		2	6	2							4	6	10
4.	Holidays				4	6						4	6	10
5.	Food						8	4				4	8	12
6.	The world							1	7	2		4	6	10
7.	Entertainment									5	4	4	5	9
	Written test 1			3									3	3
	Written test 2							3					3	3
УКУПНО		8	9	9	6	6	8	8	7	7	4	24	48	72

Напомена: Издавач је израдио оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл. с тим да се у првом и петом/другом и шестом разреду уместо задатака (образовних, васпитних и функционалних) дефинишу исходи часа/дана/недеље.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:			

1. Introduction Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информа- ција о себи и другима у ширем друштвеном контексту; описивање способности у садашњости; описивање живих бића, предмета и места и положаја у простору; изражавање припадања и поседовања; изражавање молби и захтева.	- разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставна језичка средства; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; -разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на способности; - опишу сталне способности у садашњости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору; - опишу жива бића, предмете и места и положаја у простору, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - разумеју и реагују на једноставне молбе; - упуте једноставне молбе; - уочавају сличности и разлике у култури становања (разлика у појму „башта“) и породичним односима у ВБ и код нас, начину разоноде и популарним спортовима/активностима међу децом и младима.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>Hi! Welcome to my house. I'm Emma. This is my best friend. Her name is Polly. These are my parents. Their names are Peter and Susan. Susan is Emma and Jake's mother. This is my parents' car. What's your address /postcode /phone number? What sports are you interested in? Is this bike yours? No, it isn't mine. Jake's the boy with short dark hair. Where's the man with the violin? He's next to the clock. Where's the racket? It's in the bag. What colour is the hat? It's blue. (The Present Simple Tense глагола to be, присвојни придеви и присвојне заменице, Саксонски генитив, описни придеви, предлози за место); Can you play the guitar? Yes, I can. No, I can't. What can you do? I can't play the guitar, but I can play the piano. (модални глагол can за изражавање способности); May/Could/Can I speak to Mr Hill, please? (модални глаголи can/could/may за изражавање молби и захтева-WB); I've got three photographs, but I haven't got a ball. He's got a ruler. She hasn't got an apple. Have you got an umbrella? Yes, I have./No, I haven't. What have you got? (Have got за изражавање поседовања); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.</i>	0	3	3

2. My life Описивање догађаја у садашњости; давање информација о себи и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту; изражавање хронолошког времена (сати и минути, дани у недељи, датуми); изражавање допадања/недопадања; описивање и честитање празника и рођендана.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу дневни / недељни распоред активности; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју честитку и одговоре на њу; - упуте пригодну честитку; - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, опишу начин прославе рођендана, као и време и начин прославе празника у земљама енглеског говорног подручја; - уоче сличности и разлике у временској организацији школске године у ВБ и код нас (мали и велики распусти)	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>We live in London. Our flat is on the third floor. School starts at twenty to nine. On Thursdays, I don't go home at half past three. I have a piano lesson. My sister doesn't go to high school. He never puts the knives and forks in the right place. Do you always take the bus to school? What time do you get up/go to bed? When does summer start in Australia? What's the date today? It's 26th of September. How do children in Britain celebrate birthdays? When does the school year start in Britain? What's your favourite month? My favourite month is September because my birthday is in September. I don't like September because the school year starts in September. What do people in America celebrate on the 4th July? Where do meerkats live? How do people in Britain celebrate Christmas/Easter? What is Shrove Tuesday? When do people in the USA celebrate Halloween/Thanksgiving? What is the biggest festival in Scotland? And in Serbia?</i> (The Present Simple Tense за сталне и уобичајене радње, прилози учесталости, основни и редни бројеви-WB); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	8	12

3. Animals Описивање догађаја у садашњости – тренутних и сталних/уобичајених догађаја/активности; описивање догађаја у причама; изрицање обавеза; изражавање интересовања, допадања/недопадања	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње; - размене информације које се односе на тренутне радње/активности; - разумеју и размене информације које се односе на тренутне и сталне /уобичајене радње/активности - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности користећи неколико везаних исказа; - разуме и реагује на своје и туђе обавезе; - размени једноставније информације које се односе на своје и туђе обавезе и правила понашања; - представе листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на жеље, интересовања и изражавање допадања и недопадања; - опишу своје и туђе жеље и интересовања и изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење. The first written test	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре – <i>We're learning about the animals here on the farm. They aren't looking at us. I'm not watching TV. I'm doing my homework. What are you doing? Where are they going? (The Present Continuous Tense за изражавање тренутних радњи); At the moment I'm feeding the penguins. I feed them every day. They eat fish. Liam always cleans the animals' houses in the afternoon. Today he's cleaning the elephants' house. (The Present Simple / The Present Continuous – разлике у значењу); I must put out the rubbish. She must tidy up her room. (модални глагол must за изражавање обавеза); While he is sitting under the tree, a nut falls on him. When he sees the animals, he stops them. (The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense у причама/наративно + личне заменице у функцији објекта); Lucy is crazy about football. Do you like playing tennis? What do you like doing? Pavle hates getting up early. (be interested in/ good/bad at, crazy about, like/love/hate-WB); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i>	4	6	10
4. Holidays Описивање догађаја и способности у прошлости.	- разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>I was ill yesterday. She wasn't on holiday last week. Were they at a theme park? No, they weren't./Yes, they were. (The Past Simple Tense глагола to be). We travelled to Spain by plane. We grabbed our luggage and...He forgot his passport. I fell over and hurt my knee. Did you enjoy it there? Yes, I did./No, I didn't. He didn't want to come home. We didn't enjoy our holidays because the weather was bad. Where did you spend your summer holiday? How did you travel? (The Past Simple Tense правилних и неправилних глагола) Could you read when you were six? Boris could drive when he was six. (Модални глагол could за изражавање способности у прошлости-WB); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i>	4	6	10

5. Food Исказивање потреба, осета и осећања; изражавање присуства/одсуства нечега; изражавање допадања/недопадања; изражавање молби, захтева, захвалности; исказивање количина и цена; изражавање упутства (рецепт за припремање хране)	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставне исказе који се односе на присуство/одсуство нечега и реагују на њих; - изразе присуство/одсуство нечега; -разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на описивање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју и једноставне молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте једноставне молбе и захтеве; - затраже и пруже кратко обавештење; - се захвале на једноставан начин; - разумеју једноставније изразе који се односе на количину нечега; - питају и кажу колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства; - на једноставан начин затраже артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта; - састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) - изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл. - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>I'm really hungry. Do you want my cheese sandwich? Yes, please. Thank you. I haven't got any food for you. Well, have you got any water? I've got some vegetables. Do you eat any chocolate? Yes, I eat a lot of chocolate. Do you drink any milk? Yes, I usually have some milk for breakfast. There isn't any dog food. How many bananas/much cheese do we need? You need a few apples and a little water.</i> (бројиве и небројиве именице, детерминатори <i>some, any, no, much, many, a lot of, a few, a little</i>) <i>Do you like coffee? No, I don't. I never drink it. He wants 'pljeskavica' for lunch because he likes it. Mmmm! I love cheese. Can I have an orange, please? A loaf of bread, a bunch of bananas, two bags of sweets, a tin of tuna...</i> <i>Anything else? That's £ 80. Here you are. Thank you. You will need 300 g flour, 200 g butter...; Pour the cooked apples into a dish. Put the dish into the oven.</i> (императив, неодређени и одређени члан <i>a/an, the</i> – прво поменути, другоменути); кратке и дуже текстове и дијалоге који се односе на тему (рецепте за припремање хране, разговор у продавници...) и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	8	12

6. The world Описивање карактеристика места; изражавање положаја у простору; описивање живих бића; исказивање метеоролошког времена;	- разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства; - упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опишу метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима – ВБ и САД; - часовне зоне – Београд – Лондон The second written test	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>How high is that mountain? It's 2000 metres high. How wide is the river? It's 500 metres wide. How deep is the lake? It's 50 metres deep. How long is the tunnel? It's 2 kilometres long. He's taller than me. He's the tallest. I am better at English, but he's better at Maths. Who's the best student in your class? It's windy today, It was rainy yesterday. It's usually hot in summer. It's usually wet here. The weather in the north-west of England is cold. The weather in the south is nicer than in the north, wetter than in the south. It's warmer and drier in the south, but it's more crowded. Where is the coldest place in the world? What is the fastest animal in the world? as light as a feather, as white as the snow...This is as bad as Hillside.</i> (компарација придева – сви облици + облик <i>as...as</i>, <i>The Present Simple Tense</i>, <i>The Present Continuous Tense</i>, <i>The Past Simple Tense</i>) У договору са наставником географије, одредиће се часовне зоне.	4	6	10
7. Entertainment Исказивање жеља, планова и намера; изрицање обавеза; позив на заједничку активност; исказивање предлога;	- разумеју жеље планове и намере и реагују на њих; - размене једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопште шта они или неко други желе, планирају, намеравају; - разумеју једноставније предлоге и одговоре на њих; - упуте једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; - разумеју једноставно формулисане предлоге и реагују на њих; - затраже и упуте једноставно формулисане предлоге; - опишу најпознатија уметничка дела примерених узрасту из области филма.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>What does Laura want to do this evening? I am going to watch TV because parents are not going to be at home this evening. Are you going to watch 'Hollyoaks'? Yes, I am. No, I am not. What's Marko going to do? He's going to play football. (Going to за изражавање будућих планова, The Present Simple (want)) She has to get up early. I don't have to get up early on Saturdays. Do you have to get up early on Saturdays? Yes, I do. No, I don't. (Have to за изражавање обавеза) Let's go swimming this evening! That's a good idea. Why don't we meet outside the cinema? OK. What time? How about twenty past two. Fine. I'll see you there at twenty past two. What shall we do today? Why don't we play football? (The Present Simple Tense (be, want) Императив, Why don't we/you...?How about...? Will за одлуке у тренутку говора)</i>	4	3 5	3 9
Укупан број часова:			24	48	72

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада	Методе рада	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника
1. Introduction	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и покажи/понови/допуни/штиклирај/исправи грешку; ТПР, пантомима; играње улога, симулација; игра меморије; усмено и писмено описивање слике.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	Српски језик, музичка култура, физичко васпитање.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
2. My life	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик, географија, математика.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

3. Animals	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик, билогија	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
4. Holidays	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.7. 2.3.8.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик, географија, историја	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

5. Food	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик, биологија, географија, математика.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
6. The world	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик, географија.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

7. Entertainment	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик, ликовна култура	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма

Планирање наставе и учења

Наставни програм оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника је да контекстуализује програм према потребама конкретног одељења имајући у виду састав одељења и карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже, као и ресурсе и могућности локалне средине у којој се школа налази. Полазећи од датих исхода, садржаја и препоручених језичких активности у комуникативним ситуацијама наставник креира свој годишњи (глобални) план рада на основу кога ће касније развити оперативне планове. Исходи дефинисани по областима, тј. комуникативним функцијама, усмеравају наставника да операционализује исходе на нивоу једне или више наставних јединица. Наставник за сваку област има дефинисане исходе и од њега се очекује да за сваку наставну јединицу, у фази планирања и припреме часа, дефинише исходе имајући у виду ниво постигнућа ученика. То значи да исходе треба класификовати од оних које би сви ученици требало да достигну, преко оних које остварује већина па до оних које достиже мањи број ученика са високим степеном постигнућа.

При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за већину исхода потребно више времена, различитих активности и начина рада. У фази планирања наставе и учења веома је важно имати у виду да је уџбеник наставно средство које не одређује садржаје предмета и зато се садржајима у уџбенику приступа селективно и у складу са предвиђеним исходима. С обзиром на то да уџбеник није једини извор знања, наставник треба да упуту ученике на друге изворе информисања и стицања знања и вештина.

Остваривање наставе и учења

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика

да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;
 - говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
 - наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;
 - битно је значење језичке поруке;
 - знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
 - са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
 - наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа;
 - сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.
- Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:
- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
 - поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
 - наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја;
 - ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
 - учбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
 - учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
 - рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;
 - за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

Технике/активности

Током часа се препоручује динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).

Мануелне активности (израда панча, презентација, зидних новина, постера и сл.).

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).

Игре примерене узрасту.

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добрима, волим/не волим, компарације...).

Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.

Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Разумевање писаног језика:

- уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...);

- препознавање везе између група слова и гласова;
- одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор;
- извршавање прочитаних упутстава и наредби.

Писмено изражавање:

- повезивање гласова и групе слова;
- замењивање речи цртежом или сликом;
- проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење „уљеза”, осмосмерке, укрштене речи, и слично);
- повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама;
- попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљаг);
- писање честитки и разгледница;
- писање краћих текстова.

Увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз.

Предвиђена је израда два писмена задатка у току школске године.

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких вештина, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Стога је важно развијати стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина.

Слушање

Разумевање говора је језичка активност декодирања дословног и имплицитног значења усменог текста; поред способности да разазнаје фонолошке и лексичке јединице и смисаоне целине на језику који учи, да би успешно остварио разумевање ученик треба да поседује и следеће компетенције:

- дискурзивну (о врстама и карактеристикама текстова и канала преношења порука),
- референцијалну (о темама о којима је реч) и
- социокултурну (у вези са комуникативним ситуацијама, различитим начинима формулисања одређених говорних функција и др.).

Тежина задатака у вези са разумевањем говора зависи од више чинилаца:

- од личних особина и способности онога ко слуша, укључујући и његов капацитет когнитивне обраде,
- од његове мотивације и разлога због којих слуша дати усмени текст,
- од особина онога ко говори,
- од намера с којима говори,
- од контекста и околности – повољних и неповољних – у којима се слушање и разумевање остварују,
- од карактеристика и врсте текста који се слуша, итд.

Прогресија (од лакшег ка тежем, од простијег ка сложенијем) за ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је, стога, на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- присуство/одсуство визуелних елемената (на пример, лакшим за разумевање сматрају се они усмени текстови који су праћени визуелним елементима због обиља контекстуалних информација које се аутоматски уписују у дуготрајну меморију, остављајући пажњи могућност да се усредсреди на друге појединости);
- дужина усменог текста;
- брзина говора;
- јасност изговора и евентуална одступања од стандардног говора;
- познавање теме;

– могућност/немогућност поновног слушања и друго.

Читање

Читање или разумевање писаног текста спада у тзв. визуелне рецептивне језичке вештине. Том приликом читалац прима и обрађује тј. декодира писани текст једног или више аутора и проналази његово значење. Током читања неопходно је узети у обзир одређене факторе који утичу на процес читања, а то су карактеристике читалаца, њихови интереси и мотивација као и намере, карактеристике текста који се чита, стратегије које читаоци користе, као и захтеви ситуације у којој се чита.

На основу намере читаоца разликујемо следеће врсте читања:

- читање ради усмеравања;
- читање ради информисаности;
- читање ради праћења упутстава;
- читање ради задовољства.

Током читања разликујемо и ниво степена разумевања, тако да читамо да бисмо разумели:

- глобалну информацију;
- посебну информацију,
- потпуну информацију;
- скривено значење одређене поруке.

Писање

Писана продукција подразумева способност ученика да у писаном облику опише догађаје, осећања и реакције, пренесе поруке и изрази ставове, као и да резимира садржај различитих порука (из медија, књижевних и уметничких текстова итд.), води белешке, сачини презентације и слично.

Тежина задатака у вези са писаном продукцијом зависи од следећих чинилаца: познавања лексики и нивоа комуникативне компетенције, капацитета когнитивне обраде, мотивације, способности преношења поруке у кохерентне и повезане целине текста.

Прогресија означава процес који подразумева усвајање стратегија и језичких структура од лакшег ка тежем и од простијег ка сложенијем. Сваки виши језички ниво подразумева циклично понављање претходно усвојених елемената, уз надоградњу која садржи сложеније језичке структуре, лексику и комуникативне способности. За ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је прог्रेसија на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- теме (ученикова свакодневница и окружење, лично интересовање, актуелни догађаји и разни аспекти из друштвено-културног контекста, као и теме у вези са различитим наставним предметима);
- текстуалне врсте и дужина текста (формални и неформални текстови, резимирање, личне белешке);
- лексика и комуникативне функције (способност ученика да оствари различите функционалне аспекте као што су описивање људи и догађаја у различитим временским контекстима, да изрази претпоставке, сумњу, захвалност и слично у приватном, јавном и образовном домену);
- степен самосталности ученика (од вођеног/усмераваног писања, у коме се ученицима олакшава писање конкретним задацима и упутствима, до самосталног писања).

Говор

Говор као продуктивна вештина посматра се са два аспекта, и то у зависности од тога да ли је у функцији монолошког излагања, при чему говорник саопштава, обавештава, презентује или држи предавање једној или више особа, или је у функцији интеракције, када се размењују информације између два или више саговорника са одређеним циљем, поштујући принцип сарадње током дијалога.

Активности монолошке говорне продукције су:

- јавно обраћање (саопштења, давање упутстава и информација);
- излагање пред публиком (предавања, презентације, репортаже, извештавање и коментари о неким догађајима и сл.);
- Ове активности се могу реализовати на различите начине и то:
- читањем писаног текста пред публиком;
- спонтаним излагањем или излагањем уз помоћ визуелне подршке у виду табела, дијаграма, цртежа и др.
- реализацијом увежбане улоге или певањем.

Интеракција подразумева сталну примену и смењивање рецептивних и продуктивних стратегија, као и когнитивних и дискурзивних стратегија (узимање и давање речи, договарање, усаглашавање, предлагање решења, резимирање, ублажавање или заобилажење неспоразума или посредовање у неспоразуму) које су у функцији што успешнијег остваривања интеракције. Интеракција се може реализовати кроз низ активности, на пример:

- размену информација,
- спонтану конверзацију,
- неформалну или формалну дискусију, дебату,
- интервју или преговарање, заједничко планирање и сарадњу.

Социокултурна компетенција и медијација

Социокултурна компетенција и медијација представљају скуп теоријских знања (компетенција) која се примењују у низу језичких активности у два основна језичка медијума (писаном и усменом) и уз примену свих других језичких активности (разумевање говора, говор и интеракција, писање и разумевање писаног текста). Дакле, представљају веома сложене категорије које су присутне у свим аспектима наставног процеса и процеса учења.

Социокултурна компетенција представља скуп знања о свету уопште, као и о сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице/заједница чији језик учи. Та знања се, у зависности од нивоа општих језичких компетенција, крећу од познавања основних комуникативних принципа у свакодневној комуникацији (основни функционални стилови и регистри), до познавања карактеристика различитих домена језичке употребе (приватни, јавни и образовни), паралингвистичких елемената, и елемената културе/култура заједница чији језик учи. Наведена знања потребна су за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља интеркултурна компетенција, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција такође подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене, то јест, развој интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Медијација представља активност у оквиру које ученик не изражава сопствено мишљење, већ функционише као посредник између особа које нису у стању да се директно споразумевају. Медијација може бити усмена и писана, и укључује сажимање и резимирање текста и превођење. Превођење се у овом програму третира као посебна језичка активност која никако не треба да се користи као техника за усвајање било ког аспекта циљног језика предвиђеног комуникативном наставом. Превођење подразумева развој знања и вештина коришћења помоћних средстава (речника, приручника, информационих технологија, итд.) и способност изналажења структуралних и језичких еквивалената између језика са кога се преводи и језика на који се преводи.

Упутство за тумачење граматичких садржаја

Настава граматике, с наставом и усвајањем лексике и других аспеката страног језика, представља један од предуслова овладавања страним језиком. Усвајање граматике подразумева формирање граматичких појмова и граматичке структуре говора код ученика, изучавање граматичких појава, формирање навика и умења у области граматичке анализе и примене граматичких знања, као прилог изграђивању и унапређивању културе говора.

Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта (функционални приступ). У процесу наставе страног језика у што већој мери треба укључивати оне граматичке категорије које су типичне и неопходне за свакодневни говор и комуникацију, и то кроз разноврсне моделе, применом основних правила и њиховим комбиновањем. Треба тежити томе да се граматика усваја и рецептивно и продуктивно, кроз све видове говорних активности (слушање, читање, говор и писање, као и превођење), на свим нивоима учења страног језика, према јасно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика.

Граматичке категорије су разврстане у складу са Европским референтним оквиром за живе језике за сваки језички ниво који подразумева прогресију језичких структура према комуникативним циљевима: од простијег ка сложенијем и од рецептивног ка продуктивном. Сваки виши језички ниво подразумева граматичке садржаје претходних језичких нивоа. Цикличним понављањем претходно усвојених елемената надограђују се сложеније граматичке структуре. Наставник има слободу да издвоји граматичке структуре које ће циклично понављати у складу са постигнућима ученика, као и потребама наставног контекста.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења. С тим у вези, уз одређене граматичке категорије стоји напомена да се усвајају рецептивно, док се друге усвајају продуктивно.

Праћење и вредновање наставе и учења

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – наставник, као и ученик – ученик.

Литература за ученике: Project 2, Serbian edition (енглески језик за 5.разред основне школе), уџбеник, радна свеска са ЦД-ом и кодом за Online Practice; дигитални уџбеник

Аутор: Tom Hutchinson

Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2020.

Литература за наставнике: Project 2 - Приручник за наставнике, Золтан Ресмувеш;

Остала наставна средства: *CPT (classroom presentation tool)*– софтвер за интерактивну белу таблу (користи се уз помоћ рачунара и пројектора); аудио ЦД, ДВД, ДВД радни листови и упутства за наставнике; онлине тест генератор

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама издавача.

Датум предаје плана: 4.9.2023.

Наставник: Ивана Ковач

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 6. РАЗРЕД

Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГЊА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Introduction Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у садашњости.	Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација о себи и другима; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - поставе и одговоре на сложенија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације.

2.	My life Тражење и давање информација о другима и давање информација о себи у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у прошлости; изражавање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.	Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји у прошлости; - размене информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађај из прошлости/историјску личност и сл. - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања; - размене информације које се односе на допадање/недопадање уз образложење; - разумеју предлоге и одговоре на њих; - упуте предлоге и реагују на предлоге пружајући одговарајући изговор или одговарајуће оправдање на прикладан начин; - опишу сличности и разлике у породичном животу у ВБ и код нас.
3.	The future Исказивање предвиђања, нуђења услуге/ одлука и намера у будућности.	Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање предвиђања, понуда/одлука, планова и намера у будућности; - разумеју и размене информације које се односе на предвиђање, нуђење услуге/одлуке, и намере у будућности; - изразе своја и туђа предвиђања, одлуке, и намере у будућности; - понуде/прихвате/одбију услугу на прикладан начин; - уоче и опишу сличности и разлике у прослави рођендана у ВБ и код нас.

4.	Times and places Описивање догађаја из прошлости; исказивање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.7. 2.3.8.	- разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји из прошлости; - размене једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађаје из прошлости; - опишу историјске догађаје циљне културе користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на допадање/недопадање; - изразе допадање/недопадање једноставнијим језичким средствима; - израчунају време у ВБ, Аустралији, САД у односу на Србију.
5.	Cities Описивање места; исказивање просторних односа и смера кретања; описивање догађаја у прошлости; исказивање предлога и сугестија; изражавање будућих планова/договора.	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.7. 2.3.8.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставнији опис места (знаменитости, институције и сл.); - упореде и опишу карактеристике места, користећи једноставнија језичка средства; - опишу места користећи једноставнија језичка средства (знаменитости, занимљивости и сл.); - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - питају и кажу где се нешто налази користећи једноставнија језичка средства; - затраже и у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - разумеју и опишу искуство/догађај из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на предлоге и сугестије уз образложење; - саопште предлоге и сугестије; - разумеју једноставније исказе који се односе на планове за будућност; - у неколико везаних исказа саопште планове/договоре за будућност; - разумеју и поштују правила учтивне комуникације; - опишу значајније градове циљних култура и њихове знаменитости и занимљивости (Лондон, Њујорк); - опишу значајни историјски догађај циљних култура

6.	Experiences Описивање искуства у прошлости; исказивање жеља и амбиција; исказивање упозорења;	Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање искуства у прошлости; - размене информације у вези са искуствима из прошлости; - опишу у неколико везаних исказа своја и туђа искуства из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју краће и дуже исказе који се односе на жеље и амбиције; - изразе своје и туђе жеље и амбиције једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставније текстове који се односе на упозорења; - саопште упозорења; - разумеју текст о значајнијим историјским личностима из ВБ и опишу значајније историјске личности користећи једноставнија језичка средства.
7.	What's up? Исказивање потреба, осета и осећања; изрицање савета, забрана и обавеза; изражавање мишљења (слагања /неслагања).	Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и реагују на савете, присуство/одсуство обавезе; - размене информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопште савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; -разумеју и формулишу исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	2											2	2
2.	My life	6	6									4	8	12
3.	The future		3	6	1							4	6	10
4.	Times and places				5	5						4	6	10
5.	Cities					1	8	3				4	8	12
6.	Experiences							2	7	1		4	6	10
7.	What's up?									6	4	4	6	10
	Written test 1			3									3	3
	Written test 2							3					3	3
УКУПНО		8	9	9	6	6	8	8	7	7	4	24	48	72

Напомена: Издавач је изradio оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл. с тим да се у првом и петом/другом и шестом разреду уместо задатака (образовних, васпитних и функционалних) дефинишу исходи часа/дана/недеље.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:			
1. Introduction Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информа- ција о себи и другима у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у садашњости.	- разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација о себи и другима; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - поставе и одговоре на сложенија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>Chloe. This is Layla Morrison. Where do you live? I live in Oak Street. James lives near there. I don't know that street. Do you know it? Yes, I do. No, I don't. Who's that girl over there? Does she go to this school? Yes, she does. No, she doesn't. Who's that man over there? Why is he climbing that tree? Is he looking for something? We're painting a sign on this door. Someone is moving into this office. He cycles to work every day. I can see him out of the window now. He's arriving on his bike again.</i> (The Present Simple Tense за изражавање сталних радњи); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).		2	2

2. My life Тражење и давање информација о другима и давање информација о себи у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у прошлости; изражавање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји у прошлости; - размене информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађај из прошлости/историјску личност и сл. - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања; - размене информације које се односе на допадање/недопадање уз образложење; - разумеју предлоге и одговоре на њих; - упуте предлоге и реагују на предлоге пружајући одговарајући изговор или одговарајуће оправдање на прикладан начин; - опишу сличности и разлике у породичном животу у ВБ и код нас.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>Where were you born? Were you born in England? No, I wasn't. I was born in Australia. When did you move to a new house? I moved to a new house when I was six. Why did he move to England? Because his father got a new job. My parents got married in Paris. He didn't walk to school. He took the bus. Modern human beings first appeared in Africa 150,000 years ago. How was your weekend? Where did you go? Who did you go with? It was brilliant/fantastic/great/not bad/OK... I didn't like it here first because all my friends were in Australia. (The Past Simple Tense правилних и неправилних глагола) Do you like skiing? What does Mickey like doing? What doesn't he like doing? Do you fancy a game of football? Sorry I can't. I've got a piano lesson. Would you like to come too? Yes, please. Do you want to come to my party? Yes, I'd love to. Thanks. (Would like + инфинитив, like + глагола именица); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i>	4	8	12
3. The future Исказивање предвиђања, нуђења услуге/ одлука и намера у будућности.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање предвиђања, понуда/одлука, планова и намера у будућности; - разумеју и размене информације које се односе на предвиђање, нуђење услуге/одлуке, и намере у будућности; - изразе своја и туђа предвиђања, одлуке, и намере у будућности; - понуде/прихвате/одбију услугу на прикладан начин; - уоче и опишу сличности и разлике у прослави рођендана у ВБ и код нас. - The first written test	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>Tomorrow the spaceship Galaxy will leave the Moon's orbit and... How long will the journey take? I'm sure/I believe I'll win the award this year. I think/don't think I'll live in another country. Look at the clouds! It's going to rain. What's the problem? The DJ is ill. Don't worry. I'll be the DJ. What? You'll do it. Are you sure? Yes, It'll be fun. Would you like a drink? I'll get you a glass of lemonade. Thanks. Is there a lot to do for your party? Yes, but don't worry, everybody's going to help. Layla and I are going to decorate the room. Why are you putting on your coat? I'm going to take my dog for a walk. (Will за предвиђања, понуде/одлуке; Going to за предвиђања, одлуке, намере; Would you like за изражавање понуде); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i>	4	6	10
				3	3

4. Times and places Описивање догађаја из прошлости; исказивање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.	- разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји из прошлости; - размене једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађаје из прошлости; - опишу историјске догађаје циљне културе користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на допадање/недопадање; - изразе допадање/недопадање једноставнијим језичким средствима; - израчунају време у ВБ, Аустралији, САД у односу на Србију.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>At ten o'clock yesterday, I was sending an e-mail to my friends around the world. While I was cycling past the dam, I saw a crack in the wall. What were people doing when you reached the town? They were shopping and some children were playing. As Leo was running, he dropped his teddy. What did the people do when they heard you? They grabbed their children and ran indoors. (The Past Continuos Tense; The Past Continuous Tense и The Past Simple Tense– разлике у значењу); We went to New York for our holidays. That sounds exciting. I've got a new computer game called Virtual Soap. That sounds interesting. Here's the pizza. It looks delicious. I'd like to taste it. The path looks dangerous. I think I'll go back. The film looks boring. I think I'll fall asleep. (глаголи look и sound); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i>	4	6	10

5. Cities Описивање места; исказивање просторних односа и смера кретања; описивање догађаја у прошлости; исказивање предлога и сугестија; изражавање будућних планова/договора.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставнији опис места (знаменитости, институције и сл.); - упореде и опишу карактеристике места, користећи једноставнија језичка средства; - опишу места користећи једноставнија језичка средства (знаменитости, занимљивости и сл.); - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - питају и кажу где се нешто налази користећи једноставнија језичка средства; - затраже и у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - разумеју и опишу искуство/догађај из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на предлоге и сугестије уз образложење; - саопште предлоге и сугестије; - разумеју једноставније исказе који се односе на планове за будућност; - у неколико везаних исказа саопште планове/договоре за будућност; - разумеју и поштују правила учтиве комуникације; - опишу значајније градове циљних култура и њихове знаменитости и занимљивости (Лондон, Њујорк); - опишу значајни историјски догађај циљних култура	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>On the first day we went on a sightseeing tour. On the second day we took the underground. This is Buckingham Palace. The Queen lives here, but she isn't here all the time. The Olympics were in London in 2012. The stadium and the other buildings are amazing. The London Eye is the biggest wheel of its kind in the world. (The Past Simple Tense; The Present Simple Tense за изражавање чињеница); Excuse me. Is there a post office near here? How do we get to the post office, please? Go along this street. There's a supermarket on the right. Go past the supermarket and take the first turning on the left. You can't miss it. It's between the courthouse and the town hall – opposite the prison. (Егзистенцијално 'There', Императив, предлози за место, одређени и неодређени члан – првопоменути, другопоменути и уз имена институција); He walked along the bridge and nothing happened. He saw nobody. He looked everywhere. While he was sitting, somebody spoke to him. (The Past Simple Tense, The Past Continuous Tense за препричавање догађаја; неодређене заменице са some, any, no, every – something, anything, nothing, everything, someone, anyone, no one...); Shall we go and see 'Cyberspace' on Saturday? I can't. My grandparents are coming this weekend. What about Friday? That's not good for me. I'm playing football on Friday. (Shall we... за изражавање предлога и сугестија; The Present Continuous Tense за изражавање планова/договора у будућности.</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	8	12

6. Experiences Описивање искуства у прошлости; исказивање жеља и амбиција; исказивање упозорења;	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање искуства у прошлости; - размене информације у вези са искуствима из прошлости; - опишу у неколико везаних исказа своја и туђа искуства из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју краће и дуже исказе који се односе на жеље и амбиције; - изразе своје и туђе жеље и амбиције једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставније текстове који се односе на упозорења; - саопште упозорења; - разумеју текст о значајнијим историјским личностима из ВБ и опишу значајније историјске личности користећи једноставнија језичка средства. - The second written test	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>I've been in some plays at the theatre. I haven't been on TV or in a film, but I'd love to. Have you ever played golf? I've never played any sport. I've climbed Mount Everest twice in my life. Would you like a drink? No, thanks. I've just had one. Can I speak to Mellinda, please? Sorry, she's just gone out. (The Present Perfect Tense за изражавање искуства у недефинисаној прошлости до неког тренутка у садашњости, као и уз прилошке одредбе ever, never, just); I've won several races. Last week I was in the Country Championship. I didn't win the race because my car broke down. (The Present Perfect Tense и The Past Simple Tense разлике у употреби и значењу); I want to be an actress. I'd love to be on TV. (глаголи want и would love за изражавање жеља и амбиција); Never give your real address, date of birth or e-mail address on the Internet. Don't open any attachments as they may contain a virus. Delete the e-mail immediately. (Императив);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	6	10
7. What's up? Исказивање потреба, осета и осећања; изрицање савета, забрана и обавеза; изражавање мишљења (слагања /неслагања).	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и реагују на савете, присуство/одсуство обавезе; - размене информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопште савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; -разумеју и формулишу исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>I'm thirsty/hot/bored/tired. What's wrong? Have you got a headache? You shouldn't sit so close to the TV. You should sit back here in one of the armchairs. (Модални глагол should за давање савета); You look really tired. You don't have to stay here again tonight. We must catch those thieves. You mustn't touch that switch. (Глаголи must и don't have to за изрицање присуства / одсуства обавезе, глагол mustn't за изрицање забране); Wow! Sounds good! Oh, I see. Me, too. Shall we go? Oh, yes. That'll be great.</i>	4	6	10
Укупан број часова:			24	48	72

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада	Методе рада	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника
1. Introduction	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и допуни/штиклирај/ одговори на питања/попуни табелу; играње улога, симулација; игра меморије; усмено и писмено давање информација о себи и другима.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, српски језик.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
2. My life	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, српски језик, историја.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

3. The future	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, српски језик, географија.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
4. Times and places	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.7. 2.3.8.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, српски језик, географија.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

5. Cities	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.7. 2.3.8.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, српски језик, географија, историја.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
6. Experiences	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, српски језик, историја, екологија, информатика	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

7. What's up?	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, српски језик, филмска уметност.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма

Планирање наставе и учења

Наставни програм оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника је да контекстуализује програм према потребама конкретног одељења имајући у виду састав одељења и карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже, као и ресурсе и могућности локалне средине у којој се школа налази. Полазећи од датих исхода, садржаја и препоручених језичких активности у комуникативним ситуацијама наставник креира свој годишњи (глобални) план рада на основу кога ће касније развити оперативне планове. Исходи дефинисани по областима, тј. комуникативним функцијама, усмеравају наставника да операционализује исходе на нивоу једне или више наставних јединица. Наставник за сваку област има дефинисане исходе и од њега се очекује да за сваку наставну јединицу, у фази планирања и припреме часа, дефинише исходе имајући у виду ниво постигнућа ученика. То значи да исходе треба класификовати од оних које би сви ученици требало да достигну, преко оних које остварује већина па до оних које достиже мањи број ученика са високим степеном постигнућа.

При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за већину исхода потребно више времена, различитих активности и начина рада. У фази планирања наставе и учења веома је важно имати у виду да је уџбеник наставно средство које не одређује садржаје предмета и зато се садржајима у уџбенику приступа селективно и у складу са предвиђеним исходима. С обзиром на то да уџбеник није једини извор знања, наставник треба да упуту ученике на друге изворе информисања и стицања знања и вештина.

Остваривање наставе и учења

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика

да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;
 - говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
 - наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;
 - битно је значење језичке поруке;
 - знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
 - са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
 - наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа;
 - сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.
- Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:
- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
 - поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
 - наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја;
 - ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
 - учбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
 - учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
 - рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;
 - за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

Технике/активности

Током часа се препоручује динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).

Мануелне активности (израда паноя, презентација, зидних новина, постера и сл.).

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).

Игре примерене узрасту.

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добрима, волим/не волим, компарације...).

Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.

Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Разумевање писаног језика:

- уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...);

- препознавање везе између група слова и гласова;
- одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор;
- извршавање прочитаних упутстава и наредби.

Писмено изражавање:

- повезивање гласова и групе слова;
- замењивање речи цртежом или сликом;
- проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење „уљеза”, осмосмерке, укрштене речи, и слично);
- повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама;
- попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљаг);
- писање честитки и разгледница;
- писање краћих текстова.

Увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз.

Предвиђена је израда два писмена задатка у току школске године.

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких вештина, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Стога је важно развијати стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина.

Слушање

Разумевање говора је језичка активност декодирања дословног и имплицитног значења усменог текста; поред способности да разазнаје фонолошке и лексичке јединице и смисаоне целине на језику који учи, да би успешно остварио разумевање ученик треба да поседује и следеће компетенције:

- дискурзивну (о врстама и карактеристикама текстова и канала преношења порука),
- референцијалну (о темама о којима је реч) и
- социокултурну (у вези са комуникативним ситуацијама, различитим начинима формулисања одређених говорних функција и др.).

Тежина задатака у вези са разумевањем говора зависи од више чинилаца:

- од личних особина и способности онога ко слуша, укључујући и његов капацитет когнитивне обраде,
- од његове мотивације и разлога због којих слуша дати усмени текст,
- од особина онога ко говори,
- од намера с којима говори,
- од контекста и околности – повољних и неповољних – у којима се слушање и разумевање остварују,
- од карактеристика и врсте текста који се слуша, итд.

Прогресија (од лакшег ка тежем, од простијег ка сложенијем) за ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је, стога, на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- присуство/одсуство визуелних елемената (на пример, лакшим за разумевање сматрају се они усмени текстови који су праћени визуелним елементима због обиља контекстуалних информација које се аутоматски уписују у дуготрајну меморију, остављајући пажњи могућност да се усредсреди на друге појединости);
- дужина усменог текста;
- брзина говора;
- јасност изговора и евентуална одступања од стандардног говора;
- познавање теме;
- могућност/немогућност поновног слушања и друго.

Читање

Читање или разумевање писаног текста спада у тзв. визуелне рецептивне језичке вештине. Том приликом читалац прима и обрађује тј. декодира писани текст једног или више аутора и проналази његово значење. Током читања неопходно је узети у обзир одређене факторе који утичу на процес читања, а то су карактеристике читалаца, њихови интереси и мотивација као и намере, карактеристике текста који се чита, стратегије које читаоци користе, као и захтеви ситуације у којој се чита.

На основу намере читаоца разликујемо следеће врсте читања:

- читање ради усмеравања;
- читање ради информисаности;
- читање ради праћења упутстава;
- читање ради задовољства.

Током читања разликујемо и ниво степена разумевања, тако да читамо да бисмо разумели:

- глобалну информацију;
- посебну информацију,
- потпуну информацију;
- скривено значење одређене поруке.

Писање

Писана продукција подразумева способност ученика да у писаном облику опише догађаје, осећања и реакције, пренесе поруке и изрази ставове, као и да резимира садржај различитих порука (из медија, књижевних и уметничких текстова итд.), води белешке, сачини презентације и слично.

Тежина задатака у вези са писаном продукцијом зависи од следећих чинилаца: познавања лексике и нивоа комуникативне компетенције, капацитета когнитивне обраде, мотивације, способности преношења поруке у кохерентне и повезане целине текста.

Прогресија означава процес који подразумева усвајање стратегија и језичких структура од лакшег ка тежем и од простијег ка сложенијем. Сваки виши језички ниво подразумева циклично понављање претходно усвојених елемената, уз надоградњу која садржи сложеније језичке структуре, лексику и комуникативне способности. За ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је прог्रेसија на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- теме (ученикова свакодневница и окружење, лично интересовање, актуелни догађаји и разни аспекти из друштвено-културног контекста, као и теме у вези са различитим наставним предметима);
- текстуалне врсте и дужина текста (формални и неформални текстови, резимирање, личне белешке);
- лексика и комуникативне функције (способност ученика да оствари различите функционалне аспекте као што су описивање људи и догађаја у различитим временским контекстима, да изрази претпоставке, сумњу, захвалност и слично у приватном, јавном и образовном домену);
- степен самосталности ученика (од вођеног/усмераваног писања, у коме се ученицима олакшава писање конкретним задацима и упутствима, до самосталног писања).

Говор

Говор као продуктивна вештина посматра се са два аспекта, и то у зависности од тога да ли је у функцији монолошког излагања, при чему говорник саопштава, обавештава, презентује или држи предавање једној или више особа, или је у функцији интеракције, када се размењују информације између два или више саговорника са одређеним циљем, поштујући принцип сарадње током дијалога.

Активности монолошке говорне продукције су:

- јавно обраћање (саопштења, давање упутстава и информација);
- излагање пред публиком (предавања, презентације, репортаже, извештавање и коментари о неким догађајима и сл.);
- Ове активности се могу реализовати на различите начине и то:
- читањем писаног текста пред публиком;
- спонтаним излагањем или излагањем уз помоћ визуелне подршке у виду табела, дијаграма, цртежа и др.
- реализацијом увежбане улоге или певањем.

Интеракција подразумева сталну примену и смењивање рецептивних и продуктивних стратегија, као и когнитивних и дискурзивних стратегија (узимање и давање речи, договарање, усаглашавање, предлагање решења, резимирање, ублажавање или заобилажење неспоразума или посредовање у неспоразуму) које су у функцији што успешнијег остваривања интеракције. Интеракција се може реализовати кроз низ активности, на пример:

- размену информација,
- спонтану конверзацију,
- неформалну или формалну дискусију, дебату,
- интервју или преговарање, заједничко планирање и сарадњу.

Социокултурна компетенција и медијација

Социокултурна компетенција и медијација представљају скуп теоријских знања (компетенција) која се примењују у низу језичких активности у два основна језичка медијума (писаном и усменом) и уз примену свих других језичких активности (разумевање говора, говор и интеракција, писање и разумевање писаног текста). Дакле, представљају веома сложене категорије које су присутне у свим аспектима наставног процеса и процеса учења.

Социокултурна компетенција представља скуп знања о свету уопште, као и о сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице/заједница чији језик учи. Та знања се, у зависности од нивоа општих језичких компетенција, крећу од познавања основних комуникативних принципа у свакодневној комуникацији (основни функционални стилови и регистри), до познавања карактеристика различитих домена језичке употребе (приватни, јавни и образовни), паралингвистичких елемената, и елемената културе/култура заједница чији језик учи. Наведена знања потребна су за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља интеркултурна компетенција, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција такође подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене, то јест, развој интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Медијација представља активност у оквиру које ученик не изражава сопствено мишљење, већ функционише као посредник између особа које нису у стању да се директно споразумевају. Медијација може бити усмена и писана, и укључује сажимање и резимирање текста и превођење. Превођење се у овом програму третира као посебна језичка активност која никако не треба да се користи као техника за усвајање било ког аспекта циљног језика предвиђеног комуникативном наставом. Превођење подразумева развој знања и вештина коришћења помоћних средстава (речника, приручника, информационих технологија, итд.) и способност изналажења структуралних и језичких еквивалената између језика са кога се преводи и језика на који се преводи.

Упутство за тумачење граматичких садржаја

Настава граматике, с наставом и усвајањем лексике и других аспеката страног језика, представља један од предуслова овладавања страним језиком. Усвајање граматике подразумева формирање граматичких појмова и граматичке структуре говора код ученика, изучавање граматичких појава, формирање навика и умења у области граматичке анализе и примене граматичких знања, као прилог изграђивању и унапређивању културе говора.

Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта (функционални приступ). У процесу наставе страног језика у што већој мери треба укључивати оне граматичке категорије које су типичне и неопходне за свакодневни говор и комуникацију, и то кроз разноврсне моделе, применом основних правила и њиховим комбиновањем. Треба тежити томе да се граматика усваја и рецептивно и продуктивно, кроз све видове говорних активности (слушање, читање, говор и писање, као и превођење), на свим нивоима учења страног језика, према јасно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика.

Граматичке категорије су разврстане у складу са Европским референтним оквиром за живе језике за сваки језички ниво који подразумева прогресију језичких структура према комуникативним циљевима: од простијег ка сложенијем и од рецептивног ка продуктивном. Сваки виши језички ниво подразумева граматичке садржаје претходних језичких нивоа. Цикличним понављањем претходно усвојених елемената надограђују се сложеније граматичке структуре. Наставник има слободу да издвоји граматичке структуре које ће циклично понављати у складу са постигнућима ученика, као и потребама наставног контекста.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења. С тим у вези, уз одређене граматичке категорије стоји напомена да се усвајају рецептивно, док се друге усвајају продуктивно.

Праћење и вредновање наставе и учења

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – наставник, као и ученик – ученик.

Литература за ученике: Project 3, 4th edition(енглески језик за 6.разред основне школе), уџбеник и радна свеска са ЦД-ом, код за Online Practice; (дигитални уџбеник у припреми)
Аутор: Tom Hutchinson
Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2019.

Литература за наставнике: Project 3 - Приручник за наставнике, Золтан Ресмувеш;

Остала наставна средства: *CPT (classroom presentation tool)*– софтвер за интерактивну белу таблу (користи се уз помоћ рачунара и пројектора); аудио ЦД, ДВД, ДВД радни листови и упутства за наставнике; онлине тест генератор; *e-book* у припреми

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама издавача.

Датум предаје плана: 4.9.2023.

Наставник: Ивана Ковач

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 7. РАЗРЕД

Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Разред: **седми** (први страни језик)

Годишњи фонд часова: **72**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГЊУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Introduction Описивање радњи у садашњости; описивање радњи, стања и збивања; изражавање мишљења; исказивање жеља, интересовања и осећања; описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања); изношење предлога и упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих.	Сарадња; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис радњи, стања и збивања; - опишу и упореде радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - опишу радње користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопште шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - разумеју једноставније предлоге и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пружи додатне информације у вези са предлозима и позивима на заједничке активности; - разумеју сличности и разлике у школским и ваншколским активностима у ВБ и код нас.

2.	Past and present Описивање радњи у прошлости; давање информација о себи и другима; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; изражавање мишљења; изражавање молби, захтева и захвалности; изрицање дозвола.	Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји, способности и обавезе у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима, способностима и обавезама у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и слично; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју уобичајене молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте уобичајене молбе и захтеве; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на дозволе.
3.	Fame and fortune Описивање искустава, догађаја и радњи из прошлости; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и	Комуникација; Сарадња; Решавање проблема; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима и догађајима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства и догађаје из прошлости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;

	збивања; изражавање извињења и захвалности.	компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	- опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - захвале и извине се користећи мање сложена језичка средства; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације са одраслима; - уоче сличности и разлике у навикама читања младих у ВБ и код нас.
4.	Health and safety Описивање бића, предмета, места и појава; изношење предлога и савета; изражавање претпоставки; изражавање количине; исказивање жеља и осећања; изражавање слагања и неслагања.	Сарадња; Комуникација; Одговоран однос према здрављу; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места и појава; - опишу и упореде жива бића, предмете, места и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге и савете и одговоре на њих; - упуте предлоге и савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима и саветима; - разумеју и изразе претпоставке; - разумеју једноставније исказе који се односе на количину; - размене информације у вези са количином; - разумеју уобичајене изразе у вези са жељама и осећањима и реагују на њих; - изразе жеље и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју исказе којима се изражава слагање или неслагање и реагују на њих; - изразе слагање и неслагање једноставнијим језичким средствима; - опишу популарне спортове у ВБ.

5.	Heroes + Reported requests, commands and advice Описивање радњи у садашњости и прошлости; описивање бића и појава; исказивање и преношење молби, наредби и савета.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји и радње у садашњости и прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима и радњама у садашњости и прошлости; - опишу догађаје и радње у садашњости и прошлости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа и појава; - опишу жива бића и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју молбе, наредбе и савете и реагују на њих; - изразе своје и пренесу туђе молбе, наредбе и савете; - разумеју и опишу легенде и историјске личности и догађаје везане за циљну културу.
6.	Our environment Описивање догађаја, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; изражавање осећања и расположења.	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Естетичка компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишу у неколико везаних исказа стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности; - разумеју уобичајене изразе који се односе на осећања; - изразе осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и опишу основне одлике регија и животне услове у државама циљне културе.

			3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.6. 3.3.7.	
7.	Relationships + Second Conditional + Comparison of adverbs Описивање будућих радњи; исказивање просторних односа; давање информација о себи и другима; разумевање и давање упутстава.	Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговоре на њих; - затраже и разумеју обавештења о положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опишу правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - разумеју сличности и разлике у начину провођења слободног времена у ВБ и код нас.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	3											3	3
2.	Past and Present	6	4									4	6	10
	Revision + Test 1		2										2	2
3.	Fame and fortune		2	8								4	6	10
	Written Work 1			1	2								3	3
4.	Health and safety				5	5						4	6	10
5.	Heroes						7	3				4	6	10
	Revision + Test 2							2					2	2
6.	Our environment							3	6			4	6	9
	Written Work 2								1	2			3	3
7.	Relationships									6	3	4	5	9
											1		1	1
УКУПНО		9	8	9	7	5	7	8	7	8	4	24	48	72

Напомена: Издавач је израдио оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл. с тим да се у првом и петом/другом и шестом/трећем и седмом разреду уместо задатака (образовних, васпитних и функционалних) дефинишу исходи теме/часова/дана/недеље.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:			
1. Introduction Описивање радњи у садашњости; описивање радњи, стања и збивања; изражавање мишљења; исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања; описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања); изношење предлога и упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих.	- разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис радњи, стања и збивања; - опишу и упореде радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - опишу радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопште шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - разумеју једноставније предлоге и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима и позивима на заједничке активности; - разумеју сличности и разлике у школским и ваншколским активностима у ВБ и код нас.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Rupert doesn't normally go to school on Saturdays. He usually plays football. He isn't playing football today. He's going to school with all his friends. What do you usually do at this time? What are you doing today? I think fundraising is a great idea because we all want to help our friends in Kenya. What does Ethan want to do when he's older? He wants to ... (Present Simple за изражавање сталних радњи + state verbs, Present Continuous за изражавање тренутних радњи) John is using his father's computer while his own computer is broken. Her bus arrives at 8:15 tomorrow morning. (Present Continuous за описивање привремених радњи, Present Simple за изражавање будућности, подаци из реда вожње) What are you going to do for your work experience? I'm going to work in a newspaper office. Are you going to get the bus? Yes. I'll come with you. I think it will be good fun. (Will, Going to за изражавање планова, намера и предвиђања); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу). </i>		3	3

2. Past and present Описивање радњи у прошлости; давање информација о себи и другима; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; изражавање мишљења; изражавање молби, захтева и захвалности; изрицање дозвола.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји, способности и обавезе у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима, способностима и обавезама у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и слично; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју уобичајене молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте уобичајене молбе и захтеве; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на дозволе.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>One day, they were walking along the path when they saw something in the ice. They stopped and looked at it. They were looking at a man from the Stone Age. He was about 1.6 meters tall, had blue eyes and long dark hair. He was carrying some wooden tools. He was wearing a waterproof cloak and leather boots. I used to wear cotton tops, but now I wear woollen jumpers because...</i> (Past Simple, Past Continuous, used to) <i>What a great match! What a silly mistake! What wonderful weather!</i> (узвучи) <i>Lily could go swimming because she didn't have to revise for her test. I couldn't answer all the questions. I had to study in the car. Excuse me. A: Can I try these trousers on, please? B: Yes. A: Thanks. B: How are they? A: They aren't big enough. They're too small. B: Do they fit you OK? (Could, Had to; too и enough);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	8	12

3. Fame and fortune Описивање искустава, догађаја и радњи из прошлости; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; изражавање извињења и захвалности.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима и догађајима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства и догађаје из прошлости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - захвале и извине се користећи мање сложена језичка средства; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације са одраслима; - уоче сличности и разлике у навикама читања младих у ВБ и код нас. - The first written test	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Have you ever done anything dangerous? You've probably never heard of Rick. A lot of stunt doubles have died. I've just come out of hospital myself. Angela has fallen off bridges, high buildings and motorbikes. She fell through a glass table in 2002. I've been here for five hours, but nobody has come yet. I haven't seen her since then.</i> (Present Perfect - све употребе и упоредно са The Past Simple Tense) <i>My friends' pets; children's books; Tim and Sam's uncle; The scooter is mine; Yes, they're hers</i> (присвојни облици) <i>Good-looking Mason was a teacher. It's dangerous when you are famous.</i> (творба речи: именица – придев) <i>It isn't very good, is it? You've done some of it, haven't you? You can do it, can't you? (Question tags – сви облици) You wanted to see me Mr Hunt. I'm sorry I'm late. That's no excuse. Yes, sir!</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	6	10
				3	3

4. Health and safety Описивање бића, предмета, места и појава; изношење предлога и савета; изражавање претпоставки; изражавање количине; исказивање жеља и осећања; изражавање слагања и неслагања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места и појава; - опишу и упореде жива бића, предмете, места и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге и савете и одговоре на њих; - упуте предлоге и савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима и саветима; - разумеју и изразе претпоставке; - разумеју једноставније исказе који се односе на количину; - размене информације у вези са количином; - разумеју уобичајене изразе у вези са жељама и осећањима и реагују на њих; - изразе жеље и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју исказе којима се изражава слагање или неслагање и реагују на њих; - изразе слагање и неслагање једноставнијим језичким средствима; - опишу популарне спортове у ВБ.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Young people who don't look after their bodies will have problems. Shoes that don't fit properly are bad for your feet. Junk food is food which is not good for you. (Relative clauses) Don't spend all your time in front of the TV. Walk instead of taking the bus. Somebody might steal the bag which you've left on your seat. You shouldn't put things on the stairs. You might trip over them. You should wear a helmet when you ride a bike. You might fall off. It's swollen/itchy/sore... You should...</i> (Императив; модални глаголи <i>might</i> и <i>should</i> за изражавање претпоставки и савета) <i>The children smiled and played together happily. My cousin did very well in his swimming competition – he came first. gently, beautifully, happily, fast, hard, well</i> (прилози за начин) <i>I'm really tired. So am I. I can't go. Neither can I. (so, neither</i> за изражавање слагања и неслагања); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	6	10

5. Heroes + Reported requests, commands and advice Описивање радњи у садашњости и прошлости; описивање бића и појава; исказивање и преношење молби, наредби и савета.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји и радње у садашњости и прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима и радњама у садашњости и прошлости; - опишу догађаје и радње у садашњости и прошлости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа и појава; - опишу жива бића и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју молбе, наредбе и савете и реагују на њих; - изразе своје и пренесу туђе молбе, наредбе и савете; - разумеју и опишу легенде и историјске личности и догађаје везане за циљну културу.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>The armies started fighting early in the morning. He couldn't imagine throwing it away. Sir Bedivere promised to do it. He decided to keep it. (verb + -ing or infinitive); There are two people looking at our house. I can see him opening the window. I can hear someone coming to the front door. (Конструкције verb+-ing; There's someone/something+-ing, can see/hear someone /something+-ing) We had a very boring holiday. We were bored to death. (Придеви на –ed и –ing) You're a real pessimist/realist/natural optimist. John hasn't eaten all day. He must be hungry. Maria can't be in the orchestra. She doesn't play a musical instrument. Could you give me a lift to the town, please? Certainly. (Модални глагол could за изражавање учтивих молби) He asked me to give him a lift to the town. The teacher told us to stop talking. She suggested that I should sleep more. The doctor advised her to rest. She asked for an apple. (Индиректни говор - молбе, наредбе и савети); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i>	4	8	12

6. Our environment Описивање догађаја, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; изражавање осећања и расположења.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишу у неколико везаних исказа стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности; - разумеју уобичајене изразе који се односе на осећања; - изразе осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и опишу основне одлике регија и животне услове у државама циљне културе. - The second written test	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Thousands of articles are written about climate change. The event will be watched by millions of people. The real professor has been kidnapped. They were arrested last night. Dogs were sent into the den. How do you feel? I'm really nervous. I'm starving. Oh, my legs feel like jelly. I'm in real trouble now. What shall I do? (Passive voice – different tenses);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	5	9
				3	3

7. Relationships Описивање будућих радњи; исказивање просторних односа; давање информација о себи и другима; разумевање и давање упутстава.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговоре на њих; - затраже и разумеју обавештења о положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опишу правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>If you climb on my back, I'll carry you. If I run away, the lion will catch me. If you don't look after your mobile, someone will steal it. (First Conditional) If I were you, I would go to bed earlier. If I had money, I would buy a new car. If I won the lottery, I would give all the money to charity. (Second Conditional) As soon as I finish these emails, I'll go to the travel agency. We'll finish all our work before we leave. After we check in, I'll have a game of golf. (Future time clauses) The dog sleeps quietly. He was running happily. She is speaking fantastically. She swims well. She greeted me most politely of all. He speaks English more fluently now than last year. (Творба и поређење прилога);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	6	10
Укупан број часова:			24	48	72

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада	Методе рада	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника

1. Introduction	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалогска, хеуристичка, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови језичких вештина и различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање (хуманитарне активности).	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

2. Past and present	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалошка, хеуристичка, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	Историја (праисторија, Камено доба, 19. и 20. век), историја и географија (насељавање Британских острва), хемија (метали).	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

3. Fame and fortune	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалошка, хеуристичка, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	Српски језик (флексија, изведенице, врсте речи, читање), грађанско васпитање (пристојно обраћање, навике у слободно време), информатика и рачунарство (хардвер и софтвер, интернет, безбедна употреба рачунара).	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

4. Health and safety	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалошка, хеуристичка, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	Биологија (делови тела, здрав живот, правилна исхрана, хранљиви састојци, мањи здравствени проблеми), грађанско васпитање (организација слободног времена), физичко васпитање (спорт и спортска такмичења).	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

5. Heroes	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалошка, хеуристичка, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	Историја (легендарне и историјске личности), српски језик (флексија, придеви), грађанско васпитање (учтива комуникација), ликовна култура (опис уметничког дела, чињенице о уметнику и делу).	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

6. Our environment	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалошка, хеуристичка, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.6. 3.3.7.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	Биологија/екологија (животна средина, заштита животне средине, климатске промене, загађење, искрчивање прашума, фосилна горива, ефекат стаклене баште, емисије штетних гасова, екстремне временске прилике, заштита угрожених животињских врста, уштеда енергије, океани), географија (Аустралија), српски језик (концепт пасива, идиоматски изрази - еквиваленти).	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

7. Relationships	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалошка, хеуристичка, симулација.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање (емпатија, вршњачка подршка, организација слободног времена – породичне навике, генерацијске разлике, решавање проблема) , српски језик (басне, персонификација, именице и глаголи).	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма

Планирање наставе и учења

Програм наставе и учења оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника је да контекстуализује програм према потребама конкретног одељења имајући у виду састав одељења и карактеристике ученика, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже, уџбенике и друге наставне материјале, као и ресурсе и могућности локалне средине у којој се школа налази. Полазећи од датих исхода, комуникативних функција и препоручених језичких активности, наставник креира свој годишњи (глобални) план рада на основу кога ће касније развити оперативне планове. Исходи су дефинисани за крај разреда и усмеравају наставника да их операционализује на нивоу једне или више наставних јединица имајући у виду ниво постигнућа ученика. Исходи се разликују, тако да се неки могу лакше и брже остварити, док је за већину исхода потребно више времена, различитих активности и начина рада. У фази планирања наставе и учења веома је важно имати у виду да је уџбеник наставно средство које не одређује садржаје предмета и зато се садржајима у уџбенику приступа селективно и у складу са предвиђеним исходима. С обзиром на то да уџбеник није једини извор знања, наставник треба да упуту ученике на друге изворе информисања и стицања знања и вештина.

Остваривање наставе и учења

Комуникативна настава **језик** сматра средством комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од исхода преко комуникативне функције као области до **препоручених језичких активности и садржаја** у комуникативним функцијама које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник треба да буде сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;
- битно је значење језичке поруке;
- знања ученика мере се јасно одређеним *релативним* критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- с циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дејчи часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа;
- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
- наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја;
- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- учбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
- учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

Технике/активности

Током часа се препоручује динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).

Мануелне активности (израда паноя, презентација, зидних новина, постера и сл.).

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).

Игре примерене узрасту.

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).

Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.

Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Разумевање писаног језика:

- уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...);
- одговарање на једноставнија питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор;
- извршавање прочитаних упутстава и наредби;
- ређање чињеница логичким или хронолошким редоследом.

Писмено изражавање:

- проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење „уљеза”, осмосмерке, укрштене речи, и слично);
- повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама;
- попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљак);
- писање честитки и разгледница;
- писање краћих текстова.

Увођење децје књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз.

Предвиђена је израда **два** писмена задатка у току школске године.

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина

С обзиром на то да се исходи остварују преко активности језичке комуникације, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају.

Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Стога је важно развијати стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина.

Слушање

Разумевање говора је језичка активност декодирања дословног и имплицитног значења усменог текста; поред способности да разазнаје фонолошке и лексичке јединице и смисаоне целине на језику који учи, да би успешно остварио разумевање ученик треба да поседује и следеће компетенције:

- дискурзивну (о врстама и карактеристикама текстова и канала преношења порука),
- референцијалну (о темама о којима је реч) и
- социокултурну (у вези са комуникативним ситуацијама, различитим начинима формулисања одређених говорних функција и др.).

Тежина задатака у вези са разумевањем говора зависи од више чинилаца:

- од личних особина и способности онога ко слуша, укључујући и његов капацитет когнитивне обраде,
- од његове мотивације и разлога због којих слуша дати усмени текст,
- од особина онога ко говори,
- од намера с којима говори,
- од контекста и околности – повољних и неповољних – у којима се слушање и разумевање остварују,
- од карактеристика и врсте текста који се слуша, итд.

Прогресија (од лакшег ка тежем, од простијег ка сложенијем) за ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је, стога, на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- присуство/одсуство визуелних елемената (на пример, лакшим за разумевање сматрају се они усмени текстови који су праћени визуелним елементима због обиља контекстуалних информација које се аутоматски уписују у дуготрајну меморију, остављајући пажњи могућност да се усредсреди на друге појединости);
- дужина усменог текста;
- брзина говора;
- јасност изговора и евентуална одступања од стандардног говора;

- познавање теме;
- могућност/немогућност поновног слушања и друго.

Читање

Читање или разумевање писаног текста спада у тзв. визуелне рецептивне језичке вештине. Том приликом читалац прима и обрађује тј. декодира писани текст једног или више аутора и проналази његово значење. Током читања неопходно је узети у обзир одређене факторе који утичу на процес читања, а то су карактеристике читалаца, њихови интереси и мотивација као и намере, карактеристике текста који се чита, стратегије које читаоци користе, као и захтеви ситуације у којој се чита.

На основу намере читаоца разликујемо следеће врсте читања:

- читање ради усмеравања;
- читање ради информисаности;
- читање ради праћења упутстава;
- читање ради задовољства.

Током читања разликујемо и ниво степена разумевања, тако да читамо да бисмо разумели:

- глобалну информацију;
- посебну информацију,
- потпуну информацију;
- скривено значење одређене поруке.

Писање

Писана продукција подразумева способност ученика да у писаном облику опише догађаје, осећања и реакције, пренесе поруке и изрази ставове, као и да резимира садржај различитих порука (из медија, књижевних и уметничких текстова итд.), води белешке, сачини презентације и слично.

Тежина задатака у вези са писаном продукцијом зависи од следећих чинилаца: познавања лексике и нивоа комуникативне компетенције, капацитета когнитивне обраде, мотивације, способности преношења поруке у кохерентне и повезане целине текста.

Прогресија означава процес који подразумева усвајање стратегија и језичких структура од лакшег ка тежем и од простијег ка сложенијем. Сваки виши језички ниво подразумева циклично понављање претходно усвојених елемената, уз надоградњу која садржи сложеније језичке структуре, лексику и комуникативне способности. За ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је прогресија на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- теме (ученикова свакодневница и окружење, лично интересовање, актуелни догађаји и разни аспекти из друштвено-културног контекста, као и теме у вези са различитим наставним предметима);
- текстуалне врсте и дужина текста (формални и неформални текстови, резимирање, личне белешке);
- лексика и комуникативне функције (способност ученика да оствари различите функционалне аспекте као што су описивање људи и догађаја у различитим временским контекстима, да изрази претпоставке, сумњу, захвалност и слично у приватном, јавном и образовном домену);
- степен самосталности ученика (од вођеног/усмераваног писања, у коме се ученицима олакшава писање конкретним задацима и упутствима, до самосталног писања).

Говор

Говор као продуктивна вештина посматра се са два аспекта, и то у зависности од тога да ли је у функцији *монолошког излагања*, при чему говорник саопштава, обавештава, презентује или држи предавање једној или више особа, или је у функцији *интеракције*, када се размењују информације између два или више саговорника са одређеним циљем, поштујући принцип сарадње током дијалога.

Активности монолошке говорне продукције су:

- јавно обраћање (саопштења, давање упутстава и информација);
- излагање пред публиком (предавања, презентације, репортаже, извештавање и коментари о неким догађајима и сл.)
- Ове активности се могу реализовати на различите начине и то:
- читањем писаног текста пред публиком;
- спонтаним излагањем или излагањем уз помоћ визуелне подршке у виду табела, дијаграма, цртежа и др.

– реализацијом увежбане улоге или певањем.

Интеракција подразумева сталну примену и смењивање рецептивних и продуктивних стратегија, као и когнитивних и дискурзивних стратегија (узимање и давање речи, договарање, усаглашавање, предлагање решења, резимирање, ублажавање или заобилажење неспоразума или посредовање у неспоразуму) које су у функцији што успешнијег остваривања интеракције. Интеракција се може реализовати кроз низ активности, на пример:

- размену информација,
- спонтану конверзацију,
- неформалну или формалну дискусију, дебату,
- интервју или преговарање, заједничко планирање и сарадњу.

Социокултурна компетенција и медијација

Социокултурна компетенција и медијација представљају скуп теоријских знања (компетенција) која се примењују у низу језичких активности у два основна језичка медијума (писаном и усменом) и уз примену свих других језичких активности (разумевање говора, говор и интеракција, писање и разумевање писаног текста). Дакле, представљају веома сложене категорије које су присутне у свим аспектима наставног процеса и процеса учења.

Социокултурна компетенција представља скуп знања о свету уопште, као и о сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице/заједница чији језик се учи. Та знања се, у зависности од нивоа општих језичких компетенција, крећу од познавања основних комуникативних принципа у свакодневној комуникацији (основни функционални стилови и регистри), до познавања карактеристика различитих домена језичке употребе (приватни, јавни и образовни), паралингвистичких елемената, и елемената културе/култура заједница чији језик учи. Наведена знања потребна су за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља *интеркултурна компетенција*, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција такође подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене, то јест, развој интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Медијација представља активност у оквиру које ученик не изражава сопствено мишљење, већ функционише као посредник између особа које нису у стању да се директно споразумевају. Медијација може бити усмена и писана, и укључује сажимање и резимирање текста и превођење. Превођење се у овом програму третира као посебна језичка активност која никако не треба да се користи као техника за усвајање било ког аспекта циљног језика предвиђеног комуникативном наставом. Превођење подразумева развој знања и вештина коришћења помоћних средстава (речника, приручника, информационих технологија, итд.) и способност изналажења структуралних и језичких еквивалената између језика са кога се преводи и језика на који се преводи.

Упутство за тумачење граматичких садржаја

Настава граматике, с наставом и усвајањем лексике и других аспеката страног језика, представља један од предуслова овладавања страним језиком. Усвајање граматике подразумева формирање граматичких појмова и граматичке структуре говора код ученика, изучавање граматичких појава, формирање навика и умења у области граматичке анализе и примене граматичких знања, као прилог изграђивању и унапређивању културе говора.

Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта (функционални приступ). У процесу наставе страног језика у што већој мери треба укључивати оне граматичке категорије које су типичне и неопходне за свакодневни говор и комуникацију, и то кроз разноврсне моделе, применом основних правила и њиховим комбиновањем. Треба тежити томе да се граматика усваја и рецептивно и продуктивно, кроз све видове говорних активности (слушање, читање, говор и писање, као и превођење), на свим нивоима учења страног језика, према јасно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика.

Граматичке категорије су разврстане у складу са Европским референтним оквиром за живе језике за сваки језички ниво који подразумева прогресију језичких структура према комуникативним циљевима: од простијег ка сложенијем и од рецептивног ка продуктивном. Сваки виши језички ниво подразумева граматичке

садржаје претходних језичких нивоа. Цикличним понављањем претходно усвојених елемената надограђују се сложеније граматичке структуре. Наставник има слободу да издвоји граматичке структуре које ће циклично понављати у складу са постигнућима ученика, као и потребама наставног контекста.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења. С тим у вези, уз одређене граматичке категорије стоји напомена да се усвајају рецептивно, док се друге усвајају продуктивно.

Праћење и вредновање наставе и учења

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самовалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – наставник, као и ученик – ученик, а уједно помажу ученику да разуме важност и смисленост вредновања и подстичу га на преузимање одговорности за властито планирање и унапређивање процеса учења.

Литература за ученике: Project 4, Serbian edition (енглески језик за 7. разред основне школе) - уџбеник и радна свеска са CD-ом и кодом за Project Online Practice.

Аутор: Tom Hutchinson

Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2020.

Литература за наставнике: Project 4 - Приручник за наставнике, Золтан Резмувеш; дигитални уџбеник.

Остала наставна средства: *CPT (classroom presentation tool)*– софтвер за интерактивну белу таблу (користи се уз помоћ рачунара и пројектора); аудио CD, DVD, DVD радни листови и упутства за наставнике; тест генератор.

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама издавача.

Датум предаје плана: 4.9.2023.

Наставник: Ивана Ковач

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 8. РАЗРЕД

Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.

Разред: **осми** (први страни језик)

Годишњи фонд часова: **68**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Introduction	Сарадња; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; - размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости; - поштују правила учтиве комуникације - разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања.

2.	Problems	Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости; - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање способности у садашњости; - саопште своје и туђе способности у садашњости; - размене неколико информација о способностима у садашњости; - опишу историјски догађај из циљне културе; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искажу и образложе осећања.
3.	The future	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују бића, места и предмети и дају препоруке; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на будуће радње и предвиђања; - размене неколико исказа у вези са будућим радњама и предвиђањима; - саопште будуће радње и предвиђања; - разумеју једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагују на њих;

			2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30.	- изразе допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење.
4.	Risks	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање бића, предмета и места; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - размене неколико информација у низу о карактеристикама бића, предмета и места; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; - размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.

5.	Can I ask...?	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искаже и образложе осећања; - разумеју једноставније текстове који се односе на могућности; - размене неколико информација које се односе на могућности; - разумеју једноставније текстове који се односе на способности, обавезе, предлоге и савете, и реагује на њих; - размене неколико информација које се односе на способности, обавезе, предлоге и савете; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту.
6.	Buying and selling	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће низове исказа који се односе на количине и цене; - размене информације у вези са количинама ценама; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - размене информације које се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - размене информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;

			2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	- повежу у неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања.
7.	Protest	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис појава и догађаја; - размене информације које се односе на опис појава и догађаја; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују појаве и догађаји - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на прошлост; размене неколико информација у низу о догађајима у прошлости; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења, планова и намера; - саопште своја и туђа мишљења, планове и намере; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; - размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.

8.a ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V				
1.	Introduction	4										0	4	4
2.	Problems	5	5									4	6	10
3.	The future		3	6								4	5	9
	Written Work 1			3								0	3	3
4.	Risks				7	2						3	6	9
5.	Can I ask...?					3	7					4	6	10
6.	Buying and selling							8	1			4	5	9
	Written Work 2								3			0	3	3
7.	Protest								3	8		3	8	11
УКУПНО		9	8	9	7	5	7	8	7	8		22	46	68

8.b ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	4										0	4	4
2.	Problems	5	5									4	6	10
3.	The future		4	5								4	5	9
	Written Work 1			3								0	3	3
4.	Risks				7	2						3	6	9
5.	Can I ask...?					3	7					4	6	10
6.	Buying and selling							8	1			4	5	9
	Written Work 2								3			0	3	3

7.	Protest								4	7		3	8	11
УКУПНО		9	9	8	7	5	7	8	8	7		22	46	68

Напомена: Издавач је израдио оквирне годишње и месечне планове пратећи препоруке Министарства просвете, науке и технолошког развоја за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења. Наглашавамо да у препорукама дати обрасци нису прописани и обавезни већ само препоручени па они могу према потребама наставника изгледати и другачије. У истом документу се наводи да не постоји прописан образац за писане припреме наставника али се у њиховом креирању мора водити рачуна о реалном контексту у коме наставник ради, материјалним ресурсима и сл.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Обрада	Остали типови	Број часова по теми
(Комуникативне функције)	По завршеној теми/области ученици су у стању да у	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и			
1. Introduction Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима; описивање радњи у садашњости; описивање предмета и појава; описивање бића, предмета и места.	усменој и писменој комуникацији: - препознају и именују појмове који се односе на тему - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; - размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости; - поштују правила учтиве комуникације - разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања.	увежбавају: Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Mr Simons usually teaches us at this time, but he isn't teaching the lesson today. (Present Simple and Present Continuous); I like bacon and eggs, but I prefer my normal breakfast. (Stative verbs);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	0	4	4

2. Problems Описивање искуства из прошлости; описивање способности у садашњости; описивање предмета и појава; изражавање осећања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости; - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање способности у садашњости; - саопште своје и туђе способности у садашњости; - размене неколико информација о способностима у садашњости; - опишу историјски догађај из циљне културе; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искажу и образложе осећања.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - While Pete was looking out of the window, a car stopped outside the house. <i>When they reached the house, Jake was waiting for them. (Past Simple and Past Continuous); I've never had a party at my house. It's been in the family since the 1930's. (Present Perfect); I've seen the two boys who were expelled, but they haven't done anything. (Present Perfect and Past Simple); I got a radio and a camera for birthday. The camera was great, but the radio was making a funny noise, so I asked my parents for the receipt and I took it back to the shop. (Articles);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	6	10

3. The future Изражавање мишљења, планова и намера; изражавање могућности и хипотетичких ситуација.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују бића, места и предмети и дају препоруке; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на будуће радње и предвиђања; - размене неколико исказа у вези са будућим радњама и предвиђањима; - саопште будуће радње и предвиђања; - разумеју једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагују на њих; - изразе допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење. - The first written test	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>According to this article we won't use money in the future. (will for predictions and spontaneous decisions); I'm going to train as a doctor. (going to for plans and intentions); What are you doing after school today? (Present Continuous for arrangements); If you put your ideas on your bedroom door, you will see them every day. (First Conditional); yesterday morning, last night, tomorrow, last weekend (Time expressions);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4 0	5 3	9 3

4. Risks Описивање бића, предмета и места; описивање радњи у прошлости;	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање бића, предмета и места; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - размене неколико информација у низу о карактеристикама бића, предмета и места; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; - размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Would you shave your head? - Yes, I would, My hair would grow again, wouldn't it? (would); If I had a tattoo, I'd have a little butterfly on my shoulder. My parents would go mad if I did anything like that. (Second conditional); The explosion would be so strong that it would cause earthquakes. (so... that); You might hurt yourself. (Reflexive pronouns);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	3	6	9

5. Can I ask...? Изражавање осећања; исказивање могућности; изражавање способности, обавеза, предлога и савета; изрицање дозвола, забрана, упозорења, правила понашања и обавеза.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искаже и образложе осећања; - разумеју једноставније текстове који се односе на могућности; - размене неколико информација које се односе на могућности; - разумеју једноставније текстове који се односе на способности, обавезе, предлоге и савете, и реагује на њих; - размене неколико информација које се односе на способности, обавезе, предлоге и савете; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Can you play the guitar? Were you using the internet yesterday evening? (Questions forms); Duties will include sweeping the floor. Are you interested in acting? (Gerunds); Could you switch the TV on, please? (Separating phrasal verbs);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	6	10

6. Buying and selling Изражавање количина цена; изражавање мишљења; давање препорука; описивање места и појава.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће низове исказа који се односе на количине и цене; - размене информације у вези са количинама ценама; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - размене информације које се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - размене информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Most of our food is imported. From the airport they are sent to a distribution centre, and from there they are taken by lorries to supermarkets. (Passive voice: present simple, past simple, present perfect); It said that half the food that's grown in the world won't be eaten. It will be thrown away. (future with will); The hotel must be rebuilt every year. (Modal verbs with the passive voice); The train to Glasgow leaves at platform six. (Prepositions);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	4	5	9

	- повежу у неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања. - The second written test		0	3	3
7. Protest Описивање појава и догађаја; изражавање мишљења; описивање радњи у прошлости.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис појава и догађаја; - размене информације које се односе на опис појава и догађаја; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују појаве и догађаји - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на прошлост; размене неколико информација у низу о догађајима у прошлости; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења, планова и намера; - саопште своја и туђа мишљења, планове и намере; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; - размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>She says that he often smiles at her. (Reported speech); She says (that) she doesn't often see him at school because they aren't in the same class. Rosa told them that she wouldn't give up her seat. (say/ tell); He wants to know what time the film starts. She wants to know whether Mr Wade gave any homework today. (Indirect questions);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).	3	6	9

Укупан број часова:

22 46 68

Преглед облика и метода рада, стандарда постигнућа и начина провере постигнућа, корелација, активности ученика и наставника

Број и назив теме	Облици рада	Методе рада	Стандарди постигнућа	Процена и провера постигнућа	Корелација	Активности ученика	Активности наставника

1. Introduction	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови језичких вештина и различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

2. Problems	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монолошка, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС, техника и технологија, историја, географија, музичка култура	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

3. The future	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС, техника и технологија, историја, географија, информатика и рачунарство	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

4. Risks	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС , историја, географија, информатика и рачунарство, биологија, физичко и здравствено васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

5. Can I ask...?	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС, техника и технологија, историја, географија, информатика и рачунарство, физичко и здравствено васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

6. Buying and selling	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монологска, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС, историја, географија, информатика и рачунарство, физичко и здравствено васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

7. Protest	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	аудио-лингвална, рад на тексту, демонстративна, дијалогска, монолошка, пројектна настава, ИКТ у настави	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	српски језик и књижевност, грађанско васпитање, ЧОС, техника и технологија, историја, географија, информатика и рачунарство, физичко и здравствено васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма

Планирање наставе и учења

Наставни програм оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника је да контекстуализује програм према потребама конкретног одељења имајући у виду састав одељења и карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже, као и ресурсе и могућности локалне средине у којој се школа налази. Полазећи од датих исхода, садржаја и препоручених језичких активности у комуникативним ситуацијама наставник креира свој годишњи (глобални) план рада на основу кога ће касније развити оперативне планове. Исходи дефинисани по областима, тј. комуникативним функцијама, усмеравају

наставника да операционализује исходе на нивоу једне или више наставних јединица. Наставник за сваку област има дефинисане исходе и од њега се очекује да за сваку наставну јединицу, у фази планирања и припреме часа, дефинише исходе имајући у виду ниво постигнућа ученика. То значи да исходе треба класификовати од оних које би сви ученици требало да достигну, преко оних које остварује већина па до оних које достиже мањи број ученика са високим степеном постигнућа.

При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за већину исхода потребно више времена, различитих активности и начина рада. У фази планирања наставе и учења веома је важно имати у виду да је уџбеник наставно средство које не одређује садржаје предмета и зато се садржајима у уџбенику приступа селективно и у складу са предвиђеним исходима. С обзиром на то да уџбеник није једини извор знања, наставник треба да упуту ученике на друге изворе информисања и стицања знања и вештина.

Остваривање наставе и учења

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;
- битно је значење језичке поруке;
- знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа;
- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
- наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја;
- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;
- уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
- учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;
- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

Технике/активности

Током часа се препоручује динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).

Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селекувати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).

Игре примерене узрасту.

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).

Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.

Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Разумевање писаног језика:

- уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...);
- препознавање везе између група слова и гласова;
- одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор;
- извршавање прочитаних упутстава и наредби.

Писмено изражавање:

- повезивање гласова и групе слова;
- замењивање речи цртежом или сликом;
- проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење „уљеза”, осмосмерке, укрштене речи, и слично);
- повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама;
- попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљаг);
- писање честитки и разгледница;
- писање краћих текстова.

Увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз.

Предвиђена је израда два писмена задатка у току школске године.

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких вештина, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Стога је важно развијати стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина.

Слушање

Разумевање говора је језичка активност декодирања дословног и имплицитног значења усменог текста; поред способности да разазнаје фонолошке и лексичке јединице и смисаоне целине на језику који учи, да би успешно остварио разумевање ученик треба да поседује и следеће компетенције:

- дискурзивну (о врстама и карактеристикама текстова и канала преношења порука),
- референцијалну (о темама о којима је реч) и
- социокултурну (у вези са комуникативним ситуацијама, различитим начинима формулисања одређених говорних функција и др.).

Тежина задатака у вези са разумевањем говора зависи од више чинилаца:

- од личних особина и способности онога ко слуша, укључујући и његов капацитет когнитивне обраде,
- од његове мотивације и разлога због којих слуша дати усмени текст,
- од особина онога ко говори,
- од намера с којима говори,
- од контекста и околности – повољних и неповољних – у којима се слушање и разумевање остварују,
- од карактеристика и врсте текста који се слуша, итд.

Прогресија (од лакшег ка тежем, од простијег ка сложенијем) за ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је, стога, на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- присуство/одсуство визуелних елемената (на пример, лакшим за разумевање сматрају се они усмени текстови који су праћени визуелним елементима због обиља контекстуалних информација које се аутоматски уписују у дуготрајну меморију, остављајући пажњи могућност да се усредсреди на друге појединости);
- дужина усменог текста;
- брзина говора;
- јасност изговора и евентуална одступања од стандардног говора;
- познавање теме;
- могућност/немогућност поновног слушања и друго.

Читање

Читање или разумевање писаног текста спада у тзв. визуелне рецептивне језичке вештине. Том приликом читалац прима и обрађује тј. декодира писани текст једног или више аутора и проналази његово значење. Током читања неопходно је узети у обзир одређене факторе који утичу на процес читања, а то су карактеристике читалаца, њихови интереси и мотивација као и намере, карактеристике текста који се чита, стратегије које читаоци користе, као и захтеви ситуације у којој се чита.

На основу намере читаоца разликујемо следеће врсте читања:

- читање ради усмеравања;
- читање ради информисаности;
- читање ради праћења упутстава;
- читање ради задовољства.

Током читања разликујемо и ниво степена разумевања, тако да читамо да бисмо разумели:

- глобалну информацију;
- посебну информацију,

- потпуну информацију;
- скривено значење одређене поруке.

Писање

Писана продукција подразумева способност ученика да у писаном облику опише догађаје, осећања и реакције, пренесе поруке и изрази ставове, као и да резимира садржај различитих порука (из медија, књижевних и уметничких текстова итд.), води белешке, сачини презентације и слично.

Тежина задатака у вези са писаном продукцијом зависи од следећих чинилаца: познавања лексике и нивоа комуникативне компетенције, капацитета когнитивне обраде, мотивације, способности преношења поруке у кохерентне и повезане целине текста.

Прогресија означава процес који подразумева усвајање стратегија и језичких структура од лакшег ка тежем и од простијег ка сложенијем. Сваки виши језички ниво подразумева циклично понављање претходно усвојених елемената, уз надоградњу која садржи сложеније језичке структуре, лексику и комуникативне способности. За ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је прогресија на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- теме (ученикова свакодневница и окружење, лично интересовање, актуелни догађаји и разни аспекти из друштвено-културног контекста, као и теме у вези са различитим наставним предметима);
- текстуалне врсте и дужина текста (формални и неформални текстови, резимирање, личне белешке);
- лексика и комуникативне функције (способност ученика да оствари различите функционалне аспекте као што су описивање људи и догађаја у различитим временским контекстима, да изрази претпоставке, сумњу, захвалност и слично у приватном, јавном и образовном домену);
- степен самосталности ученика (од вођеног/усмеравањег писања, у коме се ученицима олакшава писање конкретним задацима и упутствима, до самосталног писања).

Говор

Говор као продуктивна вештина посматра се са два аспекта, и то у зависности од тога да ли је у функцији монолошког излагања, при чему говорник саопштава, обавештава, презентује или држи предавање једној или више особа, или је у функцији интеракције, када се размењују информације између два или више саговорника са одређеним циљем, поштујући принцип сарадње током дијалога.

Активности монолошке говорне продукције су:

- јавно обраћање (саопштења, давање упутстава и информација);
- излагање пред публиком (предавања, презентације, репортаже, извештавање и коментари о неким догађајима и сл.)

Ове активности се могу реализовати на различите начине и то:

- читањем писаног текста пред публиком;
- спонтаним излагањем или излагањем уз помоћ визуелне подршке у виду табела, дијаграма, цртежа и др.
- реализацијом увежбане улоге или певањем.

Интеракција подразумева сталну примену и смењивање рецептивних и продуктивних стратегија, као и когнитивних и дискурзивних стратегија (узимање и давање речи, договарање, усаглашавање, предлагање решења, резимирање, ублажавање или заобилажење неспоразума или посредовање у неспоразуму) које су у функцији што успешнијег остваривања интеракције. Интеракција се може реализовати кроз низ активности, на пример:

- размену информација,
- спонтану конверзацију,
- неформалну или формалну дискусију, дебату,
- интервју или преговарање, заједничко планирање и сарадњу.

Социокултурна компетенција и медијација

Социокултурна компетенција и медијација представљају скуп теоријских знања (компетенција) која се примењују у низу језичких активности у два основна језичка медијума (писаном и усменом) и уз примену свих других језичких активности (разумевање говора, говор и интеракција, писање и разумевање писаног текста). Дакле, представљају веома сложене категорије које су присутне у свим аспектима наставног процеса и процеса учења.

Социокултурна компетенција представља скуп знања о свету уопште, као и о сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице/заједница чији језик учи. Та знања се, у зависности од нивоа општих језичких компетенција, крећу од познавања основних комуникативних принципа у свакодневној комуникацији (основни функционални стилови и регистри), до познавања карактеристика различитих домена језичке употребе (приватни, јавни и образовни), паралингвистичких елемената, и елемената културе/култура заједница чији језик учи. Наведена знања потребна су за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља интеркултурна компетенција, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција такође подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене, то јест, развој интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Медијација представља активност у оквиру које ученик не изражава сопствено мишљење, већ функционише као посредник између особа које нису у стању да се директно споразумевају. Медијација може бити усмена и писана, и укључује сажимање и резимирање текста и превођење. Превођење се у овом програму третира као посебна језичка активност која никако не треба да се користи као техника за усвајање било ког аспекта циљног језика предвиђеног комуникативном наставом. Превођење подразумева развој знања и вештина коришћења помоћних средстава (речника, приручника, информационих технологија, итд.) и способност изналажења структуралних и језичких еквивалената између језика са кога се преводи и језика на који се преводи.

Упутство за тумачење граматичких садржаја

Настава граматике, с наставом и усвајањем лексике и других аспеката страног језика, представља један од предуслова овладавања страним језиком. Усвајање граматике подразумева формирање граматичких појмова и граматичке структуре говора код ученика, изучавање граматичких појава, формирање навика и умења у области граматичке анализе и примене граматичких знања, као прилог изграђивању и унапређивању културе говора.

Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта (функционални приступ). У процесу наставе страног језика у што већој мери треба укључивати оне граматичке категорије које су типичне и неопходне за свакодневни говор и комуникацију, и то кроз разноврсне моделе, применом основних правила и њиховим комбиновањем. Треба тежити томе да се граматика усваја и рецептивно и продуктивно, кроз све видове говорних активности (слушање, читање, говор и писање, као и превођење), на свим нивоима учења страног језика, према јасно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика.

Граматичке категорије су разврстане у складу са Европским референтним оквиром за живе језике за сваки језички ниво који подразумева прогресију језичких структура према комуникативним циљевима: од простијег ка сложенијем и од рецептивног ка продуктивном. Сваки виши језички ниво подразумева граматичке садржаје претходних језичких нивоа. Цикличним понављањем претходно усвојених елемената надограђују се сложеније граматичке структуре. Наставник има слободу да издвоји граматичке структуре које ће циклично понављати у складу са постигнућима ученика, као и потребама наставног контекста.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења. С тим у вези, уз одређене граматичке категорије стоји напомена да се усвајају рецептивно, док се друге усвајају продуктивно.

Праћење и вредновање наставе и учења

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – наставник, као и ученик – ученик.

Литература за ученике: Project 5, Serbian edition (енглески језик за 8. разред основне школе) - уџбеник и радна свеска са CD-ом и кодом за Project Online Practice.

Аутор: Tom Hutchinson

Издавач: *The English Book*, Београд и *Oxford University Press*, Велика Британија, 2021.

Литература за наставнике: Project 5 - Приручник за наставнике са кодом за Online Practice, Золтан Резмувеш; дигитални уџбеник

Остала наставна средства: CPT (classroom presentation tool)– дигитални, интерактивни уџбеник са интегрисаним аудио и видео садржајима; аудио CD, DVD, DVD радни листови и упутства за наставнике; тест генератор.

НАПОМЕНА: Додатни дидактички материјал за наставнике и ученике омогућен је на интернет страницама издавача.

Датум предаје плана: 4.9.2023.

Наставник: Ивана Ковач

ТЕМЕ ЗА ЧОС

1. Избор руководства разреда и подела задужења
2. Доношење правила понашања-пано
3. Радионица на тему толеранције
4. Ко је мој друг из клупе-социометрија
5. Како помажем другима?
6. Активности у Дечијој недељи-предлози
7. Радионица Црвеног крста
8. Навике у учењу
9. Распоред дневних активности
10. Правилно коришћење уџбеника
11. Технике успешног учења
12. Професионала оријентација-представљање занимања (родитељи)0
13. Радионица на тему самопоуздања
14. Ненасилна комуникација
15. Поштујемо различитости-предрасуде
16. Радионица за развој самоконтроле
17. Шта волим, а шта ми смета у мом одељењу-школи
18. Шта бих волео да будем кад порастем/завршим школу?
19. Анализа успеха на крају првог/другог/трећег/четвртог квартала
20. Како могу помоћи свом другу (вршњачка едукација)
21. Лична хигијена
22. Здрава исхрана
23. Љубав, заљубљеност
24. Пубертет, па шта
25. Шта је емпатија и поверење?
26. Шта значи бити добар друг?
27. Час лепих порука-имам нешто лепо да ти кажем
28. Другарство, пријатељство
29. Комуникација између деце и одраслих
30. Како смо се провели на екскурзији
31. Шта је родно засновано насиље
32. Ко је мој друг из клупе-социометрија поновљена
33. Обележавање важних датума
34. Догађаји са распуста
35. Како се осећам у школи
36. У чему сам успешан-развијање самопоштовања

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК РАЗРЕД: Пети УЏБЕНИК: Prima A1.1 (Дата Статус)								
Редни број и назив наст. теме	Ред. број часа	Назив наставне јединице	Тип часа			Укупан број часова по теми за		
			обрада	утврђ.	остали типови	обраду	утврђи вање	остале типове
1. NEU HIER?	1.	Einführung / Begrüßungen	1	/	/	3,5	2	3,5
	2.	Neu hier	1		/			
	3.	Sprechen üben	/	1	/			
	4.	Wie schreibt man das ?	0,5	/	0,5			
	5.	Anmeldung	/	1	/			
	6.	Hallo, wie geht's?	0,5	/	0,5			
	7.	Was magst du?	0,5	/	0,5			
	8.	Schüler – Chat	/	/	1			
	9.	Wiederholung des Gelernten	/	/	1			
2. MEINE KLASSE	10.	Meine Klasse	1	/	/	4	1	5
	11.	Pause	1	/	/			
	12.	Meine Freunde	/	/	1			
	13.	Die Zahlen von 0 bis 20	0,5	/	0,5			
	14.	Die Zahlen bis 100	0,5	/	0,5			
	15.	Schulsachen	1	/	/			
	16.	Ist das ein Bleistift?	/	/	1			
	17.	Meine Freunde und meine Schule	/	1	/			
	18.	Vorbereitung auf den Test	/	/	1			
	19.	Test	/	/	1			
3. TIERE	20.	Tiere	1	/	/	3,5	3	2,5
	21.	Haustiere	0,5	/	0,5			
	22.	Indefiniter Artikel im Akkusativ	0,5	/	0,5			
	23.	Ja/nein Fragen	0,5	/	0,5			
	24.	Interviews in der Klasse	/	1	/			

	25.	Sophias Hund	/	1	/			
	26.	Viele Tiere	1	/	/			
	27.	Tiere beschreiben	/	1	/			
	28.	Wiederholung des Gelernten	/	/	1			
4. MEIN TAG	29.	Mein Tag	0,5	/	0,5	3,5	4	3,5
	30.	Timo aufstehen	1	/	/			
	31.	Wie viel Uhr ist es?	0,5	/	0,5			
	32.	Timos Schultag LV	/	1	/			
	33.	Dein Schultag	0,5	/	0,5			
	34.	Timos Stundenplan	1	/	/			
	35.	Stundenplan	/	1	/			
	36.	Lieblingsfächer	/	1	/			
	37.	Projektarbeit-Präsentation	/	1	/			
	38.	Vorbereitung auf den Test	/	/	1			
	39.	Test	/	/	1			
5. HOBBYS	40.	Freizeitaktivitäten	1	/	/	3,5	3,5	2
	41.	Hast du ein Hobby ?	/	1	/			
	42.	Verben mit Vokalwechsel	0,5	/	0,5			
	43.	Trennbare Verben	0,5	/	0,5			
	44.	Am Wochenende / Verabredung	/	1	/			
	45.	Freizeit ohne Medien	1	/	/			
	46.	Was kannst du gut?	0,5	0,5	/			
	47.	Kann ich mitspielen?	/	1	/			
	48.	Wiederholung; mündliche Prüfung	/	/	1			

6. MEINE FAMILIE	49.	Die Thomson Familie	1	/	/	3,5	5	2,5
	50.	Familienfoto / Ortsadverbien	0,5	/	0,5			
	51.	Meine Familie	/	1	/			
	52.	Possessivartikel im Nominativ	1	/	/			
	53.	Familien in Deutschland	/	1	/			
	54.	Was sind deine Eltern von Beruf ?	1	/	/			
	55.	Berufe	/	/	1			
	56.	Traumberufe	/	1	/			
	57.	Vorbereitung auf die erste schriftliche Klassenarbeit		1	/			
	58.	Die erste schriftliche Klassenarbeit	/		1			
	59.	Die Verbesserung der zweiten schriftlichen Klassenarbeit	/	1	/			
7. WAS KOSTET DAS?	60.	Was kostet das?	1	/	/	3	2	8
	61.	Einkaufsdialoge	/	/	1			
	62.	Wünsche / Modalverb möchten	1	/	/			
	63.	Verben trainieren	/	/	1			
	64.	Taschengeld	1	/	/			
	65.	Mein Geld reicht nicht	/	1	/			
	66.	Schüler – Chat LV	/	/	1			
	67.	Nervensäge	/	/	1			
	68.	Mündliche Prüfung	/	1	/			
	69.	Systematisierung	/	/	1			
	70.	Abschlussstunde	/	/	1			
	71.	Sprechen	/	/	1			
	72.	Lesen	/	/	1			
Укупан број часова (збирно)						24,5	20,5	27

Датум предаје плана: 4.9.2023.

Глобални план саставила

Дајана Чонка, наставница немачког језика

Редни број и назив наставне теме	Редни број часа	Назив наставне јединице	Обрада	Утврђивање	Остали типови часа	Укупно
1. MEIN ZIMMER	1	Einführung	1			10
	2	Mein Zimmer		0,5	0,5	
	3	Präpositionen		1		
	4	Präpositionen		1		
	5	Ein Spiel – Ist der Kulli im Bett?		1		
	6	Initialprüfung	0,5	0,5		
	7	Anweisungen und Bitten	0,5	0,5		
	8	Was musst du zu Hause tun?	1			
	9	Traumzimmer			1	
	10	Wiederholung des Gelernten; mündliche Prüfung			1	
2. DAS SCHMECKT GUT	11	Was isst du gern?	1			9
	12	Interviews in der Klasse		1		
	13	Frühstück, Mittagessen, Abendessen	0,5	0,5		
	14	Essgewohnheiten - Schreiben		1		
	15	Schulkantine	0,5	0,5		
	16	Spezialitäten	0,5	0,5		
	17	Ja, nein ,doch	0,5	0,5		
	18	Vorbereitung auf den Test			1	
	19	Test			1	
3. MEINE FREIZEIT	20	Meine Freizeit - Aktivitäten	1			12
	21	Machen wir was zusammen		1		
	22	Monate und Jahreszeiten	1			
	23	Zeitangaben	0,5	0,5		
	24	Das macht Spaß	0,5	0,5		
	25	Ein Blog		1		

	26	Umfrage zum Thema Freizeit		1		
	27	Vorbereitung auf die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	28	Die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	29	Die Berichtigung der ersten schriftlichen Klassenarbeit		1		
	30	Projektarbeit		1		
	31	Präsentation			1	
4. DAS SIEHT GUT AUS	32	Körper	1			9
	33	Ich habe Kopfschmerzen	0,5	0,5		
	34	Die Zirkus-AG		1		
	35	Modenschau	1			
	36	Du siehst total gut aus	1			
	37	Umfrage zum Thema Mode		1		
	38	Umfrage zum Thema Mode		1		
	39	Wiederholung des Gelernten			1	
	40	Mündliche Prüfung			1	
5. PARTYS	41	Die Einladung	1			9
	42	Geschenke		1		
	43	Theas Geburtstag	1			
	44	Der Super-Geburtstag		1		
	45	Sätze mit deshalb	0,5	0,5		
	46	Vorbereitung für eine Party	1			
	47	Über eine Party erzählen	1			
	48	Vorbereitung auf den Test			1	
	49	Test			1	
6. MEINE STADT	50	Frankfurt	1			10
	51	Blick aus dem Fenster		1		
	52	Wohnorte		1		
	53	Fremd in der Stadt	0,5	0,5		
	54	Präpositionen mit Dativ	0,5	0,5		

	55	Ein Wochenende in Frankfurt	1			
	56	Perfekt mit haben	1			
	57	Perfekt mit haben			1	
	58	Vorbereitung auf den Test			1	
	59	Test			1	
7. FERIEN	60	Ferien machen	1			13
	61	Was machst du in den Ferien ?	0,5	0,5		
	62	Deutschlernen in den Ferien		1		
	63	Der Tagesausflug	1			
	64	Perfekt mit sein / haben		1		
	65	Vorbereitung auf die zweite schriftliche Klassenarbeit			1	
	66	Die zweite schriftliche Klassenarbeit			1	
	67	Die Berichtigung der zweiten schriftlichen Klassenarbeit		1		
	68	Ferienpostkarten	1			
	69	Eine Postkarte schreiben		1		
	70	Projektarbeit- Präsentation		1		
	71	Abschlussstunde			1	
	72	Video			1	
			24,5	29	18,5	
			24,5	47,5		72

Датум предаје Плана:4.9.2023 .

План саставила
Дајана Чонка, наставница немачког језика

Редни број и назив наставне теме	Редни број часа	Назив наставне јединице	Обрада	Утврђивање	Остали типови часа	Укупно
1. WIE WAR'S IN DEN FERIEN?	1	Wie war's in den Ferien?	1			9
	2	Da war richtig was los	0,5	0,5		
	3	Wetter	1			
	4	Von den Ferien erzählen		1		
	5	Initialpruefung		1		
	6	Partizipien			1	
	7	Zurück aus den Ferien	1			
	8	Dialoge spielen		1		
	9	Was kann ich jetzt?			1	
2. MEINE PLÄNE	10	Meine Pläne	1			13
	11	Ich glaube, dass...	1			
	12	Berufe	1			
	13	Berufe		1		
	14	Nebensätze mit weil	1			
	15	Betriebspraktikum	0,5	0,5		
	16	Das Turnier		1		
	17	Einen Trainingsplan machen		1		
	18	Einen Tagebucheintrag schreiben		1		
	19	Was kann ich jetzt?			1	
	20	Vorbereitung auf den Test			1	
	21	Test			1	
	22	Test - Berichtigung		1		
	23	Freundschaft	1			

3. FREUNDSCHAFT	24	Personalpronomen im Dativ	1			11
	25	Nachhilfe		1		
	26	Wie ist ein guter Freund - Eigenschaften	1			
	27	Mein Freund/Meine Freundin und ich	1			
	28	Gleich und nicht gleich		1		
	29	Forum zum Thema „Freundschaft“/Komplimente		1		
	30	Was kann ich jetzt?			1	
	31	Vorbereitung auf die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	32	Die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	33	Die Berichtigung der ersten schriftlichen Klassenarbeit		1		
4. BILDER UND TÖNE	34	Ein Tag im Leben von Luisa	1			8
	35	Ich darf	0,5	0,5		
	36	Interview mit Jonny		1		
	37	Nebensatz mit wenn	1			
	38	Fernsehen		1		
	39	Du sollst	0,5	0,5		
	40	Sorgen - Chat		1		
	41	Was kann ich jetzt?			1	
5. ZUSAMMENLEBEN	42	Die Carl-Strehl-Schule in Marburg	1			12
	43	Die Carl-Strehl-Schule in Marburg		1		
	44	Besondere Schulen - Präsentation		1		
	45	Die Wohngruppe	1			
	46	Gefühle zeigen		1		
	47	Streit am Morgen	1			
	48	Dialoge spielen		1		

	49	Was gehört zum Zusammenleben		1		
	50	Was kann ich jetzt?			1	
	51	Vorbereitung auf den Test			1	
	52	Test			1	
	53	Pause		1		
6. DAS GEFÄLLT MIR	54	Das gefällt mir	1			10
	55	Adjektiv vor dem Nomen	1			
	56	Die sehen cool aus		1		
	57	Online einkaufen	1			
	58	Einkaufen		1		
	59	Das kaufen Jugendliche in Deutschland		1		
	60	Was kann ich jetzt?			1	
	61	Vorbereitung auf die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	62	Die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	63	Die Berichtigung der ersten schriftlichen Klassenarbeit		1		
7. MEHR ÜBER MICH	64	Mehr über mich/Ordinalzahlen	1			9
	65	Welches Datum		1		
	66	Berühmte Leute - Präsentation		1		
	67	Von klein bis groß	1			
	68	Wichtige Stationen im (Schul-) Leben		1		
	69	Emma ist weg	1			
	70	Emma ist weg		1		
	71	Was kann ich jetzt?			1	
	72	Alles über mich – spielen und wiederholen			1	
			24	32	16	

	24	48	72

Датум предаје Плана:4.9.2023 .

План саставила
Дајана Чонка, наставница немачког језика

Редни број и назив наставне теме	Редни број часа	Назив наставне јединице	Обрада	Утврђивање	Остали типови часа	Укупно
1. FITNESS UND SPORT	1	Fitness und Sport	1			9
	2	Freizeitaktivitäten		1		
	3	Freizeitaktivitäten	1			
	4	Die Bundesjugendspiele		1		
	5	Komparation der Adjektive	0,5	0,5		
	6	Vorwürfe und Entschuldigungen	0,5	0,5		
	7	Initialprüfung			1	
	8	Rekorde		1		
	9	Was kann ich jetzt?			1	
2. UNSERE FESTE	10	Ein Volksfest	1			10
	11	Janeks Blog	1			
	12	Das stimmt – das stimmt nicht		1		
	13	Über Feste berichten		1		
	14	Was tun?		1		
	15	Sich verabreden	1			
	16	Projekte		1		
	17	Was kann ich jetzt?			1	
	18	Vorbereitung auf den Test			1	
	19	Test			1	
3. AUSTAUSCH	20	Alles ist anders	1			11
	21	Mach dir keine Sorgen		1		
	22	Linda möchte ins Ausland fahren	1			
	23	Wechselpräpositionen mit Dativ	0,5	0,5		

	24	Wechselpräpositionen mit Akk	0,5	0,5		
	25	Elina kommt nach Hamburg	1			
	26	Austauschberichte		1		
	27	Was kann ich jetzt?			1	
	28	Vorbereitung auf die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	29	Die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	30	Die Berichtigung der ersten schriftlichen Klassenarbeit		1		
4. BERLINER LUFT	31	Hauptstadt Berlin	1			8
	32	Museumsbesuch		1		
	33	Musikstadt Berlin		1		
	34	Unterwegs in der Stadt	0,5	0,5		
	35	Können Sie uns bitte helfen?	0,5	0,5		
	36	Wir steh'n auf Berlin	1			
	37	Im Kartenshop		1		
	38	Was kann ich jetzt?			1	
5. WELT UND UMWELT	39	Wo und wie möchtet ihr leben?	1			12
	40	Lokalpräpositionen	1			
	41	Das Wetter und die Jahreszeiten			1	
	42	Wetterchaos	1			
	43	Der 10-Minuten – Chat		1		
	44	Konsequenzen	1			
	45	Alle wollen etwas aber keiner tut etwas		1		
	46	Projekte		1		
	47	Was kann ich jetzt?			1	
	48	Vorbereitung auf den Test			1	
	49	Test			1	
	51	Der Rhein	1			

6. REISEN AM RHEIN	52	Der Rhein		1		11
	53	Reisepläne	1			
	54	Adjektive vor dem Nomen			1	
	55	Am Fahrkartenschalter	1			
	56	Dialoge am Bahnhof		1		
	57	Projekte		1		
	58	Was kann ich jetzt?			1	
	59	Vorbereitung auf die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	60	Die erste schriftliche Klassenarbeit			1	
	61	Die Berichtigung der ersten schriftlichen Klassenarbeit		1		
7. EIN ABSCHIED	62	Was ist los, Georg?	1			10
	63	Verben mit Präpositionen	1			
	64	Eine E-Mail schreiben		1		
	65	Ins Ausland gehen	1			
	66	Abschiedsgeschenke für Georg		1		
	67	Vielen Dank für die Party		1		
	68	Systematisation			1	
			23	26	18	
			23	45		68

Датум предаје Плана:4.9.2023 .

План саставила
Дајана Чонка, наставница немачког језика

Теме за час – 5.6

1. Упознавање и подела задужења
2. Доношење правила понашања
3. Толеранција
4. Ко је мој друг из клупе
5. Како помажем другима?
6. Активности у дечијој недељи
7. Радионица Црвеног крста
8. Навике у учењу
9. Распоред дневних активности
10. Технике успешног учења
11. Организација слободног времена
12. Конфликти и како их решавати
13. Радионица на тему самопоуздања
14. Ненасилна комуникација
15. Поштујемо различитости
16. Радионица за развој самоконтроле
17. Шта волим, а шта ми смета у разреду
18. Шта бих волео да будем кад порастем?
19. Анализа успеха на крају првог полугодишта
20. Како могу помоћи свом другу?
21. Здрава исхрана
22. Лична хигијена
23. Физичка активност
24. Шта је емпатија и поверење?
25. Шта значи бити добар друг?
26. Час лепих порука-имам нешто лепо да ти кажем
27. Другарство, пријатељство
28. Комуникација између деце и одраслих
29. Обележавање важних датума
30. Како се осећам у петом разреду
31. У чему сам успешах
32. Моје друштво и ја
33. Утицај медија на развој личности
34. Добро и лоше понашање
35. Анализа успеха ученика током школске године
36. Договор о раду у наредној школској години

ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВНИКА

Школа: _____

Разред и одељење: **V**

Недељни фонд часова: **1**

Наставник: _____

Наставни предмет: **Историја**

Месец	Наставна тема	Наставна јединица	Образовни стандарди	Број часова		
				за обраду	за друге типове	по наставној теми
СЕПТЕМБАР	I УВОД	1. Шта је историја. Упознавање са програмом, предметом, обликом рада	ИС. 1.1.1. ИС. 1.1.2. ИС. 1.2.2. ИС. 1.2.3.	О		2 О + 2 У = 4
		2. Историјски извори	ИС. 1.1.1. ИС. 1.1.2. ИС. 1.2.2. ИС. 1.2.3.		У	
		3. Време и простор, подела прошлости, временске одреднице, рачунање времена	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.3. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.2.	О		
		4. Време и простор, подела прошлости, временске одреднице, рачунање времена. Историјски извори	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.3. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.2.		У	
ОКТОБАР	II ПРЕИСТОРИЈА	5. Подела преисторије, појава човека	ИС. 1.2.7. ИС. 3.2.1. ИС. 3.2.2	О		3 О + 1 У + 1 С = 5
		6. Човек преисторије мења себе и свет око себе	ИС. 1.2.7. ИС. 3.2.1. ИС. 3.2.2	О		
		7. Подела преисторије, човек праисторије	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.3		У	
		8. Балканско полуострво у праисторији	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.3	О		
		9. Свет преисторије	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.3		С	

Месец	Наставна тема	Наставна јединица	Образовни стандарди	Број часова		
				за обраду	за друге типове	по наставној теми
НОВЕМБАР	III СТАРИ ВЕК	10. Различита значења појма историје, одлике и подела, државе и друштво	ИС. 1.1.1. ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.5. ИС. 1.1.6. ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.2. ИС. 1.2.4. ИС. 2.1.1. ИС. 2.2.1. ИС. 3.1.1.	О		19 О + 6 У + 2 С = 27
		11. Опште одлике Старог века	ИС. 1.1.6. ИС. 3.2.3. ИС. 3.2.4.	О		
		12. Живот поред великих река	ИС. 1.1.1. ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.5. ИС. 1.1.6. ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.2. ИС. 1.2.4. ИС. 2.1.1. ИС. 2.2.1. ИС. 3.1.1. ИС. 3.2.3. ИС. 3.2.4.	О		
		13. Египат је дар Нила. Месопотамија башта света	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.4. ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.4. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.4 ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.2.3	О		
ДЕЦЕМБАР		14. Стари Исток	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6.		У	

Месец	Наставна тема	Наставна јединица	Образовни стандарди	Број часова		
				за обраду	за друге типове	по наставној теми
ЈАНУАР			ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.			
		15. Култура народа Старог Истока	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.	О		
		16. Стари Исток	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.		С	
		17. Најстарији период грчке прошлости	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.	О		
		18. Грчки полиси: Спарта и Атина	ИС. 1.1.10. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 3.1.5.	О		
		19. Грчки полиси: Спарта и Атина	ИС. 1.1.10. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 3.1.5.		У	

Месец	Наставна тема	Наставна јединица	Образовни стандарди	Број часова		
				за обраду	за друге типове	по наставној теми
		20. Грчки свет у 5 веку п.н.е.	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.1.10. ИС. 1.2.4. ИС. 2.1.1. ИС. 2.2.2 ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.3.	О		
ФЕБРУАР		21. Култура Старе Грчке	ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.3. ИС. 2.2.2. ИС. 3.2.3.	О		
		22. Култура Старе Грчке	ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.3. ИС. 2.2.2. ИС. 3.2.3.	О		
МАРТ		23. Стара Грчка	ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.3. ИС. 2.2.2. ИС. 3.2.3.		У	
		24. Успон Македоније и освајања Александра Великог. Хелинистичка култура	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.4. ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.4. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.4 ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.2.3	О		
		25. Италија у старом веку. Државно и друштвено уређење	ИС. 1.1.2. ИС. 1.1.4. ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.4. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.4 ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.2.3	О		
		26. Рим највећа сила античког света	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.	О		

Месец	Наставна тема	Наставна јединица	Образовни стандарди	Број часова		
				за обраду	за друге типове	по наставној теми
		27. Рим највећа сила античког света	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.		у	
АПРИЛ		28. Култура Старог Рима	ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.3. ИС. 2.2.2. ИС. 3.2.3.	О		
		29. Култура Старог Рима	ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.3. ИС. 2.2.2. ИС. 3.2.3.		у	
		30. Појава хришћанства	ИС. 1.1.5. ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.7. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 3.2.1.	О		
		МАЈ	31. Нови народи на историјској позорници	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.	О	
32. Подела Царства и крај Старог века			ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.	О		

Месец	Наставна тема	Наставна јединица	Образовни стандарди	Број часова		
				за обраду	за друге типове	по наставној теми
ЈУН		33. Нови народи на историјској позорници	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.		у	
		34. Балканско полуострво у Старом веку	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.6.	О		
		35. Народи Старог века оставили су нам	ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.3. ИС. 2.2.2. ИС. 3.2.3.	О		
		36. Стари век	ИС. 1.1.4. ИС. 1.1.5. ИС. 1.1.8. ИС. 1.2.1. ИС. 1.2.3 ИС. 1.2.7. ИС. 2.1.1. ИС. 2.1.6. ИС. 2.2.1. ИС. 2.2.2. ИС. 3.1.1. ИС. 3.1.5. ИС. 3.2.1. ИС. 3.2.3. ИС. 3.2.6.		С	
Прво полугодиште				13	7	20
Друго полугодиште				11	5	16
Укупно				24	12	36

Годишњи план рада наставника

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Разред: ШЕСТИ

Недељни фонд часова: 2 часа

Годишњи фонд часова: 72

Планирање урађено у складу са: „Сл. гласник РС – Просветни гласник“, број 10/2017. године.

Циљ наставе: је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

ПРЕДМЕТ: Историја

РАЗРЕД: Шести

НАСТАВНИК: Сања Шарић

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ						
		IX	X	XI	XII	I	II	III
1.	Основи проучавања прошлости	3						
2.	Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	5	10	3				
3.	Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку			5	6	6	8	8
4.	Европа, свет и српске земље у раном новом веку							
5.								
6.	УКУПНО	8	10	8	6	6	8	8

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	

1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Рад с подацима и информацијама	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.7. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.8. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.2.	На крају часа ученици ће: • приказује на историјским картама различитих историјских периода • на понуђеним сликама препознаје митове од историјских периода историјске од локалитета • илуструје примјер различитих цивилизација • разликује споменике посебним освртом на историјску вредност • илуструје примјер политичких, привредних и културних тековина средњег и савременом друштва • користећи ИКТ презентује резултат истраживања за одабраних историјских периода
2.	ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Рад с подацима и информацијама	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1.	На крају часа ученици ће: • образложи узроке догађаја на континенту • пореди историјске периоде • наведе најзначајније факторе развоја држава у средњем и раном веку • на основу датих података описује повезаности на локалном, регионалном и савременом економских прилика (појава); • сагледа значај историјских периода датом историјском периоду • приказује на историјским картама различитих историјских периода • на историјској мапи и простору населених места

			ИС.3.2.2. ИС.3.2.5.	у средњем и раном • идентификује релативне уређења у периоду • изводи закључак о средњовековне најистакнутије м • пореди положај мушкараца, разл припадника посредњем и раном • разликује основна најзначајније по различитих вероу новом веку; • на понуђеним митове од историјске од л • образлаже најв техничких откри новог века; • идентификује с начину произво веку; • илуструје прим различитих цив • разликује спом посебним осврт • илуструје прим политичких, пр тековина средњ савременом дру • користећи ИКТ презентује резул истраживања за одабраних истори • повеже визуелн одговарајућим и

				(хронолошки, п културни); учествује у орг заједничких шк развој културе с
3.	ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	- Компетенција за целоживотно учење - Вештине за живот у демократском друштву - Вештина комуникације - Дигитална компетенција - Рад с подацима и информацијама	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.5.	На крају часа уче - образложи узро догађаја на кон - поређи историј - наведе најзнача развоја држава у средњем и раном - на основу дати повезаности на регионалном и с економских при појава); - сагледа значај н датом историјск - приказује на ис различитих исто - на историјској и простор насел у средњем и ран - идентификује р уређења у перио - изводи закључа средњовековне најистакнутије - поређи положа мушкараца, раз припадника пос средњем и раном - разликује основ најзначајније по различитих веро

				новом веку; • на понуђеним п - митове од истор - историјске од л • образлаже најв - техничких откр - новог века; • идентификује с - начину произво - веку; • илуструје прим - различитих цив • разликује спом - посебним осврт • илуструје прим - политичких, пр - тековина средњ - савременом дру • користећи ИКТ - презентује резу - истраживања за - одабраних исто • повеже визуелн - одговарајућим и (хронолошки, п - културни); • учествује у орг - заједничких шк - развој културе с
4.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Рад с подацима и информацијама	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.	На крају часа учес • образложи узро - догађаја на кон • пореди историј • наведе најзнача - развоја држава у

			ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.7. ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.5.	средњем и раном • на основу датих повезаности на регионалном и с економских при појава); • сагледа значај датом историјск • приказује на ис различитих исто • на историјској и простор насел у средњем и ран • идентификује р уређења у перио • изводи закључа средњовековне најистакнутије • пореди положа мушкараца, раз припадника пос средњем и раном • разликује основ најзначајније по различитих веро новом веку; • на понуђеним п митове од истор историјске од л • образлаже најв техничких отк новог века; • идентификује с начину произво веку; • илуструје прим

				различитих цив • разликује спом посебним осврт • илуструје прим политичких, пр тековина средњ савременом дру • користећи ИКТ презентује резул истраживања за одабраних истор • повеже визуелн одговарајућим и (хронолошки, п културни); • учествује у орг заједничких шк развој културе с

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: Историја

РАЗРЕД: 7

НАСТАВНИК:

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ									
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
1.	УВОД	3									
2.	ДОБА РЕВОЛУЦИЈА	6	8	9	1						
3.	ИМПЕРИЈЕ И НАЦИОНАЛНЕ ДРЖАВЕ				6	3	8	9	7		
4.	НОВЕ ПОДЕЛЕ И ВЕЛИКИ РАТ									8	4
УКУПНО		9	8	9	7	3	8	9	7	8	4

Р. БР	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Вештина сарадње - Вештине за живот у демократском друштву	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.2.1. ИС.3.2.5.	На крају часа ученик ће бити у стању да: – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и

				процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – раздваја битно од небитног у историјској наративи; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.
2.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине XIX века)	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.	На крају часа ученик ће бити у стању да: – доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на

		- Вештина сарадње - Вештине за живот у демократском друштву - Брига за здравље - Еколошка компетенција - Естетска компетенција	ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – анализира процес настанка

				модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – анализирајућ и дате примере, уочава утицај научно-технолошког

				развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; – пореди информације приказане на историјској карти са информација

				ма датим у другим симболичким модалитетима; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења

				извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у

				историјској напацији; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
3.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Вештина сарадње - Вештине за живот у демократском друштву - Брига за	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7.	На крају часа ученик ће бити у стању да: – доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са

		здравље - Еколошка компетенција - Естетска компетенција	ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости;

				– уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на

				основу садржаја; – уочава специфичнос ти у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различног порекла; – уочи пристраснос т, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – раздваја битно од небитног у историјској нарацији; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и

				спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
4.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX ВЕКА	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Вештина сарадње - Вештине за живот у демократском друштву	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС. 1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2.	– доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе

			ИС.3.1.3.	специфичнос
			ИС.3.1.4.	ти
			ИС.3.1.5.	друштвених
			ИС.3.1.6.	појава,
				процеса,
			ИС.3.2.1.	политичких
				идеја,
			ИС.3.2.2.	ставова
				појединаца и
			ИС.3.2.3.	група
				насталих у
			ИС.3.2.4.	новом веку;
			ИС.3.2.5.	– уочава
				утицај и
				улогу
				књижевних и
				уметничких
				дела на
				формирање
				националног
				идентитета у
				прошлости;
				– уочава
				утицај
				историјских
				догађаја,
				појава и
				процеса на
				прилике у
				савременом
				друштву;
				– препознаје
				историјску
				подлогу
				савремених
				институција
				и
				друштвених
				појава
				(грађанска
				права,
				парламентар
				изам,
				уставност);
				– приказује на
				историјској

				карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; – пореди информације приказане на историјској карти са информација ма датим у другим симболички м модалитетим а; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајући м историјским контекстом (хронолошки , политички, друштвени, културни); – пореди различите

				историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичнос ти у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различног порекла; – уочи пристраснос т, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графика и табела у елементарно м истраживањ у; – презентује, самостално

				или у групи, резултате елементарно г истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској наративи; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; – идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и

				спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

___ОШ,, 22.ОКТОБАР_____

Назив школе

_____Место

Годишњи (глобални) план рада

Наставни предмет: Историја

Наставник: ___Сања Шарић_____

Разред и одељење:___осми_____

Недељни фонд: 2 часа Годишњи фонд: 68 часова

Област/тема	Месец										Тип часова	
Назив наставне теме	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обр.	Утв. Сис. Про
нови проучавања прошлости	4										1	3
Европа, свет и српски народ у Југословенској држави у периоду између два светска рата	4	10	8								10	12
Други светски рат 1939-1945. године				8	6	4					8	10
После рата, Европа и српски народ у Југословенској држави у периоду Хладног рат							8	6			8	6
После рата, Европа, српска држава и народ у временим процесима								2	6	2	4	6
УКУПНО	8	10	8	8	6	4	8	8	6	2	31	37

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

- У оквиру наставне теме **ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ** посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Компетенција за целоживотно учење.
- У оквиру наставне теме **Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата** посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
- У оквиру наставне теме **Други светски рат 1939-1945. године** посебно ће се развијати међупредметна компетенција – Рад с подацима и информацијама.
- У оквиру наставне теме **Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду Хладног рата** посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Дигитална компетенција.
- У оквиру наставне теме **Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима** посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Дигитална компетенција.

СТАНДАРДИ:

Искази образовних стандарда по нивоима и областима:

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на **ОСНОВНОМ НИВОУ**.

У области **1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ** ученик/ученица:

ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице

ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода

ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације

ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје

ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје

ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

У области **2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ** ученик/ученица:

ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графика

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на **СРЕДЊЕМ НИВОУ**.

У области **1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ** ученик/ученица:

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

У области **2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ** ученик/ученица:

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на **НАПРЕДНОМ НИВОУ**.

У области **1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ** ученик/ученица:

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости

ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

У области **2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ** ученик/ученица:

ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора

ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

ИСХОДИ:

I ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ

По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:

- сагледа врсту и значај историјских извора за изучавање историјесавременог доба;
- доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима;
- користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.

II Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата

По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:

- доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима;
- изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера;
- уочава елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности;
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба;
- идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и уочава њихове последице у историјском и савременом контексту;
- уочава одраз историјских догађаја и појава у књижевности и уметности на конкретним примерима;
- уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву;
- препознаје на примерима из савремене историје значај поштовања људских права
- уочава како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и друштво
- илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу
- на основу анализе релевантних историјских догађаја и појава изведе закључак о неопходности развијања еколошке свести
- пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савремено доба;
- пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима;
- повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
- пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;
- анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;
- уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора;
- препозна узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова са циљем развијања свести о важности превенције конфликта

- употреби податке из графикана и табела у елементарном истраживању;
 - презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ;
 - упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других;
 - раздваја битно од небитног у историјској нарави;
 - препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва;
 - идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
 - поредећи изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора и различита тумачења;
 - уме да препозна различите ставове у тумачењу исте историјске појаве, догађаја или личности;
 - може да одреди угао гледања на одређену појаву у историјском извору (победник или поражени);
 - износи своје ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући личност саговорника;
 - самостално планира истраживање одређеног историјског догађаја или појаве и резултате представи уз помоћ ИКТ-а;
 - препозна пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији и стереотипима;
 - вреднује у етичком смислу одређене историјске појаве и догађаје и њихов утицај на савремена збивања;
-
- анализира савремене појаве и процесе, проналазећи њихове зачетке у историјским епохама;
 - уочава да постоји зависност између појава из прошлости са појавама из садашњости;
 - историјским аргументима бразлаже своје ставове о конкретним догађајима, појавама и личностима, уважавајући и другачија мишљења;
 - анализира дате статистичке податке и закључке износи у усменом или писаном облику;
 - анализира, на конкретним примерима, стереотипе, предрасуде и пристрасности у тумачењу историјских појава и процеса;
 - анализира историјске појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала и резултате презентује користећи ИКТ;
-
- анализира историјску димензију и процењује значај уметничке баштине за изградњу индивидуалног и националног идентитета;
 - показује одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа;

- учествује у организовању заједничких активности (посете музејима, екскурзије, пројектни задаци).

III Други светски рат 1939-1945. године

По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:

- доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима;
- изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера;
- уочава елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности;
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба;
- идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и уочава њихове последице у историјском и савременом контексту;
- уочава одраз историјских догађаја и појава у књижевности и уметности на конкретним примерима;
- уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву;
- препознаје на примерима из савремене историје значај поштовања људских права
- уочава како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и друштво
- илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу
- на основу анализе релевантних историјских догађаја и појава изведе закључак о неопходности развијања еколошке свести
- пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савремено доба;
- пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима;
- повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
- пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;
- анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;
- уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора;

- препозна узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова са циљем развијања свести о важности превенције конфликта
 - употреби податке из графикана и табела у елементарном истраживању;
 - презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ;
 - упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других;
 - раздваја битно од небитног у историјској наративи;
 - препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва;
 - идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
 - поредећи изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора и различита тумачења;
 - уме да препозна различите ставове у тумачењу исте историјске појаве, догађаја или личности;
 - може да одреди угао гледања на одређену појаву у историјском извору (победник или поражени);
 - износи своје ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући личност саговорника;
 - самостално планира истраживање одређеног историјског догађаја или појаве и резултате представи уз помоћ ИКТ-а;
 - препозна пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији и стереотипима;
 - вреднује у етичком смислу одређене историјске појаве и догађаје и њихов утицај на савремена збивања;
-
- анализира савремене појаве и процесе, проналазећи њихове зачетке у историјским епохама;
 - уочава да постоји зависност између појава из прошлости са појавама из садашњости;
 - историјским аргументима бразлаже своје ставове о конкретним догађајима, појавама и личностима, уважавајући и другачија мишљења;
 - анализира дате статистичке податке и закључке износи у усменом или писаном облику;
 - анализира, на конкретним примерима, стереотипе, предрасуде и пристрасности у тумачењу историјских појава и процеса;
 - анализира историјске појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала и резултате презентује користећи ИКТ;
-
- анализира историјску димензију и процењује значај уметничке баштине за изградњу индивидуалног и националног идентитета;
 - показује одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа;

- учествује у организовању заједничких активности (посете музејима, екскурзије, пројектни задаци).

IV Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду Хладног рата

По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:

- доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима;
- изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера;
- уочава елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности;
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба;
- идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и уочава њихове последице у историјском и савременом контексту;
- уочава одраз историјских догађаја и појава у књижевности и уметности на конкретним примерима;
- уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву;
- препознаје на примерима из савремене историје значај поштовања људских права
- уочава како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и друштво
- илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу
- на основу анализе релевантних историјских догађаја и појава изведе закључак о неопходности развијања еколошке свести
- пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савремено доба;
- пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима;
- повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
- пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;

- анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;
 - уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора;
 - препозна узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова са циљем развијања свести о важности превенције конфликта
 - употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању;
 - презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ;
 - упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других;
 - раздваја битно од небитног у историјској наративи;
 - препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва;
 - идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
 - поредећи изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора и различита тумачења;
 - уме да препозна различите ставове у тумачењу исте историјске појаве, догађаја или личности;
 - може да одреди угао гледања на одређену појаву у историјском извору (победник или поражени);
 - износи своје ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући личност саговорника;
 - самостално планира истраживање одређеног историјског догађаја или појаве и резултате представи уз помоћ ИКТ-а;
 - препозна пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији и стереотипима;
 - вреднује у етичком смислу одређене историјске појаве и догађаје и њихов утицај на савремена збивања;
-
- анализира савремене појаве и процесе, проналазећи њихове зачетке у историјским епохама;
 - уочава да постоји зависност између појава из прошлости са појавама из садашњости;
 - историјским аргументима бразлаже своје ставове о конкретним догађајима, појавама и личностима, уважавајући и другачија мишљења;
 - анализира дате статистичке податке и закључке износи у усменом или писаном облику;
 - анализира, на конкретним примерима, стереотипе, предрасуде и пристрасности у тумачењу историјских појава и процеса;
 - анализира историјске појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала и резултате презентује користећи ИКТ;
-
- анализира историјску димензију и процењује значај уметничке баштине за изградњу индивидуалног и националног идентитета;

- показује одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа;
- учествује у организовању заједничких активности (посете музејима, екскурзије, пројектни задаци).

V Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима

По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:

- доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима;
- изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера;
- уочава елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности;
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба;
- идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и уочава њихове последице у историјском и савременом контексту;
- уочава одраз историјских догађаја и појава у књижевности и уметности на конкретним примерима;
- уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву;
- препознаје на примерима из савремене историје значај поштовања људских права;
- уочава како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и друштво;
- илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу;
- на основу анализе релевантних историјских догађаја и појава изведе закључак о неопходности развијања еколошке свести;
- пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савремено доба;
- пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима;
- повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
- пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;
- анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;
- уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора;
- препозна узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова са циљем развијања свести о важности превенције конфликта
- употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању;

- презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ;
 - упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других;
 - раздваја битно од небитног у историјској наративи;
 - препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва;
 - идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
 - поредећи изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора и различита тумачења;
 - уме да препозна различите ставове у тумачењу исте историјске појаве, догађаја или личности;
 - може да одреди угао гледања на одређену појаву у историјском извору (победник или поражени);
 - износи своје ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући личност саговорника;
 - самостално планира истраживање одређеног историјског догађаја или појаве и резултате представи уз помоћ ИКТ-а;
 - препозна пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији и стереотипима;
 - вреднује у етичком смислу одређене историјске појаве и догађаје и њихов утицај на савремена збивања;
-
- анализира савремене појаве и процесе, проналазећи њихове зачетке у историјским епохама;
 - уочава да постоји зависност између појава из прошлости са појавама из садашњости;
 - историјским аргументима бразлаже своје ставове о конкретним догађајима, појавама и личностима, уважавајући и другачија мишљења;
 - анализира дате статистичке податке и закључке износи у усменом или писаном облику;
 - анализира, на конкретним примерима, стереотипе, предрасуде и пристрасности у тумачењу историјских појава и процеса;
 - анализира историјске појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала и резултате презентује користећи ИКТ;
-
- анализира историјску димензију и процењује значај уметничке баштине за изградњу индивидуалног и националног идентитета;
 - показује одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа;
-
- учествује у организовању заједничких активности (посете музејима, екскурзије, пројектни задаци).

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024.

Назив предмета: Грађанско васпитање

Разред: други

Годишњи фонд часова: 36

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Људска права Ја и други у различитим групама	4	4	2	3							7	6	13
2.	Демократско друштво Школа као заједница		1	2		2	3					7	1	8
3.	Процеси у савременом свету Школа као безбедно место						1	4				4	1	5
4.	Грађански активизам Школа као безбедно место за све							1	4	3	2	3	7	10
Укупно		4	5	4	3	2	4	5	4	3	2	21	15	36

4.	Грађански активизам Школа као безбедно место за све	– даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу; – представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; – се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; – наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; – препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета; – сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; – износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи; – учествује у изради плана једноставне акције; – са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – доприноси промоцији акције; – на једноставан начин вреднује изведену акцију.	Компетенција за учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, решавање проблема, дигитална компетенција, естетичка, одговоран однос према околини, рад са подацима

5. ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024.

према школском календару за основне школе са седиштем на територији Аутономне Покрајине Војводине

Назив предмета: Грађанско васпитање

Разред: трећи

Годишњи фонд часова: 36

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Људска права Сви различити, а сви равноправни. Стереотип и и предрасуде	4	4									7	1	8
2.	Демократско друштво Ја и други у локалној заједници			5	3	3	4	4	3			12	10	22
3.	Процеси у савременом свету Волонтирање									4		1	3	4
4.	Грађански активизам Акција солидарности у локалној заједници										2		2	2
Укупно		4	4	5	3	3	4	4	3	4	2	20	16	36

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ		ИСХОДИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
ОБЛАСТ/ТЕМА			
1.	Људска права Сви различити, а сви равноправни. Стереотипи и предрасуде	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - Својим понашањем показује да прихвата различитост других; - Препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; - се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама - препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима - укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка - објасни разлику између саосећања, солидарности и сажалења на датом примеру - укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима - наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце - наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права	Компетенција за учење, комуникација, сарадња, решавање проблема, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према демократском друштву
2.	Демократско друштво Ја и други у локалној заједници		Компетенција за учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према демократском друштву, решавање проблема, естетичка компетенција, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, рад са подацима
3.	Процеси у савременом свету Волонтирање		Компетенција за учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према демократском друштву, решавање проблема, дигитална компетенција

4.	Грађански активизам Акција солидарности у локалној заједници	- наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави - опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници. - пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење. - испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду - заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	Компетенција за учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, решавање проблема, дигитална компетенција, естетичка, одговоран однос према околини, рад са подацима

ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВЕ

Наставни предмет : Грађанско васпитање

Разред : пети

Годишњи фонд часова : 36

Редни број наставне теме	Број часова по теми	Назив теме
1.	10	Људска права
2.	4	Демократско друштво
3.	16	Процеси у савременом свету
4.	6	Грађански активизам
Укупно	36	

ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВЕ

Наставни предмет : Грађанско васпитање

Разред : Шести

Годишњи фонд часова : 36

Редни број наставне теме	Број часова по теми	Назив теме
1.	7	Људска права
2.	10	Демократско друштво
3.	10	Процеси у савременом свету
4.	9	Грађански активизам
Укупно	36	

ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВЕ

Наставни предмет : Грађанско васпитање

Разред : Осми

Годишњи фонд часова : 34

Редни број наставне теме	Број часова по теми	Назив теме
1.	10	Људска права
2.	11	Демократско друштво
3.	10	Процеси у савременом свету
4.	3	Грађански активизам

Назив

ВРЕДНОСТИ И ВРЛИНЕ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС I

Циљ

Циљ програма је оснаживање личног развоја ученика и подстицање развоја вредности и врлина као главних ослонаца и водича у животу за добробит појединца и друштва, као и развој социјалних вештина значајних за просперитет, физичко и ментално здравље и живот у атмосфери узајамног уважавања и бриге једних за друге.

Разред

Пети и шести

Годишњи фонд
часова

36 часова

Опште међупредметне компетенције	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Тема и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење. Решавање проблема. Одговорно учешће у демократском друштву. Сарадња. Комуникација. Одговоран однос према здрављу. Одговоран однос према околини. Дигитална компетенција. Рад с подацима и информацијама.	– наведе неколико универзалних животних вредности и људских врлина и доведе их у везу са понашањем особе; – идентификује код себе врлине које поседује и које жели да развије; – препозна и именује врлине код блиских особа и ликова у књижевности, филму; – покаже саосећање са другим људима, препозна примере бриге за друге и покаже спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима; – препозна и именује сопствена и туђа осећања; – разликује асертивну комуникацију од агресивне и пасивне; – образложи значај дружења и наведе како се другарство негује;	ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ
		Живот. Породица. Здравље. Љубав. Образовање. Мир. Другарство. Заједништво. Опште добро. Социјална правда или једнакост.
		ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ Праведност. Истинољубивост. Одговорност. Захвалност. Поштење. Толеранција. Емпатија. Поверење. Солидарност. Самоприхватање. Одмереност.

	– препозна примере негативног понашања где је лична добробит испред општег добра; – наведе неколико техника самоконтроле осећања; – прихвати одговорност за сопствено понашање; – образложи карактеристике конструктивног решавања конфликта; – наведе неколико глобалних и локалних организација које се баве хуманитарним радом; – искаже поштовање и захвалност према људима који чине добра дела за опште добро; – у дискусији покаже вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, напада проблем а не особу; – сарађује и буде члан тима.	СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ
		Просоцијално понашање. Брига за себе и друге. Сарадња. Асертивна комуникација. Препознавање сопствених и туђих осећања. Самоконтрола. Волонтирање. Конструктивно решавање конфликта. Одређивање приоритета. Критичко мишљење.
		ДОБРОЧИНСТВО
		Филантропија -појам и значај. Добročинитељи некад и сад. Црвени крст. Институт за трансфузију крви. Хуманитарне невладине организације. Добротворне фондације. Осмишљавање и реализација мање акције за добробит неког појединца, групе или заједнице.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Слободна наставна активност *Вредности и врлине као животни компас I и II* нуди се ученицима од петог до осмог разреда с тим да је они могу бирати само једном у другом циклусу. То су два програма која су по садржају иста али са делимично различитим исходима (захтевнији су за ученике 7. и 8. разреда) и начином рада имајући у виду разлике у узрасту ученика што се огледа у избору подстицаја, примера, техника рада и сложености захтева. Смернице за рад наставник може наћи у Општем упутству за остваривање свих СНА као и у упутствима која иду уз ова два програма која су детаљнија и изражавају њихове специфичности.

За остваривање програма *Вредности и врлине као животни компас I* треба имати у виду узрасне карактеристике ученика од 11 до 13 година. То је период који се различито назива (позно детињство, пубертет, прва фаза адолесценције) али је свакако период бројних биолошких, психофизичких и социјалних промена и питања идентитета, самоприхватања, стварања слике о себи и другима. За овај програм посебно су важне промене у домену социјалног развоја ученика које карактерише комбинација растуће независности од родитеља и растуће зависности од другова. Социјални контекст који у овом периоду добија на значају је вршњачка група. За адолесцента вршњаци су извор осећаја припадности, блискости, разумевања, те непресушни извор информација о свету ван породице. Вршњачка група је заједница у којој се уче норме понашања и друштвени стандарди (репер за социјално поређење – другари пружају адолесценту информације о томе где се налази у односу на вршњачку групу и да ли је то што ради добро или лоше). Иако се у овоме најчешће види опасност, бројна истраживања показују да вршњачке групе у овом периоду јесу ресурс и за напредовање и мотивисано усвајање позитивних социјалних вредности и развијање просоцијалног понашања. Наставник који разуме узрасне карактеристике ученика 5. и 6. разреда може вршњачке групе да користи као природни ресурс који доприноси остваривању циља овог програма.

Програм слободне наставне активности *Вредности и врлине као животни компас I* почива на уверењу да су вредности које негујемо унутрашњи водич или нека врста “компаса” кроз живот. Задовољство људи, њихов просперитет, физичко и ментално здравље у директној су вези са животом у атмосфери заснованој на вредностима, у позитивној, безбедној средини узајамног уважавања и бриге једних за друге. Ученицима није довољно само говорити о вредностима и врлинама. Они их морају на различите начине доживљавати и упознавати, кроз опсервацију света око себе и разговор о томе, кроз разликовање позитивних и негативних примера и кроз практиковање различитих социјалних вештина које су потребне да би се живело у складу са вредностима и врлинама.

Садржај програма дат је у оквиру тематских целина: *Животне вредности; Људске врлине; Социјалне вештине и Добročинство*. Као и код других програма за наставника главна смерница у раду су исходи које треба постићи а дати садржај је оквир унутар ког се треба кретати. Неки кључни појмови садржаја као нпр. сарадња већ се налазе у програмима више обавезних предмета, у програмима слободних наставних активности (нпр. *Животне вештине и Филозофија са децом*), у знатној мери у изборним програмима *Верска настава* и *Грађанско васпитање*, а кореспондирају и са активностима часа одељенског старешине. Међутим, у овом програму се фокусирано ради на откривању и успостављању везе између вредности и врлина са добробити појединца и друштва чиме се јача васпитна улога школе и подршка целовитом развоју ученика. Дакле, програм се не односи на лепо понашање већ задире у суштину прихватања себе, других и заједнице и намењен је ученицима који су у узрасту који карактеришу питања идентитета (личног и групног), бројне дилеме шта је исправно а шта не, како бити прихваћен у групи а не изневерити себе, како решавати конфликтне ситуације и сл.

Програм је тако конципиран да својим садржајем, очекиваним исходима и препорученим начином рада са ученицима пружа велики простор за подстицај развоја више међупредметних компетенција.

Основна карактеристика програма је оријентација на позитиван аспект живота човека, односно његове врлине а не мане. У фокусу нису насиље, сукоби, дискриминација већ напротив примери сарадње, одговорности, волонтерских акција, бриге о другима, толеранције... Циљ је да ученици препознају да, упркос сензационалистичком начину приказивања света око нас у медијима (ко је кога преварио, слагао, повредио...), заправо највећи број људи живи у складу са позитивним вредностима и врлинама. Ученике треба континуирано охрабрити да јачају осетљивост за препознавање примера таквог понашања. Од њих се може тражити да у данима између два часа забележе неки позитиван пример (не мора бити ништа велико али мора бити позитивно) који су приметили у свом окружењу и/или шире (неко је са неким поделио ужину, неко је неке понео торбу, уплео кик, показао како се решава задатак из математике, помогао старијој особи да пређе улицу, помогао наставници да носи географске карте и сл.) и да на часу то поделе једни са другима. Наставник може увести праксу да часови почињу неким таквим примерима чиме добра дела постају видљивија. То се може проширити још неким активностима. На пример, ученици могу од тих уочених добрих понашања да направе плакат за хол школе, текст за школски часопис или да осмисле “медаље” које ће делити ученицима који су исказали осетљивост за друге људе и заједницу и показали просоцијално понашање.

Иако се у програму инсистира на позитивном приступу неминовно је да ће ученици имати потребу да размене мисли и осећања и о негативним појавама. Многи садржаји су такви да ће изазвати опречна мишљења код ученика и од тога никако не треба бежати, напротив треба их искористити да ученици самостално освесте значај вредности и врлина. На пример, како живимо у потрошачком друштву где су материјалне вредности стављене у први план може се очекивати да ученици заговарају да је важна вредност новац и да се њиме може све остало купити. У овом програму новац није дат као вредност иако се не може оспорити његов значај за живот људи али са ученицима треба тако радити да га они третирају као средство а не као циљ.

Као и код других програма и овде ученике треба упознати са садржајем и начином рада. За почетак са њима се може разговарати шта је компас, чему служи и навести да велики морепловци никада не би открили нове континенте да нису имали ту малу справу да их води у правом смеру. Затим треба направити везу са насловом ове слободне наставне активности и проверити како ученици разумеју шта су вредности и врлине. Да би им олакшао наставник их може подсетити на анализе књижевних дела које су радили на часовима српског језика у оквиру којих се увек даје опис ликова и мотивација њиховог понашања што има везе са вредностима и врлинама. Активност се може завршити разговором о песми Бране Црнчевића *Кад би мени дали један дан* (из програма за *Српски језик* у 4. разреду). Стихови ове песме одговарају концепту програма и могу бити нека

врста његовог заштитног знака јер кажу *Када би мени дали један дан, ја га не бих потрошио сам, пола дана ја бих дао неком ко је добар а случајно сам...*

Како у слободним наставним активностима нема предавања, уџбеника, писмених задатака и нумеричког оцењивања, важна активност наставника је да осмисли како ће садржај приближити ученицима и које форме рада су погодне да би се постигли очекивани исходи. Наставник треба да посвети посебну пажњу избору подстицаја којим уводи ученике у тему или кључне појмове садржаја а који их мотивишу да се тиме баве. За почетак могу бити примери просоцијалног понашања животиња јер изазивају емоције и упитаност како је то код људи. Нпр. снимак где беба слон не може да изађе из блатњаве баре и како му чланови заједнице помажу ([Touching video of elephants helping a calf out of a waterhole. - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=4DJuOJoJYDw)). Постоје бројни пример из животињског света где једни другима помажу при чему нису исте врсте животиња у питању(нпр. <https://www.youtube.com/watch?v=4DJuOJoJYDw>). И то је добра подлога да се разговара о сарадњи, заједништву чак и кад нисмо исти (велики, мали, мушкарци, жене, старији, млађи...). Подстицаји могу бити врло различити као што су слике, фотографије, цртежи, кратке приче или видео записи... Посебно је ефектан кратки, вишеструко награђивани филм *Други пар* ([The Other Pair | An Egyptian Short Film On A Situation of Mahatma Gandhi's Life – YouTube](#)) који се ослања на вредности које је заговарао Махатма Ганди.

У склопу уводних активности ученици се могу упутити да на часовима других предмета питају наставнике да ли знају за неки пример понашања људи из њихове области (књижевност, историја, географија, биологија, хемија...) који илуструју бригу једних за друге, солидарност, велико пријатељство или стављање општег добра испред личне добробити. Нпр. донирање органа или научник који тестира нову вакцину на себи (биологија); одбијање војника да пуца у људе иако зна да ће бити убијен (историја); роман Дечаци Павлове улице (српски језик)... Осим тога, ученици се могу упутити да питају своје укућане да се сете неких таквих догађаја и људи из свог личног искуства. На тај начин ученици ће лако направити колекцију примера живота у складу са позитивним вредностима и врлинама како таква понашања не би остала далека и идеализована. За те потребе посебно су добродошли примери из живота школе коју ученици похађају (шта је урадио неки ученик/ученици, наставник па чак и особа чије име носи школа). Пример: у једној школи осмаци су, припремајући се за матуру, схватили да ће она бити организована као журка, са специјалним светлосним ефектима и да, иако се много томе радују, постоји проблем јер једној ученици то неће пријати. Она болује од епилепсије и таква светлост може да јој изазове напад. Ако прослава буде тако организована она неће моћи да присуствује. Делегација ученика се обратила наставницима и рекла да им је много важније да та другарица буде са њима те вечери, него да прослава буде модерна. Наставницима је било непријатно што они нису о томе размишљали и уважили су захтев ученика да се на прослави матуре не користи стробоскопска светлост. Овај пример је добра подлога да се са ученицима разговара о емпатији, солидарности, прављењу приоритета.

По садржају, начину рада и чињеници да га реализују школски психолози и педагози слободна наставна активност *Вредности и врлине као животни компас I* има

капацитет да се са ученицима разговара и неким актуелним ситуацијама из школског живота и самим тим смањи нека постојећа тензија, разреши неки школски конфликт или идентификује ученик коме је потребна додатна помоћ.

У наставку упутства за сваку тему из програма дате су смернице, препоруке за рад. Наставници имају слободу да осмисле на који начин ће обрађивати садржаје и са којим материјалима али увек имајући у виду исходе које треба постићи. За крај овог уводног дела упутства издвајамо неколико техника које процењујемо као погодне за рад са ученицима у овој области.

Драматизација – ученици драматизују изабрани текст који у себи има неки вредносни проблем – на тај начин се стимулише разумевање како изгледају ствари из туђег угла, како се проблем може решавати и сл.

Разговори о људима који су пуно учинили за заједницу – ове активности имају за циљ да ученици увиде да се иза сваког великог достигнућа крије стрпљење, издржљивост и вежбање, а иза подршке заједници и поседовање одређених вредности и спремност да се особа посвети њиховом остваривању. Пример такве особе може бити Михајло Пупин.

Разговор са гостима који су учинили добро дело – организовање посете особа које су урадиле нешто што се уклапа у концепт програма. То може бити нпр. ватрогасац који је спасао особу из пожара али и неки ученик који је видео да гори кућа и јавио ватрогасцима. Уколико има услова наставник може организовати гостовање особе која је жива зато што је неко за њу учинио велико дело нпр. дао бубрег и пуно крви. Уколико је то изводљиво гост може бити и особа која је донирала бубрег (може се контактирати Удружење деце бубрежних болесника и трансплантираних особа <http://svezaosmeh.org.rs>). Пре гостовања ученике треба упознати са животом бубрежних болесника и поступком дијализе и заједнички припремити питања која ће им поставити.

Моделирање кроз лични пример или пример појединаца из школе – када ученици виде да се наставник труди да помаже другима или се у школи високо вреднује такво понашање то представља моћан начин подучавања вредностима.

Подстицање самоиницијативе – охрабрити ученике да сами проналазе начине како могу самостално помоћи другима у свакодневном животу с тим да то не треба да буде ништа велико нпр. помоћ старијим особама у комшилуку, брига о млађој браћи и сестрама или једноставно пружање подршке пријатељима у школи.

Награђивање позитивног понашања - истицање и похваљивање ученика који помажу другима и испољавају другарско понашање. Награђивање позитивног понашања подстиче ученике да буду пажљив и корисни у заједници.

Разговор о филмовима – разговор о животним вредностима и врлинама ликова који се појављују у изабраном филму даје ученицима јаснију слику о понашању људи. Примери филмова који имају капацитет да подстакну на размишљање и размену осећања.

- „Проследи даље“ <https://www.imdb.com/title/tt0223897/>
- „Последња трка“ <https://www.imdb.com/title/tt0180923/>
- „Хачико – прича о псу““ <https://www.imdb.com/title/tt1028532/>
- „Мала Акила“ <https://www.imdb.com/title/tt0437800/>
- „Дечак који је упеглао ветар“ <https://www.imdb.com/title/tt7533152/>

ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ

Вредности су дубока и снажна уверења и принципи који утичу на изборе и понашање људи, обликују њихов однос према себи, другима и друштвеној заједници. Увек се говори о систему вредности јер сваки човек има више вредности које су међусобно повезане. Оне детерминишу начин на који ће се одређена ситуација доживети и разумети, оне активирају циљеве и усмеравају конкретне акције. Формирају се под утицајем искустава, образовања, културе, религије, породице и друштва у коме се живи. Успостављају се врло рано, по неким ауторима већ око пете године живота, мењају се како се дете когнитивно развија и стиче социјална искуства, да би се стабилизовале до краја адолесцентног периода и надаље остале релативно трајан систем који утиче на понашање. Родитељи имају велики утицај на формирање вредносне оријентације своје деце, али чим она почну да одржавају свакодневне контакте са вршњацима, нарочито у оквиру образовно-васпитног система, умањује се њихов доминантни утицај.

Свака генерација формира свој вредносни систем током специфичних друштвених околности што значи да различите генерације младих, под утицајем различитих друштвених околности (нпр. стабилан период, економска криза, пандемија...), могу да имају различите вредносне приоритете али у суштини неке вредности се појављују као универзалне и постојане у животу људи. Овај програм предвиђа да се са ученицима обраде неке такве вредности, као што су: живот, породица, здравље, љубав, образовање, мир, другарство, заједништво, опште добро, социјална правда. Наравно постоје још неке универзалне вредности и наставник може и њима да се бави (нпр. рад, екологија...). Без обзира колико вредности се буде обрадило ученицима треба да буде јасно да оне нису дате у хијерархијском односу, нема мање и више важних вредности али да појединци имају своје личне приоритете који се могу мењати у зависности од различитих фактора и фаза живота. На пример, здравље као вредност има различит значај за здраву особу у односу на болесну, рад за одраслог у односу на дете и сл. Ипак једна вредност се издваја и зато рад на овој тематској целини свакако треба почети разговором о животу. Као подстицај може се користити снимак где се доктор бори за живот тек рођене бебе која не показује знаке живота и успева да је оживи јер има уверење да се треба борити за сваки живот докле год постоји и најмања шанса да се успе ([Doctor Saved ?Newborn?#viral #miraculous #doctor #save #newborn #amazingfacts #shorts #life #2023 - YouTube](#)). Снимак је узбудљив и вероватно неће оставити ученике равнодушним и зато је добра подлога да се разговара зашто од живота нема ништа важније али и зашто људи често живот посматрају као нешто што се подразумева и не дају му одговарајући значај. Често се о животу као вредности размишља тек када је он угрожен (болести, земљотреси, пожари, саобраћајне незгоде...).

Следећа активност може бити давање налога ученицима да размисле и напишу шта је њима, у овом тренутку, у животу важно. Затим, анонимно, своје одговоре, по један на папиру, стављају у кутију. Заједно са наставником прави се попис наведених одговора и анализира оно што је добило највише гласова. Вероватно ће на листи бити различитих

појмова, а на наставнику је да заједно са ученицима раздвоје оно што су универзалне вредности од онога што је ученицима тренутно важно али нема тај значај (нпр. игра, забава, дерби, тв серија, скијање, тренерка, патике...). Прича о вредностима се заокружује кратким појашњењем наставника шта су вредности, зашто су важне и зашто се за њих може рећи да су компас у нашем животу. На њима ће се радити и даље у току реализације програма јер су и следеће три теме повезане са вредностима.

Након почетног рада на животним вредностима ученици се упознају са кључним појмовима садржаја теме (*породица, здравље, другарство...*). Сви ти појмови се могу обрађивати интегрисано (на једном примеру више вредности) али и одвојено онако како наставник осмисли али у складу са принципом флексибилног планирања где се поштују ученичка интересовања. Имајући у виду узрасне потребе ученика било би добро да *другарство* као вредност добије већи “простор” и да се обрађује више часова. Код неких вредности треба додатни опрез због личних искустава ученика. На пример, при обради *породице* као вредности може се догодити да у групи постоји ученик који пролази или је прошао кроз болан период развода својих родитеља и прича о породици може бити узнемиравајућа.

Као идеју за обраду конкретних вредности предлажемо могући сценарио. Прво наставник ученицима даје подстицај по избору за увођење у кључни појам садржаја на основу чега се одвија краћа дискусија како би ученици исказали своја размишљања. Наставник дискусију завршава коментаром у коме даје појашњење конкретних вредности и неколико примера њихове повезаности са понашањем. У наставку ученике уводи у кратку активност где треба нешто у вези тог појма самостално да ураде, у пару или малој групи. Активности морају бити кратке али смислене и ученичком искуству и потребама блиске. Уколико се укаже потреба ученици могу добити домаћи задатак и о њему разговарати на следећем часу.

Као пример наводимо могући начин обраде вредности *образовање*. Подстицај може бити о актуелној ситуацији у Авганистану где девојчице не могу да остваре своје право на школовање или о деци у Бангладешу која уместо у школу иду да раде у тешким условима за малу надокнаду (изабрати неки од бројних клипова на ову тему са интернета). Након размене утисака наставник може да подели ученике у мање групе и да им да неке налоге. Нпр. једна група може да разматра зашто је добро за дете да се школује, друга зашто је то добро за друштво, трећа група може да попише које све послове не може да обавља особа која је завршила само основну школу, четврта да попише послове које може да обавља особа која је завршила само основну школу итд. Групе представљају своје одговоре и заједнички идентификују разлике у могућностима које постоје између особа које су образоване и које то нису, као и разлике које постоје у могућностима држава чији су грађани слабије односно, боље образовани. Закључак активности треба да иде у правцу да образовање обезбеђује добробит, напредак и појединцу и заједници. Моћ и утицај директно су повезани са нивоом образовања људи и зато је образовање важна вредност. Наставник може да укаже на феномен да богате земље доста новца дају сиромашним

људима али најчешће у облику хране, лекова и сл.. То јесте вид хуманитарне помоћи али треба питати ученике да ли је то права помоћ и позвати се на мисао *Дај човеку рибу и нахранићеш га за један дан, научи га да је лови и прехранићеш га за цео живот*. Као домаћи задатак ученици могу добити налог да до следећег часа на интернету пронађу још неке мудре мисли о образовању о којима ће се разговарати на следећем часу. Наставник може да им каже неке мисли које се њему свиђају нпр. „Што више знаш више вредиш“ или „Лепа ствар у вези знања је што ти га нико не може узети“ .

Како је другарство вредност али истовремено и важан ресурс за психофизичко здравље ученика, осим што предлажемо више часова нудимо и више идеја за реализацију.

У периоду детињства, једна од најзначајнијих вредности је другарство. Испољава се као тежња повезивања са другом децом на бази заједничких интереса, игре или провођења слободног времена и значајно доприноси емоционалном и социјалном благостању детета и његовом правилном психофизичком развоју. Да би имало трајнији карактер, другарство захтева улагање времена и енергије и тада се темељи на емотивној повезаности, међусобном подржавању и разумевању – у том случају говоримо о пријатељству. Деца и млади добра другарства високо вреднују јер им обезбеђују:

- повезаност са другима – другарство пружа осећање припадности и спречава осећај усамљености;
- уживање у забави и радовању – са другарима се деле смешни тренуци, забава и интересовање, што утиче на осећај среће и испуњења;
- емоционалну подршку – када је тешко другари пружају подршку разговором, присуством и конкретним акцијама;
- доживљај прихваћености – добри другари помажу да се особа осећа прихваћено и вредно, што позитивно утиче на самопоштовање;
- унапређење квалитета живота – када постоји вршњачка подршка и друштво, живот постаје богатији и садржајнији;
- лични раст и развој – пријатељи могу помоћи да се прошире видици и науче нове ствари.

Другарство као вредност пружа велике могућности за рад са ученицима и може се посматрати из различитих углова, нпр.: шта је другарство, ко све може бити друг, зашто нам требају другови, како стичемо другове, шта су групе другара, шта другови не би требало да раде, шта кад се другари посвађају, како се мења другарство са одрастањем....

Због специфичности теме добро је у раду са ученицима комбиновати елементе искуствене и драмске радионице. То значи да ученици, по својој потреби и осећању, могу јавно да поделе са групом нека своја лична искуства у вези дружења о чему ће сви заједно разговарати. Друга варијанта је да се таква искуства не деле јавно већ анонимно, стављањем у кутију, што ученике штити од непријатности да се оголи њихова интима а ипак омогућава да разговарају о нечему што је реалност њиховог живота. Трећи начин рада базира се на драмској радионици где наставник осмишљава ситуацију о којој ће се разговарати. У тој „Као да...” ситуацији ученици се осећају пријатније и слободнији су да

изразе своје мишљење. Која варијанта је боља зависи од самог садржаја који се обрађује. На пример, свако је прошао кроз искуство да га је добар друг на неки начин повредио али мало људи воли о томе јавно да говори и зато је то боље прорадити кроз форму драмске радионице. Међутим, у разговору о томе како стичемо другаре или зашто су нам они потребни ученици ће у већој мери бити спремни да говоре и о личном искуству.

О другарству као вредности се може промишљати из још једног угла. Истраживања показују да су развој ИКТ-а и друштвених мрежа значајно променили начин на који се деца друже (пример лонгитудинална студија рађена у САД <https://nationalgeographic.rs/nauka/prirodne-nauke/a41659/Tinejdzeri-se-danas-najvise-druze-preko-drustvenih-mreza.html>). То је утицало да деца проводе мање времена заједно ван школе, мање спавају, имају слабије развијене социјалне вештине што их чини мање отпорним на проблеме са којима се сусрећу. Последица тога је пораст броја деце која су усамљена, потиштена, агресивна или са још тежим поремећајима као што су депресивност, анорексичност и суицидалне мисли. Зато школа, чак више него пре, има обавезу да ствара услове у којима ће ученици развијати и одржавати блиске, топле, хумане односе једни са другима, као и са наставницима који их подучавају. Васпитна улога школе посматра се као одговор на потребе ученика а у овом тренутку евидентна је потреба да се ученици подучавају дружењу без “посредника”. Интересантно је проверити шта ученици, као генерација која је одрасла уз информационе технологије, мисли о њиховом утицају на начин како се они сада друже и колики значај дају дружењу ван друштвених мрежа и виртуелних игрица. У наставку од ученика се може тражити да промишљају како ће будуће генерације да се друже и шта ће им ту бити важно. Било би добро довести их до уверења да непосредан, блиски однос у дружењу нема алтернативу.

У програму, у оквиру теме о вредностима, наведен је и кључни појам садржаја *опште добро*. То су ресурси који су по својој природи такви да су потребни свима и свако их треба употребљавати али на начин да нико други не буде ускраћен или оштећен. То су: вода, ваздух, земља, шуме, улице, тргови, улично осветљење...па и културна баштина у најширем смислу (нпр. споменици). За опште добро важан је принцип једнакости и уколико неко жели за себе више него што му треба или чини нешто ради своје добити на штету општег добра онда је сигурна потврда да особа има проблем са системом вредности. На пример, особи која живи у стану чији су прозори близу бандере са уличним осветљењем смета та светлост и она разбија сијалицу иако тиме оставља део улице без осветљења и људи који туда пролазе неће добро видети куда иду те се могу повредити. Пример неодговорног понашања је и када неко на информацији од општег добра (нпр. на аутобуском стајалишту табла са бројевима аутобуса који ту стају) залепи рекламу за своју фирму или писање графита на зградама од општег добра. Неодговорно је свако понашање када се у реку баца ђубре, загађује ваздух или земља. Ученике треба континуирано током остваривања овог програма подстицати да региструју ситуације где је дошло до угрожавања општег добра ради интереса појединца и да о томе промишљају у смислу како реаговати да се таква понашања смање (да ли су боље казне или подучавање људи о општем добру).

За рад на овој теми могу се користити различита издања којих има на тржишту а тичу се уопштено животних вредности или неких конкретно као што је нпр. другарство.

ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ

На причу о вредностима природно се надовезује промишљање о врлинама јер су вредности уверења која се преко врлина, као особина људи, манифестују у њиховом понашању. Још у античко време оне су истицане као важне за живот заједнице, односно као крајњи циљ живота или темељни принцип постојања. Тада су издвојене четири врлине по Платону (други филозофи су имали извесне измене и допуне), и то:

- разборитост (лакоћа увиђања шта треба чинити у различитим животним ситуацијама);
- праведност (трајно расположење за дати свакоме што му припада);
- умереност (лакоћа управљања тежњама и њихово држање у границама разума);
- храброст (лакоћа свладавања тешкоћа у вршењу добра).

Данас говоримо о већем броју врлина али у суштини може се рећи да су ове четири окосница. Нпр. без врлина истинољубивости, емпатичности, одговорности нема праведности. У овом програму направљен је избор неких врлина али наставник има слободу да листу допуњује и да повезује међусобно врлине јер се оне у животу појединца често здружено појављују. Издвајамо врлину *одговорност* коју треба континуирано провлачити током рада на различитим садржајима како би се остварио очекивани исход програма који тражи од ученика да има одговорност за своје понашање.

Нажалост, искуство људске цивилизације показује да се она одвија између доброг и лошег јер сви људи имају и врлине и мане. Ипак, цивилизација опстаје захваљујући ономе што је у човеку добро. Неко је рекао да су емпатија, толеранција, поштовање, солидарност “лепак” који одржава људску заједницу. Како оне нису урођене одговорност је одраслих да их код деце и младих развијају.

О врлинама свакако није прикладно држати предавања. Због специфичности садржаја најбоље је да се користе изабране приче, филмови или студије случаја као подлога за разговор и промишљање о врлинама. Ученике треба водити тако да препознају мотивационо дејство врлина, односно да наше понашање има везе не само са нашим потребама већ и са нашим вредностима и врлинама. Да ли ће особа која нађе новчаник пун пара уложити труд да пронађе власника или ће новац задржати за себе не зависи од способности, па чак ни потреба јер најчешће особе које враћају пронађени новац нису богате. То су особе које краси врлина поштење. По природи ствари врлине и мане се појављују као гроздови где једна другу привлаче. На пример, похлепан човек може бити склон крађи и лагању, а правдољубив поштовању и толеранцији. Рад са ученицима треба да иде у правцу увида да врлине нису ексклузива која се појављује само у ванредним ситуацијама нпр. пожару, земљотресу, пандемији. Оне су саставни део живота и појављују

се у различитим свакодневним ситуацијама. Такође, карактерише их нека врста “заразности” односно, кад смо окружени људима са врлинама то позитивно делује на нас да се и наше врлине испоље. Нажалост, исто је и са манама. Уколико нас неко упорно лаже, то подстиче и нас да и ми не будемо искрени према тој особи.

Ученицима треба скренути пажњу да се понашање у складу са вредностима и врлинама појављује код особа које су зреле, независне, самоуверене и немају страх да ће ако нпр. бране права слабијих бити одбачени у друштву. Они то раде зато што верују да сви људи треба да имају иста права а то је унутрашњи осећај за праведност. Програмом није предвиђено да се са ученицима обрађује морал али то је сродна тематика и неминовно ће бити повезивања јер моралност представља вредносно одређење шта је исправно а шта није а ученици свакако разликују морално од неморалног понашања. Међутим, за њихов узраст довољно је разговарати о вредностима и врлинама и њиховом манифестовању у понашању.

Како се програм реализује са ученицима од 11 до 13 година који су у интензивном процесу социјалног развоја за њих је још увек важно шта други мисле о њима, имају слабу отпорност на притиске вршњака и страх да ће бити етикетирани и одбачени ако ураде нешто што група којој припадају или желе да припадају не прихвата (нпр. ученици који воле да уче често добијају “етикету” штребера). Због тога се дешава да не поступају у складу са својим потребама, осећањима, вредностима, врлинама. То им наравно не прија, уноси немир али потреба за припадањем групи вршњака је јача. Међутим, то је прави период да се ученици охрабрују да буду независни, самоприхватајући, храбри у изношењу својих врлина и да се понашају у складу са сопственим вредностима. Рад на овој тематској целини треба да буде избалансиран између уважавања развојних потреба ученика у процесу њихове социјализације и подстицања онога што су пожељна уверења и понашања. Главни ослонац у таквом раду увек је добробит појединца и заједнице. Са одрастањем та зависност о друге се смањује а повећава се храброст да се буде свој. Зато се може рећи да садашњи рад са ученицама тек ће касније, кад они одрасту, дати ефекте.

Као и код претходне теме ученике у причу о врлинама треба увести пажљиво, изабраним подстицајем. На пример, ученицима се може испричати причао Александру Флемингу, научнику који је задужио човечанство открићем пеницилина ([Priča o zahvalnosti - David Naum](#)). Прича је добра за разговор на тему да ли се добро добрим враћа, да ли је награда већ само чињење доброг дела, да ли људи препознају туђе врлине, шта је захвалност и на које све начине се може исказати... Још боље ако је подстицај прича о особи која је просторно и/или временски блиска ученицима а лепе је неке врлине.

Следећа активност може бити у пару, при чему сваки пар добија по једну врлину и задатак да наведе понашање у коме се препознаје да особа која се тако понаша има ту врлину. Нпр. за врлину одмереност опис понашања могао би бити: дечак купује патике, родитељи су му рекли да може да изабере шта жели јер му је био рођендан, он бира патике које нису много скупе и нису познате марке јер су добре, лепо изгледају и удобне су. Нема страх да ће му се другари смејати што није купио патике познате марке. Вежба се може

наставити тако што ће парови добити комбинацију две врлине да осмисле одговарајуће понашање. Нпр. за врлине емпатија и истинољубивост опис понашања може бити: две другарице су у сукобу јер једна тврди да је друга свима рекла њену тајну. Особа која је емпатична и истинољубива може рећи да разуме прву девојчицу колико је повређена јер нико не воли да се тајне шире (емпатија), али да је истина да друга девојчица то није никоме рекла (истинољубивост) и да треба испитати ко је то урадио. Овакве вежбе су захтевне и наставник треба да помогне ученицима наводећи различите примере.

У наставку може се од ученика тражити неки вид рефлексije и саморефлексije, у смислу да препознају своје врлине и врлине људи око себе (родитеља, брата, сестре, бабе, деде, тетке, другара, наставника...). Може се очекивати да ученици имају тешкоће око именовања врлина. То се може решити тако што ће ученик описати нечије понашање а затим ће сви заједно покушати да одреде да ли је у основи тог понашања праведност, истинољубивост, одмереност, поштење, великодушност или нека друга врлина. Претходна вежба и ова заправо имају исти циљ а то је дубље разумевање врлина и њихово испољавање у понашању људи.

Исти циљ има и активност у којој се од ученика тражи да разговарају са својим укућанима коју врлину они посебно цене и зашто, како би о томе причали на часу. Све активности које ученицима приближавају врлине као нешто што није ни ретко ни имагинарно добродошле су. То је неопходно зато што су ученици превише изложени информацијама које говоре о понашању људи који су урадили нешто лоше (возили под дејством алкохола, прелазили улицу где није дозвољено, обили трафику, направили лажни налог на друштвеној мрежи, слагали...). Удружено са порукама које фаворизују да неко вреди онолико колико добар аутомобил вози или где летује, младима заиста није лако да на прави начин створе слику о свету око себе и граде своје вредности и врлине. Понашање људи, усмерено на добробит појединаца и заједнице, остаје у сенци и ствара се утисак да тога нема или чак да је такво понашање непожељно (нпр. мишљење да данас није добро бити поштен или одмерен...). Зато је неопходно посебну пажњу посветити том сегменту рада на врлинама која се повезује са следећом тематском целином о социјалним вештинама. Ту се посебно мисли на асертивност као вештину која помаже људима да се боре за своја права а да не угрожавају друге. Асертивност се поставља као најбоља солуција између агресивности и пасивности и може бити помоћ да неко због својих врлина заиста и не настрада.

За рад на овој теми могу се користити различита издања доступна на тржишту која се односе уопштено на врлине или на неке одређене (захвалност, истинољубивост...). Међу њима издваја се издање Креативног центра „Речник врлина“ који је конципиран као прича кроз коју читаоца води девојчица Ана. Сваки нови лик који улази у Анину причу има еквивалент у врлини која почиње истим словом: на пример, дека нас упознаје са добротом, а Емилија са ентузијазмом, тако да је „Речник врлина“ и својеврстан буквар врлина.

СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ

Социјалне вештине су у програму дате као трећа тематска целина која се надовезује на вредности и врлине. На пример, за многе социјалне вештине потребно је саосећање а емпатичност је у програму дата као врлина. Заправо, иако су четири теме дате одвојено оне су повезане и могу се интегрисано обрађивати уколико наставник осмисли одговарајуће активности и материјале. Када је у питању избор подстицаја, један од критеријума, поред узраста ученика, треба да буде и њихов капацитет да подстакну промишљање о повезаности вредности, врлина и социјалних вештина.

Ниједан човек није “острво” само за себе. Сви функционишемо у заједници са другим људима од којих свако од нас има своје потребе, интересовања, навике, способности и животно искуство. Бити социјално компетентан данас је, више него у прошлости, потребно за успешан живот а добра вест је да се то учи и развија. Наравно, тај развој се дешава спонтано под утицајем свега чему је особа изложена и то у свом свакодневном животу (породица, вршњаци, медији) али добро је да се о томе и фокусирано ради са ученицима у образовно-васпитним установама, посебно у узрасту од 11 до 13 година када се дете развија у младу особу али још увек осетљиву и недовољно спремну за богати социјални живот.

О значају социјалних вештина најбоље говори чињеница да их Светска здравствена организација повезује са здрављем људи и дефинише као способност прилагођавања и позитивног понашања које омогућава особама да се успешно носе са захтевима и изазовима које живот пред њих ставља сваког дана. Добра страна социјалних вештина је њихова трансверзалност односно, могућност примене у различитим ситуацијама.

За добро функционисање у сложеној заједници потребне су неке вештине које се могу посматрати као когнитивне, социјалне и емоционалне. За потребе овог програма издвојене су следеће вештине: критичко мишљење и одређивање приоритета (когнитивне); сарадња, брига о другима, асертивна комуникација, волонтирање, конструктивно решавање конфликта (социјалне); препознавање сопствених и туђих осећања и самоконтрола (емоционалне).

Рад на овој тематској целини може започети неким подстицајем о просоцијалном понашању људи или волонтирању. Нпр. ученици се могу упутити да на интернету потраже како изгледа упитник за волонтере у Центру за интеграцију младих који се бави пружањем помоћи тзв. деци улице која живе и раде на улици. Било би добро да се ученици ставе у ситуацију да процењују колико човек треба да мисли на себе а колико на друге и заједницу и да ли је то у некој врсти сукоба. То је прилика да се опет говори о општем добру и то у духу мисли да ако није свима добро никоме није добро. Као и у раду на другим садржајима ученике треба подстицати да образлажу своје ставове, да аргументују али и слушају друге. То је прилика да се види како ученици доживљавају свет око себе, да ли је индивидуално увек изнад колективног и добра је подлога за разговор на тему како би овај свет функционисао када би свако мислио само на себе.

У наставку ученици се могу поделити у мање групе са задатком да наведу шта по њиховом мишљењу подстиче просоцијално понашање људи. Не очекује се да ученици наведу велики број утицаја, довољно је само неколико као што су: да ли се људи у окружењу тако понашају, да ли се таква понашања на неки начин награђују, колико се у медијима о томе говори, колико је неко осетљив на проблеме других људи и сл. Након размене одговора наставник их систематизује и поентира да је просоцијално понашање општи назив за различите видове понашања којима је заједничка усмереност на добробит заједнице, сарадњу и помагање другима. Оно се развија одрастањем и то највише учењем по моделу као и добијањем неке врсте поткрепљења за учињено добро дело за заједницу. То не мора бити нека конкретна награда, довољно је да то неко примети и прокоментарише као *баи лепо што си Лени помогао* или *видим да си Милицу загрлила док је плакала баи си то добро урадила* и сл. У складу са тим наставник може направити договор да у групи негују такво понашање. Такође, ученици се могу упутити да на часовима са групом размене и уочено понашање супротно од просоцијалног где је особа мислила само на своју добит, где је некога оштетила, повредила и промислити како реаговати у таквој ситуацији (нпр. неко ко је неправилно паркирао ауто и онемогућио пешацима да користе тротоар или пекара која продаје подгрејано пециво од јуче...).

На ову активност добро се надовезују друге вежбе у којима се ученици боље упознају са различитим социјалним вештинама. Наставник се може одредити да рад на њима систематизује у три правца у складу са наведеном поделом на когнитивне, емоционалне и социјалне вештине.

Логично је почети од критичког мишљења као вештине потребне за све животне ситуације. Многи програми обавезних предмета имају очекивани исход који се тиче критичког мишљења те то није нешто што се не ради са ученицима али у оквиру овог програма то се може детаљније урадити и на више примера како би ученици јасније схватили смисао, сврху и значај критичког мишљења посебно за просоцијално понашање. Ту се посебно мисли на разликовање истинитог од неистинитог, битног од небитног, хитног од мање хитног што је уско повезано са вештином прављења приоритета о чему се врло мало са ученицима ради а та социјална вештина је врло значајна за добробит и појединаца и заједнице. За те потребе могу се осмислити вежбе које ће од ученика захтевати обе вештине. У питању су вежбе где ученици радећи у малим групама треба да реше неки сложени проблем који прво морају критички да анализирају и открију из којих мањих проблема се састоји а затим да одреде приоритете решавања јер се из неког разлога (нпр. нема довољно времена, новца, људства...) не могу сви истовремено решити. Проблем може бити комуналне природе у некој измишљеној општини где грађани имају различите потребе и приоритете (деца, одрасли, старији, предузетници, туристи, инвалиди...), а ученици треба да одреде чије су потребе важније и шта треба прво урадити (да ли изградити паркић, поставити нове семафоре, направити бољу одбрану од поплава, организовати фестивал атрактиван за туристе, изградити дом за стара лица итд.).

Као следећа област рада могу бити осећања јер и она имају универзалност и јаку повезаност са социјалним вештинама. Препознавање сопствених и туђих осећања и самоконтрола су карактеристике особа које имају боље социјалне вештине, односно боље

се сналазе у социјалним ситуацијама. Међутим, ученици у овом узрасту још увек имају тешкоће да препознају и именују сопствена осећања а туђа још теже. По том питању речник им је врло скроман, кажу да су се осећали кул, сморено, безвезе.... Зато се може десити да ученици не препознају да је неко ко изгледа као да је бесан заправо је тужан или уплашен па самим тим изостаје адекватна реакција. За те потребе наставник може са ученицима да организује неку врсту вежбе о врстама емоција. Могућности су велике, чак се може радити и нешто као квиз. Нпр. ученици се поделе у групе које су такмичарске. Када наставник на табли напише неку емоцију (нпр. завист, понос, љубомора, страхопоштовање...) ученици на папиру пишу својим речима опис те емоције нпр. то је кад.... Наставник чита одговоре и поен даје групи/групама које су дале најбољи опис. Друга варијанта је да наставник да опис а групе треба на папиру да напишу коју су емоцију ту препознали. Нпр. опис за завист: *непријатељски осећај према другима који имају нешто што сматрамо да то више припада нама*. Овакве вежбе имају за циљ да појачају осетљивост ученика за различита емоционална стања и способност да их препознају код себе и других, правилно их именују и правилно реагују. А затим се може радити на другим аспектима осећања као што су вербални и невербални показатељи осећања, разлози зашто имамо осећања (чему она служе), шта изазива одређене емоције, шта радити са променљивим и мешаним осећањима... Све ове активности су важне јер оснажују социјалну вештину самоконтроле. У узрасту ученика од 11 до 13 година и емоције и понашања могу бити врло бурни и често непримерени ситуацији што може водити ка конфликтима. За рад на овој тематици пожељно је користити што реалније ситуације из живота ученика а причу о емоцијама повезивати са радом и на другим садржајима. На пример, у оквиру теме о људским врлинама предвиђен је рад на кључном појму садржаја праведност који се лако може повезати са осећањима. Ученици треба да погледају (уз претходно појашњење наставника о каквом експерименту се ради) снимак реакције мајмуна на различите награде, односно колико се лако побуђује осећај беса кад нема праведности ([Frans de Waal: Moral behavior in animals – YouTube](#), за ученике део од 13. минута). Овај експеримент показује колико је осећај за неправду биолошки дат и зато је важно, ради добробити и појединаца и заједнице, борити се за праведност као вредност.

У оквиру рада на осећањима наставник може да организује вежбе у којима се демонстрирају технике које помажу самоконтроли емоција. То је важно код јаких и негативних емоција као што су бес, страх, туга, завист јер нас штите да нешто не урадимо погрешно због чега би се могли кајати. Ученицима треба показати једноставне технике примерене њиховом узрасту као што су: изброј до 10, певај и играј уз музику, гњечи пластелин, жврљај на папиру, играј се са кућним љубимцем, трчи, вози бицикл или ролере, разговарај са блиском особом, љуљај се и клацкај у паркићу... Поред ових техника важно је охрабрити ученике да уколико препознају да су осећања прејака и не могу их контролисати онда треба да траже помоћ одраслих и стручњака.

И као трећи правац рада намеће се комуникација која као и критичко мишљење и осећања има универзални значај за човека и све ситуације у којима се може наћи. Како је комуникација међупредметна компетенција и други предмети су у обавези да је унапређују али у оквиру овог програма фокус је на комуникацији која унапређује добробит појединца

и заједнице. Зато је у програму као садржај наведена асертивна комуникација. Ученици треба да освесте сопствену улогу у остваривању позитивних односа са другим људима и заједницом, као и да прихвате личну одговорност за своје поступке. Суштина је ученике усмерити да се боре за своја права, своје потребе и интересовања али на начин који не угрожава никога. Постоје бројне вежбе које се са ученицима могу радити да би се унапредила вештина асертивне комуникације. Посебно су добре оне које у себи садрже неки вид драматизације која илуструје како изгледа асертивна у односу на пасивну и агресивну комуникацију.

Уз асертивну комуникацију природно иде рад на конструктивном решавању конфликта. Као подстицај може се користити кратки али ефектни цртани филм *Мост* (["Bridge" by Ting Chian Tey | Disney Favorite - YouTube](#)). За даљи рад на овој тематици одлично се уклапа филм у трајању од 10 минута који су снимили ученици у Дому ученика у Врању ["Konstruktivno rešavanje konflikta" - Dom učenika srednjih škola Vranje - YouTube](#)

За рад на сарадњи постоје бројни филмови који могу имати функцију подстицаја и изазвати код ученика реакцију. Нпр. иако су у питању комерцијални цртани филмови примерени су овој тематици, узрасту ученика и духовити су. Доступни су на јутјубу ([Teamwork and Leadership | Animated short clip | Creative 360 | #teamwork #leadership #motivation - YouTube](#)). Нешто озбиљнији подстицај може бити снимак веслача који показује снагу заједништва ([Inspirational Video On Rowing and Teamwork - YouTube](#)). У богатој понуди материјала на ову тему издвајамо цртани филм у трајању од 2:41 минута ([GOOD COLLABORATION \(2014\) - YouTube](#)) који изванредно повезује све што је садржај овог програма (вредности, опште добро...) али је на енглеском језику и може се (уколико се не припреми превод) користити у оквиру корелације са предметом енглески језик.

ДОБРОЧИНСТВО

Последња тема *Добročинство* иако је одвојено дата заправо је повезана са свим претходним програмским садржајима и у литератури се води као вид просоцијалног понашања. Као што је већ препоручено да се ради интегрисано и ова тема се може обрадити током рада на претходним садржајима, а може и одвојено како би добила на значају који заслужује.

Добročинство се често изједначава са више различитих израза као што је хуманитарни рад, алтруизам или великодушност. Али у суштини свих израза налази се филантропија (човекољубље) као животна вредност или начело из ког произилази понашање које је усмерено ка добробити других људи и/или заједнице без личне користи. Међутим, добročинитељи као филантропи се не слажу с тим јер сматрају да и они имају своју личну корист јер им брига за друге и помагање другима даје смисао постојања те сматрају да су и они на добити.

Резултат рада на овој теми треба да буде јачање осетљивости ученика за препознавање примера понашања људи у складу са вредностима и врлинама и понашања оријентисаног на опште добро.

За рад на теми могу се осмислити различите активности. На пример, од ученика се може тражити да разговарају са одраслима из свог окружења (родитељи, бабе, деде, комшије...) и утврде да ли су они некада учествовали у некој активности која је била хуманитарног карактера или је њима неко помогао кад им је било тешко (нпр. учествовали су у акцији прикупљања новца за болесно дете или су у болници добили трансфузију крви коју је непозната особа дала или су комшије помогле када је олуја однела кров да се направи нов...). На часу се размењује оно што су ученици прикупили. Друга идеја је нешто сложенија и захтева да наставник припреми одговарајући материјал а то је кратак опис за 4 особе које су учиниле неко добро дело (нпр. једна је купила инкубаторе за превремено рођене бебе, друга је финансирали изградњу мањег моста који ђацима пешацима скраћује пут до школе, трећа је дала свој стан да користе родитељи чија се деца лече од тешке болести и сл.). Ученици раде у пару са задатком да замисле да су комисија која треба да изабере само једну особу од понуђене четири којој ће се доделити награда за учињено најбоље добро дело. Избор треба да образложе. За очекивати је да ће ученицима бити тешко да направе избор што је и циљ ове активности – да доброчинство није вид такмичења и да је свако добро дело добро и да зато народ каже „Лепота до вечери - доброта до смрти”.

За рад на овој теми погодно је организовати гостовање особе која је доброчинитељ. У свакој средини има пуно таквих особа које су обично мало познате у јавности јер оне то и не чине да бих их други људи хвалили. Ученици треба унапред да се упознају са тим шта је све та особа урадила за друге (нпр. 30 пута је дала крв, спасила бебу из пожара, подигла јавну чесму...) и да спреме питања како би што више сазнали о вредностима и врлинама које красе ту особу и како се осећа кад помаже другима. Такође, ученици могу истражити ко су били велики доброчинитељи у њиховом окружењу у прошлости и како се садашње генерације односе према њима и њиховим делима. Наставник може као увод у ову активност да прикаже шта је све Михајло Пупин урадио за своју земљу и њене становнике.

Кључни појам садржаја у овој теми су и организације које се баве различитим активностима чији је заједнички именитељ доброчинство, хуманитарни рад и одсуство профита. У њиховом раду обичну учествује много волонтера. Могу бити владине, невладине, црквене, глобалне или локалне, велике или мале, оне које уопштено помажу људима или некој одређеној циљној групи. Ученици могу истражити оне које делају у окружењу и учинити их видљивијим ако направе неки вид њихове промоције у школи (изложба, трибина, текст у школском часопису...). Људи често не знају колико таквих организација у њиховој средини има и колико су њихова дела велика.

Програм се завршава са захтевом да ученици, заједно са наставником, осмисле и реализују неке мале али реално изводљиве активности које су просоцијалне, односно које

у себи садрже идеју добротинства, општег добра, филантропије. Циљ је да ученици схвате да се добробит не “мери” јер је свака и најмања добробит велика и значајна. Кроз остваривање такве активности ученици треба да осете да је добробит и за оне који примају и за оне који дају помоћ, односно да добра дела иду у оба смера. Као помоћ у раду дајемо пример две могуће акције добротинства. Пример 1: ученик из групе се разболео (није битно колико дуго неће ићи у школу и колико је болест озбиљна). Ученици могу да напишу писмо подршке другару у смислу да му желе да брзо оздрави, да они мисле на њега, да су ту за сваки вид помоћи...и да се сви потпишу. Овај сасвим мали гест другарства сигурно ће пријати болеснику. Пример 2: у сваком одељењу постоје ученици који имају одећу коју су прерасли а немају млађу сестру, брата који би је могли носити. Да би се избегло бацање одеће она се може донирати неком коме је потребна. То може бити и неком другу или другарици из школе али треба имати у виду да је некада непријатно примити директно такву помоћ и боље је да то иде преко организација које се тиме баве. Кораци у акцији: ученици који имају вишак одеће (то не морају бити сви из групе), уз помоћ родитеља, праве одабир шта ће донирати. Следећи корак је проналажење центра за донације у непосредном окружењу, затим припрема одеће (мора бити чиста), паковање и њено одношење у центар. Заједнички део акције ученика је проналажење организације у коју треба однети донацију. То је прилика да ученици прикупе информације о изабраној организацији (када и ко је основао, како ради, ко су корисници, које проблеме у раду имају, шта им је највећи успех...). Може се организовати да неки активиста те организације гостује и ученицима појасни зашто је важно помагати другима и коме донирана одећа одлази. Акција се може спровести заједно са групом ученика који похађају Грађанско васпитање јер је по програму у петом разреду предвиђено спровођење активности у корист права неке особе што је компатибилно овом захтеву.

Планирање наставе и учења, као и праћење и вредновање напредовања ученика остварује се у складу са општим упутством за остваривање слободних наставних активности.

И за крај треба имати у виду да остваривање циља овог програма није само у вези са оним што ће се дешавати на часовима слободне наставне активности *Вредности и врлине као животни компас I* већ и са целокупном атмосфером у школи и друштву, вредностима које се негују, понашањима која се награђују, врлинама које се афирмишу. Према Бандуриној теорији учења по моделу, агресивност се усваја као последица посматрања агресивних модела (из блиског окружења или узора из медија, литературе, игрица) који не бивају кажњавани, не сносе сразмерне последице, или чак бивају награђени, мада је и изостанак било какве реакције само по себи позитивно поткрепљење неприхватљивог понашања. Агресивно понашање се устаљује кроз посматрање, имитирање и понављање из ситуације у ситуацију. Међутим, то исто важи и за асертивно понашање, емпатично понашање, волонтирање, сарадњу, толеранцију... а на школи и друштву је да брину да ученици имају одговарајуће узоре за учење по моделу.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВЕ

СЛОБОДНА АКТИВНОСТ: ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ

Разред : пети и шести

Годишњи фонд часова : 36

Циљ –оснаживање личног развоја ученика и подстицање развоја вредности и врлина као главних ослонаца и водича у животу

Редни број наставне теме	Број часова по теми	Назив теме
1.	10	Животне вредности
2.	8	Људске врлине
3.	10	Социјалне вештине
4.	8	Доброћинство
Укупно	36	

ИСХОДИ-

- Ученик ће бити у стању да наведе неколико животних вредности
- Да идентификује код себе врлине које поседује
- Покаже саосећање са другима
- Препозна и именује сопствена и туђа осећања
- Образложи значај дружења

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ПО ШКОЛСКОМ КАЛЕНДАРУ ЗА АП ВОЈВОДИНУ
ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: ПЕТИ V а

НАСТАВНИК: Штрангар Невенка

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ ИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	16	5	10	4							14	21	35
2.	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ		12	6								8	10	18
3.	РАЗЛОМЦИ– 1. ДЕО				10	6						9	7	16
4.	УГАО					8	13					8	13	21
5.	РАЗЛОМЦИ – 2. ДЕО						3	16	14	6		18	21	39
6.	ОСНА СИМЕТРИЈА									7	4	3	8	11

7.	РАЗЛОМЦИ- 3. ДЕО										4	2	2	4
УКУПНО												62	82	144

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД; – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке, – правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.
2.	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; – опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом;

			– правилно користи геометријски прибор.
3.	УГАО	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; – нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; – реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).
4.	РАЗЛОМЦИ	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис; – одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; – заокружи број и процени грешку заокруживања; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – одреди проценат дате величине; – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; – примени аритметичку средину датих бројева; – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.
5.	ОСНА СИМЕТРИЈА	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; – симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; – конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства; – конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој.

Стандардни постигнућа ученика

БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<i>Ученик уме да:</i>	<i>Ученик уме да:</i>	<i>Ученик уме да:</i>
МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне).		
МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно.		
МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно.	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима.	

МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом када је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна на пример $1/5$ од n , где је n дати природан број.	МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа.	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза.
МА.1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим бројем.	МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама.	МА.3.1.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама.
МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама.	МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама.	МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама.

АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ		
Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<i>Ученик врши формалне операције које су редуциране и зависе од интерпретације и уме да:</i>	<i>Ученик је рачунске операције довео до солидног степена увежбаности и уме да:</i>	<i>Ученик је постигао висок степен увежбаности извођења операција уз истицање својстава која се примењују и уме да:</i>
МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану.	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате.	МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате.

МА.1.2.2. израчуна степен датог броја и зна основне операције са степенима.	МА.2.2.2. оперише са степенима и зна шта је квадратни корен.	МА.3.2.2. користи особине степена и квадратног корена.
МА.1.2.3. сабира, одузима и множи мономе.	МА.2.2.3. сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином.	МА.3.2.3. зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадратног бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик.
МА.1.2.4. одреди вредност функције дате таблицом или формулом.	МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y = ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције.	МА.3.2.4. разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; зна линеарну функцију и графички интерпретира њена својства.
	МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима.	МА.3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке.
ГЕОМЕТРИЈА		
Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<i>Ученик:</i>	<i>Ученик уме да:</i>	<i>Ученик уме да:</i>

МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор); разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве.	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима.	МА.3.3.1. рачуна са угловима, укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих и укључујући углове на трансверзали.
МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор); разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему.	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу; решава задатке користећи Питагорину теорему.	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза; рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише.
МА.1.3.3. влада појмовима: круг и кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор); уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника.	МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена.	МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука.

МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину).	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку.	МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати.
МА.1.3.5. влада појмовима: купа, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе).	МА.2.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку.	МА.3.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати.
МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања).	МА.2.3.6. уочи оносиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).	МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.

МЕРЕЊЕ		
Основи ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<i>Ученик уме да:</i>	<i>Ученик уме да:</i>	<i>Ученик уме да:</i>
МА.1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова.		

МА.1.4.2. претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање.	МА.2.4.1. пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину и масу.	МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима.
МА.1.4.3. користи различите апоене новца.	МА.2.4.2. претвори износ једне валуте у другу валуту правилно постављајући одговарајућу пропорцију.	
МА.1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокружује величине исказане датом мером.	МА.2.4.3. дату величину исказе приближном вредношћу.	МА.3.4.2. процени и заокружи дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1 cm, 1 g).

Глобални план рада наставника за школску 2023/2024. годину по школском календару за АП Војводину

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: ШЕСТИ VI а,

НАСТАВНИК: Невенка Штрангар

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ											9	14	23
2.	ТРОУГАО											12	19	31
3.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ-1. ДЕО											9	17	26
4.	ЧЕТВОРОУГАО											11	9	20
5.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ – 2. ДЕО											14	16	30
6.	ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА											5	9	14
	УКУПНО											60	84	144

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.6. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упоређи и представи на бројевној правој целе бројеве; одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.
2.	ТРОУГАО	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	МА.1.3.1.МА.1.3.2. МА.1.3.6.МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: класификује троуглове на основу њихових својстава; конструира углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;

				утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови); примени својства троуглова у једноставнијим задацима; одреди центар описане и уписане кружнице троугла; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; правилно користи геометријски прибор.
3.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција	МА.1.1.1.МА.1.1.2. МА.1.1.3.МА.1.1.4. МА.2.1.1.МА.2.1.2. МА.2.1.4.МА.3.1.3. МА.1.5.3.МА.2.5.2. МА.2.5.3.МА.3.5.2. МА.3.5.3.	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у децималном запису;

		• Решавање проблема • Сарадња		одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); тумачи податке приказане табелом и графички.

4.	ЧЕТВОРОУГАО	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	МА.1.3.2.МА.1.3.6. МА.2.3.1.МА.2.3.6. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: класификује четвороуглове на основу њихових својстава; конструира паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима.
5.	ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција	МА.1.3.2.МА.1.3.6 МА.1.4.1. МА.3.4.1.	Ученик ће бити у стању да: израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.

		• Решавање проблема • Сарадња		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: VII а

НАСТАВНИК: НЕВЕНКА ШТРАНГАР

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ											9	15	24
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА											7	12	19
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ - I ДЕО											10	13	23
4.	МНОГОУГАО											9	12	21
5.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ – II ДЕО											10	15	25
6.	КРУГ											7	11	18
7.	ОБРАДА ПОДАТАКА												6	6
A	ИЗРАДА И ИСПРАВКА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА												8	8
УКУПНО												52	92	144

*Поред програмом предвиђених 8 часова за израду и исправку писмених задатака, издвојена су још 4 часа за припреме за писмене задатке. Ови часови су издвојени јер по правилу не припадају једној од наставних области, на њима се систематизује знање из више наставних области.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Сарадња	МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; – одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; – на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; – одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; – нацрта график функције $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; – примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама.
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.	Ученик ће бити у стању да: – примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; – правилно користи геометријски прибор.

		- Решавање проблема - Сарадња		
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Сарадња	МА.1.1.6. МА.2.1.4. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.2.2. МА.3.2.3.	Ученик ће бити у стању да: – трансформише збир, разлику и производ полинома; – примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина.
4.	МНОГОУГАО	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Сарадња	МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.3.	Ученик ће бити у стању да: – примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима.
5.	КРУГ	- Компетенција за	МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3.	Ученик ће бити у стању да:

		целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Сарадња		- примени својства централног и периферијског угла у кругу; - израчуна обим и површину круга и његових делова; - преслика дати геометријски објекат ротацијом.
6.	ОБРАДА ПОДАТАКА	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад с подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Сарадња	МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.3.5.2. МА.3.5.3.	Ученик ће бити у стању да: – одређује средњу вредност, медијану и мод.

**ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 2024 . ГОДИНУ
(ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА ЦЕНТРАЛНУ СРБИЈУ)**

ПРЕДМЕТ: Математика

РАЗРЕД: 8.а, 8.б

НАСТАВНИК: Невенка Штрангар

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	СЛИЧНОСТ	14	2									6	10	16
2.	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН		13									7	6	13
3.	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ			14	3							6	11	17
4.	ПРИЗМА				11	1						4	8	12
5.	ПИРАМИДА					7	4					4	7	11
6.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА						7	6				5	8	13
7.	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ							11	1			5	7	12
8.	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА								10	11		9	12	21
А	ОБНАВЉАЊЕ ГРАДИВА ИЗ ПРЕТХОДНИХ РАЗРЕДА	4											4	4
Б	ПРИПРЕМА, ИЗРАДА И ИСПРАВКА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА		1	2			3	2	1	3			12	12
В	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК									2	3		5	5
УКУПНО		18	16	16	14	8	14	19	12	16	3	46	90	136

*Поред програмом предвиђених 8 часова за израду и исправку писмених задатака, издвојена су још 4 часа за припреме за писмене задатке. Ови часови су издвојени јер по правилу не припадају једној од наставних области, на њима се систематизује знање из више наставних области.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	СЛИЧНОСТ	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.1. МА.3.3.1. МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту.
2.	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту.
3.	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.2.1. МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.2.2.5. МА.3.2.5.	Ученик ће бити у стању да: – реши линеарну једначину и неједначину; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, или неједначину.

4.	ПРИЗМА	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.
5.	ПИРАМИДА	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину четворостране пирамиде(основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.
6.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.2.4. МА.2.2.4. МА.3.2.4	Ученик ће бити у стању да: – нацрта и анализира график линеарне функције.
7.	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.3.2.5.	Ученик ће бити у стању да: – реши систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате.
8.	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	– компетенција за целоживотно учење;	МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3. МА.1.3.5. МА.2.3.5. МА.3.3.5.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и

		– комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.
В	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		Ученик ће бити у стању да: – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU

PREDMET: Matematika

RAZRED: peti

NASTAVNIK: Milana Balaž

OBLAST/ TEMA/ MODUL		MJESEC										OBRADA	UTVRĐIVANJE	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Prirodni brojevi i djeljivost – prvi dio	13										6	7	13
2.	Osnovni pojmovi geometrije	4	12									7	9	16
3.	Prirodni brojevi i djeljivost – drugi dio		4	14								10	8	18
4.	Razlomci – prvi dio			3	9							5	7	12
5.	Kut				2	10	5					7	10	17
6.	Razlomci – drugi dio						10	13	11			15	19	34
7.	Osnovna simetrija								5	7		5	7	12
8.	Razlomci – treći dio									8	6	3	11	14
	Pismeni zadatak i ispravak		2		2			2			2		8	8
UKUPNO		17	18	17	13	10	15	15	16	15	8	58	86	144

R. BR.	OBLAST / TEMA / MODUL	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI
1.	PRIRODNI BROJEVI I DJELJIVOST	Učenik razvija: - kompetencije za celoživotno učenje; - komunikaciju; - kompetenciju za rad sa podacima i sadržajima; - digitalnu kompetenciju.	Po završetku razreda učenik će biti u stanju da: - izračuna vrednost jednostavnijeg brojevnog izraza i reši jednostavnu linearnu jednačinu ili nejednačinu (u skupu prirodnih brojeva); - reši jednostavan problem iz svakodnevnog života koristeći brojevni izraz, linearnu jednačinu ili nejednačinu (u skupu prirodnih brojeva); - primeni pravila deljivosti sa 2, 3, 4, 5, 9, 25 i dekadnim jedinicama; - razlikuje proste i složene brojeve i rastavi broj na proste činioce; - odredi i primeni NZV i NZD; - izvodi skupovne operacije unije, presjeka, razlike i pravilno upotrebljava odgovarajuće skupovne oznake, - pravilno koristi riječi i, ili, ne, svaki u matematičko-logičkom smislu.
2.	OSNOVNI POJMOVI GEOMETRIJE	Učenik razvija: - kompetencije za celoživotno učenje; - komunikaciju; - kompetenciju za rad sa podacima i sadržajima; - digitalnu kompetenciju.	Po završetku razreda učenik će biti u stanju da: - analizira odnose datih geometrijskih objekata i zapiše ih matematičkim pismom; - opiše osnovne pojmove u vezi sa krugom (centar, poluprečnik, tangenta, tetiva) i odredi položaj točke i pravca u odnosu na krug; - nacrta pravac paralelan datom pravcu koristeći geometrijski pribor; - uporedi, sabira i oduzima duži, konstruktivno i računski; - preslika dati geometrijski objekat centralnom simetrijom i translacijom; - pravilno koristi geometrijski pribor.
3.	KUT	Učenik razvija: - kompetencije za celoživotno učenje; - komunikaciju; - kompetenciju za rad sa podacima i sadržajima; - digitalnu kompetenciju.	Po završetku razreda učenik će biti u stanju da: - identifikuje vrste i opiše svojstva kutova (susedni, uporedni, unakrsni, kutovi na transversali, kutovi sa paralelnim krakima) i primeni njihove uzajamne odnose; - nacrta pravac normalan na dati pravac koristeći geometrijski pribor; - izmeri dati kut i nacrtava kut zadate mere; - uporedi, sabere i oduzme uglove računski i konstruktivno; - reši jednostavan zadatak primenom osnovnih svojstava paralelograma (jednakost naspramnih stranica i naspramnih uglova).
4.	RAZLOMCI	Učenik razvija: - kompetencije za celoživotno učenje; - komunikaciju; - kompetenciju za rad sa podacima i sadržajima; - digitalnu kompetenciju.	Po završetku razreda učenik će biti u stanju da: - pročita, zapiše, uporedi i predstavi na brojevnoj polupravoj razlomke u oba zapisa i prevodi ih iz jednog zapisa u drugi zapis; - odredi mesnu vrednost cifre u zapisu decimalnog broja; - zaokruži broj i proceni grešku zaokruživanja; - izračuna vrednost jednostavnijeg brojevnog izraza i reši jednostavnu linearnu jednačinu ili nejednačinu;

			• reši jednostavan problem iz svakodnevnog života koristeći brojevni izraz, linearnu jednadžbu ili nejednadžbu; • odredi procenat date veličine; • primeni razmeru u jednostavnim realnim situacijama; • primeni aritmetičku sredinu datih brojeva; • sakupi podatke i prikaže ih tabelom i kružnim dijagramom i, po potrebi, koristi kalkulator ili raspoloživi softver.
5.	OSNA SIMETRIJA	Učenik razvija: • kompetencije za celoživotno učenje; • komunikaciju; • kompetenciju za rad sa podacima i sadržajima; • digitalnu kompetenciju.	Po završetku razreda učenik će biti u stanju da: • identifikuje osnosimetrični lik i odredi njenu osu simetrije; • simetrično preslika točku, dužinu i jednostavniju lik koristeći geometrijski pribor; • konstruiše simetralu dužine i simetralu kuta i primenjuje njihova svojstva; • konstruiše pravac koji je normalan na dani pravac ili je paralelna danom pravcu.

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU

PREDMET: Matematika

RAZRED: sedmi

NASTAVNIK: Milana Balaž

OBLAST/ TEMA/ MODUL		MJESEC										OBRADA	UTVRĐIVANJE	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Realni brojevi	16	4									8	12	20
2.	Pitagorin poučak		11	11								7	15	22
3.	Cijeli algebarski izrazi – prvi dio			8	10	1						7	12	19
4.	Mnogokut					10	12					9	13	22
5.	Cijeli algebarski izrazi – drugi dio						4	13	12			9	20	29
6.	Krug								2	15		8	9	17
7.	Obrada podataka									1	6	2	5	7
	Pismeni zadatak i ispravak		2		2			2			2		8	8
UKUPNO		16	17	19	12	11	16	15	14	16	8	50	94	144

R. BR.	OBLAST / TEMA / MODUL	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI
1.	REALNI BROJEVI	– Kompetencija za cjeloživotno učenje – Komunikacija -Rješavanje problema - Suradnja – Rad s podacima i informacijama - Digitalna sposobnost – Estetska kompetencija – Poduzetnost i usmjerenost prema poduzetništvu	Učenik će moći da: • izračunava potenciju realnog broja i kvadratni korijen punog kvadrata i primjenjuje odgovarajuća svojstva operacija; • odrediti brojevu vrijednost jednostavnijeg izraza s realnim brojevima; • na temelju realnog zadatka sastaviti i izračunati vrijednost jednostavnijeg brojevnog izraza s realnim brojevima; • odrediti približnu vrijednost realnog broja i procijeniti apsolutnu pogrešku; • nacrtati graf funkcije $y = kx, k \in R \setminus \{0\};;$ • primijeniti proširenu proporciju u stvarnim situacijama.
2.	PITAGORIN POUČAK	– Kompetencija za cjeloživotno učenje – Komunikacija -Rješavanje problema - Suradnja – Rad s podacima i informacijama - Digitalna sposobnost – Estetska kompetencija	Po završetku razreda učenik će biti u stanju da primjeni Pitagorin poučak u računskim i konstruktivnim zadacima
3.	CIJELI ALGEBARSKI IZRAZI – PRVI DIO	– Kompetencija za cjeloživotno učenje – Komunikacija -Rješavanje problema - Suradnja – Rad s podacima i informacijama - Digitalna sposobnost	Učenik će moći izračunati potenciju realnog broja i primijeniti osnovne aritmetičke operacije.
4.	MNOGOKUT	– Kompetencija za cjeloživotno učenje – Komunikacija -Rješavanje problema - Suradnja – Rad s podacima i informacijama - Digitalna sposobnost	Učenik će moći: • primijeniti svojstva stranica, uglova i dijagonala mnogokuta; • izračunava površinu poligona pomoću uzoraka ili raščlanivih jednakosti; • konstruirati ortocentar i težište trokuta; • primjenjivati stavove kongruencije pri dokazivanju jednostavnijih tvrdnji i u konstruktivnim zadacima.

		– Estetska kompetencija	
5.	CIJELI ALGEBARSKI IZRAZI – DRUGI DIO	– Kompetencija za cjeloživotno učenje – Komunikacija -Rješavanje problema - Suradnja – Rad s podacima i informacijama - Digitalna sposobnost – Estetska kompetencija	Učenik će moći da: • transformira zbir, razliku i proizvod polinoma; • primijeniti formulu razlike kvadrata i kvadrata binoma; • faktorizirati polinom (koristeći zakon distribucije i formule za kvadrat binoma i razliku kvadrata); • primijeniti transformacije polinoma u rješavanju jednadžbi.
6.	KRUG	– Kompetencija za cjeloživotno učenje – Komunikacija -Rješavanje problema - Suradnja – Rad s podacima i informacijama - Digitalna sposobnost – Estetska kompetencija	Učenik će moći: • primijeniti svojstva središnjeg i obodnog ugla u krugu; • izračunati obim i površinu kruga i njegovih dijelova; • odrediti sliku zadanog geometrijskog objekta rotacijom.
7.	OBRADA PODATAKA	– Kompetencija za cjeloživotno učenje – Komunikacija -Rješavanje problema - Suradnja – Rad s podacima i informacijama	Učenik će moći odrediti srednju vrijednost, medijan i mod.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

РАЗРЕД: 6.a

НАСТАВНИК: МИЛАНА БАЛАЖ

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Увод у физику	4										2	2	4
2.	Кретање	5	8	1								6	8	14
3.	Сила			8	6							7	7	14
4.	Мерење				1	4	8					7	6	13
5.	Маса и густина							7	8			6	9	15
6.	Притисак									8	4	5	7	12
УКУПНО		9	8	9	7	4	8	7	8	8	4	33	39	72

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	Увод у физику	– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– стекне појам о начину како физика истражује природу – зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела
2.	Кретање	– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина – зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна – користи јединицу за брзину у SI систему: m/s – уме да измери и израчуна сталну брзину – разликује временски тренутак од временског интервала – користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...)

3.	Сила	– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром – уме да измери силу динамометром – користи јединицу силе у SI систему: N – зна да је сила векторска величина
4.	Мерење	– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– зна које су основне физичке величине и њихове мерне јединице – да повеже физичке величине са одговарајућим мерним јединицама – овлада мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине – уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, нонијусом, хронометром, мензуром

5.	Маса и густина	– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина – уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине – уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине – зна јединице масе и густине у SI систему: kg, kg/m³
6.	Притисак	– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунавањем – користи јединицу притиска у SI систему: Pa – схвати преношење притиска у течностима и гасовима – разуме Паскалов закон – разуме атмосферски притисак

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

РАЗРЕД: 7.a

НАСТАВНИК: МИЛАНА БАЛАЖ

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА + ЛАБ. ВЕЖБЕ	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Сила и кретање	8	9	7								9+3	12	24
2.	Кретање тела под дејством силе теже. Силе трења			2	6	5						4+2	7	13
3.	Равнотежа тела						8	4				5+1	6	12
4.	Механички рад и енергија. Снага							3	8	4		6+2	7	15
5.	Топлотне појаве									4	4	3+1	4	8
УКУПНО		8	9	9	6	5	8	7	8	8	4	27+9	36	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ Након обрађене теме ученик ће бити у стању да:
1.	СИЛА И КРЕТАЊЕ	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- уочава особине скаларних величина у динамици – маса, време, растојање; - уочава особине векторских величина у динамици – сила, брзина, убрзање; - рукује штоперицом, метарском траком и динамометром током лабораторијских вежби; - анализира резултате мерења времена, пређеног пута, силе и представља их табеларно и графички; - анализира зависност брзине и пређеног пута код праволинијских кретања са сталним убрзањем; - примењује Њутнове законе динамике при решавању практичних проблема и нумеричких задатака; - самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике; - прикупи податке мерењем физичких величина; - одреди тражену физичку величину на основу резултата мерења и обраде података добијених експериментом; - објасни резултате експеримента;

			- демонстрира појаву инерције и зависност инертности тела од његове масе; - решава квалитативне задатке из ове теме; - решава квантитативне задатке из ове теме; - решава графичке задатке из ове теме.
2.	КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	- одреди правац и смер деловања силе трења; - измери динамометром интензитет силе трења при праволинијском кретању тела по хоризонталној подлози; - решава квалитативне задатке из ове теме; - решава квантитативне задатке из ове теме; - решава графичке задатке из ове теме.
3.	РАВНОТЕЖА ТЕЛА	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- демонстрира стабилну и лабилну равнотежу; - одреди услове равнотеже на примерима из свакодневног живота; - наведе примере простих машина које се користе у свакодневном животу; - примени полугу у свакодневном животу; - одреди услове за пливање тела; - наведе примере силе потиска из свакодневног живота; - решава квалитативне задатке из ове теме; - решава квантитативне задатке из ове теме; - решава графичке задатке из ове теме.

4.	МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине	- анализира везу механичког рада и енергије; - израчуна рад силе теже; - израчуна рад силе трења; - одреди знак рада силе трења; - анализира везу рада и снаге; - образлаже предности употребе извора обновљиве енергије; - подржава заштиту животне средине; - решава квалитативне задатке из ове теме; - решава квантитативне задатке из ове теме; - решава графичке задатке из ове теме.
5.	ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине	- разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; - анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; - наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног - решава квалитативне задатке из ове теме; - решава квантитативне задатке из ове теме; - решава графичке задатке из ове теме.

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU

PREDMET: FIZIKA

RAZRED: 7.b

NASTAVNIK: MILANA BALAŽ

Tjedni fond sati: 2

Godišnji fond sati: 72

OBLAST/TEMA/MODUL		MJESEC										OBRADA + LAB. VJEŽBE	UTVRĐIVANJE	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Sila i gibanje	8	10	6								9+3	12	24
2.	Gibanje tijela pod uticajem sile zemljine teže. Sile trenja			2	6	5						4+2	7	13
3.	Ravnoteža tijela					1	7	4				5+1	6	12
4.	Mehanički rad i energija. Snaga							4	8	3		6+2	7	15
5.	Toplinske pojave									4	4	3+1	4	8
UKUPNO		8	10	8	6	6	7	8	8	7	4	27+9	36	72

R. BR.	OBLAST / TEMA / MODUL	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI
1.	SILA I GIBANJE	Kompetencija za učenje, komunikaciju, rješavanje problema, suradnju, digitalna kompetencija, poduzetnost i poduzetnička orijentacija	Učenik će moći da: - uočava svojstva skalarnih veličina u dinamici - masa, vrijeme, udaljenost; - uočava svojstva vektorskih veličina u dinamici - sila, brzina, ubrzanje; - rukuje štopericom, mjernom trakom i dinamometrom na laboratorijskim vježbama; - analizira rezultate mjerenja vremena, prijeđenog puta, sile i prikazuje ih tabelarno i grafički; - analizira ovisnost brzine i prijeđenog puta kod pravocrtnih gibanja sa stalnim ubrzanjem; - primjenjuje Newtonove zakone dinamike pri rješavanju praktičnih i numeričkih zadataka; - samostalno izvesti pokus iz područja kinematike i dinamike; - prikupljati podatke mjerenjem fizikalnih veličina; - odrediti potrebnu fizičku veličinu na temelju rezultata mjerenja i obrade podataka dobivenih pokusom; - obrazložiti rezultate pokusa; - demonstrira pojavu tromosti i ovisnost tromosti tijela o njegovoj masi; - rješava kvalitativne zadatke iz ove teme; - rješava kvantitativne zadatke iz ove teme; - rješavati grafičke zadatke iz ove teme.
2.	GIBANJE TIJELA POD UTICAJEM SILE ZEMLJINE TEŽE. SILE TRENJA	Kompetencija za učenje, komunikaciju, rješavanje problema, suradnju, digitalna kompetencija	Učenik će moći da: - odrediti smjer i smjer djelovanja sile trenja; - mjeriti dinamometrom intenzitet sile trenja pri pravocrtnom gibanju tijela po vodoravnoj podlozi; - rješava kvalitativne zadatke iz ove teme; - rješava kvantitativne zadatke iz ove teme; - rješavati grafičke zadatke iz ove teme.

3.	RAVNOTEŽA TIJELA	Kompetencija za učenje, komunikaciju, rješavanje problema, suradnju, digitalna kompetencija, poduzetnost i poduzetnička orijentacija	Učenik će moći: - pokazuje stabilnu i labilnu ravnotežu; - odrediti uvjete ravnoteže na primjerima iz svakodnevnog života; - navesti primjere jednostavnih strojeva koji se koriste u svakodnevnom životu; - primijeniti utjecaj u svakodnevnom životu; - odrediti uvjete za plivanje tijela; - navesti primjere sile potiska iz svakodnevnog života; - rješava kvalitativne zadatke iz ove teme; - rješava kvantitativne zadatke iz ove teme; - rješavati grafičke zadatke iz ove teme.
4.	MEHANIČKI RAD I ENERGIJA. SNAGA	Kompetencija učenja, komunikacija, rješavanje problema, suradnja, digitalna kompetencija, zaštita okoliša	Učenik će moći: - analizira povezanost mehaničkog rada i energije; - izračunati rad sile teže; - izračunati rad sile trenja; - odrediti predznak sile trenja; - analizira odnos rada i snage; - objašnjava prednosti korištenja obnovljivih izvora energije; - podupire zaštitu okoliša; - rješava kvalitativne zadatke iz ove teme; - rješava kvantitativne zadatke iz ove teme; - rješavati grafičke zadatke iz ove teme.
5.	TOPLINSKE POJAVE	Kompetencija učenja, komunikacija, rješavanje problema, suradnja, digitalna kompetencija, zaštita okoliša	Učenik će moći da: - razlikovati pojmove temperatura i količina topline te pokazati različite mehanizme prijenosa topline s jednog tijela na drugo; - analizira promjene stanja tijela (dimenzija, obujma i agregatnog stanja) tijekom zagrijavanja ili hlađenja; - navodi načine dobivanja toplinske energije i ističe primjere za to - rješava kvalitativne zadatke iz ove teme; - rješava kvantitativne zadatke iz ove teme; - rješavati grafičke zadatke iz ove teme.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

РАЗРЕД: 8.a

НАСТАВНИК: МИЛАНА БАЛАЖ

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 68

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ									ОБРАДА + ЛАБ. ВЕЖБЕ	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V			
1.	Осцилаторно и таласно кретање	8									4+2	2	8
2.	Светлосне појаве	1	8	6							7+2	6	15
3.	Електрично поље			3	7						5+0	5	10
4.	Електрична струја					4	8	6			8+3	7	18
5.	Магнетно поље							1	5		4+0	2	6
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике								3	5	5+0	3	8
7.	Физика и савремени свет									3	2+0	1	3
УКУПНО		9	8	9	7	4	8	7	8	8	35+7	26	68

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ Након обрађене теме ученик ће имати знање о следећим темама:
1.	Осцилаторно и таласно кретање	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. Демонстрациони огледи. Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом). Лабораторијске вежбе 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи 2. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна
2.	Светлосне појаве	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја, ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи. Сенке. Хартлијева плоча за

			илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијске вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива
3.	Електрично поље	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. Демонстрациони огледи. Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричиновом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана.
4.	Електрична струја	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул–Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји).

			Демонстрациони огледи. Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности ом-метром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пажњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијске вежбе 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности) 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности
5.	Магнетно поље	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи. Линеје сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање двају паралелних проводника кроз које протиче струја.
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине;	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и

		предузимљивост и оријентација ка предузетништву	радиоактивног зрачења. Демонстрациони оглед. Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер–Милеров бројач)
7.	Физика и савремени свет	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; одговоран однос према здрављу	Значај физике за развој других природних наука. Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, гама- нож и др.). Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика...)

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

РАЗРЕД: 8.6

НАСТАВНИК: МИЛАНА БАЛАЖ

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 68

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ									ОБРАДА + ЛАБ. ВЕЖБЕ	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V			
1.	Осцилаторно и таласно кретање	8									4+2	2	8
2.	Светлосне појаве		9	6							7+2	6	15
3.	Електрично поље			3	6	1					5+0	5	10
4.	Електрична струја					4	8	6			8+3	7	18
5.	Магнетно поље							1	5		4+0	2	6
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике								3	5	5+0	3	8
7.	Физика и савремени свет									3	2+0	1	3
УКУПНО		8	9	9	6	5	8	7	8	8	35+7	26	68

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ Након обрађене теме ученик ће имати знање о следећим темама:
1.	Осцилаторно и таласно кретање	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. Демонстрациони огледи. Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом). Лабораторијске вежбе 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи 2. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна
2.	Светлосне појаве	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексација. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја, ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи. Сенке. Хартлијева плоча за

			илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијске вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива
3.	Електрично поље	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. Демонстрациони огледи. Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричиновом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана.
4.	Електрична струја	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул–Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји).

			Демонстрациони огледи. Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности ом-метром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пажњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијске вежбе 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности) 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности
5.	Магнетно поље	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи. Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање двају паралелних проводника кроз које протиче струја.
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине;	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и

		предузимљивост и оријентација ка предузетништву	радиоактивног зрачења. Демонстрациони оглед. Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер–Милеров бројач)
7.	Физика и савремени свет	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, очување животне средине; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; одговоран однос према здрављу	Значај физике за развој других природних наука. Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, гама- нож и др.). Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика...)

Предлог Годишњег плана рада наставе и учења предмета Биологија за 5. разред
основне школе

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Основна школа: “22 Октобар”

Место: Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

Наставни предмет:

БИОЛОГИЈА

Програм наставе и учења Биологије за 5. разред објављен је у „Просветном гласнику“, број 9 од 2017. године

Разред и одељење: 5

Годишњи фонд часова: 72

Недељни фонда часова: 2

Годишњи план рада наставника усвојен на седници Наставничког већа одржаној дана:

У _____ Бачки Моноштор _____,
предметни наставник:
01.09.2023,

Репар Иогр

Глобални план рада наставе и учења предмета Биологија за 5. разред
основне школе

Р. Бр.	Наставна област/тема	Препоручен број часова за:					Укупан број часова
		обраду	утврђивање	вежбе	дебату	систематиза- цију	
1.	Порекло и разноврсност живог света	17	8	8	-	1	34
2.	Јединство грађе и функције као основа живота	5	4	1	-	1	11
3.	Наслеђивање и еволуција	3	1	2	-	1	7
4.	Живот у екосистему	5	4	2	-	1	12
5.	Човек и здравље	4	1	1	1	1	8
	Укупно:	34	18	14	1	5	72

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ	Укупан број часова	Препоручен број часова				
				Обрада	Утврђивање	Вежба	Дебата	Систематизација
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	- истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада - групише жива бића у 5 царстава према њиховим заједничким особинама	Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.	34	17	8	8	-	1
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И	- идентификује основне прилагођености спољашње	Живот у воденој и копненој средини:	11	5	4	1	-	1

ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење - једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље	- Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота – речна шкољка, речни рак, шаран, штука, локвањ, дрезга или нека алга; - Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота – човек, срна, пас, мачка, јазавац, слепи миш, сова ушара, кокошка, шумски мрав, стрижибуба, храст, смрча, дивља ружа, љубичица, хајдучка трава, камилица, ливадарка; - Прилагођености на начин живота – жаба, комарац, вилин коњиц, чапља; - Живот под земљом – кртица, ровац, кишна глиста.						
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	- прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате - користи доступну ИКТ и	Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.	7	3	2	1	-	1

	другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата							
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи - направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу - предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин - илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава	Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).	12	5	3	3	-	1
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања	Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци, Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.	8	4	1	1	1	1

Биологија за 5. разред основне школе – по месецима

ОБЛАСТ / ТЕМА		МЕСЕЦ										Укупан број часова
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Порекло и разноврсност живог света	9	8	8	7	2						34
2.	Јединство грађе и функције као основа живота					3	7	1				11
3.	Наслеђивање и еволуција							8				8
4.	Живот у екосистему								5	6		11
5.	Човек и здравље									3	5	8
Укупно:		9	8	8	7	5	7	9	5	9	5	72

I ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА (17 + 8 + 8 + 1)

Жива бића, нежива природа и биологија

1. Истраживање живе и неживе природе – обрада
2. Биологија, наука о животу – обрада
3. Жива бића у мојој околини – вежба
4. Жива бића, нежива природа и биологија – утврђивање иницијални тест

Особине живих бића

5. Разлика између живе и неживе природе – обрада

Жива бића су грађена од ћелија

6. Ћелија – основа живота, разлике међу ћелијама – обрада
7. Грађа ћелије – обрада
8. Посматрање ћелија под лупом – вежба
9. Особине живих бића, жива бића су грађена од ћелија – утврђивање

Груписање живих бића

10. Груписање живих бића – обрада
11. Груписање живих бића – утврђивање

Исхрана у природи

12. Исхрана у природи – обрада

Храна – извор енергије и градивних супстанци

13. Храна – извор енергије и градивних супстанци – обрада
14. Посматрање листова биљке – вежба
15. Исхрана у природи, храна – утврђивање

Дисање – размена гасова

16. Дисање – размена гасова – обрада
17. Уочавање дисања код биљака – вежба

Излучивање

18. Излучивање – обрада
19. Дисање, излучивање – утврђивање

Кретање

20. Кретање – обрада
21. Уочавање начина кретања – вежба

Организми реагују на услове средине

22. Реакција организма на услове средине – обрада
23. Посматрање квасца под различитим условима – вежба

24. *Кретање, организми реагују на услове средине – утврђивање*

Размножавање

- 25. Типови размножавања, размножавање једноћелијских организама, оплођење – обрада
- 26. Полно размножавање цветница, вегетативно размножавање биљака – обрада
- 27. **Вегетативно размножавање биљака преко листова – вежба**

Раст и развој

- 28. Раст вишећелијских организама, раст и развој животиња, регенерација – обрада
- 29. Дужина живота – обрада
- 30. **Посматрање клијања пасуља – вежба**
- 31. *Организми реагују на услове средине, Размножавање, Раст и развој – утврђивање*

Промене код човека током развића

- 32. **Развиће у телу мајке, беба и дете, пубертет и адолесценција – систематизација**
- 33. *Промене код човека током развића – утврђивање*
- 34. *Порекло и разноврсност живог света – систематизација теме*

II ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА (5 + 4 + 1 + 1)

Живот на копну

- 35. Животна средина, услови живота и адаптације животиња и биљака на копнену животну средину
- 36. *Живот на копну – утврђивање*

Примери копнених животиња и биљака

- 37. Примери копнених животиња – обрада
- 38. Примери копнених биљака – обрада
- 39. *Примери копнених животиња и биљака – утврђивање*

Живот у води

- 40. Живот у води (услови, адаптације животиња и биљака) – обрада
- 41. *Живот у води – утврђивање*

Живот под земљом

- 42. Живот под земљом (значај земљишта, невидљив подземни живи свет, подземне животиње и њихов значај) – обрада
- 43. *Живот под земљом – утврђивање*
- 44. **Прилагођеност условима животне средине – вежба**
- 45. **Јединство грађе и функције као основа живота – систематизација теме**

III НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА (3 + 1 + 2 + 1)

Наслеђивање особина

- 46. Наслеђивање особина (наследни материјал, наслеђивање особина, утицај средине, метода проучавања близанаца) – обрада
- 47. Утицај фактора средине на биљке – вежба
- 48. Наслеђивање особина – утврђивање

Родитељи и потомци

- 49. Родитељи и потомци (разлика између полног и бесполног размножавања, наслеђивање јединствене комбинације гена, стварање копија) – обрада

Узроци разноликости потомака

- 50. Узроци разноликости потомака (природа прави разлике, значај варијабилности, еволуција као процес, еволуција као наука) – обрада
- 51. Родитељи и потомци – утврђивање
- 52. Наслеђивање и еволуција – систематизација теме

IV ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ (5 + 4 + 2 + 1)

Утицај људи на друга жива бића

- 53. Израда кључа за препознавање врста – школски пројекат (вежба)
- 54. Утицај људи на друга жива бића (утицај човека, изоловање врста, уношење нових врста, последице деловања човека на друге врсте) – обрада

Заштита врста

- 55. Заштита врста (нестајање врста, научници заштитници, законске мере, значај образовања) – обрада
- 56. Утицај људи на друга жива бића и заштита врста – утврђивање
- 57. Израда кућица и хранилица за птице – школски пројекат (вежба)

Кућни љубимци

- 58. Кућни љубимци (дивље животиње као кућни љубимци, последице по дивље врсте, пси и мачке) – обрада
- 59. Кућни љубимци – утврђивање

Значај биљака за човека

- 60. Значај биљака за човека (дрво као драгоцен материјал, гајење биљака, јестиве и зачинске, лековите, украсне, самоникле биљке, угрожавање врста – обрада
- 61. Израда тематског хербаријума – школски пројекат (вежба)

Значај животиња за човека

- 62. Значај животиња за човека (домаће животиње, гајење инсеката, привредно значајне врсте, опасности у царству животиња, (не)пожељне животиње) – обрада
- 63. Значај биљака и животиња за човека – утврђивање
- 64. Живот у екосистему – систематизација

V ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ (4 + 1 + 1 + 1 + 1)

Правилна исхрана

65. Правилна исхрана (потреба за храном, правила здраве исхране, брза храна, поремећаји у исхрани) – обрада
66. **Јеловник ужине – школски пројекат (вежба)**

Водом утоли жеђ

67. Водом утоли жеђ (без воде се не може, вода као градивна супстанца, процеси који зависе од воде, жеђ, исправност воде) – обрада
68. *Правилна исхрана и водом утоли жеђ – утврђивање*

Реци не дуванском диму и енергетским пићима

69. Реци не дуванском диму и енергетским пићима (пушење као болест зависности, отровне супстанце у дувану, утицај дувана на здравље и квалитет живота, енергетска пића) – обрада

Здравље

70. Здравље – обрада
71. Дебата (Коришћење школске кантине од стране ученика старијих разреда)
72. **Човек и здравље – систематизација**

Предлог Годишњег плана рада наставе и учења предмета Биологија за 5. разред
основне школе

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Основна школа: “22 Октобар”

Место: Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

Наставни предмет:

БИОЛОГИЈА

Програм наставе и учења Биологије за 5b. разред објављен је у „Просветном гласнику“, број 9 од 2017. године

Разред и одељење: 5b

Годишњи фонд часова: 72

Недељни фонда часова: 2

Годишњи план рада наставника усвојен на седници Наставничког већа одржаној дана:

У _____ Бачки Моноштор _____,
предметни наставник:
01.09.2023,

Репар Иогр

Глобални плана рада наставе и учења предмета Биологија за 5. разред
основне школе

Р. Бр.	Наставна област/тема	Препоручен број часова за:					Укупан број часова
		обраду	утврђивање	вежбе	дебату	систематиза- цију	
1.	Postanak i raznolikost živog svijeta	17	8	8	-	1	34
2.	Jedinstvo strukture i funkcije kao osnova života	5	4	1	-	1	11
3.	Nasljeđe i evolucija	3	1	2	-	1	7
4.	Život u ekosustavu	5	4	2	-	1	12
5.	Čovjek i zdravlje	4	1	1	1	1	8
	Укупно:	34	18	14	1	5	72

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ	Укупан број часова	Препоручен број часова				
				Обрада	Утврђивање	Вежба	Дебата	Систематизација
Postanak i raznolikost živog svijeta	- истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада - групише жива бића у 5 царстава према њиховим заједничким особинама	Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.	34	17	8	8	-	1
Jedinstvo strukture i funkcije kao osnova života	- идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове	Живот у воденој и копненој средини: - Живот у води – изглед,	11	5	4	1	-	1

	животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење - једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље	прилагођености на начин живота – речна шкољка, речни рак, шаран, штука, локвањ, дрезга или нека алга; - Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота – човек, срна, пас, мачка, јазавац, слепи миш, сова ушара, кокошка, шумски мрав, стрижибуба, храст, смрча, дивља ружа, љубичица, хајдучка трава, камилица, ливадарка; - Прилагођености на начин живота – жаба, комарац, вилин коњиц, чапља; - Живот под земљом – кртица, ровац, кишна глиста.						
Nasljeđe i evolucija	- прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате - користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.	7	3	2	1	-	1
Život u ekosustavu	- доведе у везу промене у	Жива бића из непосредног	12	5	3	3	-	1

	спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи - направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу - предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин - илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава	окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).						
Čovjek i zdravlje	- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања	Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци, Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.	8	4	1	1	1	1

Биологија за 5. разред основне школе – по месецима

ОБЛАСТ / ТЕМА		МЕСЕЦ										Укупан број часова
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Postanak i raznolikost živog svijeta	9	8	8	7	2						34
2.	Jedinstvo strukture i funkcije kao osnova života					3	7	1				11
3.	Nasljeđe i evolucija							8				8
4.	Život u ekosustavu								5	6		11
5.	Čovjek i zdravlje									3	5	8
Укупно:		9	8	8	7	5	7	9	5	9	5	72

Operativni plan nastave i učenja predmeta Biologija za 5. razred osnovne škole

PODRIJETLO I RAZNOLIKOST ŽIVOGA SVIJETA (17 + 8 + 8 + 1)

Živa bića, neživa priroda i biologija

1. Istraživanje žive i nežive prirode – obrada
2. Biologija, znanost o životu - obrada
3. Živa bića u mom okruženju – vježbanje
4. Živa bića, neživa priroda i biologija - određivanje inicijalnog testa

Osobine živih bića

5. Razlika između žive i nežive prirode – obrada

Živa bića sastoje se od stanica

6. Stanica – osnova života, razlike među stanicama – obrada
7. Građa stanice - obrada
8. Promatranje stanica pod povećalom – vježba
9. Svojstva živih bića, živa bića su građena od stanica – determinacija

Grupiranje živih bića

10. Grupiranje živih bića – obrada
11. Grupiranje živih bića – utvrđivanje

Prehrana u prirodi

12. Prehrana u prirodi – obrada
- Hrana - izvor energije i građevnog materijala*
13. Hrana - izvor energije i građevni materijal - obrada
 14. Promatranje listova biljaka – vježba
 15. Prehrana u prirodi, hrana - utvrđivanje

Disanje - izmjena plinova

16. Disanje - izmjena plinova - obrada
17. Promatranje disanja kod biljaka – vježba

Izlučivanje

18. Izlučivanje – prerada
19. Disanje, izlučivanje - utvrđivanje

Kretanje okolo

20. Kretanje – obrada
21. Promatranje načina kretanja – vježba

Organizmi reagiraju na uvjete okoline

22. Reakcija organizma na uvjete okoline – obrada
23. Promatranje kvasca u različitim uvjetima – vježba
24. Kretanje, organizmi reagiraju na uvjete okoline – determinacija

Reprodukcija

25. Vrste razmnožavanja, razmnožavanje jednostaničnih organizama, oplodnja - obrada
26. Spolno razmnožavanje cvjetova, vegetativno razmnožavanje biljaka - obrada
27. Vegetativno razmnožavanje biljaka lišćem – vježba

Rast i razvoj

28. Rast višestaničnih organizama, rast i razvoj životinja, regeneracija - obrada

29. Duljina života – obrada

30. Promatranje klijanja boba – vježba

31. Organizmi reagiraju na uvjete okoliša, Razmnožavanje, Rast i razvoj - definicija

Promjene kod čovjeka tijekom razvoja

32. Razvoj u tijelu majke, bebe i djeteta, pubertet i adolescencija - sistematizacija

33. Promjene kod čovjeka tijekom razvoja - determinacija

34. Podrijetlo i raznolikost živog svijeta - sistematizacija teme

II JEDINSTVO STRUKTURE I FUNKCIJE KAO OSNOVA ŽIVOTA (5 + 4 + 1 + 1)

Život na kopnu

35. Okoliš, životni uvjeti i prilagodbe životinja i biljaka na kopneni okoliš

36. Život na kopnu – utvrda

Primjeri kopnenih životinja i biljaka

37. Primjeri kopnenih životinja – obrada

38. Primjeri kopnenih biljaka - obrada

39. Primjeri kopnenih životinja i biljaka – prepoznavanje

Život u vodi

40. Život u vodi (uvjeti, prilagodbe životinja i biljaka) - obrada

41. Život u vodi – odlučnost

Život pod zemljom

42. Život pod zemljom (značaj tla, nevidljivi podzemni živi svijet, podzemne životinje i njihov značaj) - obrada

43. Život pod zemljom - odlučnost

44. Prilagodba na uvjete okoline – vježba

45. Jedinstvo strukture i funkcije kao osnova života – usustavljivanje teme

III NASLJEĐIVANJE I EVOLUCIJA (3 + 1 + 2 + 1)

Nasljeđivanje osobina

46. Nasljeđivanje svojstava (nasljedni materijal, nasljeđivanje svojstava, utjecaj okoline, način proučavanja blizanaca) - obrada

47. Utjecaj okolišnih čimbenika na biljke – vježba

48. Nasljeđivanje osobina – odlučnost

Roditelji i potomci

49. Roditelji i potomci (razlika između spolnog i nespolnog razmnožavanja, nasljeđivanje jedinstvene kombinacije gena, izrada kopija) - obrada

Uzroci raznolikosti potomaka

50. Uzroci različitosti potomaka (priroda čini razlike, važnost varijabilnosti, evolucija kao proces, evolucija kao znanost) - obrada

51. Roditelji i potomci - određenje

52. Nasljeđe i evolucija - sistematizacija teme

IV ŽIVOT U EKOSUSTAVU (5 + 4 + 2 + 1)

Utjecaj ljudi na druga živa bića

53. Izrada ključa za prepoznavanje vrsta - školski projekt (vježba)

54. Utjecaj čovjeka na druga živa bića (utjecaj čovjeka, izdvajanje vrsta, uvođenje novih vrsta, posljedice djelovanja čovjeka na druge vrste) - obrada

Zaštita vrsta

55. Zaštita vrsta (nestanak vrsta, znanstvenici zaštite, zakonske mjere, važnost obrazovanja) - obrada

56. Utjecaj ljudi na druga živa bića i zaštita vrsta – determinacija

57. Izrada kućica i hranilica za ptice - školski projekt (vježba)

Kućni ljubimci

58. Kućni ljubimci (divlje životinje kao kućni ljubimci, posljedice za divlje vrste, psi i mačke) - obrada

59. Kućni ljubimci - odlučnost

Vажnost biljaka za čovjeka

60. Značaj biljaka za čovjeka (drvo kao vrijedan materijal, uzgoj biljaka, jestivih i začinskih, ljekovitih, ukrasnih, samoniklih biljaka, ugroženost vrsta - prerada

61. Izrada tematskog herbarija - školski projekt (vježba)

Vажnost životinja za čovjeka

62. Vажnost životinja za čovjeka (domaće životinje, uzgoj insekata, gospodarski važne vrste, opasnosti u životinjskom svijetu, (ne)poželjne životinje) - obrada

63. Vажnost biljaka i životinja za čovjeka – utvrđivanje

64. Život u ekosustavu – sistematizacija

V ČOVJEK I ZDRAVLJE (4 + 1 + 1 + 1 + 1)

Pravilna prehrana

65. Pravilna prehrana (potrebe za hranom, pravila zdrave prehrane, brza hrana, poremećaji prehrane) - obrada

66. Jelovnik za užinu - školski projekt vježba

Utažite žeđ vodom

67. Utažiti žeđ vodom (bez vode se ne može, voda kao građevinski materijal, procesi koji ovise o vodi, žeđ, ispravnost vode) - obrada

68. Pravilna prehrana i voda gase žeđ – određenje

Recite ne duhanskom dimu i energetskim pićima

69. Recimo ne duhanskom dimu i energetskim pićima (pušenje kao bolest ovisnosti, otrovne tvari u duhanu, utjecaj duhana na zdravlje i kvalitetu života, energetska pića) - prerada

Zdravlje

70. Zdravlje - obrada

71. Tribina (Korištenje školske kantine od strane učenika starijih razreda)

72. Čovjek i zdravlje – sistematizacija

Предлог Годишњег плана рада наставе и учења предмета Биологија за 6. разред
основне школе

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Основна школа: “22 Октобар”

Место: Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

Наставни предмет:

БИОЛОГИЈА

Програм наставе и учења Биологије за 6. разред објављен је у „Просветном гласнику”, број 15/2018 од 2018. године

Разред и одељење: 6.

Годишњи фонд часова: 72

Недељни фонда часова: 2

Годишњи план рада наставника усвојен на седници Наставничког већа одржаној дана:

05.09.2023.

Предметни наставник:
Репар Игор

Глобални план рада наставе и учења предмета Биологија за 6. разред
основне школе

Редни број часа	Наставна област/тема	Препоручен број часова за:				
		обраду	вежбе	понављање/ утврђивање	систематиза- цију	Укупан број часова
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	15	9	11	1	36
2.	Живот у екосистему	8	3	4	1	16
3.	Наслеђивање и еволуција	3	1	1	1	6
4.	Порекло и разноврсност живог света	3	1	1	1	6
5.	Човек и здравље	4	2	1	1	8
	Укупно:	33	16	18	5	72

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	Укупан број часова	Препоручен број часова			
				Обрада	Вежба	Утврђивање	Систематизација
– упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; – повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; – одреди положај органа човека и њихову улогу; – цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; – користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; – хумано поступа према организмима које истражује; – направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Грађа живих бића – спољашња и унутрашња. Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани примери гљива, биљака и животиња. Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса. Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти).	36	15	9	11	1

еколошке нише; – размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; – илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; – истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; – идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; – повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; – групише organisme према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; – одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; – прикупи податке о радовима научника који су допринели		Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези.					
	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи – ланци исхране. Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита.	16	8	3	4	1
	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и полне ћелије. Пренос наследног материјала. Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине). Индивидуална варијабилност. Природна селекција на одабраним примерима. Вештачка селекција. Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека.	6	3	1	1	1
	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећелијности). „Дрво живота“ (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). Организми без једра. Организми са	6	3	1	1	1

изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања; – одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и тоplotног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; – повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.		једром. Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота”.					
	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Пuteви преношења заразних болести. Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, тоplotни удар. Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. Последице болести зависности – алкохолизам.	8	4	2	1	1

Оперативни план рада наставе и учења предмета Биологија
за 6. разред основне школе

I ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА (15 + 9 + 12)

1. Грађа организма – обрада
2. *Грађа организма – понављање*
3. Грађа ћелије – обрада
4. Разлике међу ћелијама – обрада
5. *Грађа ћелије; разлике међу ћелијама – понављање*
6. Будите и ви истраживачи: Микроскоп и микроскопирање – вежба
7. Будите и ви истраживачи: Микроскоп и микроскопирање – посматрање ћелија покорице црног лука – вежба
8. Једноћелијски организми – обрада
9. *Једноћелијски организми – понављање*
10. Удруживање у колоније и вишећелијски организми – обрада
11. *Удруживање у колоније и вишећелијски организми – понављање*
12. Грађа биљака – обрада
13. Грађа биљака – обрада
14. *Грађа биљака – понављање*
15. Будите и ви истраживачи: Жива бића из мог окружења – разлике и сличности – вежба
16. Будите и ви истраживачи: Жива бића из мог окружења – разлике и сличности – вежба
17. Исхрана и варење – обрада
18. *Исхрана и варење – понављање*
19. Школски пројекат: Израда квиза за одељење – вежба
20. Школски пројекат: Израда квиза за одељење – вежба
21. Дисање – обрада
22. *Дисање – понављање*
23. Транспорт супстанци – обрада
24. Будите и ви истраживачи: Транспорт супстанци кроз биљку – вежба
25. *Транспорт супстанци – понављање*
26. Реакције на дражи – обрада
27. *Реакције на дражи – понављање*
28. Кретање – мишићи – обрада
29. Кретање – скелет – обрада
30. *Кретање – понављање*
31. Излучивање – обрада
32. Јединство грађе и функције као основа живота – систематизација теме

- 33. Размножавање – обрада
- 34. Школски пројекат: Посматрање делова цвета – вежба
- 35. Школски пројекат: Посматрање делова цвета – вежба
- 36. Излучивање; Размножавање – понављање

II ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ (8 + 3 + 5)

- 37. Животна средина и њени делови – обрада
- 38. Биоценоза – обрада
- 39. Животна средина и њени делови; Биоценоза – понављање
- 40. Школски пројекат: Животне форме и просторна организација – вежба
- 41. Популације и односи исхране међу њима – обрада
- 42. Популације и односи исхране међу њима – обрада
- 43. Школски пројекат: Ланац исхране у акваријуму – вежба
- 44. Популације и односи исхране међу њима – понављање
- 45. Еколошки фактори – обрада
- 46. Еколошки фактори – обрада
- 47. Еколошки фактори – понављање
- 48. Антропогени фактор – обрада
- 49. Антропогени фактор – обрада
- 50. Антропогени фактор – понављање
- 51. Будите и ви истраживачи: Клијање пшенице под различитим условима – вежба
- 52. Живот у екосистему – систематизација теме

III НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА (3 + 1 + 2)

- 53. Наследни материјал – обрада
- 54. Наследни материјал – понављање
- 55. Природна селекција – обрада
- 56. Вештачка селекција – обрада
- 57. Будите и ви истраживачи: Варијабилност у школском дворишту – вежба
- 58. Наслеђивање и еволуција – систематизација теме

IV ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА (3 + 1 + 2)

- 59. Постанак и развој живота на Земљи – обрада
- 60. Дрво живота – обрада
- 61. Постанак и развој живота на Земљи; Дрво живота – понављање
- 62. Сличности и сродности – обрада
- 63. Будите и ви истраживачи: Слични, а различити – вежба
- 64. Порекло и разноврсност живог света – систематизација теме

V ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ (4 + 2 + 2)

- 65. Болести које изазивају бактерије и животиње – обрада
- 66. Бактерије и антибиотици – обрада
- 67. Школски пројекат: Детективска прича о бактеријама – вежба
- 68. Болести које изазивају бактерије и животиње; Бактерије и антибиотици – понављање
- 69. Повреде и прва помоћ – обрада
- 70. Школски пројекат: Израда ормарића за прву помоћ – вежба
- 71. Алкохолизам – обрада
- 72. Човек и здравље – систематизација теме

**Предлог глобалног плана рада наставе и учења предмета Биологија за 6. разред
основне школе – по месецима**

ОБЛАСТ / ТЕМА		МЕСЕЦ										Укупан број часова
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	9	8	8	7	4						36
2.	Живот у екосистему					1	7	8				16
3.	Наслеђивање и еволуција							1	5			6
4.	Порекло и разноврсност живог света									6		6
5.	Човек и здравље									3	5	8
Укупно:		9	8	8	7	5	7	9	5	9	5	72

Предлог годишњег плана рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред
основне школе

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Основна школа: “22 Октобар”

Место: Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

Наставни предмет:

БИОЛОГИЈА

Програм наставе и учења предмета биологија за 7. разред објављен је у
„Просветном гласнику”, број 110-00-249/2019-04, од 2019. године.

Разред и одељење: 7.

Годишњи фонд часова: 72

Недељни фонда часова: два (2)

Годишњи план рада наставника усвојен је на седници Наставничког већа
одржаној дана:

05.09 2023.

предметни наставник:
Репар Игор

глобално план рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред
основне школе

Р. Бр.	Наставна област/тема	Препоручен број часова за:						Укупан број часова
		обраду	обраду и вежбе	вежбе	утврђивање и вежбе	утврђивање	систематизацију	
1.	Наслеђивање и еволуција	5		3		1	1	10
2.	Јединство грађе и функције као основа живота	14	1	5	2	9	1	32
3.	Порекло и разноврсност живог света	4	1	3		2	1	11
4.	Живот у екосистему	4	1	4		2	1	12
5.	Човек и здравље	4		1		1	1	7
	Укупно:	31	3	16	2	15	5	72

ИСХОДИ По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	Укупан број часова	Препоручен број часова					
				Обрада	Обрада и вежба	Вежба	Утврђивање и вежба	Утврђивање	Систематизација
– прикупи и анализира податке о животним циклусима, почевши од оплођења; – упореди бесполо и полно размножавање; – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; – одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе;	Наслеђивање и еволуција	Улога и значај једра у метаболизму ћелије. Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија). ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип) Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација. Наслеђивање пола. Наследне болести. Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања.	10	5	-	3	-	1	1
	Јединство грађе и функције као основа живота	Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских							

– користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; – разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; – повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила; – идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – упоређи прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; – анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; – предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; – анализира задати јеловник из аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; – идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); – планира време за рад, одмор и		организама; биолошки значај. Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. Присуство/одсуство биљних органа (симетрија и сегментација код биљака). Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице... Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма. Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.	32	14	1	5	2	9	1
	Порекло и разноврсност живог света	Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе. Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).	11	4	1	3	-	2	1
	Живот у екосистему	Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције). Абиотички фактори и биотички	12	4	1		4	2	1

рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи с коришћењем психоактивних супстанци; – аргументује предности вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; – расправља о различитости међу људима из аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.		односи као чиниоци природне селекције (адаптације). Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе. Заштита биодиверзитета.							
	Човек и здравље	Примери наследних болести. Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. Пулс и крвни притисак. Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном. Промене у адолесценцији. Здрави стилови живота (нпр. сан, кондиција). Последице болести зависности – наркоманија.	7	4	-	1	-	1	1

оперативни план рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред основне школе

Укупно: 72 часа ((31 + 3) + 16 + (20 + 2))

НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА 10 (5 + 3 + 2)

1. Грађа ћелије
2. Теамтска настава
3. Једро, ДНК и гени
4. Деоба ћелије
5. Вежба: израда модела ћелијских деоба
6. Понављање
7. Правила наслеђивања
8. Наслеђивање пола и наследне болести
9. Школски пројекат: правила наслеђивања
10. Систематизација (15 мин. тест)

ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈА КАО ОСНОВА ЖИВОТА

32 ((14 + 1) + 5 + (10 + 2))

1. Ниво организације и грађе тела
2. Школски пројекат: Симетрија у живом свету
3. Понављање
4. Једноћелијске еукарије
5. Понављање + вежба (Посматрање протиста)
6. Гљиве и лишајеви
7. Понављање (15 мин. тест)
8. Животни процеси код биљака
9. Понављање + вежба (Биљна ткива)
10. Размножавање биљака и циклус развића
11. Школски пројекат: Цветови биљака
12. Раст и покрети биљака
13. Понављање (15 мин. тест)
14. Заштита тела
15. Потпора и покретљивост
16. Вежба: Сличности и разлике у грађи скелета животиња
17. Понављање (15 мин. тест)

18. Пријем и реаговање на дражи – чула
19. Нервни систем
20. Школски пројекат: Пријем и реаговање на дражи
21. Понављање (15 мин. тест)
22. Обезбеђивање енергије
23. Обезбеђивање енергије + вежба (Доказивање дисање и варења)
24. Понављање
25. Транспорт супстанци кроз тело
26. Школски пројекат: АБО систем крвних група
27. Понављање (15 мин. тест)
28. Излучивање код животиња
29. Понављање
30. Размножавање животиња и животни циклуси
31. Понављање (15 мин. тест)
32. Систематизација

ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА

11 ((4 + 1) + 3 + 3)

1. Основни принципи систематике
2. Школски пројекат: Израда дихотомог кључа
3. Понављање
4. Разноврсност у царству животиња
5. Разноврсност у царству животиња + вежба (Табеларни преглед разноврсности животиња)
6. Тумачење филогенетских низова
7. Школски пројекат: Разноврсност животиња на дрвету живота
8. Понављање
9. Докази еволуције
10. Вежба: Направи свој фосил
11. Систематизација (15 мин. тест)

ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

12 ((4 + 1) + 4 + 3)

1. Биоми
2. Вежба: представљање биома
3. Популације и односи исхране међу њима
4. Вежба: Бројност и густина популације
5. Понављање (15 мин. тест)
6. Еколошки фактори
7. Еколошки фактори + вежба: Утицај еколошких фактора на развој биљака

8. Понављање
9. Биодиверзитет
10. Вежба: „Ноје”
11. Школски пројекат: Сајам туризма 1
12. Систематизација (15 мин. тест)

ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

7 (4 + 1 + 2)

1. Вируси и вирусне болести
2. Имунитет и вакцине
3. Понављање
4. Здрави стилови живота
5. Вежба: Живим здраво и тиме се дичим
6. Проблеми одрастања
7. Систематизација (15 мин. тест)

Предлог глобалног плана рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред
основне школе – по месецима

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Укупан број часова
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Наслеђивање и еволуција	9	1									10
2.	Јединство грађе и функције као основа живота		7	8	7	5	5					32
3.	Порекло и разноврсност живог света						2	9				11
4.	Живот у екосистему								5	7		12
5.	Човек и здравље									2	5	7
Укупно:		9	8	8	7	5	7	9	5	9	5	72

Годишњи план додатног рада

Додатни рад у оквиру наставног предмета биологија организује се за ученике који на редовној настави показују изразито интересовање за билошке садржаје и који поседују могућности које се могу још више развити интензивним радом.

Ученици се за такмичење, конкурсе и смотре углавном припремају на додатној настави, али то не треба да буде једини циљ додатне наставе. **Циљ** додатне наставе јесте и да омогући надареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине – у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Ученици могу похађати додатну наставу током целе године или по потреби – у договору с наставником. Не постоје програми које прописује надлежно министарство, нити се овај рад оцењује. Програм додатног рада треба планирати и организовати у оквиру недељног распореда часова образовно-васпитног рада или га интегрисати у пројектну наставу.

Годишњи план допунског рада

Допунски рад у оквиру наставног предмета биологија организује се за ученике који нису савладали наставне садржаје у редовној настави. То могу бити ученици с потешкоћама у развоју, ученици са слабијим предзнањем, ученици с недовољним оценама из једног дела градива, ученици који из оправданих разлога нису присуствовали настави и слично. **Циљ** допунске наставе биологије јесте да ученицима који нису савладали одређене садржаје биологије омогући лакше и успешно укључивање у редовне васпитно-образовне процесе, као и да им се развију упорност, самосталност, тачност у раду и самопоуздање.

Ученици могу похађати допунску наставу током целе године, дужи период, једнократно или по потреби – у договору с наставником. Програм додатног рада треба планирати и организовати у оквиру недељног распореда часова образовно-васпитног рада. Не постоје програми које прописује надлежно министарство, нити се овај рад оцењује. Програм редовне наставе уједно је и програм допунског рада. Доминантни облик рада у допунској настави јесте индивидуализовани рад, али – по потреби – могу се користити и други облици рада.

Годишњи план рада слободних активности ученика – секције

Слободне активности ученика – секције – организују се ради задовољења и развијања интересовања ученика за поједине области биологије, без обзира на ниво постигнућа на редовној настави.

Циљ слободних активности ученика – секције – јесте подстицање и проширивање интересовања ученика за биологију и развој њихових склоности и способности у функцији професионалног опредељења.

Слободне активности ученика/секције раде по утврђеном плану и програму, који се сматра интегралним делом годишњег плана рада школе и заснован је на потребама ученика, школе и локалног окружења.

ЛИТЕРАТУРА

1. Bloom, S. B. (1981): *Таксономија или класификација образовних и одгојних циљева*, Београд, Републички завод за унапређивање васпитања и образовања
2. Бошковић, Д. (2020): *Биологија 7* – уџбеник за седми разред основне школе, БИГЗ школство, Београд
3. Bruner J. (2000): *Kultura obrazovanja*, Educa, Zagreb
4. Закон о основном образовању и васпитању, 2017.
5. Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет биологија, 2011
6. *Педагошка енциклопедија* (1989), Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
7. Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању, Развионица, Београд, 2015.
8. „Службени гласник РС”, број 55/2013.
9. „Службени гласник РС”, број 101/2017.
10. „Службени гласник РС” – „Просветни гласник”, бр. 88/17 – др. правилник, 9/17
11. „Службени гласник РС” – „Просветни гласник” (број у којем је објављен Програм наставе и учења за 7. разред)

www.skolskiportal.rs

Предлог годишњег плана рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред
основне школе

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Основна школа: “22 Октобар”

Место: Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

Наставни предмет:

БИОЛОГИЈА

Програм наставе и учења предмета биологија за 7. разред објављен је у
„Просветном гласнику”, број 110-00-249/2019-04, од 2019. године.

Разред и одељење: 7.

Годишњи фонд часова: 72

Недељни фонда часова: два (2)

Годишњи план рада наставника усвојен је на седници Наставничког већа
одржаној дана:

05.09 2023.

предметни наставник:
Репар Игор

глобални план рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред
основне школе

Р. Бр.	Наставна област/тема	Препоручен број часова за:						Укупан број часова
		обраду	обраду и вежбе	вежбе	утврђивање и вежбе	утврђивање	систематизацију	
1.	Nasljeđe i evolucija	5		3		1	1	10
2.	Jedinstvo strukture i funkcije kao osnova života	14	1	5	2	9	1	32
3.	Postanak i raznolikost živog svijeta	4	1	3		2	1	11
4.	Život u ekosustavu	4	1	4		2	1	12
5.	Čovjek i zdravlje	4		1		1	1	7
	Укупно:	31	3	16	2	15	5	72

ИСХОДИ По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	Укупан број часова	Препоручен број часова					
				Обрада	Обрада и вежба	Вежба	Утврђивање и вежба	Утврђивање	Систематизација
– прикупи и анализира податке о животним циклусима, почевши од оплођења; – упореди бесполо и полно размножавање; – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; – одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе;	Наслеђивање и еволуција	Улога и значај једра у метаболизму ћелије. Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија). ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип) Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација. Наслеђивање пола. Наследне болести. Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања.	10	5	-	3	-	1	1
	Јединство грађе и функције као основа живота	Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских							

– користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; – разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; – повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила; – идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – упоређи прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; – анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; – предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; – анализира задати јеловник из аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; – идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); – планира време за рад, одмор и		организама; биолошки значај. Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. Присуство/одсуство биљних органа (симетрија и сегментација код биљака). Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице... Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма. Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.	32	14	1	5	2	9	1
	Порекло и разноврсност живог света	Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе. Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).	11	4	1	3	-	2	1
	Живот у екосистему	Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције). Абиотички фактори и биотички	12	4	1		4	2	1

рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи с коришћењем психоактивних супстанци; – аргументује предности вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; – расправља о различитости међу људима из аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.		односи као чиниоци природне селекције (адаптације). Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе. Заштита биодиверзитета.							
	Човек и здравље	Примери наследних болести. Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. Пулс и крвни притисак. Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном. Промене у адолесценцији. Здрави стилови живота (нпр. сан, кондиција). Последице болести зависности – наркоманија.	7	4	-	1	-	1	1

оперативн план рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред основне школе

Укупно: **72 часа ((31 + 3) + 16 + (20 + 2))**

НАС 1. Грађа stanica

2. Jezgra, DNK i geni (15 min. test)

3. Vježba: Izolacija DNA

4. Dioba stanica

5. Vježba: izrada modela stanične diobe

6. Ponavljanje

7. Pravila nasljeđivanja

8. Nasljede spola i nasljedne bolesti

9. Školski projekt: pravila nasljeđivanja

10. Usustavljivanje (15 min. test)ЛЕЋИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

10 (5 + 3 + 2)

Jedinstvo strukture i funkcije kao osnova života

32 ((14 + 1) + 5 + (10 + 2))

1. Razina organizacije i strukture tijela

2. Školski projekt: Simetrija u živom svijetu

3. Ponavljanje

4. Jednostanični eukarija

5. Ponavljanje + vježba (Promatranje protista)

6. Gljive i lišajevi

7. Ponavljanje (15 min. test)

8. Životni procesi u biljkama

9. Ponavljanje + vježbanje (Biljna tkiva)

10. Ciklus razmnožavanja i razvoja biljaka

11. Školski projekt: Cvjetovi biljaka

12. Rast i kretanje biljaka

13. Ponavljanje (15 min. test)
14. Zaštita tijela
15. Potpora i mobilnost
16. Vježba: Sličnosti i razlike u građi životinjskih kostura
17. Ponavljanje (15 min. test)
18. Recepcija i reakcija na podražaje – osjetila
19. Živčani sustav
20. Školski projekt: Recepcija i odgovor na privlačnost
21. Ponavljanje (15 min. test)
22. Sistematizacija
23. Opskrba energijom Osiguravanje energije + tjelovježba (pokazivanje disanja i probave)
24. Osiguravanje energije + tjelovježba (pokazivanje disanja i probave)
25. Ponavljanje Transport tvari kroz tijelo
26. Transport tvari kroz tijelo
27. Školski projekt: ABO sustav krvnih grupa
28. Ponavljanje (15 min. test)
29. Izlučivanje u životinja Ponavljanje
30. Ponavljanje Razmnožavanje životinja i životni ciklusi
31. Razmnožavanje životinja i životni ciklusi Ponavljanje (15 min. test)
32. Ponavljanje (15 min. test)

Postanak i raznolikost živog svijeta

11 ((4 + 1) + 3 + 3)

- 1. Temeljna načela sistematike**
- 2. Školski projekt: Izrada dihotomnog ključa**
- 3. Ponavljanje**
- 4. Raznolikost u životinjskom carstvu**
- 5. Raznolikost u životinjskom svijetu + vježba (Tablični pregled životinjske raznolikosti)**
- 6. Interpretacija filogenetskih nizova**
- 7. Školski projekt: Raznolikost životinja na stablu života**
- 8. Ponavljanje**
- 9. Dokazi evolucije**
- 10. Vježba: Napravite vlastiti fosil**
- 11. Usustavljivanje (15 min. test)**

Život u eko sistemu

12 ((4 + 1) + 4 + 3)

- 1. Biomi**
- 2. Vježba: predstavljanje bioma**
- 3. Populacije i prehrambeni odnosi među njima**
- 4. Vježba: Brojnost i gustoća naseljenosti**
- 5. Ponavljanje (15 min. test)**

6. Čimbenici okoliša
7. Čimbenici okoliša + vježba: Utjecaj čimbenika okoliša na razvoj biljaka
8. Ponavljanje
9. Bioraznolikost
10. Vježba: "Noa".
11. Školski projekt: Sajam turizma 1
12. Usustavljivanje (15 min. test)

Čovjek i zdravlje

7 (4 + 1 + 2)

1. Virusi i virusna oboljenja
2. Imunitet i cjepiva
3. Ponavljanje
4. Zdravi stilovi života
5. Vježbanje: Živim zdravo i ponosim se time
6. Problemi u odrastanju
7. Usustavljivanje (15 min. test)

Предлог глобалног плана рада наставе и учења предмета биологија за 7. разред
основне школе – по месецима

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Укупан број часова
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Наслеђивање и еволуција	9	1									10
2.	Јединство грађе и функције као основа живота		7	8	7	5	5					32
3.	Порекло и разноврсност живог света						2	9				11
4.	Живот у екосистему								5	7		12
5.	Човек и здравље									2	5	7
Укупно:		9	8	8	7	5	7	9	5	9	5	72

Годишњи план додатног рада

Додатни рад у оквиру наставног предмета биологија организује се за ученике који на редовној настави показују изразито интересовање за билошке садржаје и који поседују могућности које се могу још више развити интензивним радом.

Ученици се за такмичење, конкурсе и смотре углавном припремају на додатној настави, али то не треба да буде једини циљ додатне наставе. **Циљ** додатне наставе јесте и да омогући надареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине – у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Ученици могу похађати додатну наставу током целе године или по потреби – у договору с наставником. Не постоје програми које прописује надлежно министарство, нити се овај рад оцењује. Програм додатног рада треба планирати и организовати у оквиру недељног распореда часова образовно-васпитног рада или га интегрисати у пројектну наставу.

Годишњи план допунског рада

Допунски рад у оквиру наставног предмета биологија организује се за ученике који нису савладали наставне садржаје у редовној настави. То могу бити ученици с потешкоћама у развоју, ученици са слабијим предзнањем, ученици с недовољним оценама из једног дела градива, ученици који из оправданих разлога нису присуствовали настави и слично. **Циљ** допунске наставе биологије јесте да ученицима који нису савладали одређене садржаје биологије омогући лакше и успешно укључивање у редовне васпитно-образовне процесе, као и да им се развију упорност, самосталност, тачност у раду и самопоуздање.

Ученици могу похађати допунску наставу током целе године, дужи период, једнократно или по потреби – у договору с наставником. Програм додатног рада треба планирати и организовати у оквиру недељног распореда часова образовно-васпитног рада. Не постоје програми које прописује надлежно министарство, нити се овај рад оцењује. Програм редовне наставе уједно је и програм допунског рада. Доминантни облик рада у допунској настави јесте индивидуализовани рад, али – по потреби – могу се користити и други облици рада.

Годишњи план рада слободних активности ученика – секције

Слободне активности ученика – секције – организују се ради задовољења и развијања интересовања ученика за поједине области биологије, без обзира на ниво постигнућа на редовној настави.

Циљ слободних активности ученика – секције – јесте подстицање и проширивање интересовања ученика за биологију и развој њихових склоности и способности у функцији професионалног опредељења.

Слободне активности ученика/секције раде по утврђеном плану и програму, који се сматра интегралним делом годишњег плана рада школе и заснован је на потребама ученика, школе и локалног окружења.

ЛИТЕРАТУРА

1. Bloom, S. B. (1981): *Таксономија или класификација образовних и одгојних циљева*, Београд, Републички завод за унапређивање васпитања и образовања
2. Бошковић, Д. (2020): *Биологија 7* – уџбеник за седми разред основне школе, БИГЗ школство, Београд
3. Bruner J. (2000): *Kultura obrazovanja*, Educa, Zagreb
4. Закон о основном образовању и васпитању, 2017.
5. Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет биологија, 2011
6. *Педагошка енциклопедија* (1989), Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
7. Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању, Развионица, Београд, 2015.
8. „Службени гласник РС”, број 55/2013.
9. „Службени гласник РС”, број 101/2017.
10. „Службени гласник РС” – „Просветни гласник”, бр. 88/17 – др. правилник, 9/17
11. „Службени гласник РС” – „Просветни гласник” (број у којем је објављен Програм наставе и учења за 7. разред)

www.skolskiportal.rs

**Годишњи план рада наставе и учења предмета биологија за 8. разред
основне школе**

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Основна школа: “22 Октобар”

Место: Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

Наставни предмет:

БИОЛОГИЈА

Програм наставе и учења предмета биологија за 8. разред објављен је у
„Просветном гласнику”, број 88/17, 27/18 – 10/19, од 2019. године.

Разред и одељење: 8

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонда часова: два (2) часа

Годишњи план рада наставника усвојен на седници Наставничког већа
одржаној дана:

05.09.2023.

предметни наставник:

Репар Игор

**Годишњи план рада наставе и учења предмета биологија за 8. разред
основне школе**

Р. Бр.	Наставна област/тема	Препоручен број часова за:					
		обраду	утврђивање	утврђивање и вежбе	вежбе	систематизацију	укупан број часова
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	14	5	3	3	1	26
2.	Човек и здравље	4	2		2	1	9
3.	Порекло и разноврсност живог света	3	2		1	1	7
4.	Наслеђивање и еволуција	4	1		1	1	7
5.	Живот у екосистему	9	6		3	1	19
	Укупно:	34	16	3	10	5	68

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршеној области/теми, ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ (препоручени)	Укупан број часова	Препоручен број часова				
				Обрада	Утврђивање	Утврђивање и вежба	Вежба	Систематизација
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	– повеже грађу ћелијских органела с њиховом улогом у метаболизму ћелије; – повеже однос површине и запремине ћелије и тела с начином обављања основних животних функција; – идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; – илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини; – одговорно се односи према свом здрављу;	Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност.	26	14	5	3 (1,5 + 1,5)	3	1

	– изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота; – повеже промене настале у пубертету с деловањем хормона; – идентификује поремећаје у раду органа и система органа, изазване нездравим начином живота; – доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети;	Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук. Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација.						
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	– истражи давно нестале екосистеме; – повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; – повеже промене наследног материјала с настанком нових врста путем природне селекције;	Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести и контрацепција. Одговорност за сопствено здравље.	9	4	2	-	2	1
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	– установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; – критички процени последице	Календар живота, еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонског омотача, као заштите од УВ зрака, и услов за развој осталих	7	3	2	-	1	1

	људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи;	живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.						
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	– повеже утицај еколошких чинилаца с распоредом карактеристичних врста које насељавају подручје Србије; – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;	Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодоношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека.	7	4	1	-	1	1
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	– истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.	Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H ₂ O, C, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбиотски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.	19	9	6	-	3	1

ОПЕРАТИВНОИ ПЛАН РАДА НАСТАВЕ И УЧЕЊА ПРЕДМЕТА БИОЛОГИЈА ЗА 8. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Укупно: 68 часова (34 + 16 + (1,5 + 1,5) + 10 + 5)

ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

26 часова (14 + 5 + (1,5 + 1,5) + 3 + 1)

1. Ћелијски метаболизам
2. Тематска настава
3. Матичне ћелије
4. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
5. Чулно-нервни систем животиња
6. Чулно-нервни систем животиња
7. Утврђивање
8. Рефлекси и рефлексни лук
9. Делови нервног система кичмењака
10. Делови нервног система кичмењака
11. Будите и ви истраживачи: *Да ли нас очи варају?*
12. Утврђивање + вежба (петнаестоминутни тест)
13. Ендокрини систем
14. Утврђивање + вежба
15. Полне жлезде
16. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
17. Хомеостаза – принцип повратне спреге
18. Утврђивање
19. Терморегулација
20. Терморегулација
21. Утврђивање + вежба
22. Биљни хормони
23. Размена супстанци код биљака
24. Будите и ви истраживач: *Изоловање уља из лимуна*
25. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
26. Систематизација

ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

девет (9) часова (4 + 2 + 2 + 1)

1. Поремећаји у раду ендокриног система, нервног система и чула
2. Поремећаји у раду ендокриног система, нервног система и чула
3. Школски пројекат: *Резултати лабораторијских анализа крви и урина*
4. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
5. Промене у пубертету
6. Систематизација
7. Контрацепција и полно преносиве болести
8. Будите и ви истраживачи:
9. *Одговорност за сопствено здравље*
Утврђивање

ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА

седам (7) часова (3 + 2 + 1 + 1)

1. Календар живота
2. Календар живота
3. Утврђивање
4. Велике промене у прошлости
5. Школски пројекат: *Истраживање несталог екосистема*
6. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
7. Систематизација

НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

седам (7) часова (4 + 1 + 1 + 1)

1. Промене у току развића и утицај хормона на њих
2. Теорија еволуције
3. Утврђивање
4. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе
5. Еволуција човека
6. Школски пројекат: *Дрво живота и положај човека на њему*
7. Систематизација (петнаестоминутни тест)

ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

19 часова (9 + 6 + 3 + 1)

1. Еволуција и развој екосистема
2. Циклус кружења основних супстанци у природи

3. Циклус кружења основних супстанци у природи
4. Школски пројекат: *Циклус кружења воде у природи*
5. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
6. Водени екосистеми Србије
7. Утврђивање
8. Шумски екосистеми Србије
9. Утврђивање
10. Зељасте екосистеми Србије и вештачки екосистеми
11. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
12. Нестанак врста и фактори угрожавања
13. Школски пројекат: *Ретке и угрожене врсте Србије*
14. Утврђивање
15. Ограниченост ресурса и одрживи развој
16. Последице глобалних промена
17. Будите и ви истраживачи: *Измери свој еколошки отисак*
18. Утврђивање (петнаестоминутни тест)
19. Систематизација

Биологија за 8. разред основне школе – по месецима

ОБЛАСТ / ТЕМА		МЕСЕЦ										Укупан број часова
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	9	8	8	1							26
2.	Човек и здравље				6	3						9
3.	Порекло и разноврсност живог света					1	6					7
4.	Наслеђивање и еволуција						1	6				7
5.	Живот у екосистему							3	6	8	2	19
Укупно:		9	8	8	7	4	7	9	6	8	2	68

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 24 . ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ХЕМИЈА

РАЗРЕД: VII

Основна школа:“ 22 Октобар“

Место:Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

НАСТАВНИК РЕПАР ИГОР

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										обрада	утврђи- вање	лаборато- ријска вежба	свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	4										3	1	0	4
2.	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	5	6									5	2	4	11
3.	АТОМИ – НАЈМАЊЕ ЧЕСТИЦЕ ХЕМИЈСКИХ ЕЛЕМЕНАТА		3	6								5	3	1	9
4.	АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ			2	6	4						7	4	1	12
5.	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ					2	7	2				6	2	3	11
6.	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА							7	6	1		6	6	2	14
7.	ВОДОНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ									7	4	5	5	1	11
УКУПНО												37	23	12	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.5.1, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.6.3; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8.	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;
2.	Хемијска лабораторија	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.9, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.5.1, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2; ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.5, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3; ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4. ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8.	– експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; – повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама;
3.	Атоми и хемијски елементи	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.2.1.2; ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.4.	– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;
4.	Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.11; ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.4, ХЕ.3.1.7.	– објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;
5.	Хомогене и хетерогене смеше	Комуникативна компетенција, компетенција за учење,	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.9, ХЕ.1.1.10,	– разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и

		дигитална компетенција	ХЕ.1.1.11, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.3, ХЕ.2.1.5, ХЕ.2.1.6, ХЕ.2.1.9, ХЕ.2.1.10; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.4, ХЕ.3.1.5, ХЕ.3.1.7, ХЕ.3.1.8.	раздваја састојке смеша; – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;
6.	Хемијске реакције и хемијске једначине и израчунавања	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.1.4.	– разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; – напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; – квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; – опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на рН скали процени

				киселост раствора; – тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.
7	Водоник и кисеоник, и њихова једињења; Соли	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.3, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7, ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.2.1, ХЕ.2.2.3, ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.2.3, ХЕ.3.2.4, ХЕ.3.2.5, ХЕ.3.2.6.	

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 24 . ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: КЕМИЈА

РАЗРЕД: VII 6

Основна школа:“ 22 Октобар“

Место:Бачки Моноштор

Школска година: 2023/24

НАСТАВНИК РЕПАР ИГОР

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										обрада	утврђи- вање	лаборато- ријска вежба	свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	KEMIЈА U SVIJETU OKO NAS	4										3	1	0	4
2.	KEMIJSKI LABORATORIЈ	5	6									5	2	4	11
3.	ATOMI – NAJMANJE ČESTICE KEMIJSKIH ELEMENATA		3	6								5	3	1	9
4.	ATOMI, MOLEKULE I IONI GRADE TVARI			2	6	4						7	4	1	12
5.	HOMOGENE I HETEROGENE SMJESE					2	7	2				6	2	3	11
6.	KEMIJSKE REAKCIJE I IZRAČUNI							7	6	1		6	6	2	14
7.	VODIK I KISIK TE NJIHOVI SPOJEVI. SOL									7	4	5	5	1	11
УКУПНО												37	23	12	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	KEMIJA U SVIJETU OKO NAS	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.5.1, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.6.3; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8.	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја;
2.	KEMIJSKI LABORATORIJ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.9, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.5.1, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2; ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.5, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3; ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4. ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8.	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; – повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама;
3.	ATOMI – NAJMANJE ČESTICE KEMIJSKIH ELEMENATA	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.2.1.2; ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.4.	– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;
4.	ATOMI, MOLEKULE I IONI GRADE TVARI	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.11; ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.4, ХЕ.3.1.7.	– објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;
5.	HOMOGENE I HETEROGENE SMJESE	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.9, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.11, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.3,	– разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;

			XE.2.1.5, XE.2.1.6, XE.2.1.9, XE.2.1.10; XE.3.1.1, XE.3.1.3, XE.3.1.4, XE.3.1.5, XE.3.1.7, XE.3.1.8.	– представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; – напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; – квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; – опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на рН скали процени киселост раствора; – тумачи ознаке са амбалаже
6.	KEMIJSKE REAKCIJE I IZRAČUNI	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	XE.1.1.5, XE.1.1.6, XE.1.1.8; XE.2.1.2, XE.2.1.4, XE.2.2.2; XE.3.1.4.	

				супстанци/комерцијалних производа.
7	VODIK I KISIK TE NJIHOVI SPOJEVI. SOL	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.3, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7, ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.2.1, ХЕ.2.2.3, ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.2.3, ХЕ.3.2.4, ХЕ.3.2.5, ХЕ.3.2.6.	

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја; – наведе предмет изучавања хемије; – опише етапе развоја хемије као науке; – објасни значај хемије; – разуме улогу хемије и њених достигнућа у очувању животне средине; – објасни појам материје; – наведе поделу материје; – наведе шта је супстанца; – наведе примере физичких тела и да одреди од којих супстанци су изграђена; – наведе поделу супстанце; – објасни основну разлику између хемијских елемената и једињења; – препозна примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објасни по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;	1.	Хемија и њен значај. Иницијални тест.	Уводни час
		2.	Супстанце	Обрада
		3.	Врсте супстанци	Обрада
		4.	Материја, супстанца.	Утврђи-вање
ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА		5.	Хемијска лабораторија и експеримент	Обрада
		6.	Рад у хемијској лабораторији	Обрада
		7.	Основне лабораторијске технике рада	Лабораторијска вежба

ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	– дефинише појам експеримента; – опише хемијску лабораторију; – именује основно лабораторијско посуђе и прибор; – опише намену основног лабораторијског посуђа и прибора; – разликује лабораторијско посуђе од прибора; – примењује правила понашања у лабораторији; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и хемикалијама; – препознаје ознаке на етикетама хемикалијама; – примењује мере опреза при раду са хемикалијама; – показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе оглед према писаном упутству за рад; – правилно меша и уситњава супстанце; – безбедно загрева садржај епрувете; – опише физичка и хемијска својства супстанци; – разликује физичка од хемијских својства.	8.	Физичка и хемијска својства супстанци	Обрада
		9.	Испитивање својстава супстанци	Лабораторијска вежба

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	– дефинише појам експеримента; – опише хемијску лабораторију; – именује основно лабораторијско посуђе и прибор; – опише намену основног лабораторијског посуђа и прибора; – разликује лабораторијско посуђе од прибора; – примењује правила понашања у лабораторији; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и хемикалијама; – препознаје ознаке на етикетама хемикалијама; – примењује мере опреза при раду са хемикалијама; – показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе оглед према писаном упутству за рад; – правилно меша и уситњава супстанце; – безбедно загрева садржај епрувете; – опише физичка и хемијска својства супстанци;	10.	Мерење масе, запремине и температуре супстанце	Обрада
		11.	Мерење масе, запремине и температуре супстанце	Лабораторијска вежба
		12.	Физичке и хемијске промене супстанци	Обрада
		13.	Физичке и хемијске промене супстанци	Лабораторијска вежба
		14.	Физичка и хемијска својства и промене супстанци	Утврђивање
		15.	Хемијска лабораторија	Провера
СТ И ЦЕ	– разликује физичка од хемијских својства;	16.	Атоми хемијских елемената. Хемијски	Обрада

– повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу; – експериментално испита опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци; – опише поступак мерења масе, запремине и температуре; – измери масу, запремину и температуру; – опише физичке и хемијске промене супстанци; – разликује физичке од хемијских промена; – уоче шта указује на хемијску промену; – препознаје примере физичких и хемијских промена у свакодневном животу; – опише развој теорије о атому; – изведе закључак о честичној грађи супстанце; – разликује хемијске елементе на основу хемијских симбола; – разликује квалитативно од квантитативног значења симбола; – опише грађу атома.		симболи	
	17.	Грађа атома елемената	Обрада
	18.	Атоми хемијских елемената. Грађа атома елемента	Утврђивање

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
АТОМИ – НАЈМАЊЕ ЧЕСТИЦЕ ХЕМИЈСКИХ ЕЛЕМЕНАТА	– опише развој теорије о атому; – изведе закључак о честичној грађи супстанце; – разликује хемијске елементе на основу хемијских симбола; – разликује квалитативно од квантитативног значења симбола; – опише грађу атома; – пореди масе субатомских честица; – пореди наелектрисања субатомских честица; – закључи каквог је наелектрисања језгро, електронски омотач и атом у целини; – израчуна број субатомских честица у атому; – објасни шта су изотопи; – опише грађу електронског омотача атома; – шематски прикаже распоред електрона у омотачу атома; – разликује валентне електроне од осталих електрона у атому; – разликује валентни ниво од осталих енергетских нивоа; – представи структуру атома помоћу модела; – закључи колико валентних електрона има атом;	19.	Грађа омотача атома елемента	Обрада
		20.	Прављење модела атома елемената	Лабораторијска вежба
		21.	Периодни систем елемената	Обрада
		22.	Врсте хемијских елемената омотач.	Обрада
		23.	Атоми – најмање честице хемијских елемената	Утврђивање
		24.	Атоми – најмање честице хемијских елемената	Провера
		25.	Атоми, молекули и јони	Обрада
ЧЕСТИЦЕ ХЕМИЈСКИХ ЕЛЕМЕНАТА	– користи податке наведене у Периодном систему елемената;			

	– повезује распоред електрона у атому елемената са положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елементаа. – дефинише појам молекула и јона; – опише како од атома настају молекули; – опише како од атома настају јони; – разликује на основу сложености атоме, молекуле и јоне; – разуме да атоми, молекули и јони граде супстанце; – дефинише појам хемијске везе; – разликује тип хемијске везе.	26.	Ковалентна веза	Обрада

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ	– дефинише појам хемијске везе; – разликује тип хемијске везе; – представља грађење ковалентне везе Луисовим симболима; – разликује молекуле елемената од молекула једињења; – наведе примере гасовитих, течних и чврстих супстанци с ковалентном везом; – опише кристалну и аморфну структуру супстанце; – разликује кристалну од аморфне структуре ; – разуме на који начин структура одређује својства супстанци; – разликује катјоне од анјона; – представља грађење јонске везе Луисовим симболима; – наведе примере чврстих супстанци с јонском везом; – опише својства супстанци с јонском везом.	27.	Супстанце с ковалентном везом	Обрада
		28.	Ковалентна веза. Супстанце с ковалентном везом	Утврђивање
		29.	Јонска веза	Обрада
		30.	Супстанце с јонском везом	Обрада
		31.	Јонска веза. Супстанце с јонском везом	Утврђивање
		32.	Упоређивање својстава ковалентних и јонских супстанци	Лабораторијска вежба

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ	– дефинише појам молекула и јона; – опише како од атома настају молекули; – опише како од атома настају јони; – разликује на основу сложености атоме, молекуле и јоне; – разуме да атоми, молекули и јони граде супстанце; – дефинише појам хемијске везе; – разликује тип хемијске везе; – представља грађење ковалентне везе Луисовим симболима; – разликује молекуле елемената од молекула једињења; – наведе примере гасовитих, течних и чврстих супстанци с ковалентном везом; – опише кристалну и аморфну структуру супстанце; – разликује кристалну од аморфне структуре ; – разуме на који начин структура одређује својства супстанци; – разликује катјоне од анјона; – представља грађење јонске везе Луисовим симболима; – наведе примере чврстих супстанци с јонском везом;	33.	Врсте хемијских формула	Обрада
		34.	Валенца	Обрада
		35.	Хемијске формуле. Валенца	Утврђивање
		36.	Атоми, молекули и јони	Провера

ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	– опише својства супстанци с јонском везом; – представља структуру молекула ковалентних супстанци помоћу модела и хемијских формула; – наведе врсте хемијских формула; – разликује електронске, структурне и молекулске формуле; – представља структуру јонских супстанци помоћу модела и формулских јединки; – саставља формулске јединке јонских супстанци на основу наелектрисања катјона и ањона. – дефинише појам валенце елемената; – састави формуле молекула на основу валенце; – одреди валенцу елемената на основу формуле; – разликује хомогене смеше од хетерогених; – наводи примере смеша из свакодневног живота; – изведе закључак да састојци смеше задржавају своја својства; – изведе закључак од чега зависе својства смеше; – наводи примере раствора из свакодневног живота; – одреди шта је растварач, а шта растворена супстанца у раствору; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце.	37.	Смеше: хомогене и хетерогене	Обрада
		38.	Раствори	Обрада

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	– објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – предвиди растворљивост супстанце у поларном и неполарном растварачу на основу врсте хемијске везе коју поседује; – уочи и опише на кој начин се припремају незасићени, засићени и презасићени раствори; – експериментално утврди растворљивост супстанци у различитим растварачима; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;	39.	Растварање и растворљивост	Обрада
		40.	Растворљивост супстанци	Лабораторијска вежба
		41.	Квантитативни састав смеше	Обрада
И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШ		42.	Припремање водених раствора	Лабораторијска вежба
		43.	Ваздух и вода	Обрада
		44.	Раздвајање састојака смеше	Обрада

	– разликује квалитативни од квантитативног састава смеше; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; – припреми водени раствор одређеног квантитативног састава; – опише састав ваздуха; – наведе загађујуће супстанце у ваздуху; – предложи на који начин се може смањити загађивање ваздуха и воде; – упореди својства хемијски чисте воде и воде за пиће; – опише поступке за раздвајање састојака смеше; – размотри који поступци и којим редоследом се примењују при раздвајању састојака задате смеше; – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику.	45.	Раздвајање састојака смеше	Лабораторијска вежба

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	– разликује хомогене смеше од хетерогених; – наводи примере смеша из свакодневног живота; – изведе закључак да састојци смеше задржавају своја својства; – изведе закључак од чега зависе својства смеше; – наводи примере раствора из свакодневног живота; – одреди шта је растварач, а шта растворена супстанца у раствору; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;	46.	Хомогене и хетерогене смеше	Утврђивање
		47.	Хомогене и хетерогене смеше	Провера
		48.	Релативна атомска маса и релативна молекулска маса	Обрада
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА	– предвиди растворљивост супстанце у поларном и неполарном растварачу на основу врсте хемијске везе коју поседује; – уочи и опише на кој начин се припремају незасићени, засићени и презасићени раствори; – експериментално утврди растворљивост супстанци у различитим растварачима; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – разликује квалитативни од квантитативног састава смеше; – изводи израчунавања у вези с масеним	49.	Релативна атомска маса и релативна молекулска маса	Утврђивање
		50.	Количина супстанце. Моларна маса	Обрада
		51.	Количина супстанце. Моларна маса	Утврђивање
		52.	Мерење масе и	Лаборато-

процентним саставом раствора; – припреми водени раствор одређеног квантитативног састава; – опише састав ваздуха; – наведе загађујуће супстанце у ваздуху; – предложи на који начин се може смањити загађивање ваздуха и воде; – упореди својства хемијски чисте воде и воде за пиће; – опише поступке за раздвајање састојака смеше; – размотри који поступци и којим редоследом се примењују при раздвајању састојака задате смеше; – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; опише појам релативне масе; – дефинише појам релативне атомске масе; – дефинише појам релативне молекулске масе; – изведе израчунавања релативне молекулске масе на основу молекулске формуле; – наведе ознаку и јединицу за масу; – наведе ознаку и јединицу за количину супстанци; – дефинише појам мола; – разликује појам масе од појма количине; – наведе ознаку и јединицу за моларну масу; – изведе израчунавања моларне масе супстанце на основу формуле; – изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанце; – изведе закључак шта указује на хемијску		израчунавање количине супстанце	ријска вежба
	53.	Хемијске реакције	Обрада
	54.	Закон о одржању масе. Хемијске једначине	Обрада

	промену (реакцију); – препознаје примере хемијских промена (реакција) у свакодневном животу; – опише реакције анализе и синтезе; – разликује реакције анализе од реакција синтезе; – дефинише Закон о одржању масе.			

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА	– представља хемијске реакције хемијским једначинама; – објасни квалитативно и квантитативно значење једначина хемијских реакција; – примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција; – изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанци; – примењује Закон о одржању масе при израчунавањима у хемији; – дефинише Закон сталних односа маса; – примењује Закон сталних односа маса при израчунавањима у хемији; – изводи израчунавања у вези с масеним уделом елемента у једињењу.	55.	Састављање једначина хемијских реакција	Лабораторијска вежба
		56.	Хемијске реакције Закон о одржању масе. Хемијске једначине	Утврђивање
		57.	Закон сталних односа маса	Обрада
		58.	Израчунавање на основу хемијских реакција	Обрада
		59.	Израчунавање на основу хемијских реакција	Утврђивање
		60.	Хемијске реакције и израчунавања	Утврђивање

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	– опише појам релативне масе; – дефинише појам релативне атомске масе; – дефинише појам релативне молекулске масе; – изведе израчунавања релативне молекулске масе на основу молекулске формуле; – наведе ознаку и јединицу за масу; – наведе ознаку и јединицу за количину супстанци; – дефинише појам мола; – разликује појам масе од појма количине; – наведе ознаку и јединицу за моларну масу; – изведе израчунавања моларне масе супстанце на основу формуле;	61.	Хемијске реакције и израчунавања	Провера
		62.	Водоник и кисеоник	Обрада
		63.	Оксиди	Обрада
ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	– изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанце; – изведе закључак шта указује на хемијску промену (реакцију); – препознаје примере хемијских промена (реакција) у свакодневном животу; – опише реакције анализе и синтезе; – разликује реакције анализе од реакција синтезе; – дефинише Закон о одржању масе; – представља хемијске реакције хемијским једначинама; – објасни квалитативно и квантитативно значење једначина хемијских реакција; – примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција; – изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанци; – примењује Закон о одржању масе при израчунавањима	64.	Водоник, кисеоник и оксиди	Утврђивање
		65.	Хидроксиди (базе) и киселине	Обрада
		66.	Испитивање киселинско-базних својстава раствора	Лабораторијска вежба
		67.	Соли	Обрада

у хемији; – дефинише Закон сталних односа маса; – примењује Закон сталних односа маса при израчунавањима у хемији; – изводи израчунавања у вези с масеним уделом елемента у једињењу; – опише и објасни физичка и хемијска својства водоника; – опише и објасни физичка и хемијска својства кисеоника; – наведе примену водоника и кисеоника; – разликује оксиде на основу хемијске формуле и назива; – опише основна својства оксида; – напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; – израчуна односа маса елемената у једињењу; – изводи израчунавања на основу броја честица; – изводи једноставнија израчунавања на основу хемијске једначине; – разликује киселине и хидроксиде на основу хемијске формуле и назива; – напише једначину електролитичке дисоцијације базе; – напише једначину електролитичке дисоцијације киселине; – испита индикаторима кисело –базна својства раствора; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама и показује одговоран однос према здрављу и животној средини ; – разликује соли на основу хемијске формуле и назива; – описује основна својства соли; – пише једначине потпуне и непотпуне неутрализације	68.	Хидроксиди (базе), киселине и соли	Утврђивање

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	– описује основна својства соли; – пише једначине потпуне и непотпуне неутрализације; – пише једначине електrolитичке дисоцијације соли; – разликује растворе на основу њихове рН вредности; – процени киселост раствора на рН скали. * И сви раније поменути исходи.	69.	Водоник и кисеоник и њихова једињења	Провера
		70.	Мера киселости раствора – рН вредност	Обрада
		71.	Мера киселости раствора – рН вредност	Утврђивање
		72.	Основни хемијски појмови	Система- тизација

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја; – наведе предмет изучавања хемије; – опише етапе развоја хемије као науке; – објасни значај хемије; – разуме улогу хемије и њених достигнућа у очувању животне средине; – објасни појам материје; – наведе поделу материје; – наведе шта је супстанца; – наведе примере физичких тела и да одреди од којих супстанци су изграђена; – наведе поделу супстанце; – објасни основну разлику између хемијских елемената и једињења; – препозна примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објасни по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;	1.	Kemija i njezin značaj. Inicijalni test.	Уводни час
		2.	Supstance	Обрада
		3.	Vrste tvari	Обрада
		4.	Materija, tvar.	Утврђи-вање
ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА		5.	Kemijski laboratorij i eksperiment	Обрада
		6.	Rad u kemijskom laboratoriju	Обрада
		7.	Osnovne tehnike rada u laboratoriju	Лабораторијска вежба

ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	– дефинише појам експеримента; – опише хемијску лабораторију; – именује основно лабораторијско посуђе и прибор; – опише намену основног лабораторијског посуђа и прибора; – разликује лабораторијско посуђе од прибора; – примењује правила понашања у лабораторији; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и хемикалијама; – препознаје ознаке на етикетама хемикалијама; – примењује мере опреза при раду са хемикалијама; – показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе оглед према писаном упутству за рад; – правилно меша и уситњава супстанце; – безбедно загрева садржај епрувете; – опише физичка и хемијска својства супстанци; – разликује физичка од хемијских својства.	8.	Fizikalna i kemijska svojstva tvari	Обрада
		9.	Ispitivanje svojstava tvari	Лабораторијска вежба

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	– дефинише појам експеримента; – опише хемијску лабораторију; – именује основно лабораторијско посуђе и прибор; – опише намену основног лабораторијског посуђа и прибора; – разликује лабораторијско посуђе од прибора; – примењује правила понашања у лабораторији; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и хемикалијама; – препознаје ознаке на етикетама хемикалијама; – примењује мере опреза при раду са хемикалијама; – показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе оглед према писаном упутству за рад; – правилно меша и уситњава супстанце; – безбедно загрева садржај епрувете; – опише физичка и хемијска својства супстанци; – разликује физичка од хемијских	10.	Mjerenje mase, volumena i temperature tvari	Обрада
		11.	Mjerenje mase, volumena i temperature tvari	Лабораторијска вежба
		12.	Fizikalne i kemijske promjene tvari	Обрада
		13.	Fizikalne i kemijske promjene tvari	Лабораторијска вежба
		14.	Fizikalna i kemijska svojstva i promjene tvari	Утврђивање
		15.	Kemijski laboratorij	Провера
		16.	Atomi kemijskih elemenata. Kemijski simboli	Обрада

	својства; – повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу; – експериментално испита опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци; – опише поступак мерења масе, запремине и температуре; – измери масу, запремину и температуру; – опише физичке и хемијске промене супстанци; – разликује физичке од хемијских промена; – уоче шта указује на хемијску промену; – препознаје примере физичких и хемијских промена у свакодневном животу; – опише развој теорије о атому; – изведе закључак о честичној грађи супстанце; – разликује хемијске елементе на основу хемијских симбола; – разликује квалитативно од квантитативног значења симбола; – опише грађу атома.	17.	Struktura atoma elemenata	Обрада
		18.	Atomi kemijskih elemenata. Struktura atoma elementa	Утврђивање

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
АТОМИ – НАЈМАЊЕ ЧЕСТИЦЕ ХЕМИЈСКИХ ЕЛЕМЕНАТА	– опише развој теорије о атому; – изведе закључак о честичној грађи супстанце; – разликује хемијске елементе на основу хемијских симбола; – разликује квалитативно од квантитативног значења симбола; – опише грађу атома; – пореди масе субатомских честица; – пореди наелектрисања субатомских честица; – закључи каквог је наелектрисања језгро, електронски омотач и атом у целини; – израчуна број субатомских честица у атому; – објасни шта су изотопи; – опише грађу електронског омотача атома; – шематски прикаже распоред електрона у омотачу атома; – разликује валентне електроне од осталих електрона у атому; – разликује валентни ниво од осталих енергетских нивоа; – представи структуру атома помоћу модела; – закључи колико валентних електрона има атом;	19.	Struktura ljuske atoma elementa	Обрада
		20.	Izrada modela atoma elemenata	Лабораторијска вежба
		21.	Periodni sustav elemenata	Обрада
		22.	Vrste ovoja kemijskih elemenata.	Обрада
		23.	Atomi – najmanje čestice kemijskih elemenata	Утврђивање
		24.	Atomi – najmanje čestice kemijskih elemenata	Провера
		25.	Atomi, molekule i ioni	Обрада
АЊЕ ЧЕСТИ ЦЕ ХЕМИЈ	– повезује распоред електрона у атому	26.	Kovalentna veza	Обрада

	елемената са положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елементаа. – дефинише појам молекула и јона; – опише како од атома настају молекули; – опише како од атома настају јони; – разликује на основу сложености атоме, молекуле и јоне; – разуме да атоми, молекули и јони граде супстанце; – дефинише појам хемијске везе; – разликује тип хемијске везе.			

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ	– дефинише појам хемијске везе; – разликује тип хемијске везе; – представља грађење ковалентне везе Луисовим симболима; – разликује молекуле елемената од молекула једињења; – наведе примере гасовитих, течних и чврстих супстанци с ковалентном везом; – опише кристалну и аморфну структуру супстанце; – разликује кристалну од аморфне структуре ; – разуме на који начин структура одређује својства супстанци; – разликује катјоне од анјона; – представља грађење јонске везе Луисовим симболима;	27.	Tvari s kovalentnom vezom	Обрада
		28.	Kovalentna veza. Tvari s kovalentnom vezom	Утврђивање
		29.	Ionska veza	Обрада
		30.	Tvari s ionskom vezom	Обрада
		31.	Ionska veza. Tvari s ionskom vezom	Утврђивање
	– наведе примере чврстих супстанци с јонском везом; – опише својства супстанци с јонском везом.	32.	Usporedba svojstava kovalentnih i ionskih tvari	Лабораторијска вежба

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ	– дефинише појам молекула и јона; – опише како од атома настају молекули; – опише како од атома настају јони; – разликује на основу сложености атоме, молекуле и јоне; – разуме да атоми, молекули и јони граде супстанце; – дефинише појам хемијске везе; – разликује тип хемијске везе; – представља грађење ковалентне везе Луисовим симболима; – разликује молекуле елемената од молекула једињења; – наведе примере гасовитих, течних и чврстих супстанци с ковалентном везом; – опише кристалну и аморфну структуру супстанце; – разликује кристалну од аморфне структуре ; – разуме на који начин структура одређује својства супстанци; – разликује катјоне од анјона; – представља грађење јонске везе Луисовим симболима; – наведе примере чврстих супстанци с јонском везом;	33.	Vrste kemijskih formula	Обрада
		34.	Valencija	Обрада
		35.	Kemijske formule. Valencija	Утврђи- вање
		36.	Atomi, molekule i ioni	Провера

ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	– опише својства супстанци с јонском везом; – представља структуру молекула ковалентних супстанци помоћу модела и хемијских формула; – наведе врсте хемијских формула; – разликује електронске, структурне и молекулске формуле; – представља структуру јонских супстанци помоћу модела и формулских јединки; – саставља формулске јединке јонских супстанци на основу наелектрисања катјона и ањона. – дефинише појам валенце елемената; – састави формуле молекула на основу валенце; – одреди валенцу елемената на основу формуле; – разликује хомогене смеше од хетерогених; – наводи примере смеша из свакодневног живота; – изведе закључак да састојци смеше задржавају своја својства; – изведе закључак од чега зависе својства смеше; – наводи примере раствора из свакодневног живота; – одреди шта је растварач, а шта растворена супстанца у раствору; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце.	37.	Smjese: homogene i heterogene	Обрада
		38.	Otopine	Обрада

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	– објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – предвиди растворљивост супстанце у поларном и неполарном растварачу на основу врсте хемијске везе коју поседује;	39.	Otapanje i topljivost	Обрада
		40.	Topljivost tvari	Лабораторијска вежба
		41.	Kvantitativni sastav smjese	Обрада
И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	– уочи и опише на кој начин се припремају незасићени, засићени и презасићени раствори; – експериментално утврди растворљивост супстанци у различитим растварачима; – правилно рукује лабораторијским	42.	Priprema vodenih otopina	Лабораторијска вежба
		43.	Zrak i voda	Обрада
		44.	Razdvajanje komponenti smjese	Обрада

	посуђем, прибором и супстанцама и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – разликује квалитативни од квантитативног састава смеше; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; – припреми водени раствор одређеног квантитативног састава; – опише састав ваздуха; – наведе загађујуће супстанце у ваздуху; – предложи на који начин се може смањити загађивање ваздуха и воде; – упореди својства хемијски чисте воде и воде за пиће; – опише поступке за раздвајање састојака смеше; – размотри који поступци и којим редоследом се примењују при раздвајању састојака задате смеше; – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику.	45.	Razdvajanje komponenti smjese	Лабораторијска вежба

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	– разликује хомогене смеше од хетерогених; – наводи примере смеша из свакодневног живота; – изведе закључак да састојци смеше задржавају своја својства; – изведе закључак од чега зависе својства смеше; – наводи примере раствора из свакодневног живота; – одреди шта је растварач, а шта растворена супстанца у раствору; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – предвиди растворљивост супстанце у поларном и неполарном растварачу на основу врсте хемијске везе коју поседује; – уочи и опише на кој начин се припремају незасићени, засићени и презасићени раствори; – експериментално утврди растворљивост супстанци у различитим растварачима; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – разликује квалитативни од квантитативног састава смеше;	46.	Homogene i heterogene smjese	Утврђи- вање
		47.	Homogene i heterogene smjese	Провера
		48.	Relativna atomska masa i relativna molekulska masa	Обрада
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА		49.	Relativna atomska masa i relativna molekulska masa	Утврђи- вање
	50.	Količina tvari. Molekulska masa	Обрада	
	51.	Količina tvari. Molekulska masa	Утврђи- вање	
	52.	Mjerenje mase i izračunavanje količine	Лаборато- ријска	

– изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; – припреми водени раствор одређеног квантитативног састава; – опише састав ваздуха; – наведе загађујуће супстанце у ваздуху; – предложи на који начин се може смањити загађивање ваздуха и воде; – упореди својства хемијски чисте воде и воде за пиће; – опише поступке за раздвајање састојака смеше; – размотри који поступци и којим редоследом се примењују при раздвајању састојака задате смеше; – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – опише појам релативне масе; – дефинише појам релативне атомске масе; – дефинише појам релативне молекулске масе; – изведе израчунавања релативне молекулске масе на основу молекулске формуле; – наведе ознаку и јединицу за масу; – наведе ознаку и јединицу за количину супстанци; – дефинише појам мола; – разликује појам масе од појма количине; – наведе ознаку и јединицу за моларну масу; – изведе израчунавања моларне масе супстанце на основу формуле; – изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанце;		tvari	вежба
	53.	Kemijske reakcije	Обрада
	54.	Zakon o očuvanju mase. Kemijske jednačbe	Обрада

	– изведе закључак шта указује на хемијску промену (реакцију); – препознаје примере хемијских промена (реакција) у свакодневном животу; – опише реакције анализе и синтезе; – разликује реакције анализе од реакција синтезе; – дефинише Закон о одржању масе.			

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА	– представља хемијске реакције хемијским једначинама; – објасни квалитативно и квантитативно значење једначина хемијских реакција; – примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција; – изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанци; – примењује Закон о одржању масе при израчунавањима у хемији; – дефинише Закон сталних односа маса; – примењује Закон сталних односа маса при израчунавањима у хемији; – изводи израчунавања у вези с масеним уделом елемента у једињењу.	55.	Sastav јednadžbi kemijske reakcije	Лабораторијска вежба
		56.	Kemijske reakcije Zakon o održanju масе. Kemijske јednadžbe	Утврђивање
		57.	Zakon stalnih omjera masa	Обрада
		58.	Izračun na temelju kemijskih reakcija	Обрада
		59.	Izračun na temelju kemijskih reakcija	Утврђивање
		60.	Kemijske reakcije i proračuni	Утврђивање

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	– опише појам релативне масе; – дефинише појам релативне атомске масе; – дефинише појам релативне молекулске масе; – изведе израчунавања релативне молекулске масе на основу молекулске формуле; – наведе ознаку и јединицу за масу; – наведе ознаку и јединицу за количину супстанци; – дефинише појам мола; – разликује појам масе од појма количине; – наведе ознаку и јединицу за моларну масу; – изведе израчунавања моларне масе супстанце на основу формуле; – изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанце; – изведе закључак шта указује на хемијску промену (реакцију); – препознаје примере хемијских промена (реакција) у свакодневном животу; – опише реакције анализе и синтезе; – разликује реакције анализе од реакција синтезе; – дефинише Закон о одржању масе; – представља хемијске реакције хемијским једначинама; – објасни квалитативно и квантитативно значење једначина хемијских реакција; – примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција; – изведе израчунавања на основу односа количине, масе и броја честица супстанци; – примењује Закон о одржању масе при израчунавањима	61.	Kemijske reakcije i proračuni	Провера
		62.	Vodik i kisik	Обрада
		63.	Oksidi	Обрада
ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ		64.	Vodik, kisik i oksidi	Утврђи-вање
		65.	Hidroksidi (baze) i kiseline	Обрада
		66.	Ispitivanje kiselo-baznih svojstava otopina	Лабораторијска вежба
		67.	Sol	Обрада
		68.	Hidroksidi (baze), kiseline i soli	Утврђи-вање

у хемији; – дефинише Закон сталних односа маса; – примењује Закон сталних односа маса при израчунавањима у хемији; – изводи израчунавања у вези с масеним уделом елемента у једињењу; – опише и објасни физичка и хемијска својства водоника; – опише и објасни физичка и хемијска својства кисеоника; – наведе примену водоника и кисеоника; – разликује оксиде на основу хемијске формуле и назива; – опише основна својства оксида; – напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; – израчуна односа маса елемената у једињењу; – изводи израчунавања на основу броја честица; – изводи једноставнија израчунавања на основу хемијске једначине; – разликује киселине и хидроксиде на основу хемијске формуле и назива; – напише једначину електролитичке дисоцијације базе; – напише једначину електролитичке дисоцијације киселине; – испита индикаторима кисело –базна својства раствора; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама и показује одговоран однос према здрављу и животној средини ; – разликује соли на основу хемијске формуле и назива; – описује основна својства соли; – пише једначине потпуне и непотпуне неутрализације			

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
ВОДОНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	– описује основна својства соли; – пише једначине потпуне и непотпуне неутрализације; – пише једначине електrolитичке дисоцијације соли; – разликује растворе на основу њихове рН вредности; – процени киселост раствора на рН скали. * И сви раније поменути исходи.	69.	Vodik i kisik i njihovi spojevi	Провера
		70.	Mjera za kiselost otopine - pH vrijednost	Обрада
		71.	Mjera za kiselost otopine - pH vrijednost	Утврђивање
		72.	Osnovni kemijski pojmovi	Система- тизација

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24 ГОДИНУ

РАЗРЕД: ОСМИ а,б

НАСТАВНИК:

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Метали, оксиди и хидроксиди метала	9	1									10
2.	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди		7	5								12
3.	Соли-добивање, својства и примена			3	3							6
4.	Органска једињења и њихова општа својства				2							2
5.	Угљоводоници				2	4	6					12
6.	Органска једињења са кисеоником						1	9				10
7.	Биолошки важна органска једињења							1	6	5		12
8.	Заштита животне средине и зелена хемија									3	1	4
УКУПНО		9	8	8	7	4	7	10	6	8	1	68

Р. Бр.	Наставна област/тема							
		обраду	утврђивање	уводни	вежбе	систематизацију	провера	
1.	Метали, оксиди и хидроксиди метала	5	2	1	1		1	
2.	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	7	2		2		1	
3.	Соли-добивање, својства и примена	2	1		1	1	1	
4.	Органска једињења и њихова општа својства	2						
5.	Угљоводоници	5	3		1		1	
6.	Органска једињења са кисеоником	5	3		2		1	
7.	Биолошки важна органска једињења	6	3		4		1	
8.	Заштита животне средине и зелена хемија	1	1			1		
	укупно	33	15	1	11	2	6	68

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Метали, оксиди и хидроксиди метала	компетенција за учење; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.	ХЕ.1.2.1; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи;
2.	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	компетенција за учење; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.	ХЕ.1.2.1.; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.	– испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему;
3.	Соли-добивање, својства и примена	компетенција за учење; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.	ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.6; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.	– напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном

4.	Органска једињења и њихова општа својства	компетенција за учење; комуникација; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња.	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; – разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; – напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију; – разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; .– објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења; – опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге
5.	Угљоводоници	компетенција за учење; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	
6.	Органска једињења са кисеоником	компетенција за учење; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	
7.	Биолошки важна органска једињења	компетенција за учење; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.	ХЕ.1.4.1; ХЕ.1.4.2; ХЕ.2.4.1; ХЕ.3.4.1; ХЕ.3.4.2.	
8.	Заштита животне средине и зелена хемија	компетенција за учење; комуникација; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња.	ХЕ.1.5.1.	

			масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци; – рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ МЕТАЛА	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом.	1.	Метали у неживој и живој природи	Уводни час, обрада
		2.	Општа физичка и хемијска својства метала. Иницијални тест	Обрада
		3.	Испитивање својстава метала	Лабораторијска вежба
		4.	Алкални и земноалкални метали	Обрада
		5.	Општа својства метала, алкални и земноалкални метали	Утврђивање
		6.	Гвожђе, алуминијум, бакар, олово и цинк – својства и једињења	Обрада
		7.	Метали велике практичне примене	Обрада
		8.	Оксиди и хидроксиди метала	Обрада
		9.	Метали, оксиди и хидроксиди метала	Утврђивање

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
I	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганичких и органичких једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганичких киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом.	10.	Метали, оксиди и хидроксиди метала	Провера
НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ НЕМЕТАЛА И КИСЕЛИНЕ		11.	Неметали у неживој и живој природи	Обрада
		12.	Општа физичка и хемијска својства неметала	Обрада
		13.	Испитивање физичких својстава неметала	Лабораторијска вежба
		14.	Халогени елементи – својства и примена	Обрада
		15.	Сумпор – својства и примена	Обрада
		16.	Општа својства неметала, халогени елементи, сумпор	Утврђивање
		17.	Азот и фосфор – својства и примена	Обрада

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ НЕМЕТАЛА И КИСЕЛИНЕ	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом.	18.	Угљеник – својства и примена	Обрада
		19.	Оксиди неметала и киселине	Обрада
		20.	Испитивање киселости, односно базности водених раствора	Лабораторијска вежба
		21.	Азот, фосфор, угљеник, оксиди неметала и киселине	Утврђивање
		22.	Неметали, оксиди неметала и киселине	Провера
		23.	Добијање соли	Обрада
СОЛИ – ДОБИЈАЊЕ, СВОЈСТВА И ПРИМЕНА		24.	Својства и примена соли	Обрада
		25.	Добијање соли и испитивање својстава соли	Лабораторијска вежба

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
СОЛИ – ДОБИЈАЊЕ, СВОЈСТВА И ПРИМЕНА	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом;	26.	Соли	Утврђивање
		27.	Соли	Провера
		28.	Неорганска хемија	Систематизација
ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА		29.	Органска једињења – једињења угљеника	Обрада
		30.	Класификација органских једињења	Обрада
УГЉОВОДОНИЦИ		31.	Угљоводници – структура и класификација	Обрада
		32.	Засићени угљоводници – алкани	Обрада

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
УГЉОВОДОНИЦИ	– дефинише појам угљоводоника; – класификује угљоводнике на основу структуре; – напише рационалне структурне формуле угљоводоника; – дефинише појам алкана; – наведе општу формулу алкана; – дефинише хомологи низ; – напише формуле и називе алкана по IUPAC-овој номенклатури; – изведе формуле алкил-група из одговарајућих формула алкана; – опише структурну изомерију; – саставља рационалне структурне формуле изомера; – дефинише појмове алкена и алкина; – наведе општу формулу алкена и алкина; – напише формуле и називе алкена и алкина по IUPAC-овој номенклатури; – опише изомерију положаја; – састави моделе молекула алкана, алкена и алкина; – опише физичка својства ацикличних угљоводоника; – опише хемијска својства ацикличних угљоводоника; – напише једначине хемијских реакција угљоводника;	33.	Засићени угљоводоници – алкани	Утврђивање
		34.	Незасићени угљоводоници – алкени и алкини	Обрада
		35.	Незасићени угљоводоници – алкени и алкини	Утврђивање
		36.	Састављање модела молекула алкана, алкена и алкина	Лабораторијска вежба

	– опише разлику у реактивности алкана и алкена у реакција с раствором калијум-перманганата; – дефинише појам ароматичних угљоводоника; – напише структурне формуле молекула ароматичних угљоводоника; – опише физичка својства ароматичних угљоводоника; – наведе примену ароматичних угљоводоника; – наведе изворе угљоводоника у природи; – опише поступак фракционе дестилације нафте; – наведе називе најважнијих фракције нафте; – наведе примену најважнијих фракција нафте; – опише појмове полимери и полимеризација; – наведе примену полимера у свакодневном животу; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци.			

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАС Т. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
УГЉОВОДОНИЦИ	– дефинише појам угљоводоника; – класификује угљоводнике на основу структуре; – напише рационалне структурне формуле угљоводоника; – дефинише појам алкана; – наведе општу формулу алкана; – дефинише хомологи низ; – напише формуле и називе алкана по IUPAC-овој номенклатури; – изведе формуле алкил-група из одговарајућих формула алкана; – опише структурну изомерију; – саставља рационалне структурне формуле изомера; – дефинише појмове алкена и алкина; – наведе општу формулу алкена и алкина; – напише формуле и називе алкена и алкина по IUPAC-овој номенклатури; – опише изомерију положаја; – састави моделе молекула алкана, алкена и алкина; – опише физичка својства ацикличних угљоводоника; – опише хемијска својства ацикличних угљоводоника; – напише једначине хемијских реакција угљоводоника; – опише разлику у реактивности алкана и алкена у	37.	Физичка и хемијска својства ацикличних угљоводоника	Обрада
		38.	Физичка и хемијска својства ацикличних угљоводоника	Утврђивање
		39.	Ароматични угљоводоници	Обрада
		40.	Налажење у природи и примена угљоводоника	Обрада
		41.	Ароматични угљоводоници. Налажење у природи и примена угљоводоника	Утврђивање
		42.	Угљоводоници	Провера

	реакција с раствором калијум-перманганата; – дефинише појам ароматичних угљоводоника; – напише структурне формуле молекула ароматичних угљоводоника; – опише физичка својства ароматичних угљоводоника; – наведе примену ароматичних угљоводника.	43.	Алкохоли – подела и номенклатура	Обрада

ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ	– дефинише појам карбоксилних киселина; – наведе општу формулу карбоксилних киселина; – класификује карбоксилне киселине на основу структуре; – пише формуле и називе карбоксилних киселина по IUPAC-овој и тривијалној номенклатури; – пише једначине реакција добијања карбоксилних киселина; – опише физичка својства карбоксилних киселина; – опише хемијска својства карбоксилних киселина; – пише једначине електролитичке дисоцијације карбоксилних киселина; – пише једначине хемијских реакција карбоксилних киселина; – пише формуле и називе соли карбоксилних киселина по IUPAC-овој номенклатури; – испита физичка својства алкохола и карбоксилних киселина; – испита најважнија хемијска својства киселина; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама и	44.	Физичка и хемијска својства алкохола	Обрада
		45.	Алкохоли	Утврђивање
		46.	Карбоксилне киселине – подела и номенклатура	Обрада
		47.	Физичка и хемијска својства карбоксилних киселина	Обрада
		48.	Карбоксилне киселине	Утврђивање
		49.	Испитивање својстава алкохола и карбоксилних киселина	Лабораторијска вежба
		50.	Естри карбоксилних киселина	Обрада

показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – дефинише појам естара; – наведе општу формулу естара; – пише формуле и називе естара по IUPAC-овој номенклатури; – опише физичка својства естара; – пише једначине реакција естерификације; – наведе примену естара; – састави моделе молекула органских једињења са кисеоником; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци.	51.	Састављање модела молекула органских једињења	Лабораторијска вежба
	52.	Органска једињења са кисеоником	Провера
	53.	Маси и уља	Обрада

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
БИЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	– опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци.	54.	Масти и уља	Утврђивање
		55.	Угљени хидрати	Обрада
		56.	Моносахариди – структура и својства	Обрада
		57.	Дисахариди и полисахариди – структура, својства и примена	Обрада
		58.	Угљени хидрати	Утврђивање
		59.	Амино-киселине и протеини – структура и својства	Обрада
		60.	Витамини	Обрада

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће бити у стању да:	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА
БИЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	– опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;	61.	Амино-киселине, протеини и витамини	Утврђивање
		62.	Испитивање растворљивости масти и уља и физичких својстава угљених хидрата	Лабораторијска вежба
		63.	Доказивање присуства скроба и денатурација протеина	Лабораторијска вежба
		64.	Биолошки важна органска једињења	Провера
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	– рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању	65.	Загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта	Обрада
		66.	Мере за заштиту животне средине и зелена хемија	Обрада

	отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.	67.	Заштита животне средине и зелена хемија. Закључивање оцена	Утврђивање
		68.	Систематизација градива хемије из осмог разреда	Систематизација

**ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ЈЕ ПРИПРЕМИО ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И
ВАСПИТАЊА
СЕДМИ РАЗРЕД
МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА**

Циљ учења слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.

Разред Седми или осми Годишњи фонд часова 34 или 36

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ По завршетку програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја
Компетенција за целоживотно учење	– образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;	ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК 1,Еколошки отисак.
Рад са подацима и информацијама	– формулише истраживачки задатак;	Биокапацитет.
Дигитална компетенција	– планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља;	Еколошки дуг. Одрживи развој
Решавање проблема	– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;	Еколошко право.
Сарадња	– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ Врсте отпада.
Одговорно учешће у демократском друштву	– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;	Управљање отпадом.
Одговоран однос према здрављу	– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;	Комунални отпад.
Одговоран однос према околини	– учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;	Депонија.
Естетичка компетенција	– повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;	РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика.
Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;	Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина.
	– користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет;	ЗР правила.
	– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу;	ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ Извори енергије.
	– критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи	Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије.
		Предности и недостаци обновљивих извора енергије.
		ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И УПОТРЕБА КАМЕРЕ најважније принципе видео снимка снимање у ентеријеру / екстеријеру снима снимање из руке, снимање са статива екстеријеру

	– идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); зна да направи репортажу и употреби камеру монтира самостално филм и напише краћи синопсис стручну терминологију, технику видео снимања, формате снимања, употребу апарата у сврху снимања... детаљно подешавање мануелног мода за потребе видео снимања (број сличица у секунди, отвор бленде, експозиција, ИСО, њхите баланце...) најважније принципе видео снимка (кадар, златни пресек, план, композиција, резолуција, изрез) подешавање осветљења (основни сетуп светла) када се користе различити типова фиксних и зоом објектива снимање у ентеријеру / снимање у екстеријеру снимање из руке, снимање са статива основно подешавање микрофона на апарату употребу и коришћење микрофон буице на кабл основно подешавање светла	основно подешавање светла

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Сврха програма слободне наставне активности *Моја животна средина* је да се ученици оспособе за мултидисциплинарно изучавање проблема из домена очувања животне средине и одрживог развоја, остваривање својих идеја кроз различите пројекте и даљи професионални развој.

Ослонац за остваривање програма представљају опште упутство које се односи на све СНА, као и ово које изражава специфичности програма *Моја животна средина*.

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У програму су предложене четири теме: *Еколошки отисак и опстанак, Управљање отпадом, Рециклажа, ремедијација и поновна употреба добара и сировина и Обновљиви извори енергије.*

Програм је тако конципиран да фаворизује активности ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе. Препоручује се употреба модификованих предавања (добро структурирано, систематично и кратко представљање најважнијих елемената теме/садржаја), затим различитих врста презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима. Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно да уведу ученике у тему, представе кључне појмове садржава и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују.

За сваку тему наставник треба да припреми што више различитих материјала који имају функцију подстицаја, мотивисања ученика за рад на њима. Поред материјала (филмови, слике, приче, новински текстови...), то могу бити гостовања особа или посета установама. Избор подстицаја треба да одговара теми, узрасту ученика и њиховим интересовањима.

Програм се не базира на коришћењу уџбеника и дидактичких материјала који су специјализовано за њих направљени, већ се ученици подстичу да користе што различитије изворе информација и да имају према њима критички однос. Циљ је оснажити ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају осећај компетентности у раду са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабрити да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије и разговор са људима.

Како би се што боље остварила веза између садржаја програма и реалног живота пожељно је, кад год је то могуће, да се ученицима омогуће посете установама и институцијама у средини где живе, као и непосредни контакт са људима који имају интересантна животна и/или професионална искуства у вези са темом која се обрађује.

Број часова по темама и редослед тема нису унапред дефинисани. За сваку тему и наставне јединице у којима се она обрађује, потребно је формулисати исходе који су рефлексација исхода за крај разреда и индикатора међупредметних компетенција, а садрже специфичности везане за конкретну тему/проблем.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК

У активностима за достизање исхода акценат треба да буде на истраживању појмова биокапацитет и еколошки дефицит на интернету и у литератури. Ученици ће стећи сазнања о томе шта се подразумева под еколошким дугом и зашто се обележава међународни еколошки значајан датум Дан еколошког дефицита. На тај начин упутиће се у потешкоће које прате човечанство (како производити храну и како се снабдевати енергијом). Даље учење може да се настави кроз друштвену игру, у групама, тако да таблу за игру и правила осмишљавају сами. Таблу могу да праве користећи једно од „Р-правила“ (нпр. поновна употреба одбачених материјала), као што се може видети у кратком филму: <https://www.dailymotion.com/video/x2z91xz>. Игра треба да буде у вези са темом (победник је онај који не прекорачи еколошки дуг; игра може да има и картице са питањима у вези са еколошким отиском; више фигурица на табли може да доведе до потешкоћа за играча, како би се приказао проблем пренасељености итд.), а циљ је да ученици савладају основне појмове о еколошком дефициту и да схвате проблеме који настају услед еколошког дуга.

Додатне информације се могу добити на:

<https://www.wwfadria.org/sr/?uNewsID=307170>

<https://www.wwfadria.org/sr/?uNewsID=346896>

<https://balkangreenenergynews.com/rs/dan-ekoloskog-duga-2020-je-u-avgustu-skoro-ceo-balkan-vec-probio-limit/>

<https://www.nationalgeographic.rs/vesti/12219-sta-je-dan-ekoloskog-duga-i-zasto-dolazi-sve-ranije.html>

<https://www.overshootday.org/>

Потребно је најпре обрадити појам еколошког отиска и његову сврху (које информације и увиде пружа појединцу, породици и друштву). Потом ученици рачунају еколошки отисак на онлајн наменском калкулатору: <https://www.footprintcalculator.org/>. У паровима праве табеле у које ће уносити податке за сопствени еколошки отисак, али и еколошки отисак замишљених личности, које ће разврставати по унапред осмишљеним

критеријумима. Веома је значајно да критеријум осмисле, односно одаберу самостално, тј. у договору са својим паром. На пример, ако је критеријум превоз до посла, могу упоређивати еколошке отиске особа које користе сопствени аутомобил, градски превоз или бицикл, или, уколико је критеријум исхрана, да упоређују особе са здравим навикама у исхрани, са особама које се хране у ресторанима брзе хране, вегетаријанцима итд. Податке до којих су дошли представљају одељењу табеларно и уз помоћ графика и сви заједно изводе закључке, али и предлоге како да се смањи еколошки отисак.

Додатне информације се могу добити на:

https://www.footprintnetwork.org/?__hstc=207509324.f808b906e9fb58f7b3586309ec391ca5.1616951460185.1616951460185.1616951460185.1
<https://data.footprintnetwork.org/#/>

<https://csienvisci.files.wordpress.com/2012/09/lab-1-ecological-footprint-activity.pdf> <https://www.homeworkmarket.com/questions/lab-10-11-12-13>

Достизање исхода може да се оствари у радиониичарском раду за смањење еколошког отиска. Ученици у групама проналазе ликовне приказе еколошког отиска (пример: <https://i.pinimg.com/564x/45/9d/d5/459dd5aa24b7c7136670b97564771b1f.jpg>), а онда и сами треба да осмисле и реализују своју идеју како да тај еколошки отисак смање (кроз корекцију сопствене исхране или избегавањем супстанци које изазивају болести зависности). Свој рад могу да насликају и направе у виду паноа или да направе онлајн инфографик, попут: https://www.canva.com/design/DAEXi7I_bXk/oIvzsCio7wy_uJTxKIq9jw/view?utm_content=DAEXi7I_bXk

Право на животну средину припада основним људским правима, па тако је и основно право детета. Бацаи могу да погледају снимак где добијају основна сазнања о еколошком праву: <https://rtsplaneta.rs/video/show/1426836/>. Ту ће сазнати који су циљеви одрживог развоја које су прописале Уједињене нације. Наставници могу да користе и приручник Зелени пакет (GreenPack_SB_Dec2012). Ученици треба да формирају парове и сваки пар треба да се определи за један од циљева и да истраже приче из живота или медија које су у вези са њим. Потом ће представити ту причу целом одељењу и тада се организује дебата: једна половина одељења заступа став да су ту прекршена људска права, а друга заступа став да нису и аргументују своје ставове. Групе могу да упореде развијеност циљева одрживог развоја једне високо развијене државе и ниско развијене државе, висок и низак животни стандард и дођу до сазнања који од циљева се најспорије развија у тим земљама.

Додатне информације се могу добити на:

<https://www.unicef.org/serbia/publikacije/mapiranje-globalnih-ciljeva-odr%C5%BEivog-razvoja-i-konvencije-o-pravima-deteta>

<https://www.unicef.org/serbia/media/12731/file/mapiranje.pdf>

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Ученици се баве темом решавања проблема отпада (депоније, мелиоризација земљишта, спаљивање отпада и рециклажа). Све групе добијају потребан материјал, истражују литературу и претражују интернет. За остваривање исхода у реализацији ове теме потребно је обрадити класификацију отпада према: врсти материјала од којег је направљен (лим, пластика, стакло, органски...), према изворима настајања (кућни, индустријски, медицински...) или према критеријуму који ученици сами одреде, претходно информишући се о томе какве врсте отпада могу бити. Своје резултате представљају табеларно. Такође, потребно је да истраживањем сазнају шта се подразумева под појмом „управљање отпадом“ и да представе нека решења како се отпадом управља у другим државама.

Ученици ће стечена знања о управљању отпадом (посебну пажњу обратити на комунални отпад), најпре применити у свом домаћинству уз подршку чланова своје породице, а касније реализовати у школском простору. Своја искуства ученици ће поделити са млађим ученицима школе, породицом и локалном заједницом, тако што ће направити пано са илустрованим ситуацијама (или фотографијама које су сами направили) како се правилно поступа са отпадом.

У оквиру ове теме ученици могу да истраже које институције у локалној заједници су надлежне за решавања проблема отпада, да остваре сарадњу са тим институцијама, тако што ће направити интервјуе са представницима тих институција и на тај начин направити подкасте на Јутјубу или чланке за школски часопис.

У оквиру ове теме задатак ученика је да у својој школи промовишу значај класификовања отпада (органски, папир, пластика) и осмисле кампању промовисања правилног поступања са отпадом у својој школи. То могу урадити тако што ће у групама осмислити назив кампање, лого и паролу и то пропатити ликовним презентацијама, видео клиповима, презентацијама, стрипом. Надаће ће описивати циљ и реализацију своје кампање. Заједно са другим групама анализирају колико је њихова кампања реална и колико може бити успешна. Дискутују о могућим потешкоћама да се кампања спроведе, као и о могућим позитивним ефектима које она може да произведе. У разговору са својим другарима кориговаће слабе стране своје кампање, те проналазити нове начине како да она буде што успешнија, односно масовнија.

РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА

За остваривање исхода и у реализацији ове теме потребно је представити све могућности смањења отпада (тзв. Р-правила на енглеском говорном подручју). Ученици се деле у групе и свака има другачији задатак: једна да рециклира, друга да врши ремедијацију, а трећа да осмисли идеју како да поново употреби отпад за неку другу сврху (практичан рад је пожељан). Све групе добијају исти материјал (папир, пластику, органски отпад итд.), односно исти отпад, али ће претраживањем интернета и литературе налазити начине како да га третирају у складу са активностима своје групе. Кроз рад, одговориће на бројна питања: На који начин можемо добити папир? Како на животну средину утиче бацање штампаног папира на депонију? Како настају уља која се користе у исхрани? Како употреба истог јестивог уља више пута у припремању хране утиче на здравље људи? Да ли се употребљено уље у домаћинству и ресторану може још једном користити и у које сврхе? Како добијамо текстил? Како на животну средину утиче производња памука? Шта су банке одеће? Како рециклажа текстила утиче на животну средину? Како настаје пластика? Како производња пластике утиче на животну средину? Зашто пластичне кесе мењамо биоразградивим? Где можемо употребити рециклирану пластику? Шта је ремедијација? Који су добри примери праксе ремедијације? Које су предности а који су недостаци поновне употребе добара и сировина?

Ученици у групама могу да направе пано, стрип или филм (<https://www.youtube.com/watch?v=BXHPNgww5Q8>) о „животу једне конзерве“. Шта се дешава ако конзерва заврши на депонији или водотоку или у рециклажном центру. Да би урадили овај рад потребно је да истражују шта се дешава са одбаченим конзервама, али и да разумеју зашто је неопходно рециклирање конзерви и других материјала. Такође, могу да праве паное на теме: колико дуго одређени пластични производи остају у природи (<https://www.wwf.org.au/Images/UserUploadedImages/408/img-lifecycle-of-plastics-infographic-1000px.jpg>) или да упоређују колико се воде и енергије утроши на израду новог папира и на његову рециклажу.

ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

За достизање исхода треба искористити већ стечена знања ученика о обновљивим и необновљивим изворима енергије, али и знања из географије и вештине стечене на тежици и технологији за радионичарски рад о изворима енергије. Ученици у групама раде на неким картама означавају места у Србији и другим државама у којима се користе обновљиви извори енергије (за означавање се могу користити и 3Д модели; ручно израђене ветрењаче и соларни панели, на пример). Свака група добија задатак да ради на другој држави и потом презентују своје радове и упоређују колико која држава користи обновљиве, а колико необновљиве изворе енергије.

Ученици могу да учествују у дебати на тему колико су обновљиви извори енергије добри и лоши по животну средину. Како би што успешније учествовали у дискусији, треба претходно да се припреме и да на интернету и литератури пронађу о каквом се извору енергије ради, које су његове добре и лоше стране и у којој мери је развијена технологија која такве изворе користи. Правила којих треба да се придржавају у дебати је да користите аргументе, а не мишљење, да буду парламентарни и саслушају аргумент противника на који онда могу да дају контрааргумент.

Треба обрадити појам енергетске ефикасности и зашто је она значајна, а може се радионичарски урадити заједно са начинима штедње енергије тако да ђаци цртежима или фотографијама своје околине упоређивати одрживу и неодрживу потрошњу енергије. На једном онлајн зиду ће бити примери одрживог коришћења (штедљива сијалица, искључен ТВ док ради компјутер итд.), а на другом контрапримери (обичне сијалице, укључени разни апарати истовремено).

Такође, ђаци могу правити промотивне постере за активност коју организује WWF „Сат за нашу планету“ (https://www.wwf.adria.org/sr/ukljuci_se/sat_za_nasu_planetu/), као и да осмишљавају активности (старе деље игре које су се играле пре појаве интернета, свирање гитаре и сл) које се тад могу упоредити.

Ђаци у групама истражују енергетски ефикасне грађевине у свету, дају своје идеје и у корелацији са предметом „техника и технологија“ праве макете таквих грађевина. Макете могу бити и динамичне, попут фонтане која никад не пресушује:

https://www.youtube.com/watch?v=K49QOM_B8dA

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа не може се заснивати на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Уместо тога, наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују итд.

Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиди последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе

мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.

Тема 6	Број часа	Наставна јединица	Тип часа
ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК	1	Еколошки отисак.	ОБРАДА
	2	Еколошки отисак	ОБРАДА
	3	Еколошки отисак	УТВРЂИВАЊЕ
	4	Биокапацитет.	ОБРАДА
	5	Биокапацитет.	УТВРЂИВАЊЕ
	6	Еколошки дуг.	ОБРАДА
	7	Одрживи развој	ОБРАДА
	8	Еколошко право.	ОБРАДА
	9	Еколошки дуг. Одрживи развој Еколошко право.	УТВРЂИВАЊЕ
ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И УПОТРЕБА КАМЕРЕ	10	Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет). Улога и место медија у савременом друштву.	ОБРАДА
	11	Најважније принципе видео снимка. детаљно подешавање мануелног мода за потребе видео снимања (број сличица у секунди, отвор бленде, експозиција, ИСО, њхите баланце...	ОБРАДА
	12	Најважније принципе видео снимка. детаљно подешавање мануелног мода за потребе видео снимања (број сличица у секунди, отвор бленде, експозиција, ИСО, њхите баланце...	ВЕЖБА

	13	најважније принципе видео снимка (кадар, златни пресек, план, композиција, резолуција, изрез)	ОБРАДА
	14	најважније принципе видео снимка (кадар, златни пресек, план, композиција, резолуција, изрез)	ОБРАДА
	15	најважније принципе видео снимка (кадар, златни пресек, план, композиција, резолуција, изрез)	УТВРЂИВАЊЕ
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	16	Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад. Депонија.	ОБРАДА
	17	Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад. Депонија.	УТВРЂИВАЊЕ
РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА	18	Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика.	ОБРАДА
	19	Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина.	ОБРАДА
	20	Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина.	УТВРЂИВАЊЕ
	21	ЗР правила.	ОБРАДА
	22	Подешавање осветљења (основни сетуп светла) када се користе различити типова фиксних и зоом објектива	ОБРАДА
ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И УПОТРЕБА КАМЕРЕ	23	Подешавање осветљења (основни сетуп светла) када се користе различити типова фиксних и зоом објектива	ВЕЖБА
	24	Снимање у ентеријеру / снимање у екстеријеру	ОБРАДА
	25	Снимање у ентеријеру / снимање у екстеријеру Снимање из руке, снимање са статива	ВЕЖБА
ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ	26	Извори енергије.	ОБРАДА
	27	Енергетска ефикасност	ОБРАДА

	28	Обновљиви извори енергије.	ОБРАДА
	29	Предности и недостаци обновљивих извора енергије.	ОБРАДА
ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И УПОТРЕБА КАМЕРЕ	30	Пројект писање синопсиса на тему Моја животна средина	
	31	снимање филма	
	32	снимање филма	
	33	снимање филма	
	34	снимање филма	
	35	снимање филма	
	36	Систематизација	систематизација

План и програм прилагодио и направио наставник Репар Игор

година 2023/ 2024

22 ОКТОБАР

22 ОКТОБАР

(назив школе)

БАЧКИ МОНОШТОР

(место)

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА АП ВОЈВОДИНА

за школску 2023__ / 24__ . годину

Име и презиме наставника: _____Репар Игор

Наставни предмет: Чос

Разред: 6 а

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 32

Глобални план подлеже могућим изменама због ковид ситуације.

Септембар:

1. Распоред часова, календар, радни дан .
2. Шта су потребе а шта жеље
3. Избор руководства разреда и подела задужења
4. Анкета о безбедности

Октобар:

5. Ко је мој друг из клупе-социометрија
6. Активности у Дечијој недељи-предлози
7. Навике у учењу

Новембар:

8. Помоћ млађим ученицима
9. Успех на крају првог тромесечја
10. Мере за побољшање успеха
11. Како могу помоћи свом другу (вршњачка едукација)

Децембар:

12. Анализа по предметима– информације
13. Час посвећен Светском дану људских права (10. децембар)
14. Недеља лепих порука
15. Крај првог полугодишта

Јануар:

16. Догађаји са распуста

Фебруар:

- 17. Ментално здравље (радионица)
- 18. Ненасилна комуникација
- 19. Поштујемо различитости-предрасуде
- 20. Свет без насиља (радионица)
- 21. Добровољно давање крви

Март:

- 21. Зелени свет (радионица)
- 22. Припрема за студирање – презентација факултета, проф. оријентација
- 23. Договор о Career day
- 24. Тема по избору ученика

Април:

- 25. Спортски дан
- 26. Треће тромесечје – анализа успеха
- 27. План рада за мај

Мај:

- 28. (Не)радо се присећам својих школских дана (разговор, анегдоте ..)
- 29. Предлози за похвале и награде ученицима
- 30. Анализа по предметима
- 31. Да ли смо се држали плана с поћетка године

Јун

- 32. Завршни час

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ:ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД:ПЕТИ

НАСТАВНИК: Ивана Јанковић

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ			МЕСЕЦ									ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА	
			IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V				VI
1.	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА		1	/	/	/	/	/	/	/	/	1	/	1	
2.	ВАСИОНА		3	2	/	/	/	/	/	/	/	3	2	5	
3.	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	Облик Земље и структура њене површине	/	2	1	/	/	/	/	/	/	2	1	3	
		Земљина кретања	/	/	3	/	/	/	/	/	/	/	2	1	3
		Унутрашња грађа и рељеф Земље	/	/	/	4	4	2	1	/	/	/	7	4	11
		Ваздушни омотач Земље	/	/	/	/	/	/	3	2	/	/	3	2	5
		Воде на Земљи	/	/	/	/	/	/	/	2	3	/	3	2	5
		Биљни и животињски свет на Земљи	/	/	/	/	/	/	/	/	1	2	2	1	3
УКУПНО ЧАСОВА			4	4	4	4	4	2	4	4	4	2	23	13	36

Глобални план рада наставника

за школску 2023/24. годину

Назив **ГЕОГРАФИЈА**
предмета

Циљ Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природногеографским, демографским, насеобинским, политичкогеографским, економскогеографским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Разред **Шести**

Годишњи **72 часа**
фонд часова

Наставник: Ивана Јанковић

ИСХОДИ	ОБЛАСТ / ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
– Успоставља везе између физичкогеографских и друштвеногеографских објеката, појава и процеса; – одређује математичкогеографски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе; – доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора;	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	Друштвена географија, предмет проучавања и подела
	ГЕОГРАФСКА КАРТА	Географска/картографска мрежа Географска ширина и географска дужина, часовне зоне Појам карте и њен развој кроз историју Елементи карте (математички, географски и допунски) Картографски знаци и методе

– анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група; – анализира географски положај насеља; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; – уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету; – објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света; – објасни како се издвајају географске регије;		за представљање рељефа на карти Подела карата према садржају и величини размера Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи.
	СТАНОВНИШТВО	Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву Број и распоред становништва на Земљи Природно кретање становништва Миграције становништва Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету
		Појам и настанак првих насеља Положај и географски размештај насеља Величина и функције насеља Типови насеља Урбанизација Град – унутрашња структура и односи са околним простором Село и рурални процеси

– илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.		
	ПРИВРЕДА	Привреда, привредне делатности и сектори привреде Пољопривреда и географски простор Индустрија и географски простор Саобраћај, туризам и географски простор Ванпривредне делатности Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету Концепт одрживог развоја
	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ	Појам и настанак првих држава Географски положај државе Величина и компактност територије државе Појам и функција државних граница Главни град Облик владавине Политичкогеографска карта Европе после Другог светског рата Политичкогеографска карта света после Другог светског рата

		Територијални интегритет и спорови Интеграциони процеси
	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	Географске регије и регионална географија Положај и границе Европе Природне карактеристике Европе Становништво Европе Насеља Европе. Привреда Европе Географске регије Европе

Кључни појмови садржаја: географска карта, становништво, насеља, привреда, држава, регије, Европа.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Географија

РАЗРЕД: Седми

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

НАСТАВНИК: Ивана Јанковић

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	2										1	1	2
2.	ЕВРОПА	7	8	8								16	7	23
3.	АЗИЈА			1	7	3	4					10	5	15
4.	АФРИКА						4	5				6	3	9

5.	СЕВЕРНА АМЕРИКА							4	5			6	3	9
6.	ЈУЖНА АМЕРИКА								2	5		5	2	7
7.	АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА									2	2	3	1	4
8.	ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ										3	2	1	3
УКУПНО		9	8	9	7	3	8	9	7	7	5	49	23	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да:
1.	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	– Компетенција за целоживотно учење; – Комуникација; – Рад с подацима и информацијама; – Дигитална компетенција; – Решавање проблема; – Сарадња; – Одговоран однос према околини; – Предузимљивост и предузетничка компетенција;		
2.	ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ		ГЕ.1.1.2.	– дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: континенте, океане, мора, облике разуђеност обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у
3.	АЗИЈА		ГЕ.1.1.4.	
4.	АФРИКА		ГЕ.1.2.3.	
5.	СЕВЕРНА АМЕРИКА		ГЕ.1.2.4.	
6.	ЈУЖНА АМЕРИКА		ГЕ.1.3.1.	
7.	АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА		ГЕ.1.3.2.	
8.	ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ		ГЕ.1.4.2.	
			ГЕ.1.4.3.	
			ГЕ.2.1.1.	
			ГЕ.2.1.3.	
			ГЕ.2.2.3.	
			ГЕ.2.2.4.	
			ГЕ.2.3.1.	
			ГЕ.2.3.1.	
			ГЕ.2.3.3.	

			ГЕ.2.4.2.	одабраним државама;
			ГЕ.2.4.2.	– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;
			ГЕ.3.1.1.	– описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;
			ГЕ.3.1.2.	– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
			ГЕ.3.1.4.	– уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија;
			ГЕ.3.2.1.	– објасни формирање политичке карте света;
			ГЕ.3.2.4.	– објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;
			ГЕ.3.3.1.	– доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;
			ГЕ.3.3.2.	– препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;
			ГЕ.3.3.3.	– анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;
			ГЕ.3.4.2.	– изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда
			ГЕ.3.4.3.	

				заснива највише на експлоатацији нафте и угља; – истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; – описује улогу међународних организација у свету.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Географија

РАЗРЕД: Осми

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 68

НАСТАВНИК: Ивана Јанковић

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	6										4	2	6
2.	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	3	8	9	5							16	9	25
3.	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ				2	5	6	9	5			17	10	27
4.	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ									5		3	2	5

5.	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА									2		1	1	2
6.	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ									1	2	2	1	3
УКУПНО		9	8	9	7	5	6	9	5	8	2	43	25	68

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	– Компетенција за целоживотно учење; – Комуникација; – Рад с подацима и информацијама; – Дигитална компетенција;	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.1. ГЕ 1.4.1. ГЕ 2.1.1. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.2.2. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.4.1. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.2.2. ГЕ 3.3.2. ГЕ 3.4.1.	– анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; – одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; – анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије; – опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; – класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; – анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; – класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; – наводи начине коришћења вода Србије; – препознаје ефекте утицаја физичко-географских процесана човека и адекватно реагује у случају природних непогода; – доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора; – објашњава популациону динамику становништва Србије; – кретање броја становника, природни прираштај и миграције; – изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи;
2.	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	– Решавање проблема; – Сарадња; – Одговоран однос према околини; – Предузимљивост и предузетничка компетенција;		

3.	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ			– изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; – израђује и анализира графичке приказе структура становништва; – објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; – уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; – доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; – препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; – описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; – процењује важност очувања природне и културне баштине Србије; – учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; – објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету.
4.	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ			
5.	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА			
6.	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ			

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

РАЗРЕД: ПЕТИ

НАСТАВНИК: СТОЛШИЋ ОДРИ ИРИС

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ- ВАЊЕ/ВЕЖБА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	6										5	1	6
2.	САОБРАЋАЈ	2	10	2								2	12	14
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ			6	6	4						9	7	16
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА					2	8	6				7	9	16
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ							2	6	8	4	1	19	20
УКУПНО		8	10	8	6	6	8	8	6	8	6	17	55	72

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама	Ученик ће бити у стању да: – описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање. – разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју. – наводи занимања у области технике и технологије. – процењује сопствена интересовања у области технике технологије. – организује радно окружење у кабинету. – правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу.
2.	САОБРАЋАЈ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама	Ученик ће бити у стању да: – класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени, – наводи професије у подручју рада саобраћаја, – направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија, – разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила, – правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају, – користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима, – аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник, – повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика, – одговорно се понаша као путник у возилу, – показује поштовање према другим учесницима у саобраћају, – анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла, – користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима.

3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција	Ученик ће бити у стању да: – самостално црта скицом и техничким цртежом једноставнији предмет, – преноси податке између ИКТ уређаја, – користи текст процесор за креирање докумената, – примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару, – користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима, – представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер, – користи интернет сервисе за претрагу и приступање онлајн ресурсима.
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција	Ученик ће бити у стању да: – повезује својства природних материјала са применом, – објасни технологије прераде и обраде дрвета и коже, производњу папира, текстила и коже, – сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета, – правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега), – направи план управљања отпадом, – самостално израђује једноставан модел, – самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и интернет сервисе.
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Сарадња	Ученик ће бити у стању да: – самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ уређаје и Интернет сервисе, – одабира материјале и алате за израду предмета/модела, – мери, обележава и оцртава предмет/модел, – ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате, – користи текст процесор за креирање докумената реализованог решења, – самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ,

			– показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха, – планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова, – активно учествује у раду пара или мале групе у складу са својом улогом и показује поштовање према сарадницима, – пружи помоћ у раду другим ученицима, – процењује остварен резултат и развија предлог унапређења.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

РАЗРЕД: ШЕСТИ

НАСТАВНИК: СТОЈШИЋ ОДТИ ИРИС

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ- ВАЊЕ/ ВЕЖБА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	6										4	2	6
2.	САОБРАЋАЈ	2	6									3	5	8
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ		4	8	6							7	11	18
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА					6	8	6				8	12	20
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ							2	6	8	4	0	20	20
УКУПНО		8	10	8	6	6	8	8	6	8	4	22	50	72

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене;
2.	САОБРАЋАЈ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема – Дигитална компетенција – Одговорно учење у демократском друштву	/	– класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња – Дигитална компетенција	/	– скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је;
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама	/	– класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину;

		– Сарадња – Решавање проблема		– повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране; – изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду;
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; – израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; – учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 23/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

РАЗРЕД: СЕДМИ

НАСТАВНИК: СТОЈШИЋ ОДРИ ИРИС

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВР- ЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	6										4	2	6
2.	САОБРАЋАЈ	2	4									4	2	6
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ		6	8	4							8	10	18
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА				2	2	8	8				14	6	20
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ								10	6	6	1	21	22
УКУПНО		8	10	8	6	2	8	8	10	6	6	31	41	72

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	Ученик ће бити у стању да: – повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; – повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; – анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; – истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству.
2.	САОБРАЋАЈ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	Ученик ће бити у стању да: – разликује врсте транспортних машина; – повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; – провери техничку исправност бицикла; – демонстрира поступке одржавања бицикла или mopеда.
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња – Дигитална компетенција	Ученик ће бити у стању да: – самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; – користи CAD технологију за креирање техничке документације; – образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; – управља моделима користећи рачунар; – објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја.

4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	Ученик ће бити у стању да: – аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; – идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; – користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; – врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; – објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; – образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; – објасни основе конструкције робота; – класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом.
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Естетичка компетенција – Дигитална компетенција – Решавање проблема	Ученик ће бити у стању да: – самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду; – тимски представи идеју, потупак израде и производ; – креира рекламу за израђен производ; – врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; – процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 23/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

РАЗРЕД: ОСМИ

НАСТАВНИК: СТОЈШИЋ ОДРИ ИРИС

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ									ОБРАДА	УТВРЂИ ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V			
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	6									4	2	6
2.	САОБРАЋАЈ	4	2								4	2	6
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ		6	6	6						8	10	18
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА				2	4	8	6			12	8	20
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ							4	6	8	1	17	18
УКУПНО		10	8	6	8	4	8	10	6	8	29	39	68

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	– процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; – анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; – образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; – повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;
2.	САОБРАЋАЈ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема – Одговорно учење у демократском друштву	– упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; – разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима; – користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња – Дигитална компетенција	– класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; – процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; – црта електричне шеме правилно користећи симболе; – користи софтвере за симулацију рада електричних кола; – састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса;
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација	– објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; – анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије;

		– Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема – Одговорно учење у демократском друштву	– разликује елементе кућне електричне инсталације; – повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; – користи мултиметар; – анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; – класификује електронске компоненте на основу намене; – аргументује значај рециклаже електронских компоненти;
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Естетичка компетенција – Дигитална компетенција – Решавање проблема	– самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; – креира документацију, развије и представи бизнис план производа; – састави производ према осмишљеном решењу; – састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; – представи решење готовог производа/модела; – процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ	
Школа/Место	ОШ "22. Октобар" Бачки Моноштор
Наставник	Nikola Čutura
Предмет	Музичка култура
Фонд часова	Недељни: 2 Годишњи: 72
Разред/одељење	5а

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ ТЕМЕ	Време реализације - МЕСЕЦ										Број часова за			Број часова по теми
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обраду	Утврђивање	ПРОВЕРУ	
1.	Шта је музика? Певањем и свирањем упознајемо музику	8	3	7	5	6	3	2	3	3	2	38	2	2	42
2.	Човек у праисторији		3									2	1		3
3.	Музички инструменти		1										1		1
4.	Слушањем упознајемо нова дела и композиторе		2	1	2	1	3	3	3	5		17	2	1	20
5.	Човек антике					1		3				2	1	1	4

6.	Светска уметничка музика									2	2			2
У К У П Н О ЧАСОВА		8	9	8	7	8	6	8	6	8	4	61	7	72

<u>ОБЛАСТ / ТЕМА</u>	<u>ИСХОДИ</u> По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
Шта је музика? Певањем и свирањем упознајемо музику	• дефинише шта је музика • примењује правилну технику дусања • примењује правилну вокалну технику • пева самостално и у групи
Човек у праисторији	• наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији • репродукује ритмичке обрасце
Музички инструменти	• анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте • класификује инструменте по настанка звука • опише основне карактеристике Орфовог инструментаријума
Слушањем упознајемо нова дела и композиторе	• Препозна и разликује дела која припадају музичкој уметности од музике која се користи као средство комуникације • критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље • анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте

GODIŠNJI (GLOBALNI) PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU	
Škola/Mjesto	OŠ "22. oktobar" Monoštor
Nastavnik	Nikola Čutura
Predmet	Glazbena kultura
Fond sati	Nedjeljni: 2 Godišnji: 72
Razred/odjeljenje	5b

Redni broj	NAZIV TEME	Vrijeme realizacije - MJESEC										Broj sati za			Broj sati po temi
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Obradu	Utvrđivanje	Provjeru	
1.	Što je glazba? Pjevanjem i sviranjem upoznajemo glazbu	8	3	7	5	6	3	2	3	3	2	38	2	2	42
2.	Čovjek u prapovijesti		3									2	1		3
3.	Glazbala		1										1		1
4.	Slušanjem upoznajemo nova djela i skladatelje		2	1	2	1	3	3	3	5		17	2	1	20
5.	Čovjek antike					1		3				2	1	1	4
6.	Svjetska umjetnička glazba										2	2			2

UKUPNO SATI	8	9	8	7	8	6	8	6	8	4	61	7	4	72

<u>OBLAST / TEMA</u>	<u>ISHODI</u> Po završenoj temi/oblasti učenik će biti u stanju:
Što je glazba? Pjevanjem i sviranjem upoznajemo glazbu	• definirati što je glazba • primenjivati pravilnu tehniku disanja • primenjivati pravilnu vokalnu tehniku • pjevati samostalno i u grupi
Čovjek u prapovijesti	• navesti načine i sredstva glazbenog izražavanja u prapovijesti • reproducirati ritmičke obrasce
Glazbala	• analizirati slušano djelo u odnosu na izvođački sastav i glazbala • klasificirati glazbala po nastanku zvuka • opisati osnovne karakteristike Orfovog instrumentarija
Slušanjem upoznajemo nova djela i skladatelje	• Prepoznati i razlikovati djela koja pripadaju glazbenoj umjetnosti od glazbe koja se koristi kao sredstvo komuniciranja • kritički prosuđuje loš utjecaj preglasne glazbe na zdravlje • analizira slušano djelo u odnosu na izvođački sastav i glazbala

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ	
Школа/Место	ОШ "22. Октобар" Бачки Моноштор
Наставник	Nikola Čutura
Предмет	Музичка култура
Фонд часова	Недељни: 1 Годишњи: 36
Разред/одељење	6а

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ ТЕМЕ	Време реализације - МЕСЕЦ										Број часова за			Број часова по теми
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обраду*	Утврђивање	ПРОВЕРУ	
1.	Певањем и свирањем упознајемо музику	4	3	3	3		3	3	4	3	2			2	28
2.	Слушањем упознајемо нова дела и композиторе		1	1	1	1				1					5
3.	Шта све чини музику?					1	1	1							3
УКУПНО ЧАСОВА		4	4	4	4	2	4	4	4	4	2				36

*Часови музичке културе конципирани су тако да готово сваки обухвата понављање, обраду и систематизовање градива.

<u>ОБЛАСТ / ТЕМА</u>	<u>ИСХОДИ</u> По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
Певањем и свирањем упознајемо музику	• дефинише шта је музика • примењује правилну технику дусања • примењује правилну вокалну технику • пева самостално и у групи
Слушањем упознајемо нова дела и композиторе	• Препозна и разликује дела која припадају музичкој уметности од музике која се користи као средство комуникације • критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље • анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте
Шта све чини музику?	• Критички расуђује разлике између уметничке музике и свега што она није • Појми све параметре који учествују у изградњи музичког дела

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ	
Школа/Место	ОШ "22. Октобар" Бачки Моноштор
Наставник	Nikola Čutura
Предмет	Музичка култура
Фонд часова	Недељни: 1 Годишњи: 36
Разред/одељење	7а

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ ТЕМЕ	Време реализације - МЕСЕЦ										Број часова за			Број часова по теми
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обраду*	Утврђивање	ПРОВЕРУ	
1.	Певањем и свирањем упознајемо музику	3	1	2	1	2		1	2	3	2			2	17
2.	Подела музичких инструмената	1	3	2	1		1	1	1						10
3.	Музичко-стилска раздобља				2		3	2	1	1					9
УКУПНО ЧАСОВА		4	4	4	4	2	4	4	4	4	2				

*Часови музичке културе конципирани су тако да готово сваки обухвата понављање, обраду и систематизовање градива.

<u>ОБЛАСТ / ТЕМА</u>	<u>ИСХОДИ</u> По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
Певањем и свирањем упознајемо музику	• дефинише шта је музика • примењује правилну технику дисања • примењује правилну вокалну технику • пева самостално и у групи • изводи музику на блок-флаути
Подела музичких инструмената	• анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте • класификује инструменте по настанка и боји звука • класификује инструменте по изгледу • разликује инструменталне саставе
Музичко-стилска раздобља	• Препозна и разликује дела која припадају музичкој уметности од музике која се користи као средство комуникације • критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље • анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте • разликује музичко-стилска раздобља према њиховим општим карактеристикама

GODIŠNJI (GLOBALNI) PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU	
Škola/Mjesto	OŠ "22. oktobar" Monoštor
Nastavnik	Nikola Čutura
Predmet	Glazbena kultura
Fond sati	Nedjeljni: 1 Godišnji: 36
Razred/odjeljenje	7b

Redni broj	NAZIV TEME	Vrijeme realizacije - MJESEC										Broj sati za			Broj sati po temi
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Obradu*	Utvrdivanje	Provjeru	
1.	Pjevanjem i sviranjem upoznajemo glazbu	3	1	2	1	2		1	2	3	2			2	17
2.	Podjela glazbala	1	3	2	1		1	1	1						10
3.	Glazbeno-stilska razdoblja				2		3	2	1	1					9
UKUPNO SATI		4	4	4	4	2	4	4	4	4	2				

*Sati glazbene kulture koncipirani su tako da gotovo svaki obuhvaća ponavljanje, obradu i sistematiziranje gradiva.

<u>OBLAST / TEMA</u>	<u>ISHODI</u> Po završenoj temi/oblasti učenik će biti u stanju:
Što je glazba? Pjevanjem i sviranjem upoznajemo glazbu	• definirati što je glazba • primenjivati pravilnu tehniku disanja • primenjivati pravilnu vokalnu tehniku • pjevati samostalno i u grupi • izvodi glazbu na blok-flauti
Podjela glazbala	• analizirati slušano djelo u odnosu na izvođački sastav i glazbala • klasificirati glazbala po nastanku i boji zvuka • klasificirati glazbala po izgledu • razlikuje instrumentalne sastave
Glazbeno-stilska razdoblja	• Prepoznati i razlikovati djela koja pripadaju glazbenoj umjetnosti od glazbe koja se koristi kao sredstvo komuniciranja • kritički prosuđivati loš utjecaj preglasne glazbe na zdravlje • analizirati slušano djelo u odnosu na izvođački sastav i glazbala • razlikovati glazbeno-stilska razdoblja prema njihovim općim karakteristikama

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ	
Школа/Место	ОШ "22. Октобар" Бачки Моноштор
Наставник	Nikola Čutura
Предмет	Музичка култура
Фонд часова	Недељни: 1 Годишњи: 34
Разред/одељење	8а, 8б

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ ТЕМЕ	Време реализације - МЕСЕЦ										Број часова за			Број часова по теми
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обраду*	Утврђивање	ПРОВЕРУ	
1.	Певањем и свирањем упознајемо музику	4	1				1	1	1	2				1	10
2.	Упознавање музичко- сценских жанрова		3	4	4	1			1					1	13
3.	Упознавање музичко- стилских раздобља					1	3	3	2	2					11
УКУПНО ЧАСОВА															34

*Часови музичке културе конципирани су тако да готово сваки обухвата понављање, обраду и систематизовање градива.

<u>ОБЛАСТ / ТЕМА</u>	<u>ИСХОДИ</u> По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
Певањем и свирањем упознајемо музику	• дефинише шта је музика • примењује правилну технику дисања • примењује правилну вокалну технику • пева самостално и у групи • изводи музику на блок-флаути
Упознавање музичко-сценских жанрова	• Препозна и разликује основна музичко-сценска дела • Препознаје компоненте из којих је грађено музичко-сценско дело
Упознавање музичко-стилских раздобља	• Препозна и разликује дела која припадају музичкој уметности од музике која се користи као средство комуникације • критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље • анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте • разликује музичко-стилска раздобља према њиховим општим карактеристикама

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

АП Војводина

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура

РАЗРЕД: ПЕТИ

НАСТАВНИК: Ђурђица Мркаило Балгави

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ВЕЖБА	ЕВАЛУАЦИЈА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Увод у ликовну културу	4										1	2	1	4
2.	Линија	4	8	4								5	10	1	16
3.	Облик			6	6	6	8	6				9	22	1	32
4.	Ритам							2	6	6		5	8	1	14
5.	Визуелно споразумевање									2	4	2	3	1	6
УКУПНО		8	8	10	6	6	8	8	6	8	4	22	45	5	72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Увод у ликовну културу	• Компетенције за целоживотно учење • Естетичке компетенције • Комуникација • Решавање проблема	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне	Ученик: • разуме и у свом раду примењује стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама; • разуме и разматра у групи значај уметничког наслеђа; • разуме и адекватно примењује појмове који се односе на установе културе и уметничка занимања; • анализира у групи значај установа културе; • описује занимања на пољу уметности.
2.	Линија			Ученик: • описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; • гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; • користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа;

		уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)	• црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; • разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.
3.	Облик	ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика	Ученик: • пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра, у групи, како је учио/ла о облицима

			ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других	и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.
4.	Ритам			Ученик: • описује ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • поређи утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; • гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; • користи , у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; • разматра , у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; • прави , самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; • исказује своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност.
	визуелно споразумевање			Ученик: • поређи различите начине комуницирања од праисторије до данас; • обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; • изражава исту поруку писаном,

				вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; • тумачи једноставне визуелне информације; • објашњава зашто је наслеђе културе важно.

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ/КОРЕЛАЦИЈА	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
УВО Д У ЛИК ОВ НУ КУЛ ТУР У	Ученик: • разуме и у свом раду примењује стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама; • разуме и разматра у групи значај уметничког наслеђа; • разуме и адекватно примењује појмове који се односе на установе културе и уметничка занимања; • анализира у групи значај установа културе; • описује занимања на пољу уметности.	1.	0,културе,,,	О	биологија, географија, историја, математика, српски/матерњи језик, музичка култура, информатика и рачунарство	
		2.	Основни појмови ликовне културе	В	биологија, географија, историја, математика, српски/матерњи језик, музичка култура, информатика и рачунарство	
		3.	Основни појмови ликовне културе	В	биологија, географија, историја, математика, српски/матерњи језик, музичка култура, информатика и рачунарство	
		4.	Увод у ликовну културу – научили смо	Е	биологија, географија, историја, математика, српски/матерњи језик, музичка култура	
ЛИ НИЈ А	Ученик: • описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • поређи утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; • гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и	5.	Линије у природи и у свету око нас	О	биологија, географија, историја, математика, информатика и рачунарство, музичка култура	
		6.	Линије у природи и у свету око нас	В	биологија, географија, историја, математика, информатика и рачунарство, музичка култура	

	притисак прибора/материјала; • користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; • црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; • разматра , у групи, како је учио/учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.	7.	Линије у природи и у свету око нас	В	биологија, географија, историја, математика, информатика и рачунарство, музичка култура	
		8.	Линије у природи и у свету око нас	В	биологија, географија, историја, математика, информатика и рачунарство, музичка култура	

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА МЕСЕЦ ОКТОБАР

ШКОЛСКА 2019 /20. Г.

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ЛИН ИЈА	Ученик: • описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; • гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; • користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; • црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; • разматра , у групи, како је учио/учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.	9.	Карактер линија	О	математика, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		10.	Карактер линија	В	биологија, географија, историја, математика, информатика и рачунарство, музичка култура	
		11.	Врсте линија	О	математика, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		12.	Врсте линија	В	математика, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		13.	Врсте линија	В	математика, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		14.	Врсте линија	В	математика, техника и технологија,	

					српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		15.	Положај и кретање линија	В	математика, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		16.	Положај и кретање линија	В	математика, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЊУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ЛИН ИЈА	Ученик: • описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • преди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; • гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; • користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; • црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; • разматра , у групи, како је учио/учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао	17.	Врсте цртежа	О	биологија, географија, историја, техника и технологија, информатика и рачунарство	
		18.	Врсте цртежа	В	биологија, географија, историја, техника и технологија, информатика и рачунарство	
		19.	Врсте цртежа	В	биологија, географија, историја, техника и технологија, информатика и рачунарство	
		20.	Линија – научили смо	Е	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, географија, биологија, математика, физичко васпитање	

	на развој уметности.					
ОБЛИК	Ученик: • поређи облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.	21.	Природни и вештачки облици	О	биологија, географија, историја, математика; српски/матерњи језик, музичка култура	
		22.	Природни и вештачки облици	В	биологија, географија, историја, математика; српски/матерњи језик, музичка култура	
		23.	Врсте и својства облика	О	биологија, географија, историја, математика, српски/матерњи језик, музичка култура	
		24.	Врсте и својства облика	О	биологија, географија, историја, математика, српски/матерњи језик, музичка култура	
		25.	Дводимензионални и тродимензионални облици	О	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		26.	Дводимензионални и тродимензионални облици	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ОБ ЛИ К	Ученик: • пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе;	7.	Дводимензионални и тродимензионални облици	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		8.	Дводимензионални и тродимензионални облици	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		29.	Дводимензионални и тродимензионални облици	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		30.	Дводимензионални и тродимензионални облици	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		31.	Груписање облика у равни или простору	О	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	

	• разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.	32.	Груписање облика у равни или простору	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ОБ ЛИ К	Ученик: • пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра , у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује;	33.	Груписање облика у равни или простору	О	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		34.	Груписање облика у равни или простору	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		35.	Груписање облика у равни или простору	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		36.	Груписање облика у равни или простору	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		37.	Однос величина облика	О	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		38.	Однос величина облика	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/	

	• исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.				матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура

НАСТАВНИК: Ђурђица Мркаило Балгави

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ОБ ЛИ К	Ученик: • пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра , у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује;	39.	Симетрија	О	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		40.	Симетрија	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		41.	Симетрија	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		42.	Симетрија	В	математика, техника и технологија, биологија, географија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		43.	Симетрија	О	техника и технологија, географија, биологија, музичка култура	
		44.	Груписање облика у равни или простору	В	техника и технологија, географија, биологија, музичка култура	
		45.	Обликовање и преобликовање употребних	О	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура	

	• исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.		предмета			
		46.	Обликовање и преобликовање употребних предмета	В	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура	

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ОБ ЛИ К	Ученик: • пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра , у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.	47.	Обликовање и преобликовање употребних предмета	В	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		48.	Обликовање и преобликовање употребних предмета	В	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		49.	Обликовање и преобликовање употребних предмета	В	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		50.	Обликовање и преобликовање употребних предмета	В	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		51.	Обликовање и преобликовање употребних предмета	В	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		52.	Облик – научили смо	Е	историја, техника и технологија, српски/матерњи језик, музичка култура, географија, биологија, математика, физичко васпитање	

РИТ АМ	Ученик: • описује ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • поређи утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; • гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; • користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; • разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; • прави, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; • исказује своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност.	53.	Ритам у природи и урбаном окружењу	О	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		54.	Ритам у природи и урбаном окружењу	В	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
РИТ АМ	Ученик: • описује ритам који учава у природи, окружењу и уметничким делима; • пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; • гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; • користи , у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; • разматра , у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; • прави , самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; • исказује своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност.	5.	Врсте ритма у ликовној уметности	О	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		6.	Врсте ритма у ликовној уметности	В	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		57.	Врсте ритма у ликовној уметности	В	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		58.	Врсте ритма у ликовној уметности	В	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура, физичко васпитање	
		59.	Ритмичко компоновање орнамената	О	српски/матерњи језик, историја, биологија, музичка култура	
		60.	Ритмичко компоновање орнамената	В	српски/матерњи језик, историја, биологија, музичка култура	

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
РИТ АМ	Ученик: • описује ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; • гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; • користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; • разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; • прави, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; • исказује своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност.	61.	Ритмичко компоновање орнамената	В	српски/матерњи језик, историја, биологија, музичка култура	
		62.	Ритмичко компоновање орнамената	В	српски/матерњи језик, историја, биологија, музичка култура	
		63.	Слободно ритмичко компоновање	О	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		64.	Слободно ритмичко компоновање	В	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		65.	Слободно ритмичко компоновање	В	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура	
		66.	Ритам – научили смо	Е	географија, историја, биологија, српски/матерњи језик, музичка култура	

ВИЗ УЕ ЛН О СП ОР АЗ УМ ЕВ АН Е	Ученик: • пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; • обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; • изражава исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; • тумачи једноставне визуелне информације; • објашњава зашто је наслеђе културе важно.	67.	Симбол, знак, порука	О	српски/матерњи језик, историја, информатика и рачунарство	
		68.	Симбол, знак, порука	В	српски/матерњи језик, историја, информатика и рачунарство	

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ВИЗ УЕ ЛН О СП ОР АЗ УМ ЕВ АН Е	Ученик: • поређи различите начине комуницирања од праисторије до данас; • обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; • изражава исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; • тумачи једноставне визуелне информације; • објашњава зашто је наслеђе културе важно.	9.	Илустровање приче, бајке, књиге	О	српски/матерњи језик, музичка култура, историја, информатика и рачунарство	
		0.	Илустровање приче, бајке, књиге	В	српски/матерњи језик, музичка култура, историја, информатика и рачунарство	
		1.	Илустровање приче, бајке, књиге	В	српски/матерњи језик, музичка култура, историја, информатика и рачунарство	
		2.	Визуелно споразумевање – научили смо	Е	српски/матерњи језик, музичка култура, историја, информатика и рачунарство	

**Годишњи план рада наставника
(Војводина)**

Основна школа
„22.октобар”

Бачки Моноштор

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

за школску 2023/24. годину

Ђурђица Мркаило Балгави
(име и презиме наставника)

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: ШЕСТИ (VI)

Недељни фонд часова: 1 Годишњи фонд часова: 36

Наставници који реализују програм:

Ђурђица Мркаило Балгави

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: шести

НАСТАВНИК: Ђурђица Мркаило Балгави

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ВЕЖБА	ЕВАЛУАЦИЈА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	БОЈА	4	5									5	3	1	9
2.	БОЈА И СВЕТЛИНА			4	2							5		1	6
3.	ТЕКСТУРА				1	3	3					4	2	1	7
4.	СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЕЛИМА						1	3				3		1	4
5.	КОМУНИКАЦИЈА							1	3	1		4		1	5
6.	ПРОСТОР									3	2	3	1	1	5
УКУПНО		4	5	4	3	3	4	4	3	4	2	24	6	6	36

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	БОЈА	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт	✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; ✓ примењује стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује темперу и колаж

		ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других	као сликарске технике, експериментише и истражује њихове изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду. ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите односе боја у окружењу и уметности; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира комплементарне парове боја; ✓ самостално примењује темперу, воштани и суви пастел као сликарске технике, експериментише и истражује њихове изражајне могућности комбинујући их у сопственом раду; ✓ самостално примењује технике сликања на текстилу, експериментише и истражује њихове изражајне могућности у сопственом раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа. ✓ именује и описује основне појмове из области ранохришћанске и византијске уметности; ✓ посматра, опажа и уочава улогу боја и колористичких односа у делима која припадају ранохришћанској и византијској уметности; ✓ примењује стечена знања о ранохришћанској и византијској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених боји;

2.	БОЈА И СВЕТЛИНА	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: На крају часа ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ✓ обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове светлина и сенка; ✓ именује, описује и показује сензитивност за светло-тамни контраст; ✓ наводи примере светлине / сенке у окружењу и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите изворе светлости, као и бачене и сопствене сенке; ✓ примењује стечена знања о светлости и сенкама у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду;

				✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује и комбинује различите ликовне технике и материјале, експериментише и истражује њихове изражајне могућности ликовног подручја обликовање различитих материјала; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени. ✓ именује, описује и показује сензитивност за светло-тамни контраст; ✓ наводи примере светло-тамног контраста у окружењу и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите контрасте светлина у окружењу и уметности; ✓ примењује стечена знања о светло-тамном контрасту у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; утврђеног и тежи промени ✓ именује, описује и показује сензитивност за графичке технике и типове штампе; ✓ посматра, опажа и уочава улогу светло-тамног контраста у делима реализованим у графичким техникама; ✓ описује, упоређује и анализира различите односе светлина и светло-тамне контрасте, као и њихово дејство на посматрача; ✓ примењује стечена знања о светло-

			тамном контрасту приликом решавања проблемских задатака кроз израду графике; ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове градација светлости и волумен; ✓ наводи примере дејства светлости на боју и карактер облика у окружењу и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите примере градације светлости и волумена у окружењу и уметности; ✓ примењује стечена знања о градацији светлости и волумену у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓
3.	ТЕКСТУРА	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте текстура;

				✓ наводи примере различитих текстура у природи и уметничким делима и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте текстура у природи и уметности; ✓ примењује стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује туш као цртачку технику и материјал, експериментише и истражује његове изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени. ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у сликарству; ✓ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању сликарских дела и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте

				фактура сликарских дела; ✓ примењује стечена знања о материјалима и фактури приликом решавања проблемских задатака; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура; ✓ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању уметничких дела и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура уметничких дела; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у вајарству; ✓ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању вајарских дела и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура вајарских дела; ✓ именује, описује и показује сензитивност за технике фротаж, гратаж и зграфито; ✓ посматра, опажа и уочава улогу текстуре у делима изведеним у техникама фротаж, гратаж и зграфито; ✓ описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ✓ примењује стечена знања о текстури приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фротажа и гратажа;

			✓ именује и описује основне појмове из области исламске уметности; ✓ посматра, опажа и уочава улогу текстура у делима која припадају исламској уметности; ✓ описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ✓ примењује стечена знања о исламској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених текстури; ✓ именује и описује појмове: текстура, текстуре у природи и уметничким делима; слојевито, лазурно и пастуозно сликање; ✓ наводи примере усвојених појмова из окружења, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;
	УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЕЛИМА	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;

		Решавање проблема Сарадња	✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове машта, фантазија и уобразиља; ✓ наводи примере употребе маште и фантазије у ликовним делима и тумачи их; ✓ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе у земљама северне Европе; ✓ посматра, опажа и уочава улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ именује, описује и показује сензитивност за технику фото-колаж / папир-маше; ✓ посматра, опажа и уочава улогу маште, фантазије и уобразиље у делима изведеним у техници фото-колаж / папир-маше; ✓ описује, упоређује и анализира различите мотиве из митологије и легенди, и њихову улогу у уметничким делима; ✓ примењује стечена знања о уобразиљи у ликовној уметности приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фото--колажа, папир-машеа; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира улогу маште, фантазије и уобразиље у ликовним делима; ✓ примењује стечена знања о машти, фантазији и уобразиљи у уметности

				приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује и комбинује различите ликовне технике и материјале, експериментише и истражује њихове изражајне могућности; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и тежи променама; ✓ проналази необичне, смешне, парадоксалне углове посматрања познатих појава. ✓ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе у земљама северне Европе; ✓ посматра, опажа и учава улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ описује, упоређује и анализира различите мотиве из маште и имагинације, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе; ✓ примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених машти и имагинацији; ✓ именује и описује појмове: машта, фантазија, уобразиља и уобразиља у

				ликовној уметности; ✓ наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем; ✓ примењује знања, оригиналне идеје и различите методе у дискусији и закључивању;
5.	МУНИКАЦИЈА	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња		На крају часа ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите теме и и мотиве у ликовним делима; ✓ наводи примере различитих тема и мотива у ликовним делима и тумачи их; ✓ уочава, упоређује и анализира примере визуелног споразумевања и

				комуникацијску улогу ликовних дела; ✓ примењује стечена знања о различитим темама и мотивима у ликовној уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује и комбинује ликовну технику фото-колаж, експериментише и истражује његове изражајне могућности; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и тежи променама; ✓ проналази необичне, смешне, парадоксалне углове посматрања познатих појава. ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите примере примењене уметности и графичког дизајна; ✓ наводи примере из области примењене уметности и графичког дизајна и тумачи их; ✓ уочава, упоређује и анализира улогу уметности у свакодневном животу; примењује стечена знања о примењеној уметности и графичком дизајну приликом решавања проблемских

				✓ именује, описује и показује сензитивност за уметност калиграфије и типографије; ✓ посматра, опажа и уочава комуникацијску улогу ликовних дела изведених у калиграфији и типографији; ✓ описује, упоређује и анализира могућности визуелног споразумевања путем калиграфског и типографског писма; ✓ примењује стечена знања о визуелном споразумевању приликом решавања проблемских задатака кроз бављење калиграфијом, типографијом и илустрацијом; задатака; ✓ именује и описује основне појмове из области српске средњовековне уметности; ✓ посматра, опажа и уочава комуникацијску улогу ликовних дела која припадају српској средњовековној уметности; ✓ описује, упоређује и анализира различите мотиве и теме, и њихову комуникацијску улогу у делима која припадају српској средњовековној уметности; ✓ примењује стечена знања о српској средњовековној уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених визуелном споразумевању и комуникацији; ✓ именује и описује појмове: теме и мотиви у ликовној уметности, улога уметности у свакодневном животу, примењена уметност и дизајн;

				✓ наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;
6.	ПРОСТОР	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за технику витраж; ✓ посматра, опажа и уочава улогу витража у уређивању ентеријера и креирању амбијента; ✓ описује, упоређује и анализира могућности уређења ентеријера и стварања амбијента путем ликовних дела

				изведених у техници витраж; ✓ примењује стечена знања о ентеријеру, амбијенту и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака кроз креирање витража; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује технику витраж, експериментише и истражује њене изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа. ✓ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе; ✓ посматра, опажа и уочава улогу амбијента у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ описује, упоређује и анализира различите амбијенте и начине обликовања простора, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе; ✓ примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених креирању амбијента и обликовању простора; ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове амбијент,

				архитектура и дизајн ентеријера; ✓ посматра, опажа и уочава различите примере из области архитектуре и дизајна ентеријера; ✓ описује, упоређује и анализира различите могућности креирања амбијента и уређења ентеријера; ✓ примењује стечена знања о ентеријеру и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака у оквиру школског пројекта; ✓ именује и описује појмове: амбијент, архитектура и дизајн ентеријера; ✓ наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира продукте настале током реализације пројектног задатка; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
БОЈА	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира	1.	Својства и врсте боја	О	физика, биологија, математика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик	
		2.	Својства и врсте боја	В	физика, биологија, математика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик	
		3.	Односи међу бојама (комплементарне боје)	О	физика, биологија, географије, српски/матерњи језик	
		4.	Односи међу бојама (хармонија боја)	В	физика, биологија, географије, српски/матерњи језик	

	основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; ✓ примењује стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује темперу и колаж као сликарске технике, експериментише и истражује њихове изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду. ✓ именује, описује и показује сензитивност за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности;					

	✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; ✓ примењује стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите односе боја у окружењу и уметности; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира комплементарне парове боја; ✓ примењује стечена знања о комплементарним бојама у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите односе боја у окружењу и уметности; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира хармоничне боје; ✓ примењује стечена знања о хармоничним бојама у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака;					

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
БОЈА	По завршетку активности ученик ће бити у стању да:	5.	Односи међу бојама (топле и хладне боје)	В	физика, биологија, географије, српски/матерњи језик	
	✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;	6.	Дејство боја на посматрача	О	биологија, музичка култура, српски/матерњи језик	
	✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу;	7.	Ликовне технике и материјали – сликање на текстилу	О	географија, историја, српски/матерњи језик	
	✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;	8.	Уметничко наслеђе – ранохришћанска и византијска уметност	О	историја, географија, српски/матерњи језик	
	✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	9.	Боја – научили смо	Е	физика, биологија, српски/матерњи језик	
	✓ разматра с другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити;					
	✓ именује, описује и показује сензитивност за различите односе боја у окружењу и уметности;					
	✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира топле и хладне боје;					

	✓ примењује стечена знања о топлим и хладним бојама у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује темперу као сликарску технику, експериментише и истражује њене изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду. ✓ именује, описује и показује сензитивност за различита дејства боја на посматрача у окружењу и уметности; ✓ посматра, опажа и уочава боје и њихово дејство на					

	посматрача у окружењу и уметности; ✓ упоређује и анализира како боје делују на посматрача; ✓ примењује стечена знања о дејству боја на посматрача приликом решавања проблемских задатака; ✓ именује, описује и показује сензитивност за технике сликања на свили – батик и тапас; ✓ посматра, опажа и уочава улогу боја и колористичких односа у делима изведеним у техникама батик и тапас; ✓ описује, упоређује и анализира различите односе међу бојама и њихова дејства на посматрача; ✓ примењује стечена знања о односима и дејству боја на посматрача приликом решавања проблемских задатака кроз осликавање текстила; ✓ именује и описује основне појмове из области ранохришћанске и византијске уметности; ✓ посматра, опажа и уочава улогу боја и колористичких односа у делима која					

	припадају ранохришћанској и византијској уметности; ✓ описује, упоређује и анализира различите односе међу бојама и њихова дејства на посматрача; ✓ примењује стечена знања о ранохришћанској и византијској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених боји; ✓ именује и описује појмове: боја, основне и изведене, хроматске и ахроматске, топле и хладне боје, комплементарност и хармонија боја; ✓ наводи примере усвојених појмова из окружења, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;					

	✓					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА МЕСЕЦ НОВЕМБАР

ШКОЛСКА 2020 /21. Г.

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
БОЈА И СВЕТЛИНА	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ✓ обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај	10.	Светлост и сенка	О	физика, биологија, географије, српски/матерњи језик	
		11.	Светло-тамни контраст	О	физика, биологија, географије, српски/матерњи језик	
		12.	Дејство светлости на боју и карактер облика	О	српски/матерњи језик, музичка култура, физика, географија	
		13.	Ликовне технике и материјали – графика и штампа	О	географија, историја, српски/матерњи језик	

	простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити; ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове светлина и сенка; ✓ наводи примере светлине / сенке у окружењу и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите изворе светлости, као и бачене и сопствене сенке; ✓ примењује стечена знања о светлости и сенкама у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове,					

	мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује и комбинује различите ликовне технике и материјале, експериментише и истражује њихове изражајне могућности ликовног подручја обликовање различитих материјала; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени. ✓ именује, описује и показује сензитивност за светло-тамни контраст; ✓ наводи примере светло-тамног контраста у окружењу и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите контрасте светлина у окружењу и уметности; ✓ примењује стечена знања о светло-тамном					

	контрасту у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове градација светлости и волумен; ✓ наводи примере дејства светлости на боју и карактер облика у окружењу и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите примере градације светлости и волумена у окружењу и уметности; ✓ примењује стечена знања о градацији светлости и волумену у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ именује, описује и показује сензитивност за графичке технике и типове штампе; ✓ посматра, опажа и уочава улогу светло-тамног контраста у делима реализованим у графичким техникама; ✓ описује, упоређује и					

	анализира различите односе светлина и светло-тамне контрасте, као и њихово дејство на посматрача; ✓ примењује стечена знања о светло-тамном контрасту приликом решавања проблемских задатака кроз израду графике; ✓					

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
БОЈА И СВЕТЛИНА	По завршетку активности ученик ће бити у стању да:	14.	Уметничко наслеђе – романичка и готичка уметност	О	историја, географија, српски/матерњи језик	
	✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;	15.	Боја и светлина – научили смо	Е	физика, географија, српски/матерњи језик, музичка култура	
ТЕКСТУРА	✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра с другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити; ✓ именује и описује основне појмове из области романичке и готичке уметности; ✓ посматра, опажа и уочава улогу светлине и сенке у делима која припадају	16.	Врсте текстура, текстуре у природи и уметничким делима	О	биологија, географија, информатика и рачунарство	

	романичкој и готичкој уметности; ✓ описује, упоређује и анализира светло-тамне контрасте, као и њихово дејство на посматрача; ✓ примењује стечена знања о романичкој и готичкој уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених светлини; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује прилагођену технику ткања, експериментише и истражује њене изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду. ✓ именује и описује појмове:					

	светлина, сенка, светло-тамни контраст, валер, градација светлости и волумен; ✓ наводи примере усвојених појмова из окружења, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте текстура; ✓ наводи примере различитих текстура у природи и уметничким делима и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте текстура у природи и уметности; ✓ примењује стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака;					

	✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду;					

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ТЕКСТУРА	Ученик ће бити у стању да на крају часа: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра с другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у сликарству; ✓ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању сликарских дела и	17.	Материјали и текстура	О	биологија, географија	
		18.	Материјали и текстура	В	биологија, географија	
		19.	Материјали и текстура	В	биологија, географија, историја	

	тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура сликарских дела; ✓ примењује стечена знања о материјалима и фактури приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује темпере и водене боје, експериментише и истражује њихове изражајне могућности приликом слојевитог сликања; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени.					

	✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура; ✓ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању уметничких дела и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура уметничких дела; ✓ примењује стечена знања о материјалима и фактури приликом решавања проблемских задатака; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у вајарству; ✓ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању вајарских дела и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура вајарских дела; ✓ примењује стечена знања о материјалима и фактури приликом решавања проблемских задатака;					

ПРЕДМЕТ:Ликовна култура

НАСТАВНИК:Ђурђица Мркаило Балгави

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ТЕКСТУРА	✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра с другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити; ✓ именује, описује и показује сензитивност за технике фротаж, гратаж и зграфито; ✓ посматра, опажа и	20.	Ликовне технике и материјали – фротаж, гратаж и зграфито	О	географија, биологија, српски/матерњи језик	
		21.	Уметничко наслеђе – исламска уметност	О	историја, географија, биологија, математика	
		22.	Текстура – научили смо	Е	географија, биологија	
СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЕЛИМА		23.	Уобразиља	О	историја, музичка култура, српскиматерњи језик, информатика и рачунарство	

	уочава улогу текстуре у делима изведеним у техникама фротаж, гратаж и зграфито; ✓ описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ✓ примењује стечена знања о текстури приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фротажа и гратажа; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује технике фротаж и гратаж, експериментише и истражује њихове изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и					

	оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа. ✓ именује и описује основне појмове из области исламске уметности; ✓ посматра, опажа и уочава улогу текстуре у делима која припадају исламској уметности; ✓ описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ✓ примењује стечена знања о исламској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених текстури; ✓ именује и описује појмове: текстура, текстуре у природи и уметничким делима; слојевито, лазурно и пастуозно сликање; ✓ наводи примере усвојених појмова из окружења, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења;					

	✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем; ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове машта, фантазија и уобразиља; ✓ наводи примере употребе маште и фантазије у ликовним делима и тумачи их; ✓ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира улогу маште, фантазије и уобразиље у ликовним делима; ✓ примењује стечена знања о машти, фантазији и уобразиљи у уметности приликом решавања проблемских задатака;					

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЕЛИМА	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра с другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити; ✓ именује, описује и показује сензитивност за технику фото-колаж / папир-маше;	24.	Ликовне технике и материјали – фото-колаж и папир-маше	О	географија, биологија, српски/матерњи језик	
		25.	Уметничко наслеђе – ренесанса у земљама сееверне Европе	О	историја, географија, српски/матерњи језик	
		26.	Свет уобразиље у ликовним делима – научили смо	Е	географија, биологија, српски/матерњи језик	
КОМУНИКАЦИЈА		27.	Теме и мотиви у уметности	О	историја, српски/матерњи језик	

	✓ посматра, опажа и уочава улогу маште, фантазије и уобразиље у делима изведеним у техници фото-колаж / папир-маше; ✓ описује, упоређује и анализира различите мотиве из митологије и легенди, и њихову улогу у уметничким делима; ✓ примењује стечена знања о уобразиљи у ликовној уметности приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фото-колажапапир-машеа ; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује технику фото-колаж/папир-маше,					

	експериментише и истражује њене изражајне могућности у сопственом раду; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и тежи променама; ✓ проналази необичне, смешне, парадоксалне углове посматрања познатих појава. ✓ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе у земљама северне Европе; ✓ посматра, опажа и уочава улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ описује, упоређује и анализира различите мотиве из маште и имагинације, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе;					

	✓ примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених машти и имагинацији; ✓ именује и описује појмове: машта, фантазија, уобразиља и уобразиља у ликовној уметности; ✓ наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем; ✓ именује, описује и показује сензитивност за различите теме и мотиве у ликовним делима; ✓ наводи примере различитих тема и мотива					

	у ликовним делима и тумачи их; ✓ уочава, упоређује и анализира примере визуелног споразумевања и комуникацијску улогу ликовних дела; ✓ примењује стечена знања о различитим темама и мотивима у ликовној уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓					

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
КОМУНИКАЦИЈА	По завршетку активности ученик ће бити у стању да:	28.	Улога уметности у свакодневном животу	О	српски/матерњи језик, информатика и рачунарство	
	✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ✓ разматра с другима шта и како је учио/улила и где та знања може применити;	29.	Ликовне технике и материјали – калиграфија и типографија	О	историја, српски/матерњи језик, информатика и рачунарство	
	✓ именује, описује и	30.	Уметничко наслеђе – српска средњовековна уметност	О	историја, географија, српски/матерњи језик	

	показује сензитивност за различите примере примењене уметности и графичког дизајна; ✓ наводи примере из области примењене уметности и графичког дизајна и тумачи их; ✓ уочава, упоређује и анализира улогу уметности у свакодневном животу; ✓ примењује стечена знања о примењеној уметности и графичком дизајну приликом решавања проблемских задатака; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално примењује и комбинује сликарске технике по избору, експериментира и					

	истражује њихове изражајне могућности; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и тежи променама. ✓ именује, описује и показује сензитивност за уметност калиграфије и типографије; ✓ посматра, опажа и уочава комуникацијску улогу ликовних дела изведених у калиграфији и типографији; ✓ описује, упоређује и анализира могућности визуелног споразумевања путем калиграфског и типографског писма; ✓ примењује стечена знања о визуелном споразумевању приликом решавања проблемских задатака кроз бављење калиграфијом, типографијом и илустрацијом; ✓ именује и описује основне појмове из					

	области српске средњовековне уметности; ✓ посматра, опажа и уочава комуникацијску улогу ликовних дела која припадају српској средњовековној уметности; ✓ описује, упоређује и анализира различите мотиве и теме, и њихову комуникацијску улогу у делима која припадају српској средњовековној уметности; ✓ примењује стечена знања о српској средњовековној уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених визуелном споразумевању и комуникацији; ✓					

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
КОМУНИКАЦИЈА	По завршетку активности ученик ће бити у стању да:	31.	Комуникација – научили смо	Е	српски/матерњи језик, биологија, историја, информатика и рачунарство	
ПРОСТОР	✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ✓ разматра с другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити; ✓ именује и описује појмове: теме и мотиви у ликовној уметности, улога уметности у свакодневном животу,	32.	Амбијент и обликовање простора / Архитектура / Дизајн ентеријера и намештаја	О	технике и технологија, биологија	
		33.	Ликовне технике и материјали – витраж	О	историја, биологија, техника и технологија	
		34.	Уметничко наслеђе – ренесанса	О	историја, географија, биологија	

	примењена уметност и дизајн; ✓ наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем; ✓ примењује знања, оригиналне идеје и различите методе у дискусији и закључивању; ✓ повезује стечена знања са осталим наставни садржајима; ✓ разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; ✓ активно тумачи уметничка дела и доживљава их,					

	прерађује, допуњује и процењује на свој начин; ✓ самостално проналази и систематизује информације из различитих извора; ✓ упоређује, анализира и процењује сопствени рад и радове других; ✓ аргументује своје ставове и поступке, објашњава процедуре и значења. ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове амбијент, архитектура и дизајн ентеријера; ✓ посматра, опажа и уочава различите примере из области архитектуре и дизајна ентеријера; ✓ описује, упоређује и анализира различите могућности креирања амбијента и уређења ентеријера; ✓ примењује стечена знања о ентеријеру и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака					

	кроз креирање намештаја од рециклажног материјала; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ именује, описује и показује сензитивност за технику витраж; ✓ посматра, опажа и уочава улогу витража у уређивању ентеријера и креирању амбијента; ✓ описује, упоређује и анализира могућности уређења ентеријера и стварања амбијента путем ликовних дела изведених у техници витраж; ✓ примењује стечена знања о ентеријеру, амбијенту и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака кроз креирање витража; ✓ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе;					

	✓ посматра, опажа и уочава улогу амбијента у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ описује, упоређује и анализира различите амбијенте и начине обликовања простора, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе; ✓ примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених креирању амбијента и обликовању простора;					

ПРЕДМЕТ:

НАСТАВНИК:

ТЕМА	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ПРОСТОР	На крају часа ученик ће бити у стању да: ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ именује, описује и показује сензитивност за појмове амбијент, архитектура и дизајн ентеријера; ✓ посматра, опажа и уочава различите примере из	35.	Пројектни задатак „Обликовање школског простора“	В	техника и технологија, биологија, историја, географија, музичка култура	
		36.	Пројектни задатак „Обликовање школског простора“ – научили смо	Е	техника и технологија, биологија, историја, географија, музичка култура	
				30		

	области архитектуре и дизајна ентеријера; ✓ описује, упоређује и анализира различите могућности креирања амбијента и уређења ентеријера; ✓ примењује стечена знања о ентеријеру и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака у оквиру школског пројекта; ✓ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ✓ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално експериментише и истражује изражајне могућности различитих техника и материјала; ✓ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује кооперативност кроз рад у групи, сарађује са					

	другим ученицима и уважава различите ставове. ✓ именује и описује појмове: амбијент, архитектура и дизајн ентеријера; ✓ наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ✓ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира продукте настале током реализације пројектног задатка; ✓ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ✓ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: СЕПТЕМБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ____VII____

НАСТАВНИК: Ђурђица Мркаило Балгави

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појмове простор и композиција и одређује њихово значење; – описује простор који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – наводи примере из окружења и тумачи их;	1.	Простор и композиција	О	Географија, историја, биологија, математика, физика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик, музичка култура, физичка култура	
		2.	Распоред облика у простору и композиција ликовног дела	О		
		3.	Равнотежа облика у ликовној композицији	О		
		4.	Компоновање боја	О		
		5.	Контрасти у ликовној композицији	О		

	– разуме контекст kulturnog наслеђа različitih epoha; – aktivno тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду;					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ОКТОБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ПРОСТ ОР И КОМПО ЗИЦИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појмове простор и композиција и одређује њихово значење; – описује простор који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – наводи примере из окружења и тумачи их;	6.	Контрасти у ликовној композицији	В	Географија, историја, биологија, математика, физика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик, музичка култура, физичка култура	
		7.	Сродност ликовних вредности – хармонија	О		
		8.	Научили смо	Е		
		9.	Ритам у ликовној композицији	О		

	– разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду;					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: НОВЕМБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ПРОСТ ОР И КОМПО ЗИЦИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појмове простор и композиција и одређује њихово значење; – описује простор који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – наводи примере из окружења и тумачи их;	10.	Стилизација облика	О	Географија, историја, биологија, математика, физика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик, музичка култура, физичка култура	
		11.	Орнамент и арабеска	О		
		12.	Орнамент и арабеска	В		
		13.	Научили смо	Е		

	– разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду;					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ДЕЦЕМБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ПРОСТ ОР И КОМПО ЗИЦИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имажинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појмове простор и композиција и одређује њихово значење; – описује простор који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – наводи примере из окружења и тумачи их;	14.	Пропорције главе и тела човека	О		
		15.	Компоновање величина у простору	О		
		16.	Научили смо	Е		

	– разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду;					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ЈАНУАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ПРОСТ ОР И КОМПО ЗИЦИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду;	17.	Линеарна перспектива О	О		
		18.	Ваздушна и колористичка перспектива	О	Географија, историја, биологија, математика, физика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик, музичка култура, физичка култура	

	– именује и описује појмове простор и композиција и одређује њихово значење; – описује простор који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – наводи примере из окружења и тумачи их; – разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду;					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ФЕБРУАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: 7a_ НАСТАВНИК: Ђурђица Мркаило Балгави

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ПРОСТ ОР И КОМПО ЗИЦИЈА	– исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха;	19.	Научили смо	Е		
КОМУ НИКАЦ ИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха;	20.	Приказ људске фигуре	О		

– учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појам и значење кључних појмова у лекцији; – описује кључне елементе у лекцији које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – наводи примере из окружења и тумачи их; – разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду; – повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; – повезује стечена знања са осталим наставним садржајима; – открива, упоређује и анализира значења кључних појмова лекције у окружењу и уметничким делима;	21.	Мртва природа и пејзаж	О	Географија, историја, биологија, математика, физика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик, музичка култура, физичка култура	
	22.	Фотографија	О		

	– експериментише и истражује изражајне могућности техника и материјала у сопственом раду; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; – проналази и систематизује информације из различитих извора; – развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; – обликује ликовне композиције примењујући основна знања о њима; – креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама; – довршава непотпуне целине на разне начине; – производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; – изражава идеје инвентивно кроз примену различитих медија и техника; – преобликује познате форме и осмишљава нове функције и значења; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – показује радозналост и склоност да поставља питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; – процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; – представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – објашњава процедуре и значења и изводи закључке; – уважава различитост, мултикултуралност; – показује емпатију и хумане ставове.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: МАРТ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ____7а НАСТАВНИК: Ђурђица Мркаило Балгави

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
КОМУ НИКАЦ ИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појам и значење кључних појмова у лекцији; – описује кључне елементе у лекцији које уочава у природи, окружењу и уметничким делима;	23.	Фотографија	В	Информатика и рачунарство, биологија, српски језик, музичка култура	
		24.	Научили смо	Е		
		25.	Обједињавање покрета, игре и звука	О		
		26.	Обједињавање покрета, игре и звука	В		

	– наводи примере из окружења и тумачи их; – разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду; – повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; – повезује стечена знања са осталим наставним садржајима; – открива, упоређује и анализира значења кључних појмова лекције у окружењу и уметничким делима; – експериментише и истражује изражајне могућности техника и материјала у сопственом раду; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; – проналази и систематизује информације из различитих извора; – развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; – обликује ликовне композиције примењујући основна знања о њима; – креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама;	27.	Обједињавање покрета, игре и звука	В		

	– довршава непотпуне целине на разне начине; – производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; – изражава идеје инвентивно кроз примену различитих медија и техника; – преобликује познате форме и осмишљава нове функције и значења; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – показује радозналост и склоност да поставља питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; – процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; – представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – објашњава процедуре и значења и изводи закључке; – уважава различитост, мултикултуралност; – показује емпатију и хумане ставове.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: АПРИЛ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
КОМУ НИКА ЦИЈА	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појам и значење кључних појмова у лекцији; – описује кључне елементе у лекцији које уочава у природи, окружењу и уметничким делима;	28.	Обједињавање покрета, игре и звука	В		
		29.	Анимација	О		
		30.	Анимација	В		
		31.	Анимација	В		

	– наводи примере из окружења и тумачи их; – разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду; – повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; – повезује стечена знања са осталим наставним садржајима; – открива, упоређује и анализира значења кључних појмова лекције у окружењу и уметничким делима; – експериментише и истражује изражајне могућности техника и материјала у сопственом раду; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; – проналази и систематизује информације из различитих извора; – развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; – обликује ликовне композиције примењујући основна знања о њима; – креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама;					

	– довршава непотпуне целине на разне начине; – производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; – изражава идеје инвентивно кроз примену различитих медија и техника; – преобликује познате форме и осмишљава нове функције и значења; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – показује радозналост и склоност да поставља питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; – процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; – представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – објашњава процедуре и значења и изводи закључке; – уважава различитост, мултикултуралност; – показује емпатију и хумане ставове.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: МАЈ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
УМЕТ НОСТ ОКО НАС	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду;	32.	Научили смо	Е		
		33.	Уметност и технологија	О		

	– показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појам и значење кључних појмова у лекцији; – описује кључне елементе у лекцији које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – наводи примере из окружења и тумачи их; – разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду; – повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; – повезује стечена знања са осталим наставним садржајима; – открива, упоређује и анализира значења кључних појмова лекције у окружењу и уметничким делима; – експериментише и истражује изражајне могућности техника и материјала у сопственом раду; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују;					

	– проналази и систематизује информације из различитих извора; – развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; – обликује ликовне композиције примењујући основна знања о њима; – креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама; – довршава непотпуне целине на разне начине; – производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; – изражава идеје инвентивно кроз примену различитих медија и техника; – преобликује познате форме и осмишљава нове функције и значења; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – показује радозналост и склоност да поставља питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; – процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; – представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – објашњава процедуре и значења и изводи закључке; – уважава различитост, мултикултуралност; – показује емпатију и хумане ставове.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ЈУН

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЊУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
УМЕТНОСТ ОКО НАС	Ученик ће бити у стању да: – Уочава и формулише ликовни проблем; – активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; – изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију; – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију, уметност и науку; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појам и значење кључних појмова у лекцији; – описује кључне елементе у лекцији које уочава у природи, окружењу и уметничким делима;	34.	Уметничка занимања, уметност око нас и уметнички пројекти	О		
		35.	Уметничка занимања	В		
		36.	Уметност око нас и уметнички пројекти ИЛИ Научили смо	Е	Географија, историја, биологија, математика, физика, информатика и рачунарство, српски/матерњи језик, музичка култура, физичка култура	

	– наводи примере из окружења и тумачи их; – разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; – активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем; – објашњава процедуре и значења; – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовно истраживање и стварање; – користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду; – спретно и прецизно манипулише прибором, средствима и материјалима у практичном раду; – повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; – повезује стечена знања са осталим наставним садржајима; – открива, упоређује и анализира значења кључних појмова лекције у окружењу и уметничким делима; – експериментише и истражује изражајне могућности техника и материјала у сопственом раду; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; – проналази и систематизује информације из различитих извора; – развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; – обликује ликовне композиције примењујући основна знања о њима; – креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама;					

	– довршава непотпуне целине на разне начине; – производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; – изражава идеје инвентивно кроз примену различитих медија и техника; – преобликује познате форме и осмишљава нове функције и значења; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – показује радозналост и склоност да поставља питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; – процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; – представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – објашњава процедуре и значења и изводи закључке; – уважава различитост, мултикултуралност; – показује емпатију и хумане ставове.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: СЕПТЕМБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
КОМПО ЗИЦИЈИ А	На крају часа ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имажинације, емоција, ставова и порука; – уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе;	1.	Ритам у ликовној композицији	У	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
		2.	Јединство као основни принцип композиције	О		
		3.	Равнотежа у ликовној композицији	О		
		4.	Хармонијска композиција	О		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ОКТОБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
КОМПО ЗИЦИЈА	На крају часа ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имажинације, емоција, ставова и порука;	5.	Научили смо	П	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
РИТАМ, ГРАДАЦ ИЈА И КОНТРА СТ	– уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе;	6.	Ритам у ликовној композицији	О		
		7.	Градација вредности светлина, боја и облика	О		

		8.	Контраст линија, облика и боја	У		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: НОВЕМБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
РИТАМ, ГРАДАЦ ИЈА И КОНТРА СТ	На крају часа ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имажинације, емоција, ставова и порука; – уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе;	9.	Контраст светлина и текстура	О	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
		10.	Контраст маса и величина	О		
		11.	Научили смо	П		
		12.	.2Д и 3Д простор	У		
		13.	Полиперспектива	О		
ПРОСТ ОР И КОМПО ЗИЦИЈА						

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ДЕЦЕМБАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Компо зиција	На крају часа ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; – уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе;	14.	Доминанта као принцип компоновања	О	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
		15.	Динамизам у ликовној композицији	О		
		16.	Научили смо	П		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ЈАНУАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
КОМ ПОН ОВА ЊЕ И ФАН ТАСТ ИКА	На крају часа ученик ће бити у стању да: – исказује своје мишљење о том како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука;	17.	Компоновање и фантастика	О	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
		18.	Компоновање и фантастика	У		
		19.	Научили смо	П		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ФЕБРУАР

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
СЛО БОД НО КОМ ПОН ОВА ЊЕ	На крају часа ученик ће бити у стању да: – исказује своје мишљење о том како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука;	20.	Систем низања скупова, линија, облика и боја	О	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
		21.	Систем низања скупова, линија, облика и боја	У		
		22.	. Систем низања скупова, линија, облика и боја	У		

**ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ
(ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)**

МЕСЕЦ: МАРТ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ

СЛОБО ДНО КОМПО НОВАЊ Е	На крају часа ученик ће бити у стању да: – исказује своје мишљење о том како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха;	23.	Научили смо	П	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
КОМУН ИКАЦИ ЈА	– комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој, развој	24.	Визуелна метафорика	О		
		25.	Амблем, грб, хералдика, логотип	О		
		26.	Визуелно споразумевање	О		

	туризма и очување културног идентитета земље.					

**ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ
(ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)**

МЕСЕЦ: АПРИЛ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЊУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ

КОМУНИКАЦИЈА	На крају часа ученик ће бити у стању да: – исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; – сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; – показује иницијативу и самосталност у раду; – именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за	27.	Визуелно споразумевање	У	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
		28.	Научили смо	П		

	лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: МАЈ

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ

Насл еђе	На крају часа ученик ће бити у стању да: – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље.	29.	Културна баштина – појам и значај	О		
		30.	Чување, заштита и обнова културног и уметничког наслеђа	О	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	
		31.	Промоција уметничког наслеђа	У		
		32.	Уметност и креативност	О		
		33.	Уметност и креативност	О		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ (ШКОЛСКИ КАЛЕНДАР ЗА АП ВОЈВОДИНУ)

МЕСЕЦ: ЈУН

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: _____

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Насле ђе	На крају часа ученик ће бити у стању да: – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље.	34.	Научили смо	П	српски језик, музичка култура, историја, географија, техника и технологија, информатика	

ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

УМЕТНОСТ

Седми и осми разред

Наставник: Ђурђица Мркаило Балгави

Школска година 2023/24

Циљ учења слободне наставне активности *Уметност* је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја
Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција	– образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа; – објасни главне карактеристике традиционалне ликовне уметности на простору	ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА 1.,2.,2., Визуелна уметност народа Аустралије и Новог Зеланда (сликарство аустралијских Аборицина, традиционална тетоважа Маора) 4.,5.,6., Уметност америчких народа (тотеми, керамика, ћилими, корпе) 7.,8.,9., Култура древне Индије, Кине и Јапана (градови, храмови, одећа, писмо) 10.,11.,12., Уметност народа Африке (маске и штитови) 13.,14.,15, Словенска традиција (митологија, симболика и орнаментика)

	Балкана и Србије и њихов међусобни утицај;	
Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	– прикаже елементе прожимања традиционалне ликовне уметности различитих народа на простору Балкана – презентује традиционалну ликовну уметност карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања ликовног културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој ликовне културе; – презентује начине промоције ликовних дела и догађаја; – прикаже примену ликовне уметности у другим уметностима; – истражи и објасни шта је ликовна критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о визуелним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање	ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ Културно наслеђе (значај и улога) 16.,17.,18.,Традиционална ликовна уметност Балкана (основне карактеристике у односу на ентитет и међусобни утицаји, сличности и разлике) 19.,20.,21.,Традиционална ликовна уметност Србије 22.,23.,24.,Начини очувања културног наслеђа МОДЕРНО ДОБА И УМЕТНОСТ 25.,26.,27.,Савремене технологије и ликовне технике. 28.,29.,30.Маркетинг у ликовној уметности 31.,32.,33., Примењена ликовна уметност. 34.,35.,36.,Ликовна критика и интервју.

	различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду.	

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Циљ

Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	ИСХОДИ
1.	ИКТ	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу – правилно користи ИКТ уређаје – именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја – прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса – прилагоди радно окружење кроз основна подешавања – креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа – креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – сачува и организује податке – разликује основне типове датотека
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; – доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине – разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету – реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета – приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај – информацијама на интернету приступи критички – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету – објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја – препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем – рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету
3.	РАЧУНАРСТВО	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема

		– креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу – сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби – користи математичке операторе за израчунавања – објасни сценарио и алгоритам пројекта – анализира и дискутује програм – проналази и отклања грешке у програму
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	Ученик ће бити у стању да: – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака – одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта – наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен – поставља резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника

ГЛОБАЛНИ (ГОДИШЊИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Р. Б.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА ПРЕМА ТИПУ ЧАСА				УКУПНО
		обрада	утврђивање	систематизација	провера	
1.	ИКТ	8	3	0	0	11
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	5	0	3	1	9
3.	РАЧУНАРСТВО	10	2	3	1	16
УКУПНО		23	5	6	2	36

РАСПОРЕД НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА

Р. Б.	Н. Т.	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА			
	ИКТ	Информатика и рачунарство	О			
		Дигитални уређаји, Програми за дигиталне уређаје	О			
		Подешавање радног окружења	О			
		Организација података кроз датотеке и фолдере	О			

		Подешавање радног окружења, Организација података кроз датотеке и фолдере		у		
		Дигитални цртежи	О			
		Унос и обрада текста	О			
		Дигитални цртежи, Унос и обрада текста		у		
		Снимање звука, Рад са видео-датотекама	О			
		Презентација	О			
		Снимање звука, Рад са видео-датотекама, Презентација		у		
	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Одговорна и сигурна употреба ИКТ уређаја	О			
		Правила безбедног рада на интернету	О			
		Претраживање интернета	О			
		Здравље и технологија	О			
		Дигитална писменост			п	
		Рад на пројекту, Пример израде пројекта	О			
		Пројектни задатак				С
		Пројектни задатак				С
		Презентација пројектних задатака				С
	РАЧУНАРСТВО	Програмирање рачунара и дигиталних уређаја	О			
		Скреч – софтвер за визуелно програмирање	О			
		Рад са објектима	О			
		Блок наредбе	О			
		Линијска програмска структура	О			
		Циклична програмска структура	О			
		Линијска и циклична програмска структура		у		

	Разграната програмска структура	O			
	Математичке формуле и променљиве у програму	O			
	Разграната програмска структура, Математичке формуле и променљиве у програму		у		
	Математичко – логичке операције над скуповима	O			
	Еуклидов алгоритам	O			
	Рачунарство			п	
	Пројектни задатак				С
	Пројектни задатак				С
	Презентација пројектних задатака				С

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Циљ и задаци

- Развијање алгоритамског начина размишљања
- Развијање логичког мишљења и креативности
- Оспособљавање за креирање једноставних програма
- Развијање креативности и оспособљавање за различите примене рачунарске, информационе и комуникационе технологије
- Оспособљавање ученика да одаберу и примене најприкладнију технологију зависно од задатка, области или проблема који решавају
- Развијање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу
- Развијање критичког мишљења
- Развијање свести о опасностима и ризицима при коришћењу интернета
- Оспособљавање за одговорну примену препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу

Исходи

- креира, коришћењем визуелног програмског језика (програм се формира слагањем графички репрезентованих елемената), рачунарски програм ниске алгоритамске сложености који комуницира са корисником на нивоу кретања преддефинисаних графичких ликова и у оквиру кога се користе основни конструктивни елементи процедуралног програмирања, као што су променљиве са нумеричким вредностима, линијска структура, гранања и понављање
- креира рачунарски програм тако што ће на основу задатог сценарија дефинисати понашања ликова

- у програму примени математичку формулу са основним аритметичким операцијама и да из постављеног задатка закључи какву формулу треба да примени
- исправља грешке у сопственом програму
- сачувају и организују податке
- врше конверзију између различитих типова података
- креирају текстуални документ и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)
- креирају дигиталну слику и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)
- сниме видео материјал
- креирају мултимедијалну презентацију и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)
- комбинују рад у више апликација за реализацију сложенијих идеја
- препознају уобичајене начине коришћења технологије и ван школе;
- користе технологију одговорно и на сигуран начин
- воде бригу о приватности личних информација
- објасне појам ауторских права и разликују основне лиценце за дељење садржаја
- самостално претражују и проналазе информације у дигиталном окружењу
- информацијама на интернету приђу критички
- разликују пожељно од непожељног понашања на интернету
- реагују исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета
- потраже помоћ и подршку од правих особа и на правом месту када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета
- препознају ризик зависности од технологије
- рационално управљају временом које проводе на интернету
- примењују научено и самостално израђују пројекат на задату тему

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Редни број	Тема	Обрада новог градива и вежба	Утврђивање, провера и систематизација	Свега
I	ИКТ	8	2	10
II	Дигитална писменост	5	1	6
III	Рачунарство	13	2	15
IV	Пројектна настава	3	2	5

	СВЕГА	29	7	36

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД			
Ред. бр.		Наставна јединица	Тип часа
Тема	Час		
1.	1.	Упознавање са наст. планом и програмом	обрада
1.	2.	Рад са текстом – табеле	обрада / вежба
1.	3.	Рад са текстом (<i>подножје, заглавље, фусноме</i>)	обрада / вежба
1.	4.	Рад са текстом – практичан рад	утврђивање
1.	5.	Рад са звуком (<i>Sound Recorder/Audacity</i>)	обрада / вежба
1.	6.	Рад са видеом (<i>Movie Maker</i>)	обрада / вежба
1.	7.	Интерактивне презентације	обрада / вежба
1.	8.	Интерактивне презентације -практичан рад	утврђивање/ провера
1.	9.	Анимација	обрада / вежба
1.	10.	Електронска комуникација (<i>ел.пошта, чет, форум</i>)	обрада / вежба
2.	11.	Рачунарске мреже и мрежни сервиси	обрада / вежба
2.	12.	Такмичење из ИП „Дабар“	обрада / вежба
2.	13.	Безбедност рачунара и безбедно понашање на мрежи	обрада / вежба
2.	14.	Интернет и шетраживање интернета (<i>одабир резултата и преузимање садржаја</i>)	обрада / вежба
2.	15.	Ауторска права, пиратски и легални софтвер, заштита здравља	обрада / вежба
2.	16.	ИКТ и дигитална писменост	систематизација
3.	17.	Програмирање - аритметичке операције, променљиве, именовање резултата	обрада / вежба
3.	18.	Аритметичке операције	обрада / вежба
3.	19.	Цели и реални бројеви	вежба
3.	20.	Реално дељење	обрада / вежба
3.	21.	Целобројно дељење	обрада / вежба
3.	22.	Корњача графика	обрада / вежба
3.	23.	Уграђене функције (<i>min, max, abs</i>)	обрада / вежба
3.	24.	Ниске	обрада / вежба
3.	25.	Гранање	обрада / вежба
3.	26.	Листе	обрада / вежба
3.	27.	Понављање 17-26	утврђивање/провера
3.	28.	Примена уграђених функција	вежба
3.	29.	Пресликавање	обрада / вежба

3.	30.	Филтрирање	обрада / вежба
3.	31.	Примена програмирања	утврђивање
4.	32.	Пројектни задатак – одабир теме и тимова	обрада / вежба
4.	33.	Израда пројектног задатка	вежба
4.	34.	Израда пројектног задатка	вежба
4.	35.	Пројектни рад – представљање и вредновање радова	утврђивање
4.	36.	Пројектни рад – представљање и вредновање радова	провера

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

Циљ и задаци

- Оспособљавање ученика за учење, живот и рад у друштву које се, развојем дигиталних технологија, брзо мења
- Развијање информатичких знања, вештина и ставова неопходних за самосталну, одговорну и примерену употребу рачунара у решавању свакодневних задатака у процесу учења, рада и комуникације
- Оспособљавање ученика да одаберу и употребе одговарајућу технологију сходно задатку, области у којој је примењују или проблему који решавају
- Развијање креативности и оспособљавање за креативно изражавање применом рачунарске, информационе и комуникационе технологије
- Оспособљавање ученика да препознају проблем, реше и по потреби рашчлане проблем на делове и решење представе у виду текста, алгоритамског дијаграма или програма
- Оспособљавање ученика да планирају стратегију решавања проблема (претпоставе решења, планирају редослед активности, изаберу извор информација, средстава/опрему коју ће користити, са ким ће сарађивати, кога ће се консултовати)
- Оспособљавање ученика за одговорну примену препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу

Исходи

На крају разреда зченик ће бити у стању да:

- прикупља, уноси и приказује податке којима се анализира неки проблем помоћу одговарајућег програма
- открива однос између података користећи се визуелизацијом
- сараднички реализује наставне пројекте који укључују избор, коришћење и комбиновање више апликација да би досегао изазовне циљеве укључујући прикупљање и анализу података и задовољавање потреба познатих корисника
- користи различите врсте технологије на сигуран, етички, одговоран и безбедан начин, водећи рачуна о онлајн идентитету и приватности;
- препозна непримерени садржај и/или нежељене контакте и да се од њих заштити
- коришћењем текстуалног програмском језика опште намене, формира рачунарске програме који решавају одређене класе проблема уз помоћ одговарајућих програмских библиотека и прилагођених могућности развојног окружења, при чему сам програм не мора бити алгоритамски сложен

- користи барем један алат који обухвата програмски језик, програмску библиотеку и развојно окружење и да решава једноставне проблеме типичне за област примена на коју је оријентисан тај алат
- за описан задатак из одговарајућег домена примене опише планирано решење и да тако описано решење имплементира
- користи документацију и доступне информације са интернета како би на одговарајући начин употребио алат за решавање задатог проблема
- проналази и користи слободно доступне садржаје са интернета које укључује у своје решење

ГЛОБАЛНИ (ГОДИШЊИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Р. Б.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА ПРЕМА ТИПУ ЧАСА				УКУП НО
		обрада/ вежба	веж ба	утврђи вање	систематизаци ја или провера	
1.	Интернет	5			1	6
2.	Обрада звука	3			1	4
3.	Обрада видео записа	4		1	1	6
4.	Израда презентације	6	1	2	1	10
5.	Програмирање	7		2	1	10
УКУПНО		24	2	5	5	36

РАСПОРЕД НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА

Р. Б.	Н. Т.	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА			
	ИНТЕР	Појам електронске комуникације. Безбедност на интернету	О/ В			

2.		Електронска пошта	О/ В			
3.		Комуникације у реалном времену. Видео конференција	О/ В			
4.		Блог, дискусионе групе, форум	О/ В			
5.		Учење на даљину. Дигитална библиотека	О/ В			
6.		Интернет				С/ П
7.	ОБРАДА ЗВУКА	Формати звучних записа. Конверзија	О/ В			
8.		Снимање и обрада гласа и других звукова	О/ В			
9.		Практичан рад на снимању и обради звука	О/ В			
10.		Обрада звучног сигнала				С/ П
11.	ОБРАДА ВИДЕО ЗАПИСА	Снимање видео записа	О/ В			
12.		Обрада видео секвенци	О/ В			
13.		Монтажа – едитовање	О/ В			
14.		Самостална израда филма		У		
15.		Конверзија видео формата	О/ В			
16.		Самостална израда филма				С/ П
17.	ИЗРАДА ПРЕЗЕНТАЦИЈА	Појам и структура презентације	О/ В			
18.		Радно окружење софтвера MS Power Point. Рад са слајдовима	О/ В			

19.		Рад с текстом, сликама и објектима	О/В			
20.		Самостална израда презентације	В			
21.		Повезивање слајдова унутар презентације	О/В			
22.		Самостална израда презентације		У		
23.		Приказивање, снимање и штампање	О/В			
24.		Излагање презентације	О/В			
25.		Самостална израда презентације		У		
26.		Самостална израда презентације				С/П
27.	ИЗБОРНИ МОДУЛ ПРОГРАМИРАЊЕ	Променљиве и гранање (понављање градива 6. разреда)			П	
28.		Понављање у програму (понављање градива 6. разреда)			П	
29.		Бројачка програмска структура For-Next петља	О/В			
30.		Циклична програмска структура While петља	О/В			
31.		Друге контролер структуре	О/В			
32.		Потпрограми, функције	О/В			
33.		Потпрограми процедуре	О/В			
34.		Низови	О/В			
35.		Сортирање низова	О/В			
36.		Програмирање				С

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО ЗА ОСМИ РАЗРЕД

Циљ и задаци

Циљ образовно-васпитног рада изборног програма је да се ученици оспособе за коришћење рачунара.

Задаци образовно-васпитног рада:

- упознавање ученика са применом рачунара у различитим областима људске делатности;

- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада на рачунару;
- оспособљавање за рад на рачунару.

Оперативни задаци:

- упознавање ученика са начином организације и функционисањем програма за рад са табелама;
- упознавање ученика са елементима програмирања;
- оспособљавање ученика за самостално коришћење различитих извора информација помоћу рачунара;
- оспособљавање ученика за израду једноставних алгоритама и рачунарских програма;
- оспособљавање ученика за самостално коришћење рачунарске графике и звука;
- оспособљавање ученика за самостално коришћење рачунарских програма.

Р.б р. тем е	Исходи/стандарди за 8. разред
1. ТАБЕЛАРНИ ПРОРАЧУНИ	• Ученици знају основе Excel-а и да раде у радном окружењу као и основне елементе прозора • Ученици знају да раде у радној и разумеју појмове: радна свеска, радни лист, ћелија, редови, колоне, адреса ћелије • Ученици знају да ураде селекцију ћелије, реда, колоне и целог радног листа. • Ученици знају да разликују селекцију суседних и несуседних ћелија, редова и колоне. • Ученици знају да ураде промену ширине редова и колоне • Ученици знају који се типови података могу уносити у ћелију као и да уносе текстуалне, бројчане и датумске податаке и да раде њихово брисање и измену, копирање и премештање. • Вежбати форматирање података (врста, величина, стил и боја слова). Показати како се могу бојити позадина и оквири ћелије. • Ученици знају и разумеју појам формуле, начин њеног уноса, концепт повезивања ћелија унутар формула преко адреса ћелија. • Ученици знају да кроз вежбу раде у радној свесци (чување, брисање, премештање и копирање, отварање нове и постојеће радне свеске), кретање кроз радни лист (помоћу миша и тастатуре), убацивање новог радног листа, брисање радног листа, промену имена, копирање и померање радних листова. • Ученици знају да кроз вежбу ураде селекцију ћелије, реда, колоне и целог радног листа. • Ученици знају појам функције и начин њеног уноса • Ученици знају основне функције за сабирање, просек, минимум и максимум. • Ученици знају могућност копирања формула и да једна формула може да се састоји од више уграђених операција. • Ученици знају да израде графикона на основу унетих података • Ученици знају да ураде одређене типове графикона • Ученици знају да измене податаке и форматирају израђени графикону и уметну графикон на исти и на посебан радни лист • Ученици знају поступак прегледања радног листа пре штампе и поступак штампања. • Ученици знају могућности форматирања страница за штампу, тј. одређивање величине и оријентацију папира, као и подешавање маргина. • Ученици знају могућности да изаберу штампач као и штампања одређене странице и одређеног броја копија, као и могућност штампања целе радне свеске • Ученици знају да на једноставним примерима ураде основне функције за сабирање, просек, минимум и максимум, као и могућност "паметног" копирања формула.

2. ИЗБОРНИ МОДУЛ ПРОГРАМИРАЊЕ	Ученик треба да: - Овлада основним појмовима из подручја програмских језика - Разуме шта је алгоритам - Зна да дефинише различите типове података - Зна да декларише променљиве - Примењује команде за доделу вредности - Може да објасни контролну структуру IF...THEN...ELSE - Може да примени команде уноса и исписа - Може да објасни контролну структуру FOR...TO - У стању је да напише једноставан програм у Visual Basicu - потпуно овлада програмским језиком Visual Basic-ом - у стању је да самостално напише програм у Visual Basic-y
3. ИЗБОРНИ МОДУЛ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ НА МРЕЖИ	• Ученици знају основне појмове о Интернету као што су сервиси Интернета, презентације на Интернету, мапа и структура презентација на мрежи, појам сајта, преузимање материјала са других презентација, ауторска права на Интернету • Ученици знају основе језика ХТМЛ и да направе презентацију на мрежи. • Ученици знају основне елементе језика ХТМЛ (појам тагова са примерима основног костура програма, концепт креирања стране, поглед из веб читача) • Ученици знају да подесе боју и слику за позадину презентације • Ученици знају да раде на тексту (унос текста, измена, брисање, прелазак у нови ред, размак између речи, специјални знаци, центрирање, фонт, величина, боја, стил) • Ученици знају да раде на слици (уметање слике на страну, промена димензије слике, позиционирање на екрану, постављање и позивање извора слика) • Ученици знају основе језика ХТМЛ и да направе презентацију на мрежи • Ученици знају да поделе хиперлинк (текст, слика, Е-маил) • Ученици знају да дефинишу и креирају табеле, редове и колоне. • Ученици знају да креирају табелу ураде оквир за табелу, рад са текстом и сликама у табели и сл. • Ученици знају могућности специјализованих програма за израду презентација на мрежи (MS Publisher, MS Front Page, Dreamweaver, Joomla итд). • Ученици знају основне критеријуме за вредновање веб страница. • Ученици знају да критички вреднују информације доступних на мрежним презентацијама. • Ученици знају да направе своју веб презентацију и да је поставе на беспалатан веб сервер

4. ИЗРАДА САМОСТАЛНОГ ПРОЈЕКТА	- Ученици знају да ураде презентацију на тему из школског програма или слободну тему, као што су: <i>Наша школа, Одељењски ЦД, Стари и ретки занати</i> итд. - Ученици знају основне појмове о ауторским правима - Ученици знају основна правила о прослеђивању дигиталних материјала, тј. начине преузимања туђих материјала и постављање својих на интернет - Ученици знају основне фазе израде пројекта појединачно: одређивање задатка пројекта и циљне групе којој је пројекат намењен, истраживање на задату тему, прикупљање података, сортирање и избор најквалитетнијих материјала, обрада материјала на рачунару, одабир форме за приказ пројекта, рад на пројекту, тестирање функционалности пројекта, представљање пројекта циљној групи, евалуација пројекта - Ученици знају да изаберу потребне програме и алате за израду пројекта, као што су: дигитални фотоапарат, камера, скенер и други у односу на одабрану тему - Ученици знају да изаберу потребне програме и алате за израду пројекта, као што су: дигитални фотоапарат, камера, скенер и други у односу на одабрану тему - Ученици знају да ураде изабрани пројекат - Ученици знају да прикажу и презентују урађени пројекат одељењу или широј заједници. - Коментарисати и анализирати представљене пројекте заједно са ученицима. Разговарати о тешкоћама на које су ученици наилазили током реализације пројекта и на које начине су их превазишли. - Ученици знају да коментаришу и анализирају представљене пројекте заједно са ученицима и наставником. - Ученици знају да реше тешкоће на које су наилазили током реализације пројекта

ГЛОБАЛНИ (ГОДИШЊИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Р. Б.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА ПРЕМА ТИПУ ЧАСА				УКУПНО
		обрада	вежба	систематизација	провера	
1.	Рад са табелама – Microsoft Excel	10	3			13
2.	Програмирање	1	1			2
3.	Презентације на мрежи	10	3			13
4.	Израда самосталног пројекта	2	4			6
УКУПНО		23	11			34

РАСПОРЕД НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА

Р. Б.	Н. Т.	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА			
	РАД СА	Иницијална провера			У	

2.		Радна свеска и радни лист	О			
3.		Подешавање радног окружења	О			
4.		Манипулација подацима	О			
5.		Унос података у ћелију и табелу	О			
6.		Форматирање ћелија и обликовање табеле	О			
7.		Формуле	О			
8.		Вежба		В		
9.	ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА МРЕЖИ/ПРОГРАМИРАЊЕ/РАД СА ТАБЕЛАМА	Коришћење уграђених функција	О			
10.		Израда графикана	О			
11.		Израда графикана		В		
12.		Рад са графичким објектима	О			
13.		Штампање документа	О			
14.		Решавање проблемских задатака	О			
15.		Решавање проблемских задатака		В		
16.		Обнављање основних појмова	О			
17.		Основни елементи HTML-а	О			
18.		Боја и слика за позадину	О			
19.		Рад са текстом	О			
20.		Рад са сликом	О			
21.		Вежба		В		
22.		Хиперлинк и повезница	О			
23.		Рад са табелама	О			
24.		Израда веб-презентације – Microsoft Word	О			
25.	ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА	Израда веб-презентације – Microsoft PowerPoint	О			
26.		Израда веб-презентације – вежба		В		

27.		Израда веб-презентације – вежба		В		
28.		Израда веб-презентације Microsoft Publisher	О			
29.		Припреме за израду пројекта	О			
30.		Пример рада на пројекту „Историја фотографије“	О			
31.		Израда пројекта		В		
32.		Израда пројекта		В		
33.	ИЗРАДА САМОСТАЛНОГ ПРОЈЕКТА	Израда пројекта		В		
34.		Избор најбољих радова и систематизација градива			У	

ОШ „22. октобар“ – Бачки Моноштор

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

за школску 2023/2024. годину

Наставник: Дамир Шимунов

Предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: 5

Ред. број наст. теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	С В Е Г А	ОБРАЗОВ-НИ СТАНДАР-ДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	*Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; *Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела;	1)Компетенција за учење:Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. 7)Предузимљивост и оријентација ка предузетништвуУме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	1			2	1			2		1	4	3	7	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.
.	АТЛЕТИКА	*Користи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности; *Усвајао знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања;	2)Одговорно учешће у демократском друштву:Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	2	4					2	4			4	8	12	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	ГИМНАСТИКА	*Навија фер,чува себе и друге; *Разуме сврху и	3) Естетичка компетенција:Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.				6	3	8	6				4	19	23	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.

4.	СПОРТСКА ИГРА РУКОМЕТ	значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. Исходи се односе на све наставне области.	4)КомуникацијаУченик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. 6) Одговоран однос према здрављу:Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. 9) Решавање проблема:Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. 10) Сарадња:Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада		5	8					2	2	3	5	15	20	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
5.	МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ		8) Рад са подацима и информацијама: Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5		5	5	10	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО				8	9	8	8	4	8	8	8	7	4	22	50	72	

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРЕНОСТИ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА: _____

Ред. број наст. теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУ-ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	С В Е Г А	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	*Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље;	2) Одговорно учешће у демократском друштву: Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	2			2			2			2	2	6	8	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10. ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
2.	СПОРТСКЕ ИГРЕ: ФУДБАЛ РУКОМЕТ КОШАРКА ОДБОЈКА	*Примењује хигијенске мере пре, током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. Исходи се односе на све наставне области	6) Одговоран однос према здрављу: Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. 9) Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. 10) Сарадња: Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	4	6	6	4	2	6	4	6	6	2	4	42	46	
УКУПНО:				6	6	6	6	2	6	6	6	6	4	6	48	54	

ИСХОДИ УЧЕЊА: По завршетку петог разреда ученик ће бити у стању да:

- примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби
- изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама
 - Разликује вежбе, истезања, вежбе разгибавања и вежбе снаге
 - Правилно дозира
- упоређи резултате тестирања са вредностима за свој узрасти сагледа сопствени моторички напредак
 - Правилно изводи тестове према упуству наставника**
 - Упоредљује резултате са референтним вредностима за свој узраст**
- комбинује и користи досегнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу
 - Самостално наброји три основна принципа вежбања**
- доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама

Разликује физичке способности

- одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела
- користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри
- процени сопствене могућности за вежбање у гимнастички
- користи елементе технике у игри
- примењује основна правила рукомета у игри
- учествује на унутар одељенским такмичењима
- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу
- игра народно коло
- изведе кретања у различитом ритму
- изведе основне кораке плеса из народне традиције других
- објасни својим речима сврху и значај вежбања
- користи основну терминологију вежбања
- поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама
- примени мере безбедности током вежбања
- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање
- примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама
- навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликти на социјално прихватљив начин
- користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортскорекративних активности
 - прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом“
- примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама
- препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту

- направи план дневних активности
- наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље
- разликује здраве и нездраве начине исхране
- направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника
 - *Да наведе основне групе намирница.*
 - *Да процени сопствене енергетске потребе.*
- примењује здравствено хигијенске мере пре, у току и након вежбања
- препозна врсту повреде
- правилно реагује у случају повреде
- чува животну средину током вежбања

ОШ „22. октобар“ – Бачки Моноштор

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

годину

за школску 2023/2024.

Наставник: Дамир Шимунов

Предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: 6

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУ-ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	СВЕГА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	*Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; *Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела;	1) Компетенција за учење: Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. 7) Предузимљивост и оријентација ка предузетништву: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	1			2	1					1	2	3	5	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.
2.	АТЛЕТИКА	*Користи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности;	2) Одговорно учешће у демократском друштву: Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	2	4						5	1		4	8	12	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	ГИМНАСТИКА	*Усвајао знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања;	3) Естетичка компетенција: Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.			2	6	3	8	6				4	21	25	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.

4.	СПОРТСКА ИГРА КОШАРКА	*Навија фер,чува себе и друге; *Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада;	4)КомуникацијаУченик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. 6) Одговоран однос према здрављу:Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. 9) Решавање проблема:Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. 10) Сарадња:Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	5	6					2	3	1	3	5	15	20	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
5.	МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ	*Чува животну средину током вежбања. Исходи се односе на све наставне области.	8) Рад са подацима и информацијама: Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5		5	5	10	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО				8	9	8	8	4	8	8	8	7	4	20	52	72	

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРЕНИСТИ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА: _____

ОШ „22. октобар“ – Бачки Моноштор

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА за школску 2023/2024. годину

Наставник: Дамир Шимунов

Предмет: ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Разред: 6

Редн и број наста вне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУ-ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	СВ ЕГ А	ОБРАЗОВ НИ СТАНДАР- ДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	*Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре, током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. Исходи се односе на све наставне области.	. 2)Одговорно учешће у демократском друштву:Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима 7)Предузимљивост и оријентација ка предузетништвуУме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“) 1)Компетенција за учење:Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе 10) Сарадња:Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	2			2			2			2	2	6	8	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10. ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
2.	СПОРТСКЕ ИГРЕ: РУКОМЕТ КОШАРКА ОДБОЈКА ФУДБАЛ			4	6	6	4	2	6	4	6	6	2	4	42	46	
УКУПНО:				6	6	6	6	2	6	6	6	6	4	6	48	54	

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРЕНОСТИ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА: _____

ИСХОДИ УЧЕЊА: По завршетку шестог разреда ученик ће бити у стању да:

- примени комплексе простих и општеприпремних вежби у већем обиму и интензитету у самосталном вежбању;
- користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама;
- упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст;
- примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;
- разликује атлетске дисциплине;
- развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;
- одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;
- схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој;
- изведе елементе кошаркашке технике;
- примени основна правила кошарке;
- користи елементе кошарке у игри;
- примени основне елементе тактике у одбрани и нападу;
- учествује на унутар одељенским такмичењима;
- изведе кретања у различитом ритму;
- игра народно коло;
- изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;
- изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;
- објасни својим речима значај примењених вежби;
- процени ниво сопствене дневне физичке активности;
- препозна начине за побољшање својих физичких способности;
- препозна могуће последице недовољне физичке активности;
- правилно се понаша на вежбалиштима као и на спортским манифестацијама;
- примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;
- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;
- примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;
- примерено се понаша као посматрач на такмичењима;
- решава конфликте на друштвено прихватљив начин;
- пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;
- прихвати победу и пораз;
- вреднује спортове без обзира на лично интересовање;
- примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;

ОШ „22.октобар“ – Бачки Моноштор

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА **за школску 2023/2024.**
годину

Наставник: Дамир Шимунов

Предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: 7

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	С В Е Г А	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	*Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; *Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела; *Користи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности;	1) Компетенција за учење: Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. 7) Предузимљивост и оријентација ка предузетништву: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	1			2						1	2	2	4	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.
2.	АТЛЕТИКА	*Усвајао знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања;	2) Одговорно учешће у демократском друштву: Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	5	7						2	4	2	3	17	20	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	ГИМНАСТИКА	*Навија фер, чува себе и друге; *Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу	3) Естетичка компетенција: Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.				4	3	6	2	4			5	14	19	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.

4.	ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА: - ОДБОЈКА - РУКОМЕТ - КОШАРКА - ФУДБАЛ - АКТИВНОСТИ ПО ИЗБОРУ ОНЛАЈН НАСТАВА ПЛАТФОРМА ГУГЛ УЧИОНИЦА	физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. Исходи се односе на све наставне области.	4)Комуникација Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. 6) Одговоран однос према здрављу: Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетар ијанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. 9) Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. 10) Сарадња: Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	2	6	12	6	2	6	10	6	2	3	5	50	55	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
5.	МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ		8) Рад са подацима и информацијама: Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5		5	5	10	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО				13	13	12	12	5	12	12	12	11	6	20	88	108	

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРЕНИСТИ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА: _____

ИСХОДИ УЧЕЊА: По завршетку седмог разреда ученик ће бити у стању да:

- примени комплексе простих и опште припремних вежби у већем обиму и интензитету у самосталном вежбању;
- користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама;
- упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст;
- примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;
- разликује атлетске дисциплине;
- развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;
- одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;
- схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој;
- изведе елементе одбојкашке технике;
- примени основна правила одбојке;
- користи елементе одбојке у игри;
- примени основне елементе тактике у одбрани и нападу;
- учествује на унутар одељенским такмичењима;
- изведе кретања у различитом ритму;
- игра народно коло;
- изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;
- изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;
- објасни својим речима значај примењених вежби;
- процени ниво сопствене дневне физичке активности;
- препозна начине за побољшање својих физичких способности;
- препозна могуће последице недовољне физичке активности;
- правилно се понаша на вежбалиштима као и на спортским манифестацијама;
- примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;
- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;
- примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;
- примерено се понаша као посматрач на такмичењима;
- наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље
- разликује здраве и нездраве начине исхране
- направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника
- вреднује спортове без обзира на лично интересовање;
- примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА
за школску 2023/2024. годину

Наставник: Дамир Шимунов Предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ Разред: 8

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ									ОБ	УТ	СВЕГА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V					
1.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	*Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; *Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела;	1)Компетенција за учење: Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. 7)Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	2			3	2				1	3	5	8	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.	
2.	АТЛЕТИКА	*Користи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности;	2)Одговорно учешће у демократском друштву: Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	6	7							4	2	4	15	19	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	ГИМНАСТИКА	*Усвајао знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања; *Навија фер,чува себе и друге;	3) Естетичка компетенција: Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.				6	3	12	3			4	20	24	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.	

4.	ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА: - ОДБОЈКА - РУКОМЕТ - КОШАРКА - ФУДБАЛ - АКТИВНОСТИ ПО ИЗБОРУ ОНЛАЈН НАСТАВА ПЛАТФОРМА ГУГЛ УЧИОНИЦА	*Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре, током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада;	4) Комуникација Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. 6) Одговоран однос према здрављу: Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетар ијанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. 9) Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. 10) Сарадња: Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада		6	12	3			9	8	3	6	35	41	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
5.	МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ	*Чува животну средину током вежбања. Исходи се односе на све наставне области.	8) Рад са подацима и информацијама: Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5	5	5	10	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО				13	13	12	12	5	12	12	12	11	22	80	102	

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРЕНИСТИ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА: _____

ИСХОДИ УЧЕЊА: По завршетку осмог разреда ученик ће бити у стању да:

- примени комплексе простих и опште припремних вежби у већем обиму и интензитету у самосталном вежбању;
- користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама;
- упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст;
- примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;
- разликује атлетске дисциплине;
- развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;
- одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;
- схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој;
- изведе елементе одбојкашке технике;
- примени основна правила рукомета, фудбала, кошарке и одбојке;
- користи елементе рукомета, фудбала, кошарке и одбојке у игри;
- примени основне елементе тактике у одбрани и нападу;
- учествује на унутар одељенским такмичењима;
- изведе кретања у различитом ритму;
- игра народно коло;
- изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;
- изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;
- објасни својим речима значај примењених вежби;
- процени ниво сопствене дневне физичке активности;
- препозна начине за побољшање својих физичких способности;
- препозна могуће последице недовољне физичке активности;
- правилно се понаша на вежбалиштима као и на спортским манифестацијама;
- примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;
- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;
- примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;
- примерено се понаша као посматрач на такмичењима;
- наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље
- разликује здраве и нездраве начине исхране
- направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника
- вреднује спортове без обзира на лично интересовање;
- примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама.

8.разред

ТЕМЕ ЗА ЧОС

1. Избор руководства разреда и подела задужења
2. Доношење правила понашања-пано
3. Радионица на тему толеранције
4. Ко је мој друг из клупе-социометрија
5. Како помажем другима?
6. Активности у Дечијој недељи-предлози
7. Радионица Црвеног крста
8. Навике у учењу
9. Распоред дневних активности
10. Технике успешног учења
11. Правилно коришћење уџбеника
12. Професионала оријентација-представљање занимања (родитељи)
13. Радионица на тему самопоуздања
14. Ненасилна комуникација
15. Поштујемо различитости-предрасуде
16. Радионица за развој самоконтроле
17. Шта волим, а шта ми смета у мом одељењу-школи
18. Шта бих волео да будем кад порастем/завршим школу?
19. Анализа успеха на крају првог/другог/трећег/четвртог квартала
20. Како могу помоћи свом другу (вршњачка едукација)
21. Здрава исхрана
22. Лична хигијена
23. Љубав, заљубљеност
24. Пубертет, па шта
25. Шта је емпатија и поверење?
26. Шта значи бити добар друг?
27. Час лепих порука-имам нешто лепо да ти кажем
28. Другарство, пријатељство
29. Комуникација између деце и одраслих
30. Шта је родно засновано насиље
31. Рани бракови-превенција
32. Ко је мој друг из клупе-социометрија поновљена
33. Обележавање важних датума
34. Догађаји са распуста
35. Како се осећам у школи/петом разреду
36. У чему сам успешан-развијање самопоштовања

**ПЛАН РАДА
СЕКЦИЈЕ ЗА ОДБОЈКУ**

ОДБОЈКА

Час	Наставна јединица	М	Ж	
		Обуч	Увеж	Утерђ
1	Окупљање ученика, формирање две екипе			1
2	Основни ставовиу месту и из кретања	1		
3	Основни ставовиу месту и из кретања		1	
4	Додавање лопте прстима и чекићем	1		
5	Додавање лопте прстима и чекићем	1		
6	Школски сервис, игра	1	1	
7	Школски сервис, игра, правила	1		
8	Тенис сервис (горњи)	1		
9	Тенис сервис (горњи), игра		1	
10	Дизање лопте, игра, увезбавање са сервисом	1		
11	Дизање лопте, игра, увезбавање са сервисом		1	
12	Дизање лопте, игра, увезбавање са сервисом			1
13	Смечирање лопте, игра уз понављање сервиса	1		
14	Смечирање лопте, игра уз понављање сервиса		1	
15	Смечирање лопте, игра уз понављање сервиса			1
16	Блокирање лопте, игра и понављање пређених елемената	1		
17	Блокирање лопте, игра и понављање пређених елемената		1	
18	Блокирање лопте, игра и понављање пређених елемената			1
19	Одбрана и напад кроз игру	1		
20	Одбрана и напад кроз игру		1	
21	Одбрана и напад кроз игру, уз примену правила		1	
22	Одбрана и напад кроз игру, уз примену правила		1	
23	Одбрана и напад кроз игру, уз примену правила			1
24	Формирање првих и других екипа	1		
25	Формирање првих и других екипа, игра		1	1
26	Игра мешовитих екипа (м + ж), самостално суђење	1		
27	Игра мешовитих екипа (м + ж), самостално суђење		1	
28	Игра мешовитих екипа (м + ж), самостално суђење			1
29	Игра првих екипа за назив "Најбољи смечер, блокер, сервер"	1		
30	Игра првих екипа за назив "Најбољи смечер, блокер, сервер"		1	
31	Игра првих екипа за назив "Најбољи смечер, блокер, сервер"			1
32	Игра првих екипа за назив "Најбољи смечер, блокер, сервер"			1
33	Игра за најбољег коректора	1		
34	Игра за најбољег коректора		1	
35	Слободно надигравање			1
36	Игра на два гола са измешаним екипама (м + ж)		1	1
		Мирјана Спасић		

**ПЛАН РАДА
СЕКЦИЈЕ ЗА РУКОМЕТ**

РУКОМЕТ

Час	Н а с т а в н а ј е д и н и ц а	М	Ж	
		Обуч	Увеж	Утерђ
1	Окупљање ученика, формирање две екипе			1
2	Техника вођења, додавања и хватања лопте	1		
3	Техника вођења, додавања и хватања лопте	1	1	
4	Техника вођења, додавања и скок шута	1		
5	Техника вођења, додавања и хватања лопте		1	
6	Техника вођења, додавања и скок шута		1	
7	Финтирање са скок шутом, рад у паровима	1		
8	Финтирање са скок шутом, рад у паровима		1	1
9	Игра на један гол, увезбавање пређених елемената		1	
10	Игра на један гол, увезбавање пређених елемената		1	
11	Рад по групама, бекови, крила, голмани	1		
12	Рад по групама, бекови, крила, голмани		1	
13	Игра на два гола, зона 6 : 0 са излажењем на шут	1		
14	Игра на два гола, зона 6 : 0 са излажењем на шут		1	
15	Игра на два гола, зона са фластером 5 : 1, 4 : 2	1		
16	Игра на два гола, зона са фластером 5 : 1, 4 : 2		1	1
17	Игра у нападу, блокови	1		
18	Игра у нападу, блокови		1	
19	Зона 3 : 2 : 1	1		
20	Зона 3 : 2 : 1		1	
21	Зона 3 : 2 : 1 и контра	1		
22	Зона 3 : 2 : 1 и контра		1	
23	Увезбавање пређених елемената		1	
24	Увезбавање пређених елемената, примена правила	1		
25	Игра на два гола, скок шут	1		
26	Игра на два гола, скок шут		1	
27	Игра на два гола, скок шут, блокаде		1	
28	Игра на два гола, скок шут, блокаде			1
29	Скок шут	1		
30	Скок шут		1	
31	Контранапад	1		
32	Контранапад преко крила		1	
33	Увезбавање прекида (9м)	1		
34	Увезбавање прекида (9м)		1	
35	Игра на два гола, правила		1	
36	Игра на два гола, правила			1

Мирјана Спасић

**ПЛАН РАДА
СЕКЦИЈЕ ЗА КОШАРКУ**

КОШАРКА

Час	Наставна јединица	М	Ж	
		Обуч	Увеж	Утерђ
1	Окупљање ученика, формирање две екипе			1
2	Техника вођења, додавања и хватања лопте	1		
3	Техника вођења, додавања и хватања лопте		1	
4	Вођење лопте, дриблинг и двокорак	1		
5	Вођење лопте, дриблинг и двокорак, леви и десни		1	
6	Техника вођења, додавања и скок шута	1		
7	Финтирање са скок шутотом, рад у паровима	1		
8	Финтирање са скок шутотом, рад у паровима		1	1
9	Игра на један кош, увезбавање пређених елемената		1	
10	Игра на један кош, увезбавање пређених елемената		1	
11	Рад по групама, бекови, крила, центри	1		
12	Рад по групама, бекови, крила, центри		1	
13	Игра зонска одбрана 2 : 1 : 2	1		
14	Игра зонска одбрана 2 : 1 : 2		1	
15	Игра један на један са преузимањем играча	1		
16	Игра један на један са преузимањем играча		1	
17	Игра један на један са преузимањем играча, провера			1
18	Шутерски тренинг	1		
19	Шутерски тренинг		1	
20	Игра зона 3 : 2 - полуконтра	1		
21	Игра зона 3 : 2 - полуконтра		1	
22	Контранапад	1		
23	Контранапад, преко центра	1		
24	Контранапад, преко центра и крила	1		
25	Контранапад, преко центра и крила			
26	Игра на два коша, скок шут		1	1
27	Игра на два коша, скок шут, блокаде	1		
28	Игра на два коша, скок шут, блокаде			1
29	Пресинг игра на пола терена	1		
30	Пресинг игра на целом терену	1		
31	Игра на два коша, примена зонске одбране	1		
32	Игра на два коша, примена зонске одбране		1	
33	Ушутерски тренинг	1		
34	Шутерски тренинг		1	
35	Игра на два коша, правила		1	1
36	Игра на два коша, правила			1

Мирјана Спасић

**ПЛАН РАДА
СЕКЦИЈЕ ЗА ФУДБАЛ**

ФУДБАЛ

Час	Наставна јединица	М	Ж	
		Обуч	Увеж	Утерђ
1	Окупљање ученика, формирање две екипе			1
2	Техника вођења, додавања и пријема лопте у месту	1		
3	Техника вођења, додавања и пријема лопте у месту		1	
4	Додавање и пријем лопте у кретању	1		
5	Вођење лопте, дриблинг леви и десни	1		
6	Вођење лопте, дриблинг леви и десни		1	
7	Ударац лопте пуним рисом, спољашним делом стопала	1		
8	Ударац лопте пуним рисом, спољашним делом стопала		1	1
9	Ударац лопте главом, убацивање лопте у игру	1		
10	Ударац лопте главом, убацивање лопте у игру		1	
11	Рад по групама, бекови, крила, центарфор	1		
12	Рад по групама, бекови, крила, центарфор		1	
13	Дриблинзи и финте	1		
14	Дриблинзи и финте		1	
15	Игра један на један гол са преузимањем играча	1		
16	Игра један на један гол са преузимањем играча		1	
17	Игра један на један са преузимањем играча, провера			1
18	Шутерски тренинг	1		
19	Шутерски тренинг		1	
20	Игра у нападу, убацивање лопте по крилу	1		
21	Игра у нападу, убацивање лопте по крилу		1	
22	Контранапад	1		
23	Контранапад, преко центра	1		
24	Контранапад, преко центра и крила	1		
25	Контранапад, преко центра и крила		1	1
26	Дриблинзи и финте, одбрана	1		
27	Дриблинзи и финте, одбрана		1	
28	Увезбавање пређених елемената кроз игру			1
29	Увезбавање пређених елемената кроз игру, правила			1
30	Пресинг игра на пола терена	1		
31	Шутерски тренинг, рад са голманом	1		
32	Шутерски тренинг, рад са голманом		1	
33	Шутерски тренинг		1	1
34	Игра на два гола уз примену правила		1	
35	Игра на два гола са измешаним екипама (м + ж)	1		
36	Игра на два гола са измешаним екипама (м + ж)		1	1

Мирјана Спасић

**ПЛАН РАДА
СЕКЦИЈЕ ИЗ АТЛЕТИКЕ**

АТЛЕТИКА

Час	Наставна јединица	М	Ж	
		Обуч	Увеж	Утерђ
1	Окупљање ученика, формирање екипе			1
2	Тркачка дисциплина, ниски старт - спринт 60м	1		
3	Тркачка дисциплина, ниски старт - спринт 60м			1
4	Тркачка дисциплина, ниски старт - спринт 100м		1	
5	Тркачка дисциплина, ниски старт - спринт 100м			1
6	Тркачка дисциплина, ниски старт - спринт 200м		1	
7	Тркачка дисциплина, ниски старт - спринт 200м			1
8	Тркачка дисциплина, високи старт - штафета 4x100м	1		
9	Тркачка дисциплина, високи старт - штафета 4x100м			1
10	Вежбе снаге, лагана истрчавања		1	
11	Тркачка дисциплина, спринт / штафета		1	
12	Тркачка дисциплина, спринт / штафета		1	
13	1000м издржљивости		1	
14	Бацачка дисциплина, кугла - техника, полазни положај и поскок		1	
15	Бацачка дисциплина, кугла - техника, избачајна позиција			1
16	Бацачка дисциплина, кугла - техника, фаза избацивања и одржавања равнотеже	1	1	
17	Вежбе снаге		1	
18	Бацачка дисциплина, кугла - тестирање			1
19	Бацачка дисциплина, копље	1		
20	Бацачка дисциплина, копље		1	
21	Бацачка дисциплина, копље			1
22	Скакачка дисциплина, скок у даљ, са кратким залетом		1	
23	Скакачка дисциплина, скок у даљ, техника, залет		1	
24	Скакачка дисциплина, скок у даљ, техника, скок-одраз		1	
25	Скакачка дисциплина, скок у даљ, техника, доскок		1	
26	Скакачка дисциплина, скок у даљ, техника, тестирање			1
27	Вежбе снаге		1	
28	Скакачка дисциплина, скок у вис	1		
29	Скакачка дисциплина, скок у вис		1	
30	Скакачка дисциплина, скок у вис			1
31	1000м издржљивости		1	
32	Скакачка дисциплина, троскок са кратким залетом		1	
33	Скакачка дисциплина, троскок	1		
34	Скакачка дисциплина, троскок		1	
35	Скакачка дисциплина, троскок			1
36	Вежбе снаге		1	

**ПЛАН РАДА
СЕКЦИЈЕ ЗА СТОНИ ТЕНИС**

СТОНИ ТЕНИС

Час	Наставна јединица	М	Ж	
		Обуч	Увеж	Утерђ
1	Окупљање ученика, формирање две екипе			1
2	Основни ставовиу месту и из кретања	1		
3	Основни ставовиу месту и из кретања		1	
4	Увезбавање бекенд удараца	1		
5	Увезбавање бекенд удараца и одбрану од истог	1		
6	Увезбавање бекенд удараца и одбрану од истог		1	
7	Увезбавање бекенд удараца и одбрану од истог			1
8	Школски сервис, игра	1		
9	Школски сервис, игра, правила		1	
10	Сервирања са "фелшом"	1		
11	Сервирања са "фелшом", игра и правила		1	
12	Сервирања са "фелшом", игра и правила			1
13	Увезбавање форхенд ударца, игра и одбрана од истог	1		
14	Увезбавање форхенд ударца, игра и одбрана од истог		1	
15	Увезбавање форхенд ударца, игра и одбрана од истог			1
16	Увезбавање "резаних" лопти	1		
17	Увезбавање "резаних" лопти, игра		1	
18	Увезбавање "резаних" лопти, игра и правила			1
19	Контра после "меког" сервиса	1		
20	Контра после "меког" сервиса, игра		1	
21	Контра после "меког" сервиса, игра и правила			1
22	Игра парова и дубла	1		
23	Игра парова и дубла, игра		1	
24	Игра парова и дубла, игра			1
25	Формирање првих и других екипа		1	1
26	Формирање првих и других екипа, игра	1		
27	Игра мешовитих екипа (м + ж), самостално суђење		1	
28	Игра за најбољег сервера у школи	1		
29	Игра за најбољег сервера у школи		1	
30	Појединачно првенство - Турнир (пионири)	1		
31	Појединачно првенство - Турнир (пионири)		1	
32	Појединачно првенство - Турнир (пионирке)	1		
33	Појединачно првенство - Турнир (пионирке)		1	
34	Финале за пионире и пионирке	1		
35	Слободно надигравање	1		
36	Слободно надигравање		1	1

Мирјана Спасић

**ПЛАН РАДА
СЕКЦИЈЕ ЗА СТРЕЉАШТВО**

Час	Н а с т а в н а ј е д и н и ц а	М	Ж	
		Обуч	Увеж	Утерђ
1	Окупљање ученика, формирање две екипе			1
2	Основни став у гађању ваздушном пушком	1		
3	Основни став у гађању ваздушном пушком		1	
4	Начини нишањења, уочавање грешака	1		
5	Начини нишањења, уочавање грешака, почетно гађање	1		
6	Начини нишањења, уочавање грешака, почетно гађање		1	
7	Пуњење оружја, уочавање грешака	1		
8	Пуњење оружја, уочавање грешака	1		
9	Гађање са пробним хицима	1		
10	Гађање са пробним хицима, увезбавање		1	
11	Увезбавање става, пуњење, основно пуцање		1	1
12	Увезбавање става, пуњење, основно пуцање			1
13	Увезбавање става, пуњење, основно пуцање	1		
14	Пуцање у мету, техника дисања, опуштања	1		
15	Пуцање у мету, техника дисања, опуштања		1	
16	Пуцање у мету, техника дисања, опуштања		1	
17	Пуцање у мету, техника дисања, опуштања, правила		1	1
18	Формирање прве и друге екипе у обе селекције	1		
19	Формирање прве и друге екипе у обе селекције		1	
20	Понављање научених елемената		1	
21	Понављање научених елемената			1
22	Гађање за назив " Најбољи стрелац у школи" (пионири)	1		
23	Гађање за назив " Најбољи стрелац у школи" (пионири)		1	
24	Гађање за назив " Најбољи стрелац у школи" (пионири)			1
25	Гађање за назив " Најбољи стрелац у школи" (пионирке)		1	1
26	Гађање за назив " Најбољи стрелац у школи" (пионирке)	1		
27	Гађање за назив " Најбољи стрелац у школи" (пионирке)		1	
28	Присуство тренингу професионалаца	1		
29	Присуство тренингу професионалаца		1	
30	Присуство тренингу професионалаца			1
31	Гађање са професионалцима (пионири)	1		
32	Гађање са професионалцима (пионирике)	1		
33	Слободно испуцавање		1	
34	Слободно испуцавање	1		
35	Слободно испуцавање	1		
36	Слободно испуцавање		1	1

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС
(ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, ГОД.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	7
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	24
За друге типове часа	12

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду и система тизацију	За друге типове часа
1.	Увод	1	/	1
2.	Заједница као основ живота	4	3	1
3.	Заједница љубави, Бога, човека и природе	5	4	1
4.	Неизмерна љубав Божја – Христос се роди	6	4	3
5.	Црква – Заједница са Богом	8	6	2
6.	Христова љубав према човеку и свету	4	3	1
7.	Наша брига о свету – творевини Божјој	6	4	3
	Укупно часова	36	24	12

ВЕРОУЧИТЕЉ:

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА

ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ШК. ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

месец	број наставне теме	број наставне јединице	
	1		Увод
септембар		1	Сусрет и упознавање катихете и ученика, упознавање са садржајима, програмом и начином рада
	2		Бог Откривења
септембар		2	Моја породица
септембар		3	Моја школа и другари
септембар		4	Моја школа и другари
октобар		5	Ми смо део Божје породице (Цркве)
	3		Заједница љубави Бога, човека и природе
октобар		6	Када волим онда и слушам
октобар		7	Даривање је израз љубави
октобар		8	Цео свет на дар (Бог све ствара из љубави)
октобар		9	Цео свет на дар (Бог све ствара из љубави)
новембар		10	Оче наш
	4		НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА – ХРИСТОС СЕ РОДИ
новембар		11	Бог долази у овај свет – Христос се роди
новембар		12	Бог долази у овај свет – Христос се роди
новембар		13	Христос се роди-Божји у мом дому
децембар		14	Христос се роди-Божји у мом дому
децембар		15	Како је Растко постао Свети Сава
децембар		16	Свети Сава, слава у школи и породици
децембар		17	Свети Сава, слава у школи и породици
	5		ЦРКВА-ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ
јануар		18	Бог ствара свет
јануар		19	Свет је наш дом
фебруар		20	Прихватимо дарове Божје
фебруар		21	Где је љубав ту је Бог
фебруар		22	Где је љубав ту је Бог

фебруар		23	Христова вечера са ученицима
март		24	Литургија – окупљање Божје породице
март		25	Пост – стаза љубави
	6		ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ
март		26	Христова љубав према човеку и свету
март		27	Препознајемо Христову љубав
		28	Христос Васкрсе
април		29	Христос Васкрсе
	7		НАША БРИГА О СВЕТУ (ТВОРЕВИНИ БОЖЈОЈ)
април		30	Човек домаћин у свету
април		31	Радост служења
мај		32	Љубав према људима и природи је љубав према Богу
мај		33	Љубав према људима и природи је љубав према Богу
мај		34	Христос је узор свима
јун		35	Христос је узор свима
јун		36	Научили смо у првом разреду

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШК: ГОДИНЕ

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Сусрет и упознавање катихете и ученика, упознавање са садржајима, програмом и начином рада	информативни	индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -разговор	учионица -дидактички материјал	
2.	ЗАЈЕДНИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТА							
	1.	2.	Моја породица	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-дидактички материјал	Приче и слике које показују породицу + прича о малој породици (један родитељ или старатељ)
	2.	3.	Моја школа и другари	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	учионица -дидактички материјал -	Одељење као заједница
	3.	4.	Моја школа и другари	обнављање	-групни	-методе активне наставе	-дидактички материјал	Цртање, прављење паноа итд
	4.	5.	Ми смо део Божје породице (Цркве)	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	Црквена заједница
3.	ЗАЈЕДНИЦА ЉУБАВИ БОГА, ЧОВЕКА И ПРИРОДЕ							
	1.	6.	Када волим онда и слушам	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	

	2.	7.	Даривање је израз љубави	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	учионица -дидактички материјал	
	3.	8.	Цео свет на дар (Бог све ствара из љубави)	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Песмица „ Ал је леп овај свет „ Ј.Ј. Змај
	4.	9.	Цео свет на дар (Бог све ствара из љубави)	обнављање	индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна	Час у природи или школском дворишту -дидактички материјал	
	5.	10.	Оче наш	обрада	-фронтални -индивидуални	-дијалошка -методе активне наставе	Дидактички материјал	
4.	НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА – ХРИСТОС СЕ РОДИ							
	1.	11.	Бог долази у овај свет – Христос се роди	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор - демонстративна -текстуална	-учионица дидактички материјал Божићна песмарица	
	2.	12.	Бог долази у овај свет – Христос се роди	обнављање	фронтални -групни	-дијалошка -посматрање -књижевни текст	-дидактички материјал	
	3.	13.	Христос се роди- Божић у мом дому	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица -дидактички материјал	
	4	14.	Христос се роди- Божић у мом дому	обнављање	фронтални -групни	-дијалошка -посматрање -књижевни текст	-дидактички материјал	

	5.	15.	Како је Растко постао Свети Сава	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица	Свако од нас љубављу и кроз заједницу са Богом иде путем Св. Саве
	6.	16.	Свети Сава, слава у школи и породици	обрада	индивидуални -фронтални -	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал -књига Песме о Св. Сави	
	7.	17.	Свети Сава, слава у школи и породици	обнављање	индивидуални -фронтални	дијалошка демонстративна	-учионица фотографије, текст	Приказ/Опис Светосавске прославе у школи или цркви
	ЦРКВА-ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ							
5.	1.	18.	Бог ствара свет	обрада	- индивидуални -фронтални	-разговор демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	
	2.	19.	Свет је наш дом	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Живот првих људи, Божја жеља да свет буде црква
	3.	20.	Прихватимо дарове Божје	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор	-учионица -дидактички материјал	Човек не прихвата дар, непослушност, себичност
	4.	21.	Где је љубав ту је Бог	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Прича Л.Н. Толстој – где је љубав, ту је и Бог ”
	5.	22.	Где је љубав ту је Бог	обнављање	-фронтални -индивидуални	-дијалошка -усмено излагање ученика	-илустрације	
	6.	23.	Христова вечера са ученицима	обрада	- индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	- -дидактички материјал	Православна читанка-с. Нина Неранџић и Ана Савковић

	7.	24.	Литургија – окупљање Божје породице	обрада	- индивидуални - фронтални	- дијалогска - разговор	- учioniца - дидактички материјал	
	8.	25.	Пост – стаза љубави	обрада	- индивидуални - фронтални	- разговор - посматрање	- дидактички материјал	
	ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ							
6.	1..	26.	Христова љубав према човеку и свету	обрада	- индивидуални - фронтални	- дијалогска - демонстративна - рад на тексту	- књига Јеванђеље за децу - дидактички материјал	Прича о милостивом Самарјанину; песма „ Знаш ли ко те љуби силно „
	2.	27.	Препознајемо Христову љубав	обрада	- индивидуални - фронтални	- дијалогска - демонстративна - разговор	- дидактички материјал	Прича „ Добро дрво „ –Ш. Силверстејн
	3.	28.	Христос Васкрсе	обрада	Индивидуални - фронтални	- дијалогска	- књига, Библија	Новозаветна сведочанства о Христовом Васкрсењу (препричано и прилагођено)
	4.	29.	Христос Васкрсе	Систематизација наставне теме	рад у пару/рад у групи	- разговор илустративно-демонстративне	фотографије, текстови	Израда честитки, паноа итд
	НАША БРИГА О СВЕТУ (ТВОРЕВИНИ БОЖЈОЈ)							
7.	1.	30	Човек домаћин у свету	обрада	- индивидуални - фронтални	- разговор - демонстративна - текстуална	- учioniца дидактички материјал	Човекова брига за очување природе, биљака и животиња Корелација. Свет око нас

	2.	31.	Радост служења	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-час у природи или школском дворишту -дидактички материјал	Разне приче које говоре о служењу: човека човеку и човека природи
	4.	32.	Љубав према људима и природи је љубав према Богу	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -	-учионица -дидактички материјал	Прича св. Герасим и лав
	5.	33	Љубав према људима и природи је љубав према Богу	обнављање	Индивидуални фронтални	-дијалошка -демонстративна	-час у природи или школском дворишту -дидактички материјал	
	6	34.	Христос је узор свима	обрада	-индивидуални -фронтални		-учионица -дидактички материјал	
	7.	35	Христос је узор свима	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -усмено излагање ученика	-учионица -дидактички материјал	
	8.	36.	Научили смо у првом разреду	Систематизација	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -усмено излагање ученика	-учионица -дидактички материјал	

Напомена:

- Дидактички материјал: Текстови, фотографије, Аудио и видео касете, графоскоп, темпере , бојице, бојанке, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 11-ом или 12-ом часу
- Изложба о св. Сави се може реализовати на 16. часу
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 26. до 29. методске јединице

Вероучитељ

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: **ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**
(ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, ГОД.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	7
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	26
За друге типове часа	10

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду и систематизацију	За друге типове часа
1.	Увод	1	/	1
2.	Моје место у цркви	6	5	1
3.	Литургијске службе и њихов смисао	6	5	1
4.	Живот у цркви-лепота празника	6	4	4
5.	Трпеза Господња	5	4	1
6.	Света Литургија – прослава Васкрсења	5	4	1
7.	Икона –прозор у вечност	5	4	1
	Укупно часова	36	26	10

ВЕРОУЧИТЕЉИ:

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
ШК: ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	МЕСТО РАДА И НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Ми смо Црква – уводни час	информативни	индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -разговор	учионица -дидактички материјал	
2.	МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ							
	1.	2.	Крштењем постајемо чланови цркве	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-дидактички материјал	Икона Христовог крштења
	2.	3.	Црква-заједница	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-учионица - Библија за децу	Библијска прича о Ноју-Нојева барка- брод спасења Народна приповетка „Седам прUTOва „ Корелација : Српски језик
	3.	4.	Црква-заједница	обнављање	-фронтални -групни	-методе активне наставе	-учионица -дидактички материјал	
	4.	5.	Храм –место окупљања	обрада	индивидуални фронтални	-дијалогска демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Свака заједница има своје место окупљања итд Фотографије храмова
	5.	6.	Литургија – догађај Цркве	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -	-учионица Књига Јеванђеље за децу -дидактички материјал	Прича о позванима на свадбу

	6	7.	Заједница радости	обрада	индивидуални -фронтални	дијалогска -демонстративна -	-учионица -дидактички материјал	Слобода у заједници Молитва царе небески Бог као цар
3.	ЛИТУРГИЈСКЕ СЛУЖБЕ И ЊИХОВ СМИСАО							
	1.	8.	Народ Божји- различите службе	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Службе у свету и њихова важност
	2.	9.	Литургијске службе:Епископ, свештеник, ђакон и народ Божји	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Прича: Отац управља бродом
	3.	10.	Многе службе, једна црква	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Садржаји који се односе на службе у цркви(примери светитеља и њихових служби – епископи: Св. Сава, Св. Никола, Св. Авва Јустин, Св. архиђакон Стефан...
	4.	11.	Епископ –слика Христова на Литургији	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Фотографије са Литургије
	5.	12.	Ко су монаси?	обрада	индивидуални фронтални	-разговор	Дидактички материјал	Прича „ Велики монаси најсличнији анђелима „ Манастири-извори светлости и љубави Фотографије манастира
	6	13	Ко су монаси?	обнављање	Рад у пару/ Групни рад	разговор -демонстративна -текстуална	-учионица Дидактички материјал	Израда панорама са манастирима

4.	ЖИВОТ У ЦРКВИ – ЛЕПОТА ПРАЗНИКА							
	1.	14.	Богородица-мајка Христова	обрада	- индивидуални -фронтални	-разговор - демонстративна -текстуална	-учионица дидактички материјал Божићна песмарица	Ваведење и Благовести Молитва „ Богородице Дјево „ Богородичини празници
	2.	15.	Божих - Христос се роди	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица -дидактички материјал -књига -Песмарица	Прича „ Мали Данило сведок Христовог рођења“ Песма „ Витлејеме, славни граде“
	3	16	Божих - Христос се роди	обнављање	Групни рад/ Рад у пару	-дијалошка Илустративно- демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Израда честитки
	3.	17.	Богојављење Христос је син Божји	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Крштење Христово
	4	18.	Богојављење Христос је син Божји	обнављање	- Групни рад/ Рад у пару	-дијалошка Илустративно- демонстративна	-учионица -дидактички материјал - књига	
	5.	19.	Свети Сава и Свети Симеон	обрада	индивидуални -фронтални		-учионица -дидактички материјал - књига	Казивање о Св. Сави и Св. Симеону Песма Св. Владике Николаја „ Брижни син (о Св. Сави и Симеону) Хиландар
	6.	20.	Свети Сава и Свети Симеон	обнављање	-комбиновани	-илустративно- демонстративна	Црква или учионица	

5.	ТРПЕЗА ГОСПОДЊА							
	1.	21.	Литургија-наш дар Богу	обрада	- индивидуални - фронтални	- разговор демонстративна - текстуална	- учионица - дидактички материјал	Прича о литургијски даровима-хлебу и вину Наставни листићи – како добијамо хлеб и вино
	2.	22.	Литургија-наш дар Богу	обнављање	индивидуални - фронтални	- разговор демонстративна - текстуална	- учионица - дидактички материјал	
	3.	23.	Литургијски предмети	обрада	индивидуални - фронтални	- разговор - дијалошка демонстративна	- учионица - дидактички материјал	Фотографије литургијских предмета:кашичица, звездица,дискос, путир
	4.	24.	Причешће-храна за живот вечни	обрада	-индивидуални - фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-Црква или учионица -дидактички материјал	
	5.	25.	Слава у мојој породици	обрада	-индивидуални - фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	Учионица Дидактички материјал	Фотографија славе
	СВЕТА ЛИТУРГИЈА -ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА							
	1..	26.	Христос је са нама на Литургији	обрада	индивидуални - фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-учионица -књига -дидактички материјал	Причешће –храна љубави, прича из књиге « Мали анђео » Невене Витошевић

6.	2.	27.	Причешће у мом животу	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -разговор	-Црква или учионица -дидактички материјал	„Корица хлеба „(из житија Св. Онуфрија) „Божје старање“ прича о томе како је у сиромашном манастиру аве Теодосија понестало хлеба и вина, а ава се уздао у Божју помоћ. И Бог се постарао да монаси добију све што је потребно за причешће)
	3.	28.	Празнујемо Васкрсење Христово	обрада	Индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица -дидактички материјал, Библија	Новозаветна сведочанства о Христовом Васкрсењу (препричано и прилагођено)
	4.	29.	Христово Васкрсење –наше васкрсење	обрада	Индивидуални -фронтални	-разговор илустративно- демонстративне	-учионица -дидактички материјал	
	5	30	Христово Васкрсење –наше васкрсење	обнављање	рад у пару/рад у групи	-дијалошка демонстративна	-учионица, школско двориште; фотографије, текстови	Израда честитки, шарање васкршњих јаја, израда паноа итд
7.	ИКОНА – ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ							
	1.	31.	Православни храм	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-посета оближњем храму дидактички материјал	Основни делови храма

	2.	32.	Икона-прозор у Царство Божје	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Иконе Господа, Богородице, празника, светитеља
	3.	33.	Икона-прозор у Царство Божје	обнављање	- индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -	-учионица -дидактички материјал	Израда икона
	4	34	Буди и ти иконописац	обрада	Индивидуални фронтални	-дијалогска -демонстративна	-Учионица -дидактички материјал	Прилагођена и препричана житија светих
	5	35	Буди и ти иконописац	обнављање	-индивидуални -фронтални	-разговор -илустрација	-учионица -дидактички материјал	Иконописање светитеља
	6.	36.	Царство Божје у светима	Систематизација наставне теме	-индивидуални -фронтални	-разговор	-Час у природи -дидактички материјал	

Напомена:

- Дидактички материјал: Текстови, фотографије, Аудио и видео касете, графоскоп, темпере , бојице, бојанке, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 15-ом или 16-ом часу
- Изложба о св. Сави се може реализовати на 18. часу
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 28. до 30. методске јединице

Вероучитељ

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА

ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ШК. ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

месец	број наставне теме	број наставне јединице	
	1		Увод
септембар		1	Ми смо Црква – уводни час
	2		МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ
септембар		2	Крштењем постајемо чланови цркве
септембар		3	Црква-заједница
септембар		4	Црква-заједница
октобар		5	Храм –место окупљања
октобар		6	Литургија – догађај Цркве
октобар		7	Заједница радости
	3		ЛИТУРГИЈСКЕ СЛУЖБЕ И ЊИХОВ СМИСАО
октобар		8	Народ Божји-различите службе
новембар		9	Литургијске службе:Епископ, свештеник, ђакон и народ Божји
новембар		10	Многе службе, једна црква
новембар		11	Епископ –слика Христова на Литургији
новембар		12	Ко су монаси?
децембар		13	Ко су монаси?
	4		ЖИВОТ У ЦРКВИ – ЛЕПОТА ПРАЗНИКА
децембар		14	Богородица-мајка Христова
децембар		15	Божји - Христос се роди
децембар		16	Божји - Христос се роди
јануар		17	Богојављење Христос је син Божји
јануар		18	Богојављење Христос је син Божји
фебруар		19	Свети Сава и Свети Симеон
фебруар		20	Свети Сава и Свети Симеон
	5		ТРПЕЗА ГОСПОДЊА
фебруар		21	Литургија-наш дар Богу
фебруар		22	Литургија-наш дар Богу
март		23	Литургијски предмети
март		24	Причешће-храна за живот вечни

март		25	Слава у мојој породици
	6		СВЕТА ЛИТУРГИЈА -ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА
март		26	Христос је са нама на Литургији
април		27	Причешће у мом животу
април		28	Празнујемо Васкрсење Христово
април		29	Христово Васкрсење –наше васкрсење
април		30	Христово Васкрсење –наше васкрсење
	7		ИКОНА – ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ
мај		31	Православни храм
мај		32	Икона-прозор у Царство Божје
мај		33	Икона-прозор у Царство Божје
мај		34	Буди и ти иконописац
јун		35	Буди и ти иконописац
јун		36	Царство Божје у светима

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС
(ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, ГОД.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	6
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	23
За друге типове часа	13

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду и систематизацију	За друге типове часа
1.	Увод	1	/	1
2.	Бог ствара свет и човека	6	4	2
3.	Бог нас воли	6	5	3
4.	Заједница Бога и света кроз човека	6	4	2
5.	Литургија – преображени свет	5	5	2
6.	Човек и природа	5	4	3
	Укупно часова	36	23	13

ВЕРОУЧИТЕЉИ:

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА

ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
ШК. ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

месец	број наставне теме	број наставне јединице	
	1		Увод
септембар		1	Свет је створен за тебе, чувај га!уводни час
	2		БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА
септембар		2	Свето Писмо нам сведочи о настанку света
септембар		3	Света некада уште није било
септембар		4	Сво је биље створено и сунцем обасјано
октобар		5	Све врви од живота
октобар		6	Све врви од живота
октобар		7	Створен сам да личим на Бога
октобар		8	Створен сам да личим на Бога
	3		БОГ НАС ВОЛИ
новембар		9	Бог ствара свет из љубави
новембар		10	Бог, људи и природа
новембар		11	Свет не може без Бога
новембар		12	Свет не може без Бога
децембар		13	Бог се брине о свету
децембар		14	Божјињи весници
децембар		15	Божјињи весници
	4		ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА
децембар		16	Човек домаћин и свештеник у свету
јануар		17	Човек домаћин и свештеник у свету
јануар		18	Свети Сава
фебруар		19	Свети Сава брине о нама
фебруар		20	Свети Сава брине о нама
фебруар		21	Радост служења
фебруар		22	Радост служења
	5		ЛИТУРГИЈА – ПРЕОБРАЖЕНИ СВЕТ
март		23	Наши дарови благодарности
март		24	Литургија-преображај света
март		25	Литургија- молитва за спасење човека и света

март		26	Васкрсење Лазарево
април		27	Васкрсење Лазарево
април		28	Васкрсење Христово
април		29	Васкрсење Христово
	6		ЧОВЕК И ПРИРОДА
април		30	Све чека на љубав човека
мај		31	Све чека на љубав човека
мај		32	Чувамо дарове Божје љубави
мај		33	Чувамо дарове Божје љубави
мај		34	Стварање света у православној иконографији
јун		35	Стварање света у православној иконографији
јун		36	Стварање света у православној иконографији

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШК: ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Свет је створен за тебе, чувај га! уводни час	информативни	индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -разговор	учионица -дидактички материјал	
2.	БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА							
	1.	2.	Свето Писмо нам сведочи о настанку света	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-Учионица дидактички материјал Свето Писмо	Појам Светога Писма као књиге откривења
	2.	3.	Света некада уште није било	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-учионица -дидактички материјал - Библија за децу	Стварање невидљивих духовних сила – анђела 1. и 2. дан
	3.	4.	Сво је биље створено и сунцем обасјано	обрада	индивидуални фронтални	-дијалошка	-учионица дидактички материјал	Библијско казивање о стварању света по данима 3 и 4. дан
	4.	5.	Све врви од живота	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-учионица Књига Јеванђеље за децу -дидактички материјал	5 и 6.дан
	5.	6.	Све врви од живота	обнављање	индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -	-учионица Књига Јеванђеље за децу -дидактички материјал	

	6	7.	Створен сам да личим на Бога	обрада	комбиновани	илустративно-демонстративна -	учионица дидактички материјал	Стварање човека Песма „ Молитва Б. Радичевић Прича „ Паче „ А. Солжењицин
	7	8	Створен сам да личим на Бога	Систематизација наставне теме	индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-учионица	
3.	БОГ НАС ВОЛИ							
	1.	9.	Бог ствара свет из љубави	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Прича „ Шишарка „ или прича „ Себични џин „ О. Вјалд(са правим крајем)
	2.	10.	Бог, људи и природа	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Различитост и раздељеност „Љубавна пема „ М. Данојлић (о маслачку и облачку)
	3.	11.	Свет не може без Бога	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Прича Св. Владике Николаја о томе како је Господ са Богородицом избавио пастира Давида из невоље... а кад је одрастао, Давид је описао Богородицу и Христа у Псалму
	4.	12.	Свет не може без Бога	обнављање	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	

	5.	13.	Бог се брине о свету	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица -дидактички материјал	Јављање анђела Марији Јављање анђела Јосифу Сустрет Богородице и Јелисавете
	6	14	Божјићи весници	обрада	индивидуални фронтални	разговор -демонстративна -текстуална	- учионица Дидактички материјал Јеванђеље за децу	Јављање анђела пастирима Јављање анђела мудрацима Анђео јавља Јосифу да склони породицу у Египат Молитва анђелу чувару Песма „ Анђели певају
	7	15	Божјићи весници	обнављање	Рад у пару Групни рад индивидуални фронтални	-разговор демонстративна Рад на тексту - дијалошка -демонстративна	учионица Дидактички материјал	
4.	ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА							
	1.	16.	Човек домаћин и свештеник у свету	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор - демонстративна -текстуална	-учионица дидактички материјал Божјића песмарица	Прича „ Три дрвета“ (И Божјића и Васкршња прича)
	2.	17.	Човек домаћин и свештеник у свету	обнављање	индивидуални -фронтални	-разговор - демонстративна -текстуална	учионица дидактички материјал Божјића песмарица	

	3	18.	Свети Сава	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица -дидактички материјал -књига -Песмарица	
	4.	19.	Свети Сава брине о нама	обрада	индивидуални -фронтални -	-дијалошка демонстративна	-учионица -дидактички материјал	Подизање задужбина- најзначајније задужбине Св. Саве и Св., Симеона Мироточивог
	5.	20.	Свети Сава брине о нама	обнављање	индивидуални -фронтални -	-разговор -демонстративна	учионица - дидактички материјал	
	6.	21.	Радост служења	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка -посматрање -књижевни текст	-учионица Јеванђеље за децу дидактички материјал - учионица - дидактички материјал	Јеванђелска прича о Христовом служењу –прање ногу апостолима и тајна вечера Прича „ Добročинство „најлепши начин да постојиш, из књиге „ Мали анђео „
	7.	22.	Радост служења	обнављање	индивидуални -фронтални -	-разговор -демонстративна	учионица - дидактички материјал	

ЛИТУРГИЈА – ПРЕОБРАЖЕНИ СВЕТ								
5.	1.	23.	Наши дарови благодарности	обрада	- индивидуални - фронтални	- разговор демонстративна - текстуална	- учионица - дидактички материјал	Твар у Литургији Хлеб и вино Твар у Литургији- тамјан, уље, восак, вода, врба, бадњак, јаје, жито, грозђе
	2.	24.	Литургија- преображај света	обрада	индивидуални - фронтални	- дијалошка - демонстративна	- учионица - дидактички материјал	Песма „ Како настаје хлеб „ Лидија Поповић“
	3.	25.	Литургија- молитва за спасење човека и света	обрада	индивидуални - фронтални	- разговор	- учионица - дидактички материјал	Прича о удовичиној лепти Велика јектенија
	4.	26.	Васкрсење Лазарево	обрада	- индивидуални - фронтални	- разговор - демонстративна - текстуална	- учионица - дидактички материјал Библија за децу	Библијска прича о васкрсењу Лазара
	5.	27.	Васкрсење Лазарево	обнављање	- индивидуални - фронтални	- разговор - демонстративна - текстуална	- Учионица - Дидактички материјал	
	6.	28.	Васкрсење Христово	обрада	комбиновани	- илустративно- демонстративна	црква	Казивање о женама мироносицама на Христовом гробу („зашто тражите живога међу мртвима„) Васкршња прича „ И животиње „ Зинаида Хипијус
	7.	29.	Васкрсење Христово	обнављање	- индивидуални - фронтални	разговор	Учионица - дидактички материјал	

ЧОВЕК И ПРИРОДА								
6.	1.	30.	Све чека на љубав човека	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалoшка -демонстративна -рад на тексту	-учиoница -књига -дидактички материјал	„Свети Василије благосиља животиње“ „Игуман и медвед“ „Св. Серафим и медвед“
	2.	31.	Све чека на љубав човека	обнављање	индивидуални -фронтални	-дијалoшка -демонстративна -разговор	-учиoница -дидактички материјал	Тражимо добре примере из свакодневног живота о старању човека према природи
	3.	32.	Чувамо дарове Божје љубави	обрада	Индивидуални -фронтални	-дијалoшка Демонстративна разговор	-учиoница или час у природи -дидактички материјал	Обрада песме „Радуј се“ Мошо Одаловић
	4.	33.	Чувамо дарове Божје љубави	обнављање	индивидуални -фронтални	-разговор илустративно- демонстративне	-учиoница -дидактички материјал	
	5.	34.	Стварање света у православној иконографији	обрада	- индивидуални фронтални	-дијалог	-учиoница -дидактички материјал	
	6.	35.	Стварање света у православној иконографији	обнављање	рад у пару/рад у групи	-дијалoшка демонстративна	-учиoница фотографије, текстови	Израда стрипа, иконе, итд
	7.	36.	Стварање света у православној иконографији	Систематизација наставне теме	рад у пару/рад у групи	-дијалoшка демонстративна	-учиoница -дидактички материјал	Израда заједничког панoa

Напомена:

- Дидактички материјал: Текстови, фотографије, Аудио и видео касете, графоскоп, темпере , бојице, бојанке, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 15-ом или 16-ом часу
- Изложба о св. Сави се може реализовати на 18. часу
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 27. до 29. методске јединице
- Корелација:Српски језик, Свет око нас, Природа и друштво, Музичка култура, Ликовна култура, Грађанско васпитање

Вероучитељ

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: **ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**
(ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, ГОД.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	6
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	25
За друге типове часа	11

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду и систематизацију	За друге типове часа
1.	Увод	1	/	1
2.	Црква је наш избор	6	6	1
3.	Христос нас све зове	6	5	2
4.	Диван је Бог у светима својим	6	5	2
5.	Значај врлинског живота	5	5	3
6.	Са нама је Бог	5	4	2
	Укупно часова	36	25	11

ВЕРОУЧИТЕЉ:

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА

ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ШК. ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

месец	број наставне теме	број наставне јединице	
	1		Увод
септембар		1	Уводни час – дружимо се са Богом и светима
	2		ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР
септембар		2	Заједница је основ живота
септембар		3	Црква је наш избор
септембар		4	Црква је заједница са Светом Тројицом
октобар		5	Црква је циљ стварања света
октобар		6	Свет изван заједнице са Богом
октобар		7	Свет у заједници са Богом
октобар		8	Свет у заједници са Богом
	3		ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ
новембар		9	Христос позива апостоле
новембар		10	Вера основ заједнице
новембар		11	Апостоли позивају свет
новембар		12	Човек само срцем јасно види
децембар		13	Христос нас зове
децембар		14	Божји
децембар		15	Божји
	4		ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМ
децембар		16	Светитељи-сведоци љубави Божје
јануар		17	Свети Сава-путеводитељ у живот вечни
јануар		18	Свети Сава-путеводитељ у живот вечни
		19	Желим да видим Христа
фебруар		20	Свети Симеон Богопримац-сусрет са Христом
фебруар		21	Свети Симеон Богопримац-сусрет са Христом
фебруар		22	Литургија путовање свих светих
март		23	Литургија путовање свих светих
	5		ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА
март		24	На путу светости
март		25	Усавршавању нема краја
март		26	Пут ка вечности

април		27	Пут ка вечности
април		28	Хришћанске врлине
април		29	Врлинослов –Свети нас уче
април		30	Врлинослов –Свети нас уче
			СА НАМА ЈЕ БОГ
мај		31	Васкрсење и Педесетница
мај		32	Васкрсење и Педесетница
мај		33	Црква је икона Царства Божјег
мај		34	Црква је икона Царства Божјег
јун		35	Црквена уметност-одсјај Царства Божјег
јун		36	Црквена уметност-одсјај Царства Божјег

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШК: ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	МЕСТО РАДА И НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА или КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Уводни час – дружимо се са Богом и светима	информативни	индивидуални -фронтални	-дијалогска демонстративна -разговор	учионица - дидактички материјал	
2.	ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР							
	1.	2.	Заједница је основ живота	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	- Учионица дидактички материјал	Прича „ Недостајати „ (за заједницу као основ живота)
	2.	3.	Црква је наш избор	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-учионица - Библија за децу	Песма „ Заједничарење са небом „ Св. Владика Николај
	3.	4.	Црква је заједница са Светом Тројицом	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска	-учионица дидактички материјал	Одабрани одељци из књиге „ Из Ја- града у Ти град ”
	4.	5.	Црква је циљ стварања света	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-учионица - дидактички материјал	заједница

	5.	6.	Свет изван заједнице са Богом	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалoшка -демонстративна -	учионица дидактички материјал	Одабрани одељци из књиге „Из Ја-града у Ти град; Други премер, одломак из песме „Зимска идила“ В.Илића
	6.	7.	Свет у заједници са Богом	обрада	индивидуални -фронтални	дијалoшка -демонстративна -	учионица дидактички материјал	Црква-остварење циља-обрада приче„Из Ја-града у Ти град”
	7.	8.	Свет у заједници са Богом	Систематизација наставне теме	Рад у пару/групни рад	дијалoшка -демонстративна	учионица дидактички материјал	„Из Ја-града у Ти град“
3.	ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ							
	1.	9.	Христос позива апостоле	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица - дидактички материјал	Препричана и прилагођена новозаветна прича о Христовом позиву апостола
	2.	10.	Вера основ заједнице	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалoшка -демонстративна	-учионица Библија за децу дидактички материјал	Прича – Ап. Петар тоне
	3.	11.	Апостоли позивају свет	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица - дидактички материјал	О делима апостола

	4.	12.	Човек само срцем јасно види	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	- дидактички материјал	Роман „ Мали принц „ А.С. Егзипери
	5.	13.	Христос нас зове	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна	Учионица Дидактички материјал Јеванђеље за децу	
	6	14.	Божих	обрада	-индивидуални -фронтални	разговор -демонстративна -текстуална	- учионица Дидактички материјал	Песма „ Звезда се засја „
	7	15.	Божих	Систематизација наставне теме	комбиновани	-илустративно- демонстративна	- учионица Дидактички материјал	
4.	ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМ							
	1.	16.	Светитељи- сведоци љубави Божје	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учионица дидактички материјал Житија светих	Прилагођена и препричана нека житија светих
	2.	17.	Свети Сава- путеводитељ у живот вечни	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица -дидактички материјал -књига -Песмарица	Приче из живота Св. Саве Указати на неке од најважнијих поука из дела Св. Саве Одломак из књиге „ од пашњака до научењака „ М. Пупина у ком се говори о Светом Сави као путеводитељу Пупинове мајке

	3.	18.	Свети Сава-путеводитељ у живот вечни	обнављање	индивидуални -фронтални	-дијалошка Демонстративна	-учионица дидактички материјал Библија за децу	
	4.	19.	Желим да видим Христа	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалошка -посматрање -књижевни текст	-учионица Библија за децу дидактички материјал	Прича о Закхеју
	5.	20.	Свети Симеон Богопримац-сусрет са Христом	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица - дидактички материјал	Празник Сретење Господње
	6.	21.	Свети Симеон Богопримац-сусрет са Христом	обнављање	индивидуални -фронтални -	-разговор -демонстративна	-учионица - дидактички материјал	
	7.	22.	Литургија путовање свих светих	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна	-учионица дидактички материјал	„Небеска литургија „ вл. Николај
	8.	23.	Литургија путовање свих светих	обнављање	индивидуални -фронтални	-дијалошка -посматрање -књижевни текст	учионица - дидактички материјал	
	ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА							
5.	1.	24.	На путу светости	обрада	- индивидуални -фронтални	-разговор демонстративна -текстуална	-учионица - дидактички материјал	Грех као промашај циља Последице пада у грех

	2.	25.	Усавршавању нема краја	обрада	индивидуални -фронтални	-дијалoшка -демонстративна	-учиoница - дидактички материјал	Поуке светих Григорије С. Петров Васкршња прича дарови доброг мудраца Христу Спаситељу „ Четврти мудрац„
	3.	26.	Пут ка вечности	обрада	индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-учиoница - дидактички материјал	Одабрана поглавља из књиге „ из Ја града у Ти град „
	4.	27.	Пут ка вечности	обнављање	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна	-учиoница - дидактички материјал	
	5.	28.	Хришћанске врлине	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-Учиoница - Дидактички материјал	
	6.	29.	Врлинослов – Свети нас уче	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	Учиoница - дидактички материјал Житија светих	Поуке светих Свети Спиридон (прича о смирењу) Поуке владике Николаја Св. Јустин Ћелијски „ Срна у изгубљеном рају „

	7.	30.	Врлинослов – Свети нас уче	обнављање	Рад у пару/групни рад	Разговордемонстартивна -	учионица	Израда паноа
	СА НАМА ЈЕ БОГ							
6.	1.	31.	Васкрсење и Педесетница	обрада	- индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-књига - дидактички материјал	Педесетница- рођендан Цркве Молитва Царе небески
	2.	32.	Васкрсење и Педесетница	обнављање	- индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -текстуална	-учионица или црква - дидактички материјал	Кроз одломке из јеванђелских текстова, допуњенх фотографијама фресака, приказати домострој спасења
	3.	33.	Црква је икона Царства Божјег	обрада	Индивидуални -фронтални	-дијалошка демонстративна	-учионица - дидактички материјал -књига, Библија	
	5.	34	Црква је икона Царства Божјег	обнављање	- индивидуални фронтални	-дијалог -демонстративна	-учионица - дидактички материјал	
	6.	35	Црквена уметност- одсјај Царства Божјег	обрада	комбиновани	-илустративно- демонстративна	-црква	Одлазак у оближњи храм

	7.	36.	Црквена уметност-одсјај Царства Божјег	Систематизација наставне теме	индивидуални фронтални	-дијалошка -демонстративна	Црква или школско двориште	

Напомена:

- Дидактички материјал: Текстови, фотографије, Аудио и видео касете, графоскоп, темпере , бојице, бојанке, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 14-ом или 15-ом часу
- Изложба о св. Сави се може реализовати на 17. часу
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 29. до 31. методске јединице
- Корелација:Српски језик, Свет око нас, Природа и друштво, Музичка култура, Ликовна култура, Грађанско васпитање

Вероучитељ

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС
(ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ за шк. г.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	7
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	22
За друге типове часа	14

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду	За утврђивање/ понављање
1.	Увод	1	/	1
2.	Религија и култура старог света	3	2	1
3.	Откривење – свет Библије	4	2	2
4.	Стварање света и човека	7	4	3
5.	Старозаветна историја спасења	7	5	2
6.	Закон Божији	4	3	1
7.	Месијанска нада	8	6	2
	Евалуација	2	/	2
	Укупно часова	36	22	14

НАСТАВНИК ВЕРСКЕ НАСТАВЕ:

Наставне јединице

за пети разред основне школе
(школске године)

Предмет: Верска настава – Православни катихизис

УВОД	
1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада
РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА	
2.	Религија и култура старог света
3.	Човек тражи Бога
4.	Религија и култура старог света - систематизација
ОТКРИВЕЊЕ – СВЕТ БИБЛИЈЕ	
5.	Божије откривење
6.	Свето Писмо (настанак, подела)
7.	Свето Писмо и Свето Предање - обнављање
8.	Свет Библије - систематизација или час практичне наставе
СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА	
9.	Стварање света
10.	Стварање човека
11.	Стварање света и човека - утврђивање
12.	Прародитељски грех
13.	Прародитељски грех - утврђивање
14.	Човек изван рајског врта
15.	Човек изван рајског врта - обнављање
16.	Митови Старог света и Свето Писмо – систематизација и евалуација
СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА	
17.	Аврам и Божији позив
18.	Аврам и Божији позив - обнављање
19.	Исак и његови синови
20.	Праведни Јосиф
21.	Старозаветни патријарси – систематизација
22.	Мојсије
23.	Пасха

ЗАКОН БОЖИЈИ	
24.	На гори Синају
25.	Десет Божјих заповести
26.	Десет Божјих заповести
27.	Закон Божји као педагог за (долазак) Христа - обнављање
МЕСИЈАНСКА НАДА	
28.	„Земља меда и млека“
29.	Цар Давид
30.	Псалми Давидови
31.	Соломон и јерусалимски храм
32.	Псалми и храм - вежба или час практичне наставе
33.	Старозаветни пророци
34.	Месијанска нада
35.	Месијанска нада - систематизација
36.	Старозаветни патријарси, цареви и пророци – систематизација и евалуација

Вероучитељ

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШК: ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада	информативни	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -разговор	-уџбеник -дидактички материјал	- прелиминарна систематизација
2.	РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА							
	1.	2.	Религија и култура старог света	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја, географија и српски језик
	2.	3.	Човек тражи Бога	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-дидактички материјал	- корелација с предметом историја
	3.	4.	Религија и култура старог света	систематизација	-индивидуални - групни	-дијалогска -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	- корелација са предметима ликовна и музичка култура
3.	ОТКРИВЕЊЕ – СВЕТ БИБЛИЈЕ							
	1.	5.	Божије откривење	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	6.	Свето Писмо (настанак, подела)	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	3.	7.	Свето Писмо и Свето Предање	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	
	4.	8.	Свет Библије	систематизација или час практичне наставе	- групни	-дијалогска -демонстративна -текст	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
4.	СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА							
	1.	9.	Стварање света	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима географија и историја

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
4.	2.	10.	Стварање човека	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом биологија
	3.	11.	Стварање света и човека	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	4.	12.	Прародитељски грех	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	5.	13.	Прародитељски грех	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	- празник Светог Архангела Михаила (повезати са темом пада)
	6.	14.	Човек изван рајског врта	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	
	7.	15.	Човек изван рајског врта	обнављање	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна -текстуална	-дидактички материјал	
	1.	16.	Митови Старог света и Свето Писмо	систематизација и евалуација	- индивидуални - групни	-дијалошка	-дидактички материјал	- празник Рождества Христовог - Божић
5.	СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА							
	1.	17.	Аврам и Божији позив	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	18.	Аврам и Божији позив	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- Школска слава – Свети Сава
	3.	19.	Исак и његови синови	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	4.	20.	Праведни Јосиф	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
5.	5.	21.	Старозаветни патријарси	систематизација	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	6.	22.	Мојсије	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	7.	23.	Пасха	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	Наставну јединицу обрадити у време празновања Васкрса
6.	ЗАКОН БОЖИЈИ							
	1.	24.	На гори Синају	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	25.	Десет Божјих заповести	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	
	3.	26.	Десет Божјих заповести	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	
	4.	27.	Закон Божји као педагог за (долазак) Христа	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -текст	-дидактички материјал	
7.	МЕСИЈАНСКА НАДА							
	1.	28.	„Земља меда и млека“	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	2.	29.	Цар Давид	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	3.	30.	Псалми Давидови	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом музичка култура
	4.	31.	Соломон и јерусалимски храм	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
7.	5.	32.	Псалми и храм	Вежба или час практичне наставе	- групни	- практична настава-одлазак на литургијско сабрање	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
	6.	33.	Старозаветни пророци	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	7.	34.	Месијанска нада	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	8.	35.	Месијанска нада	систематизација	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	1.	36.	Старозаветни патријарси, цареви и пророци	Систематизација и евалуација	-индивидуални -групни	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	

Напомена:

- Дидактички материјал: Аудио и видео касете, графоскоп, темпере , бојице, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 16-ом или 17-ом часу
- Изложба поводом школске славе Светог Саве може се организовати на 18-ом часу.
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 26. до 32. методске јединице

Вероучитељ:

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС
(ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ за шк. г.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	5
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	23
За друге типове часа	13

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду	За утврђивање/ понављање
1.	Увод	1	/	1
2.	Припрема света за долазак Сина Божијег	5	3	2
3.	Увод у Нови Завет	5	3	2
4.	Богочовек – Исус Христос	16	12	4
5.	Црква Духа Светога	7	5	2
	Евалуација	2	/	2
	Укупно часова	36	23	13

НАСТАВНИК ВЕРСКЕ НАСТАВЕ:

**Наставне јединице
за шести разред основне школе
(школске године)
Предмет: Верска настава – Православни катихизис**

УВОД	
1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада
ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ	
2.	Историјске околности пред долазак Христов
3.	Јеврејско ишчекивање Месије
4.	Припрема света за долазак Сина Божијег - обнављање
5.	Свети Јован Претеча
6.	Свети Јован Претеча - обнављање
УВОД У НОВИ ЗАВЕТ	
7.	Нови Завет је испуњење Старог Завета
8.	Новозаветни списи
9.	Увод у Нови Завет - обнављање
10.	Јеванђелисти
11.	Јеванђелисти - обнављање
БОГОЧОВЕК - ИСУС ХРИСТОС	
12.	Пресвета Богородица - Благовести
13.	Богородичини празници
14.	Богородичини празници – обнављање или час практичне наставе
15.	Рођење Христово
16.	Рођење Христово – систематизација и евалуација
17.	Христос је Богочовек
18.	Крштење Христово
19.	Христос је Богочовек – обнављање
20.	Христова чуда
21.	Новозаветне заповести и Беседа на гори
22.	Христос – „Пут, Истина и Живот“
23.	Христове проповеди – утврђивање
24.	Лазарева Субота и Цвети

25.	Тајна Вечера – прва Литургија
26.	Страдање Христово
27.	Васкрсење Христово
28.	Богочовек - Исус Христос - систематизација или час практичне наставе
ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА	
29.	Вазнесење и Педесетница
30.	Црква у Јерусалиму
31.	Павле – апостол незнабожаца
32.	Апостоли Христови – обнављање
33.	Прогони хришћана
34.	Свети цар Константин и крштење царства
35.	Свети цар Константин и крштење царства – обнављање
36.	Црква Духа Светога – систематизација и евалуација

Вероучитељ

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШК:

ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада	информативни	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	- прелиминарна систематизација
2.	ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ							
	1.	2.	Историјске околности пред долазак Христов	обрада	-индивидуални -фронтални	-разговор -демонстративна	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	2.	3.	Јеврејско ишчекивање Месије	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација с предметом историја
	3.	4.	Припрема света за долазак Сина Божијег	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	4.	5.	Свети Јован Претеча	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	- празник Усековања главе Светог Јована Крститеља
	5.	6.	Свети Јован Претеча	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	
3.	УВОД У НОВИ ЗАВЕТ							
	1.	7.	Нови Завет је испуњење Старог Завета	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	2.	8.	Новозаветни списи	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом српски језик
	3.	9.	Увод у Нови Завет	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	4.	10.	Јеванђелисти	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и српски језик
	5.	11.	Јеванђелисти	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
4.	БОГОЧОВЕК - ИСУС ХРИСТОС							
	1.	12.	Пресвета Богородица - Благовести	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	13.	Богородичини празници	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	3.	14.	Богородичини празници	обнављање или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-одлазак на литургијско сабрање	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
	4.	15.	Рођење Христово	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Рождества Христовог - Божић
		16.	Рођење Христово	систематизација и евалуација	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Рождества Христовог - Божић
	5.	17.	Христос је Богочовек	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	6.	18.	Крштење Христово	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Крштења Господа Исуса Христа – Богојављење
	7.	19.	Христос је Богочовек	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	- Школска слава – Свети Сава
	8.	20.	Христова чуда	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	9.	21.	Новозаветне заповести и Беседа на гори	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
4.	10.	22.	Христос – „Пут, Истина и Живот“	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	11.	23.	Христове проповеди	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	12.	24.	Лазарева Субота и Цвети	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	13.	25.	Тајна Вечера – прва Литургија	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	14.	26.	Страдање Христово	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	Наставну јединицу обрадити пред Велики Петак
	15.	27.	Васкрсење Христово	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	Наставну јединицу обрадити у време празновања Васкрса
	16.	28.	Богочовек - Исус Христос	систематизација или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-одлазак на литургијско сабрање	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
5.	ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА							
	1.	29.	Вазнесење и Педесетница	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	30.	Црква у Јерусалиму	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	3.	31.	Павле – апостол незнабожаца	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	4.	32.	Апостоли Христови	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
5.	5.	33.	Прогони хришћана	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом историја
	6.	34.	Свети цар Константин и крштење царства	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	7.	35.	Свети цар Константин и крштење царства	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	1.	36.	Црква Духа Светога	систематизација и евалуација	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	

Напомена:

- Дидактички материјал: Аудио и видео касете, графоскоп, темпере, бојице, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 16-ом или 17-ом часу
- Изложба поводом школске славе Светог Саве може се организовати на 18-ом или 19-ом часу
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 26. до 32. методске јединице

Вероучитељ:

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС
(ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ за шк. . г.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	5
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	23
За друге типове часа	13

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду	За утврђивање/ понављање
1.	Увод	1	/	1
2.	Богопознање	5	4	1
3.	Јединство Цркве Христове	7	4	3
4.	Светотајински живот Цркве	11	8	3
5.	Српска црква кроз векове	10	7	3
	Евалуација	2	/	2
	Укупно часова	36	23	13

НАСТАВНИК ВЕРСКЕ НАСТАВЕ:

**Наставне јединице
за седми разред основне школе
(школске године)
Предмет: Верска настава – Православни катихизис**

УВОД	
1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада
БОГОПОЗНАЊЕ	
2.	Процес сазнавања
3.	Личносно познање
4.	Познање Бога
5.	Бог је један, али није сам
6.	Богопознање – систематизација или час практичне наставе
ЈЕДИНСТВО ЦРКВЕ ХРИСТОВЕ	
7.	Сабори као израз јединства Цркве
8.	Васељенски сабори
9.	Васељенски сабори - утврђивање
10.	Символ вере
11.	Символ вере - утврђивање
12.	Богочовек Христос
13.	Богочовек Христос - утврђивање
СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ	
14.	Светотајински живот Цркве
15.	Света Литургија – светајна Цркве
16.	Света Литургија – светајна Цркве – систематизација и евалуација
17.	Свете Тајне Крштења и Миропомазања
18.	Свете Тајне Крштења и Миропомазања - утврђивање
19.	Монашка заједница
20.	Монашка заједница - утврђивање
21.	Света Тајна Исповести
22.	Света Тајна Брака
23.	Света Тајна Рукоположења
24.	Молитвословља Цркве

25.	Светотајински живот Цркве - систематизација или час практичне наставе
СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ	
26.	Света браћа Кирило и Методије
27.	Свети Сава
28.	Срби светитељи
29.	Срби светитељи
30.	Срби светитељи - утврђивање
31.	Крсна слава и обичаји
32.	Крсна слава и обичаји - утврђивање
33.	Српска црквена баштина
34.	Српска црквена баштина
35.	Српска црквена баштина – систематизација или час практичне наставе
36.	Српска Црква кроз векове – систематизација и евалуација

Вероучитељ

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШК: ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада	информативни	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	- прелиминарна систематизација
2.	БОГОПОЗНАЊЕ							
	1.	2.	Процес сазнавања	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	- корелација са предметима из области природних наука
	2.	3.	Личносно познање	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација с предметом историја
	3.	4.	Познање Бога	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна - рад на тексту	-дидактички материјал	
	4.	5.	Бог је један, али није сам	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	
	5.	6.	Богопознање	систематизација или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-одлазак на литургијско сабрање	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
3.	ЈЕДИНСТВО ЦРКВЕ ХРИСТОВЕ							
	1.	7.	Сабори као израз јединства Цркве	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	2.	8.	Васељенски сабори	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	3.	9.	Васељенски сабори	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	4.	10.	Символ вере	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
3.	5.	11.	Символ вере	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	
	6.	12.	Богочовек Христос	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	7.	13.	Богочовек Христос	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	
4.	СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ							
	1.	14.	Светотајински живот Цркве	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	15.	Света Литургија – светајна Цркве	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
		16.	Света Литургија – светајна Цркве	систематизација и евалуација	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Рождества Христовог - Божић
	3.	17.	Свете Тајне Крштења и Миропомазања	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	4.	18.	Свете Тајне Крштења и Миропомазања	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Крштења Господа Исуса Христа – Богојављење
	5.	19.	Монашка заједница	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	- Школска слава – Свети Сава
	6.	20.	Монашка заједница	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	7.	21.	Света Тајна Исповести	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
4.	8.	22.	Света Тајна Брака	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	9.	23.	Света Тајна Рукоположења	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	10.	24.	Молитвословља Цркве	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	11.	25.	Светотајински живот Цркве	систематизација или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-одлазак на литургијско сабрање	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
5.	СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ							
	1.	26.	Света браћа Кирило и Методије	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и српски језик
	2.	27.	Свети Сава	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и српски језик
	3.	28.	Срби светитељи	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом историја
	4.	29.	Срби светитељи	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом историја
	5.	30.	Срби светитељи	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом историја
	6.	31.	Крсна слава и обичаји	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	7.	32.	Крсна слава и обичаји	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
5.	8.	33.	Српска црквена баштина	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	9.	34.	Српска црквена баштина	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметима историја и географија
	10.	35.	Српска црквена баштина	систематизација или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-обилазак манастира	-дидактички материјал	Одлазак у манастир (Може се остварити и у манастиру ако то услови дозвољавају)
	1.	36.	Српска Црква кроз векове	систематизација и евалуација	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	

Напомена:

- Дидактички материјал: Аудио и видео касете, графоскоп, темпере, бојице, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 16-ом или 17-ом часу
- Изложба поводом школске славе Светог Саве може се организовати на 18-ом или 19-ом часу
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 26. до 32. методске јединице

Вероучитељ:

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС
(ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ за шк. г.)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	5
Годишњи фонд часова	34
За обраду новог градива	22
За друге типове часа	12

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду	За утврђивање/ понављање
1.	Увод	1	/	1
2.	Човек је икона Божија	6	5	1
3.	Подвижничко – евхаристијски етос	7	5	2
4.	Литургија	9	6	3
5.	Царство Божије	8	6	2
	Евалуација	3	/	3
	Укупно часова	34	22	12

НАСТАВНИК ВЕРСКЕ НАСТАВЕ:

**Наставне јединице
за осми разред основне школе
(школске године)
Предмет: Верска настава – Православни катихизис**

УВОД	
1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада
ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА	
2.	Човек – икона Божја и свештеник твари
3.	Хришћанско схватање личности
4.	Грех као промашај човековог назначења
5.	Новозаветне заповести Божије
6.	Слобода и љубав у хришћанском етосу
7.	Човек је икона Божија – систематизација
ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС	
8.	Хришћански подвиг
9.	Подвизи светитеља
10.	Пост
11.	Пост - утврђивање
12.	Хришћанске врлине
13.	Евхаристијски поглед на свет
14.	Подвижничко – евхаристијски етос – систематизација или час практичне наставе
ЛИТУРГИЈА	
15.	Молитва – лична и саборна
16.	Молитва – лична и саборна – систематизација и евалуација
17.	Црква је Тело Христово
18.	Божанствена Литургија (опис тока Литургије)
19.	Божанствена Литургија (опис тока Литургије)
20.	Божанствена Литургија (опис тока Литургије) - утврђивање
21.	Литургијски простор (делови храма)
22.	Литургијски простор (делови храма) – обнављање
23.	Освећење времена

24.	Освећење времена - систематизација или час практичне наставе
ЦАРСТВО БОЖИЈЕ	
25.	Царство Божије – циљ стварања
26.	Живот будућег века
27.	Обожење – циљ хришћанског живота
28.	Сведоци Царства Божијег
29.	Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...)
30.	Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...) - утврђивање
31.	Икона – прозор у вечност
32.	Икона – прозор у вечност - утврђивање
33.	Царство Божије – систематизација и евалуација или час практичне наставе
34.	Царство Божије – систематизација и евалуација

Вероучитељ

О П Е Р А Т И В Н И П Л А Н Р А Д А

ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШК: ГОДИНЕ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 11/2016

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
1.	УВОД							
	1.	1.	Упознавање садржаја, програма и начина рада	информативни	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -разговор	-дидактички материјал	- прелиминарна систематизација
2.	ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА							
	1.	2.	Човек – икона Божја и свештеник твари	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	- корелација са предметом биологија
	2.	3.	Хришћанско схватање личности	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	3.	4.	Грех као промашај човековог назначења	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна - рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом грађанско васпитање
	4.	5.	Новозаветне заповести Божије	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна - рад на тексту	-дидактички материјал	
	5.	6.	Слобода и љубав у хришћанском етосу	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна - рад на тексту	-дидактички материјал	
	6.	7.	Човек је икона Божија	систематизација	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	
3.	ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС							
	1.	8.	Хришћански подвиг	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	9.	Подвизи светитеља	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	3.	10.	Пост	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	4.	11.	Пост	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
3.	5.	12.	Хришћанске врлине	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	
	6.	13.	Евхаристијски поглед на свет	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	7.	14.	Подвижничко – евхаристијски етос	систематизација или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-одлазак на литургијско сабрање	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
4.	ЛИТУРГИЈА							
	1.	15.	Молитва – лична и саборна	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
		16.	Молитва – лична и саборна	систематизација и евалуација	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Рождества Христовог - Божић
	2.	17.	Црква је Тело Христово	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	3.	18.	Божанствена Литургија (опис тока Литургије)	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Крштења Господа Исуса Христа – Богојављење
	4.	19.	Божанствена Литургија (опис тока Литургије)	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна	-дидактички материјал	
	5.	20.	Божанствена Литургија (опис тока Литургије)	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- Школска слава – Свети Сава
	6.	21.	Литургијски простор (делови храма)	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
4.	7.	22.	Литургијски простор (делови храма)	обнављање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	8.	23.	Освећење времена	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	9.	24.	Освећење времена	систематизација или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-одлазак на литургијско сабрање	-дидактички материјал	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)
5.	ЦАРСТВО БОЖИЈЕ							
	1.	25.	Царство Божије – циљ стварања	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	2.	26.	Живот будућег века	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	Наставну јединицу обрадити у време празновања Васкрса
	3.	27.	Обожење – циљ хришћанског живота	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- празник Преображења Господа Исуса Христа
	4.	28.	Сведоци Царства Божијег	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом историја
	5.	29.	Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...)	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	
	6.	30.	Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...)	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАСТАВНА СРЕДСТВА	НАПОМЕНА ИЛИ КОРЕЛАЦИЈА
5.	7.	31.	Икона – прозор у вечност	обрада	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	- корелација са предметом ликовна култура
	8.	32.	Икона – прозор у вечност	утврђивање	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна -рад на тексту	-дидактички материјал	- корелација са предметом ликовна култура
	1.	33.	Царство Божије	систематизација и евалуација или час практичне наставе	-индивидуални -групни	- практична настава-обилазак манастира	-дидактички материјал	Одлазак у манастир (Може се остварити и у манастиру ако то услови дозвољавају)
	2.	34.	Царство Божије	систематизација и евалуација	-индивидуални -фронтални	-дијалогска -демонстративна	-дидактички материјал	

Напомена:

- Дидактички материјал: Аудио и видео касете, графоскоп, темпере, бојице, графофолија, постери, иконе, ЦД, пројектор, ДВД, итд.
- О Божићу и обичајима везаним за тај дан говоримо на 16-ом или 17-ом часу
- Изложба поводом школске славе Светог Саве може се организовати на 19-ом или 20-ом часу
- У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 26. до 32. методске јединице

Вероучитељ:

1. razred vjerska nastava (Katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKÉSZÍTŐ ÓRA	SAT OBRADÉ NOVOG ÚJ TANANYAG FELD.	SAT PONAVLJANJA ISMÉTLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	NAŠI VJERONAUČNI SUSRETI – HITTANOS TALÁLKOZÁSAINK	2	-	-	-	-	2
2.	OTKRIVAMO ZNAKOVE BOŽJE DOBROTE – FELFEDEZZÜK ISTEN JÓSÁGÁNAK JELEIT	-	7	-	1	-	8
3.	U SUSRET ISUSOVU RODENJU – JÉZUS SZÜLETÉSÉT VÁRVA	-	6	-	1	-	7
4.	RADOST OPRAŠTANJA I LJUBAVI – A MEGBOCSÁTÁS ÉS A SZERETET ÖRÖME	-	5	-	1	-	6
5.	U SUSRET USKRSU – HÚSVÉT KÖZELEG	-	8	-	-	-	8
6.	ZAJEDNO SMO UVIJEK RADOSNI – EGYÜTT MINDIG VIDÁMAK VAGYUNK	-	4	-	-	1	5
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N :		2	30	-	-	1	36

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

Tip sata – Óratípus:

- PRI** Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu
Előkészítő óra
- ONG** Obrada novih nastavnih sadržaja
Az új tananyag feldolgozása
- PON** Ponavljanje nastavnih sadržaja
A tananyag átismétlése
- SIS** Sistematizacija nastavnih sadržaja
A tananyag rendszerezése
- PRO** Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika
A tanulók tudásának ellenőrzése

Oblik rada – Munkaforma:

- FRO** Frontalni rad – Frontális munkaforma
- GRU** Grupni rad – Csoportmunkaforma
- TAN** Rad u parovima – Pármunkaforma
- IND** Individualni rad – Egyéni munkaforma

Nastavne metode – Oktatási módszer:

- IZL** Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
- RAZ** Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
- TEK** Rad sa tekstem – Szöveges munkamódszer
- DEM** Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere

Nastavna sredstva – Taneszközök:

- UDŽ** Upotreba udžbenika – Tankönyv használat
- LIT** Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
- NEP** Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
- FIL** Filmovi i televizijske emisije
Filmek és tévéműsorok

Opći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcencijci, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgovor savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljstva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao ljude na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i nesebičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojednoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavio, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao najvestitelja Radosne vijesti čovjeku, jedinoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetoga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijeloj povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služjenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svojega poslanja i služjenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služjenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturnom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskraju ljubav i dobru i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služjenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i ucjepiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služjenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjisku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenata, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati druge i različite od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti instinskim „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cijelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismeno, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiepíteni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiség kialakítása egyéni és társadalmi szinten egyaránt, az emberi élet minden területén: testi, szellemi és lelki téren. - Megvalósítani a lelkiismeret emberi és keresztény nevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képessé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejlesztani a tanulóknak a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és közösségre, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejlesztani a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúsodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti önzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a hárosmemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentleket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabadítás szentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valósítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kultúrális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejlesztani az Isten végtelen szeretetéről és jóságáról való háláérzetet, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára; a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgikus ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lekierejét és idővésségszerző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelettel fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetűzések forrásai a szülők és gyermekek, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözni a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenységgel kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségekben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalos időszakában, hogy végül elérjünk a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárának igénybevételel kifejleszteni a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, színpadi és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKAFORMÁ	NÁSTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NÁSTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCÍJE / NÁPOMÉNA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1. NAŠI VJERONAUČNI SUSRETI – HITTANOS TALÁLKOZÁSAINK							
	1.	Imam svoje ime i svoje mjesto Van saját nevem és helyem a közösségben	PRI	FRO	RAZ	LIT	K6 INGR
	2.	U školi imamo katolički vjeronauk Az iskolában katolikus hittanra járok	PRI	FRO	RAZ	LIT	K7 PRED
2. OTKRIVAMO ZNAKOVE BOŽJE DOBROTE – FELFEDEZZÜK ISTEN JÓSÁGÁNAK JELEIT							
	3.	Nebo i zemlja pjevaju Bogu Az ég és a föld Istenről énekel	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	4.	Divni Božji svijet Isten csodálatos világa	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	5.	Bože, čudesno si stvorio ljude Istenem, csodálatosan teremtetted meg az embereket	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	6.	Ljudi nisu poslušali Boga Az emberek nem engedelmeskedtek Istennek	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	7.	Znakovi opraštanja i pomirenja (Noa) A megbocsátás és kibékülés jelei (Noé)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	8.	Nebeski Otac je stvorio i nevidljivi svijet (anđele) A Mennyei Atya teremtette a láthatatlan világot is (angyalok)	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	9.	Svi su ljudi djeca Božja i zato braća Mindannyian Isten gyermekei és egymás testvérei vagyunk	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	10.	Ponavljanje i sistematizacija obrađene nastavne teme: 1-9. A feldolgozott tanegységek ismétlése és rendszerezése: 1-9.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT
3. U SUSRET ISUSOVU ROĐENJU – JÉZUS SZÜLETÉSÉT VÁRVA							
	11.	Došašće – vrijeme priprave za Božić Ádvent – a karácsonyra való felkészülés ideje	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	12.	Radujem se svetom Nikoli Örülök Szent Miklósnak	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	13.	Marija – Isusova Majka Mária – Jézus édesanyja	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	14.	Božić – blagdan Isusova rođenja Karácsony – Jézus születésének ünnepe	ONG	FRO	IZL	FIL	K8 KULT
	15.	Isusovi prvi gosti (pohod pastira i mudraca) Jézus első vendégei (a pásztorok és bölcsek hódolata)	ONG	FRO	IZL	FIL	K6 INGR
	16.	Svetkujemo Božić (upoznajemo vlastiti način slavljenja Božića) Megszenteljük a karácsonyt (Hogyan ünnepeljük a karácsonyt mi?)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	17.	Ponavljanje i sistematizacija obrađene nastavne teme: 11-16. A feldolgozott tanegységek ismétlése és rendszerezése: 11-16.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT
4. RADOST OPRAŠTANJA I LJUBAVI – A MEGBOCSÁTÁS ÉS A SZERETET ŐRÖME							
	18.	Isus nas uči da ljubimo jedni druge u kući Jézus arra tanít bennünket, hogy szeressük egymást a családban	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	19.	Isus nas uči da se u ljubavi nalazimo (dvanaestogodišnji Isus u hramu) Jézus arra tanít, hogy szeretetben éljünk (a 12 éves Jézus a templomban)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	20.	Isus nas uči moliti Jézus imádkozni tanít minket	ONG	FRO	IZL	LIT	K5 UČIT

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TIP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIE / NÁPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
4.	21.	Ljubimo svoje bližnje (Milosrdni Samaritanac) Szeressük felebarátunkat (Irgalmas szamaritánus)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	22.	Ljubimo jedni druge (Zapovijed ljubavi) Szeressük egymást (a szeretet parancsa)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	23.	Ponavljanje i sistematizacija obrađene nastavne teme: IV Ismétlés és a feldolgozott témakör rendszerezése: IV.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČIT
5. U SUSRET USKRSU – HÚSVÉT KÖZELEG							
	24.	Pripremamo se za Uskrs (korizma, priroda govori o novom rađanju) Húsvétra készülünk (nagybőjt, a természet az újjászületést hirdeti)	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	25.	Isusov ulazak u Jeruzalem - Cvjetnica Jézus bevonulása Jeruzsálembe - Virágvasárnap	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	26.	Isus je iz ljubavi trpio Jézus szeretetből szenvedett	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	27.	Isus živi – uskrsnuo je (ukazanje Mariji i učenicima, Tomi) Jézus él! – Feltámadt! (megjelenés Máriának és a tanítványoknak, Tamásnak)	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	28.	Isus se ukazuje svojim učenicima (put u Emaus) Jézus megjelenik két tanítványnak – Az emmauszi út	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	29.	Uskrs slavimo u obitelji, u školi i župi Húsvétot ünnepeljük a családban, az iskolában és a plébániai közösségben is	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	30.	Isus odlazi Ocu – Uzašašće Jézus Atyjához tér - Mennybemenetel	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	31.	Među nama je Duh Sveti – živimo u radosti i ljubavi A Szentlélek köztünk van – örömben és szeretetben élünk	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
6. ZAJEDNO SMO UVIJEK RADOSNI – EGYÜTT MINDIG VIDÁMAK VAGYUNK							
	32.	Isusov sam učenik – Dijete Božje (moje krštenje) Jézus tanítványa vagyok – Isten gyermeke (megkeresztelkedésem)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	33.	Sa Isusom zajedno molimo: Oče naš Imádkozzuk együtt Jézussal: Miatyánk	ONG	IND	TEK	UDŽ	K7 PRED
	34.	Susreti Isusovih učenika u crkvi Jézus tanítványai a templomban találkoznak	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	35.	Isus među nama živi – Isus i djeca Jézus közöttünk él! – Jézus és a gyermekek	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	36.	Radujemo se raspustu – ostanimo povezani -Zaključno provjeravanje znanja učenika Örülünk a szünetnek – maradjunk egymással kapcsolatban - A tanulók tudásának év végi ellenőrzése	PRO	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED

Svrha vjeronaučne nastave prvoga godišta

Svrha katoličkoga vjeronauka prvoga vjeronaučnoga godišta kratko je upoznavanje učenika ove dobi sa središnjim i temeljnim činjenicama kršćanske vjere te prihvaćanje ljudskih i kršćanskih vrednota primjerenih njihovoj dobi, a ostvaruje se u ozračju religioznoga iskustva koji djeca nose iz svojih obitelji i društvenoga okruženja. Djeca se ove dobi susreću s prvom porukom vjere i radosne Isusove vijesti usmjerene ka promicanju njihova duhovnoga i moralnoga sazrijevanja, ulasku u širu zajednicu vršnjaka i razvijanju njihovih međusobnih odnosa u ozračju dobrote i uzajamnog pomaganja.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave prvoga godišta

- Otkriti i upoznati važna pitanja o svojem životu i svijetu u djetinjoj dobi i promatrati ih u duhu vjere i kršćanske ponude
- Otkriti i upoznati da je Bog čudesno stvorio naš svijet i ljude kao veliku Božju obitelj, sve nas ljubi, on je Isusov i naš Otac, on je Otac svih ljudi na zemlji – bijelih i crnih, siromašnih i bogatih, dobrih i zlih
- Izgraditi svijest i stav vjere da nas Bog beskrajno ljubi, da nas prihvaća i ima povjerenja u nas
- Susresti i upoznati neke ključne događaje, osobe i činjenice povijesti spasenja u kojima se očituje Božja blizina i ljubav prema čovjeku
- U Isusu Kristu susresti i upoznati svojega Spasitelja i prijatelja svih ljudi
- Otkrivati bitna otajstva povijesti spasenja u povezanosti s proslavom tih događaja u životu u obitelji, školi, crkvenoj i široj društvenoj zajednici
- U zajednici vjernika otkriti snagu vjere i kršćanskoga života
- Početno upoznati i usvojiti neke jednostavne zahvalne molitve Bogu
- Produbiti i izgraditi stav temeljnoga povjerenja i ljubavi prema Bogu, prema sebi i drugima, kao i životu općenito

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku** (MJEZ) – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima** (STRJ) – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji** (MAT) – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija** (DIGI) – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multi-medijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija** (UČIT) – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije** (INGR) – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;
- 7.) **Preduzetništvo** (PRED) – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;
- 8.) **Kulturološka ekspresija** (KULT) – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

2. razred vjerska nastava (katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKÉSZÍTŐ ÓRA	SAT OBRADÉ NOVOG ÚJ TANANYAG FELD.	SAT PONAVLJANJA ISMÉTLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	PONOVNO SMO ZAJEDNO – ÚJRA EGYÜTT	1	-	-	-	-	1
2.	LJUDI NA BOŽJEM PUTU – EMBEREK ISTEN ÚTJÁN	-	10	-	1	-	11
3.	ISUS - DAR BOŽJI ZEMLJI I LJUDIMA – JÉZUS – ISTEN AJÁNDÉKA A FÖLDNEK ÉS AZ EMBEREKNEK	-	5	-	-	-	5
4.	S BOGOM NA PUTU ŽIVOTA – ISTENNEL AZ ÉLET ÚTJÁN	-	8	-	-	1	9
5.	ISUS OTKRIVA SVOJU LJUBAV PREMA LJUDIMA – JÉZUS FELTÁRJA EMBEREK IRÁNTI SZERETETÉT	-	6	-	-	-	6
6.	LJEPO JE KADA SU BRAĆA ZAJEDNO – SZÉP, AMIKOR A TESTVÉREK EGYÜTT VANNAK	-	3	-	-	-	3
7.	NAŠA RADOST I ZAHVALNOST – ÖRÖMÜNK ÉS HÁLÁNK	-	-	-	1	-	1
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N :		1	32	-	-	1	36

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

Tip sata – Óratípus:

PRI	Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu Előkészítő óra
ONG	Obrada novih nastavnih sadržaja Az új tananyag feldolgozása
PON	Ponavljanje nastavnih sadržaja A tananyag áismétlése
SIS	Sistematizacija nastavnih sadržaja A tananyag rendszerezése
PRO	Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika A tanulók tudásának ellenőrzése

Oblik rada – Munkaforma:

FRO	Frontalni rad – Frontális munkaforma
GRU	Grupni rad – Csoportmunkaforma
TAN	Rad u parovima – Pármunkaforma
IND	Individualni rad – Egyéni munkaforma

Nastavne metode – Oktatási módszer:

IZL	Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
RAZ	Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
TEK	Rad sa tekstom – Szöveges munkamódszer
DEM	Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere

Nastavna sredstva – Taneszközök:

UDŽ	Upotreba udžbenika – Tankönyv használat
LIT	Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
NEP	Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
FIL	Filmovi i televizijske emisije Filmek és tévéműsorok

Opći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcendenciji, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgoj savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljstva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao ljude na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i nesebičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojednoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavio, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao navjestitelja Radosne vijesti čovjeku, jedinoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetoga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijeloj povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svojega poslanja i služenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturnom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskrajnu ljubav i dobrotu i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i ucjepiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjsku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenata, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati druge i različite od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti istinskim „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cjelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismeno, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiépíteni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiség felnevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képessé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejlesztani a tanulóknak a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és jóságára való háláérzetet, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejlesztani a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúskodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti önzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a háromszemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentlelket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabadtítés szentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valóítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kultúrális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejlesztani az Isten végtelen szeretetéről és jóságáról való háláérzetet, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára: a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgikus ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lelkierőjét és üdvösségszerző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelettel fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetűzések forrásai a szülők és gyermekek, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözni a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenység kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalság időszakában, hogy végül elérjük a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárnak igénybevételel kifejlesztani a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, szinpadai és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKÁFORMA	NÁSTAVNE METODE TANÍTÁSI MODSZER	NÁSTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NÁPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1. PONOVRNO SMO ZAJEDNO – ÚJRA EGYÜTT							
	1.	Gradimo zajedništvo i prijateljstvo Közösséget és barátságot építünk	PRI	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
2. LJUDI NA BOŽJEM PUTU – EMBEREK ISTEN ÚTJÁN							
	2.	Abraham vjeruje Bogu Ábrahám hisz Istennek	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	3.	Bog nagraduje Abrahamovu vjeru (Tri posjetitelja, Izakovo rođenje) Isten megjutalmazza Ábrahámot hitéért (három látogató, Izsák születése)	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	4.	Svi smo braća iako smo različiti (Ezav i Jakov) Mindannyian testvérek vagyunk, még ha különbözünk is (Jákob és Ézsau)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	5.	Bog sklapa Savez – prijateljstvo s Jakovom Isten szövetséget köt – barátság Jákobbal	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	6.	I mi smo po vjeri Abrahamovi, Izakovi i Jakovljevi potomci Hitünk által mi is Ábrahám, Izsák és Jákob leszármazottai vagyunk	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	7.	Josip egipatski i njegova braća Egyiptomi József és testvérei	ONG	FRO	IZL	FIL	K6 INGR
	8.	Braća nanose nepravdu Josipu A testvérek igazságtalanok Józseffel	ONG	FRO	IZL	FIL	K6 INGR
	9.	Bog okrece zlo na dobro Isten jóra fordítja a rosszat	ONG	TAN	RAZ	LIT	K7 PRED
	10.	Josip oprašta svojoj braći József megbocsát testvéreinek	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	11.	Bog nas ljubi i vodi kroz život Isten szeret és vezet minket életünkön keresztül	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	12.	Ponavljanje i sistematizacija obrađene nastavne teme: 1-11. A feldolgozott tanegységek ismételése és rendszerezése: 1-11.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚCTT
3. ISUS - DAR BOŽJI ZEMLJI I LJUDIMA – JÉZUS – ISTEN AJÁNDÉKA A FÖLDNEK ÉS AZ EMBEREKNEK							
	13.	Ljudi žive u nadi i iščekivanju Az emberek reményben és várakozásban élnek	ONG	TAN	RAZ	LIT	K7 PRED
	14.	Isus je očekivani Mesija – Sin Božji Jézus a várt Megváltó – Isten Fia	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	15.	Mudraci traže Isusa – Bogojavljenje A bölcsek Jézust keresik – Vízkereszt	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	16.	Božić blagdan ljubavi Karácsony a szeretet ünnepe	ONG	GRU	RAZ	FIL	K8 KULT
	17.	Moj dar malom Isusu (priprava za božićno slavlje) Az én ajándékom a kis Jézusnak (felkészülés a karácsonyi ünnepre)	ONG	TAN	RAZ	LIT	K7 PRED

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NÁPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
4. S BOGOM NA PUTU ŽIVOTA – ISTENNEL AZ ÉLET ÚTJÁN							
	18.	Put k nebeskom Ocu Út a Mennyei Atyához	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	19.	Samo je jedan pravi Bog Csak egyetlen igaz Isten van	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	20.	Poštuj ime Božje Tiszteld Isten nevét!	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	21.	Nedjelja – dan Gospodnji Vasárnap – az Úr napja	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	22.	Međusobno poštivanje u obitelji Egymás kölcsönös tisztelete a családban	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	23.	Čuvaj dar života Óvd az élet ajándékát	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	24.	Pravedno živi: ne ukradi i tuđe ne poželi Igazságban élj: Ne lopj, és másét ne kívánd!	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	25.	Istinit u riječi i djelu Szavaid és tetteid legyenek igazak!	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	26.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 13-25. A feldolgozott tanítási egységek ismétlése: 13-25.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚCÍT
5. ISUS OTKRIVA SVOJU LJUBAV PREMA LJUDIMA – JÉZUS FELTÁRJA EMBEREK IRÁNTI SZERETETÉT							
	27.	Cvjetnica – Isusov ulazak u Jeruzalem Virágvasárnap – Jézus bevonulása Jeruzsálembe	ONG	TAN	RAZ	LIT	K8 KULT
	28.	Isus iz ljubavi trpi i umire na križu Jézus szeretetből szenved és hal meg a kereszten	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
	29.	Isus je uskrsnuo od mrtvih Jézus feltámadt a halottak közül	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	30.	Žene na Isusovom grobu Asszonyok Jézus sírjánál	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
	31.	Isus donosi mir i radost – Isus se ukazuje apostolima Jézus békét és örömet hoz – Jézus megjelenik az apostoloknak	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	32.	Liturgijski izrazi i kršćanski simboli Isusove smrti i uskrsnuća Jézus halálának és feltámadásának liturgikus kifejezései és keresztény szimbólumai	ONG	TAN	RAZ	LIT	K8 KULT
6. LJEPO JE KADA SU BRAĆA ZAJEDNO – SZÉP, AMIKOR A TESTVÉREK EGYÜTT VANNAK							
	33.	Isusov prijatelj sve čini dobro Jézus barátja mindent jól csinál	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	34.	Oprosti svome bratu i budi radostan Bocsáss meg testvérednek és légy boldog	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	35.	Molitva povezuje ljude Az imádság összeköti az embereket	ONG	TAN	RAZ	LIT	K6 INGR
7. NAŠA RADOST I ZAHVALNOST – ÖRÖMÜNK ÉS HÁLÁNK							
	36.	S Bogom u radost života Istennel az élet örömeibe	SIS	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR

Svrha vjeronaučne nastave drugoga godišta

Svrha katoličkoga vjeronauka drugoga vjeronaučnoga godišta dublji je susret učenika s glavnim činjenicama kršćanske vjere i razvijanje njihove spremnosti za djelovanje u skladu s vjerom i njenim zakonima, pravilima života. Odgoj u vjeri treba u djeci učvrstiti i produbiti temeljni osjećaj povjerenja u Boga i u njima razviti stav radosna prihvaćanja vjerničkoga života, osobito stoga jer ih Bog, Isusov i naš Otac, ljubi i poziva da budu njegovi prijatelji i njegova dobra djeca.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave drugoga godišta

- Otkriti i upoznati u biblijskim likovima tajnu Božje blizine i preko tih likova otvarati se Bogu i slušati njegovu poruku
- Preko starozavjetnih velikana spoznati načine prijateljavanja s Bogom i kako ih Bog vodi kroz život
- Naučiti kako na životnom putu postoje znakovi Božje dobrote i pravila koja nam čuvaju život i čine ga kvalitetnijim
- Otkriti i upoznati Božju veličinu i blagoslov u njegovim riječima i zapovijedima, osobito u Isusovoj zapovijedi ljubavi
- Upoznati i prihvatiti Božje zapovijedi kao pravila života i uspješnoga životnoga ostvarenja koji se sastoji u ljubavi prema Bogu, prema sebi, bližnjima i svim ljudima
- Upoznati i uvidjeti da se u događajima povijesti spasenja, posebice u Isusovu utjelovljenju i poslanju, pokazuje da je on Božji dar ljudima, obećani i očekivani Mesija
- U susretu s Isusom otkriti Božju ljubav, njegovu brigu za svakoga čovjeka i za čitavi svijet, o čemu svjedoče i pripovijedaju Evanđelja i druge novozavjetne knjige
- Upoznati i doživjeti da se Isusova ljubav očituje osobito u tajni njegove žrtve i uskrsnuća i graditi stav osobnoga prihvaćanja i vjere u Isusovo uskrsnuće
- Izgrađivati, u susretu s Isusom, upoznavanje i tajne vlastitoga života i potrebu nasljedovanja u dobroti i plemenitosti, posebno prema siromašnima i ugroženima
- Naučiti graditi, u duhu Isusove poruke, dobre odnose sa svojim vršnjacima, s bližnjima i sa svim ljudima s kojima se susreću
- Pomoći djeci razviti sposobnost izražavanja stečenih spoznaja, upoznavanje i iskustvo radosti međusobnoga zajedništva, opraštanja, u školi, ali i u obitelji i crkvenoj zajednici, i ostvarenje poziva na radosno sudioništvo u radu, u igri i u slavljenju života

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku (MJEZ)** – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima (STRJ)** – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji (MAT)** – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija (DIGI)** – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multimedijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija (UČIT)** – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije (INGR)** – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;
- 7.) **Preduzetništvo (PRED)** – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;
- 8.) **Kulturološka ekspresija (KULT)** – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

3. razred vjerska nastava (katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKÉSZÍTŐ ÓRA	SAT OBRABE NOVOG ÚJ TANANYAG FELD.	SAT PONAVLJANJA ISMETLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	NAŠI VJERONAUČNI SUSRETI – HITTANOS TALÁLKOZÁSAINK	1	-	-	-	-	1
2.	BOG JE NAŠ SPASITELJ – ISTEN A MI MEGVÁLTÓNK	-	8	-	1	-	9
3.	BOG JE DOŠAO MEĐU LJUDE – ISTEN EMBERRÉ LETT	-	6	-	1	-	7
4.	ISUS POZIVA NA POMIRENJE – JÉZUS MEGBOCSÁTÁSRA HÍV	-	5	-	1	-	6
5.	U EUHARISTIJI – ISUS JE MEĐU NAMA – AZ OLTÁRISZENTSÉGBEN KÖZÖTTÜNK ÉLŐ JÉZUS	-	9	-	-	-	9
6.	BOG NAS LJUBI – ISTEN SZERET MINKET	-	3	-	1	-	4
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N:		1	31	-	-	-	-

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

Tip sata – Óratípus:

- PRI** Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu
Előkészítő óra
- ONG** Obrada novih nastavnih sadržaja
Az új tananyag feldolgozása
- PON** Ponavljanje nastavnih sadržaja
A tananyag áismétlése
- SIS** Sistematizacija nastavnih sadržaja
A tananyag rendszerezése
- PRO** Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika
A tanulók tudásának ellenőrzése

Oblik rada – Munkaforma:

- FRO** Frontalni rad – Frontális munkaforma
- GRU** Grupni rad – Csoportmunkaforma
- TAN** Rad u parovima – Pármunkaforma
- IND** Individualni rad – Egyéni munkaforma

Nastavne metode – Oktatási módszer:

- IZL** Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
- RAZ** Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
- TEK** Rad sa tekstom – Szöveges munkamódszer
- DEM** Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere

Nastavna sredstva – Taneszközök:

- UDŽ** Upotreba udžbenika – Tankönyv használat
- LIT** Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
- NEP** Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
- FIL** Filmovi i televizijske emisije
Filmek és tévéműsorok

Opći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcencijci, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgoj savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljstva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao ljude na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i nesebičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojedinoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavljuje, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao najvestitelja Radosne vijesti čovjeku, jedinoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetoga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijeloj povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svojega poslanja i služenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturnom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskraju ljubav i dobrotu i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i ucjepiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjsku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenata, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati i različitie od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti istinskih „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cijelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismeno, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiepíteni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiség kialakítása egyéni és társadalmi szinten egyaránt, az emberi élet minden területén: testi, szellemi és lelki téren. - Megvalósítani a lelkiismeret emberi és keresztény nevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képessé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejleszteni a tanulókban a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és közösségre, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejleszteni a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúsodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti őnzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a háromszemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentleket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabadság szentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valóítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kultúrális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejleszteni az Isten végtelen szeretetéről és jóságáról való háláérzetet, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára; a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgiák ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lekirejét és üdvösségszerző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelettel fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetételek forrásai a szülők és gyermekek, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözni a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenység kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségekben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalság időszakában, hogy végül elérjük a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárának igénybevitelével kifejleszteni a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, színpadi és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RADA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1.		NAŠI VJERONAUČNI SUSRETI – HITTANOS TALÁLKOZÁSAINK					
	1.	Opet smo zajedno – znakovi ljubavi i dobrote Ismét együtt vagyunk – a szeretet és jóság jelei	PRI	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
2.		BOG JE NAŠ SPASITELJ – ISTEN A MI MEGVÁLTÓNK					
	2.	Vidio sam vašu nevolju (Izrael u egipatskom sužanjstvu) Láttam szenvedéseteket (Izrael az egyiptomi fogságban)	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	3.	Bog se objavljuje Mojsiju Isten megjelenik Mózesnek	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	4.	Deset egipatskih zala A tíz egyiptomi csapás	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	5.	Pashalna noć A pászka éjszakája	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	6.	Prijelaz preko Crvenog mora i izlazak Átkelés a Vörös tengeren és a kivoulás	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	7.	Bog hrani svoj narod u pustinji Isten táplálja népét a pusztában	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	8.	Bog daje Deset zapovijedi Isten tíz parancsolatot ad	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	9.	Isusov zakon ljubavi Jézus szeretetparancsa	ONG	TAN	RAZ	LIT	K6 INGR
	10.	Ponavljanje i sistematizacija obrađenih nastavnih tema: 1-9. Ismétlés és a feldolgozott tanegységek rendszerezése: 1-9.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚCÍT
3.		BOG JE DOŠAO MEĐU LJUDE – ISTEN EMBERRÉ LETT					
	11.	Znakovi Božje dobrote – sv. Nikola, znak čudesne Božje ljubavi prema čovjeku Isten jóságának jelei – Szent Miklós, mint Isten emberek iránti szeretetének csodás jele	ONG	TAN	RAZ	LIT	K7 PRED
	12.	Naviještaj Isusova rođenja Mariji Jézus születésének hirüladása Máriának	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	13.	Radost Marije i Elizabete Mária és Erzsébet öröme	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	14.	Bog postaje čovjekom – rođenje Spasitelja svijeta Isten emberré lesz – a világ Megváltójának születése	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
	15.	Isus - Spasitelj svih ljudi (poklon kraljeva) Jézus – Minden ember Megváltója (a királyok hódolata)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	16.	Iznad svakog čovjeka sjaji zvijezda Minden ember fölött csillag ragyog	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	17.	Ponavljanje i sistematizacija obrađenih nastavnih tema: 11-16. Ismétlés és a feldolgozott tanegységek rendszerezése: 11-16.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚCÍT

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKÁFORMÁ	NÁSTAVNE METODE TÁNÍTÁSI MÓDSZER	NÁSTAVNA SREDSTVA TÁNESZKÖZÖK	KOMPETENCÍJE / NÁPOMENÁ KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
4. ISUS POZIVA NA POMIRENJE – JÉZUS MEGBOCSÁTÁSRA HÍV							
18.		Ljudi i njihova krivnja Az emberek és bűnösségük	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
19.		Naši grijesi i Božje milosrđe – prispodoba o dobrom ocu (Lk 15) Bűneink és Isten irgalmassága – a tékozló fiúról szóló példabeszéd (Lk 15)	ONG	FRO	IZL	FIL	K6 INGR
20.		Isus daje priliku za novi početak - Zakej (Lk 19) Jézus lehetőséget ad az új kezdetre – Zakeus (Lk 19)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
21.		Sakrament pomirenja - kao put obraćenja A bűnbocsánat szentsége – mint a megtérés útja	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
22.		Isusova smrt i uskrsnuće temelj oproštenja – Uskrsli darovatelj mira Jézus halála és feltámadása a megbocsátás alapja – A Feltámadott a béke adományozója	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
23.		Ponavljanje i sistematizacija obrađene nastavne teme: IV Ismétlés és a feldolgozott témakör rendszerezése: IV.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČIT
5. U EUHARISTIJI – ISUS JE MEĐU NAMA – AZ OLTÁRISZENTSÉGBEN KÖZÖTTÜNK ÉLŐ JÉZUS							
24.		Kruh je više od kruha – Isusovo darivanje kruha (Iv 6,1-13) A kenyér több, mint kenyér – Jézus kenyérszaporítása (Jn 6, 1-13)	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
25.		Vino je više od vina – Kana Galilejska (Iv 2,1-12) A bor több a bornál – A galileai Kána (Jn 2, 1-12)	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
26.		Isusova Posljednja večera (Lk 22,19-20; Iv 6,51) Jézus utolsó vacsorája (Lk 22, 19-20; Jn 6, 51)	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
27.		Prepoznaše ga po lomljenju kruha – Emaus (Lk 24,13-35) A kenyértörésben ismerték fel – Emmausz (Lk 24, 13-35)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
28.		Naše slavlje svete mise A szentmise megünneplése	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
29.		Prisutnost Isusa Krista u kruhu i vinu Jézus jelenléte a kenyérben és a borban	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
30.		Podijeli svoj kruh s gladnima Oszd meg kenyeredet az éhezőkkel	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
31.		Priprava na prvu pričest Felkészülés a szentáldozásra	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
32.		Slavlje prve svete pričesti u župskoj zajednici Az első szentáldozás ünneplése a plébániai közösségben	ONG	GRU	RAZ	LIT	K8 KULT
6. BOG NAS LJUBI – ISTEN SZERET MINKET							
33.		Isus je uvijek među nama Jézus mindig köztünk van	ONG	TAN	RAZ	LIT	K6 INGR
34.		Isus je prisutan u sakramentima Jézus jelen van a szentségekben	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
35.		Na praznicima svjedočimo Isusovu dobrotu Az ünnepeken Jézus jóságáról tanúskodunk	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
36.		Ponavljanje i sistematizacija obrađene nastavne teme: 24-35. Ismétlés és a feldolgozott tanítási egységek rendszerezése: 24-35.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČIT

Svrha vjeronaučne nastave trećega godišta

Svrha katoličkoga vjeronauka trećega vjeronaučnoga godišta jest da učenici, primjereno ovoj dobi, svestrano razviju svoje psihofizičke, duhovne i moralne sposobnosti, osobito za život u zajednici i zajedništvu, kao primatelji i darovatelji vrednota. Oni upoznaju da Bog želi zajedništvo s ljudima i da im je u Isusu Kristu na poseban način blizak, da im se u Euharistiji daruje te da ih poziva na osobni napor darivanja i izgradnje zajedništva. Euharistiju ili svetu pričest, za koju se pripremaju, otkrivaju i upoznaju kao izvor i vrhunac kršćanskoga života, zajedništava među vjernicima i zajedništva cijele Crkve.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave trećega godišta

- Upoznati i razumjeti iskustva ljudi koji vjeruju u Boga koji okuplja, spašava, vodi i oslobađa svoj narod i sve ljude
- Otkriti Boga koji poziva na osobni susret s njime i na zajednički život u Crkvi, zajednici Isusovih vjernika
- Upoznati i doživjeti snagu zajedništva u Crkvi i u sakramentu euharistije
- Upoznati i osjetiti Božju blizinu i naklonost, praštanje i ljubav u događajima Staroga zavjeta i u Isusovoj poruci
- Otkriti i prihvatiti Isusa koji je put, istina i život i koji svojim vjernima daje za hranu kruh života
- Otkriti i doživjeti snagu Božjega djelovanja i izbavljenja Božjega naroda u Starom zavjetu i Isusova poziva na nasljedovanje u Novom zavjetu
- Uvidjeti i prihvatiti da se Bog brine za svoj narod, da ga čuva i izbavlja, hrani i vodi kroz kušnje života, da ga opominje i poučava i vodi na putu života
- Otkriti i upoznati da nam Isus uvijek iskazuje osobitu brigu i ljubav, da nam oprašta grijehe snagom svoje otkupiteljske žrtve na križu i da nas poziva na obraćenje, pomirenje i uvijek novi početak
- Upoznati, doživjeti i iskusiti Isusovu blizinu i ljubav u sakramentima pokore i euharistije
- Otvoriti se za Božju poruku praštanja i ljubavi prema svim ljudima, učiti i vježbati zajednički i složni život u obitelji, u zajednici vjernika i u školi, međusobno si praštati i pomagati te živjeti od euharistijskoga Isusa

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku** (MJEZ) – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima** (STRJ) – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji** (MAT) – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija** (DIGI) – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multi-medijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija** (UČIT) – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije** (INGR) – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;
- 7.) **Preduzetništvo** (PRED) – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;
- 8.) **Kulturološka ekspresija** (KULT) – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

4. razred vjerska nastava (katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKÉSZÍTŐ ÓRA	SAT OBRADE NOVOG ÚJ TANANYAG FELD.	SAT PONAVLJANJA ISMÉTLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	NAŠI VJERONAČNI SUSRETI – KÖZÖS TALÁLKOZÁSAINK	1	-	-	-	-	1
2.	SAKRAMENTI - ZNAKOVI SUSRETA S BOGOM I LJUDIMA – A SZENTSÉGEK – AZ ISTENNEL ÉS EMBEREKKEL VALÓ TALÁLKOZÁS JELEI	-	9	-	1	-	10
3.	BOŽJI NAS GLASNICI ZOVU – ISTEN KÜLDÖTTEI HÍVNAK MINKET	-	6	-	-	-	6
4.	DOBRO JE PO BOŽJIM RIJEČIMA ŽIVJETI – ISTEN SZAVAI SZERINT ÉLNI JÓ	-	6	-	-	-	6
5.	SLIJEDIMO ISUSOVO DJELO – KÖVETJÜK JÉZUS MŰVÉT	-	4	-	1	-	5
6.	GRADIMO KRISTOVU CRKVIU – KRISZTUS EGYHÁZÁT ÉPÍTJÜK	-	7	-	-	1	8
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N:		1	32	-	-	1	36

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

Tip sata – Óratípus:	
PRI	Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu Előkészítő óra
ONG	Obrada novih nastavnih sadržaja Az új tananyag feldolgozása
PON	Ponavljanje nastavnih sadržaja A tananyag áismétlése
SIS	Sistematizacija nastavnih sadržaja A tananyag rendszerezése
PRO	Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika A tanulók tudásának ellenőrzése

Oblik rada – Munkaforma:

FRO	Frontalni rad – Frontális munkaforma
GRU	Grupni rad – Csoportmunkaforma
TAN	Rad u parovima – Pármunkaforma
IND	Individualni rad – Egyéni munkaforma

Nastavne metode – Oktatási módszer:

IZL	Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
RAZ	Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
TEK	Rad sa tekstem – Szöveges munkamódszer
DEM	Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere

Nastavna sredstva – Taneszközök:

UDŽ	Upotreba udžbenika – Tankönyv használat
LIT	Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
NEP	Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
FIL	Filmovi i televizijske emisije Filmek és tévéműsorok

Opći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcenciji, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgoj savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljstva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i nesebičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojedinoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavljuje, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao najvestitijeg Radosne vijesti čovjeku, jedinoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetooga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijeloj povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svojega poslanja i služenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturnom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskrajnu ljubav i dobrotu i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i ucjepiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjsku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenta, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati druge i različite od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti instinktnim „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cjelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismeno, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiepíteni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiség kialakítása egyéni és társadalmi szinten egyaránt, az emberi élet minden területén: testi, szellemi és lelki téren. - Megvalósítani a lelkiismeret emberi és keresztény nevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képessé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejlesztani a tanulóknak a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és jóságáért való háláérzetet, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejlesztani a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúskodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti önzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a háromszemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentleket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabadítás szentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valósítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kulturális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejlesztani az Isten végtelen szeretetéért és jóságáért való háláérzetet, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára; a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgikus ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lekierejét és üdvösségszerző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelettel fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetűzések forrásai a szülők és gyermekek, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözni a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenység kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalság időszakában, hogy végül elérjük a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárának igénybevitelével kifejeleszteni a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, színpadi és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RADA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1.		NAŠI VJERONAUCNI SUSRETI – KÖZÖS TALÁLKOZÁSAINK					
	1.	Susrećemo se kao vjernici i braća Hívekként és testvérekként találkozunk	PRI	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
2.		SAKRAMENTI - ZNAKOVI SUSRETA S BOGOM I LJUDIMA – A SZENTSÉGEK – AZ ISTENNEL ÉS EMBEREKKEL VALÓ TALÁLKOZÁS JELEI					
	2.	Znakovi i simboli u životu Jelek és szimbólumok az életben	ONG	GRU	RAZ	LIT	K8 KULT
	3.	Sakramenti - Kristovi darovi A szentségek – Jézus ajándékai	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	4.	Krštenje: rođenje za novi život Keresztelés: új életre születés	ONG	TAN	RAZ	LIT	K8 KULT
	5.	Sakrament sv. Potvrde – Duhom osnaženi A bérmálás szentsége – Lélekkel megerősítve	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	6.	Euharistija: poziv na novo zajedništvo Oltáriszentség: új közösségre hívás	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	7.	Sakrament pomirenja i pokore A megbékélés és bűnbánat szentsége	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	8.	Bolesničko pomazanje Betegek kenete	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	9.	Sveti red – poziv i služ enje Egyházi rend – meghívás és szolgálat	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	10.	Ženidba – obećanje ljubavi vjernosti Házasság – a szeretet és a hűség ígérete	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	11.	Ponavljanje i sistematizacija obrađ ene nastavne teme: II Ismétlés és a feldolgozott témakör rendszerezése: II.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 ÜCTT
3.		BOŽJI NAS GLASNICI ZOVU – ISTEN KÜLDÖTTEI HÍVNAK MINKET					
	12.	Čuti Božji poziv – Glas više u pustinji Meghallani Isten hívó szavát – A pusztába kiáltó szó	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	13.	Advent – poziv na susret s Novorođenim Ádvent – az Újszülöttel való találkozá sra hív	ONG	TAN	RAZ	LIT	K8 KULT
	14.	Marijin poziv i odgovor: „Neka mi bude po riječi tvojoj” Mária kiválasztása és válasza: „Legyen nekem a Te Igéd szerint”	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	15.	Krist se rodio za sve ljude i sve narode zemlje Krisztus minden emberért és a föld minden népéért született	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	16.	Posvuda je Betlehem Mindenütt Betlehem	ONG	IND	TEK	UDŽ	K8 KULT
	17.	Zvijezda nad zemljom – blagdan Božića i blagdan svjetla kod drugih naroda (Hanuka) Csillag a föld felett – karácsony ünnepe és a fény ünnepe más népeknél (Hanuka)	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
4. DOBRO JE PO BOŽJIM RIJEČIMA ŽIVJETI – ISTEN SZAVAI SZERINT ÉLNI JÓ							
18.		Krštenje Isusa Krista – „Ovo je moj ljubljani Sin – njega slušajte” (Lk 3,21) Jézus megkeresztelkedése – „Ez az én szeretett Fiam – Őt hallgassátok” (Lk 3,21)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
19.		Isus okuplja svoje učenike Jézus összegyűjti tanítványait	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
20.		Isus je važan čovjek – ozdravljenje uzetoga (Iv 5,5) Jézus fontos ember – a megszállott meggyógyítása (Jn 5,5)	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
21.		Isus poučava kako treba živjeti Jézus életre tanít	ONG	FRO	IZL	LIT	K5 UČIT
22.		Isus je Sin Boga živoga – Petrova ispovijest vjere (Mt 16,13) Jézus az élő Isten Fia – Péter tanúsága hitéről (Mt 16,13)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
23.		Hoditi s Bogom kroz život Istennel haladni az élet útján	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
5. SLIJEDIMO ISUSOVO DJELO – KÖVETJÜK JÉZUS MŰVÉT							
24.		Vjerovati Božjoj ljubavi i činiti dobro – korizma Hinni Isten szeretetében és tenni a jót – Nagyböjt	ONG	TAN	RAZ	LIT	K7 PRED
25.		Ići putem Isusova križa Jézus keresztútján járni	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
26.		Uskršnuće Kristovo – pobjeda i proslava života Krisztus feltámadása – az élet győzelme és ünneplése	ONG	TAN	RAZ	LIT	K8 KULT
27.		Svjedoci Isusova uskrsnuća Jézus feltámadásának tanúi	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
28.		Ponavljanje i sistematizacija obrađene nastavne teme: III-V Ismétlés és a feldolgozott témakör rendszerezése: III-V.	SIS	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT
6. GRADIMO KRISTOVU CRKVU – KRISZTUS EGYHÁZÁT ÉPÍTJÜK							
29.		Šalom – mir vama (Iv 20,19-23) Salom – békeesség nektek (Jn 20, 19-23)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
30.		Tvoj Duh pokreće svijet (Dj 5) A Te Lelked vezérli a világot (ApCsel 5)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
31.		Svi su pozvani u zajednicu vjernih - Krštenje Etiopljanina (Dj 8,26) Az etióp kincstárnok megkeresztelkedése (ApCsel 8, 26)	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
32.		U Crkvi su darovi Duha i mnoge zadaće (Rim 12) Az egyházban találhatók meg a Szentlélek ajándékai és a sokféle feladat (Róm 12)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
33.		Zajedno gradimo Kristovu Crkvu Együtt építjük Krisztus egyházát	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
34.		Jedan Krist - različite Crkve Egy Krisztus – különböző egyházak	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
35.		Daj nam svoga Duha, Gospodine Add nekünk Lelkedet, Urunk	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
36.		Ponavljanje obrađenih nastavnih sadržaja i provjera znanja: 29-35. A feldolgozott tanítási egységek ismétlése és a tanulók tudásának felmérése: 29-35.	PRO	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT

Svrha vjeronaučne nastave četvrtoga godišta

Svrha katoličkoga vjeronauka četvrtoga vjeronaučnoga godišta usvajanje je temeljnih vjeronaučnih znanja i vjerničkih životnih stavova po kojima učenici kao kršćani, osobno i u zajednici, žive svoje zrelo djetinjstvo. Vjeronaučna znanja i vjernički stavovi ostvaruju se u otkrivanju i upoznavanju Boga prisutnoga, koji poziva čovjeka na zajedništvo s njim i međusobno. U temelju stoji Božji poziv čovjeku, učenicima, da prepoznaju njegove znakove prisutnosti, upoznaju njegovu poruku, koja ima svoj vrhunac u Isusu Kristu, i da u skladu s Kristovim naukom vjerno žive u zajednici, Crkvi, kojoj pripadaju po krštenju.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave četvrtoga godišta

- Otkriti da Bog u svojem vječnom naumu poziva i vodi svakoga čovjeka prema spasenju i traži da svatko odgovori na taj poziv
- Otkriti i upoznati Božju veličinu i blagoslov u njegovim riječima i prisutnost u sakramentima i Crkvi
- Izgraditi otvorenost i stav prihvatanja prema sakramentima kao znakovima susreta i jedinstva s Kristom koji daruje milosne darove, istinsku slobodu i puninu života
- Izgraditi osjećaj i stav poštovanja prema sakralnim stvarima i dobrima
- Upoznati Kristovu poruku, učiti ići njegovim putem i oblikovati svoj život i svijet po riječima i primjeru koje nam je ostavio
- Učiti i vježbati život u zajednici i u svijetu kao slobodne i odgovorne osobe koje promiču mir i bratsko služenje
- Vježbati život u zajednici ljudi i Kristovih vjernika, u Crkvi i društvu, koje je prožeto poštovanjem i ljubavlju prema sebi i drugome
- Naučiti prihvaćati i poštovati ljude različite od sebe po vjeri i naciji, jeziku i kulturi i dr.

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku** (MJEZ) – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima** (STRJ) – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji** (MAT) – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija** (DIGI) – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multi-medijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija** (UČIT) – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije** (INGR) – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;
- 7.) **Preduzetništvo** (PRED) – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;
- 8.) **Kulturološka ekspresija** (KULT) – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

5. razred vjerska nastava (katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKÉSZÍTŐ ÓRA	SAT OBRADÉ NOVOG ÚJ TANANYAG FELD.	SAT PONAVLJANJA ISMÉTLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	SNAGA ZAJEDNIŠTVA – A KÖZÖSSÉG EREJE	1	-	-	-	-	1
2.	BOG JE PROGOVORIO U POVIJESTI – PRAOCI – ISTEN MEGSZÓLAL A TÖRTÉNELEMBEN – ŐSATYÁK	-	9	1	-	-	10
3.	KRALJEVI IZABRANOG NARODA – A VÁLASZTOTT NÉP KIRÁLYAI	-	5	-	-	1	6
4.	PROROCI - BOŽJI GLASNICI – A PRÓFÉTÁK – ISTEN HÍRNÖKEI	-	7	1	-	-	8
5.	ISUS KRIST OSTVARITELJ NOVOGA KRALJEVSTVA – JÉZUS KRISZTUS AZ ÚJ KIRÁLYSÁG MEGALAPÍTÓJA	-	4	-	-	-	4
6.	ČOVJEK SE OBRAČA BOGU MOLITVOM I PJESMOM – AZ EMBER IMÁDSÁGGAL ÉS ÉNEKKEL FORDUL ISTEN FELÉ	-	3	-	-	-	3
7.	SVETE KNJIGE DRUGIH VJERSKIH ZAJEDNICA – MÁS VALLÁSOK SZENT KÖNYVEI	-	3	-	-	1	4
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N:		1	31	2	-	-	36

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

	Tip sata – Óratípus:
PRI	Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu Előkészítő óra
ONG	Obrada novih nastavnih sadržaja Az új tananyag feldolgozása
PON	Ponavljanje nastavnih sadržaja A tananyag átsimléltése
SIS	Sistematizacija nastavnih sadržaja A tananyag rendszerezése
PRO	Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika A tanulók tudásának ellenőrzése
	Oblik rada – Munkaforma:
FRO	Frontalni rad – Frontális munkaforma
GRU	Grupni rad – Csoportmunkaforma
TAN	Rad u parovima – Pármunkaforma
IND	Individualni rad – Egyéni munkaforma

	Nastavne metode – Oktatási módszer:
IZL	Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
RAZ	Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
TEK	Rad sa tekstom – Szöveges munkamódszer
DEM	Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere
	Nastavna sredstva – Taneszközök:
UDŽ	Upotreba udžbenika – Tankönyv használat
LIT	Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
NEP	Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
FIL	Filmovi i televizijske emisije Filmek és tévéműsorok

Opći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcenciji, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgoj savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljstva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao ljude na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i neobičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojedinoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavljuje, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao najvestitijeg Radosne vijesti čovjeku, jedinoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetoga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijeloj povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svojega poslanja i služenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturnom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskrajnu ljubav i dobrotu i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i učeptiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjsku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenata, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati druge i različite od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti instinski „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cijelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismeno, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiepíteni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiség kialakítása egyéni és társadalmi szinten egyaránt, az emberi élet minden területén: testi, szellemi és lelki téren. - Megvalósítani a lelkiismeret emberi és keresztény nevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képesé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejlesztani a tanulóknak a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és közösségre, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejlesztani a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúsodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti őnzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a háromszemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentleket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabadítás szentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valósítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kulturális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejlesztani az Isten végtelen szeretetét és jóságát való háláért, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára; a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgiák ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lekierejét és üdvösségszerző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelgetni fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetűzések forrásai a szülők és gyermekek, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözni a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenység kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalság időszakában, hogy végül elérjük a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárának igénybevételevel kifejlesztani a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, színpadi és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RADA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1. SNAGA ZAJEDNIŠTVA – A KÖZÖSSÉG EREJE							
	1.	Ja i drugi – zajedno Én és a többiek - együtt	PRI	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
2. BOG JE PROGOVORIO U POVIJESTI – PRAOCI – ISTEN MEGSZÓLAL A TÖRTÉNELEMBEN – ŐSATYÁK							
	2.	Biblija: posebna knjiga riječi i života A Biblia: a szavak és az élet különleges könyve	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	3.	Kako upoznati i razumjeti Bibliju Hogyan megismerni és megérteni a Szentírást	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	4.	Abrahamova iskustva s Bogom Ábrahám tapasztalatai Istenről	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	5.	Bog se objavljuje Jakovu Isten megjelenik Jákobnak	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	6.	U zemlji ropstva A rabság földjén	ONG	FRO	IZL	FIL	K8 KULT
	7.	Bog se objavljuje Mojsiju – Goruci grm Isten megjelenik Mózesnek – Égő csipkebokor	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	8.	Prva Pasha Az első Pászka	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	9.	Savez s Bogom Szövetség Istennel	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	10.	Božji narod stiže kući Isten népe hazatér	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	11.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 1-10. A feldolgozott tanegységek ismétlése: 1-10.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚCIT
3. KRALJEVI IZABRANOG NARODA – A VÁLASZTOTT NÉP KIRÁLYAI							
	12.	Pravedni kralj David i Šaul Dávid igazságos király – Dávid és Saul	ONG	FRO	IZL	FIL	K1 MJEZ
	13.	Pokornički kralj David Dávid, a vezeklő király	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	14.	Mudri kralj Salomon Salamon, a bölcs király	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	15.	Isčekivanje pravednog vladara (Mesijanizam) Várákozás az igazságos uralkodóra (Messianizmus)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	16.	Ispunjenje isčekivanja – rođenje Isusa Krista A várákozás beteljesedése – Jézus Krisztus születése	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	17.	Ponavljanje i zaključivanje ocjena za prvo polugodište: III Ismétlés és a félévi osztályzatok lezárása: III.	PRO	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚCIT
4. PROROCI - BOŽJI GLASNICI – A PRÓFÉTÁK – ISTEN HÍRNÖKEI							
	18.	Proroci – čuvari Saveza (govore u Božje ime: Samuel) A próféták – a szövetség őrei (Isten nevében szólnak: Sámuel)	ONG	FRO	IZL	FIL	K1 MJEZ
	19.	Ilija – branitelj Božjih prava i siromaha Illés – az Isten jogainak és a szegények védnöke	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	20.	Bog se objavljuje u laganom lahoru Isten a szellőben jelenik meg	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	21.	„Peti evanđelista” – Izaija Az „ötödik evangélista” – Izajás	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TIP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
4.	22.	Prorok nade i molitve – Danijel A remény és imádság prófétája –Dániel	ONG	FRO	IZL	FIL	K7 PRED
	23.	Bog voli sve ljude – Jona Isten minden embert szereti – Jónás	ONG	FRO	IZL	FIL	K1 MJEZ
	24.	Ivan Krstitelj – posljednji starozavjetni prorok (Mt 11,1-15; 3,1-12) Keresztelő Szent János – az utolsó ószövetségi próféta (Mt 11,1-15; 3,1-12)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	25.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 18-24. A feldolgozott tanegységek ismétlése: 18-24.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT
5. ISUS KRIST OSTVARITELJ NOVOGA KRALJEVSTVA – JÉZUS KRISZTUS AZ ÚJ KIRÁLYSÁG MEGALAPÍTÓJA							
	26.	Isus propovijeda Radosnu vijest o novom Kraljevstvu Jézus az új ország örömhírét hirdeti	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	27.	Isus prema drugima – susreti mogu promijeniti (Lk 7,36-50; 5,12; Mk 10,46-52) Jézus másokkal szemben – a találkozások megváltoztathatnak (Lk 7,36-50; 5,12; Mk 10,46-52)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	28.	Isus – neobični kralj (Mt 22,34; 5,43; Lk 6,37-38.41-42) Jézus – szokatlan király (Mt 22,34; 5,43; Lk 6,37-38. 41-42)	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	29.	Isusovi učenici – svjedoci istine i ljubavi Jézus tanítványai – az igazság és szeretet tanúi	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
6. ČOVJEK SE OBRÁĆA BOGU MOLITVOM I PJESMOM – AZ EMBER IMÁDSÁGGAL ÉS ÉNEKKEL FORDUL ISTEN FELÉ							
	30.	Bogu se obraćamo u različitim prilikama Különböző alkalmakkor fordulunk Istenhez	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	31.	Davidovi psalmi (Ps 23) Dávid zsoltárai (Zsolt 27)	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	32.	Molitva – pogled u dubinu duše (oblici, način i vrijeme molitve) Az imádság – betekintés lelkünk mélyére (az imádság formái, módjai és ideje)	ONG	TAN	RAZ	LIT	K1 MJEZ
7. SVETE KNJIGE DRUGIH VJERSKIH ZAJEDNICA – MÁS VALLÁSOK SZENT KÖNYVEI							
	33.	Bog govori narodima na razne načine i u razna vremena Isten különböző módokon és időben szól a népekhez	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	34.	Sveta knjiga Judaizma – Tora A judaizmus szent könyve – a Tóra	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	35.	Sveta knjiga Islama – Kur'an časni Az iszlám szent könyve – a Korán	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	36.	Ponavljanje obrađenih nastavnih tema i zaključivanje ocjena: 26-35. A feldolgozott tanegységek ismétlése és az osztályzatok lezárása: 26-35.	PRO	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT

Svrha vjeronaučne nastave petog razreda

Svrha katoličkoga vjeronauka petoga vjeronaučnoga godišta usvajanje je temeljnih vjeronaučnih znanja, kršćanskih i općeljudskih vrednota po kojima učenici postižu istinsku orijentaciju u životu općenito, a osobito u razvijanju kvalitetnih i sigurnih odnosa u svijetu u kojemu žive. Usvajanje tih vrednota ostvaruje se u identifikaciji učenika s likovima iz židovsko-kršćanske povijesti, i to s onim likovima koji su u životu prihvatili i ostvarili Božji plan. Vrhunac identifikacije i svjedočenja kršćanskoga načina života učenika ostvaruje se u susretu s likom i djelom Isusa iz Nazareta.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave petog razreda

- Otkriti snagu povjerenja i prijateljstva s Bogom kako su to činili starozavjetni likovi: Abraham, Izak, Jakov i David
- Upoznati i susresti Boga, koji u Starom zavjetu okuplja, oslobađa i spašava svoj izabrani narod, izbavlja ga iz ropstva, štiti od krivih idola i bogova i vodi kroz kušnje prema obećanoj zemlji
- Izgrađivati kršćansku vrednotu zajedništva među kršćanima ali i vrednotu poštovanja u odnosu na židovsku vjeru. Upoznati vjernički život Židova i promicati dijalog između njih i kršćana
- Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere
- Osluškovati, tražiti i izgraditi vlastiti stav vjere nadahnute starozavjetnim proročkim i drugim tekstovima, biblijskim svjedočanstvima i porukama
- Otkriti i upoznati snagu proročke riječi i potrebu ostvarenja osobnoga života po uzoru na proroke koji govore u Božje ime, čuvaju Savez, vjesnici su vjere i nade u narodu sve do Krista koji je vrhunac i punina Božje objave
- Upoznati i prihvatiti Krista koji je ispunjenje svih proročanstava, uvesti osobni susret s Kristom i pokazati da nam on jedini može cjelovito pomoći ostvariti svoj osobni život prožet mirom i radošću
- Izgraditi i njegovati vjernički duh i književnu osjetljivost i interese prema Bibliji kao knjizi Božje riječi
- U Evanđeljima otkrivati istinu da je u Isusu Kristu nastupilo konačno oslobođenje i spasenje za svakoga čovjeka

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku** (MJEZ) – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima** (STRJ) – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji** (MAT) – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija** (DIGI) – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multimedijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija** (UČIT) – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije** (INGR) – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;
- 7.) **Preduzetništvo** (PRED) – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;
- 8.) **Kulturološka ekspresija** (KULT) – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

6. razred vjerska nastava (katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKÉSZÍTŐ ÓRA	SAT OBRADE NOVOG UJ TANANYAG FELD.	SAT PONAVILJANJA ISMÉTLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	UVOD – BEVEZETÉS	1	-	-	-	-	1
2.	ISUS KRIST - SIN BOŽJI – JÉZUS KRISZTUS – ISTEN FIA	-	5	1	-	-	6
3.	ISUS – VRHOVNI UČITELJ VJERE – JÉZUS – A HIT LEGNAGYOBB TANÍTÓMESTERE	-	8	1	-	1	10
4.	ISUS POMAŽE LJUDIMA – OPRAŠTA I LIJEČI – JÉZUS SEGÍT AZ EMBEREKNEK – MEGBOCSÁT ÉS GYÓGYÍT	-	4	1	-	-	5
5.	ISUS KRIST – NAŠ SPASITELJ – JÉZUS KRISZTUS – A MI MEGVÁLTÓNK	-	7	1	-	-	8
6.	CRKVA – NOVI BOŽJI NAROD – AZ EGYHÁZ – ISTEN ÚJ NÉPE	-	5	-	-	1	6
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N :		1	29	4	-	-	36

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

	Tip sata – Óratípus:		Nastavne metode – Oktatási módszer:
PRI	Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu	IZL	Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
	Előkészítő óra	RAZ	Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
ONG	Obrada novih nastavnih sadržaja	TEK	Rad sa tekstem – Szöveges munkamódszer
	Az új tananyag feldolgozása	DEM	Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere
PON	Ponavljanje nastavnih sadržaja		
	A tananyag átismétlése		
SIS	Sistematizacija nastavnih sadržaja		Nastavna sredstva – Taneszközök:
	A tananyag rendszerezése	UDŽ	Upotreba udžbenika – Tankönyv használata
PRO	Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika	LIT	Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
	A tanulók tudásának ellenőrzése	NEP	Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
	Oblik rada – Munkaforma:	FIL	Filmovi i televizijske emisije
FRO	Frontalni rad – Frontális munkaforma		Filmek és tévéműsorok
GRU	Grupni rad – Csoportmunkaforma		
TAN	Rad u parovima – Pármunkaforma		
IND	Individualni rad – Egyéni munkaforma		

Opći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcendenciji, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgoj savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljsva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao ljude na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i nesebičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojednoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavio, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao navjestitelja Radosne vijesti čovjeku, jedinoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetoga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijeloj povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svojega poslanja i služenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskrajnu ljubav i dobrotu i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i ucjepiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjsku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenta, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati druge i različite od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti istinskim „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cijelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismo, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiépitni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiség kialakítása egyéni és társadalmi szinten egyaránt, az emberi élet minden területén: testi, szellemi és lelki téren. - Megvalósítani a lelkiismeret emberi és keresztény nevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képessé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejleszteni a tanulóknak a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és közösségre, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejleszteni a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúskodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti önzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a háromszemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentlelket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabaditisz sentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valóítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kultúrális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejleszteni az Isten végtelen szeretetéért és jóságáért való háláérzetet, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára: a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgikus ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lekierejét és üdvösségsszerző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelettel fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetűzések forrásai a szülők és gyermekeik, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözni a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenység kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalság időszakában, hogy végül elérjük a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárának igénybevitelével kifejleszteni a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, szinpadai és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TIP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NÁPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1. UVOD – BEVEZETÉS							
	1.	Úpóznavanje učenika sa sadržajima programa za VI razred A 6. osztályos hitoktatás tananyagának ismertetése a diákokkal	PRI	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
2. ISUS KRIST - SIN BOŽJI – JÉZUS KRISZTUS – ISTEN FIA							
	2.	Bog koji je čovjekom postao Isten, aki emberré lett	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	3.	Marija posrednica spasenja Mária, a megváltás közvetítője	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	4.	Isus Nazarećanin A názáreti Jézus	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	5.	Glas vapijućeg u pustinji – Ivan Krstitelj (Mk 1,1-8;Mt 3,1-12; Lk3,1-18; Iv 1,19-27) A puszta kiałtó szó – Keresztelő Szent János (Mk 1,1-8; Mt 3,1-12; Lk 3,1-18; Iv 1,19-27)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K1 MJEZ
	6.	Očevo svjedočanstvo o Isusu – Krštenje na rijeci Jordan (Mt 3,13-17; Mk 1,9-11; Lk 1,21-22; Iv 1,29-34) Az Atya tanúságtétele Jézusról – Megkeresztelkedés a Jordán folyóban (Mt 3,13-17; Mk 1,9-11; Lk 1,21-22; Iv 1,29-34;)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K1 MJEZ
	7.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 1-6. A feldolgozott tanítási egységek ismétlése: 1-6.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT
3. ISUS – VRHOVNI UČITELJ VJERE – JÉZUS – A HIT LEGNAGYOBB TANÍTÓMESTERE							
	8.	Zakon novoga života – Govor na gori (Mt 5,4-12) Az új élet törvénye – A hegyi beszéd (Mt 5,4-12)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	9.	Kristova riječ čini čovjeka novim – Zakej carinik (Lk 19,1) Krisztus szava új emberré tesz - Zakeus, a vámos (Lk 19,1)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	10.	Isus poučava u prispodobama – „Vi ste svjetlost svijeta” (Mt 5,13) Jézus példabeszédekkel tanít – „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,13)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	11.	Riječ Božja je sjeme (Mt 13,4; Mk 4,4; Lk 8,5) Isten szava mag (Mt 13,4; Mk 4,4; Lk 8,5)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	12.	Isus Krist je naš temelj – Kuća na stijeni i kuća na pjesku (Mt 7,24; Lk 6,47) Sziklára és homokra épített ház (Mt 7,24; Lk 6,47)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	13.	Svatko je Bogu važan: Izgubljena ovca (Mt 18,12; Lk 15,3); Izgubljeni i nađeni sin (Lk 15,11) Isten számára mindenki fontos: Az elveszett juh (Mt18,12; Lk 15,3); Elveszett és megkerült fiú (Lk 15,11)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	14.	Božji darovi čovjeku – prispodoba o talentima (Mt 25,14; Lk 19,11) Isten ajándékai az embernek – példabeszéd a talentumokról (Mt 25,14; Lk 19,11)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	15.	Kraljevstvo nebesko je kao gozba (Mt22,15; Lk 14,15) Isten Országá olyan, mint a mennyegző (Mt 22,15; Lk 14,15)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	16.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 8-15. A feldolgozott tanítási egységek ismétlése: 8-15.	PON	TAN	RAZ	LIT	K5 UČIT
	17.	Provjera znanja i zaključivanje ocjena za prvo polugodište A tanulók tudásának ellenőrzése és a félévi osztályzatok lezárása	PRO	IND	TEK	UDŽ	K5 UČIT

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKÁFORMA	NÁSTAVNE MÉTODE TÁNÍTÁSI MÓDSZER	NÁSTAVNA SREDSTVA TÁNESZKÖZÖK	KOMPETENCIE / NÁPOMÉNA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
4. ISUS POMAŽE LJUDIMA – OPRAŠTA I LIJEČI – JÉZUS SEGÍT AZ EMBEREKNEK – MEGBOCSÁT ÉS GYÓGYÍT							
18.		Da progledam – slijepi Bartimej (Mk 10,46-52; Mt 20,29-34; Lk 18,35-43; Iv 9,1-41) Hogy lássak – A vak Bartimeus (Mk 10,46-52; Mt 20,29-34; Lk 18,35-43; Jn 9,1-41)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
19.		Vjera spašava bližnjega – vjera jednog rimskog satnika (Lk 7,1-10; Mt 8,5-13) Egy római százados hite (Lk 7,1-10; Mt 8,5-13)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
20.		Bogu je sve moguće – ozdravljenje uzetoga (Lk 5,17-26; Mt 9,1-8; Mk 2,1-12) A béna meggyógyítása (Lk 5,17-26; Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
21.		Praştanje i ljubav (Iv 8,1-11; <i>Marija Magdalena</i> (Lk 7,36-50) Megbocsátás és szeretet (Jn 8,1-11; <i>Mária Magdolna</i> (Lk 7,36-50)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
22.		Ponavljanje obrađene nastavne teme: 18-21. A feldolgozott tanítási egységek ismétlése: 18-21.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČÍT
5. ISUS KRIST – NAŠ SPASITELJ – JÉZUS KRISZTUS – A MI MEGVÁLTÓNK							
23.		Sam se predao za nas – Ulazak u Jeruzalem Önként átadta magát értünk – Bevonulás Jeruzsálembe	ONG	TAN	RAZ	LIT	K7 PRED
24.		Novi Savez – Posljednja večera (Mt 26,27) Új Szövetség – Az utolsó vacsora (Mt 26,27)	ONG	TAN	RAZ	LIT	K7 PRED
25.		Tajna Božjeg služenja – Pranje nogu (Iv 13,17; 13,34-35; Mt 25,35) Isten szolgálatának titka – A lábmosás (Jn 13,1-17; 13,34-35; Mt 25,35)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
26.		Ljubav koja oslobađa – muka, smrt i uskrsnuće (Mt 27,45-51.54-66) Szeretet, amely felszabadít – szenvedés, halál és feltámadás (Mt 27,45-51.54-66)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
27.		Uskrs – središte kršćanskog vjerovanja (Lk 24,13-35; 1Kor 15,17) Húsvét – a kereszvény hit középpontja (Lk 24,13-35; 1Kor 15,17)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
28.		Uskrsli šalje svoje učenike po svem svijetu (Mt 28,16-20; Iv 21,15-19) A feltámadt Krisztus tanítványait küldi szerte a világba (Mt 28,16-20; Jn 21, 15-19)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
29.		Nebeski Otac je proslavio Isusa – Uzašasće Isusovo (Mk 16,19; Iv 10,30) A Mennyei Atya megdicsőítette Jézust – Jézus mennybemenetele (Mk 16,19; Jn 10,30)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
30.		Ponavljanje obrađene nastavne teme: 23-29. A feldolgozott tanegységek ismétlése: 23-29.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČÍT
6. CRKVA – NOVI BOŽJI NAROD – AZ EGYHÁZ – ISTEN ÚJ NÉPE							
31.		Crkva – zajednica Isusovih učenika (Dj 1-2) Az egyház – Jézus tanítványainak közössége (ApCsel 1-2)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
32.		Različiti darovi i službe (1Kor 12,4-31) Különbözö adományok és szolgálatok (1Kor 12,4-31)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
33.		Pastiri Kristove Crkve – apostoli i njihovi nasljednici (i redovnici) Krisztus egyházának pásztorai – az apostolok és utódaik (és a szerzetesek)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
34.		Kristovi vjernici u svijetu (Kako suvremeni kršćani mogu biti svjedoci u svijetu) Krisztus hívei a világban (Hogyan tanúskodhatnak a mai kereszvények a világban)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
35.		Crkva i crkve – jedinstvo u različitosti (ekumenska tema) Egyház és egyházak – egység a különbözőségben (ökumenikus téma)	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
36.		Ponavljanje obrađene nastavne teme i zaključivanje ocjena na kraju nastavne godine: 31-35. A feldolgozott tanegységek ismétlése és az év végi osztályzatok lezárása: 31-35.	PRO	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČÍT

Svrha vjeronaučne nastave šestoga godišta

Svrha katoličkoga vjeronauka šestoga vjeronaučnoga godišta jest da učenici na kraju svojega djetinjstva upoznaju kršćansku vjeru, da se vjeri otvore i po njoj žive. Život po vjeri i kršćanskim vrijednostima posebno je povezan s iskustvom slobode. Istinska sloboda, povezana s istinom, s pravdom, s mirom i s ljubavlju, objedinjuje cjelokupni program šestoga vjeronaučnoga godišta. U njemu se Isus Krist kao vrhovni učitelj vjere očituje i kao Osloboditelj čovjeka. Isus Krist poziva sve ljude na izlazak iz ropstva zla, grijeha i smrti, i ulazak u oslobođeni i otkupljeni novi Božji narod.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave šestoga godišta

- Doživjeti tajnu utjelovljenja i Božji naum da čovjeku progovori kroz Isusa Krista
- Spoznati sinovstvo Isusa Krista i njegov odnos prema Bogu Ocu
- Upoznati se sa Isusovim naukom i njegovim simboličnim govorom, prisposobama
- Doživjeti Isusa koji odgovara na ljudske potrebe, teškoće i grešnost
- Uočiti, upoznati i iskusiti snagu kršćanske vjere koja vodi do potpune i prave slobode
- Izgraditi ozbiljan i odgovoran stav prema životnim činjenicama, kao što su ropstvo grijeha, zlo u svijetu, nepravda i patnja, osama i beznađe, koje su zapreka postignuću slobode i događaju se u različitim područjima osobnoga i društvenoga života.
- Otkriti, upoznati i iskusiti da prava i potpuna sloboda izvire iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu
- Upoznati, susresti i prihvatiti Krista kao konačnoga čovjekova Osloboditelja i Spasitelja, kao jedinoga koji je, i to jednom zauvijek, pobijedio ropstvo, zlo, grijeh i smrt.
- Osluškiivati i prihvatiti Isusov poziv svim svojim učenicima, da budu novi Božji narod, potpuno slobodni i odgovorni članovi njegove zajednice, Crkve, i da tu slobodu odgovorno žive u društvu, u svijetu
- Upoznati različite službe u zajednici, Crkvi

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku (MJEZ)** – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima (STRJ)** – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji (MAT)** – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija (DIGI)** – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multi-medijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija (UČIT)** – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije (INGR)** – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;
- 7.) **Preduzetništvo (PRED)** – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;
- 8.) **Kulturološka ekspresija (KULT)** – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

7. razred vjerska nastava (katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKESZÍTŐ ÓRA	SAT OBRADÉ NOVOG ÚJ TANANYAG FELD.	SAT PONA VLJANJA ISMÉTLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	UVOD – BEVEZETÉS	1	-	-	-	-	1
2.	APOSTOLSKO VRIJEME – APOSTOLI IDŐK	-	8	1	-	-	9
3.	RADOST I OPASNOST SLOBODE – A SZABADSÁG ÖRÖME ÉS VESZÉLYE	-	5	-	-	1	6
4.	EVANGELIZACIJA NARODA – A NÉPEK EVANGELIZÁLÁSA	-	7	1	-	-	8
5.	SVJETLA I SJENE CRKVE U SREDNJEM VIJEKU – A KÖZÉPKORI EGYHÁZ VILÁGOSSÁGA ÉS ÁRNYOLDALAI	-	4	-	-	-	4
6.	VELIKE REFORME – NAGY ÚJÍTÁSOK	-	1	1	-	-	2
7.	CRKVA U NOVOM VIJEKU – AZ ÚJ SZÁZAD EGYHÁZA	-	3	-	-	-	3
8.	DA SVI BUDU JEDNO – HOGY MINDNYÁJAN EGY LEGYENEK	-	1	1	-	1	3
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N:		1	29	4	-	-	36

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

Tip sata – Óratípus:

- PRI** Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu
Előkészítő óra
- ONG** Obrada novih nastavnih sadržaja
Az új tananyag feldolgozása
- PON** Ponavljanje nastavnih sadržaja
A tananyag áismétlése
- SIS** Sistematizacija nastavnih sadržaja
A tananyag rendszerezése
- PRO** Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika
A tanulók tudásának ellenőrzése
- Oblik rada – Munkaforma:**
- FRO** Frontalni rad – Frontális munkaforma
- GRU** Grupni rad – Csoportmunkaforma
- TAN** Rad u parovima – Pármunkaforma
- IND** Individualni rad – Egyéni munkaforma

Nastavne metode – Oktatási módszer:

- IZL** Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
- RAZ** Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
- TEK** Rad sa tekstem – Szöveges munkamódszer
- DEM** Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere

Nastavna sredstva – Taneszközök:

- UDŽ** Upotreba udžbenika – Tankönyv használat
- LIT** Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
- NEP** Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
- FIL** Filmovi i televizijske emisije
Filmek és tévéműsorok

Onći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcendenciji, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgoj savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljstva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao ljude na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i nesebičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojednoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavio, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao navjestitelja Radosne vijesti čovjeku, jednoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetoga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijelosti povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svoja poslanja i služenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturnom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskrajnu ljubav i dobrotu i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i učeptiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjsku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenata, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati druge i različite od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti istinskim „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cjelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismeno, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiépíteni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiség kialakítása egyéni és társadalmi szinten egyaránt, az emberi élet minden területén: testi, szellemi és lelki téren. - Megvalósítani a lelkiismeret emberi és keresztény nevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képesé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejlesztani a tanulókban a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és jóságáért való háláérzetet, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejlesztani a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúskodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti önzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a háromszemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentleket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabadítás szentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valósítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kultúrális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejlesztani az Isten végtelen szeretetéről és jóságáért való háláérzetet, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára; a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgikus ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lelkierőjét és üdvösségszerző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelettel fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetűzések forrásai a diákok és gyermekek, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözní a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenység kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalság időszakában, hogy végül elérjük a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárának igénybevételel kifejlesztani a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, szinpadai és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TIP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RADA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MODSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1. UVOD – BEVEZETÉS							
	1.	Učeci gradimo zajedništvo i prijateljstvo Tanulás közben közösséget és barátságot építünk	PRI	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
2. APOSTOLSKO VRIJEME – APOSTOLI IDŐK							
	2.	Crkva je rođena snagom Duha – Pedesetnica (Mt 28,18-20; Dj 2,1-11) Az egyház a Szentlélek erejéből született - Pünkösöd (Mt 28,18-20; ApCsel 2,1-11)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	3.	Postojani u apostolskoj nauci - Život prvih kršćana (Dj 2,4-247) Az első kersztények élete (Ap Csel 2,42-47)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	4.	Krv mučenika - sjeme novih kršćana – Sveti Stjepan Prvomučenik (Dj 6,1-15; 7,54-50; 8,1-2) A vértanúk vére a keresztyénség magja – Szent István első vértanú (ApCsel 6,1-15; 7,54-60; 8,1-2)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	5.	Kristovim svjetlom zasjenjen - Obraćenje svetoga Pavla (Dj 8,3; 9,1-19) Szent Pál megtérése (ApCsel 8,3; 9,1-19)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
	6.	Krštenje prvih pogana – Petar i Kornelije (Dj 10,1-48) Az első pogányok megkeresztelkedése – Péter és Kornéliusz (ApCsel 10,1-48)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	7.	Iz Jeruzalema u svijet (evangelizacija i prvi sabor u Jeruzalemu 50.god.) Jeruzsálemből a világba (evangelizáció és az I. jeruzsálemi zsinat 50-ben)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	8.	Progon apostola Az apostolok üldözése	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	9.	Progoni Crkve – život u katakombama (Neron, Decije, Dioklecijan) Egyházüldözések – élet a katakombákban (Néró, Deciusz, Diokletianusz)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K6 INGR
	10.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 1-9. A feldolgozott tanegységek ismételése: 1-9.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 UCIT
3. RADOST I OPASNOST SLOBODE – A SZABADSÁG ÖRÖME ÉS VESZÉLYE							
	11.	Crkva izlazi iz katakomba (Galijev edikt o toleranciji 311.god. i Konstantinov Milanski edikt 312. God.) Az egyház kilép a katakombákból (Galerius ediktuma a toleranciáról 311-ben és Konstantin milánói ediktuma 313-ban)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	12.	Svjedoci evanđeoskih savjeta (sveti Antun pustinja i sveti Benedikt) Az evangéliumi tanácsok tanúi (Remete Szent Antal és Szent Benedek)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
	13.	Apostolski oci crkveni naučitelji – branitelji kršćanskog nauka Az apostoli atyák – a keresztyén tanítás védelmezői	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	14.	Opći crkveni sabori Egyetemes egyházi zsinatok	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	15.	Nicejsko-Carigradsko vjerovanje A Nicea-konstantinápolyi Hitvallás	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	16.	Provjera znanja i zaključivanje ocjena za prvo polugodište A tanulók tudásának felmérése és a félévi osztályzatok lezárása	PRO	IND	TEK	UDŽ	K5 UCIT

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RADA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
4. EVANGELIZACIJA NARODA – A NÉPEK EVANGELIZÁLÁSA							
17.		Nove mladice na stablu crkve (u crkvenu zajednicu ulaze Germani, Irci, Englezi) Új hajtások az Egyház törzsén (a germánok, írek, angolok csatlakozása az egyházhoz)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K8 KULT
18.		Sveti Ćiril i Metod – apostoli Slavena Népünk bekapcsolódása az Egyházba: Szent István és kora; Szent László – a keresztény lovag mintaképe	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
19.		Uključenje naših naroda u opću Crkvu (Mađari, Hrvati, Slovaci, Ukrajinci) Szentek népe vagyunk: szent Erzsébet, szent Margit; Az új világ nagyjai: Prohászka Ottokár, Bogner Mária, stb.	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
20.		Kršćanska Europa (Karlo Veliki) Keresztény Európa (Nagy Károly)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
21.		Istočna Crkva – neizlječene rane crkvenog raskola i današnja zbližavanja A keleti egyház – a szakadás gyógyíthatatlan sebei és a mai közeledés	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
22.		Ponavljanje obrađene nastavne teme: 11-21. A feldolgozott tanegységek ismételése: 11-21.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČT
23.		Velika obnova Crkve (Clyni, Grgur VII) Az egyház nagy megújulása (Cluny, VII. Gergely pápa)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
24.		Nasljednici Isusova siromaštva (franjevci, dominikanci, karmelićani) Jézus szegénységének követői (ferencesek, domonkosok, kármeliták)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
5. SVJETLA I SJENE CRKVE U SREDNJEM VIJEKU – A KÖZÉPKORI EGYHÁZ VILÁGOSSÁGA ÉS ÁRNYOLDALAI							
25.		Borba za Kristovu domovinu (križarski pokret, katarski pokret, inkvizicija, kriza papinstva) Harcok Krisztus szülőföldjéért (keresztes hadjáratok, katar mozgalom, inkvizíció, a pápaság válsága)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED
26.		Svjetlo u tami (Katarina Sijenska, Ivan Kapistran) Fény a sötétségben (Sienai Szent Katalin, Kapisztrán Szent János)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
27.		Crkva se mora obnavljati – protest Martina Lutera Az egyháznak megújulásra van szüksége – Luther Márton tiltakozása	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
28.		Katolička obnova (Tridentinski koncil, isusovci, misijsko djelovanje) Katolikus megújulás (Tridenti zsinat, jezsuiták, missziós tevékenység)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
6. VELIKE REFORME – NAGY ÚJÍTÁSOK							
29.		Ponavljanje obrađenih nastavnih tema: 23-28. A feldolgozott tanegységek ismételése: 23-28.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČT
30.		Crkva pred izazovima prosvjetiteljstva i revolucionarnih pokreta Az egyház a felvilágosodás és a forradalom kihívásai előtt	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
7. CRKVA U NOVOM VIJEKU – AZ ÚJ SZÁZAD EGYHÁZA							
31.		Novo lice Crkve u 20. Vjeku (II Vatikanski koncil, Papa Ivan XXIII, Pavao VI) Az egyház új arca a XX. században (II. Vatikáni zsinat, Szent XXIII. János pápa, Boldog VI. Pál)	ONG	GRU	RAZ	FIL	K7 PRED

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TIP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RADA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
7.	32.	Naši uzori: Ivan Pavao II i Majka Tereza Példaképeink: Szent II. János Pál és Szent Teréz anya	ONG	TAN	RAZ	FIL	K6 INGR
	33.	Isusova želja i molitva na rastanku (Iv17,20-23; Ef 4,2-6) Jézus kívánsága és imája búcsúzáskor (Jn 17,20-23; Ef 4,2-6)	ONG	TAN	RAZ	LIT	K1 MJEZ
8. DA SVI BUDU JEDNO – HOGY MINDNYÁJAN EGY LEGYENEK							
	34.	Ekumenski pokret i molitva za jedinstvo kršćana Ökumenikus mozgalom és ima a keresztények egységéért	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	35.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 30-34. A feldolgozott tanegységek ismétlése: 30-34.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT
	36.	Provjera znanja i zaključivanje ocjena na kraju nastavne godine Tudásfelmérés és az év végi osztályzatok lezárása	PRO	IND	TEK	UDŽ	K5 UČIT

Svrha vjeronaučne nastave sedmoga godišta

Svrha je katoličkoga vjeronauka sedmoga vjeronaučnoga godišta da učenici dublje i cjelovitije upoznaju središnje istine kršćanske vjere kako bi mogli u duhu vjere lakše upoznati, razjasniti i prevladati osobne i zajedničke poteškoće i probleme na putu vjerskoga i mladenačkoga odrastanja. Na tom putu oni otkrivaju i usvajaju, u svjetlu Božje riječi, nauka Crkve, crkvene povijesti i uzora svetaca, da je svatko od njih jedinstven, da su poštovanje, prijateljstvo i zajedništvo vrline i snaga njihovog moralnog i duhovnog odrastanja i razvoja.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave sedmoga godišta

- Upoznati rađanje Crkve snagom Duha Svetoga i ispunjenje Kristova obećanja apostolima
- Doživjeti i uočiti snagu zajedništva po Duhu u prvoj kršćanskoj zajednici, ali i teškoće i progon radi istine koju su naviještali
- Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere
- Kristovo djelo trajno živi u Crkvi, zato učenici upoznaju kako je Crkva kroz stoljeća, od prvih kršćanskih vremena do danas, živjela Isusov poziv i ideal, usprkos ljudskim slabostima i pogreškama, nemirima, optužbama, ratovima i raskolima među kršćanima
- Upoznati velikane i uzore kroz cijelu crkvenu povijest koji su nošeni Duhom Svetim svjedočili istinu Isusa Krista do danas
- Upoznati i prihvatiti da je Krist uvijek i svima znak poziva na opraštanje i znak jedinstva i zajedništva svih kršćana do konačnoga zajedništva u vječnom životu
- Doživjeti i graditi pomirenje i praštanje kao uvjet zajedništva i jedinstvo svih kršćana koji se promiče kroz ekumenski pokret u molitvi i susretima kršćana

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku** (MJEZ) – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima** (STRJ) – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji** (MAT) – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija** (DIGI) – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multi-medijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija** (UČIT) – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije** (INGR) – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;
- 7.) **Preduzetništvo** (PRED) – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;
- 8.) **Kulturološka ekspresija** (KULT) – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

8. razred vjerska nastava (katolički vjeronauk)

REDNI BROJ TEME A TEMA SORSZÁMA		SAT PRIPREMANJA ELŐKESZÍTŐ ÓRA	SAT OBRADÉ NOVOG ÚJ TANANYAG FELD.	SAT PONAVLJANJA ISMETLŐ ÓRA	SAT SISTEMATIZACIJE RENDSZEREZŐ ÓRA	SAT PROVJERAVANJA ELLENŐRZŐ ÓRA	SVEGA ÖSSZESEN
1.	UPOZNAJMO I IZGRAĐUJMO SVOJ ŽIVOT – ISMERJUK MEG ÉS ÉPÍTSÜK KI ÉLETÜNKET	1	1	-	-	-	2
2.	ČOVJEKOVO TRAGANJE ZA ŽIVIM BOGOM – AZ EMBER KERESI AZ ÉLŐ ISTENT	-	4	-	-	-	4
3.	TAJNA SVIJETA I ČOVJEKA U SVJETLU BIBLIJE – A VILÁG ÉS AZ EMBER TITKA A SZENTÍRÁS FÉNYÉBEN	-	4	1	-	-	5
4.	U ISUSU KRISTU UPOZNAJMO PRAVOGA BOGA – ISMERJUK MEG JÉZUS KRISZTUSBAN A VALÓSÁGOS ISTENT	-	5	1	-	-	6
5.	MISTIČNO TIJELO KRISTOVO – KRISZUTS MISZTIKUS TESTE – AZ EGYHÁZ	-	5	1	-	-	6
6.	POTVRDA – SNAGA KRŠĆANSKOG POSLANJA – A BÉRMÁLÁS – A KERESZTÉNY KÜLDETÉS EREJE	-	9	1	-	1	11
S V E U K U P N O - Ö S S Z E S E N:		1	28	4	-	1	34

LEGENDA – RÖVIDÍTÉSEK:

Tip sata – Óratípus:

- PRI** Pripremanje i uvođenje učenika u predmet ili temu
Előkészítő óra
- ONG** Obrada novih nastavnih sadržaja
Az új tananyag feldolgozása
- PON** Ponavljanje nastavnih sadržaja
A tananyag áismétlése
- SIS** Sistematizacija nastavnih sadržaja
A tananyag rendszerezése
- PRO** Provjeravanje i ocjenjivanje znanja učenika
A tanulók tudásának ellenőrzése
- Oblik rada – Munkaforma:**
- FRO** Frontalni rad – Frontális munkaforma
- GRU** Grupni rad – Csoportmunkaforma
- TAN** Rad u parovima – Pármunkaforma
- IND** Individualni rad – Egyéni munkaforma

Nastavne metode – Oktatási módszer:

- IZL** Usmeno izlaganje – Élőszavas előadás
- RAZ** Razgovor – Beszélgetés munkamódszere
- TEK** Rad sa tekстом – Szöveges munkamódszer
- DEM** Demonstracija – Szemléltetés munkamódszere

Nastavna sredstva – Taneszközök:

- UDŽ** Upotreba udžbenika – Tankönyv használata
- LIT** Teološka literatura – Teológiai szakirodalom
- NEP** Neposredna stvarnost – Közvetlen valóság
- FIL** Filmovi i televizijske emisije
Filmek és tévéműsorok

Opći ciljevi vjeronaučne nastave u osnovnoj školi: - Izgraditi stav otvorenosti prema transcenciji, za postavljanje pitanja o najdubljem smislu čovjekova života i svijeta u odnosu prema vremenitosti i vječnosti. - Ostvariti zrelu ljudsku i vjerničku osobnost, na individualnoj i društvenoj razini, u svim dimenzijama čovjekova života: tjelesnoj, duševnoj i duhovnoj. - Postići ljudski i kršćanski odgoj savjesti u odnosu prema sebi, prema drugima, prema društvu i svijetu općenito a na temelju Božje objave, kršćanske tradicije i crkvenoga učiteljstva. - Biti sposoban shvatiti i povezati biblijske poruke sa svakodnevnim osobni i društvenim životom. - Razviti spoznaju i stav da je Bog pozvao na međusobnu ljubav i zajedništvo i na život u skladu s tim pozivom. - Razviti spoznaju da Duh Sveti ispunja ljude duhovnom snagom kako bi mogli svjedočiti vjeru i nesebičnu ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. - Upoznati, susresti i prihvatiti trojedinoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, Boga koji se čovjeku objavljuje, otkupio ga i ponudio mu vječno spasenje. - Upoznati i prihvatiti Isusa Krista kao najvestitelja Radosne vijesti čovjeku, jedinoga i konačnoga osloboditelja i spasitelja svih ljudi. - U otajstvu Presvetoga Trojstva otkriti otajstvo Božje ljubavi, blizine i djelovanja u osobnom životu vjernika, u životu kršćanske zajednice i u cijeloj povijesti ljudskog roda. - Otkriti i upoznati snagu jedinstva, zajedništva i služenja Kristove Crkve, koja je sakrament spasenja među ljudima i osposobiti ih za kvalitetno življenje svojega poslanja i služenja u Crkvi. - Otkriti i upoznati značenje povijesti spasenja i povijesti Katoličke Crkve, koja izvršava Kristov nalog evangelizacije i služenja na različitim područjima crkvenog i društvenog: socijalnom, kulturnom, znanstvenom, prosvjetnom, itd. - Razvijati osjećaj i osobni stav zahvalnosti za Božju beskrajnu ljubav i dobrotu i osposobiti učenike za uzajamno bratsko služenje, dobrotu, socijalnu pravdu, solidarnost i pomoć, te za osjećaj zahvalnosti jednih prema drugima. - Upoznati i ucjepiti u vlastiti život cjeloviti kršćanski moral, tj. Isusov zakon ljubavi i služenja kao istinski način kršćanskog života. - Upoznati i iskusiti duhovnu snagu i spasenjsku vrijednost liturgijskih i crkvenih slavlja, sakramenata, pobožnosti i vjerničkog života, koji je protkan svjedočanstvom zahvaljivanja i slavljenja Boga. - Upoznati druge i različite od sebe, te izgraditi osjećaj poštovanja prema drugima (različitim) kulturama, konfesijama, i religijama (ekumenska i dijaloška dimenzija). - Otkriti uzroke sukoba i nerazumijevanja između roditelja i djece, među odraslima, među ljudima i narodima i osposobiti ih za prevladavanje sukoba i nerazumijevanja da bi izgradili skladan osobni i društveni život. - Upoznati ulogu obitelji u razvoju osjećajno-društvenog života i razviti osjećaj i stav vlastite odgovornosti u svojoj obitelji i široj društvenoj zajednici. - U kršćanskoj ponudi Evanđelja, u vjeri, nadi i ljubavi, upoznati put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima, osobito u doba sazrijevanja i mladosti, kako bi postigli punu ljudsku i vjerničku zrelost. - Razviti duhovne i druge stvaralačke sposobnosti instinktivnim „govorom vjere” i sveobuhvatnim pristupima u zajedničkom radu da se ostvari cjelost vjerskog odgoja i obrazovanja (pismeno, usmeno, likovno, glazbeno, scensko i molitveno izražavanje).

Az általános iskolai hitoktatás alapvető céljai: - Kiepíteni a nyitott hozzáállást a transzcendens felé, kérdéseket feltenni az emberi élet és a világ értelméről az ideiglenességgel és az örökkévalósággal kapcsolatban. - Érett emberi és hívő személyiséggé kialakítása egyéni és társadalmi szinten egyaránt, az emberi élet minden területén: testi, szellemi és lelki téren. - Megvalósítani a lelkiismeret emberi és keresztény nevelését önmagunkkal, másokkal, a társadalommal és általában a világgal szemben az isteni kinyilatkoztatás, a keresztény hagyományok és az egyházi tanítás alapján. - Képesé válni a bibliai üzenetek megértésére, valamint azok személyes és társadalmi életünkkel való összekötésére. - Fejleszteni a tanulóknak a felismerést és álláspontot, mely szerint Isten az embereket kölcsönös szeretetre és közösségre, valamint ezen meghívásnak megfelelő életre hívta meg. - Fejleszteni a felismerést, hogy a Szentlélek lelki erővel tölti meg az embereket, megerősíti őket abban, hogy tanúskodni tudjanak hitükről, valamint az Isten és az emberek iránti önzetlen szeretetről. - Megismerni, találkozni és elfogadni a háromszemélyű egy Istent: az Atyát, a Fiút és a Szentleket, Istent, aki kinyilatkoztatta magát az embereknek, megváltotta őket és felajánlotta nekik az örök életet. - Megismerni és elfogadni Jézus Krisztust, mint az Örömhír hirdetőjét, az emberek egyetlen és végső Szabadítóját és Megváltóját. A Szentháromság titkában felismerni az isteni szeretetet, a közelség titkát és működését a hívek személyes életében, a keresztény közösség életében és az egész emberiség történetében. - Felfedezni és megismerni Krisztus egyházának, mely a szabadtítés szentsége az emberek között, egységét, közösségét és szolgálatát, valamint képessé tenni a tanulókat saját egyházi küldetésük és szolgálatuk minőségi megélésére. - Felfedezni és megismerni a megváltástörténet és a katolikus egyháztörténet jelentőségét, mivel az egyház valóítja meg Krisztus evangelizációra és szolgálatra való felhívását az egyházi és társadalmi élet különböző területein: szociális, kultúrális, tudományos, nevelési, stb. téren. - Fejleszteni az Isten végtelen szeretetéért és jóságáért való háláérzetet, valamint képessé tenni a diákokat egymás kölcsönös testvéri szolgálatára; a jóságra, szociális igazságosságra, szolidaritásra, segítségnyújtásra és egymás iránti hálára nevelni őket. - Megismerni és saját életük részévé tenni a teljes keresztény erkölcsöt, mint a keresztény élet irányelvét, azaz Jézus tanítását a szeretetről és a szolgálatról. - Megismerni és megélni a liturgikus ill. Egyházi ünnepek, a szentségek, az imádság és a vallásos élet lelkierőjét és hűvösségserző értékét a liturgia és a tanúságtétel által. - Megismerni az emberiség sokszínűségét és tisztelettel fordulni a más kultúrák, vallások felé (ökumenikus és dialógikus dimenzió). - Rámutatni azokra az okokra, melyek összetűzések forrásai a szülők és gyermekek, az egyes emberek és a különböző népek között, ösztönözni a diákokat, ezen konfliktusok leküzdésére, hogy egy emberibb életet tudjanak kialakítani. - Megismerni a család szerepét a szociális érzékenység kialakulásában, valamint a családi és társadalmi közösségben való egyéni felelősségvállalásra nevelni. - Az Evangéliumból merítve, a hit, remény és szeretet által megismertetni, hogyan lehet a kísértéseknek ellenállni, különösen a fejlődés és fiatalság időszakában, hogy végül elérjük a teljes emberi és hitbeli érettséget. - A hit nyelvén a módszertani eszközök teljes tárának igénybevitelével kifejleszteni a lelki és más készségeket, hogy megvalósuljon a vallásos nevelés és hitoktatás teljessége (írásbeli, szóbeli, képzőművészeti, zenei, színpadi és imádságos kifejezés).

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SÁTA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SÁTA ÓRATÍPUS	OBLIK RÁDA MUNKAFORMA	NÁSTAVNE METODE TÁNÍTÁSI MÓDSZER	NÁSTAVNA SREDSTVA TÁNEŠKÖZÖK	KOMPETENCÍJE / NÁPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
1. UPOZNAJMO I IZGRADUJMO SVOJ ŽIVOT – ISMERJÜK MEG ÉS ÉPÍTSÜK KI ÉLETÜNKET							
	1.	Na putu prema novom Valami új felé tartva	PRI	FRO	IZL	LIT	K1 MJEZ
	2.	Radost prijateljstva i put ljubavi (zaljubljenost, brak, duhovna zvanja) A barátság öröme és a szeretet útja (szerelembe esés, házasság, lelki hívások)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
2. ČOVJEKOVO TRAGANJE ZA ŽIVIM BOGOM – AZ EMBER KERESI AZ ÉLŐ ISTENT							
	3.	Svaki čovjek traži Boga Minden ember keresi Istent	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	4.	Od religije do vjere A vallásosságtól az istenhitig	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	5.	Ljudska shvaćanja Boga (slike o Bogu, ateizam i vjerska ravnodušnost) Az ember Istentről alkotott felfogása (istenképek, ateizmus és vallási közömbösség)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	6.	Traženje Boga u novim religioznim pokretima Istenkeresés az új vallási mozgalmakban	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
3. TAJNA SVIJETA I ČOVJEKA U SVJETLU BIBLIJE – A VILÁG ÉS AZ EMBER TITKA A SZENTÍRÁS FÉNYÉBEN							
	7.	Bog se pojavljuje čovjeku (priroda govori o Bogu) Isten kinyilatkoztatja magát (a természet Istentről beszél)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	8.	Odnos biblijske i znanstvene slike svijeta A bibliai- és tudományos világkép kapcsolata	ONG	GRU	RAZ	LIT	K8 KULT
	9.	Čovjek slika Božja (Post 1,27) Az ember Isten képmása (Ter 1,27)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K8 KULT
	10.	Suprotstavljanje Bogu i razdor među ljudima (Post 2-11) Ellenzegülés Istennek és viszály az emberek között (Ter 2-11)	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	11.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 1-10. A feldolgozott tanegységek ismételése: 1-10.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT
4. U ISUSU KRISTU UPOZNAJEMO PRAVOGA BOGA – ISMERJÜK MEG JÉZUS KRISZTUSBAN A VALÓSÁGOS ISTENT							
	12.	Utjelovljeni Bog Megtestesült Isten	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	13.	Prošao je zemljom čineći dobro A földön járva jót cselekedett	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	14.	Ljubio nas je do kraja Mindhalálíig szeretett minket	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	15.	Uskršnuće – pobjeda nad smrću Feltámadás – győzelem a halál felett	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	16.	Isus Krist pravi Bog i pravi čovjek Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MJEZ
	17.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 12-16. A feldolgozott tanegységek ismételése: 12-16.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 UČIT

REDNI BROJ TEME A TÉMA SORSZÁMA	REDNI BROJ SATA AZ ÓRA SORSZÁMA	Nastavna jedinica Tanítási egység	TÍP SATA ÓRATÍPUS	OBLIK RADA MUNKAFORMA	NASTAVNE METODE TANÍTÁSI MÓDSZER	NASTAVNA SREDSTVA TANESZKÖZÖK	KOMPETENCIJE / NAPOMENA KOMPETENCIÁK / MEGJEGYZÉS
5. MISTIČNO TIJELO KRISTOVO – KRISZUTS MISZTIKUS TESTE – AZ EGYHÁZ							
	18.	Pracrkva Ősegyház	ONG	GRU	RAZ	LIT	K6 INGR
	19.	Crkva koja krsti Egyház, amely keresztel	ONG	GRU	RAZ	LIT	K7 PRED
	20.	Pavlovo poimanje Crkve Pál egyházképe	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MEJZ
	21.	Crkva – Sveta, Katolička i Apostolska Az egyház – szent, katolikus és apostoli	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MEJZ
	22.	Crkvenost u Pravoslavnom učenju Egyházkép az ortodox egyháztanban	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MEJZ
	23.	Obnavljanje obrađene nastavne teme: 18-22. A feldolgozott tanegységek ismételése: 18-22.	PON	TAN	RAZ	LIT	K5 ÚČIT
6. POTVRDA – SNAGA KRŠĆANSKOG POSLANJA – A BÉRMÁLÁS – A KERESZTÉNY KÜLDETÉS EREJE							
	24.	U potvrđi primamo Duha Svetoga (osobna potvrda krštenja) Bérmáláskor megkapjuk a Szentlelket (a keresztség személyes megerősítése)	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MEJZ
	25.	Duh Božji u Starom zavjetu Szentlélek az Ószövetségben	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MEJZ
	26.	Duh Božji u Isusovu životu Szentlélek Jézus életében	ONG	FRO	IZL	LIT	K1 MEJZ
	27.	Duh Sveti djeluje u Crkvi A Szentlélek működése az Egyházban	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	28.	Slavlje sakramenta potvrde A bérmálás szentségének megünneplése	ONG	FRO	IZL	LIT	K8 KULT
	29.	Naš život i djelovanje po Duhu – Božji darovi nas obvezuju A Lélek által élünk és tevékenykedünk – Isten ajándékai köteleznek minket	ONG	GRU	RAZ	LIT	K1 MEJZ
	30.	Izbor zvanja A hivatás kiválasztása	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	31.	Rad u službi osobnog razvoja i napretka A munka szerepe a személy fejlődésében és előrehaladásában	ONG	FRO	IZL	LIT	K7 PRED
	32.	Župa – zajednica vjere i života A plébánia – a hit- és életközösség	ONG	FRO	IZL	LIT	K6 INGR
	33.	Ponavljanje obrađene nastavne teme: 24-32. A feldolgozott tanegységek ismételése: 24-32.	PON	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČIT
	34.	Zaključivanje ocjena na kraju nastavne godine Az év végi osztályzatok lezárása	PRO	GRU	RAZ	LIT	K5 ÚČIT

Svrha vjeronaučne nastave osmoga godišta

Svrha katoličkoga vjeronauka osmoga vjeronaučnoga godišta jest da učenici, otkrivajući iskustvo traganja za spoznajom i ostvarenjem konačnoga smisla osobnoga i zajedničkoga života, upoznaju, dožive i prihvate da je Bog stvoritelj i dovršitelj svijeta i našega života te da i nas poziva da budemo — sustvaratelji i aktivni sudionici u ostvarenju konačnoga životnoga smisla. Učenici u svjetlu Božje riječi otkrivaju, vježbaju i žive osnovne oblike kršćanskoga života kao istinske i prave mogućnosti cjelovitoga ostvarenja vlastitoga ljudskoga i kršćanskoga života.

Opći ciljevi vjeronaučne nastave osmoga godišta

- Otkriti snagu zajedništva, pravoga prijateljstva i ispravnoga shvaćanja ljudske spolnosti koja je u službi ljubavi i života
- Otkriti i upoznati temeljne kršćanske vrednote vezane uz prijateljstvo, brak i celibat
- Otkriti važnost traganja za dubljom spoznajom vjere i postignućem temeljnoga smisla osobnoga života i života u zajednici
- Upoznati temeljna ljudska iskustva i povezati ih s veličinom religiozne poruke i Boga koji je stvoritelj svijeta i našega života
- Otkriti ljepotu Božje slike u čovjeku te poziv na slobodu i dobrotu; promatrati čovjeka kao tajnu u svjetlu objave, njegov susret s Bogom, zlorabu slobode i iskonski grijeh, zlo razdora među ljudima i Božju dobrotu koja pobjeđuje zlo
- Upoznati i susresti Krista koji nam otkriva tajnu Boga i čovjeka, koji je prošao zemljom čineći dobro i koji poziva svoje učenike da ga u tome nasljeduju
- Otkriti kako kršćani svoju zadaću i poslanje trebaju živjeti u društvu i u Crkvi
- U suodnosu sa župnom katehezom otkriti snagu i darove Duha Svetoga koji se primaju u sakramentu potvrde te izgraditi svjesnu i osobnu odluku o življenju i svjedočanstvu svoje vjere Upoznati i prihvatiti svoju zadaću i poslanje u svijetu, osobito osobni poziv i zadaću da s Bogom — sustvaramo bolji svijet — kulturu mira i civilizaciju ljubavi
- Buditi svijest da, kao mladi vjernici, trebaju dati vlastiti prilog toj izgradnji, odgovorno napraviti izbor zvanja, savjesno obavljati svoje poslove i dužnosti i aktivno sudjelovati u životu svoje obitelji, župne zajednice i društva na svim onim područjima gdje mogu pomoći

Ključne kompetencije:

- 1.) **Komunikacija na maternjem jeziku (MJEZ)** – kao sposobnost da se izraze i protumače misli, osećanja i činjenice, usmenim ili pisanim putem (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i da se uspostavi lingvistička interakcija na odgovarajući način u širokom rasponu socijalnih i kulturnih konteksta (obrazovanja i obuke, posao, kuća i vreme za odmor);
- 2.) **Komunikacija na stranim jezicima (STRJ)** – u velikoj meri ima istu dimenziju kao i veština komuniciranja na maternjem jeziku, s tim što komuniciranje na stranom jeziku zahteva i veštine poput posredovanja i međukulturnog razumevanja;
- 3.) **Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji (MAT)** – podrazumeva sposobnost da se koristi sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje napamet ili pismeno da bi se rešio niz zadataka u svakodnevnim situacijama. Naglasak je više na procesu nego na rezultatu, na aktivnosti nego na znanju. Naučna pismenost se odnosi na sposobnost i volju da se koristi korpus znanja i metodologija da bi se objasnio svet prirode. Sposobnost u tehnologiji se posmatra kao razumevanje i primena tog znanja i metodologije da bi se modifikovala prirodna sredina kao odgovor na očigledne ljudske želje i potrebe;
- 4.) **Digitalna kompetencija (DIGI)** – podrazumeva pouzdanu i kritičku upotrebu elektronskih medija za posao, odmor i komunikaciju. Ove kompetencije se odnose na logičko i kritičko razmišljanje, na visok nivo veštine upravljanja informacijama i dobro razvijene veštine komunikacije. Na najosnovnijem nivou, kompjuterske veštine podrazumevaju veštinu multi-medijalne tehnologije da se pronađu informacije, procene, čuvaju, proizvedu i razmene, i da se komunicira i učestvuje u umrežavanju preko Interneta;
- 5.) **Učiti kako se uči kompetencija (UČIT)** – podrazumeva dispozicije i sposobnosti da se organizuje i upravlja sopstvenim učenjem, individualno ili u grupama. Ona uključuje sposobnost da se efektivno manipuliše vremenom, reše zadaci, steknu, procesuiraju, evaluiraju i asimiliraju nova znanja i da se nova znanja i veštine primjene u različitim kontekstima: kod kuće, na poslu, u obrazovanju i obuci. U opštem smislu, ova kompetencija značajno doprinosi upravljanju ličnom i profesionalnom karijerom;
- 6.) **Interpersonalne i građanske kompetencije (INGR)** – odnose se na sve oblike ponašanja kojima se mora ovladati da bi pojedinac bio sposoban da učestvuje na efikasan i konstruktivan način u socijalnom životu i da reši konflikte gde je to neophodno. Interpersonalne veštine su neophodne za efikasnu interakciju jedan-na-jedan ili u grupama, a koriste se i u javnim i privatnim domenima;

7.) **Preduzetništvo** (*PRED*) – ima aktivnu i pasivnu komponentu, jer obuhvata tendenciju da pojedinac sam pokrene neku promenu ili sposobnost da upozna, podrži i prilagodi se inovacijama koje su izazvali spoljni faktori. Preduzetništvo podrazumeva preuzimanje odgovornosti za postupke, bilo pozitivne ili negativne, razvoj strateške vizije, postavljanje i ispunjavanje ciljeva, i motivisanost za uspeh;

8.) **Kulturološka ekspresija** (*KULT*) – podrazumijeva da se ceni važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu raznih medija, uključujući muziku, izražavanje pokretima, književnost i umetnost.

**PROGRAM NASTAVE I UČENJA
ZA PRVI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA**

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta **HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE**

Cilj Cilj nastave i učenja *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* je: njegovanje hrvatskoga jezika, očuvanje tradicije i upoznavanje kulturne baštine Hrvata i Hrvatske; razvijanje svijesti o značaju uloge jezika u očuvanju nacionalnog identiteta i interkulturalnosti kao načina života u suvremenom društvu.

Razred **Prvi**
Godišnji fond sati **72 sata**

ISHODI Obrađenom temom/područjem, učenik će biti sposoban:	PODRUČJE/TEMA	SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost		
– razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje te poštovati pravila uljudnoga ophođenja – birati i koristiti se odgovarajućim riječima u govoru; na pravilan način koristiti se novim riječima u svakodnevnom govoru - pravilno izgovarati riječi, pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju - uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora – pažljivo slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom – govoriti više cjelovitih tematski povezanih rečenica u cjelini – usmeno prepričavati; usmeno pričati prema slici/slikama i o doživljajima	Jezik Pravogovor i jezično izražavanje (usmeno)	Usvajanje novih riječi i njihovog značenja Cjelovita rečenica u usmenom izražavanju Pozdravljanje, upoznavanje Vođeni i slobodni razgovor Govorni predlošci Usmena i slušna poruka Pričanje, prepričavanje i opisivanje Kazivanje stihova Igrokaz (scensko i lutkarsko izvođenje) Bogaćenje rječnika: leksičke i sintaksičke vježbe Brojalice (Pajo Kanižaj, <i>Br, br brojilica</i>) Razgovorne, situacijske i jezične igre Stvarne i simulirane situacije Audiovizualni zapisi Igre za razvijanje slušne pozornosti Obavijesni tekstovi: izbor iz enciklopedija i časopisa za djecu (<i>Smib</i>, <i>NIU Hrvatska riječ</i> – podlistak za djecu)

– usmeno opisivati stvari iz neposrednog okruženja – pozorno i kulturno slušati sugovornike – pozorno slušati interpretativno čitane književne tekstove radi razumijevanja i doživljavanja – prepoznati pjesmu, priču i igrokaz – izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom – odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja u djelu – uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o ponašanju likova u književnom djelu – riječima i slikom izraziti o čemu tekst govori – sudjelovati u scenskom izvođenju teksta – slušati, razumjeti i parafrazirati poruku.	Književnost – hrvatska – zavičajna	<i>Hrcko</i> Obrazovni digitalni mediji. Poezija Sanja Pilić, <i>Kiša</i> Milan Radić, <i>Kruh</i> Stanislav Femenić, <i>Nakrivio kapu žir</i> Snježana Dupan-Lovrić, <i>Brat</i> Ankica Svirač, <i>Sveti Nikola</i> Vera Zemunić, <i>Darovi svetoga Nikole</i>, Vesna Parun, <i>Ide zima</i> Branko Mihaljević, <i>Zeko i potočić</i> Jadranka Čunčić-Bandov, <i>Karneval</i> Stjepan Jakševac, <i>Voli, ne voli</i> <i>Bunjevačke narodne pjesme</i> Sanja Kireta, <i>Šarena lica uskrasnih pisanica</i> Ivanka Borovac, <i>Zašto djeca vole zeca?</i>, <i>Mamina ljubav</i> Grigor Vitez, <i>Kvočka vodi svoju djecu u šetnju</i> Mladen Pokić, <i>Posljednje zvonce</i> Proza Ivan Vitez, <i>Obitelj i rodbina</i> Gustav Krklec, <i>Telegrafske basne</i> Jadranka Čunčić-Bandov, <i>Zvezdani razgovor</i> Željka Horvat-Vukelja, <i>Božićna želja</i> (Slikopriče) Sunčana Škrinjarić, <i>Proljeće</i> Jean de La Fontaine, <i>Zec i kornjača</i> Balint Vujkov, <i>Bajke</i> (jedna po izboru), <i>Pripovitke za laku noć</i> (narodne pripovijetke) – izbor Dramski tekstovi Jadranka Čunčić-Bandov, <i>Dobri zmajevi</i>, <i>Jesenko</i>, <i>Proljetni suncobran</i>, <i>Krtica i proljeće</i>
2. Elementi nacionalne kulture		

– prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine – poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih – poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije – otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše – navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela – pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi – ilustrirati svoj doživljaj pročitano teksta – različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu	Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština – blagdani i običaji – zanati/obrti – folklor i nošnja – kazalište, film – nacionalna jela	Blagdani: Božić, Uskrs i običaji koji se odnose na ta dva najveća kršćanska blagdane. Stari zanati. Izrada predmeta od prirodnih materijala: čamac, bure, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posuđe itd. (jedan po izboru). Narodni ples <i>Jastuk tanca</i> (igra bunjevačkih Hrvata iz Bačke) i bunjevačka dječja tradicijska nošnja. Nacionalna jela po izboru iz jednog dijela Hrvatske i Vojvodine (Srbije). Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (<i>Čudesna šuma</i>, <i>Profesor Baltazar</i>). Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama. Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Smib</i>, <i>Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Hrcko</i>.
	Glazbena kultura – pjevanje – slušanje	<u>Slušanje i pjevanje</u> <i>Mi smo djeca vesela</i> <i>Zeko i potočić</i>, B. Mihaljević (tekst), glazba <i>Poskočica Kruška jabuka šljiva</i> <i>Jesen</i>, Hristo Nedjalkov (tekst), glazba <i>Spavaj mali Božiću</i>, pjesma iz Bačke <i>Zec Boga moli</i>, kraljička pjesma <i>Sveti Niko</i>, s. Lujza Kosinović, Mira Preisler <i>Proljetna pjesma</i>, Zlatko Špoljar <i>Visibaba</i> <i>Čestitka majčici</i> <i>Rođendanska pjesma</i> <i>Kako se što radi</i> <i>Faljen Isus gazdarice</i> (pjesma za Materice), <i>Konj ima čet'ri noge</i>, <i>Brate Ivo</i> – zbrajalice Bunjevačke i šokačke narodne pjesmice <u>Slušanje</u> <i>Dom</i>, J. Gotovac

		<i>Djetešce nam se rodilo</i> <i>Lijepa naša</i> , A. Mihanović (tekst), Josip Runjanin (glazba)
	Likovna kultura	Izrada i oslikavanje čizmica za sv. Nikolu Božićni ukrasi Šaranje pisanica Izrada plakata (pastele) Izrada obiteljskog stabla Izrada fašničkih maski Izrada čestitki Priča u slikama Licitarsko srce (plastelin) Narodni običaji (slobodna tehnika) Izrada štapnih lutaka (likovi iz basne <i>Zec i kornjača</i> , likovi iz igrokaza <i>Krtica i proljeće</i>)

Ključni pojmovi sadržaja: hrvatski jezik, blagdani, narodne pjesme, plesovi i nošnja

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-MEODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* čine dva velika predmetna područja: *Hrvatski jezik i književnost* te *Nacionalna kultura*. Preporučena podjela sati po predmetnim područjima je sljedeća: *Hrvatski jezik* – 30 sati, *Nacionalna kultura* – 42 sata. Područja su kompatibilna i prožimaju se, te se ne mogu proučavati zasebno.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima iz područja književnosti, Svijeta oko nas, tradicijske kulture, Glazbene i Likovne kulture. Preporučuje se nastavu *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, da bi se preporučeni sadržaji mogli povezati u zaokruženu cjelinu. Preporučuje se sadržaje predmeta tematski povezati (godišnja doba ili geografske regije). Nakon odabira okosnice sata/teme, potrebno je povezati sve dijelove programa: sadržaje iz jezika, književnosti i sadržaje iz nacionalne kulture.

Program *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje učeći ovaj predmet.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode, nastavniku daje veću slobodu u kreiranju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga nastavnika je kontekstualizirati program potrebama konkretnoga odjela ili skupine učenika imajući u vidu sastav i karakteristike učenika, udžbenike i druge nastavne materijale kojima će se koristiti, tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže, izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi. Polazeći od danih ishoda i sadržaja, stvara se godišnji ili globalni plan rada iz kojega se razvijaju

mjesečni ili operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju daljnje izvođenje ishoda na razini određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba imati na umu složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti, kao i uporaba različitih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). U etapi planiranja nastave i učenja, važno je imati u vidu da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima u udžbeniku pristupiti selektivno i u skladu s predviđenim ishodima. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja, poput filma, glazbenog događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti književna djela za neobvezno čitanje u skladu s dobi i zanimanjima.

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

HRVATSKI JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu komunikaciju standardnim hrvatskim jezikom, kao i za uporabu lokalnoga materinskog govora.

Usmeno izražavanje provodi se igrama i aktivnostima kojima se vježba komunikacija (pozdravljanje u konkretnim situacijama: *dobro jutro*, *dobar dan*, *doviđenja* i općeprihvaćeni pozdrav među prijateljima i vršnjacima *Bok*; zahvala, ispričavanje).

Pravilan govor njeguje se provođenjem različitih govornih vježbi. Učenici mogu vježbati razgovjetan govor i pravilan izgovor na sljedeće načine:

- promatrajući predmete, ljude, životinje, događaje, slike ili niz slika i govoreći o promatranom
- prepričavajući slušani tekst, odgledanu kazališnu ili lutkarsku predstavu
- mogu se koristiti različite jezične igre (rebusi, igra riječi – kojim glasom počinje ili se završava zadana riječ), situacijske igre, odnosno stvarne situacije (razgovor u prodavaonici, kod liječnika, u pošti, na pijaci, u kazalištu) te razgovorne igre (razgovor s neposlušnom lutkom, razgovor s književnim likom).

Obvezno je zahtijevati uporabu riječi hrvatskog standardnog jezika i poticati učenike da govore cjelovitim rečenicama. Učenici tako upoznaju nove riječi, situacije, bogate svoj riječnik, više su motivirani, a atmosfera na satu ugodna je i opuštena.

Slušanje je važna aktivnost u komunikaciji. Učenici se u razgovoru upućuju da pažljivo i kulturno slušaju sugovornike. Osposobljavanje učenika za razumijevanje i tumačenje slušanog provodi se vježbanjem slušanja. U nastavnom kontekstu, učenici slušaju što drugi govore i to potvrđuju reproduciranjem ili parafriziranjem slušne poruke, kao i postupanjem u skladu sa zamolbama i usmenim uputama odraslih i vršnjaka. Pažljivo slušanje prakticira se i u simuliranim situacijama (razgovorne i situacijske igre). Igre za razvijanje slušne pozornosti izvode se u nastavnom kontekstu (pažljivo slušanje sa zadatkom, na primjer, *Prepoznaj tko*

govori, Slušaj kako govorim (tiho, brzo), *Čujem glas t*). Učitelji trebaju paziti na pravilnu artikulaciju glasova, s učenicima komentirati odslušano, uočavati odstupanja i razlike od hrvatskog standardnog jezika te ukazivati na njih.

KNJIŽEVNOST

Okosnicu programa književnosti čine predloženi kratki tekstovi. Program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednog njegovog dijela (30%) predloženih tekstova za obradu s tekstovima po vlastitu izboru. Izbor tekstova treba biti prilagođen dobi učenika. Tako osmišljen program omogućava fleksibilan i kreativan pristup književnim sadržajima. Učitelj planira njihov ostvaraj u skladu s individualnim karakteristikama učenika radi dostizanja ishoda učenja. Predloženi sadržaji iz književnosti služe razvijanju ljubavi i njegovanja materinskog jezika, te poticanju učenika na jezično izražavanje. Oni su okosnica usmene komunikacije koja se odvija na satu. Služe bogaćenju rječnika i jezičnog izraza učenika, te upoznavanju, razvijanju, čuvanju i poštivanju kulturnog identiteta te kulturne baštine.

Osim korelacije između tekstova i sadržaja iz različitih područja programa, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora biti upoznat sa sadržajima predmeta *Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture* narednih razreda radi poštovanja načela postupnosti i sustavnosti. Horizontalna korelacija uspostavlja se nastavom *Svijeta oko nas*, nacionalne kulture, Likovne kulture, Glazbene kulture i vjerske nastave. Korelativnost se postiže prikladnim kombiniranjem sadržaja (obveznih i odabranih po vlastitu izboru, u skladu sa zanimanjima skupine učenika).

Mogući primjeri funkcionalnog povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, *Svijeta oko nas*, nacionalne kulture, Likovne kulture, Glazbene kulture i vjerske nastave su sljedeći:

- tema Narodni običaji i vjerovanja može obuhvaćati: izbor „kraljičkih” pjesama, nošnja i običaj koji se odnosi na blagdan, elementi i vrijednosti tradicijske kulture i baštine, izrada i oslikavanje čizmica za sv. Nikolu, *Bajke* (izbor iz sakupljačkog opusa Balinta Vujkova), *Sveti Nikola* Ankice Svirač, *Sveti Niko* s. Lujze Kosinović i Mire Preisler
- tema Godišnje doba (jesen, zima, proljeće, ljeto) može obuhvaćati: razlikovanje i korištenje hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora, slušanje i pjevanje hrvatskih božićnih i uskršnjih pjesama, izradu božićnih i uskršnjih ukrasa, božićne i uskršnje običaje u zavičaju i u Hrvatskoj.

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

U svrhu dostizanja ishoda, prate se i vrednuju učinci napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na daljnje aktivnosti.

Formativno vrednovanje dio je suvremenog pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanja odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i

učenja. Rezultat takvog vrednovanja daje povratnu informaciju učeniku i nastavniku o dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Učinci formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se opisnom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika, nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja, te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim treba se koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

PROGRAM NASTAVE I UČENJA
ZA DRUGI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta **HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE**

Cilj Cilj nastave i učenja *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* je njegovanje hrvatskoga jezika, očuvanje tradicije i upoznavanje kulturne baštine Hrvata i Hrvatske; razvijanje svijesti o značaju uloge jezika u očuvanju nacionalnog identiteta i interkulturalnosti kao načina života u suvremenom društvu.

Razred **Drugi**
Godišnji fond sati **72 sata**

ISHODI Obrađenom temom/područjem, učenik će moći:	PODRUČJE/TEMA	SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost		
– razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje na standardnom hrvatskom jeziku – birati i koristiti se odgovarajućim riječima u govoru; – na pravilan način koristiti se novim riječima u svakodnevnom govoru – pravilno izgovarati riječi, pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju – uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora – pozorno slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom – govoriti više cjelovitih tematski povezanih rečenica u cjelini – usmeno prepričavati; usmeno pričati	Jezik Pravogovor i jezično izražavanje	Usvajanje novih riječi i njihova značenja Cjelovita rečenica u usmenom izražavanju Vrste rečenica po značenju (izjavna, upitna, usklična) i obliku (jesna i niječna), poredak riječi u rečenici Vođeni i slobodni razgovor (telefonski razgovor, pripovijedanje prema slikama) Govorni predlošci Usmena i slušna poruka Hrvatska latinica, abeceda Pričanje, prepričavanje, opisivanje (lika, predmeta, krajolika) i izvješćivanje o događajima Kazivanje stihova Čitanje kratkih tekstova, slikopriča Igrokaz (scensko i lutkarsko izvođenje) Bogaćenje rječnika: leksičke i sintaksičke vježbe Razgovorne, situacijske i jezične igre

prema slici/slikama i o doživljajima – usmeno opisivati stvari iz neposrednog okruženja – kazivati pjesme naizust – pozorno i kulturno slušati sugovornike – pozorno slušati interpretativno čitane književne tekstove radi razumijevanja i doživljavanja – vladati osnovnom tehnikom čitanja i pisanja latiničnog teksta – aktivno slušati i razumjeti sadržaj književno umjetničkog teksta koji mu se čita ili koji samostalno čita – izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom – sudjelovati u scenskom izvođenju teksta – riječima i slikom izraziti o čemu tekst govori – odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja u tekstu – uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o ponašanju likova u književnu djelu – slušati, razumjeti i parafrazirati poruku.	Književnost – hrvatska – zavičajna	Stvarne i simulirane situacije Audiovizualni zapisi Obavijesni tekstovi: izbor iz enciklopedija i časopisa za djecu (<i>Smib</i>, <i>NIU Hrvatska riječ</i> – podlistak za djecu <i>Hrcko</i>) Obrazovni digitalni mediji. Poezija Tatjana Pokrajac, <i>Papuci</i> Vera Zemunić, <i>Pođimo na livadu</i> Darko Cindrić, <i>Sveti Nikola</i> Tin Kolumbić, <i>Božićna noć</i> Stanislav Feminić, <i>Jura i mrvica</i> Miroslav Dolenc Dravski, <i>Rodbina</i> Gustav Krklec, <i>Neostvarive želje</i> Basna, <i>Lav i zec</i> Vesna Parun, <i>Jutro</i> Nevenka Videk, <i>Pismo iz zelengrada</i> Grigor Vitez, <i>Kako živi Antuntun</i> Ratko Zvrko, <i>Grga Čvarak</i> Nedeljka Šarčević, <i>Disnotor i prelo</i> (izbor) Proza Nada Mihoković-Kumrić, <i>Zaljubljeni semafor</i> Jadranka Bralić, <i>Štednja, Radoznala ribica</i> (slikopriče) Željka Horvat-Vukelja, <i>Kako su nastale boje</i> (slikopriča) Jadranka Bralić, <i>Božić u obitelji</i> Luko Paljetak, <i>Bajka o žapcu</i> Sanja Pilić, <i>Rastreseni tata, Medvjed i tratinčica</i> Nada Zidar-Bogadi, <i>Pismo s mora</i> Zlatko Krilić, <i>Vicko</i> Blanka Dovjak-Matković, <i>Tajana telefonira</i> Sanja Polak, <i>Veseli borić</i> Tamara Vrbanović, <i>Suncokret</i> Balint Vujkov, <i>Razlinkavi zec</i> Dramski tekstovi

		Anica-Ana Kraljević, <i>Dva klauna</i> Jadranka Čunčić-Bandov, <i>Zaboravljivi zeko</i> Jadranka Čunčić-Bandov, <i>Božićna želja</i> , <i>Uskrsni medo</i>
2. Elementi nacionalne kulture		
– prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine – poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih – poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije – otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše – navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela – pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi – ilustrirati svoj doživljaj pročitaneog teksta – različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu	Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština – blagdani i običaji – zanati/obrti – folklor i nošnja – kazalište, film – nacionalna jela	Blagdani: Božić, Uskrs i običaji koji se odnose na ta dva najveća kršćanska blagdana. Stari zanati. Izrada predmeta od prirodnih materijala: čamac, bure, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posuđe itd. (jedan po izboru). Narodni ples i tradicijska nošnja po izboru (Ajde Ive, ajde Vince, kolo) Nacionalna jela po izboru iz jednog dijela Hrvatske i Vojvodine (Srbije). Stare igre i igračke Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (<i>Šegrt Hlapić</i>). Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama. Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Smib</i>, <i>Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Hrcko</i>.
	Glazbena kultura – pjevanje – slušanje	<u>Slušanje i pjevanje</u> <i>Višnjica rod rodila</i>, narodna pjesma, <i>Radujete se narodi</i>, božićna pjesma <i>Srićna noć je prispila</i>, božićna pjesma <i>Proljetna pjesma</i>, Zlatko Špoljar <i>Himna zadrugara</i>, Arsen Dedić <i>Ježalo dragalo</i>, bunjevačka dječja igra <i>Špenjgljarska igra</i>, <i>Miš mi je polje popasel</i>, hrvatske narodne pjesme <i>Maestral</i>, Ivica Stamać <i>Volim Pipu</i>, Ivan Golčić – Nevenka Videk <i>Sveti Niko</i> s. Lujze Kosinović i Mire Preisler

		<i>Fašnički ples</i> , Marija Matanović Bunjevačke i šokačke narodne pjesmice <u>Slušanje</u> <i>Božićne pjesme</i> <i>Lijepa naša</i> , Antun Mihanović (tekst), Josip Runjanin (glazba)
	Likovna kultura	Izrada i oslikavanje čizmica za Sv. Nikolu Božićni ukrasi Šaranje pisanica Izrada plakata (mozaik i dr. tehnike) Izrada maski potrebnih za igrokaz Izrada čestitki Strip Licitarsko srce (brašno, voda, šećera) Narodni običaji (slobodna tehnika) Izrada štapnih lutaka

Ključni pojmovi sadržaja: hrvatski jezik, latinično pismo, čitanje, običaji, kolo, igre i igračke

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-MEODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* čine dva velika predmetna područja: *Hrvatski jezik i književnost* te *Nacionalna kultura*. Preporučena podjela sati po predmetnim područjima je sljedeća: *Hrvatski jezik* – 30 sati, *Nacionalna kultura* – 42 sata. Područja su kompatibilna i prožimaju se, te se ne mogu proučavati zasebno.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima iz područja književnosti, Svijeta oko nas, tradicijske kulture, Glazbene i Likovne kulture. Preporučuje se nastavu *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, da bi se preporučeni sadržaji mogli povezati u zaokruženu cjelinu. Preporučuje se sadržaje predmeta tematski povezati. Nakon odabira okosnice sata/teme, potrebno je povezati sve dijelove programa: sadržaje iz jezika, književnosti i sadržaje iz nacionalne kulture.

Program *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje učeći ovaj predmet.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode, nastavniku daje veću slobodu u kreiranju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga nastavnika je kontekstualizirati program potrebama konkretnoga odjela ili skupine učenika, imajući u vidu sastav i karakteristike učenika, udžbenike i druge nastavne materijale kojima će se koristiti, tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže, izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi. Polazeći od danih ishoda i sadržaja, stvara se godišnji ili globalni plan rada iz kojega se razvijaju

mjesečni ili operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju dalje izvođenje ishoda na razini određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba imati na umu složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti, kao i uporaba različitih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). U etapi planiranja nastave i učenja važno je imati u vidu da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima u udžbeniku pristupiti selektivno i u skladu s predviđenim ishodima. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja, poput filma, glazbenog događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti književna djela za neobvezno čitanje u skladu s dobi i zanimanjima.

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

HRVATSKI JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu i pisanu komunikaciju standardnim hrvatskim jezikom, kao i za uporabu lokalnoga materinskoga govora.

Usmeno izražavanje provodi se igrama i aktivnostima kojima se vježba komunikacija, a čitanje na kratkim prigodnim tekstovima.

Pravilan govor njeguje se provođenjem različitih govornih vježbi. Učenici mogu vježbati razgovjetan govor i pravilan izgovor na sljedeće načine:

- promatrajući predmete, ljude, životinje, događaje, slike ili niz slika i govoreći o promatranom
- prepričavajući slušani tekst, odgledanu kazališnu ili lutkarsku predstavu
- mogu se koristiti različite jezične igre (rebusi, igra riječi – kojim glasom počinje ili se završava zadana riječ), situacijske igre, odnosno stvarne situacije te razgovorne igre.

Obvezno je zahtijevati uporabu riječi hrvatskoga standardnoga jezika i poticati učenike da govore cjelovitim rečenicama. Učenici tako upoznaju nove riječi, situacije i bogate svoj rječnik.

Slušanje je važna aktivnost u komunikaciji. Učenici se u razgovoru upućuju da pozorno i kulturno slušaju sugovornike. U nastavnom kontekstu, učenici slušaju što drugi govore i to potvrđuju reproduciranjem ili parafraziranjem slušne poruke, kao i postupanjem u skladu sa zamolbama i usmenim uputama odraslih i vršnjaka. Pozorno slušanje prakticira se i u simuliranim situacijama (razgovorne i situacijske igre). Učitelji trebaju paziti na pravilnu artikulaciju glasova, s učenicima komentirati odslušano, uočavati odstupanja i razlike od hrvatskoga standardnoga jezika te ukazivati na njih.

Učenici trebaju vježbati čitanje odgovarajućih tekstova, pravilno govoriti sve glasove i pravilno naglašavati riječi i rečenice. Posebnu pozornost obratiti na razumijevanje pročitanih riječi, rečenica i tekstova. Poželjno je provjeravati stupanj ovladanosti čitanja i razumijevanja pročitano različitim metodama (odgovori na pitanja, usmeno i pismeno, zadaci s nalogima).

Usavršavanje čitanja vježba se na tekstovima koji su kratki, dinamični, zanimljivi i primjereni dobi učenika.

Pisanje vježbati dopunjavanjem rečenica, sastavljanjem rečenica na osnovu slike, sastavljanjem rečenica na osnovu niza slika i samostalnim pisanjem rečenica te kraćih tekstualnih cjelina.

KNJIŽEVNOST

Okosnicu programa književnosti čine predloženi kratki tekstovi. Program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednog njegovog dijela (30%) predloženih tekstova za obradu s tekstovima po vlastitu izboru. Izbor tekstova treba biti prilagođen dobi učenika. Tako osmišljen program omogućava fleksibilan i kreativan pristup književnim sadržajima. Učitelj planira njihov ostvaraj u skladu s individualnim karakteristikama učenika radi dostizanja ishoda učenja. Predloženi sadržaji iz književnosti služe razvijanju ljubavi i njegovanja materinskoga jezika, te poticanju učenika na jezično izražavanje. Oni su okosnica usmene komunikacije koja se odvija na satu. Služe bogaćenju rječnika i jezičnog izraza učenika, te upoznavanju, razvijanju, čuvanju i poštivanju kulturnog identiteta te kulturne baštine.

Osim korelacije između tekstova i sadržaja iz različitih područja programa, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora biti upoznat sa sadržajima predmeta *Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture* prethodnih i narednih razreda radi poštovanja načela postupnosti i sustavnosti. Horizontalna korelacija uspostavlja se s nastavom Svijeta oko nas, Likovne kulture, Glazbene kulture i vjerske nastave. Korelativnost se postiže prikladnim kombiniranjem sadržaja (obveznih i odabranih po vlastitu izboru, u skladu sa zanimanjima skupine učenika).

Mogući primjeri funkcionalnog povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, Svijeta oko nas, Likovne kulture, Glazbene kulture i vjerske nastave su sljedeći:

- tema Godišnja doba, Ljeto i more može obuhvaćati: Nada Zidar-Bogadi, *Pismo s mora*, slušanje i pjevanje pjesme Ivica Stamać *Maestral*, pravljenje 3D plakata na temu *Morske dubine*
- tema Narodni običaji i vjerovanja može obuhvaćati: Anica-Ana Kraljević *Dva klauna*, pjevanje pjesme Marije Matanović *Fašnički ples*, izrada maski za maskenbal i upoznavanje običaja koji se odnose na blagdan Poklada. Na Valentinovo se može obraditi tekst Nade Mihoković-Kumrić *Zaljubljeni semafor*, pjevanje pjesme Ivana Golčića – Nevenke Videk *Volim Pipu*, izrada licitarskih srca. Izbor „kraljičkih” pjesama, nošnja i običaj koji se odnosi na blagdan, elementi i vrijednosti tradicijske kulture i baštine, izrada i oslikavanje čizmica za Sv. Nikolu, *Bajke* (izbor iz sakupljačkog opusa Balinta Vujkova – *Razlinkavi zec*), *Sveti Nikola* Darka Cindrića, *Sveti Niko* s. Lujze Kosinović i Mire Preisler
- tema Blagdani može obuhvaćati: razlikovanje i korištenje hrvatskoga standardnoga jezika i zavičajnoga govora, slušanje i pjevanje hrvatskih božićnih i uskrasnih pjesama, izradu božićnih i uskrasnih ukrasa, božićne i uskrasne običaje u zavičaju i u Hrvatskoj.

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

U svrhu dostizanja ishoda prate se i vrednuju rezultati napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na daljnje aktivnosti. Formativno vrednovanje dio je suvremenoga pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanje odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i učenja. Rezultat takva vrednovanja daje povratnu informaciju i učeniku i nastavniku o dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Formativno ocjenjivanje podrazumijeva prikupljanje podataka o učeničkim postignućima, a najčešće tehnike su: ostvarivanje praktičnih zadataka, promatranje i bilježenje aktivnosti tijekom nastave, neposredna komunikacija učenika i nastavnika, dosje učenika (mapa napredovanja) itd. Rezultati formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se i sumativno – brojčanom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim treba se koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

PROGRAM NASTAVE I UČENJA
ZA TREĆI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta **HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE**

Cilj Cilj nastave i učenja *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* je njegovanje hrvatskoga jezika, očuvanje tradicije i upoznavanje kulturne baštine Hrvata i Hrvatske; razvijanje svijesti o značaju uloge jezika u očuvanju nacionalnog identiteta i interkulturalnosti kao načina života u suvremenom društvu.

Razred **treći**
Godišnji fond sati **72 sata**

ISHODI Nakon obrađene teme/područja, učenik će moći:	PODRUČJE/TEMA	SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost		
– primjenjivati pravilo u pisanju višestanih vlastitih imenica u pisanju imena voda i gora u zavičaju, nebeskih tijela, naseljenih mjesta koje učenik poznaje, naziva ustanova i poduzeća, škola, kazališta – izvesti od zadanih riječi umanjnice i uvećnice, pravilno ih pisati i rabiti u govoru – pravilno rabiti ije/je/e/i u češće rabljenim uvećnicama i umanjnicama i ostalim riječima u pisanju i govoru – rabiti dvotočje i zarez kao interpunkcijske znakove, pravilno ih	Jezik Pravogovor i jezično izražavanje	Usvajanje novih riječi i njihova značenja Cjelovita rečenica u usmenom izražavanju Glas, slovo, riječ, rečenica Imenice, vrste, rod i broj imenica Glagoli Pridjevi Veliko početno slovo Sporazumijevanje hrvatskim standardnim jezikom Umanjenice i uvećnice Riječi s ije/je/i/e Kratice s točkom i bez točke Dvotočje i zarez u nabranju Vrste rečenica po značenju (izjavna, upitna, usklična) i obliku (jesna i niječna), poredak riječi u rečenici

upotrebljavati u nabranju – pravilno pisati opće kratice: r., uč., itd., npr. te češće oznake za mjere – razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje na standardnom hrvatskom jeziku – birati i koristiti se odgovarajućim riječima u govoru – na pravilan način koristiti se novim riječima u svakodnevnom govoru – pravilno izgovarati riječi, pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju – uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora – pažljivo slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom – pripovijedati o stvarnom i nestvarnom događaju – usmeno prepričavati; pričati prema poticaju – kazivati pjesme naizust – pažljivo i kulturno slušati sugovornike – čitati latinični tekst i pisati latiničnim pismom – razumjeti sadržaj književno umjetničkog teksta – zamijetiti ritam/rimu/srok – izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon čitanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom – sudjelovati u scenskom izvođenju teksta – riječima i slikom izraziti o čemu tekst govori		Pričanje, prepričavanje, opisivanje (lika, predmeta, krajolika) i izvješćivanje o događajima Pripovijedanje o stvarnom i nestvarnom događaju Stvaranje zajedničke priče prema poticaju Pisanje kraćeg sastavka Izvješćivanje o obavljenom zadatku Obavijest Izražajno kazivanje stihova napamet Rima/srok Čitanje po ulogama Rasprava, govornik, sugovornik, dijalog, monolog Čitanje Igrokaz (scensko/lutkarsko izvođenje) Bogaćenje rječnika: leksičke i sintaksičke vježbe Obavijesni tekstovi: izbor iz enciklopedija i časopisa za djecu (<i>Smib</i>, NIU Hrvatska riječ – podlistak za djecu <i>Hrcko</i>) Obrazovni digitalni mediji.
	Književnost – hrvatska – zavičajna	Poezija Zvonimir Balog, <i>Karneval</i> Božidar Prosenjak, <i>Prošlo je ljeto</i> ili Stanislav Femenić, <i>Škola zove, Stakleni most</i> Ratko Zvrko, <i>Mladi Zagreb</i> Tin Kolumbić, <i>Majčina ljubav</i> Zlata Klarić-Kišur, <i>Riječi</i> Luko Paljetak, <i>Ljubav do ušiju</i> Milan Taritaš, <i>Pisanice</i> Darko Cindrić, <i>Ah, proljeće, Što mi je donio sveti Nikola</i> Pajo Kanižaj, <i>Šiša kiša, Domovina</i> Stjepan Jakševac, <i>Školjka</i> Sanja Pilić, <i>Škola je gotova</i> Aleksa Kokić, <i>Sveta noć</i>

– odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja u tekstu – uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o ponašanju likova u književnu djelu – slušati, razumjeti i parafrazirati poruku – razlikovati monolog/dijalog/ govornik/sugovornik – prepoznati i oblikovati kraću obavijest – izvijestiti o obavljenom zadatku – oblikovati i pisati kraći sastavak		Marina Vujčić, <i>Ljubavni lanac</i> Nevenka Videk, <i>Od malena zrna do kruha crna</i> Proza Sandra Ružić-Čajavec, <i>Je li ovo smiješna priča</i> Tin Kolumbić, <i>Badnji dan</i> Mladen Kopjar, <i>Odbrojanje</i> Sanja Pilić, <i>Maškare, ah, maškare, Dan planeta Zemlje i divnih dječaka</i> Željka Horvat-Vukelja, <i>Galeb Mate</i>, ulomak iz knjige <i>Putovanje patuljka Zvončića</i> Marinko Marinović, <i>Cvitnica</i> Mato Lovrak, <i>Izlet u grad</i>, ulomak iz dječjeg romana <i>Vlak u snijegu</i> Nada Iveljić, <i>Šestinski kišobran</i> Smilja Kusar Pupovac, <i>Tatin dan, Stara maslina</i> Dubravko Horvatić, <i>Grički top</i> Sanja Polak, <i>Darujte slikovnice</i> Harriett Diller, <i>TV program</i> Ema Pongrašić, <i>Sve moje mame</i> Mišo Kranjec, <i>Dom i domovina</i> Durica, strip Dramski tekstovi Dražen Šola, <i>Svađa</i> Miro Gavran, <i>Stare cipele</i> Sanja Petrov, <i>Vitaminski i minerali</i> Ksenija Grozdanić, <i>Ljetno jesenski razgovor</i> Domaća lektira 1. Mato Lovrak, <i>Vlak u snijegu</i> 2. Ivana Brlić-Mažuranić, <i>Čudnovate zgode šegrta Hlapića</i> 3. Luko Paljetak, <i>Miševi i mačke naglavačke</i>

		4. Vladimir Nazor, <i>Bijeli jelen</i> 5. Sanja Polak, <i>Dnevnik Pauline</i> 6. Sanja Pilić, <i>E bas mi je žao, Hoću i ja</i> 7. Stanislav Femenić, <i>Ludi kamen</i>
2. Elementi nacionalne kulture		
– navesti kulturno-povijesne znamenitosti Republike Hrvatske i njihove značajke – prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine – poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih – poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije Hrvata – otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše – navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela – pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi – ilustrirati svoj doživljaj pročitano teksta – različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu.	Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština – blagdani i običaji – zanati/obrti – folklor i nošnja – kazalište, film – nacionalna jela	Kulturno-povijesne znamenitosti Hrvatske (Crkva sv. Marka u Zagrebu, đakovačka katedrala, osječka Tvrđa) Tradicijska izrada čipke – Paška čipka Dječje tradicijske igračke iz Hrvatskog zagorja Kravata, licitarsko srce, narodne nošnje Bjeloglavi sup Blagdani: Božić, Uskrs i običaji koji se odnose na ta dva najveća kršćanska blagdana Godišnja doba, mjeseci Stari zanati. Izrada predmeta od prirodnih materijala: čamac, bure, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posuđe itd. (jedan po izboru) Narodni ples i tradicijska nošnja po izboru (Mazuljka/Taraban) Nacionalna jela po izboru iz jednog dijela Hrvatske i Vojvodine (Srbije) Stare igre i igračke Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (<i>Zagonetni dječak</i>) Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Smib</i> , <i>Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Hrcko</i> .

	Glazbena kultura – pjevanje – slušanje	Himna • <i>Lijepa naša domovino</i> – državna himna Republike Hrvatske Pjesme • <i>Al' sam rđav</i> (Marjan Kiš) • <i>Srce</i> (pjesma za Materice) • <i>Bubamara</i> Narodne pjesme • <i>Sadila sam bosiljak</i> (Slavonija) • <i>U to vrijeme godišta</i> – božićna narodna • <i>Sidi dida na jendeku</i> – narodna • Pjesme u izvedbi <i>Kraljica Bodroga</i> (Pjesma nad pjesmama, Klada, ...) Igre uz pjesme i pokrete – didaktičke igre • <i>Mi selu idemo</i> (kraljička pisma) • <i>Jutro na selu</i> (D. D. Denačić – A. Kokić) • <i>Jastuk tanca</i> (bunjevačka igra) • <i>Sirotica</i> (bunjevačka igra) • <i>Mali ples</i> – narodna Duhovna glazba • <i>Svim na zemlji mir veselje</i> (božićna) • <i>Radujte se narodi</i> • <i>Tiha noć</i> • <i>Kirie Eleison</i> Preporučene skladbe za slušanje u 3. razredu: • <i>Divojačko kolo</i> • <i>Kolo igra, tamburuca svira</i> (S. Mukić – N. Kujundžić) • <i>Kad zasvira tamburica jasna</i> • Pjesme u izvedbi <i>Kraljica Bodroga</i> (Pjesma nad pjesmama, Klada, ...) Glazbeno-scensko djelo

		• <i>Šumska kraljica</i> (Franjo Štefanović) Druge pjesme i igre po izboru nastavnika prikladne dobi učenika.
	Likovna kultura	Izrada i oslikavanje čizmica za Sv. Nikolu Božićni ukrasi Šaranje pisanica Izrada plakata (mozaik i dr. tehnike) Izrada maski i štapnih lutaka potrebnih za igrokaz Izrada čestitki Strip Licitarsko srce (brašno, voda, šećer) Narodni običaji (slobodna tehnika)

Ključni pojmovi sadržaja: hrvatski jezik, gramatika, književnost, običaji, glazba, tradicija

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-MEODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* čine dva velika predmetna područja: *Hrvatski jezik i književnost* te *Nacionalna kultura*. Preporučena podjela sati po predmetnim područjima je sljedeća: *Hrvatski jezik* – 36 sati, *Nacionalna kultura* – 36 sati. Područja su kompatibilna i prožimaju se te se ne mogu proučavati zasebno.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima iz područja književnosti, prirode i društva, tradicijske kulture, glazbene i likovne kulture. Preporuča se nastavu *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, da bi se preporučeni sadržaji mogli povezati u cjelinu. Sadržaje predmeta treba tematski povezati. Nakon odabira okosnice sata/teme, potrebno je sve dijelove programa povezati: sadržaje iz jezika, književnosti i sadržaje iz nacionalne kulture.

Program *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje učeći taj predmet.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode nastavniku daje veću slobodu u kreiranju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga nastavnika je kontekstualizirati program potrebama konkretnoga odjela ili skupine učenika, imajući u vidu sastav i karakteristike učenika, udžbenike i druge nastavne materijale kojima će se koristiti, tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže, izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi.

Polazeći od danih ishoda i sadržaja, stvara se godišnji ili globalni plan rada iz kojega se razvijaju mjesečni ili operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju dalje izvođenje ishoda na razini određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba imati na umu složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti, kao i uporaba različitih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). U etapi planiranja nastave i učenja važno je imati u vidu da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima u udžbeniku pristupiti selektivno. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja, poput filma, glazbenog događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti književna djela za neobvezno čitanje u skladu s dobi i zanimanjima (*domaća lektira*).

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

HRVATSKI JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu i pisanu komunikaciju standardnim hrvatskim jezikom, kao i za uporabu lokalnoga materinskoga govora.

Gramatika

U programu su navedeni novi sadržaji iz gramatike, ali podrazumijeva se da se gradivo povezuje sa sadržajima obrađenim u prvom i drugom razredu.

Osnovna znanja iz morfologije proširuju se u vezi s imenicama, pridjevima i glagolima. Kad su u pitanju posvojni pridjevi, gradivo iz gramatike treba povezivati s pravopisom. Kako bi se odredio rod i broj pridjeva, treba ponoviti rod i broj imenica i ukazati učenicima na slaganje pridjeva s imenicom u rodu i broju, bez uvođenja novih termina.

Vrste riječi uočavati najprije na izdvojenim primjerima, a zatim uvježbavati na rečenici.

Nastavu gramatike treba povezivati s nastavom književnosti tako što književni tekstovi iz *udžbenika* mogu poslužiti za gramatičku analizu i kao primjer uporabe vrsta riječi u rečenici i različitih vrsta rečenica po obliku i značenju.

Pravopis

Pravopisna pravila učenici trebaju usvajati postupno, uz ponavljanje i vježbanje već naučenog i uz usvajanje novih sadržaja, i to putem različitih vježbanja kako na razini riječi tako i na razini rečenice.

Pisanje višesclanih geografskih naziva potrebno je povezati s nastavom prirode i društva – zavičajnom geografijom.

Poželjno je napraviti korelaciju s nastavom matematike u vezi s pisanjem kratica za mjerne jedinice.

Jezično izražavanje

Područje Jezično izražavanje obuhvaća usmeno i pismeno izražavanje.

Usmeno izražavanje učenika treba razvijati u razgovoru u kojem se usmjeravaju na jasno, precizno i razgovjetno izgovaranje rečenica, poštujući intonaciju i pravilno naglašavanje u rečenicama. U vođenom razgovoru o književnom ili neumjetničkom tekstu ili o određenoj temi, učenici odgovaraju na pitanja, postavljaju pitanja, iznose svoja mišljenja i stavove. Učenici se ohrabruju na oblikovanje usmenih poruka u kojima će iznijeti informacije na primjerima iz svakodnevnog života. Učitelj treba stvarati prilike i poticati učenike da govore, iznose informacije, svoja mišljenja, osjećanja itd.

U trećem razredu trebalo bi poticati učenike na prepričavanje, pričanje i opisivanje, na sažet i opširan način kako usmeno tako i pismeno. Prepričavanje mora imati svoj cilj, treba biti planski i usmjereno. Prije prepričavanja sadržaje učenicima treba protumačiti/analizirati, predložiti i objasniti.

Pričanje predstavlja stvaralačko izražavanje bez obzira na to je li u pitanju stvarnost ili fantazija. Najčešće se počinje pričanjem doživljaja, potom događaja. Potrebno je ukazati učenicima da zanimljivo pričanje treba biti dinamično, da mogu slobodnije iznositi osobne doživljaje, stavove, biti maštoviti i originalni te se emocionalno i slikovito izražavati.

Opisivanje – treba osposobljavati učenike da pažljivo promatraju, uočavaju, otkrivaju, zapažaju, uspoređuju pa tek onda danu predmetnost misaono zaokružuju i jezično oblikuju. Učenici bi trebali lokalizirati ono što opisuju i iznijeti osobni stav/odnos prema danoj pojavnosti.

Izvjescem se na jasan, objektivan i sažet način govori o nekom događaju. Na tom uzrastu potrebno je samo ukazati učenicima na osnovne odlike tog oblika izražavanja: na točnost prenošenja podataka, na autentično predstavljanje činjenica, na jednostavnost, na odsustvo osobnog komentara, subjektivnog i imaginarnog doživljaja.

Tijekom nastave, učenicima bi trebalo ukazivati da je neophodno govoriti onako kako to zahtjeva komunikativna situacija i s njom uskladiti jezične mehanizme što se ostvaruje različitim programskim vježbama (pravopisne, jezične, leksičko-semantičke i govorne vježbe).

Pravopisne vježbe predstavljaju najbolji način da se pravopisna pravila nauče, a naučena provjere. Trebalo bi primjenjivati jednostavne pravopisne vježbe. Pri ovladavanju pravopisnim načelima, prikladne mogu biti sljedeće pravopisne vježbe: diktat, vježbe dopunjavanja i izbora pravilnog oblika riječi.

Jezična kultura učenika njeguje se i aktivnostima u igri, posebno jezičnim vježbama, na primjer, razgovor s književnim likom, zatim situacijske igre, odnosno stvarne situacije. Mogu se odabrati i proširivanje i dopunjavanje rečenica različitim vrstama riječi, promjena reda riječi u rečenici, promjena duljine rečenice i slično.

Primjenom leksičko-semantičkih vježbi kod učenika, stvara se navika za promišljanje i traženje odgovarajućih jezičnih izraza za ono što žele iskazati (ovisno o komunikacijskoj situaciji) i povećava se fond takvih izraza u njihovu rječniku. Govorne vježbe kod učenika potiču maštu i kreativnost zbog čega bi ih trebalo češće primjenjivati u nastavi jezične kulture. Na tom uzrastu

prikladne mogu biti sljedeće govorne vježbe: recitiranje, izražajno čitanje, scensko prikazivanje dramskog/dramatiziranog teksta i slično.

Obvezno je zahtijevati uporabu riječi hrvatskoga standardnoga jezika i poticati učenike da govore cjelovitim rečenicama. Učenici tako upoznaju nove riječi, situacije i bogate svoj rječnik. Učitelji trebaju paziti na pravilnu artikulaciju glasova, s učenicima komentirati odslušano, uočavati odstupanja i razlike od hrvatskoga standardnoga jezika te ukazivati na njih.

Književnost

Okosnicu programa književnosti čine predloženi tekstovi. Program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednog njegovog dijela (30%) predloženih tekstova za obradu s tekstovima po vlastitu izboru. Izbor tekstova treba biti prilagođen dobi učenika. Tako osmišljen program omogućava primjenjiv i kreativan pristup književnim sadržajima. Učitelj planira njihov ostvaraj u skladu s individualnim karakteristikama učenika radi dostizanja ishoda učenja. Predloženi sadržaji iz književnosti služe razvijanju ljubavi i njegovanja materinskoga jezika te poticanju učenika na jezično izražavanje. Oni su okosnica usmene komunikacije koja se odvija na satu. Također služe bogaćenju rječnika i jezičnog izraza učenika te upoznavanju, razvijanju, čuvanju i poštivanju kulturnog identiteta te kulturne baštine.

Osim korelacije između tekstova i sadržaja iz različitih područja programa, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora biti upoznat sa sadržajima predmeta *Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture* prethodnih i narednih razreda radi poštovanja načela postupnosti i sustavnosti. Horizontalna korelacija uspostavlja se s nastavom prirode i društva, likovne kulture, glazbene kulture i vjerske nastave. Korelativnost se postiže prikladnim kombiniranjem sadržaja (obveznih i odabranih po vlastitu izboru, u skladu sa zanimanjima skupine učenika).

Mogući primjeri funkcionalnog povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, svijeta oko nas, likovne kulture, glazbene kulture i vjerske nastave su sljedeći:

- **tema Moja domovina:** Mišo Kranjec, *Dom i domovina*, Dubravko Horvatić, *Grički top*, Pajo Kanižaj, *Domovina*, Ratko Zvrko, *Mladi Zagreb*, Željka Horvat-Vukelja, *Galeb Mate*, ulomak iz knjige *Putovanje patuljka Zvončića*, himna *Lijepa naša* – slušanje i pjevanje, *Dan neovisnosti Republike Hrvatske*
- **tema Blagdani i običaji:** Zvonimir Balog, *Karneval*, Milan Taritaš, *Pisanice*, Darko Cindrić, *Što mi je donio sveti Nikola*, Nevenka Videk, *Od malena zrna do kruha crna*, Tin Kolumbić, *Badnji dan*, Mladen Kopjar, *Odbrojavanje*, Sanja Pilić, *Maškare, ah, maškare*, Marinko Marinović, *Cvitnica*, razlikovanje i korištenje hrvatskoga standardnoga jezika i zavičajnoga govora, slušanje i pjevanje hrvatskih božićnih i uskrasnih pjesama, izradu božićnih i uskrasnih ukrasa, božićni i uskrasni običaji u zavičaju i u Hrvatskoj.

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

Radi dostizanja ishoda, prate se i vrednuju rezultati napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na dalje aktivnosti. Formativno vrednovanje dio je suvremenoga pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanje odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i učenja. Rezultat takva vrednovanja daje povratnu informaciju i učeniku i nastavniku o dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Formativno ocjenjivanje podrazumijeva prikupljanje podataka o učeničkim postignućima, a najčešće tehnike su: ostvarivanje praktičnih zadataka, promatranje i bilježenje aktivnosti tijekom nastave, neposredna komunikacija učenika i nastavnika, dosije učenika (mapa napredovanja) itd. Rezultati formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se i sumativno – brojčanom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika, nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim, treba se koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

PROGRAM NASTAVE I UČENJA
ZA ČETVRTI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta **HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE**

Cilj Cilj nastave i učenja *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* je njegovanje hrvatskoga jezika, očuvanje tradicije i upoznavanje kulturne baštine Hrvata i Hrvatske; razvijanje svijesti o značaju uloge jezika u očuvanju nacionalnog identiteta i interkulturalnosti kao načina života u suvremenom društvu.

Razred **četvrti**
Godišnji fond sati **72 sata**

ISHODI Nakon obrađene teme/područja, učenik će moći:	PODRUČJE/TEMA	SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost		
– Čitati tečno latinični tekst i pisati latiničnim pismom – primjenjivati pravopisna pravila u pisanju – izvesti od zadanih riječi umanjence i uvećance, pravilno ih pisati i rabiti u govoru – pravilno izgovarati i pisati ije/je/e/i – razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje na standardnom hrvatskom jeziku – birati i koristiti se na pravilan način odgovarajućim riječima i novim riječima u svakodnevnom govoru – pravilno izgovarati riječi, pazeći na	Jezik Pravogovor i jezično izražavanje	Usvajanje novih riječi i njihova značenja Bogaćenje rječnika: leksičke i sintaksičke vježbe Veliko početno slovo Sporazumijevanje hrvatskim standardnim jezikom Umanjenice i uvećance Riječi s ije/je/i/e Kratice i pokrate Pismo Imenice, glagoli, pridjevi, brojevi Prošlo, sadašnje i buduće vrijeme Pričanje, prepričavanje, opisivanje i izvješćivanje o događajima Pripovijedanje Pisanje sastavka Izražajno kazivanje stihova napamet

mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju – uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora – pozorno slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom – pravilno rabiti u govoru i pisanju imenice, glagole, pridjeve i brojeve – prepoznati prošlu, sadašnju i buduću glagolsku radnju – pravilno rabiti prošlo, sadašnje i buduće vrijeme u govoru i pisanju – pripovijedati o događaju – usmeno prepričavati; pričati prema poticaju – kazivati pjesme naizust – pozorno i kulturno slušati sugovornike – aktivno slušati, čitati i razumjeti sadržaj književnoumjetničkog teksta – izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon čitanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom – sudjelovati u scenskom izvođenju teksta – odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja u tekstu – uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o ponašanju likova u književnu djelu – slušati, razumjeti i parafrazirati poruku – oblikovati i pisati sastavak – pisati pismo poštujući uljudbena pravila i formu – zamijetiti sličnosti i razlike između filma i književnog djela prema	Književnost – hrvatska – zavičajna	Rima/srok Čitanje, čitanje po ulogama Igrokaz (scensko/lutkarsko izvođenje) Obavijesni tekstovi: izbor iz enciklopedija i časopisa za djecu (<i>Smib</i>, <i>NIU Hrvatska riječ</i> – podlistak za djecu <i>Hrcko</i>) Obrazovni digitalni mediji. Poezija Nevenka Videk, <i>Mjeseci i mjesečaste priče</i> Josip Blaško, <i>Među zvijezdama</i> Sanja Marija Sikirić, <i>Vesela šetnja</i> Branislav Oblučar, <i>Žabac moreplovac</i> Gorana Benić-Huđin, <i>Jesen</i> Zdenka Matijaš, <i>Kakav tko ima rep?</i> Marela Mimica, <i>Putuje kiša</i> Tin Kolumbić, <i>Paška čipka</i> Luko Paljetak, <i>Dolazak proljeća</i> Drago Gervais, <i>Tri nonice</i> Ratko Zvrko, <i>Tvoja staza</i> Proza Ivanka Borovac, <i>Jesenske muke jednoga Luke</i>, <i>Studene muke našega Luke</i> Aleksandra Kulari, <i>Moja jabuka</i> Sanja Pribić, <i>Avantura</i> Pika Vončina, <i>Mirica</i> Stjepan Lice, <i>Prava mudrost</i> Sanja Pilić, <i>Božićna priča</i> Ana Đokić, <i>Badnjak uz more</i> Nepoznati autor, <i>Hrvatski karnevali</i> Maja Flego, <i>Što nas živcira</i> Dinka Juričić, <i>Hrvatska bajka</i> Antun Gustav Matoš, <i>U čemu je ljepota hrvatskoga jezika</i> Dramski tekstovi Sunčana Škrinjarić, <i>Bajka o orašku i mrvici</i>

kojemu je snimljen film.		Mladen Kušec, <i>Dolazi proljeće</i> Nedjeljka Lupiš, <i>Cipele sv. Nikole</i> Tin Kolumbić, <i>Do srca tvog noćas će sići Bog</i> Nada Iveljić, <i>Stižu maškare</i> Domaća lektira 1. Ivana Brlić-Mažuranić, <i>Priče iz davnine</i> (izbor) 2. Mato Lovrak, <i>Družba Pere Kvržice</i> 3. Anto Gardaš, <i>Duh u močvari</i> 4. Hrvoje Kovačević, <i>Tajna Ribljeg Oka</i> 5. Hrvoje Hitrec, <i>Eko Eko</i> 6. Zlata Kolarić-Kišur, <i>Moja zlatna dolina</i> 7. Zvonimir Balog, <i>Nevidljiva Iva</i>
2. Elementi nacionalne kulture		
– navesti osnovne odrednice Republike Hrvatske, njezine simbole i granice, prirodno-geografske cjeline i pronaći ih na geografskoj karti – nabrojiti nacionalne parkove i pronaći ih na geografskoj karti – navesti kulturno-povijesne znamenitosti Republike Hrvatske i njihove značajke – navesti ključne događaje iz hrvatske povijesti – prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine – poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih – poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije Hrvata – otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše	Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština – blagdani i običaji – zanati/obrti – folklor i nošnja – kazalište, film – nacionalna jela	Republika Hrvatska, granice, prirodno-geografske cjeline, simboli Republike Hrvatske Nacionalni parkovi Republike Hrvatske, Jadransko more i otoci Hrvatska tradicija dio svjetske kulturne baštine, kulturno-povijesne znamenitosti Hrvatske (Sinjska alka, Bašćanska ploča, Dubrovnik, Vučedolska golubica) Hrvatska od nastanka do danas (legenda o dolasku Hrvata, legenda o Hrvatskoj šahovnici, Hrvati i nova domovina, Hrvatska od IX. do XII. stoljeća, Hrvatska od XII. do XIX. stoljeća, doseljavanje bunjevačkih i šokačkih Hrvata, borba za hrvatski jezik, Hrvatska u XX. stoljeću) Strip – otac hrvatskog stripa Andrija Maurović Blagdani Božić, Uskrs i običaji u Hrvata Stari zanati. Izrada predmeta od

– navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela – pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi – ilustrirati svoj doživljaj pročitano teksta – različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu		prirodnih materijala: čamac, bure, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posuđe itd. (jedan po izboru). Upoznajmo Narodne nošnje, narodni ples i tradicijska nošnja po izboru (<i>Ćaj Ćiro</i> – pjesma iz Slavonije) Nacionalna jela po izboru iz jednog dijela Hrvatske i Vojvodine (Srbije) – soparnik, štrukli, istarski fuži, uzlivanca, pogača ... Tradicijska igra ili igračka po izboru Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (<i>Družba Pere Kvržice, Duh u močvari, Uzbuna na zelenom vrhu</i>). Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama. Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Smib, Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Hrcko</i>.
	Glazbena kultura – pjevanje – slušanje	Himna • <i>Lijepa naša domovino</i> – državna himna Republike Hrvatske Pjesme • <i>Blistaj blistaj zvijezdo mala</i>, dječja pjesma iz Francuske • <i>Lutkica na dar</i>, Đelo Jusić • <i>Kad bi svi</i>, Arsen Dedić • <i>Fašnički ples</i>, Marija Matanović • <i>Zvončiči</i>, James Pierpont Narodne pjesme • <i>Uranila divojčica golube da rani</i> • <i>Igrala bi dere</i>, bunjevački ples • <i>Radujmo se i pivajmo</i>, božićna iz Bačke

		• <i>Kolo igra, tamburica svira</i> • Pjesme u izvedbi <i>Kraljica Bodroga (Pjesma nad pjesmama, Klada, ...)</i> • <i>Divan je kićeni Srijem</i> Pjesme i igre • <i>Mi smo djeca vesela</i> • <i>Hoki-poki</i> • <i>Momačko i divojačko kolo,</i> bunjevačke narodne pjesme i igre Druge pjesme i igre po izboru nastavnika prilagođene dobi učenika.
	Likovna kultura	Licitarsko srce – izrada (brašno, voda, šećer) Vučedolska golubica – tehnika vajanje (plastelin/glina) Paška čipka – tehnika tuš i pero Dječje tradicijske igračke – izrada od prirodnih i reciklažnih materijala (karton/plutani čepovi/granje...) Nošnja – slobodna tehnika (crtanje, slikanje, bojenje) Božićni ukrasi – izrada, različite tehnike Šaranje pisanica različitim tehnikama Izrada plakata (mozaik i dr. tehnike) Izrada maski i štapnih lutaka potrebnih za igrokaz Izrada čestitki Strip.

Ključni pojmovi sadržaja: hrvatski jezik, gramatika, književnost, običaji, glazba, tradicija

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-MEODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture čine dva velika predmetna područja: Hrvatski jezik i književnost te Nacionalna kultura. Preporučena podjela sati po predmetnim područjima je sljedeća: Hrvatski jezik – 36 sati, Nacionalna kultura – 36 sati. Područja su kompatibilna i prožimaju se te se ne mogu proučavati zasebno.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima iz područja književnosti, prirode i društva, tradicijske kulture, glazbene i likovne kulture. Preporuča se nastavu Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, da bi se preporučeni sadržaji mogli

povezati u cjelinu. Sadržaje predmeta treba tematski povezati. Nakon odabira okosnice sata/teme, potrebno je sve dijelove programa povezati: sadržaje iz jezika, književnosti i sadržaje iz nacionalne kulture.

Program Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje učeći taj predmet.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode, nastavniku daje veću slobodu u ostvarivanju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga nastavnika je kontekstualizirati program potrebama konkretnoga odjela ili skupine učenika, imajući u vidu sastav i karakteristike učenika, udžbenike i druge nastavne materijale kojima će se koristiti, tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže, izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi. Polazeći od danih ishoda i sadržaja, stvara se godišnji ili globalni plan rada iz kojega se razvijaju mjesečni ili operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju dalje izvođenje ishoda na razini određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba imati na umu složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti, kao i uporaba različitih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). U etapi planiranja nastave i učenja važno je imati u vidu da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima u udžbeniku pristupiti selektivno. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja, poput filma, glazbenog događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti književna djela za neobvezno čitanje u skladu s dobi i njihovim zanimanjima (Domaća lektira).

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

HRVATSKI JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu i pisanu komunikaciju standardnim hrvatskim jezikom, kao i za uporabu lokalnoga materinskoga govora.

Gramatika

U programu su navedeni novi sadržaji iz gramatike, ali podrazumijeva se da se nastavni sadržaj povezuje sa sadržajima obrađenim u prethodnim razredima.

Potrebno je ponoviti znanja o imenicama, pridjevima i glagolima te ukazati na sličnost i razlike između hrvatskoga i srpskoga jezika. Također, tu paralelu potrebno je napraviti kod obrade glagolskih vremena (prošlost, sadašnjost, budućnost).

Nastavu gramatike treba povezivati s nastavom književnosti tako što književni tekstovi iz udžbenika mogu poslužiti za gramatičku analizu i kao primjer uporabe vrsta riječi u rečenici i različitih vrsta rečenica po obliku i značenju. Sve sadržaje gramatike hrvatskoga jezika potrebno je povezati s prigodnim tekstovima i obrađivati ih na tipičnim primjerima koji se koriste u govoru te na onome što je djeci blisko.

Pravopis

Učenici u četvrtom razredu trebaju ponoviti pravopisna pravila. Vježbanje već naučenog treba provoditi različitim vježbama, kako na razini riječi tako i na razini rečenice.

Jezično izražavanje

Područje Jezično izražavanje obuhvaća usmeno i pismeno izražavanje.

Usmeno izražavanje učenika treba razvijati u razgovoru u kojem se usmjeravaju na jasno, precizno i razgovjetno izgovaranje rečenica, poštujući intonaciju i pravilno naglašavanje u rečenicama. U vođenom razgovoru o književnom ili neumjetničkom tekstu ili o određenoj temi, učenici odgovaraju na pitanja, postavljaju pitanja, iznose svoja mišljenja i stavove. Učenici se ohrabruju na oblikovanje usmenih poruka u kojima će iznijeti informacije na primjerima iz svakodnevnog života. Učitelj treba stvarati prilike i poticati učenike da govore, iznose informacije, svoja mišljenja, osjećanja itd.

I u četvrtom razredu potrebno je poticati učenike na prepričavanje, pričanje i opisivanje, na sažet i opširan način, kako usmeno tako i pismeno. Prepričavanje mora imati svoj cilj, treba biti planski i usmjereno. Prije prepričavanja sadržaje učenicima treba protumačiti/analizirati, predložiti i objasniti.

Pričanje predstavlja stvaralačko izražavanje bez obzira na to je li u pitanju stvarnost ili fantazija. Najčešće se počinje pričanjem doživljaja, potom događaja. Potrebno je ukazati učenicima da zanimljivo pričanje treba biti dinamično, da mogu slobodnije iznositi osobne doživljaje, stavove, biti maštoviti i originalni te se emocionalno i slikovito izražavati. Nastavnik treba ukazivati učenicima na pravilnu uporabu riječi standardnog hrvatskog jezika te ispravljati učenike i ukazivati im na greške.

Opisivanje – treba osposobljavati učenike da pažljivo promatraju, uočavaju, otkrivaju, zapažaju, uspoređuju, pa tek onda danu predmetnost misaono zaokružuju i jezično oblikuju. Učenici bi trebali lokalizirati ono što opisuju i iznijeti osobni stav/odnos prema danoj pojavnosti.

Tijekom nastave, učenicima bi trebalo ukazivati da je neophodno govoriti onako kako to zahtjeva komunikacijska situacija i s njom uskladiti jezične mehanizme, što se ostvaruje različitim programskim vježbama (pravopisne, jezične, leksičko-semantičke i govorne vježbe).

Pravopisne vježbe predstavljaju najbolji način da se pravopisna pravila nauče, a naučena provjere. Trebalo bi primjenjivati jednostavne pravopisne vježbe. Pri ovladavanju pravopisnim načelima, prikladne mogu biti sljedeće pravopisne vježbe: diktat, vježbe dopunjavanja i izbora pravilnog oblika riječi.

Jezična kultura učenika njeguje se i aktivnostima u igri, posebno jezičnim vježbama, na primjer, razgovor s književnim likom, zatim situacijske igre, odnosno stvarne situacije. Mogu se odabrati i proširivanje i dopunjavanje rečenica različitim vrstama riječi, promjena reda riječi u rečenici, promjena duljine rečenice i slično.

Primjenom leksičko-semantičkih vježbi kod učenika stvara se navika za promišljanje i traženje odgovarajućih jezičnih izraza za ono što žele iskazati (ovisno o komunikacijskoj situaciji) i povećava se fond takvih izraza u njihovu rječniku. Govorne vježbe kod učenika potiču maštu i kreativnost zbog čega bi ih trebalo češće primjenjivati u nastavi jezične kulture. Na tom uzrastu prikladne mogu biti sljedeće govorne vježbe: recitiranje, izražajno čitanje, scensko prikazivanje dramskog/dramatiziranog teksta i slično.

Obvezno je zahtijevati uporabu riječi hrvatskoga standardnoga jezika i poticati učenike da govore cjelovitim rečenicama. Učenici tako upoznaju nove riječi, situacije i bogate svoj rječnik. Učitelji trebaju paziti na pravilnu artikulaciju glasova, s učenicima komentirati odslušano, uočavati odstupanja i razlike od hrvatskoga standardnoga jezika te ukazivati na njih.

Književnost

Okosnicu programa književnosti čine predloženi tekstovi. Program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednog njegovog dijela (30%) predloženih tekstova za obradu s tekstovima po vlastitu izboru. Izbor tekstova treba biti prilagođen dobi učenika. Tako osmišljen program omogućava primjenjiv i kreativan pristup književnim sadržajima. Učitelj planira njihov ostvaraj u skladu s individualnim karakteristikama učenika radi dostizanja ishoda učenja. Predloženi sadržaji iz književnosti služe razvijanju ljubavi i njegovanja materinskoga jezika te poticanju učenika na jezično izražavanje. Oni su okosnica usmene komunikacije koja se odvija na satu. Služe bogaćenju rječnika i jezičnog izraza učenika te upoznavanju, razvijanju, čuvanju i poštivanju kulturnog identiteta i kulturne baštine.

Osim korelacije između tekstova i sadržaja iz različitih područja programa, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora biti upoznat sa sadržajima predmeta Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture prethodnih i narednih razreda radi poštovanja načela postupnosti i sustavnosti. Horizontalna korelacija uspostavlja se s nastavom prirode i društva, likovne kulture, glazbene kulture i vjerske nastave. Korelativnost se postiže prikladnim kombiniranjem sadržaja (obveznih i odabranih po vlastitu izboru, u skladu sa zanimanjima skupine učenika).

Mogući primjeri funkcionalnog povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, svijeta oko nas, likovne kulture, glazbene kulture i vjerske nastave su sljedeći:

- **tema Moja domovina:** Republika Hrvatska – granice, prirodno-geografske cjeline, simboli, nacionalni parkovi, Jadransko more i otoci, hrvatska tradicija dio svjetske kulturne baštine, kulturno-povijesne znamenitosti, povijest Hrvatske i Hrvata, Tin Kolumbić, *Paška čipka*, Nepoznati autor, *Hrvatski karnevali*, Dinka Juričić, *Hrvatska bajka*, Antun Gustav Matoš, *U čemu je ljepota hrvatskoga jezika*, *Lijepa naša domovino* – državna himna Republike Hrvatske

- **tema Blagdani i običaji:** Sanja Pilić, *Božićna priča*, Ana Đokić, *Badnjak uz more*, Nada Iveljić, *Stižu maškare*, Tin Kolumbić, *Do srca tvog noćas će sići Bog*, *Blistaj blistaj zvijezdo mala*, dječja pjesma iz Francuske, *Fašnički ples*, Marija Matanović, *Zvončići*, James Pierpont, *Radujmo se i pivajmo*, Božićna iz Bačke, razlikovanje i korištenje hrvatskoga standardnoga jezika i zavičajnoga govora, slušanje i pjevanje hrvatskih božićnih i uskrasnih pjesama, izradu božićnih i uskrasnih ukrasa, božićni i uskrasni običaji u zavičaju i u Hrvatskoj.

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

Radi dostizanja ishoda, prate se i vrednuju rezultati napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na daljnje aktivnosti. Formativno vrednovanje dio je suvremenoga pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanje odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i učenja. Rezultat takva vrednovanja daje povratnu informaciju i učeniku i nastavniku o dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Formativno ocjenjivanje podrazumijeva prikupljanje podataka o učeničkim postignućima, a najčešće tehnike su: ostvarivanje praktičnih zadataka, promatranje i bilježenje aktivnosti tijekom nastave, neposredna komunikacija učenika i nastavnika, dosje učenika (mapa napredovanja) itd. Rezultati formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se i sumativno – brojčanom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika, nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim treba se koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

NASTAVNI PROGRAM ZA PETI RAZRED OSNOVNOGA OBRAZOVANJA I ODGOJA

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta	HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE
Cilj	Cilj učenja <i>Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture</i> je njegovanje hrvatskoga jezika čitanjem književnih djela, upoznavanjem i razumijevanjem povijesne i kulturne baštine Hrvatske i Hrvata te razvijanjem višejezičnosti i interkulturalnosti kao načina života u suvremenom društvu.
Razred	Peti
Godišnji fond sati	72 sata

ISHODI Pri završenoj temi/području učenik će biti sposoban:	PODRUČJE/TEMA		SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost			
- pravilno izgovarati riječi pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju - govoriti jasno poštujući normu hrvatskoga standardnog jezika - razgovijetno i bez poteškoća čitati naglas književne i neknjiževne tekstove - koristiti različite oblike pripovijedanja: opisivanje (portret i pejzaž), pripovijedanje u 1. i 3. licu, dijalog - sastavljati govoreni ili pisani	Jezik	Pravogovor	Mjesto naglaska u višesložnim riječima (učestali primjeri). Intonacija i stanke koje se odnose na interpunkcijske znakove; intonacija upitnih rečenica. Artikulacija: glasno čitanje brzalica uz izmjenu ritma (individualno ili u grupi).
		Jezično izražavanje - pismeno - usmeno	Prepričavanje, pripovijedanje, opisivanje – uočavanje razlika između govorenoga i pisanoga jezika; razlike između hrvatskoga i srpskoga standardnog jezika; razlike između hrvatskoga standardnog jezika i dijalekata i mjesnih govora. Bogaćenje rječnika: sinonimi i antonimi; dijalektizmi, posuđenice, tuđice – njihova zamjena jezičnim standardom; Pravopisni znakovi.

tekst o doživljaju književnog djela i na teme iz svakodnevnoga života i svijeta mašte			Veliko početno slovo u pisanju imena: mjesta, krajeva, zemalja i naroda, višechlanim imenima, blagdana i praznika. Izbor tekstova iz dječjih časopisa.
- istražiti zajednički i razlikovni leksik hrvatskoga i srpskoga književnog jezika - pravilno pisati refleks jata (učestali primjeri) - razlikovati i koristiti hrvatski standardni jezik i zavičajni govor - čitati s razumijevanjem, analizirati i interpretirati književne i neknjiževne tekstove - prepoznati obilježja različitih vrsta književnih i neknjiževnih tekstova - razlikovati obilježja lirike, epike i drame - razlikovati obilježja narodne i umjetničke književnosti - prepoznati osobine likova i potkrijepiti primjerima iz lingvometodičkoga predloška - vrednovati postupke likova i stavove potkrijepiti dokazima - ilustrirati vjerovanja, običaje, način života i događaje u prošlosti opisane u književnim djelima - navesti primjere osobne koristi od čitanja - izražajno kazivati pjesme.	Književnost - hrvatska - zavičajna		LIRIKA 1. Grigor Vitez, <i>Kad bi drveće hodalo</i> 2. Ljubica Kolarić-Dumić: <i>Igrajmo se radosti</i> (izbor) 3. Dobriša Cesarić, <i>Slavonija</i> 4. <i>Obredne narodne pjesme – kraljičke</i> (izbor) 5. Pajo Kanižaj, <i>Moja domovina</i> 6. Antun Mihanović, <i>Hrvatska domovina</i> 7. Josip Dumendžić, <i>Čudan ovaj bili svijet</i> 8. Zvonimir Balog, <i>Izbor iz poezije</i> 9. Miroslav Slavko Mađer, <i>Izbor iz poezije</i> 10. Gustav Krklec, <i>Val</i> 11. Luko Paljetak, <i>Stonoga u trgovini</i> EPIKA 1. <i>Narodne bajke, novele, šaljive narodne priče</i> (izbor iz sakupljačkog opusa Balinta Vujkova) 2. Miro Gavran, <i>Kako je tata osvojio mamu</i> 3. Dinko Šimunović, <i>Duga</i> 4. Pavao Pavličić, <i>Dunav</i> 5. Sanja Pilić, <i>Mrvica iz dnevnog boravka</i> (ulomak) 6. <i>Zapisane avanture za male i velike</i> (izbor), NIU Hrvatska riječ 7. Ivana Brlić Mažuranić, <i>Šuma Striborova</i> 8. Ivan Kušan, <i>Koko u Parizu</i> DRAMA 1. Radiodramska serija <i>Bajke i priče za djecu</i> (izbor iz 10 igranih radiodrama) 2. <i>Mali diplomat i drugi igrokazi</i>, Hrvatska čitaonica Subotica

2. Elementi nacionalne kulture

- razumjeti pojam prošlosti i odrediti prostor hrvatskih zemalja u starom vijeku - odrediti položaj Republike Hrvatske, granice, glavni grad i susjedne države - poznavati i aktivno sudjelovati u obilježavanju četiriju praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji	Povijest i zemljopis	Prostori današnje Hrvatske prije doseljenja Hrvata (prapovijest i hrvatske zemlje u starom vijeku). Položaj Republike Hrvatske, njezine granice, glavni grad i susjedne države. Zagreb, glavni grad Republike Hrvatske. Praznici hrvatske zajednice u Republici Srbiji: Sv. Josip (19. ožujka), Dan rođenja Ivana Antunovića (15. kolovoza – obilježava se u lipnju), Dan rođenja bana Josipa Jelačića (16. listopada) i Dan prvog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća (15. prosinca).
- objasniti značaj položaja te geografske i društvene posebnosti Republike Hrvatske - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine - poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih - poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije - otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše - poznavati filmsko ostvarenje barem jednoga hrvatskog redatelja u zavičaju i	Tradicijska kultura i baština - blagdani i običaji - zanati/obrti - folklor i nošnja - kazalište, film nacionalna jela	Blagdani: Božić, Uskrs i običaji koji se odnose na ova dva najveća kršćanska blagdane. Stari zanati. Izrada predmeta od prirodnih materijala: čamac, bure, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posuđe itd (jedan po izboru). Narodni ples <i>Jelica kolce vodila</i> (Hrvatsko zagorje) i tradicijska nošnja <i>Hrvatskog zagorja</i> Nacionalna jela po izboru iz jednog dijela Hrvatske i Vojvodine (Srbije). Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (B. Ištvančić, <i>Duh u močvari</i>, O. Gluščević, <i>Kapetan Mikula mali</i>, D. Kušan, <i>Koko i duhovi</i>, D. Žarković, <i>Zagonetni dječak</i>). Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama. Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Modra lasta</i>, <i>Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Hrcko</i>.

u Republici Hrvatskoj - navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela - pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi - svirati narodne i dječje pjesme primjerene dobi - navesti imena značajnih glazbenika i njihova djela te znati njihov značaj za očuvanje tradicije i nacionalnog identiteta - poznavati tradicijske instrumente (tambura, gajde) - poznavati djela hrvatskih likovnih umjetnika u zavičaju i u Republici Hrvatskoj - prepoznati liniju, oblik i prostor u umjetnosti	Glazbena kultura - pjevanje - sviranje - slušanje	<u>Sviranje i pjevanje:</u> 1. <i>Sjedi Ćiro</i> – narodna iz Slavonije 2. <i>Kopa cura vinograd</i> – narodna iz Srijema 3. <i>Divan je kićeni Srem</i> – narodna iz Srijema 4. <i>Zvoni zvonice</i> – bunjevačka narodna <u>Slušanje i pjevanje:</u> 1. <i>Lijepa naša domovino</i> – himna Republike Hrvatske (A. Mihanović) 2. <i>Kad zapjevam ovako malena</i> – narodna iz Zadra 3. <i>Moja mama ćilim tka</i> – šokačka iz Bačkog Monoštora 4. <i>Al' bi znao gazda biti</i> – (Glazba: V. Temunović, tekst: S. Bašić Škaraba) 5. Božićna pjesma po izboru <u>Slušanje:</u> 1. <i>Kolo kraj bunara, Kolo na ledini, Učiteljsko kolo</i> – dr. J. Andrić (u izvedbi tamburaškog orkestra) 2. <i>Izbor glazbe u izvedbi dalmatinskih klapa</i> 3. Gajde s tamburaškim orkestrom 4. Pjevačka skupina – Kraljice Bodroga
- iskazati svoj estetski doživljaj - promatrati, uočavati i vrednovati djela likovne baštine i suvremenog likovnog izričaja - likovno se izraziti na zadanu temu.	Likovna kultura	Linija (paška čipka, golubica iz Vučedola). Oblik (ritam: J. Knifer, <i>Meandar u kutu</i>, Katedrala Sv. Stošije u Zadru; ornament: pleterna ornamentika starohrvatske umjetnosti i u tradicijskoj kulturi). Prostor – kompozicija u umjetnosti (Sv. Donat u Zadru, F. Kovačević, <i>Zimsko sunce</i>, S. Kopilović, <i>Brod na Seini</i>).

Ključni pojmovi sadržaja: hrvatski standardni jezik, dijalekt, blagdani, narodne pjesme, plesovi i nošnja

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-MEODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program nastave i učenja *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* čine dvije velike predmetne cjeline: *Hrvatski jezik i književnost* i *Nacionalna kultura*. Preporučena

distribucija sati po predmetnim cjelinama je sljedeća: Hrvatski jezik – 30 sati, Nacionalna kultura – 42 sata. Cjeline su kompatibilne i prožimaju se te se ne mogu proučavati izolirano.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima književnosti, povijesti, zemljopisa, tradicijske kulture, glazbene i likovne kulture. Preporučuje se nastavu Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, kako bi se preporučeni sadržaji mogli povezati u zaokruženu cjelinu. Preporučuje se sadržaje predmeta tematski povezati. Na taj način moguće je pratiti smjenu godišnjih doba (ljetno, jesen, zima, proljeće) ili geografsku podjelu na regije Hrvatske i dio Srbije gdje žive Hrvati (Vojvodina, Slavonija, Baranja i Srijem, Međimurje i Podravina, središnja i sjeverozapadna Hrvatska, Istra i Kvarner, Gorska Hrvatska, Dalmacija). Nakon odabira okosnice sata/teme potrebno je povezati sve elemente programa: književni sadržaj, sadržaje iz jezika i sadržaje iz nacionalne kulture. Program je ponudio sadržaje uz uvažavanje dobrih karakteristika učenika i oslanja se na njihova prethodna znanja i iskustva. Ukoliko je skupina učenika mješovita po uzrastu program je potrebno diferencirati uz uvažavanje karakteristika (dob, predznanje, motiviranost, interese) skupine s kojom se realizira. Stoga nastavnik ima mogućnost kombinirati sadržaje iz programa za peti razred sa sadržajima iz razreda koji prethode petome razredu, kao i onih koji slijede u narednim razredima.

Program *Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture* usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje kroz dvije velike predmetne cjeline unutar ovoga predmeta.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode nastavniku daje veću slobodu u kreiranju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga nastavnika je kontekstualizirati program potrebama konkretnoga razrednog odjela ili skupine učenika imajući u vidu: sastav i karakteristike učenika; udžbenike i druge nastavne materijale koje će koristiti; tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže; izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi. Polazeći od danih ishoda i sadržaja stvara se godišnji – globalni plan rada iz kojega se razvijaju mjesečni – operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju daljnju operacionalizaciju ishoda na razinu određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba imati na umu složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti kao i uporaba različitih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). U etapi planiranja nastave i učenja važno je imati u vidu da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima udžbenika pristupiti selektivno i u odnosu na predviđene ishode. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja poput filma, glazbenog događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti

književna djela za neobavezno čitanje u skladu s dobi i interesima te, u skladu s tehničkim uvjetima, i vrijedni elektronički sadržaji.

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu i pisanu komunikaciju standardnim hrvatskim jezikom kao i za uporabu lokalnoga materinskog govora.

Pri navođenju nastavnih jedinica obrađivanih u nižim razredima provjerava se stupanj usvojenosti i sposobnost primjene prethodno obrađenoga gradiva, a ponavljanje i uvježbavanje na novim primjerima prethodi obradi novoga sadržaja čime se osigurava kontinuitet rada i sustavnost u povezivanju novoga gradiva s postojećim znanjima.

Gramatika

Osnovni je programski zahtjev u nastavi gramatike predstaviti i tumačiti jezik kao sustav. Jezične pojave ne proučavaju se izolirano, izvan konteksta u kojem se ostvaruju njihove funkcije. U odgovarajućoj prilici znanja iz gramatike stavljaju se u svrhu tumačenja teksta. Jezične se pojave navode i prikazuju u kontekstu odnosno smještaju se u govorne situacije u kojima se mogu jasno prepoznati, izdvojiti i objasniti njihove karakteristike i funkcije.

Pravopis

Pravopisna pravila usvajaju se analizom pisanih vježbi. U okviru pravopisnih vježbi vježba se pravilno pisanje refleksa *jata* u primjerima u kojima se pojavljuju alternacije *ije/je*, kraćenje *ije* u *je*, duljenje *je* u *ije*. Učenici se potiču na samostalno uočavanje i ispravljanje pravopisnih pogrešaka u komunikaciji putem SMS-a, kao i u različitim načinima komunikacije putem interneta.

Osim toga učenici se upućuju i na korištenje pravopisa i pravopisnoga rječnika (školsko izdanje). Preporučuje se donošenje pravopisa na sat obrade pravopisnih tema (učenicima se pojedinačno daje zadatak pronaći riječi u pravopisnom rječniku).

Pravogovor

Potrebno je konstantno ukazivati na važnost pravilnoga govora koji se njeguje provođenjem ortoepskih vježbi. Ortoepske vježbe ne realiziraju se kao posebne nastavne jedinice, već uz odgovarajuće teme iz gramatike. Npr. mjesto naglasaka povezuje se s padežima (imenice *vrijeme*, *rame*, *tjeme* i sl. u genitivu jednine i nominativu množine nemaju naglasak na istome slogu itd.), rečenična intonacija povezuje se s pravopisom i sintaksom itd. Preporučuje se stvaranje navike prepoznavanja, reproduciranja i usvajanja naglasaka hrvatskoga standardnog

jezika te uočavanje odstupanja i razlikovanje vlastite dijalektalne akcentuacije od standardnojezične norme.

Ortoepske vježbe provode se i uz odgovarajuće teme iz književnosti. Npr. artikulacija se vježba izgovaranjem brzalica pri obradi djela narodnoga stvaralaštva; naglasak riječi, tempo, ritam, rečenična intonacija i stanke vježbaju se govorenjem naglas odabranih dijelova iz izborne lektire (po izboru nastavnika ili učenika) itd. Kao ortoepska vježba provodi se i krasnoslov napamet naučenih ulomaka u stihu i u prozi.

Obvezno je povezivanje jezične kulture s obradom književnih tekstova kao reprezentativnih obrazaca izražavanja, a i s nastavom gramatike i pravopisa. Jezična kultura njeguje se provođenjem leksičko-semantičkih i leksičko-stilističkih vježbi koje bogate rječnik i razvijaju sposobnost i vještinu izražavanja. Razvijanje jezičnoga mišljenja vježba se na tekstu ili tijekom govornih vježbi.

KNJIŽEVNOST

Okosnicu programa književnosti čine tekstovi iz lektire. Lektira je razvrstana po književnim rodovima (lirika, epika, drama). Program je moguće obogatiti izborom znanstvenopopularnih i informativnih tekstova prilagođenih dobi učenika.

Uz obvezni popis tekstova za obradu program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednog njegovog dijela (30%) tekstovima po vlastitom izboru. Ovako osmišljen program omogućava fleksibilan i kreativan pristup proučavanju književnoga stvaralaštva, uz odabir različitih razina obrade: interpretacije, prikaza ili osvrta. Izbor djela usklađuje se s mogućnostima, potrebama i interesima određene skupine učenika. Razlike u ukupnoj umjetničkoj i informativnoj vrijednosti pojedinih tekstova utječu na odgovarajuća metodička rješenja (prilagođavanje čitanja vrsti teksta, opseg tumačenja teksta ovisno o složenosti njegove strukture, povezivanje i grupiranje s odgovarajućim sadržajima iz drugih predmetnih područja – gramatike, pravopisa i jezične kulture i sl.).

Tijekom obrade književnih djela, kao i u okviru govornih i pisanih vježbi, učenici se potiču na otkrivanje osobina, osjećaja i duševnih stanja pojedinih likova, kao i na izražavanje svojih stavova o postupcima likova. U skladu s ishodima učenici se potiču na potkrjepljivanje svojih dojmova, stavova i sudova o književnom djelu dokazima iz samoga teksta čime se osposobljavaju za samostalno iskazivanje vlastitih misli i stavova, istraživačku djelatnost i zauzimanje kritičkoga stava.

Osim korelacije među tekstovima i sadržajima iz različitih područja programa, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora biti upoznat sa sadržajima predmeta Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture nižih i viših razreda radi poštovanja principa postupnosti i sustavnosti. Horizontalna korelacija uspostavlja se s nastavom povijesti, geografije, likovne kulture, glazbene kulture i vjerske nastave. Korelativnost se postiže prikladnim

kombiniranjem sadržaja (obveznih i odabranih po vlastitom izboru u skladu s interesima skupine učenika).

Mogući primjeri funkcionalnog povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, povijesti, geografije, glazbene i likovne te tradicijske kulture su sljedeći:

- narodni običaji i vjerovanja: izbor „kraljičkih“ pjesama – *Narodne bajke, novele, šaljive narodne priče (izbor iz sakupljačkog opusa Balinta Vujkova)* – nošnja i običaj koji se odnosi na blagdan Duhova – elementi i vrijednosti tradicijske kulture i baštine
- domoljublje: Antun Mihanović, *Hrvatska domovina – Lijepa naša domovino*, himna Republike Hrvatske – Pajo Kanižaj, *Moja domovina – Divan je kićeni Srem* – narodna iz Srijema
- godišnje doba – ljetno: Balint Vujkov, *Bogatašovo maslo* – obilježja narodne i umjetničke književnosti – Josip Dumendžić, *Čudan ovaj bili svijet* – pjesme dalmatinskih klapa o moru – sjećanje na ljetno kroz likovni izraz – geografska obilježja primorske Hrvatske
- godišnje doba – zima: Ljubica Kolarić Dumić, *Igrajmo se radosti* – Katarina Firanj, *Jedan davni Božić* – Katarina Čeliković, *Slatki magnetici* – razlikovanje i korištenje hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora – pisanje velikog početnog slova u nazivima blagdana i običaja – slušanje i pjevanje hrvatskih božićnih pjesama – izrada božićnih ukrasa – božićni običaji u zavičaju i u Hrvatskoj
- geografska podjela – Slavonija: Dobriša Cesarić, *Slavonija* – izražajno kazivanje pjesme – Pavao Pavličić, *Dunav* – geografska obilježja – svakodnevni život – običaji, nošnja, tradicijske pjesme i plesovi – tradicijska kuhinja – tambura.

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

U svrhu dostizanja ishoda prate se i vrednuju rezultati napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na daljnje aktivnosti.

Formativno vrednovanje dio je suvremenog pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanja odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i učenja. Rezultat ovakvog vrednovanja daje povratnu informaciju i učeniku i nastavniku dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Formativno mjerenje podrazumijeva prikupljanje podataka o učeničkim postignućima, a najčešće tehnike su: realizacija praktičnih zadataka, promatranje i bilježenje aktivnosti tijekom nastave, neposredna komunikacija učenika i nastavnika, mapa osobnog razvoja s najuspješnijim uradcima učenika itd. Rezultati formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se i sumativno – brojčanom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim treba koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

NASTAVNI PROGRAM ZA ŠESTI RAZRED OSNOVNOGA OBRAZOVANJA I ODGOJA

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta	HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE
Cilj	Cilj je učenja <i>Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture</i> njegovanje hrvatskoga jezika čitanjem književnih djela, upoznavanjem i razumijevanjem povijesne i kulturne baštine Hrvatske i Hrvata te razvijanjem višejezičnosti i interkulturalnosti kao načina života u suvremenome društvu.
Razred	Šesti
Godišnji fond sati	72 sata

ISHODI Po završenoj temi/području učenik će biti sposoban:	PODRUČJE/TEMA	SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost		
- pravilno izgovarati riječi pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju; - govoriti jasno poštujući normu hrvatskoga standardnog jezika; - razlikovati hrvatski standardni jezik i zavičajni govor - koristi hrvatski jezik u skladu sa standardnojezičnom normom. - razlikovati alternacije ije/je/e/i u hrvatskome standardu i u zavičajnom govoru; - rabiti zamjeničke oblike (povratno-posvojnu zamjenicu, upitnu i odnosnu zamjenicu i	Jezik	Ponavljjanje jezičnoga gradiva prethodnih razreda. Smjenjivanje ije/je/e/i u različitim oblicima iste riječi. Glagoli i glagolski oblici. Zamjenice (značenja i pravilna uporaba povratno-posvojne zamjenice, upitnih i odnosnih zamjenica i neodređenih zamjenica). Razlike hrvatskoga i srpskoga standardnog jezika u oblicima glagola na –irati te pisanje futura prvog. Pravila pisanja velikoga početnog slova u imenima svetaca, ulica, trgova te nazivima blagdana i državnih praznika. Odlike krasnoslova i govorne vrednote (interpretativno čitanje). Stvaralačko prepričavanje, dramatizacija, subjektivni opis pejzaža, portret (unutarnja i

neodređene zamjenice) u skladu s normom hrvatskoga standardnog jezika; - tvoriti oblike glagola na -irati u skladu s normom hrvatskoga standardnog jezika; - tvoriti oblike futura prvog u govoru i pismu; - primijeniti pravopisna pravila pri pisanju velikoga i maloga početnog slova u imenima svetaca, ulica, trgova te nazivima blagdana i državnih praznika; - razgovijetno i bez poteškoća čitati naglas književne i neknjiževne tekstove; - izražajno kazivati pjesme; - čitati s razumijevanjem, analizirati i interpretirati književne i neknjiževne tekstove; - koristiti razne oblike pripovijedanja: opisivanje (portret i pejzaž), pripovijedanje u 1. i 3. licu, dijalog; - sastaviti govoreni ili pisani tekst o doživljaju književnoga djela i na teme iz svakodnevnoga života i svijeta mašte; - prepoznati zajednički i različiti leksik hrvatskoga i srpskoga književnog jezika; - prepoznati obilježja raznih vrsta književnih i neknjiževnih tekstova; - razlikovati obilježja lirike, epike i drame; - razlikovati obilježja usmene i umjetničke književnosti; - prepoznati osobine likova i potkrijepiti primjerima iz književnoga teksta; - vrednovati postupke likova i	Književnost	vanjska karakterizacija). Lektira 1. Ljubica Kolarić-Dumić: <i>Igrajmo se radosti</i> (izbor) 2. Drago Gervais, <i>Moja zemlja, Tri nonice</i> 3. Alojz Majetić, <i>Omiški gusari</i> 4. Andrija Maurović, <i>Seoba Hrvata</i> 5. Matko Peić, <i>Naša ljepotica Istra</i> 6. Ivan Gundulić, <i>Himna slobodi</i> 7. Josip Pupačić, <i>More</i> 8. Gustav Krklec, <i>Val</i> 9. Vladimir Nazor, <i>Hrvatski jezik, Hrvatski kraljevi</i> 10. Petar Preradović, <i>Jezik roda mog</i> 11. Zlatko Tomičić, <i>Moja zemlja</i> 12. Hrvoje Hitrec, <i>Smogovci</i> 13. Balint Vujkov, <i>Zlatni prag</i> 14. Ružica Miković Žigmanov, <i>Naša Gradska kuća</i> 15. Vladimir Nazor, <i>Veli Jože</i> 16. Josip Bratulić, <i>Ulomci iz Aleje glagoljaša</i> Izborna lektira 1. Ivana Brlić-Mažuranić, <i>Priče iz davnine</i> 2. Anto Gardaš, <i>Filip, dječak bez imena</i> 3. Anto Gardaš, <i>Miron u škripcu</i> 4. Pavao Pavličić, <i>Trojica u Trnju, Zeleni tigar</i> 5. Miro Gavran, <i>Zaljubljen do ušiju; Sretni dani; Svašta u mojoj glavi; Zaboravljeni sin;</i> 6. Ivan Kušan, <i>Uzbuna na Zelenom Vrh; Koko i duhovi; Zagonetni dječak; Lažeš, Melita; Ljubav ili smrt</i> 7. Vesna Huska: <i>Dnevnik jedne cure i jednog dečka</i> Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Modra lasta</i>, <i>Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Hrcko</i>.

stavove potkrijepiti dokazima; - ilustrirati vjerovanja, običaje, način života i događaje iz prošlosti opisane u književnim djelima; - navesti primjere osobne koristi od čitanja;		
2. Elementi nacionalne kulture		
- odrediti prostor hrvatskih zemalja u srednjem vijeku; - navesti hrvatske srednjovjekovne vladare; - opisati hrvatsku srednjovjekovnu kulturu i gospodarstvo; - poznavati praznike hrvatske zajednice u Republici Srbiji; - objasniti značaj geografskog položaja primorske Hrvatske; - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine primorske Hrvatske; - opisati značajne blagdane i običaje vezane uz njih; - opisati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije; - otplesati jedan tradicijski ples; - imenovati dijelove narodne nošnje u kojoj se pleše; - poznavati filmsko ostvarenje barem jednoga hrvatskog redatelja u zavičaju i u Republici Hrvatskoj; - navesti odlike nacionalne kuhinje; - pripremiti tradicionalno jelo; - otpjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi; - odsvirati narodne i dječje pjesme primjerene dobi; - navesti imena značajnih glazbenika i njihova djela;	Povijest i zemljopis	Hrvatska u ranome srednjem vijeku (V. - XI. st.) Doseljavanje Hrvata, pokršćavanje, osnutak hrvatske države, dinastija Trpimirovića. Hrvatska u kasnome srednjem vijeku (XII. - XV. st.) Hrvatska pod mađarskim kraljevima (Arpadovići, Anžuvinci), hrvatske plamičke obitelji (Frankopani, Šubići-Zrinski). Primorska Hrvatska Značajniji gradovi: Rijeka, Pula, Zadar, Šibenik, Split i Dubrovnik. Kulturno-povijesne znamenitosti (UNESCO-ova baština), prirodne ljepote, nacionalni parkovi i parkovi prirode, znamenite ličnosti, značajne manifestacije. Praznici hrvatske zajednice u Republici Srbiji: Sv. Josip (19. ožujka), Dan rođenja Ivana Antunovića (15. kolovoza – obilježava se u lipnju), Dan rođenja bana Josipa Jelačića (16. listopada) i Dan prvoga saziva Hrvatskoga nacionalnog vijeća (15. prosinca).
	Tradicijska kultura i baština: - blagdani i običaji; - zanati/obrti; - folklor i nošnja; - kazalište, film nacionalna jela.	Blagdani: Božić, Uskrs i običaji koji se odnose na ova dva najveća kršćanska blagdana. Stari zanati. Izrada predmeta od prirodnih materijala: čamac, bačva, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posuđe itd. (jedan po izboru). Narodni ples Cigančica (šokačka igra iz Bačke i Srijema) i tradicijska srijemska nošnja. Splitski starogradski plesovi. Istarski balun. Tradicijska jela po izboru iz primorske Hrvatske i Vojvodine (Srbije). Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (Branko Ištvančić, <i>Duh u močvari</i>, Obrad Gluščević, <i>Kapetan Mikula mali</i>, Daniel Kušan, <i>Koko i duhovi</i>, Dražen Žarković, <i>Zagonetni</i>

- prepoznati njihov značaj za očuvanje tradicije i nacionalnog identiteta; - prepoznati tradicijske instrumente (tambura, gajde); - prepoznati djela hrvatskih likovnih umjetnika u zavičaju i u Republici Hrvatskoj; - iskazati svoj estetski doživljaj; - vrednovati djela likovne baštine i suvremenoga likovnog izričaja u skladu sa svojom dobi; - likovno se izraziti na zadanu temu;		<i>dječak).</i> Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama.
	Glazbena kultura: - pjevanje; - sviranje; - slušanje.	Sviranje i pjevanje: 1. <i>Oj, violi, kraj vode studene</i> 2. <i>Bratec Martin</i> Slušanje i pjevanje: 1. <i>Lijepa naša domovino</i> – himna Republike Hrvatske (Antun Mihanović) 2. <i>I dođi, lolo, šaljaj do večere</i> – pjesma iz Vojvodine 3. <i>U to vrijeme godišta</i> – narodna božićna pjesma 4. <i>Čiribiri bela, Mare moja</i> – narodna pjesma iz Šibenika Slušanje: 1. <i>Jedva čekam tavrne noći</i> – KUDH „Bodrog“, Bački Monoštor 2. <i>Zapivala tica mala</i> – Solin 3. <i>Čija je ono divojka</i> – okolica Šibenika 4. <i>Čija je ono divojka</i> – klapa Mriža Glazbeni instrument: 1. tambura, 2. mandolina, 3. sopile, 4. roženice.
	Likovna kultura	Ivan Meštrović – skulpture, život i djelo Vasko Lipovac Vincent iz Kastva Siniša Majkus – skulpture Ivan Kožarić Juraj Dalmatinac – šibenska katedrala Jerolim Miše slamarstvo (Jozefina Skenderović).

Ključni pojmovi sadržaja: zamjenice, glagoli, portret, pejzaž, primorska Hrvatska, srednji vijek, klapsko pjevanje, skulptura.

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-METODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program nastave i učenja *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* čine dvije velike predmetne cjeline: *Hrvatski jezik i književnost* i *Nacionalna kultura*. Preporučena je distribucija sati po predmetnim cjelinama sljedeća: Hrvatski jezik i književnost – 30 sati, Nacionalna kultura – 42 sata. Cjeline su kompatibilne i prožimaju se te se ne mogu proučavati izolirano.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima književnosti, povijesti, zemljopisa, tradicijske kulture, glazbene i likovne kulture. Preporučuje se nastavu *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, kako bi se preporučeni sadržaji mogli povezati u zaokruženu cjelinu. Preporučuje se sadržaje predmeta tematski povezati.

Na taj je način moguće pratiti geografsku podjelu na regije Hrvatske (nizinska, gorska i primorska) i dio Srbije uz obavezno izučavanje sadržaja iz dijela Srbije gdje žive Hrvati.

Nakon odabira okosnice sata/teme potrebno je povezati sve elemente programa: književni sadržaj, sadržaje iz jezika i sadržaje iz nacionalne kulture. Program je ponudio sadržaje uz uvažavanje dobnih karakteristika učenika i oslanja se na njihova prethodna znanja i iskustva. Ukoliko je skupina učenika mješovita po uzrastu program je potrebno diferencirati uz uvažavanje karakteristika (dob, predznanje, motiviranost, interese) skupine s kojom se realizira. Stoga nastavnik ima mogućnost kombinirati sadržaje iz programa za šesti razred sa sadržajima iz razreda koji prethode šestomu razredu, kao i onih koji slijede u narednim razredima.

Program *Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture* usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje kroz dvije velike predmetne cjeline unutar ovoga predmeta.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode nastavniku daje veću slobodu u kreiranju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga je nastavnika kontekstualizirati program potrebama konkretnoga razrednog odjela ili skupine učenika imajući u vidu: sastav i karakteristike učenika; udžbenike i druge nastavne materijale koje će koristiti; tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže; izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi. Polazeći od danih ishoda i sadržaja stvara se godišnji – globalni plan rada iz kojega se razvijaju mjesečni – operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju daljnju operacionalizaciju ishoda na razini određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba imati na umu složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti kao i uporaba raznih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). Tijekom planiranja nastave i učenja važno je imati u vidu da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima udžbenika pristupiti selektivno i u odnosu na predviđene ishode. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja poput filma, glazbenoga događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti

književna djela za neobavezno čitanje u skladu s dobi i interesima te vrijedni elektronički sadržaji.

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu i pismenu komunikaciju hrvatskim standardnim jezikom kao i za uporabu lokalnoga materinskog govora.

Pri navođenju nastavnih jedinica obrađivanih u nižim razredima provjerava se stupanj usvojenosti i sposobnost primjene prethodno obrađenoga gradiva, a ponavljanje i uvježbavanje na novim primjerima prethodi obradi novoga sadržaja čime se osigurava kontinuitet rada i sustavnost u povezivanju novoga gradiva s postojećim znanjima.

Osnovni je programski zahtjev u nastavi jezika predstaviti i tumačiti jezik kao sustav. Jezične pojave ne proučavaju se izolirano, izvan konteksta u kojem se ostvaruju njihove funkcije. U odgovarajućoj prilici znanja iz gramatike stavljaju se u svrhu tumačenja teksta. Jezične se pojave navode i prikazuju u kontekstu odnosno smještaju se u govorne situacije u kojima se mogu jasno prepoznati, izdvojiti i objasniti njihova obilježja i funkcije.

Pravopisna pravila usvajaju se analizom pisanih vježba. U okviru pravopisnih vježba vježba se pravilno pisanje odraza *jata* u primjerima u kojima se pojavljuju alternacije *ije/je*: kraćenje *ije* u *je*, duljenje *je* u *ije*. Učenici se potiču na samostalno uočavanje i ispravljanje pravopisnih pogrešaka u komunikaciji SMS-om, kao i u raznim oblicima komunikacije putem interneta.

Osim toga učenici se upućuju i na korištenje pravopisne knjige i pravopisnoga rječnika (školsko izdanje). Preporučuje se donošenje pravopisne knjige na sat obrade pravopisnih tema.

Potrebno je konstantno ukazivati na važnost pravilnoga govora, koji se njeguje provođenjem ortoepskih vježba. Ortoepske vježbe ne realiziraju se kao posebne nastavne jedinice, već uz odgovarajuće teme iz gramatike, rečenična intonacija povezuje se s pravopisom, sintaksom itd. Preporučuje se stvaranje navike prepoznavanja, reproduciranja i usvajanja naglasaka hrvatskoga standardnog jezika te uočavanje odstupanja i razlikovanje vlastite dijalektalne akcentuacije od standardnojezične norme. Kao ortoepska vježba provodi se krasnoslov napamet naučenih ulomaka u stihu i u prozi.

Obvezno je povezivanje jezične kulture s obradom književnih tekstova kao reprezentativnih obrazaca izražavanja, a i s nastavom gramatike i pravopisa. Jezična kultura njeguje se provođenjem leksičko-semantičkih i leksičko-stilističkih vježba, koje bogate rječnik i

razvijaju sposobnost i vještinu izražavanja. Razvijanje jezičnoga mišljenja vježba se na tekstu ili tijekom govornih vježba.

KNJIŽEVNOST

Okosnicu programa književnosti čine tekstovi iz lektire. Program je moguće obogatiti izborom znanstvenopopularnih i informativnih tekstova prilagođenih dobi učenika.

Uz obvezni popis tekstova za obradu program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednoga njegovog dijela (30%) tekstovima po vlastitu izboru. Ovako osmišljen program omogućava fleksibilan i kreativan pristup proučavanju književnoga stvaralaštva, uz odabir različitih razina obrade: interpretacije, prikaza ili osvrta. Izbor djela usklađuje se s mogućnostima, potrebama i interesima određene skupine učenika. Razlike u ukupnoj umjetničkoj i informativnoj vrijednosti pojedinih tekstova utječu na odgovarajuća metodička rješenja (prilagođavanje čitanja vrsti teksta, opseg tumačenja teksta ovisno o složenosti njegove strukture, povezivanje i grupiranje s odgovarajućim sadržajima iz drugih predmetnih područja – gramatike, pravopisa i jezične kulture i sl.).

Tijekom obrade književnih djela, kao i u okviru govornih i pisanih vježba, učenici se potiču na otkrivanje osobina, osjećaja i duševnih stanja pojedinih likova, kao i na izražavanje svojih stavova o postupcima likova. U skladu s ishodima učenici se potiču na potvrđivanje svojih dojmova, stavova i sudova o književnome djelu dokazima iz samoga teksta čime se osposobljavaju za samostalno iskazivanje vlastitih misli i stavova, istraživačku djelatnost i zauzimanje kritičkoga stava.

Osim korelacije među tekstovima i sadržajima iz raznih područja programa (jezik, književnost, povijest, geografija, likovna i glazbena kultura) obveznih i odabranih po vlastitu izboru u skladu s interesima skupine učenika, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora biti upoznat sa sadržajima predmeta *Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture* nižih i viših razreda radi poštivanja načela postupnosti i sustavnosti.

Mogući su primjeri funkcionalnoga povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, povijesti, geografije, glazbene i likovne te tradicijske kulture sljedeći:

- Vladimir Nazor, *Hrvatski kraljevi* – Andrija Maurović, *Seoba Hrvata* – Hrvatska u vrijeme narodnih vladara – Šibenik – Juraj Dalmatinac – klapsko pjevanje – Nacionalni park Krka – Ćiribiri bela, Mare moja – mandolina
- Draga Gervais, *Naša ljepotica Istra* – Pula – Nacionalni park Brijuni – istarski balun – Vincent iz Kastva – Pulski i Motovunski filmski festival – sopile i roženice – istarska supa

- glagoljica – Bašćanska ploča – kvarnerski otoci – Frankopani – Josip Bratulić, *Ulomci iz Aleje glagoljaša* – Drago Gervais, *Tri nonice* – dijalekti – Rijeka – Riječki karneval – zvončari
- Balint Vujkov, *Zlatni prag* – tambura – Dani Balinta Vujkova – izrada tambure – *I Dođi, lolo, šalaj do večere* – slamarstvo

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

U svrhu dostizanja ishoda prate se i vrednuju rezultati napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na daljnje aktivnosti.

Formativno vrednovanje dio je suvremenoga pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanja odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i učenja. Rezultat ovakvoga vrednovanja daje povratnu informaciju i učeniku i nastavniku o dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Formativno mjerenje podrazumijeva prikupljanje podataka o učeničkim postignućima, a najčešće su tehnike: realizacija praktičnih zadataka, promatranje i bilježenje aktivnosti tijekom nastave, neposredna komunikacija učenika i nastavnika, mapa osobnoga razvoja s najuspješnijim uradcima učenika itd. Rezultati formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se i sumativno – brojčanom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim treba koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

**NASTAVNI PROGRAM
ZA SEDMI RAZRED OSNOVNOGA OBRAZOVANJA I ODGOJA**

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta	HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE
Cilj	Cilj je učenja Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture njegovanje hrvatskoga jezika čitanjem književnih djela, upoznavanjem i razumijevanjem povijesne i kulturne baštine Hrvatske i Hrvata te razvijanjem višejezičnosti i interkulturalnosti kao načina života u suvremenome društvu.
Razred	Sedmi
Godišnji fond sati	72 sata

ISHODI Nakon završene teme/područja, učenik će moći:	PODRUČJE/TEMA	SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost		
- govoriti jasno poštujući normu hrvatskoga standardnog jezika - razlikovati hrvatski standardni jezik i zavičajni govor - rabiti hrvatski jezik u skladu sa standardnojezičnom normom - razlikovati alternacije ije/je/e/i u hrvatskome standardu i u zavičajnom govoru - rabiti zamjeničke oblike (neodređene) u skladu s normom hrvatskoga standardnog jezika - primijeniti pravopisna pravila pri pisanju velikoga i maloga početnog slova u imenima društava, organizacija, udruga - interpretativno čitati	Jezik	Ponavljanje jezičnoga nastavnog sadržaja prethodnih razreda Razlike hrvatskoga i srpskoga standardnog jezika Smjenjivanje ije/je/e/i u različitim oblicima iste riječi Neodređene zamjenice Pravila pisanja velikoga početnog slova u imenima društava, organizacija, udruga Pisanje upitnih i niječnih rečenica Povijest hrvatskoga književnog jezika – prvi tiskani rječnik, gramatika, Gajeva reforma Biografija i autobiografija Pisanje sastavaka: opisi i pripovijedanje Odlike krasnoslova i govorne vrednote (interpretativno čitanje) Usmeno izražavanje u skladu s pravogovornom normom hrvatskog standardnog jezika Stvaralačko prepričavanje, dramatizacija.
	Književnost	Poezija 1. Dragutin Tadijanović, <i>Dugo u noć, u</i>

književne tekstove - čitati s razumijevanjem, analizirati i interpretirati književne i neknjiževne tekstove - rabiti razne oblike pripovijedanja: opisivanje, pripovijedanje, dijalog - sastaviti govoreni ili pisani tekst o doživljaju književnoga djela i na teme iz svakodnevnoga života i svijeta mašte - prepoznati zajednički i različiti leksik hrvatskoga i srpskoga književnog jezika - prepoznati osobine likova i potkrijepiti primjerima iz književnoga teksta - vrednovati postupke likova i stavove potkrijepiti dokazima - ilustrirati vjerovanja, običaje, način života i događaje iz prošlosti opisane u književnim djelima.		<i>zimsku bijelu noć</i> 2. Vjekoslav Majer, <i>Moj otac i ja</i> 3. Vesna Krmpotić, <i>Što sam ja tebi, more</i> 4. Miroslav Krleža, <i>Čežnja</i> 5. Jure Kaštelan, <i>Volio bih da me voliš</i> 6. Petar Preradović, <i>Rodu o jeziku</i> 7. fra Ante Vučković, <i>Riječ</i> 8. Aleksa Kokić, <i>Tuga našeg šora u ljetno veče</i> 9. Jakov Kopilović, <i>Ako si...</i> 10. Jakov Kopilović, <i>Jablani</i> 11. Ante Sekulić, <i>Dok jesenske kiše padaju</i> Proza 1. Hrvoje Hitrec, <i>Smogovci</i> 2. Vjekoslav Majer, <i>Dnevnik malog Perice</i> 3. Ivana Brlić-Mažuranić, <i>Autobiografija</i> 4. Matko Peić, <i>Srijem</i> 5. Zlatko Krilić, <i>Susret s jeseni</i> 6. Ratko Bjelčić, <i>Prvi poljubac</i> 7. Pavao Pavličić, <i>Dobri duh Zagreba</i> 8. Ksaver Šandor Gjalski, <i>Na Badnjak</i> 9. Matko Peić, <i>Nije sva Slavonija ravna</i> 10. Siniša Glavašević, <i>Priča o djetinjstvu</i> 11. Marija Jurić Zagorka, <i>Kći Lotrščaka</i> 12. Balint Vujkov, <i>Bajke</i> (izbor) Drama 1. Ivana Marinić, <i>To nisam ja</i> 2. <i>Mali diplomata i drugi igrokazi</i> (izbor: Katarina Čeliković) 3. Miro Gavran, <i>Traži se novi suprug</i> Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Modra lasta</i>, <i>Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Kužiš</i> Bratoljub Klaić, <i>Rječnik stranih riječi</i> Jure Šonje, <i>Rječnik hrvatskog jezika</i> Domaća lektira 1. Damir Miloš, <i>Bijeli klaun</i> 2. Zoran Pongrašić, <i>Gumi-gumi</i> 3. Branka Primorac, <i>Maturalac</i> 4. Branka Kalauz, <i>Čuj, Pigi, zaljubila sam se</i>

		5. Zlatko Krilić, <i>Prvi sudar, Veliki zavodnik, Zagonetno pismo</i> 6. Jasminka Tihi-Stepanić, <i>Ljeto na jezeru Čiču</i> 7. Julijana Matanović, <i>Vezanje tenisica s jednom nepoznanicom</i> 8. Sanja Pilić, <i>Mrvica iz dnevnog boravka</i>
2. Elementi nacionalne kulture		
- navesti ključne događaje iz hrvatske povijesti 18. i 19. stoljeća - imenovati praznike hrvatske zajednice u Republici Srbiji - objasniti značaj geografskog položaja Panonske Hrvatske - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine Panonske Hrvatske - opisati značajne blagdane i običaje vezane uz njih - opisati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije - otplesati jedan tradicijski ples - imenovati dijelove narodne nošnje u kojoj se pleše - poznavati filmsko ostvarenje barem jednoga hrvatskog redatelja u zavičaju i u Republici Hrvatskoj - navesti odlike nacionalne kuhinje - pripremiti tradicionalno jelo - otpjevati pjesme primjerene dobi - navesti imena značajnih glazbenika i njihova djela - prepoznati njihov značaj za očuvanje tradicije i nacionalnog identiteta - prepoznati tradicijske instrumente - prepoznati djela hrvatskih	Povijest i geografija	Povijest Marija Terezija i Josip II. Maksimilijan Vrhovac Nacionalni preporod Hrvata Modernizacija Hrvatske (biskup Josip Juraj Strossmayer, ban Ivan Mažuranić) Kraj 19. stoljeća u Hrvatskoj Panonska Hrvatska Značajniji gradovi: Osijek, Vukovar, Đakovo, Zagreb, Varaždin Kulturno-povijesne znamenitosti (UNESCO-ova baština), prirodne ljepote, nacionalni parkovi i parkovi prirode, znamenite ličnosti, značajne manifestacije Praznici hrvatske zajednice u Republici Srbiji: Sv. Josip (19. ožujka), Dan rođenja Ivana Antunovića (15. kolovoza – obilježava se u lipnju), Dan rođenja bana Josipa Jelačića (16. listopada) i Dan prvoga saziva Hrvatskoga nacionalnog vijeća (15. prosinca).
	Tradicijska kultura i baština:	Blagdani: Božić, Uskrs i običaji koji se odnose na ta dva najveća kršćanska blagdana Stari zanati. Izrada predmeta od prirodnih materijala: čamac, bačva, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posuđe itd. (jedan po izboru). Dječje tradicijske igranke od drveta – Hrvatsko zagorje Narodni ples Slamarsko kolo Slavonski plesovi Tradicijska jela po izboru iz panonske Hrvatske i Vojvodine (Srbije) Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (<i>Smogovci</i>, animirani film po izboru) Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama.

likovnih umjetnika u zavičaju i u Republici Hrvatskoj - iskazati svoj estetski doživljaj - vrednovati djela likovne baštine i suvremenoga likovnog izričaja u skladu sa svojom dobi - likovno se izraziti na zadanu temu.	Glazbena kultura	1. <i>Lijepa naša domovino</i> – himna Republike Hrvatske (Antun Mihanović) 2. Hrvatski glazbenici i glazbeni sastavi 20. i 21. stoljeća (Novi fosili, Magazin, Oliver Dragojević, Gibonni...) 3. <i>Tekla voda Karašica</i> 4. <i>Bećarac</i> 5. <i>Ajd na livo</i> Druge pjesme po izboru nastavnika prilagođene dobi učenika.
	Likovna kultura	Julije Knifer Vučedolska kultura Plakat, fotografija.

Ključni pojmovi sadržaja: neodređene zamjenice, biografija, smjenjivanje ije/je/e/i, Panonska Hrvatska, Hrvatska u 18. i 19. stoljeću, himna, vučedolska kultura

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-METODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program nastave i učenja Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture čine dvije velike predmetne cjeline: Hrvatski jezik i književnost i Nacionalna kultura. Preporučena je distribucija sati po predmetnim cjelinama sljedeća: Hrvatski jezik i književnost – 36 sati, Nacionalna kultura – 36 sati. Cjeline su kompatibilne i prožimaju se te se ne mogu proučavati izolirano.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima književnosti, povijesti, geografije, tradicijske kulture, glazbene i likovne kulture. Preporučuje se nastavu Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, da bi se preporučeni sadržaji mogli povezati u zaokruženu cjelinu. Preporučuje se sadržaje predmeta tematski povezati. Na taj je način moguće pratiti geografsku podjelu na regije Hrvatske (nizinska, gorska i primorska) uz obvezno izučavanje sadržaja iz dijela Srbije gdje žive Hrvati.

Nakon odabira okosnice sata/teme, potrebno je povezati sve elemente programa: književni sadržaj, sadržaje iz jezika i sadržaje iz nacionalne kulture. Program je ponudio sadržaje uz uvažavanje dobnih obilježja učenika i oslanja se na njihova prethodna znanja i iskustva. Ako je skupina učenika mješovita po uzrastu, program je potrebno diferencirati uz uvažavanje obilježja (dob, predznanje, motiviranost, zanimanja) skupine s kojom se ostvaruje. Stoga, nastavnik ima mogućnost kombinirati sadržaje iz programa za sedmi razred sa sadržajima iz razreda koji prethode sedmom razredu, kao i onih koji slijede u osmom razredu.

Program Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje dvjema velikim predmetnim cjelinama unutar ovoga predmeta.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode nastavniku daje veću slobodu u stvaranju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga nastavnika je kontekstualizirati program potrebama konkretnoga razrednog odjela ili skupine učenika, imajući u vidu: sastav i obilježja učenika, udžbenike i druge nastavne materijale koje će upotrebljavati, tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže, izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi. Polazeći od danih ishoda i sadržaja, stvara se godišnji – globalni plan rada iz kojega se razvijaju mjesečni – operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju dalju operacionalizaciju ishoda na razini određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba misliti na složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti, kao i uporaba raznih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). Tijekom planiranja nastave i učenja, važno je misliti na to da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima udžbenika pristupiti selektivno i u odnosu na predviđene ishode. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja poput filma, glazbenoga događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti književna djela za neobavezno čitanje (domaća lektira) u skladu s dobi i zanimanjima te vrijedni elektronički sadržaji.

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu i pisanu komunikaciju hrvatskim standardnim jezikom, kao i za uporabu lokalnoga materinskog govora.

Pri navođenju nastavnih jedinica obrađivanih u prethodnim razredima, provjerava se stupanj usvojenosti i sposobnost primjene prethodno obrađenoga gradiva, a ponavljanje i uvježbavanje na novim primjerima prethodi obradi novoga sadržaja, čime se osigurava kontinuitet rada i sustavnost u povezivanju novoga gradiva s postojećim znanjima.

Osnovni programski zahtjev u nastavi jezika jest predstaviti i tumačiti jezik kao sustav. Jezične pojave ne proučavaju se izolirano, izvan konteksta u kojem se ostvaruju njihove funkcije. U odgovarajućoj prilici znanja iz gramatike stavljaju se u svrhu tumačenja teksta. Jezične pojave navode se i prikazuju u kontekstu, odnosno smještaju se u govorne situacije u kojima se mogu jasno prepoznati, izdvojiti i objasniti njihova obilježja i funkcije.

Pravopisna pravila usvajaju se analizom pisanih vježba. U pravopisnim vježbama vježba se pravilno pisanje odraza *jata* u primjerima u kojima se pojavljuju alternacije *ije/je*: kraćenje *ije* u *je*, duljenje *je* u *ije*. Učenici se potiču na samostalno uočavanje i ispravljanje pravopisnih pogrešaka u komunikaciji SMS-om, kao i u raznim oblicima komunikacije internetom.

Osim toga, učenici se upućuju i na korištenje pravopisne knjige i pravopisnoga rječnika (školsko izdanje). Preporučuje se donošenje pravopisne knjige na sat obrade pravopisnih tema.

Potrebno je stalno ukazivati na važnost pravilnoga govora, koji se njeguje provođenjem ortoepskih vježba. Ortoepske vježbe ne ostvaruju se kao posebne nastavne jedinice, već uz odgovarajuće teme iz gramatike, rečenična intonacija povezuje se s pravopisom, sintaksom itd. Preporučuje se stvaranje navike prepoznavanja, reproduciranja i usvajanja naglasaka hrvatskoga standardnog jezika te uočavanje odstupanja i razlikovanje vlastite dijalektalne akcentuacije od standardnojezične norme.

Obvezno je povezivanje jezične kulture s obradom književnih tekstova kao reprezentativnih obrazaca izražavanja, a i s nastavom gramatike i pravopisa. Jezična kultura njeguje se provođenjem leksičko-semantičkih i leksičko-stilističkih vježba, koje bogate rječnik i razvijaju sposobnost i vještinu izražavanja. Razvijanje jezičnoga mišljenja vježba se na tekstu ili tijekom govornih vježba.

KNJIŽEVNOST

Okosnicu programa književnosti čine poetski, prozni i dramski tekstovi. Program je moguće obogatiti izborom znanstvenopopularnih i informativnih tekstova prilagođenih dobi učenika.

Uz obvezni popis tekstova za obradu, program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednoga njegovog dijela (30%) tekstovima po vlastitu izboru. Tako osmišljen program omogućava fleksibilan i kreativan pristup proučavanju književnoga stvaralaštva, uz odabir različitih razina obrade: interpretacije, prikaza ili osvrta. Izbor djela usklađuje se s mogućnostima, potrebama i zanimanjima određene skupine učenika. Razlike u ukupnoj umjetničkoj i informativnoj vrijednosti pojedinih tekstova utječu na odgovarajuća metodička rješenja (prilagođavanje čitanja vrsti teksta, opseg tumačenja teksta ovisno o složenosti njegove strukture, povezivanje i grupiranje s odgovarajućim sadržajima iz drugih predmetnih područja – gramatike, pravopisa i jezične kulture i sl.) te sadržaja elemenata nacionalne kulture.

Tijekom obrade književnih djela, kao i u okviru govornih i pisanih vježba, učenici se potiču na otkrivanje osobina, osjećaja i duševnih stanja pojedinih likova, kao i na izražavanje svojih stavova o postupcima likova. U skladu s ishodima učenici se potiču na potkrjepljivanje svojih dojmova, stavova i sudova o književnome djelu dokazima iz samoga teksta čime se osposobljavaju za samostalno iskazivanje vlastitih misli i stavova, istraživačku djelatnost i zauzimanje kritičkoga stava.

Osim korelacije među tekstovima i sadržajima iz raznih područja programa (jezik, književnost, povijest, geografija, likovna i glazbena kultura) obveznih i odabranih po vlastitu izboru u skladu sa zanimanjima skupine učenika, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora poznavati sadržaj predmeta Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture prethodnih i narednih razreda radi poštivanja načela postupnosti i sustavnosti.

Mogući primjeri funkcionalnoga povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, povijesti, geografije, glazbene i likovne te tradicijske kulture su sljedeći:

- Dan materinskog jezika: *Lijepa naša domovino*, Petar Preradović, *Rodu o jeziku*, fra Ante Vučković, *Riječ*, ban Ivan Mažuranić, Josip Juraj Strossmayer, *Ajd na livo*
- Ljubav: Miroslav Krleža, *Čežnja*, Jure Kaštelan, *Volio bih da me voliš*, Ratko Bjelčić, *Prvi poljubac*, Oliver Dragojević, Dan zaljubljenih
- Đir po Slavoniji i Srijemu: Matko Peić, *Srijem*, vučedolska kultura, *Tekla voda Karašica*, grad Vukovar, Siniša Galašević, *Priče o djetinjstvu*
- Glavni grad Zagreb: Marija Jurić Zagorka, *Kći Lotrščaka*, grad Zagreb, ban Josip Jelačić, Dan hrvatske zajednice, film *Smogovci*.

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

Radi dostizanja ishoda prate se i vrednuju rezultati napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na dalje aktivnosti.

Formativno vrednovanje dio je suvremenoga pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanja odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i učenja. Učinak takvog vrednovanja daje povratnu informaciju i učeniku i nastavniku o dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Formativno mjerenje podrazumijeva prikupljanje podataka o učeničkim postignućima, a najčešće su tehnike: ostvarivanje praktičnih zadataka, promatranje i bilježenje aktivnosti tijekom nastave, izravna komunikacija učenika i nastavnika, mapa osobnoga razvoja s najuspješnijim uradcima učenika itd. Rezultati formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se i sumativno – brojčanom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika, nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim treba koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

**NASTAVNI PROGRAM
ZA OSMI RAZRED OSNOVNOGA OBRAZOVANJA I ODGOJA**

IZBORNI NASTAVNI PREDMET

Naziv predmeta	HRVATSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE
Cilj	Cilj je učenja Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture njegovanje hrvatskoga jezika čitanjem književnih djela, upoznavanjem i razumijevanjem povijesne i kulturne baštine Hrvatske i Hrvata te razvijanjem višejezičnosti i interkulturalnosti kao načina života u suvremenome društvu.
Razred	Osmi
Godišnji fond sati	72 sata

ISHODI Nakon završene teme/područja, učenik će moći:	PODRUČJE/TEMA	SADRŽAJI
1. Hrvatski jezik i književnost		
- govoriti jasno poštujući normu hrvatskoga standardnog jezika - razlikovati hrvatski standardni jezik i zavičajni govor - rabiti hrvatski jezik u skladu sa standardnojezičnom normom - razlikovati alternacije ije/je/e/i u hrvatskome standardu i u zavičajnom govoru - primijeniti pravopisna pravila pri pisanju velikoga i maloga početnog slova višerječnim imenima - interpretativno čitati književne tekstove - čitati s razumijevanjem, analizirati i interpretirati književne i neknjiževne tekstove	Jezik	Ponavljanje jezičnoga nastavnog sadržaja prethodnih razreda Razlike hrvatskoga i srpskoga standardnog jezika Smjenjivanje ije/je/e/i u različitim oblicima iste riječi Pravila pisanja velikoga početnog slova u pisanju višerječnih imena Povijest hrvatskoga književnog jezika – hrvatski jezik u 20. i 21. stoljeću Hrvatska narječja (štokavsko, kajkavsko, čakavsko) Frazemi Rasprava i problemski članak Odlike krasnoslova i govorne vrednote (interpretativno čitanje) Usmeno izražavanje u skladu s pravogovornom normom hrvatskog standardnog jezika Stvaralačko prepričavanje, dramatizacija.
	Književnost	Poezija 1. Stjepan Lice, <i>Ljubav nikad ne prestaje</i>

- rabiti razne oblike pripovijedanja: opisivanje, pripovijedanje, dijalog - sastaviti govoreni ili pisani tekst o doživljaju književnoga djela i na teme iz svakodnevnoga života i svijeta mašte - prepoznati zajednički i različiti leksik hrvatskoga i srpskoga književnog jezika - prepoznati osobine likova i potkrijepiti primjerima iz književnoga teksta - vrednovati postupke likova i stavove potkrijepiti dokazima - uspoređivati frazeme u hrvatskom i srpskom jeziku - analizirati problemski članak - raspravljati na zadanu temu - razlikovati tri hrvatska narječja - ilustrirati vjerovanja, običaje, način života i događaje iz prošlosti opisane u književnim djelima.		2. Antun Gustav Matoš, <i>Utjeha kose</i> 3. Zvonimir Golob, <i>Obična pjesma</i> 4. Vladimir Nazor, <i>Hrvatski jezik</i> 5. Drago Ivanišević, <i>Hrvatska</i> 6. Ivan Gundulić, <i>Himna slobodi</i> 7. Antun Branko Šimić, <i>Opomena</i> 8. Ratko Zvrko, <i>Tvoja staza</i> 9. Lazar Merković, <i>Iza tebe</i> 10. Aleksa Kokić, <i>Ljudi nizine</i> 11. Dragutin Domjanić, <i>Bele rože</i> 12. Drago Gervais, <i>Tri nonice</i> 13. Nikola Kujundžić, <i>Kolo igra, tamburica svira</i> Proza 1. Nada Mihelčić, <i>Bilješke jedne gimnazijalke</i> 2. Stjepan Tomaš, <i>Priča o ljubavi</i> 3. Goran Tribuson, <i>Ne dao Bog većeg zla</i> 4. Sanja Pilić, <i>Matematika – ljuta si ko paprika</i> 5. Ivan Goran Kovačić, <i>Sedam zvonara Majke Marije</i> 6. Stjepan Božić, <i>Svete planine svijeta</i> 7. Balint Vujkov, <i>Bajke</i> (izbor) 8. Vladan Desnica, <i>Pravda</i> 9. Miro Gavran, <i>Ručak kod bake</i> (ulomak iz zbirke <i>Kako je tata osvojio mamu</i>) Drama 1. Ivana Marinić, <i>Želim vratiti ljubav</i> 2. Pero Budak, <i>Mećava</i> 3. Milan Ogrizović, <i>Smrt Hasanaginice</i> Izbor prigodnih tekstova iz časopisa <i>Modra lasta</i>, <i>Hrvatska riječ</i> – podlistak <i>Kužiš</i>. Antica Menac, Željka Fink-Arsovski, <i>Hrvatski frazeološki rječnik</i> Domaća lektira 1. Nada Mihelčić, <i>Bilješke jedne gimnazijalke</i> 2. Silvija Šesto Stipančić, <i>Vanda/Debela/Tko je ubio pašeticu</i> 3. Julijana Matanović, <i>Zašto sam vam lagala</i> 4. Sanja Pilić, <i>Sasvim sam poburtetio</i>

		5. Jasminka Tihi-Stepanić, <i>Imaš fejs</i> 6. Višnja Biti, <i>Zašto tako?</i> 7. Miro Gavran, <i>Kako je tata osvojio mamu</i>	
2. Elementi nacionalne kulture			
- navesti ključne događaje iz hrvatske povijesti 20. stoljeća - imenovati praznike hrvatske zajednice u Republici Srbiji - objasniti značaj geografskog položaja Gorske Hrvatske - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine Gorske Hrvatske - opisati značajne blagdane i običaje vezane uz njih - opisati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije - otplesati jedan tradicijski ples - imenovati dijelove narodne nošnje u kojoj se pleše - poznavati filmsko ostvarenje barem jednoga hrvatskog redatelja u zavičaju i u Republici Hrvatskoj - navesti odlike nacionalne kuhinje - pripremiti tradicionalno jelo - otpjevati pjesme primjerene dobi - navesti imena značajnih glazbenika i njihova djela - prepoznati njihov značaj za očuvanje tradicije i nacionalnog identiteta - prepoznati tradicijske instrumente - prepoznati djela hrvatskih likovnih umjetnika u zavičaju i u Republici Hrvatskoj - iskazati svoj estetski doživljaj - vrednovati djela likovne baštine i suvremenoga likovnog	Povijest i geografija	Povijest Hrvatska na početku 20. stoljeća Kraljevina SHS Hrvatska u II. svjetskom ratu Hrvatska nakon II. svjetskog rata Braća Radić Suvremena Hrvatska Gorska Hrvatska Značajniji gradovi: Delnice, Ogulin, Otočac Kulturno-povijesne znamenitosti (UNESCO-ova baština), prirodne ljepote, nacionalni parkovi i parkovi prirode, znamenite ličnosti (Ivana Brlić-Mažuranić, Nikola Tesla, Ivan Goran Kovačić, Frankopani), značajne manifestacije (Festival Bajke, Goranovo proljeće...) Praznici hrvatske zajednice u Republici Srbiji: Sv. Josip (19. ožujka), Dan rođenja Ivana Antunovića (15. kolovoza – obilježava se u lipnju), Dan rođenja bana Josipa Jelačića (16. listopada) i Dan prvoga saziva Hrvatskoga nacionalnog vijeća (15. prosinca).	
	Tradicijska kultura i baština: - blagdani i običaji - zanati/obrti - folklor i nošnja - kazalište, film, nacionalna jela.		Blagdani: Božić, Uskrs i običaji koji se odnose na ta dva najveća kršćanska blagdane. Stari zanati. Izrada predmeta od prirodnih materijala: čamac, bačva, drvene klompe, papuče, tambure, zvečke, šling, slike od slame, posude itd. (jedan po izboru). Narodni ples <i>Momačko kolo</i> (bunjevačka igra) Pjesme i plesovi Gorskog Kotara. Tradicijska jela po izboru iz Gorske Hrvatske i Vojvodine (Srbije). Kazališna predstava ili filmsko ostvarenje po izboru (Zagrebačka škola crtanog filma, Ante Babaja, <i>Breza</i> , dokumentarni film po izboru). Kulturne manifestacije u zajednici – upoznavanje s kalendarom, razgovor i posjet odabranim manifestacijama.
	Glazbena kultura		1. <i>Lijepa naša domovino</i> – himna Republike Hrvatske (Antun Mihanović) 2. <i>Gorski Kotaru moj</i> (himna Gorskog Kotara) 3. <i>Starogradske pjesme</i>

izričaja u skladu sa svojom dobi - likovno se izraziti na zadanu temu.		4. <i>Na te mislim</i> 5. <i>Narodi nam se</i> – narodna božićna pjesma 6. <i>Ja te ljubim, djevo mila</i> 7. Hrvatski glazbenici i glazbeni sastavi 20. i 21. stoljeća (Novi fosili, Magazin, Oliver Dragojević, Gibonni, ...) 8. <i>Ravnogorski tamburaši</i> 9. TS KUD-a Delnice 10. <i>Veseli pajdaši</i> , Skrad 11. <i>Pjevački zbor KUD-a Delnice</i> Druge pjesme po izboru nastavnika prilagođene dobi učenika.
	Likovna kultura	Plakat, fotografija Od paleolita do predromanike (lička kapa, Japodi, zavičajni muzej grada Ogulina)

Ključni pojmovi sadržaja: Povijest jezika, narječja, frazemi, Gorska Hrvatska, Hrvatska u 20. stoljeću, suvremeni glazbenici i glazbeni sastavi

UPUTE ZA DIDAKTIČKO-MEODIČKO OSTVARIVANJE PROGRAMA

Program nastave i učenja Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture čine dvije velike predmetne cjeline: Hrvatski jezik i književnost i Nacionalna kultura. Preporučena je distribucija sati po predmetnim cjelinama sljedeća: Hrvatski jezik i književnost – 36 sati, Nacionalna kultura – 36 sati. Cjeline su kompatibilne i prožimaju se te se ne mogu proučavati izolirano.

Hrvatski jezik izučava se na sadržajima književnosti, povijesti, geografije, tradicijske kulture, glazbene i likovne kulture. Preporučuje se nastavu Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture izvoditi u dvosatu, tj. dva sata uzastopno, da bi se preporučeni sadržaji mogli povezati u zaokruženu cjelinu. Preporučuje se sadržaje predmeta tematski povezati. Na taj je način moguće pratiti geografsku podjelu na regije Hrvatske (nizinska, gorska i primorska) uz obvezno izučavanje sadržaja iz dijela Srbije gdje žive Hrvati.

Nakon odabira okosnice sata/teme, potrebno je povezati sve elemente programa: književni sadržaj, sadržaje iz jezika i sadržaje iz nacionalne kulture. Program je ponudio sadržaje uz uvažavanje dobnih obilježja učenika i oslanja se na njihova prethodna znanja i iskustva. Ako je skupina učenika mješovita po uzrastu, program je potrebno diferencirati uz uvažavanje obilježja (dob, predznanje, motiviranost, zanimanja) skupine s kojom se ostvaruje. Stoga, nastavnik ima mogućnost kombinirati sadržaje iz programa za osmi razred sa sadržajima iz razreda koji prethode osmom razredu.

Program Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture usmjeren je na ishode. Ishodi predstavljaju opis integriranih znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje učenik gradi, proširuje i produbljuje dvjema velikim predmetnim cjelinama unutar ovoga predmeta.

I. PLANIRANJE NASTAVE I UČENJA

Program orijentiran na ishode nastavniku daje veću slobodu u stvaranju i osmišljavanju nastave i učenja. Uloga nastavnika je kontekstualizirati program potrebama konkretnoga razrednog odjela ili skupine učenika, imajući u vidu: sastav i obilježja učenika, udžbenike i druge nastavne materijale koje će upotrebljavati, tehničke uvjete, nastavna i medijska sredstva kojima škola raspolaže, izvore podrške, mogućnosti, kao i potrebe lokalne sredine u kojoj se škola nalazi. Polazeći od danih ishoda i sadržaja, stvara se godišnji – globalni plan rada iz kojega se razvijaju mjesečni – operativni planovi. Ishodi definirani po područjima olakšavaju dalju operacionalizaciju ishoda na razini određene nastavne jedinice.

Pri planiranju treba misliti na složenost ishoda (neki se ostvaruju brže i jednostavnije od drugih), ali je za većinu ishoda potrebno više vremena, više različitih aktivnosti, kao i uporaba raznih izvora znanja (tekstovi, film, glazba itd.). Tijekom planiranja nastave i učenja, važno je misliti na to da je udžbenik nastavno sredstvo te da ne određuje sadržaje predmeta. Zato je potrebno sadržajima udžbenika pristupiti selektivno i u odnosu na predviđene ishode. Osim udžbenika, kao jednog od izvora znanja, nastavnik učenicima treba omogućiti uvid i iskustvo korištenja i drugih izvora znanja poput filma, glazbenoga događaja, posjeta ustanovi kulture itd. Preporuka je da se učenicima ne zadaje domaća zadaća. Učenicima se mogu preporučiti književna djela za neobavezno čitanje (domaća lektira) u skladu s dobi i zanimanjima te vrijedni elektronički sadržaji.

II. OSTVARIVANJE NASTAVE I UČENJA

JEZIK

U nastavi jezika učenici se osposobljavaju za pravilnu usmenu i pisanu komunikaciju hrvatskim standardnim jezikom, kao i za uporabu lokalnoga materinskog govora.

Pri navođenju nastavnih jedinica obrađivanih u prethodnim razredima, provjerava se stupanj usvojenosti i sposobnost primjene prethodno obrađenoga gradiva, a ponavljanje i uvježbavanje na novim primjerima prethodi obradi novoga sadržaja, čime se osigurava kontinuitet rada i sustavnost u povezivanju novoga gradiva s postojećim znanjima.

Osnovni programski zahtjev u nastavi jezika jest predstaviti i tumačiti jezik kao sustav. Jezične pojave ne proučavaju se izolirano, izvan konteksta u kojem se ostvaruju njihove funkcije. U odgovarajućoj prilici znanja iz gramatike stavljaju se u svrhu tumačenja teksta. Jezične pojave navode se i prikazuju u kontekstu, odnosno smještaju se u govorne situacije u kojima se mogu jasno prepoznati, izdvojiti i objasniti njihova obilježja i funkcije.

Pravopisna pravila usvajaju se analizom pisanih vježba. U pravopisnim vježbama vježba se pravilno pisanje odraza *jata* u primjerima u kojima se pojavljuju alternacije *ije/je*: kraćenje *ije* u *je*, duljenje *je* u *ije*. Učenici se potiču na samostalno uočavanje i ispravljanje pravopisnih pogrešaka u komunikaciji SMS-om, kao i u raznim oblicima komunikacije internetom.

Osim toga, učenici se upućuju i na korištenje pravopisne knjige i pravopisnoga rječnika (školsko izdanje). Preporučuje se donošenje pravopisne knjige na sat obrade pravopisnih tema.

Potrebno je stalno ukazivati na važnost pravilnoga govora, koji se njeguje provođenjem ortoepskih vježba. Ortoepske vježbe ne ostvaruju se kao posebne nastavne jedinice, već uz odgovarajuće teme iz gramatike, rečenična intonacija povezuje se s pravopisom, sintaksom itd. Preporučuje se stvaranje navike prepoznavanja, reproduciranja i usvajanja naglasaka hrvatskoga standardnog jezika te uočavanje odstupanja i razlikovanje vlastite dijalektalne akcentuacije od standardnojezične norme.

Obvezno je povezivanje jezične kulture s obradom književnih tekstova kao reprezentativnih obrazaca izražavanja, a i s nastavom gramatike i pravopisa. Jezična kultura njeguje se provođenjem leksičko-semantičkih i leksičko-stilističkih vježba, koje bogate rječnik i razvijaju sposobnost i vještinu izražavanja. Razvijanje jezičnoga mišljenja vježba se na tekstu ili tijekom govornih vježba.

KNJIŽEVNOST

Okosnicu programa književnosti čine poetski, prozni i dramski tekstovi. Program je moguće obogatiti izborom znanstvenopopularnih i informativnih tekstova prilagođenih dobi učenika.

Uz obvezni popis tekstova za obradu, program dopušta nastavniku dopunjavanje ili zamjenu jednoga njegovog dijela (30%) tekstovima po vlastitu izboru. Tako osmišljen program omogućava fleksibilan i kreativan pristup proučavanju književnoga stvaralaštva, uz odabir različitih razina obrade: interpretacije, prikaza ili osvrta. Izbor djela usklađuje se s mogućnostima, potrebama i zanimanjima određene skupine učenika. Razlike u ukupnoj umjetničkoj i informativnoj vrijednosti pojedinih tekstova utječu na odgovarajuća metodička rješenja (prilagođavanje čitanja vrsti teksta, opseg tumačenja teksta ovisno o složenosti njegove strukture, povezivanje i grupiranje s odgovarajućim sadržajima iz drugih predmetnih područja – gramatike, pravopisa i jezične kulture i sl.) te sadržaja elemenata nacionalne kulture.

Tijekom obrade književnih djela, kao i u okviru govornih i pisanih vježba, učenici se potiču na otkrivanje osobina, osjećaja i duševnih stanja pojedinih likova, kao i na izražavanje svojih stavova o postupcima likova. U skladu s ishodima učenici se potiču na potkrjepljivanje svojih dojmova, stavova i sudova o književnome djelu dokazima iz samoga teksta čime se osposobljavaju za samostalno iskazivanje vlastitih misli i stavova, istraživačku djelatnost i zauzimanje kritičkoga stava.

Osim korelacije među tekstovima i sadržajima iz raznih područja programa (jezik, književnost, povijest, geografija, likovna i glazbena kultura) obveznih i odabranih po vlastitu izboru u skladu sa zanimanjima skupine učenika, neophodno je uspostaviti i vertikalnu korelaciju. Nastavnik mora poznavati sadržaj predmeta Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture prethodnih i narednih razreda radi poštivanja načela postupnosti i sustavnosti.

Mogući primjeri funkcionalnoga povezivanja programskih sadržaja iz književnosti, povijesti, geografije, glazbene i likovne te tradicijske kulture su sljedeći:

- Đir po Lici: Ivan Goran Kovačić, *Sedam zvonara Majke Marije*, Japodi, lička kapa, Goranovo proljeće
- Vila Velebita: Stjepan Božić, *Svete planine svijeta*, Nacionalni park Paklenica
- Dan materinskoga jezika: Vladimir Nazor, *Hrvatski jezik*, Dragutin Domjanić, *Bele rože*, Drago Gervais, *Tri nonice*, Nikola Kujundžić, *Kolo igra, tamburica svira*
- Ostavi trag: Antun Branko Šimić, *Opomena*, Ratko Zvrko, *Tvoja staza*.

III. PRAĆENJE I VREDNOVANJE NASTAVE I UČENJA

Radi dostizanja ishoda prate se i vrednuju rezultati napredovanja učenika. Svaka aktivnost prilika je za procjenu, bilježenje napredovanja, davanje povratne informacije, kao i za formativno ocjenjivanje i upućivanje na dalje aktivnosti.

Formativno vrednovanje dio je suvremenoga pristupa nastavi i podrazumijeva procjenu znanja, vještina, stavova i ponašanja, kao i razvijanja odgovarajuće kompetencije tijekom nastave i učenja. Učinak takvog vrednovanja daje povratnu informaciju i učeniku i nastavniku o dostizanju kompetencija, kao i o učinkovitosti primijenjenih metoda. Formativno mjerenje podrazumijeva prikupljanje podataka o učeničkim postignućima, a najčešće su tehnike: ostvarivanje praktičnih zadataka, promatranje i bilježenje aktivnosti tijekom nastave, izravna komunikacija učenika i nastavnika, mapa osobnoga razvoja s najuspješnijim uradcima učenika itd. Rezultati formativnoga vrednovanja na kraju nastavnoga ciklusa iskazuju se i sumativno – brojčanom ocjenom.

Rad nastavnika sastoji se od planiranja, ostvarivanja, praćenja i vrednovanja. Osim postignuća učenika, nastavnik kontinuirano prati i vrednuje proces nastave i učenja te vlastiti rad. Sve što se u nastavnoj praksi pokaže dobrim i korisnim treba koristiti i dalje, a nedovoljno učinkovito i djelotvorno treba unaprijediti.

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU

PREDMET: HRVATSKI JEZIK S ELEMEMENTIMA NACIONALNE KULTURE

RAZRED: prvi i drugi

NASTAVNIK: Lidija Marinković i Elena Brdar

OBLAST		MJESEC										OBRADA	UTVRĐIVANJE	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Jezik – Pravogovor	2	2	3	0	2	1	2	1	2	0	8	7	15
2.	Književnost	2	2	1	0	1	2	1	1	1	2	7	6	13
3.	Tradicijska kultura i baština	1	1	3	3	2	1	2	2	3	1	15	4	19
4.	Glazbena kultura	1	0	1	2	0	1	2	0	0	0	0	7	7
5.	Likovna kultura	2	2	2	1	1	1	1	2	1	0	1	12	13
6.	Jezična i medijska kultura	0	1	0	0	0	2	0	0	1	1	3	2	5
UKUPNO		8	8	10	6	6	8	8	6	8	4	34	38	72

OBLAST	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI
1. Jezik/Pravogovor i jezično izražavanje (usmjeno) 2. Književnost - hrvatska - zavičajna	Učenik usvaja: – kompetenciju za učenje; – kompetenciju za rješavanje problema; – komunikaciju; – kompetenciju za rad s podacima i informacijama; – kompetenciju za saradnju; – digitalnu kompetenciju.	- razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje na standardnom hrvatskom jeziku - birati i koristiti se odgovarajućim riječima u govoru; - na pravilan način koristiti se novim riječima u svakodnevnom govoru - pravilno izgovarati riječi, pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju - uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora - pažljivo slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom - govoriti više cjelovitih tematski povezanih rečenica u cjelini - usmeno prepričavati; usmeno pričati prema slici/slikama i o doživljajima - usmeno opisivati stvari iz neposrednog okruženja - kazivati pjesme naizust - pažljivo i kulturno slušati sugovornike - pažljivo slušati interpretativno čitane književne tekstove radi razumijevanja i doživljavanja - vladati osnovnom tehnikom čitanja i pisanja latiničnog teksta - aktivno slušati i razumjeti sadržaj književno umjetničkog teksta koji mu se čita ili koji samostalno čita - izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom - sudjelovati u scenskom izvođenju teksta - riječima i slikom izraziti o čemu tekst govori - odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja u tekstu - uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o

Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština - blagdani i običaji - zanati/obrti - folklor i nošnja - kazalište, film - nacionalna jela Glazbena kultura - pjevanje - slušanje Likovna kultura	– kompetenciju za odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu; – komunikaciju; – kompetenciju za suradnju; – kompetenciju za rješavanje problema; – kompetenciju za odgovoran odnos prema okolini.	ponašanju likova u književnu djelu - slušati, razumjeti i parafrazirati poruku. - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine - poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih - poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije - otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše - navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela - pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi - ilustrirati svoj doživljaj pročitanoog teksta - različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU

PREDMET: HRVATSKI JEZIK S ELEMEMENTIMA NACIONALNE KULTURE

RAZRED: treći i četvrti

NASTAVNIK: Lidija Marinković i Elena Brdar

OBLAST		MJESEC										OBRADA	UTVRĐIVANJE	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Jezik – Pravogovor	2	3	2	0	1	1	2	1	2	1	8	7	15
2.	Književnost	2	2	1	0	2	2	1	0	2	2	8	6	14
3.	Tradicijska kultura i baština	1	2	2	3	1	1	2	2	3	0	15	2	17
4.	Glazbena kultura	1	0	1	2	0	1	2	0	0	0	2	5	7
5.	Likovna kultura	2	2	2	1	1	1	1	1	2	0	1	12	13
6.	Jezična i medijska kultura	0	1	0	0	1	2	0	0	1	1	3	3	6
UKUPNO		8	10	8	6	6	8	8	4	10	4	37	35	72

OBLAST	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI
1. Jezik/Pravogovor i jezično izražavanje (usmjeno) 2. Književnost - hrvatska - zavičajna	Učenik usvaja: – kompetenciju za učenje; – kompetenciju za rješavanje problema; – komunikaciju; – kompetenciju za rad s podacima i informacijama; – kompetenciju za saradnju; – digitalnu kompetenciju.	- razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje na standardnom hrvatskom jeziku - birati i koristiti se odgovarajućim riječima u govoru; - na pravilan način koristiti se novim riječima u svakodnevnom govoru - pravilno izgovarati riječi, pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju - uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora - pažljivo slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom - govoriti više cjelovitih tematski povezanih rečenica u cjelini - usmeno prepričavati; usmeno pričati prema slici/slikama i o doživljajima - usmeno opisivati stvari iz neposrednog okruženja - kazivati pjesme naizust - pažljivo i kulturno slušati sugovornike - pažljivo slušati interpretativno čitane književne tekstove radi razumijevanja i doživljavanja - vladati osnovnom tehnikom čitanja i pisanja latiničnog teksta - aktivno slušati i razumjeti sadržaj književno umjetničkog teksta koji mu se čita ili koji samostalno čita - izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom - sudjelovati u scenskom izvođenju teksta - riječima i slikom izraziti o čemu tekst govori - odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja

Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština - blagdani i običaji - zanati/obrti - folklor i nošnja - kazalište, film - nacionalna jela Glazbena kultura - pjevanje - slušanje Likovna kultura	– – kompetenciju za odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu; – komunikaciju; – kompetenciju za suradnju; – kompetenciju za rješavanje problema; – kompetenciju za odgovoran odnos prema okolini.	u tekstu - uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o ponašanju likova u književnu djelu - slušati, razumjeti i parafrazirati poruku. - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine - poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih - poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije - otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše - navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela - pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi - ilustrirati svoj doživljaj pročitanoog teksta - različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU

PREDMET: HRVATSKI JEZIK S ELEMEMENTIMA NACIONALNE KULTURE

RAZRED: peti, šesti i sedmi

NASTAVNIK: Lidija Marinković i Elena Brdar

OBLAST		MJESEC										OBRADA	UTVRĐIVANJE	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Jezik – Pravogovor	3	2	4	0	1	2	1	1	3	1	8	10	18
2.	Književnost	1	0	1	0	1	3	1	1	1	2	2	9	11
3.	Tradicijska kultura i baština	3	2	2	3	2	0	3	2	3	0	17	3	20
4.	Glazbena kultura	0	1	0	2	0	1	1	0	0	0	2	3	5
5.	Likovna kultura	0	1	1	1	1	1	1	2	1	0	1	8	9
6.	Jezična i medijska kultura	1	2	2	0	1	1	1	0	0	1	4	5	9
UKUPNO		8	8	10	6	6	8	8	6	8	4	34	38	72

OBLAST	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI
1. Jezik/Pravogovor i jezično izražavanje (usmjeno) 2. Književnost - hrvatska - zavičajna	Učenik usvaja: – kompetenciju za učenje; – kompetenciju za rješavanje problema; – komunikaciju; – kompetenciju za rad s podacima i informacijama; – kompetenciju za saradnju; – digitalnu kompetenciju.	- razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje na standardnom hrvatskom jeziku - birati i koristiti se odgovarajućim riječima u govoru; - na pravilan način koristiti se novim riječima u svakodnevnom govoru - pravilno izgovarati riječi, pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju - uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora - pažljivo slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom - govoriti više cjelovitih tematski povezanih rečenica u cjelini - usmeno prepričavati; usmeno pričati prema slici/slikama i o doživljajima - usmeno opisivati stvari iz neposrednog okruženja - kazivati pjesme naizust - pažljivo i kulturno slušati sugovornike - pažljivo slušati interpretativno čitane književne tekstove radi razumijevanja i doživljavanja - vladati osnovnom tehnikom čitanja i pisanja latiničnog teksta - aktivno slušati i razumjeti sadržaj književno umjetničkog teksta koji mu se čita ili koji samostalno čita - izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom - sudjelovati u scenskom izvođenju teksta - riječima i slikom izraziti o čemu tekst govori - odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja u tekstu - uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o

Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština - blagdani i običaji - zanati/obrti - folklor i nošnja - kazalište, film - nacionalna jela Glazbena kultura - pjevanje - slušanje Likovna kultura	– kompetenciju za odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu; – komunikaciju; – kompetenciju za suradnju; – kompetenciju za rješavanje problema; – kompetenciju za odgovoran odnos prema okolini.	ponašanju likova u književnu djelu - slušati, razumjeti i parafrazirati poruku. - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine - poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih - poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije - otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše - navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela - pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi - ilustrirati svoj doživljaj pročitanoog teksta - različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu

GLOBALNI PLAN RADA NASTAVNIKA ZA ŠKOLSKU 2023/24. GODINU

PREDMET: HRVATSKI JEZIK S ELEMEMENTIMA NACIONALNE KULTURE

RAZRED: osmi

NASTAVNIK: Elena Brdar

OBLAST		MJESEC										OBRADA	UTVRĐIVANJE	SVEGA
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Jezik – Pravogovor	3	2	4	0	1	2	1	1	3	0	8	9	17
2.	Književnost	1	0	1	0	1	3	1	1	1	0	2	7	9
3.	Tradicijska kultura i baština	3	2	2	3	2	0	3	2	3	0	17	3	20
4.	Glazbena kultura	0	1	0	2	0	1	1	0	0	0	2	3	5
5.	Likovna kultura	0	1	1	1	1	1	1	2	1	0	1	8	9
6.	Jezična i medijska kultura	1	2	2	0	1	1	1	0	0	0	3	5	8
UKUPNO		8	8	10	6	6	8	8	6	8	0	33	35	68

OBLAST	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	ISHODI
1. Jezik/Pravogovor i jezično izražavanje (usmjeno) 2. Književnost - hrvatska - zavičajna	Učenik usvaja: – kompetenciju za učenje; – kompetenciju za rješavanje problema; – komunikaciju; – kompetenciju za rad s podacima i informacijama; – kompetenciju za saradnju; – digitalnu kompetenciju.	- razgovarati u skladu s jezičnim razvojem, izraziti svoje potrebe, misli i osjećaje na standardnom hrvatskom jeziku - birati i koristiti se odgovarajućim riječima u govoru; - na pravilan način koristiti se novim riječima u svakodnevnom govoru - pravilno izgovarati riječi, pazeći na mjesto naglaska i rečeničnu intonaciju - uočiti razliku između hrvatskog standardnog jezika i zavičajnog govora - pažljivo slušati pitanja i odgovarati cjelovitom rečenicom - govoriti više cjelovitih tematski povezanih rečenica u cjelini - usmeno prepričavati; usmeno pričati prema slici/slikama i o doživljajima - usmeno opisivati stvari iz neposrednog okruženja - kazivati pjesme naizust - pažljivo i kulturno slušati sugovornike - pažljivo slušati interpretativno čitane književne tekstove radi razumijevanja i doživljavanja - vladati osnovnom tehnikom čitanja i pisanja latiničnog teksta - aktivno slušati i razumjeti sadržaj književno umjetničkog teksta koji mu se čita ili koji samostalno čita - izraziti svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta i povezati ih s vlastitim iskustvom - sudjelovati u scenskom izvođenju teksta - riječima i slikom izraziti o čemu tekst govori - odrediti glavni događaj, vrijeme (tijek događanja) i mjesto događanja u tekstu - uočiti likove i izraziti svoje mišljenje (vrednovati postupke) o

Povijest i geografija, tradicijska kultura i baština - blagdani i običaji - zanati/obrti - folklor i nošnja - kazalište, film - nacionalna jela Glazbena kultura - pjevanje - slušanje Likovna kultura	– kompetenciju za odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu; – komunikaciju; – kompetenciju za suradnju; – kompetenciju za rješavanje problema; – kompetenciju za odgovoran odnos prema okolini.	ponašanju likova u književnu djelu - slušati, razumjeti i parafrazirati poruku. - prepoznati elemente i vrijednosti tradicijske kulture i baštine - poznavati značajne blagdane i običaje vezane uz njih - poznavati obrt/zanat značajan za očuvanje kulturne baštine i tradicije - otplesati jedan tradicijski ples i poznavati dijelove nošnje u kojoj se pleše - navesti odlike nacionalne kuhinje i poznavati načine pripremanja jela - pjevati narodne i dječje pjesme primjerene dobi - ilustrirati svoj doživljaj pročitanoog teksta - različitim tehnikama izraziti svoju kreativnost na zadanu temu

Izvanastavne aktivnosti, natjecanja – školska 2023./2024.

<i>naziv</i>	<i>destinacija</i>	<i>vremenski period</i>	<i>ciljna skupina</i>	<i>opis programa</i>	<i>suorganizator</i>
Dani hrvatske knjige i riječi	Subotica	25. – 28. listopada 2023.	OŠ i SŠ	Dani hrvatske riječi i knjige, multimedijalna večer	Hrvatska čitaonica
Kazališna predstava	Subotica	listopad 2023. svibanj 2024.	OŠ	Posjeta kazališta iz Republike Hrvatske te izvedba predstave koja će biti edukativnog i zabavnog karaktera.	Kazalište iz RH (Osijek/Vinkovci)
Ekskurzija za učenike 1. i 2. razreda OŠ	Sombor, Monoštor	svibanj 2024. 1 dan	Djeca koja pohađaju cjelovitu nastavu na hrvatskom jeziku.	Cilj je upoznavanje kulturno-povijesnih znamenitosti Hrvata u Vojvodini, njihove baštine, kulture i običaja, te druženje s vršnjacima.	Hrvati iz Srijema HPD „Bela Gabrić“
Ekskurzija za učenike 3. i 4. razreda OŠ	Srijemska Mitrovica	svibanj 2024. 1 dan	Djeca koja pohađaju cjelovitu nastavu na hrvatskom jeziku	Cilj je upoznavanje kulturno-povijesnih znamenitosti Hrvata u Vojvodini, njihove baštine, kulture i običaja, te druženje s vršnjacima.	Hrvati iz Srijema HPD „Bela Gabrić“
Mali maturalic	Zagreb, Split i Osijek/Vukovar	početak travnja 2024. (2. – 6. travnja) 5 dana	učenici 8. razreda, razrednici, ravnatelji	Cilj programa jest obilazak cijele Hrvatske, bolje upoznavanje matične domovine i međusobno upoznavanje osmaka iz svih škola koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Program obuhvaća aktivnosti upoznavanja kulturno-povijesnih znamenitosti, jačanja jezičnih kompetencija, uspostavljanja novih prijateljstava s učenicima iz Republike Hrvatske.	Udruga ravnatelja učeničkih domova HPD „Bela Gabrić“
Ljetovanje	Novi Vinodolski	srpanj 2024.	učenici 4. i 5.	Ljetovanje uz	Crveni križ i

		7 dana	razreda OŠ / max 100 djece	kreativne radionice koje realiziraju voditelji Crvenog križa u suradnju s učiteljima	Grad Zagreb HPD „Bela Gabrić“
Razmjena učenika	Žrnovnica, Split	Kraj svibnja – početak lipnja 2024. 5 dana	6. razred OŠ	Posjet osnovnoj školi u Žrnovnici i druženje s djecom tijekom boravka i boravak na nastavi. Posjet destinacijama: Solin, Klis, Split, Marjan, Radmanove mlinice, kupanje na Bačama, Omišu.	OŠ “Žrnovnica” HPD „Bela Gabrić“
Program profesionalne orijentacije <i>Gdje poći sutra -</i>	Novi Vinodolski/Međugorje	Testiranje srpanj 2024. Putovanje srpanj 2024. 7 – 10 dana	učenici 7. razreda OŠ i 3. razreda SŠ koji su barem jedan ciklus završili na hrvatskom jeziku	Zadaci programa su pomoć učenicima da započnu razmišljanje o svom profesionalnom putu, otkriju vlastite sposobnost i interese, promišljaju na temu osobnog doprinosa zajednici nakon završenih studija te upoznaju matičnu domovinu. Program vode profesionalni voditelji uz uporabu najsuvremenijih testova i upitnika.	HPD „Bela Gabrić“ Udruga „Naša djeca”
Svečana akademija	Subotica, Velika vijećnica Gradske kuće	lipanj 2024. posljednji dan škole	Osnovnoškolci, srednjoškolci i njihovi učitelji, nastavnici, profesori, ravnatelji škola	Proslava dana hrvatske zajednice u Republici Srbiji i dodjela nagrada i pohvalnica najuspješnijim učenicima i nastavnicima u nastavi na hrvatskom jeziku	
Nacionalni projekt za poticanje čitanja i promicanje kulture čitanja – natjecanje u	Čakovec	siječanj 2023. – školska razina ožujak 2024. – međuškolska razina svibanj 2024. – nacionalna	OŠ	Kviz znanja na zadanu temu na osnovu tri pročitane knjige kao i izrada plakata na istu temu.	Bernadica Ivanković

znanju i kreativnosti „Čitanjem do zvijezda“		razina			
Lijepa riječ, igra i prijateljstvo ne poznaju granice	Subotica – Čakovec (online i uživo)	od listopada 2023. do svibnja 2024.	OŠ	Međusobni online sati na određenu temu i razmjena učenika Subotica-Čakovec.	III. OŠ „Čakovec“ i OŠ „Matko Vuković“
Kviz „Čitam i skitam“	Subotica	veljača/ožujak 2024.	OŠ i SŠ	Elektronski kviz o pročitanoj knjizi	Bernadica Ivanković
Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku	Subotica	studen 2023.	OŠ i SŠ	Lijepo kazivanje poezije na standardnom hrvatskom jeziku i njezinim dijalektima.	Hrvatska čitaonica

Stručno usavršavanje uposlenih u nastavi na hrvatskom jeziku školska 2023./2024.

<i>stručno usavršavanje</i>	<i>vreme i mjesto održavanja</i>	<i>ciljna skupina</i>
Stručni skup - savetovanje u okviru manifestacije „Dani hrvatske knjige i riječi“	listopad 2023.	Odgojitelji, učitelji, nastavnici, profesori, ravnatelji i stručni suradnici škola u kojima se realizira nastava na hrvatskom jeziku i koji realiziraju istu.
Stručni skup u organizaciji PZV i Hrvatskog nacionalnog vijeća	Siječanj/veljača 2024. – 1 dan Subotica	HPD „Bela Gabrić“ Odgojitelji, učitelji, nastavnici, profesori, ravnatelji i stručni suradnici škola u kojima se realizira nastava na hrvatskom jeziku i koji realiziraju istu.
Međunarodni stručni skup za Hrvate izvan Republike Hrvatske	kolovoz 2024. Republika Hrvatska, Makarska	HPD „Bela Gabrić“ Odgojitelji, učitelji, nastavnici, profesori u nastavi na hrvatskom jeziku. 15 sudionika

ОСНОВНА ШКОЛА „ 22. ОКТОБАР“ БАЧКИ МОНОШТОР

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

Назив секције: КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1

УЧИТЕЉИЦЕ: ЉИЉА ПАШИЋ И ЕЛЕНА БРДАР

Циљ креативне радионице:

- Подстицање међусобног зближавања код деце, развијање стваралаштва, спретности ...
- Развој децјег искуства и оспособљавање ученика да се изражавају користећи различите технике и материјале;
- Промовисање националне културе, њених материјалних и духовних вредност, а све у оквирима креативног и уметничког изражавања; Повезивање традиције са савременим начином живота и мишљења.
- Подстицање активности у очувању животне околине и простора. Упознавање са појмом рециклажа и развијање навика о рециклирању.

МЕСЕЦ	ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА
СЕПТЕМБАР	ЈЕСЕН Јесења чаролија од сувог лишћа Јесењи плодови - вајање	3
ОКТОБАР	ДЕЧЈА НЕДЕЉА Наруквица пријатељства Коверта за друга, а у коверти порука...	4
НОВЕМБАР	МЕСЕЦ ЗДРАВЕ ХРАНЕ Корпа пуна витамина – вајање Бирамо здраву храну - плакат	5
ДЕЦЕМБАР	ЗИМСКА ЧАРОЛИЈА Израда чизмица за Светог Николу Израда новогодишњих украса од папира	3
ЈАНУАР	НАРОДНО БЛАГО Народња ношња мог краја Народна игра из мог краја	3
ФЕБРУАР	МЕСЕЦ МАСКЕМБАЛА Израда маске од картона Постављање изложбе у холу школе	4
МАРТ	ПРОЛЕЋЕ НАМ СТИЖЕ	4

	Време је да сејемо Весници пролећа - вајање	
АПРИЛ	НАША ПЛАНЕТА Богатство наше планете – колаж Чувамо нашу планету - плакат	4
МАЈ	ЕКОЛОГИЈА Бирам да рециклирам – израда играчака од рециклираног материјала (флаше, лименке) Израда музичких инструменара (чепови, пласичне флаше)	4
ЈУН	У СУСРЕТ ЛЕТУ Израда венчића од пољског цвећа	2

ПЛАН
ДРАМСКЕ СЕКЦИЈЕ
за 2023/2024. годину

Рад секције ће се у току рада ослањати на дела која се обрађују током часова редовне наставе. Аутори чији текстови ће се прилагођавати драмској форми су: Данило Киш, Иво Андрић, Бранко Ћопић, Бранислав Нушић, Стеван Сремац, али ће се узети у обзир и радови ученика као погодан материјал за драмску обраду.

септембар 2022.

Анализа мотивације ученика за учешће на секцијама. Провера способности на часовима и додатним часовима. Селектирање заинтересованих ученика. Тумачење појма драме, анализа дикције, разговор о треди, позитивној и негативној.

октобар 2022.

Припрема за Дан школе 22.10.2015. године. Рад на представи.

новембар 2022.

Анализа ауторских драмских дела појединих ученика. Корекције, савети, упутства за даљи рад.

децембар 2022.

Осврт на обрађене текстове у протеклом полугодишту. Шта би могло да буде занимљиво за даљу драмску обраду. Одабир текста. Претварање у драмску форму. Гледање ТВ драме.

јануар 2023.

Припрема за школску славу. Рад на представи чији ће мотив бити Свети Сава и светосавље. Одабир ученичког рада за драмску обраду који је посвећен светосављу у савременом добу.

фебруар 2023.

Могућност одласка у Народно позориште Сомбор. Разговор о омиљеним улогама и глумцима.

март 2023.

Осмомартовска представа.

април 2023.

Савремена драма као спој аудио-визуелних елемената. Перформанс са темом из обрађених дела. *Stand up* комедија.

мај 2023.

Представа за испраћај осмака. Савремена тема.

* Ученици који су учествовали у прошлогодишњем раду секције биће позвани да и даље учествују.

План рада драмске секције

Месец	Редни број часа	Наставна јединица	Тип часа	Облик рада	Метода рада	Место рада и наставна средства
С е п т е м б а р	1.	Формирање драмске секције	комбиновани	индивидуални, фронтални	вербална	кабинет српског језика
	2.	Аудиција, припреме	комбиновани	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
О к т о б а р	3.	Аудиција	комбиновани	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	4.	Доношење плана рада драмске секције за текућу школску годину	комбиновани	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологска, дијалогска	кабинет српског језика
	5.	Драмска уметност	обрада, увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	6.	Дан школе	обрада, увежбавање	групни	демонстративна	фискултурна сала
Н о в е	7.	Анализа позоришне представе	комбиновани	индивидуални, фронтални	монологска, дијалогска	кабинет српског језика
	8.	Анализа представа које су игране прошле школске године	комбиновани	индивидуални, фронтални	монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	9.	Вежбе опуштања и	обрада, увежбавање	индивидуални, фронтални,	монологска, дијалогска,	кабинет српског језика

м б а р		координације покрета		групни, у паровима	текстуална, демонстративна	
	10.	Вежбе чула, вежбе дусања	обрада, увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
Д е ц е м б а р	11.	Имитација, пантомима	обрада, увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	12.	Ужи избор текстова	обрада	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
Ј а н у а р	13.	Читаћа проба, рад на тексту	обрада, увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	14.	Читаћа проба, рад на тексту	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	15.	Читаћа проба, рад на тексту	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	16.	Свесни Сава - изведба	изведба	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	фискултурна сала
Ф е б р	17.	Читаћа проба, предлози за изградњу ликова	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	18.	Организација сцене	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	19.	Организација сцене	увежбавање	индивидуални, фронтални,	монологшка, дијалогшка,	кабинет српског језика

у а р				групни, у паровима	текстуална, демонстративна	
	20.	Проба (вежбе ритма и темпа)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
М а р т	21.	Проба (вежбе ритма и темпа)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	22.	Проба (вежбе покрета и гестова)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	23.	Проба (вежбе покрета и гестова)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	24.	Проба (звучни и светлосни ефекти)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
А п р и л А п р и л	25.	Проба (звучни и светлосни ефекти)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	26.	Проба (постављање комплетне сцене)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	27.	Проба (постављање комплетне сцене)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	28.	Проба (костими)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика

М а ј	29.	Проба (костими)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	30.	Проба (акценат и паузе)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	31.	Проба (акценат и паузе)	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика
	32.	Генерална проба	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	Сцена
Ј у н	33.	Премијера	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	Сцена
	34.	Наступ у другим школама - присуство	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	Сцена
	35.	Драмско вече	увежбавање	индивидуални, фронтални, групни, у паровима	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	Сцена
	36.	Анализа рада драмске секције	систематизација	индивидуални, фронтални, групни	монологшка, дијалогшка, текстуална, демонстративна	кабинет српског језика

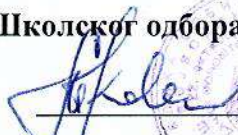
Школски одбор Основне школе „22. октобар“ у Бачком Моноштору на седници одржаној 13. септембра 2023. године, на основу члана 119 став 1, тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС бр. 88/2017, 27/2018 – др. Закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020 и 129/2021) и Статута Основне школе „22. октобар“ Бачки Моноштор, донео је следећу

О Д Л У К У

о усвајању Годишњег плана рада Основне школе „22. октобар“ Бачки Моноштор за школску 2023/2024. годину:

Усвојен је Годишњи план рада Основне школе „22. октобар“ Бачки Моноштор за школску 2023/2024. годину.

Председник Школског одбора

(Татјана Ковач)